Cristian Sima

MAREA SPOVEDANIE A BROKERULUI FUGAR

INTEGRAL

Cristian Sima

MAREA SPOVEDANIE
A BROKERULUI FUGAR

Prefață de prof. dr. RADU GOLOGAN

INTEGRAL

Lui Marian Ursu, fără de care această carte ar fi început, dar nu s-ar fi terminat niciodată.

„The truth is
incontrovertible
. Malice may
attack it,
ignorance may
deride it, but in
the end, there it
is.“
(Winston Churchill)

PREFAȚĂ

Era în toamna anului 1976. Terminasem Facultatea de Matematică a Universității din București și, conform legislației din acea perioadă, îmi făceam „stagiul în producție” ca profesor la un liceu industrial din București, cu toate că obținusem recomandare pentru cercetare sau pentru predare în învățământul superior, urmare a rezultatelor din facultate (în paranteză fie spus, cei trei ani petrecuți în acea școală, cu elevi extrem de slabi la învățătură, au fost pentru mine o lecție importantă de viață). Ca tânăr stagiar, în timpul unei inspecții la clasă am fost apreciat de către inspectorul Dăneț. În discuția avută ulterior cu dânsul, i-am vorbit despre dorința celor din generația mea (proaspăt profesori) de a împărtăși elevilor talentați la matematică din București experiența dobândită ca foști olimpici. Aveam un argument puternic pe atunci, și anume că în acel an rezultatele României la Olimpiada Internațională de Matematică fuseseră dezastruoase. Domnul Dăneț a îmbrățișat această idee, iar doamna A. (prezentă în cartea de față), celălalt inspector de specialitate și mamă a unei eleve talentate din clasa a IX-a, a facilitat organizarea la Facultatea de Matematică din Universitate a ședințelor Cercului de Matematică pe Capitală, la toate clasele de liceu. Eu am răspuns de clasa a IX-a, unde de la început Victor Nistor și Alexandru Nica s-au dovedit a fi liderii generației lor. În a doua duminică de funcționare a Cercului, am fost contactat de un domn prezentabil, foarte pedant, însoțit de un băiat mititel, cu ochi inteligenți și posesor al unui zâmbet simpatic. Domnul m-a rugat să-l accept la aceste ședințe și pe fiul său

dornic să facă matematică de vârf. S-a prezentat politicos: „Sima, din Oltenița”. Tânărul: Cristian. Cristian s-a integrat foarte repede în grupul de aproximativ 40 de elevi, remarcându-se prin soluții foarte ingenioase la unele probleme. Mereu vesel și prietenos, Cristian a devenit cu ușurință băiatul simpatizat de toată lumea. În toți anii care au urmat, aceste întâlniri cu Cristian s-au repetat, fie la Cercul din București, fie la Olimpiade, fie în casa bunului meu prieten Mircea Martin.

În perioada facultății, ca cercetător la INCREST am avut ocazia să țin diferite seminarii la Facultatea de Matematică a Universității din București, unde în două semestre din anul al II-lea și anul al IV-lea m-am întâlnit, ca asistent, cu Cristian Sima și cu colegii săi excepționali: Victor Nistor, Alexandru Nica, Florin Boca, Sandu Zaharescu și mulți alții. Toți îmi sunt azi prieteni și chiar colaboratori. Cu Mache (așa i se spunea lui Cristian Sima din facultate), a fost mai mult.

Anii ’80 au fost pentru noi cei ai primelor videocasetofoane. Fiind un cinefil de excepție, Cristi, prin relațiile lui de prietenie din multe cercuri ale vremii, s-a transformat în furnizorul nostru de filme rare. Aceste relații se datorau în special simpatiei de care se bucura, oriunde și oricând. Probabil că și titlul acestei cărți provine de la un film pe care el îl consideră o capodoperă: „Marea Crăpelniță” („La Grande Bouffe”, cu Marcello Mastroianni, Michel Piccoli, Philippe Noiret și Ugo Tognazzi). Mereu am asociat acest film cu modul intens de a trăi viața al lui Cristian Sima.

În acei ani, grupul nostru de prieteni își petrecea concediile (două-trei săptămâni de libertate deplină) la 2 Mai, într-o curte mare, în care copiii noștri erau și mai liberi. În câteva concedii, Mache ne-a însoțit, iar povestioarele, excepționala cultura și șotiile lui ne-au făcut zilele foarte plăcute. În plus, iubea copiii, iar aceștia îl considerau unul de-

al lor. Țin minte cum, după multe refuzuri, i-am promis fiicei mele Oana (pe atunci avea 10 anișori) să meargă cu Cristian Sima și grupul de copii ai prietenilor la Mamaia, în Parcul de distracții. La întoarcere, mi-a povestit cum Cristian le-a arătat că poate merge în curba de la intrarea în 2 Mai cu 140 km/h. Nu mai țin minte ce i-am spus enervat lui Mache, dar sigur a fost ultima dată când Oana a fost pasager în mașina sa.

Nu știu prea multe despre Mache din perioada 1989-1995 (însă povestea apare în această carte), dar l-am reîntâlnit în 1997, când s-a reîntors în România și a pornit afacerea cu jocul pe Bursă. Deși părea excelent pregătit pentru asta, nu am crezut că lucrurile se vor dezvolta cu succes. Dar nu a fost așa. După 2000, îl vizitam adesea la WBS. Societatea devenise sponsor pentru echipa României la Olimpiada Internațională de Matematică, iar eu îi recomandam studenți foarte buni, pe care WBS îi instruia ca viitori brokeri (printre ei, Virgil Petrea – fost medaliat cu aur la Internaționale și absolvent de MIT, devenit acum un cunoscut expert financiar în Anglia).

Am stat mult de vorbă cu Mache în vara lui 2012, când părea extrem de stresat și era evident că nu era în apele lui. Nu mi-a povestit în amănunt, dar îmi spunea că este presat în special în funcția pe care o avea la Sibiu. Am reușit într-o singură seară minunată să-l văd din nou vesel și volubil: era ziua mea de naștere, pe care o sărbătoream în curtea casei Roxanei G.. El mă acompania la pian din casa cu ușile deschise spre curte, pe când eu îmi „depănam”, pe corzile chitarei, amintirile din Beatles și Creedence. O seară cu aromă de poveste, pe care ne-o amintim mereu cu drag. În toamna acelui an, am aflat din presă despre plecarea sa din țară, pentru ca mai apoi, la scurt timp, să ne sune. Era dornic să audă și gânduri bune, prietenești, nu legate de problemele sale profesionale. Sunt în continuare în legătură cu

Cristian Sima, vorbim adesea la telefon sau pe Skype. Este o plăcere să ai un interlocutor foarte cult. Dorința imensă de a-și menține prietenii și puterea fantastică de a nu implica propriile greutăți în conversații au păstrat relațiile la nivelul foarte apropiat. Și acum, discuțiile în doi (chiar și în contradictoriu) sunt întotdeauna reconfortante.

Două vorbe despre această carte: memorialistică excepțională. Deși amintirea tatălui îi trezește sentimentul unei copilării lipsite de bucuria ludicului, prin asprime și rigurozitate în educație, iată că minunatele sale cunoștințe de literatură, artă, filosofie, limbi străine dovedesc că toată această atitudine paternală l-a construit pe Cristi intelectual complet. Există multe pasaje din această carte care îmi evocă momente trăite împreună. În unele, scriitorul talentat Cristian Sima aduce ceva pe care harul său narativ nu îl poate evita: ficțiunea. Nu cunosc personajele politice pomenite sau descrise decât din pasajele cărții de față, dar pot afirma că punctele de vedere despre economia românească, educație sau finanțe sunt extrem de bine argumentate și motivate, expresie a erudiției autorului. Sper ca această carte să producă multe dezbateri coerente și serioase despre trecutul și viitorul României. Povestea din ea este un fir ce trece prin istoria țării noastre din ultimii 80 de ani, cu personaje demne de un film. Poveștile despre oameni sunt, însă, trecătoare, importantă rămâne contribuția pe care o au aceștia pentru viitor.

Radu Gologan

INTRODUCERE LA O SPOVEDANIE

O spovedanie e o mărturisire. Un act de curaj și în același timp o ușurare. Nu m-am spovedit niciodată, nici unui preot, nici iubitei, nici măcar propriului meu copil. O voi face acum, public. Nu mă aștept să fiu crezut și cu atât mai puțin să fiu iertat. Am avut o viață agitată, un fel de *montagne russe*. Nu regret nimic din ce am făcut, regret poate ce nu am făcut, experiențele pe care nu le-am avut, oamenii pe care nu i-am cunoscut suficient. Am fost norocos, pentru că am fost mereu în mijlocul evenimentelor. Am trăit intens și niciodată nu m-am plictisit și nici nu am avut sentimentul că trăiesc degeaba. Istoria ultimilor 50 de ani nu a trecut pe lângă mine, am fost binecuvântat să fiu mereu alături de vremuri, chiar și atunci când m-am împotrivit curentului. Se poate spune orice despre zbuciumul meu din ultimii 30 de ani, în afară de un cuvânt pe care, oricum, l-am detestat dintotdeauna: *cool*. Nimic nu a fost liniștit și nimic din ceea ce am trăit nu a fost degeaba. Am dormit puțin toată viața, 3-4 ore pe noapte, tocmai pentru că erau atâtea lucruri de trăit pe viu.

Am fost la Brașov în 14 noiembrie 1987, am fost în Piața Universității în 21 decembrie 1989, am fost primul muritor de rând care a intrat în Studioul 4 pe 22 decembrie 1989. Am fost în toaleta din Televiziunea Română în care generalul Militaru îl îndemna pe Iliescu să inventeze diversiunea cu teroriștii. Am fost la Firenze în 1993, în Via Dei Georgofili când a explodat bomba pusă de Mafia siciliană. Am fost în RER-ul parizian la Porte Saint- Michel, în 1995, când algerieni de la GIA au explodat o butelie cu gaz

plină de cuie. Am fost în 1999 în cabina de la Crans Montana care s-a prăbușit la furtuna de zăpadă și am fost în Turnurile Gemene cu 10 zile înainte de atentatul din 9/11. Am scăpat nevătămat din toate, dar am rămas cu poveștile acestor evenimente veșnic vii în memorie. Spovedania mea nu se vrea o înșiruire platonică de întâmplări și personaje, de denunțuri și caracterizări. Scopul ei e să-mi ușureze conștiința încărcată și, mai ales, să descrie atmosfera fiecărei epoci. Voi încerca o analiză, evident subiectivă, a Sistemului (pre și postdecembrist) din România și nu în ultimul rând a evoluției europene din anii ’90, premergătoare Uniunii Monetare și Marii crize economice din 2008. Nu am pretenția că voi scrie un compendiu (plictisitor) de istorie contemporană, ci doar speranța că veți putea gusta împreună cu mine amestecul de parfumuri și mirosuri pestilențiate ale ultimilor 30 de ani.

Această carte s-a născut cu multe chinuri existențiale, cu multe întrebări la care am încercat să-mi răspund, dar mai ales cu o luptă continuă a autorului cu propriul fariseism. Rămâne să decodați singuri dacă am reușit să mă lepăd de o ipocrizie care mi-a condus existența din 1985 până în 2012. Eu sper ca la sfârșitul acestei spovedanii să pot să spun că nimic nu a rămas nespus, fiindcă „Ipocrizia este ofranda pe care viciul o pune pe masă virtuții.“ (La Rochefoucauld). Mă iluzionez că, după ce mă voi ușura de tot ceea ce mă apasă azi, îmi veți descoperi toate viciile pe care le admirați și toate virtuțile pe care le detestați. Intuiesc că după publicarea acestor Spovedanii voi fi întrebat cu preponderență de ce am făcut-o abia acum și mai ales de ce am ales acest moment. Lenin spunea că cele mai importante lucruri la o revoluție nu sunt nici idealul pe care-l țintește și nici cauzele și frustrările pe care se sprijină, esențial e doar momentul ales pentru a o declanșa. Departe de mine ideea de a declanșa chiar și o

minoră răzmeriță, dar cred cu tărie că suntem într-un moment de cumpănă și că o mai bună înțelegere a vechiului Sistem va duce cu siguranță la crearea unuia mai bun.

Atât eu, cât și întreaga mea generație, am falimentat cu brio în tranziția postdecembristă. Plecarea în masă a cadrelor universitare în 1990-1991 a lăsat sistemul educațional fără nicio șansă de viitor. Aceea a fost migrația cea mai dureroasă pentru societatea românească și abia acum își produce efectele teribile. Generația mea ar trebui să facă un pas în urmă și să nu încerce să se amestece în schimbarea care ar urma să vină. Experiența eșecului nostru, o experiență foarte bogată și folositoare, trebuie pusă la dispoziția tinerei generații fără nicio sugestie pentru ceea ce va urma. Noi, tinerii din decembrie 1989, putem doar să le dăm sfaturi fără a avea pretenția de a fi urmate *ad litteram*, nu avem niciun ascendent moral asupra tinerilor de azi, care va fi necesar să îndrepte nu doar catastofele comunismului, ci mai ales mentalitatea lacomă și arivistă creată în tranziția din ultimii 25 de ani.

Ideea de a pune pe hârtie tot ceea ce am trăit nu îmi aparține. Nu am crezut și nici azi nu cred că aș avea talentul necesar pentru a povesti obiectiv marele tablou al tranziției. Există însă multă lume, oameni pe care nu-i cunosc, care, după ce au citit multe fragmente din această carte publicate de-a lungul timpului pe Facebook, m-au împins de la spate să scriu și mai ales să public. Realizez că interesul majorității nu sunt culoarea și mireasma unei epoci, ci mai ales dezvăluirile Sistemului corupt cu care m-am călcat pe picioare zilnic. Sper ca trăirile mele și ale oamenilor simpli și normali ce apar și ei în această mărturisire să fie până la urmă mai importante decât arhiva cu conturi și transferuri. Arhiva, oricum, am pus-o la dispoziția Justiției române încă din noiembrie 2014 și nu cred că va dura mult până când vom vedea și urmările

în tribunalele dâmbovițene. Spovedaniile sunt, însă, un amestec de suspine, dureri și râsete, un terci al propriilor mele trăiri, ce ar vrea să descrie atât tragismul Sistemului, cât și ridicolul celor ce au făcut posibilă instaurarea sa.

Cum cel mai important lucru pe care l-am trăit este chiar scrierea acestei cărți, am agățat pe firul genezei „Marii Spovedanii“ tot ceea ce mi s-a părut mai relevant pentru a descrie Sistemul, păpușarii lui și cauzele care au dus la instaurarea sa. Dacă ar trebui să explic într-o singură frază cum s-a ajuns aici, aș spune pe nerăsuflate: „Sistemul s-a format, s-a dezvoltat și s-a propagat prin efortul și contribuția întregului popor român“. Dacă fiecare dintre noi va pune umărul la distrugerea și reasanarea lui măcar în aceeași măsură în care am pus umărul la proliferarea lui, atunci cu siguranță vom reuși. Cum eu am contribuit din plin la acest Sistem, voi contribui și mai mult la demascarea și distrugerea lui. Nu am uitat nimic din ceea ce am făcut și vreau ca măcar generațiile viitoare să învețe ceva din experiența mea. Asta nu înseamnă că voi milita pentru ideea că vina colectivă e cea care ne-a adus aici. Există vinovați și va trebui să existe și pedepse pentru ei.

Într-o țară condusă de hoți, singurul păcat capital e prostia supușilor. „În Drept, cineva e vinovat doar dacă încalcă drepturile altuia. În Etică, el este vinovat doar dacă se gândește să facă asta“, spunea Immanuel Kant. Dacă ne-am gândi de fiecare dată când întreprindem ceva dacă nu cumva încălcăm drepturile celorlalți, sigur am comite mai puține păcate morale și sigur nu am favoriza nașterea și înmulțirea monștrilor corupției. Spovedindu-mă, voi încerca să mă gândesc la drepturile tuturor, atât ale călăilor, cât și ale victimelor.

PARTEA I – BROKERUL FUGAR

1. Cum am scris cartea

29 septembrie 2012, 5 a.m.

N-am dormit toată noaptea. Mă hotărâsem să plec. Nu știam unde, știam doar că ar trebui să plec. La ora 11, la Hotel Howard Johnson, mă aștepta Dimofte[1] cu toți avocații și cu toate documentele ca să îi trec pe numele lui tot ce posedam în România și în afara României. Îi spusesem că voi semna. Știam de la început că nu voi semna. Victor, șoferul, a venit, așa cum l-am rugat, mi-a luat geanta cu calculatoare și m-a întrebat unde mergem. I-am spus: „La aeroport!“ Era o dimineață călduroasă de toamnă târzie. Aveam un sentiment ciudat. Știam că multă vreme nu mă voi mai întoarce, dar nu știam de ce trebuie să plec. Nu știu nici astăzi dacă am făcut bine că am plecat. Știam un singur lucru, că aveam nevoie de liniște și aveam mai ales nevoie de multă odihnă, mult somn. În astfel de momente, ființa umană ia decizii instinctive. Cine crede că nu există liberul-arbitru ar trebui să treacă prin așa ceva. Nu poți să faci planuri, nu poți să faci nimic. Doar dacă ai fi avut un plan premeditat cu ani înainte. Altfel, reacționezi la simplele impulsuri. Primul impuls a fost să îmi arunc în primul coș cartela de la telefon, de la iPad, de la Internet și să mă duc să îmi cumpăr un bilet de avion. L-am plătit *cash*. M-am uitat pe lista avioanelor care plecau și am ales ruta Viena – Zurich.

Aveam nevoie de haine, și haine groase aveam doar la casa din Elveția. Nu am vrut să iau nici un bagaj. La urma urmei, plecam exact cum am venit în 1997, cu o geantă cu calculatoare. M-am urcat în avion, am schimbat la Viena și în jur de ora 9

am aterizat la Zurich. Ploua. Am deschis telefonul și am realizat că sunt total rupt de lume și realitate, fără cartelă și fără Net, eram în sfârșit liber. A fost o senzație rară. De câte ori doresc să o retrăiesc, îmi opresc legătura cu lumea virtuală și simt din nou aceeași senzație de libertate. M-am logat la Internet până la urmă și aveam deja vreo trei e-mail-uri de la cei care mă așteptau la Hotel Howard Johnson. Băieții aflaseră că plecasem de la ora 8, asta dacă e să mă iau după primul e-mail trimis. Am luat trenul și am ajuns în munți, acasă. Trebuia neapărat să vorbesc cu Alexandra. Trebuia să îi explic ceva, să îi spun de ce tata dispare. Era foarte greu să îmi pregătesc un astfel de discurs. Alexandra avea în acel moment 13 ani. Era elevă la Liceul „Alpinum“ din Zuoz. Am amânat discuția cu Alexandra. Era la cămin și m-am dus să o iau abia a doua zi. Aveam nevoie să dorm și să știu încotro o apuc. Nu îmi era frică de nimeni, nu îmi era frică de nimic. Nu furasem nici un ban, aveam 2.000 de franci în buzunar, cărțile de credit, câteva dintre ele mai funcționau și nu intenționam să golesc conturile de ultimii 100.000 care rămăseseră răspândiți prin Elveția. Am și astăzi acele conturi blocate cu aceeași sumă de bani pe ele. Nu eram în stare să-mi fac bilanțul, nu eram practic în stare să gândesc coerent. Așa că, în astfel de momente, singurul remediu e somnul. Cred că am dormit 14 ore la rând. M-am trezit duminică dimineața, m-am dus la școală, mi-am luat copila și i-am explicat vag că tata o să dispară, dar nu pentru totdeauna. Nu i-am spus nici unde vreau să plec, nici de ce trebuie să plec. La urma urmei, nu știam nici eu. Nici măcar nu voiam să îmi pun astfel de întrebări.

Aveam totuși nevoie să vorbesc cu cineva. Aveam un prieten în Liechtenstein, Felix. Și Felix fusese unul dintre cei care pierduseră în cazanul cu smoală în care se topiseră practic toți banii clienților, toți banii mei și toți banii societății. Nu

era momentul să îmi fac o analiză și nici nu eram în stare să trag linie și să o iau de la capăt. Încercam să îmi oblojesc rănile interioare.

M-am hotărât să plec în Islanda pentru simplul fapt că am văzut un documentar cu Bobby Fisher. Fisher, campion mondial la șah, singurul american care a învins întreaga Armada de șahiști excepționali ai Rusiei în 1972, devenind campion mondial, a încercat să organizeze în timpul embargoului contra Iugoslaviei un meci de șah la Belgrad, revanșa meciului cu Boris Spassky din 1972, de la Reykjavik, când câștigase titlul de campion mondial. Întrucât era cetățean american și încălca embargoul prin organizarea acestui meci, lui Fisher i s-a retras cetățenia și a fost condamnat în contumacie în Statele Unite. L-au prins undeva pe un aeroport, la Tokio, și l-au arestat, urmând să fie extrădat. Islandezii au înțeles atunci cât de mult a reprezentat pentru țara lor acel meci de șah organizat în 1972, care, așa cum se spune, a pus Islanda pe harta lumii. Și, drept răsplată, după peste 20 de ani, i-au acordat cetățenia și pașaportul islandez. Bobby Fisher s-a întors în Islanda, americanii au încercat extrădarea lui, nu au reușit, și Bobby Fisher a murit în Islanda de bătrânețe, la câțiva ani după. Nu știu de ce, dar eram convins că Islanda nu mă va da pe mâna Serviciilor române sau mai știu eu ale cui, fără a înțelege motivul pentru care aceștia m-ar dori înapoi și fără dovezi care să susțină acuzațiile. De fapt, s-a dovedit că nici măcar nu mă doreau înapoi. Îmi doreau doar arhiva. Arhiva o scosesem din țară mai înainte. Nu era un camion, dar era o dubă mare plină cu hard-discuri și tot felul de extrase de cont și de documente semnate olograf de cei mai mulți dintre clienții mei. Arhiva aparținea lui WBS Holding, firma înregistrată în British Virgin Island, deci putea foarte bine să stea oriunde în Europa. Nici prin scoaterea arhivei nu încălcam nicio regulă, întrucât WBS România era curată ca lacrima, nu

avea datorii, nu gestionase clienții discreționar, fiecare client semnase fiecare ordin de mână. Arhiva WBS România a rămas, evident, la sediul firmei din „Ionel Perlea“, 14.

Am plecat spre Islanda luni de dimineață. M-am dus la Zurich, am luat un bilet pentru Reykjavik, cu escală la Copenhaga, unde am stat vreo patru ore înainte de a lua al doilea avion. Aveam o mare problemă: mă duceam într-o țară în care nu fusesem niciodată, în care nu cunoșteam pe nimeni și despre care nu știam decât despre criza bancară din 2008 și despre celebrul meci de șah Bobby Fisher – Boris Spassky. În avion, mi-a venit pentru prima oară cheful să scriu ceva, ceva cu care să mă ușurez. Dacă există un moment zero al acestei spovedanii, atunci cu siguranță el e momentul din avionul Copenhaga-Reykjavik.

Am ajuns târziu în noapte la Reykjavik. Islanda e o insulă vulcanică situată în mijlocul Atlanticului, bântuită de vânturi și furtuni, o insulă binecuvântată din multe puncte de vedere. În Islanda, energia e practic gratis, sapi și iese apă fierbinte. În 2008, aveau cel mai ridicat nivel de trai din lume. La o populație de 320.000 de locuitori, aveau un PIB de 16 miliarde. În același an, însă, trei bănci de stat, doar trei, reușiseră să se îndatoreze cu 60 de miliarde, fiind pline de produse subprime americane. *Crah*-ul sistemului bancar a aruncat țara din vârf într-o recesiune profundă. Islandezii au protestat, e poate țara cu cel mai ridicat spirit civic. Noul guvern a devalorizat coroana islandeză cu 400%, a blocat orice plată *cash* și orice ieșire de capital din țară. Bancherii și vechii guvernanți au ajuns în pușcărie pentru sute de ani, iar țara s-a refăcut. Miracolul islandez este această salvare dintr-o situație în care orice altă țara ar fi depus armele. Necondiționat.

La ieșirea din aeroport, un vânt rece amestecat cu gheață mi-a sfredelit fața. A fost un moment plăcut, mă trezeam „din pumn“, cum spun boxerii.

Prima săptămână petrecută în Islanda a trecut greu, îngrozitor de greu. La București nu se întâmpla nimic, nu ieșise încă nicio știre public. Deși era greu de înțeles, am bănuit că e liniștea de dinaintea furtunii. Am profitat de liniște și am dormit, uneori și 16 ore pe zi. Luni dimineața, toate televiziunile, ziarele și site-urile de știri aveau pe prima pagină poza „brokerului fugar“. Evident că se fabula frumos despre mine. Vreo cinci zile m-am amuzat, după care am încercat să le răspund. Am scris patru scrisori și aș fi vrut să le public undeva. Am încercat la HotNews, deși nu mai eram acționar. Am fost refuzat politicos de Mărgărit, care nu dorea „să-și lege imaginea site-ului de numele meu“. Dar până atunci de numele cui fusese legat? Fusesem botezat și „micul mogul“ la un moment dat, deși nu m-am amestecat niciodată în politica editorială a site-ului. I-am finanțat fără să aștept nimic în schimb, eram mulțumit că pot scrie ce doresc și despre oricine doresc și că am unde să-mi public articolele, nimic mai mult. Tăpălagă a publicat, însă, un articol despre mine, deloc elogios, plecând de la un celebru articol al meu, „Cresus sau Midas“. Nu m-au deranjat cuvintele lui Tăpălagă, ci doar faptul că nu mi-a acordat drept la replică. Era normal, știau ce condei am și nu era cazul să mă lase să mă desfășor în plin scandal, când nu mai eram acționar și când se schimbase stăpânirea. Ioan Mărgărit Timbolschi este fondatorul site-ului HotNews. Am intrat în această afacere cu el și Andrei Woinaroski în 2006 , după o discuție la o bere.

Cei doi, oameni de mare caracter, mi-au fost adevărați prieteni, nu doar asociați, până în momentul plecării mele. Nu le reproșez frica ce îi cuprinsese în acel moment, le reproșez doar comportamentul după acuzația lui C.T.P., când, tot de frică, nu au avut curajul să iasă public și să spună adevărul referitor la angajarea lui C.T.P. la HotNews. E drept, nu au negat niciodată ceea ce

eu am afirmat, dar nici nu au confirmat. Niciodată nu e însă prea târziu. Mărgărit a fost și el olimpic național la matematică în 1997, iar Andrei a fost creierul softului pe care s-a bazat platforma HotNews.

1↓ Radu Dimofte este copilul din flori al lui Ion Dincă, partener de afaceri cu Puiu Popoviciu, ginerele lui Dincă și văr primar cu creatoarea de modă Irina Schrotter. Înainte de 1989 a lucrat împreună cu Puiu Popoviciu la Comturist, rețeaua de magazine în valută a lui Ceaușescu, celebrele Shop-uri. Părăsește țara înainte cu câteva luni de decembrie 1989, dar se reîntoarce după Revoluție, cu capital și relații mari în fosta Securitate. Proprietarul Mall-ului de la Băneasa, Pizza Hut, KFC și a vechiului sediu al Băncii Marmorosch Blank, achiziționat pe 50.000 USD de la BRD. Titularul de drept al unui cont la Lombard Odier, deschis pe numele tatălui său, cont din care în februarie ’95 pleacă 400 mil. CHF către Banca Columna, sucursala Zurich, bani recepționați la acea vreme de Valentin Ceaușescu. Nu are nimic pe numele său, dar controlează firma cipriotă Totika, prin Andrei Băjenariu. Lideri ai Grupului de la Monte Carlo, Dimofte și Dobrescu sunt implicați în actualul război al Serviciilor. L-a sprijinit pe Băsescu, apoi pe Ponta și acum pe Iohannis. Are cartierul general la Hotel Howard Johnson, pe care îl și deține. Are legături strânse și cu familia Gheară. Dimofte e dușman declarat al lui Bittner și Petrache. (n.a)

2. Umbrele politicii. 2012

„Există oameni
care nu
îmbrățișează
decât umbre,
aceștia
beneficiază
doar de umbra
fericirii.“
(William Shakespeare)

Pretutindeni, dar mai ales pe meleagurile dâmbovițene, politica s-a făcut la cafenele, restaurante, case conspirative, în general departe de ochii maselor. Noi, românii, am fost mereu fascinați de jocurile de culise, de piedicile pe la spate și mai ales de umbrele dubiului. Dacă Creatorul ne-ar livra în piața publică filmul real al umbrelor ultimilor 24 de ani, nimeni nu ar crede ceea ce ar vedea, dar în același timp toți vor spune: „Ți-am zis eu că așa a fost!“. C.T.P.-ul, „Crucișătorul Potemkin al presei românești“, întrevede un scenariu. Cum nu are suficiente date, voi încerca să completez ficțiunea printr-o înșiruire brută a unor evenimente trăite de mine în primele 9 luni ale anului 2012. Sper să reușesc o înșiruire telegrafică, fără floricele și, mai ales, fără comentarii personale. Vă las să trageți ce concluzii vreți și să vă imaginați ce scenarii doriți.

Decembrie 2011

Reuniune la Bruxelles. Situația datoriilor publice ale multor țări europene devine din ce în ce mai greu de controlat. Cameron părăsește intempestiv reuniunea, lăsând cuplul „merkozy“ să se descurce cu moneda europeană. Băsescu se întoarce de la Bruxelles preocupat de situația

economică, dar și mai preocupat de scăderea popularității Guvernului Boc și a sa personal. Vrea să-l schimbe pe Primul-Ministru, dar Boc nu cedează, nu vrea să demisioneze. Conduce Guvernul prin mâna lui Predoiu, omul său de încredere în Guvern. În Guvern, e haos. Nimeni nu mai ascultă, nici de Boc, nici de Băsescu, toți sunt disperați. Informațiile le primesc de la Predoiu. Ideea lui Băsescu e să-l aducă pe Maior Prim-Ministru, să-l țină doi ani și să-l pregătească să devină viitorul președinte. Maior joacă la două capete și începe să aibă întâlniri de taină cu câteva „umbre“ importante din PSD. Predoiu speră ca Boc să demisioneze și el să fie numit Prim-Ministru. Mergem în bârlogul S.R.I., în vechea casă făcută de Carol pentru Lupeasca. E stânjenitoare, un amestec de comunism, brâncovenism și noile gusturi postdecembriste. E o casă în care nu te simți în niciun secol. La masă, eu, Predoiu, Dăianu, Maior, Coldea. Predoiu a cerut întâlnirea pentru a le povesti ce se întîmplă dacă euro va cădea sau dacă se va sparge în două, euro pentru bogați (Germania, Olanda, Finlanda) și cel pentru săraci (Grecia, Portugalia, Italia, Spania). Se vehiculează chiar și ideea că în cazul unui *run* la băncile românești, acestea ar putea fi apărate cu taburile împotriva deponenților care doresc să-și retragă banii. Coldea pare cel mai inteligent și respinge categoric această soluție. La sfârșit, situația rămâne la fel și nu se trage nicio concluzie. După un timp, Predoiu îmi spune: „ Au zis că ești deștept, dar ești incontrolabil“. Foarte deștept nu cred că am fost, pentru că eu vedeam Germania retrăgându-se din euro și, deși și azi cred același lucru, nimic nu ne face să credem că se va întâmpla. Maior e foarte sigur de sine, vorbește puțin și pune accentul pe instituțiile statului, care sunt pregătite și vor acționa conduse de BNR.

Ianuarie 2012

Situația se înrăutățește la noi, dar pare a se îmbunătăți în afară. Afară, începe marea tipărire de bani, la noi deficitul bugetar e incontrolabil și, colac peste pupăză, apar manifestații în piață, urmare a gafei cu Arafat. Boc cedează și e de acord să demisioneze. Maior e convins că îi va lua locul, Predoiu la fel. Băsescu joacă la cacealma.

Februarie 2012

Boc demisionează. Predoiu e numit Prim-Ministru Interimar și e foarte fericit, crezând că va rămâne până la capăt. Boc părăsește Palatul Victoria luând paltonul lui Predoiu, cu zece numere mai mare, e debusolat, nimeni nu-l mai bagă în seamă. Această numire total ciudată a fost făcută pentru orgoliul lui Predoiu, ca să-l țină aproape. El e dependent de Băsescu 100% și e convins că Băsescu are nevoie de el pentru a face numirile la Parchet și DNA, faimoasa rocadă Morar – Kovesi. În noiembrie 2011, în trenul de Geneva, mergând la un concurs de golf, Predoiu este sunat de Băsescu și se ridică automat în picioare. Revenim. Seara, este numit M.R.U., Predoiu e decepționat, dar Băsescu îl liniștește cu chestia că oricum va putea să-și pună pe cartea de vizită *Ex. Prim-Ministru* (după ce a părăsit Ministerul Justiției, pe cartea de vizită a lui Predoiu scria *Ex. Prim-Ministru, Ex. Ministru de Externe, Ex. Ministru al Justiției*. Arăta înfiorător. Cum i-am dat în folosință birourile de la WBS, comandase și o plăcuță cu aceste inscripții).

M.R.U. nu e votat încă de Parlament, așa că Predoiu se ocupă cu deszăpeziri și se bucură încă vreo câteva zile de Putere. M.R.U. ajunge la Palatul Victoria, e debusolat, dar Predoiu conduce Guvernul timp de peste o lună, chiar din biroul lui M.R.U.. M.R.U. se ocupă doar de imagine, nu de Guvern, e deja în campanie prezidențială. M.R.U. începe să facă troc pentru imagine. Își aranjează întrebările la Gâdea și reușește să plece învingător. Angajamentul e făcut de Corina Vințan, M.R.U.

satisfăcându-i niște dorințe lui Voiculescu, doar pentru a triumfa în bârlogul lupului, adică la Antena 3. Evident, Băsescu a aflat de mișcarea lui M.R.U. și nu l-a iertat. Mă cheamă la Palatul Victoria. Îl întreb pe Predoiu ce vrea de la mine. M.R.U. vrea un troc, să mă pună șef la Consiliul Consultativ și eu să-i garantez susținerea de la HotNews. Îi comunic prin Predoiu că nu mă amestec în politica editorială și întâlnirea nu mai are loc. M.R.U. face acel consiliu-mamut, totul la troc. Blănculescu, fiind cel mai lingău, este numit secretar. Peste doar câteva luni, Blănculescu îl va critica pe M.R.U. și va deveni consilierul lui Ponta. Acel consiliu nu se va întâlni nici măcar o singură dată, era doar o chestie de a da ceva la schimb fără dorința de a schimba ceva în economie. M.R.U. devine arogant, țipă la miniștri, îi jignește și, evident, apar animozități în PDL. Băsescu nu-l salvează, ba chiar pune paie pe foc. Numirea lui M.R.U. era doar pentru a-i arăta pisica lui Maior, care nu fusese ascultător, cel puțin așa îmi relatează Predoiu. Predoiu e convins că Băsescu îl are pe el drept carte salvatoare și că Maior și M.R.U. vor dispărea cu timpul, fiind deja arși politic. Predoiu organizează întâlniri pentru, vezi Doamne, salvarea României și schimbarea mentalității politice. Participă Iulian Chifu de la Cotroceni, Mihnea Constantinescu de la S.I.E., Dăianu, eu și din când în când și alții. Predoiu e convins că într-un an va fi milionar și în doi, Președinte. Vreau să precizez că nu cred că a luat un ban cât a fost ministru, a trăit doar din ce i-am câștigat eu la Bursă și din banii socrului, avocatul Călin Zamfirescu. Deja din martie se știe că M.R.U. va cădea pe mâna lui Oprea și a câtorva PDL-iști. Ceea ce nu se știe e că nu Predoiu va fi succesorul. Predoiu îmi repetă că el e singurul politician care se poate înțelege și cu liberalii, și cu Hrebenciuc, a dovedit-o când a trecut Codurile și Băsescu merge pe mâna lui. Băsescu i-o va trage a

doua oară, tot cu zâmbetul pe buze. În curând i-o va trage și Iohannis. Predoiu e masochist. Speră să ia Puterea fiind numit de cineva, nu are curaj să și-o ia singur. Oricum, nu ar ști ce să facă cu ea, poate doar să-și treacă Puterea pe cartea de vizită.

Aprilie 2012

Se vorbește deja de moțiunea de cenzură. M.R.U. e liniștit, Predoiu e convins că va trece. Începe deja din proprie inițiativă să negocieze cu liberalii și Hrebenciuc. Nimeni nu-l bagă în seamă. Moțiunea trece, Guvernul M.R.U. cade. Predoiu realizează în ultima clipă că nu va fi Prim-Ministru, dar speră să rămână Ministru de Justiție. Ponta îi face propunerea, se duce la Băsescu să primească girul și să-l roage să insiste pe lângă Ponta. Mi se pare ciudat, dar, văzând SMS-urile, cred că e posibil ca Ponta să-l lase la Justiție. Încerc să schimb toți banii Bursei în dolari, reușesc să schimb doar două milioane, pentru că toți din CA se opun. Eu plec la Paris de 1 Mai, Predoiu rămâne pe baricade. Primesc la Paris SMS de la Predoiu. Crin și Voiculescu se opun, „Nu voi fi Ministru la Justiție“. Predoiu vrea un post la Sibex, eu nu pot să îl ofer. Ne certăm.

Mai 2012

Revin la București. Ponta anunță Guvernul. HotNews îi demolează un ministru, „Doamna Standford“ de la Educație. Am deja și mai mulți dușmani. Dăianu insistă să vând HotNews și să ies de la Sibex, mă avertizează că numai așa pot rămâne cu WBS. Mă simt puternic, nu cedez. Dăianu, ofițer disciplinat, nu știe de cine să asculte, de Maior sau de Coldea. De fapt, Dimofte e cel ce are ascendent asupra sa.

Iulie-August 2012

Începe suspendarea. HotNews îl susține pe Băsescu și acuză lovitura de stat. Leul se devalorizează și mai mult, începuse deja de dinainte de 1 mai, imediat după moțiune. Predoiu primește oferta să se ducă la Cotroceni consilier,

ca și Funeriu și ceilalți, dar refuză. Îi dau birourile mele gratis și încearcă să lucreze de la mine, de la WBS, dar nu reușește nimic, e deja depresiv, îi lipsește Puterea. Predoiu e un politician ciudat. Își dorește Puterea, dar nu își doreste să o exercite. Când era ministru, treburile Justiției erau conduse de Alina Bica, Predoiu era doar informat. Predoiu e și el „o umbră", dar e o umbră care se teme de propria-i umbră. Accepta ideile tuturor, dar răspundea invariabil: „Bună idee, dar nu e momentul." Predoiu este un politician al cărui moment a trecut înainte de a veni.

La suspendare, nu ia poziție și nu-l susține pe Băsescu, se simte folosit și aruncat ca o cârpă. Eu mă implic puternic. Primesc amenințări la telefon că voi citi HotNews din aceeași celulă cu Băsescu. Băsescu e suspendat. Băsescu vine la HotNews să dea interviu. Încă mai crede că va reuși să convingă lumea să voteze *NU*. Îi explic că singura soluție e boicotul și că eu în locul lui aș face ca și De Gaulle cu „Je vous ai compris". Îi spun că eu aș boicota, apoi m-aș demite, dar eu aș organiza alegerile, e o ieșire din scenă demnă. Mă ascultă, dar nu comentează. Pantazi, redactorul-șef de la HotNews, e foarte preocupat că l-am ofensat pe domnul Președinte. Atât Pantazi, cât și Tăpălagă sunt orbi la pierderea masivă de popularitate a lui Băsescu. Ajunseseră să i-o accepte și pe Udrea. Astăzi sunt mari critici ai relației Băsescu-Udrea. Aceeași lipsă de curaj. Amândoi gândeau ca mine, dar spuneau ca el. Nu aveau nimic de câștigat din îmbrățișarea necondiționată a lui Băsescu, dar nu puteau să riște. Ridicolul declarațiilor lor de azi se bazează pe ipocrizia lor de atunci. Rămân surprins, HotNews l-a ajutat și criticat pe Băsescu fără să primească niciun ajutor, poate că eu mă înșel. Nu mai am încredere în nimeni, devin brusc circumspect. Până atunci, eram expansiv, chiar inconștient de curajos. Îl sun pe Tăriceanu să-l conving că nu e bine să joace cartea Voiculescu.

Tăriceanu e liniștit, îmi spune că nimic nu se va schimba. Chiar dacă Băsescu va pleca, UE nu are forța să-i oprească și că Voiculescu nu e un drac așa de negru. Explodez și îi explic principii. Băsescu boicotează și rămâne Președinte, dar totul se decide la Curtea Constituțională. Simt că sunt atacat, dar rămân pe poziții și mă consider încă puternic. Nu făcusem nicio afacere cu statul, nu am fost la nicio licitație, nu aveau ce să-mi facă, așa credeam eu. Ma cheamă Adrian Petrache ca să-mi explice ce se va întâmpla după ce Băsescu va fi reconfirmat Președinte de CCR. Bate câmpii, se vrea în cărți, dar nu mai e. Petrache seamănă cu un șef de gang din Bronx. Toți vor să fie oamenii Președintelui. Eu continui să-l critic. Îl admir pe Băsescu, ca om politic, dar aș vrea să fie mai elegant. Lipsa sa de cultură îi va pecetlui ieșirea urâtă din scenă.

Septembrie 2012

„Dacă ceva sau cineva nu
poate fi evitat, atunci
trebuie îmbrățișat.“
(William Shakespeare)

CNVM îmi blochează conturile, vor deja să mă debarce de la Sibex. GS[2] îmi lichidează conturile din lipsă de margine. Sunt falit. Încerc totuși să mă salvez, fără să încerc să văd de unde-mi vine. Predoiu mă duce la Hrebenciuc. Hrebenciuc e înainte de întâlnirea din Deltă a USL-ului. Promite să mă ajute și-mi demonstrează puterea sa. Sună la Dorina Mihăilescu, care se afla la Frankfurt ca să-l spioneze pe Isărescu și amână AGA la Sibex. Sună și la Fercală, căruia îi promite șefia CNVM dacă mă ajută să ies din rahat. Încep deja să îmbrățișez „umbrele“ și „umbrele“ mă înconjoară. Vreau să iau credit de la GS, dar Predoiu mă oprește, pentru că Hrebenciuc mă va ajuta. Cred. Dimofte mă împrumută cu 400k, pare să fie sincer. Mă duc să joc golf la Clubul Diplomaților și dau de Noapteș, habar nu am cine e. Se prezintă drept viitorul

cuscru al lui Hrebenciuc și îmi spune: „Știu tot și te voi ajuta“. Cred din nou și continui să îmbrățișez „umbre“. Mă întâlnesc din nou cu Hrebenciuc și Predoiu, la cafea, în Cartierul Francez. Accept să mă retrag de la Sibex și să vină Predoiu și Dăianu. Hrebenciuc îmi spune: „Avem multe planuri cu tine“. Dăianu continuă să mă preseze cu SMS-uri și telefoane să vând HotNews, Hrebenciuc nu e interesat, dar îmi sugerează să vând. Toți mă sfătuiesc să cedez și să-mi dau chiloții jos. Accept orice. Vând HotNews. Promit să lucrez pentru „umbre“ și să-i vând totul lui Dimofte, pe gratis. Dau toate actele și promit să fac ce mi se spune, data e stabilită, 29 septembrie. Acolo ar fi trebuit să mă predau. Predoiu îmi spune să stau liniștit, că el va fi Președintele României în 2014. Toată lumea e înțeleasă. Accept orice, deja mi-e frică. Îmi pun cenușă în cap și spun că regret că am încercat să lupt împotriva lor. Toți mă cred și mă consolează, dar îmi promit că va fi bine cu ei, cu „umbrele“. Primesc telefoane, sunt felicitat că am înțeles și încurajat. De data asta eu joc teatru, plâng, regret, promit orice.

29 Septembrie 2012

Plec din țară la 6 dimineața. Încep telefoanele de amenințare. O echipă debarcă la WBS, dar sunt surprinși să nu găsească arhiva WBS Holding, e deja în Occident de o săptămână. Predoiu rămâne la mine în birou și după plecarea mea. Părăsește birourile doar când apar televiziunile. Fuge efectiv pe stradă, ca să nu dea ochii cu televiziunile. Știam eu că e laș, dar situația aceea mi s-a părut hilară. Se declanșează scandalul.

August 2013

Primesc un mesaj de la Robert Cazanciuc, să nu mă mai iau de Predoiu pe Facebook, pentru că ei mă ajută, dar să-l las în pace, au alte planuri cu el. Astăzi, în contextul alianței „din umbră“ Iohannis-Ponta, planurile lor par evidente.

2↓ CMC Goldman Sachs era platforma pe care jucam derivate la Chicago, arbitrand pozițiile de la Sibex. (n.a.)

3. *Game over!*

E greu să accepți că jocul s-a terminat. În 1996, George Soros îmi spunea: „Cel mai important lucru în lumea financiară e să existi, să fii în piață! Nu contează cât ai câștigat sau cât ai pierdut, trebuie să poți continua“.

Toată noaptea răscolisem conturile, nu mai era aproape nimic. În conturile WBS România erau toți banii și toate acțiunile clienților. Acolo, fiecare își semnase tranzacțiile efectuate, nimeni nu era discreționar. De fapt, pe WBS România, toți erau câștigători. Nenorocirea era la Goldman Sachs CMC. În afară de clienții nediscreționari, mai erau doar 40.000 dolari. Luni, Veneto-Banca urma să-mi crediteze 100.000 Euro (pusesem garanție o casă). Era primul credit pe care îl luam în România și știam deja că-l voi folosi doar pentru a mai plăti niște clienți.

În Elveția, nici WBS Holding, nici eu nu aveam mai mult de 100.000 de dolari și, oricum, urma să pice cărțile de credit. Nu blocasem cărțile clienților. Ocrelli, bancherul elvețian, nu știa că sunt falit și obținuse cu ușurință de la conducerea BSI, nu doar amânarea ultimei facturi de la cărțile de credit, dar și o extindere a limitei de credit. Aveam de peste 16 ani o imagine de bun platnic si asta mă recompensa acum. Dar ce folos? Ar mai fi o șansă, Angelo, care urmează să sosească la București miercuri. Dacă nici Angelo nu vrea să mă ajute, îmi rămâne doar să accept propunerea lui Hrebenciuc sau a lui Dimofte.

Hrebenciuc comunică simultan, pe trei voci: a lui, a lui Predoiu sau, mai nou, a viitorului său cuscru, Noapteș, care era ultimul apărut lângă cazanul fierbinte în care mă zbăteam de peste o

lună. Își făcuse apariția la partidele de golf de la Clubul diplomaților, ca prieten al lui Tatulici și cunoscut al lui Cătălin Predoiu. Știam că avea un dosar cu matrapazlâcurile de la CFR Călători, dar habar n-aveam că are vreo legătură cu Hrebenciuc. După o partidă de golf, mi-a spus direct: „Eu știu tot ce ți se întâmplă și pot să te-ajut“. Am preferat să nu înțeleg, ca să obțin câtva timp în care să pot distinge dacă în declarația lui erau două idei principale care aveau aceeași importanță sau acel „pot să te-ajut“ era doar o consecutivă care cerea un preț. Aproape întotdeauna, combinațiile în care se fac și se desfac jocuri de putere au la bază „încuscreala“. Este una dintre cele mai sigure alianțe, la ea se recurge din rațiuni care nu au nimic de-a face cu fericirea copiilor, ci doar cu garanția protejării secretului și-a averii. Și, da, copiii celor doi, Noapteș și Hrebenciuc, urmează același ritual deloc sfânt, doar util.

Încercam să mă agăț de aspectele obscure din viața lor, de orice, pentru a avea un argument cu care să mă prezint și să asist la propria mea sacrificare. Noapteș fusese numit de Tăriceanu la CFR Călători în 2005 și fusese dat afară de Berceanu în 2009. Cum la Hrebenciuc fusesem dus de Cătălin Predoiu, ajunsesem de mult la concluzia că toți sunt amestecați și încâlciți în interese și afaceri, încât nici măcar o minte de analist, cum e a mea, nu avea cum să-i deslușească. Mă bazam doar pe intuiție, am realizat că nu mai era timp pentru calcule și analize. Mă aflam în situația înecatului care nu mai apelează la nimic și care are la îndemână doar instinctul de supraviețuire. Privind retrospectiv, după aproape doi ani cred că tot ce am făcut din acel moment a fost mult mai inteligent decât tot ceea ce m-ar fi putut sfătui cineva să fac.

S-au scris tratate lungi și detaliate despre cum ar trebui luate deciziile importante, despre managementul riscului, despre comunicare și

despre planurile de *back-up*. Cred însă că sunt ca apa sfințită: nici nu strică, dar nici nu ajută. Dacă am considera în fiecare moment al vieții când suntem puși să alegem că alegerea noastră este, de fapt, o decizie ultimă de supraviețuire și ne-am baza exclusiv pe instinct, deciziile noastre ar fi mult mai bune. Cicero spunea că „Înțelepții sunt conduși de rațiune, marea majoritate e condusă de experiență, proștii de necesitate și brutele de instinct“. Într-o societate în care capitalul domină înțelepciunea și în care supraviețuirea nu este o selecție naturală a valorii, ci a forței, instinctul brutei are mult mai multe șanse de izbândă. De la începutul secolului al XX-lea, forța brută a făcut legea. Orice brută învinsă a fost înlocuită de alta. E drept, în timp brutele s-au educat, cizelat sau poate doar s-au spoit cu poleială de gentlemeni. Brutalitatea propagandei făcute de mass-media e mult mai nocivă decât tancurile lui Hitler sau gulagurile lui Stalin. Viitoarea revoltă a umanității va fi împotriva a ceea ce ni se spune, și nu împotriva a ceea ce ni se face. Atracția masivă a unora pentru teoriile conspiraționiste nu e altceva decât o timidă revoltă instinctivă împotriva bombardamentului informațional. Instinctul de supraviețuire ne hiperbolizează forța fizică și, în același timp, ne atrofiază sentimentele. În dimineața aceea frumoasă de toamnă, am devenit instinctiv. Viteza mea de reacție s-a dublat. Faptul că nu mai analizam nimic mă făcea brusc mai puternic.

Am hotărât să iau toată arhiva și s-o trimit peste graniță. La urma urmei, era arhiva unei societăți străine, WBS Holding, pe care o puteam deține legal oriunde în Europa. Păstrasem o copie după fiecare transfer bancar făcut la și de la WBS, precum și o copie după orice operațiune bancară sau bursieră făcută de clienți de pe conturile lor și către ele. În plus, înregistrasem orice discuție sau convorbire telefonică petrecută la mine în birou.

Am rămas surprins câte hard-discuri și câtă hârtie cuprindea arhiva, am avut nevoie de o dubă. Am mulțumit în gând regulatorilor britanici și americani care mă obligaseră să păstrez, atât pe format electronic, cât și pe suport de hârtie, toate tranzacțiile și toate informațiile referitoare la acestea. Din acel moment, nu am mai avut încredere în nimeni și cred că nici nu vreau să-mi revin. Toată viața m-am concentrat pe ideea că e important să-i prezinți și să-i pretinzi încredere, din primul moment, oricărei persoane cu care intri în contact. Înregistrările le-am făcut pentru că eram o societate de brokeraj și legea mă obligă să înregistrez tot. Evident că nu am înregistrat selectiv. Am înregistrat tot. Dacă încrederea acordată era înșelată, o retrăgeam, dar fără explicații. Era și un fel de mândrie în această strategie, ajungând la concluzia că am avut mai mult de câștigat decât de pierdut. Astăzi nu mai gândesc la fel.

Trebuia să găsesc punctele vulnerabile ale dușmanului și să mă folosesc de ele. Le-am identificat imediat: Noapteș – pentru Hrebenciuc și Renato Neagoe – pentru Dimofte. Noapteș era în Bulgaria, la un turneu de golf. Am plecat imediat acolo. Era un moment bun, el era relaxat, iar eu avid de amănunte. Până atunci, încasasem lovitură după lovitură încercând doar să mă apăr. La fiecare lovitură, făceam o concesie și promiteam un compromis. Cu o săptămână înainte, vândusem HotNews fără să realizez că era singura mea armă. Eram un artist al comunicării, dar aveam nevoie de o portavoce. Nu folosisem niciodată HotNews pe post de instrument de manipulare. Nu mă amestecasem niciodată în politica editorială. Eram doar un finanțator și aveam un loc unde puteam să public orice, necenzurat și fără să dau socoteală sau să fac compromisuri. Eram încă foarte popular și, mai ales, eram credibil. Încă. Peste exact două săptămâni, credibilitatea mea avea să fie

zdruncinată și aveam să înțeleg că cea mai mare greșeală a fost să vând portavocea HotNews. Ei, însă, nu știau că nu eu trag sforile la HotNews și asta-i făcea circumspecți. Loviturile decisive le-am primit exact după vânzare, până atunci se antrenaseră doar.

La turneul din Bulgaria erau prezente multe persoane publice cu care mă întâlnisem deseori până atunci, deci nu trebuia să mă concentrez doar pe Noapteș. Se pare că erau încă mulți interesați de serviciile mele, pentru că, deși am jucat execrabil, m-am trezit și cu un premiu pentru „cea mai promițătoare speranță“. Turneul era organizat de români și premiat de români. Poate nu vă vine să credeți, dar era un turneu la fel de corupt ca și societatea în care trăiam, cu diferența că era îmbrăcat în alb-orbitor. Toate personalitățile publice au fost premiate. Nu se putea altfel, toată lumea trebuia sa fie mulțumită. Tatulici trișase, punctând câte o lovitură mai puțin la fiecare gaură, dar asta chiar presupunea un premiu. Nici Mișu Negriței nu putea să rămână fără premiu, organizatorii având grijă ca orgoliul fiecăruia dintre ei să țină în mână câte un premiu. Golful e un joc pentru gentlemeni, în Bulgaria a fost un joc de gentlemeni spoiți în alb, dar nespălați pe mâini.

Ca de obicei, evenimentul cel mai important al turneului a fost cina de sâmbătă seara și, tot ca de obicei, mi-a fost foarte ușor să devin atracția principală și interlocutorul preferat de marea majoritate a invitaților. Am spus glume tonice, am ținut *speech*-uri, am cântat la pian și am dansat rock, repertoriul standard care funcționează la orice petrecere populată de așa-zisul *jet-set* bucureștean. Toate petrecerile bucureștene se bazează pe trei tipuri de invitați: potenții Puterii politice, care vin pentru a-și etala agoniseala departe de ochii plebei, potenții Puterii economice, care vin să-și etaleze obiectele de care nu au nevoie, cumpărate cu bani pe care încă nu-i au,

pentru a impresiona persoane pe care nu le iubesc, plus câțiva animatori, de obicei intelectuali săraci, dar simpatici, pentru a da ceva sare și piper glazurii dominante create de primele două categorii, dar fără a asigura echilibrul. Dacă dorești să fii atracția serii, e suficient să ieși din aceste trei tipare. Noapteș, aflându-se prima oară la o reuniune mondenă la care eram și eu prezent (nu cred că am fost la mai mult de zece reuniuni mondene în ultimii zece ani și, cu cât refuzam mai multe invitații, cu atât mai des eram chemat), a fost impresionat ca un copil. Din acel moment, mi-a fost foarte ușor să înțeleg anumite lucruri. Noapteș nu prea știe ce e cu războiul de pe Bursă și de pe SIF-uri. Este lunecos, dar se manifestă astfel în mod inconștient. Mi-a dezvăluit care sunt mișcările viitoare și care sunt interesele cele mai importante.

Mă așteptam la cine știe ce scheme inteligente, la un plan serios de afaceri, la o strategie. Toți își doreau Bursa din Sibiu, WBS România și calitatea de *market-maker*. Nu înțelegeam de ce, nu părea că s-ar pricepe la ceva în domeniul ăsta? și nici n-ar fi putut să-și agațe cele două societăți pe manșetele cămășii, ca pe niște butoni scumpi sau ca pe niște amante tinere și decorative. Și atunci? Cu ce-i deranjasem? Ei nu pot fi invidioși pe lucruri nemateriale. Nu mă amestecasem în nici o afacere cu statul, nu participasem la licitații, nu făcusem concurență nimănui, Bursa fiind apanajul a 2-3.000 de sinucigași care-și pierdeau câte ceva din economii contra unei doze de adrenalină, ceva mai rafinată cultural decât adrenalina de la un Cazino-ul sordid din București. Nu mă amestecasem nici măcar în jocul *de-a sifurile*, unde mulți politicieni aveau interese și unde se cumpărau și se vindeau societăți cu capital de stat. Încercasem o candidatură la SIF Oltenia, la Dinel Staicu, dar pierdusem fără drept de apel alegerile în fața fostului comunist, care avusese chiar

umorul să declare după victoria zdrobitoare că, fără acele alegeri, el, un fost milițian, nu ar fi avut niciodată șansa să concureze cu un fost profesor universitar de matematică. Până la momentul discuției cu Noapteș în Bulgaria, nu înțelesesem nici de unde mi s-au tras belelele, nici ce au de câștigat dacă mă aduc în genunchi implorând milă și îndurare.

Și fusese atât de simplu…

21 septembrie 2012

PARTEA A II-A – DE LA CANAL, LA NOMENCLATURA COMUNISTĂ

4. Oltenița

„Courage is what it takes
to stand up and speak;
courage is also what it
takes to sit down and
listen.“
(Winston Churchill)

După postarea de pe Facebook din 9 mai, am primit multe mesaje, și pro, și contra. Cel mai frecvent a fost „respect“. Trebuie să recunosc că nu prea înțelegeam ce e de respectat la o persoană care, tot sărind printre „umbre“, a ajuns în luminile rampei o jalnică umbră a propriei personalități. E greu de crezut că poți fi respectat după ce te-ai amestecat în mocirla politicii postdecembriste, chiar și „din umbră“, chiar și cu intenția de a schimba ceva. Sistemul se schimbă din interior. Totuși, oricât de destoinic ai fi, din mocirlă poți face, în cel mai bun caz, o România în gri. România a mai fost gri și în perioada legionară (sept. ’40 – ian. ’41) și mai ales în perioada comunistă. Ce nuanță de gri ar mai putea aduce ceva nou după cele două încercări nereușite? De fapt, lumea nu respectă autorul sau persoana, lumea respectă curajul. Un important membru PDL mi-a trimis următorul mesaj: „Oricum, respectele mele! Am murit de dragul tău! Îmi pare doar rău pentru mine că nu am puterea să dau *share*.“

Curajul a devenit atât de greu de găsit, încât trebuie împărțit cu parcimonie. Eu nu mă consider curajos, poate disperat, dar nicidecum curajos. Nu e o disperare referitoare la o situație anume, la o chestie materială sau juridică. Slavă Domnului, fac

față cu succes tuturor atacurilor! E o disperare amestecată cu neputință.

E greu să mai pot schimba ceva și disperarea cea mai mare e că-i greu să mă mai pot schimba eu, să mă întorc în timp. În timp și loc. La Oltenița, un orășel anost de pe malul Dunării, unde am copilărit și unde am fost educat. Atunci, sigur, nu eram o „umbră“ și încă nu mă feream de celelalte „umbre“. Există momente în viață în care nostalgia propriei persoane, nealterată de mediu și împrejurări, te doboară. Copilăria e singura perioadă în care ipocrizia a lipsit cu desăvârșire. Dumneavoastră ce credeți? La mine, primii 18 ani au fost cam așa.

OLTENIȚA

Orașele dunărene ale României, mai ales în timpul comunismului, erau foarte greu de deosebit. Turnu Măgurele, Giurgiu, Oltenița sau Călărași semănau îngrozitor între ele. Prăfuite, anoste, cu oameni cenușii care aveau o singură ambiție: să plece la București cât mai repede și să nu se mai întoarcă niciodată. Am trăit până la 18 ani în Oltenița și, de când am plecat, am revăzut-o foarte rar, doar la câte o înmormântare. În anii ’70, elevi de liceu fiind, ne amuzam spunând că „La Oltenița, ieri nu s-a întâmplat nimic, azi nu se întâmplă nimic și, cu siguranță, mâine nu se va întâmpla nimic.“

Puțini cunosc etimologia numelui „Oltenița“ și, de aceea, de câte ori spuneam de unde sunt, eram imediat catalogat drept oltean. Ovid Densușianu consideră că toponimul acesta provine de la bulgărescul *Otdevlița* („piatră de hotar“), dar bătrânii orașului spuneau că vine de la un cârciumar, Oltean Niță, care avea aici un han în secolul al XVIII-lea. Hanul există și astăzi. În copilăria mea, în oraș erau doar două restaurante, cel al lui Oltean Niță, condus de Mircea Popa, și restaurantul „Modern“, făcut de comuniști și

condus de Cioaci[3]. Cei doi gestionari păreau frați gemeni, cu aceleași cefe groase și burți revărsându-se abundent peste cureaua pantalonilor. Erau personaje de vază ale orașului, iar odată cu criza alimentară din anii ’80 au devenit cele mai de vază. Lângă Oltenița, la Ulmeni, era un Combinat de porci, cu 300.000 de capete. Cei doi reușeau să se aprovizioneze destul de bine de-acolo pentru a face o imensă contrabandă cu carne, de care au beneficiat mii de bucureșteni flămânzi, mai ales în ultimii ani ai Puterii populare, când penuria de carne devenise o tragedie națională.

Mircea Popa și Cioaci au fost în anii ’70 protagoniștii unei povești devenite azi legenda orașului. În acea perioadă, o avalanșă de demnitari comuniști, gestionari, șefi de întreprinderi socialiste și alți birocrați au dorit brusc să-și completeze studiile pentru a nu-și pierde privilegiile obținute pe vremea lui Dej, când fuseseră promovați „de la coada vacii“, cum se spunea pe atunci, la conducerea urbei. S-a produs astfel cel de-al doilea val de studii obținute pe puncte. De data asta însă, doritorii de diplome de bacalaureat s-au văzut nevoiți să urmeze liceul la seral și să susțină, chiar dacă doar simbolic, examene. A fost un moment prielnic pentru clasa profesorală să profite de bunăstarea doritorilor de studii și să condiționeze promovarea cu diverse „atenții“, constând în produse alimentare rare și mai ales în mărfuri de import, imposibil de obținut din comerțul socialist. Corupția în școala românească începe cu adevărat în acea perioadă. Până în anii ’70, singurele atenții pe care le acceptau profesorii (mai exact, profesoarele) erau celebrul mărțișor de 1 Martie și buchetul de flori de 8 Martie. Dar, odată cu diversele tipuri de penurie din comerțul socialist, cadourile primite de profesori au devenit mult mai consistente. Trocul note de trecere contra mâncare s-a răspândit spre sfârșitul epocii ceaușiste și a atins apogeul abia

azi, când alimentele au fost înlocuite cu bani, iar școlile de stat sunt deja semiprivatizate.

Mircea Popa și Cioaci erau, la acea epocă, un fel de supermarketuri ale pieței negre și reprezentau cea mai apetisantă pradă pentru profesorii care renunțaseră la principii și nu mai doreau decât să-și umple frigiderul. Numărul lor era foarte mic, dar a crescut exponențial în timp. În treacăt fie spus, avalanșa de doctorate plagiate din ziua de azi își are originea în acea perioadă. Trebuie remarcat că, pe atunci, cei doi cârciumari erau plini de respect față de corpul profesoral, dar la zece ani diferență, de la înălțimea studiilor obținute, îi disprețuiau deja fățiș. Am asistat, în 1989, la o scenă de o umilință cinică: un profesor de matematică implora cu „Să trăiți!“ un cârciumar, să-i vândă o pulpă de porc. Cârciumarul, după ce a înlăturat puzderia de muște, i-a aruncat-o neîmpachetată, spunându-i cu dispreț: „Matematica nu ține, bre, de foame?“

Sistemul de valori a fost complet răsturnat atunci și a rămas până azi neschimbat. După ’89, fiecare român va fi catalogat după PIB-ul personal, iar valoarea acestuia îi va stabili poziția în societate. Am folosit termenul de „produs intern brut“ ca atunci când se măsoară nivelul economic al unei țări, pentru că astăzi valoarea unei persoane este judecată și ierarhizată după valoarea bunurilor, dar mai ales a serviciilor pe care aceasta le poate etala. De exemplu, un ministru sau un parlamentar, chiar dacă nu posedă bunuri materiale și nu știe să facă nimic, are totuși un PIB personal mare datorită numărului incomensurabil de servicii pe care le are de oferit. Altfel spus, dimensiunea traficului de influență pe care-l poate exercita un demnitar reprezintă uneori peste 80% din PIB-ul său personal.

Dar să revin la legenda orașului. Cei doi cârciumari, Mircea Popa și Cioaci, au ajuns la examenul de Bacalaureat, la proba de română, în aceeași sală. Subiectul era Eminescu, „Scrisoarea

III“. Văzând că bietul Cioaci nu reușea să scrie nimic, profesoara supraveghetoare s-a apropiat și i-a suflat din spate celebrul vers: „Tu ești Mircea?“, la care Cioaci s-a ridicat în picioare și a răspuns milităreşte: „Nu, tovarășa, eu sunt Cioaci, Mircea-i mai în spate!“

Înainte de 23 august 1944, Oltenița era un mic târg de provincie care trăia din cultura pământurilor fertile din zonă, fiind situat la confluența Argeșului cu Dunărea. Exista un mic Șantier Naval care construia și repara ambarcațiuni fluviale de dimensiuni reduse și un mic port pentru trimiterea produselor agricole pe Dunăre. Pe celălalt mal al Dunării, se afla orașul bulgăresc Tutrakan, în românește Turtucaia. După Războiul balcanic din 1913, Turtucaia a devenit românească, însă în 1940 a fost cedată Bulgariei împreună cu Cadrilaterul. În Turtucaia, exista o comunitate importantă de evrei sefarzi care au dezvoltat un comerț prosper pe Dunăre, nelăsând nici o șansă de dezvoltare târgușorului de pe malul stâng. Evreii sefarzi din Turtucaia au migrat în mare parte la Rusciuc, actualul Ruse bulgăresc, constituindu-se într-un centru de cultură iudaică important, mai ales la începutul secolului al XX-lea, din care a răsărit laureatul Premiului Nobel pentru literatură Elias Canetti. De altfel, malul drept al Dunării este foarte bine descris de Canetti în cartea sa „Limba salvată“.

Nici măcar trecutul nu a lăsat vreun semn la Oltenița, oraș neasociat cu nici un eveniment din istoria modernă. Localnicii mai bătrâni povesteau cândva despre lupta de la Oltenița din Primul Război Mondial, dar în realitate era vorba despre înfrângerea cruntă a armatei române la Turtucaia, soldată cu pierderea capului de pod și retragerea din Oltenița. Orașul nu a existat pe harta istoriei. A apărut abia pe harta economiei ceaușiste după marea industrializare din anii ’70, o hartă la care toți cei din generația mea au fost deseori scoși în

timpul școlii, ca să identificăm fabricile și uzinele socialismului multilateral dezvoltat. Comunismul a procopsit Oltenița cu un șantier naval, o turnătorie, o filatură. Exista și un banc: „De ce sunt toți oltenițenii securiști?“ „Pentru că au tatăl turnător și mama filatoare.“

În oraș, se mai aflau un combinat de porci, o fabrică de mezeluri și o fabrică de produse lactate, care au creat o relativă prosperitate alimentară pentru localnici pe vremea goanei după mâncare din anii ’80. Astăzi, în afară de filatura ajunsă în mâinile unor italieni, totul e deja fier vechi. Privatizările succesive către foștii șmecheri locali, de tipul Mircea Popa sau Cioaci, au fost toate sortite eșecului. După ce Văcăroiu i-a transformat pe foștii directori din perioada comunistă în proprietari, din cauza lipsei lor de capital și de pricepere în gestionarea tranziției, toată economia oltenițeană s-a dus pe apa Dunării. Relicvele fostei industrii alimentare și ale fostei industrii grele scufundă urbea într-o apăsătoare tristețe. Lipsiți de orice speranță, localnicii evită, poate, depresia, pentru că au experiența tristeții de peste un secol.

Când au început să falsifice istoria antebelică, comuniștii ne-au dat și nouă, celor din Oltenița, doi eroi ai luptei proletare antiburgheze: pe Alexandru Iliescu (tatăl lui Ion Iliescu) și pe Alexandru Sahia. Alexandru Iliescu a fost prins de un prieten al bunicului meu furând două bărci. După ce a ieșit din închisoare, a fugit în Rusia pe Dunăre, devenind, odată cu sosirea Armatei Roșii, erou comunist. Singura legătură care a persistat până azi între acest Iliescu și oraș este numele străzii „Alexandru Iliescu“. La alegerile din 1990, din celebra Duminică a Orbului, Ion Iliescu a fost votat la Oltenița cu o majoritate de 99%, căci localnicii erau convinși pe atunci că orașul lor va deveni noul Scornicești al României. Bunicul, unul dintre puținii opozanți ai Președintelui „pentru liniștea noastră“ și membru cu state vechi în PNȚ,

a organizat singura diversiune din campania electorală din 1990. A mituit o gașcă de țigani cu toată rezerva lui de țuică, iar aceștia au distrus sediul FSN din oraș. Feseniștii nu înțelegeau cine a putut face așa ceva într-un oraș în care și muștele votau cu Iliescu. Ultimul nu a venit prea des la Oltenița după decembrie ’89, și asta i-a decepționat profund pe oltenițeni. În 1996, la alegeri, unchiul meu Rodin Sima, membru PNȚCD, a câștigat cu o largă majoritate alegerile pentru primărie.

Alexandru Sahia, al doilea erou, a dat numele liceului la care am învățat. El s-a născut, de fapt, la 30 de kilometri de oraș, la Mănăstirea, și se pare că nu a pus niciodată piciorul în Oltenița, dar, cum nu aveam nici un erou veritabil comunist, pentru că Dej îl exclusese pe viață pe Alexandru Iliescu din partid, l-am adoptat ca oltenițean pe Sahia. Blazarea și lipsa acută de trecut istoric s-au răsfrânt aspru asupra cotidianului. Până și echipa de fotbal S.N.O. (Șantierele Navale Oltenița) a evoluat mereu în Divizia B, ocupând permanent locurile 12-14. Nu ajungea niciodată mai jos, dar nici mai sus…

Oltenița pare să lipsească până și din literatură. Singura evocare interesantă, din câte am citit eu cel puțin, am găsit-o în „Timpul ce ni s-a dat“, de Annie Bentoiu, carte autobiografică scrisă cu o enormă sensibilitate. Unicul edificiu „cu arhitectură“ din oraș era chiar casa părinților autoarei. Comuniștii au naționalizat-o și-au transformat-o în muzeu de arheologie.

FAMILIA MEA

M-am născut pe 22 mai 1961, într-o familie de intelectuali modești. Tata era medic veterinar în comuna Chirnogi, lângă Oltenița, iar mama era profesoară de chimie la Liceul Teoretic „Alexandru Sahia“ din oraș. De fapt, m-am născut la Budești, lângă București, în casa bunicilor

paterni, dar, cum am stat acolo doar un an, nu am nici o amintire. Bunicul din Budești, Ion Sima, era mic chiabur. După ce comuniștii l-au reciclat vreo opt ani la Canal, a devenit factor poștal. I-au trebuit pe urmă doar doi ani ca să devină dirigintele poștei, în ciuda dosarului imposibil.

La Budești, înainte de război, exista o familie de oieri macedoneni înstăriți, familia Barbă. Odată cu sosirea rușilor în 1944, familia Barbă devine brusc un pion important al militantei comuniste, iar tânăra Margareta Barbă are o ascensiune fulminantă în ierarhia noii Puteri populare. În anii ’50, tatăl meu, student la Medicină veterinară în București, are cu Margareta Barbă o scurtă relație, grație căreia îi putea furniza bunicului și altor deținuți de la Canal mult doritele pachete de supraviețuire. Totul se făcea contra celebrilor cocoșei de aur. Odată cu sfârșitul idilei, se termină și cu pachetele. Marga Barbă ajunge, cu timpul, soacra candidatului la președinția României Mircea Geoană și, după cum spun gurile rele, eminența cenușie din umbră a lui Geoană. Ascensiunea ei în ierarhia Puterii comuniste și apoi postdecembriste continuase fără nici o opreliște.

La peste 50 de ani distanță de trecătoarea lui relație cu Margareta Barbă, în decembrie 2009, tatăl meu, lovit de o leucemie galopantă (va muri la nici o lună după, în ianuarie), mă roagă să-i îndeplinesc o ultimă dorință: să voteze la al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale. Șocat de ciudățenia dorinței, ținând cont, mai ales, de situația în care se afla, am făcut toate demersurile legale pentru a-i aduce urna acasă. Îmi amintesc cât de greu a fost să obțin hârtiile necesare pentru a convinge Comisia electorală de la Liceul „Caragiale“ să se deplaseze cu o urnă la un muribund care locuia la 500 de metri distanță. Tata fusese în continuu foarte critic cu ambii candidați și nu era implicat în politică. Astfel că, după ce a

votat, l-am întrebat ce sens avusese acea stranie dorință a sa. Atunci mi-a povestit prima dată despre Marga Barbă și ce s-a întâmplat în anii ’50 și așa am înțeles de ce era atât de important pentru el să voteze contra lui Geoană. Tot atunci era o mare criză de sânge pentru transfuzii, sânge de care tata avea nevoie zilnic. I-am rezolvat problema printr-o intervenție la Cozmin Gușă (pe atunci șeful campaniei electorale a lui Geoană), care a apelat la Ion Bazac, Ministrul PSD al Sănătății. Tatei nu i-am spus, văzusem cât de intense erau sentimentele lui de răzbunare față de Geoană și știam că n-ar fi acceptat sângele.

Am realizat în acel moment ce mare era prăpastia dintre generația tatălui meu (care, deși a fost nevoită să se încovoaie deseori sub loviturile Puterii comuniste, a rămas, totuși, cât de cât, în picioare) și generația mea, o generație care s-a născut în compromis, a crescut în compromis și a făcut astăzi, din abilitatea cu care jonglează cu compromisul, esența succesului în noua societate postdecembristă. Politica e într-adevăr arta compromisului, însă o țară nu poate fi compusă doar din politicieni, pentru că așa nu mai avem nici un viitor. Îmi vine în minte o veche glumă a lui Mircea Crișan: „Un român emigrează într-un mic oraș american. De dimineață, în prima zi, iese pe stradă și încearcă să intre în vorbă cu localnicii, dar descoperă cu stupoare că nimeni nu vorbește engleza. Toți cei pe care-i abordează îi răspund în chineză, arabă, spaniolă… Șocat, întreabă: „Dar unde sunt americanii?“ „Păi ei sunt la muncă, domnule!“ i se răspunde“. Dacă facem non-stop compromisuri și aranjamente, dacă suntem cu toții „politicieni“, cine va mai munci în România peste 20 de ani?

11 mai 2014
Sankt Moritz

3↓ Ciocea, în realitate (n. ed.)

5. Cei 10.000

Am avut o copilărie liniștită. Tata, care avea 12 ani la sfârșitul războiului, a încercat să-mi dea acea educație de care „timpul ce i s-a dat“ îl privase pe el. Era un om aspru, de un pesimism ireconciliabil. Din cauza dosarului, a trebuit să renunțe la visul de a deveni medic uman. A absolvit Medicina veterinară în 1958. Pentru a nu fi dat afară și de la Medicină veterinară, a folosit abundent rezerva de cocoșei a bunicului. Am fost mereu fascinat de poveștile lui din liceu. Urmase cursurile Liceului „Mihai Viteazul“ din București stând la internat și singurele amintiri din tinerețe pe care mi le-a povestit erau legate de această perioadă. Nu și-a exprimat niciodată pornirile anticomuniste în fața mea, era disciplinat și fricos. În 1989, l-am acuzat de lașitate și nu a protestat…

A fost foarte dur cu mine. L-am văzut zâmbind abia după ce am terminat facultatea. În fiecare seară, îmi lipea pe ușă programul de a doua zi, pe care-l întocmeam împreună, după negocieri intense. Eu doream, bineînțeles, mai multă joacă, el mai multe ore de franceză, engleză, germană sau pian. Nu am reușit, de fapt, niciodată să-mi impun punctul de vedere. Dar eram supus și respectam programul. Existau și activități sportive în acest program, numai că trebuiau făcute organizat, așa că rareori obțineam câte două ore de joacă pe stradă, cu ceilalți copii. Tata era oripilat de joaca pe stradă, o numea „bătutul birboancei“. Spunea: „Copiii care bat birboanca nu ajung nicăieri.“ Greșit! Unii au ajuns chiar generali ai Serviciilor Secrete… Din cauza acestui program care mi-a lăsat foarte puține grade de libertate, copiii mi-au

lipit porecla „Chinuitul“. Am purtat-o cu demnitate până la terminarea liceului.

Eram un copil firav, ca să nu spun rahitic. Nu mâncam nimic, orice masă era o problemă. Mama, săraca, nu știa ce să-mi mai facă, doar-doar să mănânc ceva. Problema a persistat până la terminarea liceului. Am fost cel mai mic din clasă tot timpul școlii. La 18 ani, măsuram doar 158 de centimetri. Mă născusem cu o ectopie testiculară bilaterală, adică testiculele nu coborâseră în scrot în perioada intrauterină. Tata a remarcat imediat după naștere anomalia și a pornit o întreagă epopee ca să găsească o soluție. La început, foarte mulți doctori l-au sfătuit să-mi facă un tratament hormonal, dar tata a refuzat. Urmând sfatul profesorului Timuș, am ajuns la Spitalul „Grigore Alexandrescu“, la chirurgul Vereanu. Acesta i-a propus tatei să-mi facă două intervenții chirurgicale, la 4 și la 5 ani. Era ceva destul de complicat pentru vremea aceea, mai ales că necesita anestezie generală, dar Vereanu, deși nu mai încercase o dublă coborâre testiculară, a spus că sunt mari șanse de succes. Tata se frământa, încercând să aleagă cea mai bună soluție, și, chiar după ce am redevenit normal, a rămas umbrit de un pesimism îngrozitor și de o tristețe continuă, neștiind dacă soluția aleasă fusese cea mai bună. Cred că a citit tot ce se publicase până atunci pe tema acestei anomalii și abia apoi a ales cuțitul în detrimentul tratamentului hormonal. Timpul îl presa, eu mă zvârcoleam deseori pe covor din cauza durerilor, mai ales la 4 ani, când testiculele crescuseră și nu mai aveau loc în canalul inghinal. Înainte de operație, tata a semnat o hârtie prin care accepta riscul să rămân un pic retardat și de aceea am fost dat la școală la aproape 8 ani. Mai târziu, am fluturat deseori acea hârtie ca să mă laud cât de inteligent aș fi putut fi dacă mă nășteam normal.

Operațiile au decurs perfect. Practic, am renăscut la 5 ani. Problema creșterii în înălțime a

persistat însă până la 20 de ani, când, în sfârșit, am ajuns la 172 de centimetri. A fost singurul complex pe care l-am avut în școală. Părea o problemă irezolvabilă și mă preocupa mai mult pe mine decât pe părinți. Tata m-a dus deseori în adolescență la Institutul de Endocrinologie „Parhon“, la profesorul Victor Ionescu, care îmi măsura cartilagiile de creștere și ne asigura mereu că voi atinge cel puțin 170 de centimetri. Eu nu prea aveam încredere, mă măsuram la tocul ușii în fiecare zi și nu vedeam nici o îmbunătățire a situației. Ionescu mi-a zis, în plus, ca nu cumva să merg la fete înainte de a atinge înălțimea promisă, ceea ce mi-a amplificat frustrarea. Doctorul Ionescu era foarte simpatic, dar din cauza unei poliomielite din copilărie măsura doar 140 de centimetri, era pitic. De câte ori ieșeam de la Parhon, eu protestam: „Bine, tată, dar dacă ăsta n-a reușit să se facă pe el să crească, cum o să reușească cu mine?“ Tata îmi răspundea cu umor: „La vârsta ta, nu era endocrinolog.“

Fiind mereu cel mai mic din clasă, nu prea intram în clinciurile inevitabile ale copilăriei, iar când o făceam eram un fel de ciuca bătăilor. Prin clasa a cincea, m-a bătut până și Geta Alexe, cea mai mică fată din clasă, și am fost nevoit să suport glumele colegilor câțiva ani buni după aceea. Cum nu săream niciodată la bătaie, fiind convins din start că voi pierde, mi-am dezvoltat puternic alte arme: replica tăioasă, umorul sarcastic. Când eram mic, luam bătaie imediat, după fiecare replică, iar acum reușesc, fără să vreau, să-mi fac foarte ușor și mai ales gratuit dușmani. Uneori, din inerție, reușesc să umilesc până și persoanele pe care le iubesc.

Deși preocupările extrașcolare mă atrăgeau mult mai mult decât programa oficială, am reușit să fiu primul la școală din clasa întâi până într-a douăsprezecea. Învățam conștiincios la toate materiile doar ca să-l mulțumesc pe tata. Nu-mi

plăcea nici o materie și, cum nu puteam să ies la joacă cu ceilalți copii, m-am refugiat în lectură. Tata mă învățase să citesc pe diagonală, dar abia mult mai târziu, la facultate, am reușit să folosesc eficient metoda. Deși eram premiantul clasei, tata îmi spunea mereu să nu mă culc pe laurii de la Oltenița, pentru că sunt de plastic și pentru că, de fapt, în România sunt cel puțin 10.000 de copii de vârsta mea mult mai buni decât mine la școală.

„Bine, și cum pot eu să mă întâlnesc cu acești 10.000 ca să văd unde mă aflu?“ „Singura ta șansă să-i întâlnești ar fi să te duci la concursurile școlare, adică la olimpiade. Acolo se află crema elevilor din toată țara, dar eu nu cred că ai vreo șansă“, replica imperturbabil tata.

Așa m-am hotărât să mă duc la olimpiade. Numai că pentru clasa a cincea se organiza doar Olimpiada de Matematică, materie la care nu străluceam deloc. Fizica și chimia apăreau în clasa a șaptea, iar literatura abia în primul an de liceu. Inițial am refuzat să mă duc la Olimpiada de Matematică, dar repetatele glume de acasă privind teama mea de a mă confrunta cu cei 10.000 de elevi din România mai buni ca mine m-au făcut până la urmă să risc. „Fie ce-o fi, trebuie măcar să-i cunosc pe băieții ăștia superinteligenți“, mi-am zis. Am întrerupt încercările literare (începusem să scriu la Crăciun o nuvelă SF, un fel de „Amintiri despre viitor“ a lui Däniken în ambianță românească) și m-am apucat să fac exerciții la matematică, pentru că în primăvară începeau concursurile. Profesoara de matematică de la școală, tovarășa Cristache, era îngrozitor de rea și, pe deasupra, era cocoșată − o poreclisem Coco −, ceea ce nu mă îmbia deloc să mă apuc de matematică. Asta spre deosebire de doamna Mirică, profesoara de literatură română, o frumoasă brunetă cu ochii verzi, care m-a fascinat în școală și chiar mulți ani după aceea. Coco, profund complexată din cauza handicapului fizic

vizibil, preda cu o pasiune greu de imaginat. Fiecare lecție părea a fi ultima din viața ei. În cele 50 de minute reușea să aibă cel puțin un dialog cu fiecare elev din clasă și eram vreo 28. Demonstra teoreme, repeta formule, exemplifica, era pasională… Dar nu ne transmitea nimic! Era ca un violonist care cântă perfect, dar fără acel sunet secund indispensabil pentru orice interpretare memorabilă, un fel de Gidon Kremer al matematicii gimnaziale. Relația mea cu Coco, în cei patru ani de gimnaziu, va fi dificilă, haotică și veșnic imprevizibilă. Nici astăzi nu știu exact dacă am urât-o sau am iubit-o, dar cu siguranță îi port un respect ciudat și știu sigur că a avut o influență deosebită în viața mea. Munca depusă de Coco mă impresiona, dar rezultatul ei era decepționant. Îmi dau seama că e ca și cum v-aș spune că sunt impresionat de Șolohov pentru că a luat Premiul Nobel, dar nu dau doi bani pe romanul „Donul liniștit“…

În ianuarie 1973, m-am dus la Coco și i-am spus că vreau să mă înscriu la Olimpiada de Matematică, nu pentru că îmi place matematica, chiar urăsc să fac probleme și exerciții, ci pentru că așa vrea tata. „Tata mi-a spus că sunt 10.000 de copii mai buni ca mine, eu nu cred asta, drept care o să mă duc la Olimpiada de Matematică, să-i cunosc și să-mi măsor puterile cu ei. Prin urmare, ce-ar trebui să fac ca să câștig Olimpiada?“ Coco n-a înțeles nimic din problema mea cu tata, dar mi-a dat cartea cu probleme de geometrie a lui Țițeica și zece numere din „Gazeta matematică“ seria B, ca să fac exerciții pentru clasa a cincea. M-am întors la ea peste o săptămână, cerându-i o carte în care să fie demonstrate formulele, pentru că nu reușeam să memorez nici una. În aceeași zi, Coco a pierdut trei ore după școală ca să-mi explice logic cum se deduc formulele. Astfel, m-am putut întoarce acasă și, spre surprinderea mea, am reușit să fac din prima, fără mare efort, o droaie de

probleme și exerciții care până atunci mi se păruseră inaccesibile. „Gazeta matematică“ a fost o altă afacere bună: conținea probleme de perspicacitate și reușeam să le rezolv, bucurându-mă în același timp de fiecare soluție. Am început chiar să trimit revistei rezolvări prin poștă, iar câteva mi-au fost publicate. Am rămas impresionat că cineva le citea și aprecia munca mea. La nici măcar șase luni după aceea, am propus o problemă inventată de mine și mi-au publicat-o. A fost una dintre cele mai frumoase zile din viața mea. Tata și mama nu dădeau doi bani pe judecățile mele, dar se găsise cineva care să le ia în serios. Mi-am adus aminte de acea zi peste ani, în 2005, când am intrat acționar la HotNews doar ca să am unde să-mi public ideile fără ca cineva să le cenzureze. Libertatea de expresie nu e doar atunci când poți spune ceva interzis, ci mai ales când poți spune ceva neimportant pentru ceilalți, dar esențial pentru tine. În martie 1973, au început concursurile de matematică. La faza pe școală și pe oraș, am obținut punctajul maxim și astfel am ajuns la ultima fază pentru clasa a cincea, faza pe județ (Oltenița era în județul Ilfov).

Concursul s-a ținut la Liceul Agricol din Brănești într-o duminică rece de la începutul lui aprilie. M-am trezit cu noaptea-n cap, la cinci. Tata era deja pregătit, încălzise și Fiatul cu care urma să mă ducă la concurs. Era ciufut, bombănea că suntem în întârziere, iar mie mi se lipeau pleoapele. Pe drum, nici un cuvânt de încurajare, iar la intrarea în liceu nici măcar inofensiva urare de succes. „Ai grijă“, atât am auzit. Băncile de la Brănești erau pe dimensiunea elevilor de liceu. Eu, fiind foarte mic, nu ajungeam cu picioarele până la podea. Drept urmare, le-am bălăngănit zgomotos timp de trei ore, spre disperarea supraveghetorilor, care mi-au atras atenția cu asprime că ar putea să mă dea afară din concurs. Subiectele nu mi s-au mai părut ușoare. Prima problemă era o aplicație

banală a metodei reducerii la absurd, dar Coco nu apucase să mă învețe reducerea la absurd, nu fusese suficient timp. Reducerea la absurd este cea mai mare găselniță a logicii matematice, oricine o folosește în viața de zi cu zi are un surplus de coerență și de intuiție. Presupui contrariul pentru a ajunge la o concluzie absurdă. Astfel, presupunerea va fi falsă, deci enunțul devine corect. Nereușind s-o aplic repede, am trecut mai departe, am rezolvat celelalte patru probleme și, după fiecare succes, am revenit la prima. Dar nimic, nici o sclipire! Nu știam de unde s-o apuc. Am ieșit din sală supărat și cu o singură idee: că mai am doar șansa ca nici ceilalți să nu fi rezolvat prima problemă. În curte, cu ceilalți copii, visul primului loc s-a evaporat brusc: toți au decretat că prima problemă fusese cea mai ușoară. Grele erau considerate ultimele două probleme. Oare de ce? Eu dădusem soluții. Să fi greșit și la acele probleme? Toată lumea vorbea de problema cu musca, părinții erau revoltați de cât de grea fusese, iar unul dintre ei, profesor de matematică la liceu, afirma că se poate rezolva doar cu serii, și asta abia în clasa a XI-a. Problema cu musca suna așa: „Între București și Pitești sunt 100 km. În același timp, din București și din Pitești pleacă pe aceeași linie, unul spre celălalt, două trenuri cu viteza de 50 km/h fiecare. Odată cu trenul din București pleacă și o muscă având viteza de 70km/h, care depășește primul tren, întâlnește al doilea tren, se întoarce, întâlnește din nou primul tren, se întoarce și tot așa, până când trenurile se întâlnesc și musca moare. Câți km a zburat musca?“ Cum musca schimbase de o infinitate de ori sensul de parcurs, toată lumea spunea că e imposibil ca un copil de clasa a cincea să calculeze distanța pe care o parcursese. În timp ce toți cei îngrămădiți în curte își dădeau cu părerea și ajunseseră deja să-l înjure pe Inspectorul-șef pe județ, ba chiar și pe Ministrul Învățământului, eu, cu jumătate de gură, am zis:

„E foarte simplă, eu am făcut-o… Musca zboară până moare, deci până se întâlnesc trenurile. Cum trenurile se întâlnesc după o oră, musca zboară o oră; și cum viteza mușteі e 70 km/h, musca a zburat 70 de km, nu-i așa?“ S-a făcut brusc liniște. Simplitatea soluției era dezarmantă. Pentru mine a fost primul moment de fericire pe care-l trăisem până atunci.

M-am dus să-l caut pe tata și să-mi declar victoria. Tata aștepta cuminte în mașină cu paltonul pe el și cu motorul oprit, deși afară erau puține grade peste zero. I-am turuit povestea cu musca și mai ales m-am lăudat cu soluția pe care o găsisem. Mi-a răspuns telegrafic, cu o întrebare pe care nu voiam s-o aud atunci: „Ai făcut toate problemele?“ „Nu, doar patru din cinci.“ „Mă așteptam. Hai, urcă în mașină, să mergem.“ Ne-am întors acasă fără să mai vorbim pe drum despre concurs.

11 mai 2014
Sankt Moritz

6. Bătălia de la Mohàcs

Știam că problema cu musca era de 3 puncte, iar prima, pe care nu o făcusem, de 4 puncte, așa că nu aveam cum să iau mai mult de 16 puncte (la olimpiade, punctajul maxim era 20). Eram convins că toți cei din curte vor avea 17 puncte, iar eu doar 16. După cum se lăudaseră la ieșire, îmi rămânea doar șansa ultimului loc; gândindu-mă ce-o să spună tata, eram îngrozit. La o săptămână, au sosit în școală rezultatele: un singur loc unu cu 17 puncte, un băiat din Urziceni, astăzi un fizician cunoscut în Marea Britanie, și un singur loc doi, eu, cu 16 puncte. M-am dus fericit acasă, pregătit să mă laud că nu există 10.000 de copii mai buni decât mine, ci doar cel mult 80, pentru că România avea 40 de județe. Speram ca acest argument să funcționeze pentru a fi lăsat să-mi scriu elucubrațiile literare, în loc să rezolv probleme la matematică.

Succesul repurtat la Brănești nu mă făcuse să-mi placă materia asta. Tata mi-a explicat că județul Ilfov e cel mai slab în clasamentul rezultatelor școlare, deci există în continuare 10.000 de copii mai deștepți decât mine, ba mai rău, dacă nu reușisem să câștig la Ilfov, cu siguranță nu aveam nici o șansă pe plan național. Prima Olimpiadă națională se organiza atunci abia în clasa a IX-a, la liceu, deci mai aveam trei ani de muncă asiduă ca să pot face față cât de cât concurenței acerbe a celor 10.000 de genii… Am încercat să-i aduc contraargumentul că subiectele au fost aceleași în toate județele și că luasem totuși 16 puncte din 20, dar tata o ținea pe-a lui, așa că am renunțat și m-am retras în camera mea. I-am promis însă că mă voi duce și anii următori la Olimpiada de

Matematică, până voi ajunge la faza națională și o să-i pot demonstra că nu sunt 10.000 mai buni decât mine… O promisiune era literă de lege în familia Sima, așa hotărâse tata. Drept urmare, de atunci și până când aveam să fac 18 ani, Olimpiada de Matematică va deveni evenimentul anului în viața mea. Deși Coco m-a lăudat în fața clasei și chiar mi-a dat o diplomă în „careul“ întregii școli, faptul că tata era veșnic nemulțumit conta mult mai mult pentru mine și aveam ambiția să-i dovedesc într-o zi că se înșeală în privința mea. Nu vreau să-mi demonizez tatăl, însă relația noastră a fost mereu plină de scântei.

Am totuși și multe amintiri plăcute cu el. Tata m-a luat în toate concediile și mi-a arătat toată țara, în lung și-n lat, nu există oraș din România pe care să nu-l fi văzut până în 1980. Era însă un despot. Trebuia să citesc ce-mi dădea el, trebuia să ascult muzica lui, trebuia să învăț capitalele tuturor statelor lumii și alte prostii, de parcă m-aș fi pregătit pentru un concurs de tipul „Vrei să fii milionar?“, nu pentru viață. Când am tăiat cordonul ombilical care mă lega de tata, nu de mama, și am plecat la armată, abia atunci am realizat că lumea de-afară nu ascultă Wagner nonstop, nu cântă la pian, n-a citit clasicii ruși din scoarță-n scoarță, dar… reușește să supraviețuiască. În schimb, eu aveam să fiu total bulversat în primii ani de facultate, rămas singur în București, fără să știu să trăiesc și mai ales fără să știu să mă bucur de nimicurile vieții.

Până la 20 de ani, n-am fost în nici o tabără sau vacanță de unul singur, am avut mereu program. Schimbarea mea ca om, la 20 de ani, va fi brutală și mai ales rebelă. Tata va deveni atunci cel mai mare dușman al meu. Bunicul, Ion Sima, fusese un patriarh și îi predase ștafeta fiului − care devenise, prin exces de zel, un patriarh încă mai autoritar decât el. Mama, săraca, nu avea niciodată niciun cuvânt de spus: era sosia feminină a tatei, era

vătaful moșiei lui Ionel Emilian Florian Sima. Norocul meu și al mamei a fost că tata se întorcea târziu de la serviciu, altfel cred că am fi ascultat în continuu Wagner sau Mahler („Simfonia a opta“) și am fi recitit fără încetare „În căutarea timpului pierdut“. Duminicile aveam voie să iau în camera mea pick-up-ul și, pentru a-i face în ciudă tatei, puneam Paganini, Mendelssohn, Verdi, Bellini. O dată am pus de vreo sută de ori „Casta Diva“, cu Maria Callas, la volum maxim; n-a protestat, era ziua mea și puteam să fac ce voiam. După ce am intrat la facultate, îmi permiteam „să-l nenorocesc“ cu muzică progresivă, obligându-l să asculte, tot la volum maxim, Pink Floyd, Genesis sau Deep Purple. Ciudat era că tata se metamorfoza complet în societate, devenea carismatic, avea umor, era mai mult decât tolerant și toți îl plăceau nespus. Acasă redevenea închis, încruntat, ursuz. Cred că ar fi putut fi un spion desăvârșit, era omul cu o mie de fețe, în funcție de împrejurări și de persoanele din jur. Când eram asistent la Catedra de Matematică în Politehnică, reușea să se ducă la masă cu colegii mei de Catedră, ba chiar și cu iubitele mele, și să afle tot ceea ce încercasem eu să-i ascund din frondă și ca să mă răzbun pentru chinurile copilăriei. Toate iubitele mele l-au adorat, uneori mă întrebam dacă nu cumva s-au îndrăgostit de tata, nu de mine.

Să revenim însă în 1973. Anul următor, în clasa a șasea, am ajuns din nou la faza pe județ a Olimpiadei de Matematică, însă Inspectoratul a anunțat greșit data concursului și m-am trezit că acesta avusese loc fără mine. Am plâns o zi întreagă. În clasa a șaptea și într-a opta am reușit să ies pe locul I, o dată singur și altă dată cu același punctaj ca Marius, băiatul de la Urziceni. Aveam, oricum, tot 10.000 de copii înaintea mea, dar începuse să-mi placă matematica. Lucram de plăcere două-trei ore pe zi, trimiteam probleme la „Gazetă“ și citeam deja foarte multă teorie. Cu

Coco nu mă mai certam, semnaserăm un armistițiu: ea mă lăsa să fac ce vreau în orele de matematică (depășisem nivelul școlar), iar eu nu mă mai băgam în vorbă și, mai ales, nu mai fluturam mâna pe sus ca să arăt că știu o soluție mai simplă sau mai frumoasă la vreo problemă. Totuși, rămăsesem elevul ei preferat și, după ore, Coco avea grijă să-mi mai dea niște probleme de rezolvat acasă sau să mă întrebe ce mai citeam și ce mai rezolvam. Îmi plăceau mult aceste lecții de după școală: nu erau meditații, erau discuții de la egal la egal, Coco mă trata ca pe un coleg de catedră, nu ca pe un elev, și eram foarte mândru de asta. Deși foarte dură, Coco făcea exact ceea ce nu făcea tata și îmi doream eu. În ciuda faptului că nimeni nu dorea să trăiască la Oltenița, nivelul intelectual al orașului nu a fost niciodată scăzut, dimpotrivă. În anii ’70, Ceaușescu blocase repartițiile în orașele mari, iar Bucureștiul ajunsese ermetic închis pentru toți tinerii absolvenți universitari. Oltenița, aflată la mică distanță de Capitală, a devenit astfel refugiul studenților eminenți. Medici, profesori, juriști și-au făcut din stagiul de trei ani la Oltenița, trambulina revenirii în București. O călătorie cu trenul de navetiști putea deveni un seminar cultural remarcabil. La toate repartițiile de la Universitatea din București, posturile de la Oltenița erau cele mai vânate. Chiar și Călin Zamfirescu, socrul lui Cătălin Predoiu și viitorul președinte de onoare al UNBR, și-a început cariera ca navetist la Oltenița. Mulți șefi de promoție și-au început cariera didactică la școlile generale și la Liceul „Al. Sahia“ din oraș. Tata a intuit perfect potențialul tinerilor premianți care veneau și plecau din trei în trei ani și a tras ceva sfori, astfel încât toți nou-veniții să predea și la clasa mea.

Am amintiri cu fiecare dintre ei. Cum se schimbau destul de des, tristețea ce mă cuprindea când trebuia să plece câte unul era repede

estompată de bucuria sosirii noului profesor, mereu tânăr și entuziast și având atâtea lucruri noi de spus. Erau îndeajuns de diferiți, încât să am acum impresia că am avut norocul unei școli „multiculturale“. Foarte des, profesorii mai în vârstă, localnici, le puneau piedici serioase acestor tineri, simțind în ceafă suflul amenințător al concurenței, care-i scotea din letargia tipică micilor târguri de provincie.

Am început să învăț franceză la trei ani cu doamna Barbu, o profesoară de modă veche, parcă desprinsă din cartea lui Grigore Băjenaru „Cișmigiu & Comp.*“,* care a reușit să mă învețe regula lui *Si conditionnel* înainte de-a ști să scriu, în mod natural și fără efort. Peste cinci ani a apărut însă o tânără de 23 de ani, Mioara Panaitescu, șefă de promoție la „Pitar Moș“, care m-a făcut să iubesc limba și cultura franceză. Am descoperit împreună cu ea lumea lui Jules Verne și mai ales muzica lui Piaf, Aznavour și Brel. În acel moment, m-am bucurat că studiam pianul și am descoperit, spre disperarea profesorului Panican, că există și alte armonii decât plictisitoarele exerciții Czerny. „Milord“, „La Bohème“ sau „Ne me quitte pas“ distonau șocant cu peisajul destul de sumbru al muzicii familiale. Mioara m-a făcut să citesc și să gândesc totul în franceză − franceza ajungând astfel a doua mea limbă maternă. La 12 ani, m-am despărțit de ea cu lacrimi în ochi, devenise pentru mine o soră mai mare. A apărut însă apoi Viky Rădulescu, o roșcată rubensiană fascinată de Verlaine și Rimbaud.

Casa noastră era încălzită cu sobe de teracotă, pe care se coceau în fiecare iarnă mere. Parcă simt și acum mirosul de măr copt amestecat cu vocea cristalină a lui Viky, recitând: „Oisive jeunesse / À tout asservie / Par délicatesse / J’ai perdu ma vie“. De multe ori, Viky rata intenționat trenul de navetiști spre București și era obligată să rămână la Oltenița. Lecțiile de franceză se prelungeau astfel

și după cină, și eu îi eliberam bucuros camera mea, ca să înnopteze la noi. Viky a fost câțiva ani buni un fel de membru sezonier al familiei noastre. Tot ea m-a dus pentru prima oară, la București, la Biblioteca franceză de pe Bulevardul Dacia, căreia i-am rămas credincios până la sfârșitul facultății. În facultate, pentru a-mi justifica frecventa prezență pe teritoriul francez (biblioteca era pe atunci în sediul ambasadei), a trebuit deseori să dau declarații la BOB al PCR. Orice contact cu cultura occidentală irita îngrozitor ciracii comuniști puși de pază la salvgardarea valorilor socialismului. Orele de franceză cu Viky nu mi-au părut niciodată o corvoadă, dimpotrivă, erau o mare bucurie în viața mea cotidiană destul de aglomerată și plină de sarcini. După ce a plecat și ea, a apărut Geta Podocea. Geta era de principiul că franceza trebuie studiată temeinic, făcând analize pe text, multă gramatică și mai ales retroversiuni. Cu eforturi uriașe, am reușit să traduc din română în franceză „Colomba“ lui Prosper Mérimée și „Mizerabilii“ lui Hugo, care a rămas marele meu *exploit* în materie de retroversiune.

Eram deja la liceu și matematica devenise pasiunea mea, timpul nu îmi prea prisosea în acea perioadă. Tot în școala generală, în clasa a șaptea, când se făcea istoria modernă, am cunoscut o tânără profesoară care a rămas până astăzi cel mai fascinant povestitor din viața mea. Ca să prindă trenul de navetiști spre București, direcțiunea școlii îi permisese să înceapă orele la 12, și nu la 13, cum se obișnuia în ciclul gimnazial. Eu am profitat de asta și veneam cu o oră mai devreme la școală ca să ascult și povești din alte clase. Istoria Antică se studia în clasa a cincea, cea a Evului Mediu într-a șasea, iar Istoria României în clasa a opta. Deși nu-mi aduc aminte cum o chema, parcă-i văd și azi ochii albaștri și triști și îi aud vocea caldă povestind, ca și cum s-ar fi aflat acolo,

despre greșelile lui Napoleon la Leipzig sau vitejia lui Petru cel Mare la Poltava. Semăna frapant cu Julie Cristie sau poate cu Lara din romanul lui Pasternak, „Dr. Jivago“, pe care chiar ea mi l-a dat să-l citesc în clasa a șaptea. Bineînțeles, Pasternak era interzis în România acelor vremuri. Revoluția Rusă și nașterea URSS-ului erau subiecte tabu la mine în familie. Tata făcuse școala în perioada stalinistă și, cum nu voia să-mi spună varianta măsluită de comuniști, evita subiectul. Bunicul (care nu avea decât frica lui Dumnezeu), proaspăt întors de la Canal, era ținut departe de mine, ca nu cumva să-i repet poveștile la școală și astfel să adaug alte file negre la dosar. Singura mea sursă de informare neinfestată era de obicei „Enciclopedia Larousse“. Lecția de istorie despre Revoluția Rusă povestită cu lux de amănunte de Julie (așa îi voi spune de vreme ce nu reușesc să-mi aduc aminte numele ei) a fost pentru mine o revelație. Țin minte că i-am pus multe întrebări și n-am primit nici un răspuns evaziv. La puțin timp după aceea, mi-a împrumutat cartea lui Pasternak în franceză, pe care am devorat-o într-o zi. Lara, eroina romanului, a fost prima mea dragoste de copil. Poveștile lui Julie m-au salvat dintr-o situație dificilă acum patru ani, într-o emisiune de la Realitatea TV, moderată de Andreea Cretzulescu. Eram cu Ministrul liberal al Învățământului, domnul Anton Anton, și cu Ministrul Muncii din perioada Năstase, Alexandru Athanasiu. Se discuta despre salariile mici ale profesorilor din învățământul preuniversitar. Am protestat, spunând că mai bine de jumătate dintre profesorii de matematică de liceu nu știu să demonstreze Teorema lui Pitagora. Ministrul Anton a protestat la rândul lui, declarând că până și lui, care e doar inginer, îi reușește o astfel de demonstrație. Enervat, l-am rugat s-o facă. A început și s-a blocat. I-am terminat raționamentul în două rânduri, reafirmând că, având o astfel de pregătire,

profesorii de matematică ar trebui plătiți doar ca să nu vină la școală. Athanasiu a sărit ca ars și mi-a zis că mi-e ușor, ca matematician, să umilesc miniștri și profesori, dar ce-ar fi dacă el m-ar întreba despre bătălia de la Mohacs? I-am răspuns sec: „1526, Soliman Magnificul îl învinge pe Ludovic II, regele Ungariei, după care Ungaria rămâne împărțită vreme de peste un secol“. Nu uitasem poveștile lui Julie…

11 mai 2014
Sankt Moritz

7. *Invizibile*

Am fost mereu atras de femeile cu un destin predispus la tragedie și suferință. Și bănuiesc că, involuntar, și eu mi-am construit viața căutând cât mai multe senzații tari și mai ales compasiunea celor din jur. Cred că nu putem aprecia cu adevărat libertatea până când nu suntem cu adevărat privați de ea. Orice om ar trebui să fie închis măcar o lună în decursul unei vieți… Deși am fost închis de trei ori până acum, simt că nimic nu te poate purifica mai tare decât un an de Gulag siberian. Chiar dacă nu uităm experiențele trecutului, doar în închisoare putem trece în revistă greșelile anterioare, pentru că doar privați de libertate ne putem lepăda de subiectivism. Altminteri, ca să preiau vorba lui Napoleon, nu uităm nimic, dar nici nu învățăm nimic. Julie a stat doar un an la Oltenița. S-a întors apoi la București, lăsându-mă cu regretul poveștilor pe care n-a mai avut timp să ni le spună.

Tot în perioada școlii generale m-am împrietenit cu un doctor ginecolog mult mai în vârstă decât tata, care avea să lase o amprentă uriașă asupra educației mele. Doctorul Bassu era, probabil, cel mai iubit om din oraș. După decretul de interzicere a avorturilor dat de Ceaușescu în 1967, problema sarcinilor nedorite a devenit coșmarul tuturor familiilor de români. Bassu a făcut chiuretaje și după 1967, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat și niciodată nu a cerut vreun ban de la cineva. Mulți l-au plătit însă din belșug. Se spunea că de la ultima țigancă și până la nevasta primului secretar de partid, toate femeile din Oltenița trecuseră prin mâinile lui. Ajutând pe toată lumea fără să pretindă nimic în schimb, doctorul a fost protejat de înșiși procurorii și securiștii puși să-i prindă pe

ginecologii care încălcau legea. Pedepsele pentru un chiuretaj erau de cinci ani închisoare sau mai mult. Bassu s-a pensionat în 1980 fără ca cineva să facă vreodată o anchetă asupra lui. Toate chiuretajele le-a făcut în spital, nu-i era deloc teamă că-l toarnă cineva. Delațiunile erau la ordinea zilei pe atunci. Și totuși nimeni, niciodată, nu s-a gândit să-l denunțe. Prietenia mea cu Bassu a pornit însă de la o pasiune comună: muzica clasică, opera mai ales. Doctorul, rudă cu Dinu Lipatti, era un meloman desăvârșit. Avea o colecție impresionantă de discuri de vinil și ebonită, peste 5.000, unele cu interpretări rarisime. La el am ascultat „Concertul pentru vioară nr. 7“ al lui Mozart, cu Enescu ca interpret și dirijat de tânărul Menuhin, un concert cântat în august 1944, imediat după eliberarea Parisului. Tot la el, „Dublul Concert de vioară“ de Bach, cu Menuhin și Oistrah, din 1958, de la Ateneu, sau „Norma“ de Bellini de la Castelul Orange sau „Tosca“ în aer liber, la Castelul Sant'Angelo, la Roma, și multe alte bijuterii din istoria muzicii secolului al XX-lea. Bassu nu era de acord cu catalogările interpretărilor ca bune sau rele. Spunea: „E o ofensă adusă muzicii să ierarhizezi interpretările aceluiași concert de către doi violoniști diferiți. Fiecare interpretare e o nouă creație, chiar dacă partitura e aceeași. De fapt, nici partiturile nu sunt aceleași. La concertele de vioară, de exemplu, cadențele și arcușurile (aceeași notă poate fi obținută trăgând sau împingând arcușul) lui Menuhin și Heifetz sau ale lui Szigeti și Enescu diferă întrutotul.“ Audițiile de la dom' doctor analizau totuși comparativ zeci de interpretări. Într-o după-amiază, am ascultat prima mișcare din „Concertul de vioară“ de Mendelssohn, întâi cu Elman, apoi cu Kreisler, Szigeti, Francescatti, Enescu, Grumiaux, Menuhin, Milstein, Stern, Oistrah. Și, fără falsă modestie, și astăzi pot recunoaște fără greșeală fiecare interpret. Bassu m-

a învățat să aud sunetul secund al fiecărui violonist și, fie și numai pentru asta, am pentru el un imens respect. Dar mi-a mai arătat ceva deosebit: cum se cultivă și cum evoluează o voce în timp. Avea șase interpretări ale ariei „Casta Diva“ cu Callas în diferite momente ale carierei ei și diferențele erau impresionante. Doctorul era de părere că vocea fiecărei soprane evoluează în deplină sintonie cu viața ei privată, iar viața Mariei Callas avusese un dramatism și o intensitate oscilante, fusese, spunea Bassu, un tril. Ascultați prima interpretare a „Castei Diva“ cu Angela Gheorghiu imediat după ce a fugit din România în Occident și veți înțelege la ce se referea.

Să nu credeți cumva că mi-am petrecut toată copilăria în casă, recitând Verlaine, făcând probleme la matematică sau descifrând partituri muzicale. Am fost un copil normal, ce-i drept un pic „chinuit“, de unde și porecla, care a făcut și multe năzbâtii și pozne. La grădiniță și apoi la domna Barbu, la franceză, m-am împrietenit cu un băiat de vârsta mea, Laurențiu Popescu, de care mă leagă multe amintiri, nu numai din copilărie, și care va mai apărea în povestea aceasta. Când încă nu renunțasem la bine-cunoscuții Spielhose (un fel de pantaloni scurți tip gogoșar, la modă în acea vreme), cea mai mare plăcere a noastră era să ne ducem pe Strada Mare și să ne uităm la protipendada care-și făcea, dus-întors, de trei ori, clasica plimbare duminicală. Treceau profesori de-ai noștri, uneori rude, dar mai ales băieți și fete de liceu, cuprinși de astenia de primăvară. Fusta scurtă, minijupa adică, era marea noutate, iar picioarele descoperite ale domnișoarelor erau îmbrăcate în ciorapi mulați de acril, ultima găselniță a petrochimiei. Fusta scurtă și ciorapii de nailon, împreună cu pletele băieților de 18 ani erau cam tot ce aduseseră la Oltenița revoltele anului 1968 și, evident, Beatles-ii. Laurențiu și cu mine, înarmați cu „invizibile“ (un fel de praștii în

miniatură, cu un elastic care proiecta cu viteză și precizie agrafe sau bolduri îndoite), trăgeam la „bulanele“ fetelor, stricând bunătate de ciorapi de nailon, scoși din dulap special pentru plimbarea de duminică. Această stupidă distracție se termina deseori cu corecții aplicate de trecători sau, și mai rău, cu pedepse dure din partea părinților, dacă se întâmpla să afle. Tot cu Laurențiu am evadat de acasă ca să vedem celebrul film indian „Vagabondul“. Eram în clasa a doua, și tata nu m-ar fi dus la filme indiene nici mort, dar cum să nu merg eu la un film văzut și comentat deja de toată clasa? Era iarnă, m-am îmbrăcat pe furiș și am spus acasă că mă duc să mă dau cu sania pe digul care ne proteja de revărsarea Argeșului. Ușurel, trăgând sania după mine, am ajuns la celebrul cinematograf „Flacăra“, unicul din oraș, unde Laurențiu mă aștepta deja cu cele două bilete (nu știu de unde făcuse rost de 5 lei, pentru că noi, copiii, nu aveam niciodată mai mult de 1 leu fiecare). Trebuia să las sania undeva, așa că am legat-o peste drum, la restaurantul lui Cioaci, convins fiind că toți cei care vor ieși de la crâșmă vor avea un echilibru îndeajuns de precar, ca să nu le vină pofta de a se da cu sania. Am intrat la cinema la parter și am văzut celebrul film indian care, trebuie să recunosc, mi-a plăcut enorm. Când am ieșit, ia sania de unde nu-i! M-am întors fără chef acasă, încercând să inventez o minciună. Cum am intrat în casă, mama a început să râdă și mi-a zis direct: „Ai fost la cinema să vezi „Vagabondul“!“ Am rămas stupefiat. Cum își dăduse seama? „Simplu, măi copile, ai căciula plină de coji de semințe, ai stat la parter și cei de la balcon ți-au scuipat coji în cap!“ Cum și tata a aflat de povestea asta, m-am procopsit cu interdicția de a ieși la joacă timp de o săptămână, în plină perioadă de săniuș și patine.

Cu Laurențiu am mai fost doar de două ori la un film, de fiecare dată fiind doar noi doi în toată sala.

O dată la Oltenița (era în 1980 și eram proaspăt studenți), când am văzut „Isus s-a oprit la Eboli“, capodopera lui Francesco Rossi cu Gian Maria Volonte, și a doua oară la Florența, când am văzut prima parte a trilogiei lui Kieślowski, „Bleu“, cu una dintre actrițele mele preferate, Juliette Binoche. Îmi aduc aminte perfect, mai ales că de fiecare dată am comentat lipsa spectatorilor (ba la Florența a trebuit să cumpărăm șase bilete ca să aibă loc proiecția) și am evocat prima aventură la film, cea cu sania și semințele scuipate în cap. Laurențiu era un băiat chipeș, cu ochi albaștri, un magnet pentru fetele frumoase, mai ales în liceu și în studenție. A-i sta în preajmă a însemnat un mare avantaj pentru mine, pentru că din nenumăratele fete care-l plăceau exista șansa să-mi rămână și mie măcar una. În facultate, cel mai bun prieten al meu, Radu Toma din Brașov, era și el mare crai și veți vedea că am beneficiat și atunci din plin de eficiența șarmului său. Sex appeal-ul nu e tranzitiv, dar în cercuri restrânse poate fi deviat cu bună știință. Nu v-ați întrebat de ce toate fetele inteligente (dar urâte) umblă mereu cu o prietenă a lor (cea mai bună), întotdeauna o fată superbă? La 20 de ani, atracția fizică primează și e greu să ajungi să cunoști fete drăguțe dacă nu ai un prieten chipeș care să servească drept momeală. Evident, până la urmă trebuie să te descurci singur. Dar, din păcate, aceste pilde nu-și mai au rostul astăzi, când totul se cumpără și se vinde prin licitații ad-hoc. Butada anilor ’80 „Înalt ești, frumos ești, prost ești, de ce nu te-ai făcut ofițer?“ nu mai poate fi gustată de nimeni din tineretul Bucureștilor anului 2012. Prietenia mea cu Laurențiu și Radu continuă și astăzi, când îmi număr prietenii pe degetele de la o mână. Cei doi vor apărea mereu în momentele de cotitură ale existenței mele.

12 mai 2014
Sankt Moritz

8. *Sahia sau Groza?*

Nu mi-am petrecut toată copilăria la Oltenița. Din fericire, existau și vacanțele, mai ales vacanțele fără tata și, evident, fără program. În fiecare iarnă, mergeam la bunicii materni în nordul Moldovei, la Ștefănești, în județul Botoșani, acolo unde se agață harta în cui. În 1958, când a terminat facultatea, tata își luase repartiție la Ștefănești, pe atunci în regiunea Suceava, una dintre puținele zone ale țării încă necooperativizate la acea dată. Acolo a cunoscut-o pe mama, Felicia Volintiru, studentă la Chimie în Iași. Amândoi părinții ei erau dascăli: tatăl, Ștefan, profesor de matematică la liceul din Ștefănești, mama, Maria, profesoară de franceză-română la Liceul „Negruzzi“ din Iași. Bunicul era un om de o blândețe și o sensibilitate deosebite, un pic cam pisălog, naționalist, dar moldovean convins (subiectul lui de discuție preferat era Basarabia, reunificarea Basarabiei cu România fiind, după el, sarcina generației mele). Din păcate, generația mea nu și-a îndeplinit sarcina și mi-e rușine să spun că, deși aveam să vizitez toate țările Europei, de la Urali până la Atlantic, n-am fost în Republica Moldova (nici în Bielorusia). De fapt, nici la Turtucaia n-am reușit să ajung vreodată, cu toate că în copilărie, privind peste Dunăre, mă gândeam cum să fac să trec dincolo măcar câteva minute ca să văd localitatea. Bunicul credea că leagănul culturii române e în Moldova și arunca în joc toate argumentele de care dispunea pentru a te convinge de asta. Deși îl puneam deseori în dificultate cu problemele mele de geometrie, accepta înfrângerea, iar uneori, când reușeam să dau vreo soluție mai spectaculoasă, își lua notițe. Nu era pasionat de matematică, în

schimb, adora filosofia, mai ales că fratele lui mai mic, mort de tuberculoză înainte de război, fusese un gânditor promițător și obținuse, se pare, un doctorat în filosofie la Heidelberg. Bunicul își iubea enorm familia și pentru ea era gata de orice sacrificiu. Făcea piața, o ajuta pe bunica la bucătărie și la alte treburi femeiești, lucru ciudat pentru un moldovean destoinic din Ștefănești, unde patriarhatul stătea la loc de cinste. Cam toți prietenii îl luau peste picior pentru înclinațiile lui gospodărești. De la fratele mai mic, moștenise o bibliotecă impresionantă, de care am beneficiat și eu. Bunica gătea dumnezeiește. Tortul ei de bezele, pentru care trebuia să muncească o zi întreagă și pe care mi-l trimitea mai târziu cu trenul la București, a rămas cel mai delicios dulce, nu doar pentru mine, ci pentru toți cei ce s-au înfruptat din el: colegi de Catedră de la Politehnică, colegi de facultate și mai ales iubitele mele din perioada comunistă. Bunica era și mare specialistă în gramatică, scrisese împreună cu vărul ei, Virgil Dron, o carte foarte cunoscută în epocă. Avea „un jour fixe“, când juca poker cu prietenii, bârfind ultimele evenimente din sat sau de la „Ieși“. Mie îmi trezea curiozitatea orice fel de joc de cărți, dat fiind că tata nu mă învățase niciunul, nici măcar popa-prostu’ (mă învățase, în schimb, șah). Cărțile de joc erau interzise acasă, la Oltenița, iar cu ceilalți copii nu jucasem niciodată, căci astfel de „ocupațiuni“ nu intrau în program. Am învățat să joc poker la 12 ani, pe ascuns, sprijinit de bunica. Ea era un foarte bun psiholog și stăpânea perfect arta cacealmalei, pe care cred că mi-a transmis-o și mie. Eu aveam s-o duc la paroxism, dar nu la masa verde, ci direct în ringul bursier.

Vacanțele mele la bunici amestecau lectura cu o libertate pe care n-am mai cunoscut-o de atunci. Casa cu cerdac de la Ștefănești aducea a conac și împreună cu imensa grădină de peste două hectare îmi amplifica senzația de libertate. Acolo, în

Moldova, la bunici, am cunoscut mulți intelectuali profunzi, ceea ce nu mi s-a întâmplat în Regat. Discursul lor era mult mai coerent și mai ales mult mai tolerant decât al celor din Ardeal, chiar dacă și unii, și alții erau vajnici anticomuniști. Mi-am cunoscut și străbunicul: luptase ca ofițer la Mărășești, unde pierduse un picior. Avea un adevărat cult pentru regele Ferdinand, după el, cel mai mare om politic al României și implicit cel mai mare patriot. „Ferdinand pierduse războiul, dar câștigase pacea“, spunea străbunicul. Făcuse cadou poporului care l-a adoptat România Mare. Armistițiul avusese loc pe 11 noiembrie 1918, dar Ferdinand domnise exilat la Iași din 1916, după ce refuzase ratificarea păcii între Puterile Centrale și România, exercitându-și puterea doar peste actualele județe Iași, Suceava și Botoșani. În mai puțin de doi ani, trecând prin 28 noiembrie 1918 (unirea cu Basarabia), 1 Decembrie 1918 (unirea cu Transilvania), Pacea de la Versailles (1919) și Tratatul de la Trianon din 4 iunie 1920, Ferdinand sfințea formarea României Mari. Străbunicul („Bunelu“ îi spuneam eu) considera că nimeni în 2000 de ani, nici măcar Mihai Viteazu, nu reușise atât de mult pentru români, într-un timp atât de scurt. Faptul că un străin a făcut pentru România mai mult decât am făcut noi pentru noi înșine în toată istoria noastră mi-a lăsat mereu un gust amar. Am fost un popor dezbinat și așa vom rămâne până când nu vom înțelege că fericirea și bunăstarea personală sunt doar un corolar al toleranței și bunului simț colectiv. Nu suntem la mâna străinilor, ci ne lăsăm mereu pe mâna străinilor, neavând curajul să urcăm singuri Golgota. Mai mult ca niciodată, azi am schimbat proverbul autoironic „Românul dorește să-i moară capra vecinului“ în „Românul dorește moartea vecinului, ca să-i ia capra“.

Spre deosebire de vacanța de Crăciun, vacanța mare era programată în cele mai mici detalii de

părinți. La sfârșitul lui iunie, plecam invariabil cu bunicii paterni pe Valea Oltului, la Călimănești. În iulie mergeam la mare, la Eforie Nord, cu tata și mama. Programul de aici era la fel de draconic ca acela de-acasă. Nu mă bălăceam în apă, ci înotam organizat, pe plajă jucam șah și învățam partide celebre (de-atunci țin minte partida Celor Patru Dame dintre Alehin și Capablanca, pe care i-am evocat-o lui Hrebenciuc la ultima noastră întâlnire, înainte să părăsesc țara), după-amiaza jucam tenis, tot organizat. Singurele atracții ale vacanțelor la mare erau filmele western de la Cinema Eforie sau comedioarele jucate de actorii bucureșteni pe litoral. Am văzut de vreo zece ori „Siciliana“ cu Dem Rădulescu. Și nu mi-a plăcut niciodată. În plus, trebuia să-mi dau zilnic pe tot corpul cu un nămol urât mirositor, pentru că nu știu care doctor faimos din București zisese că asta mă va ajuta să cresc mai mult. Toate au ținut până în 1981, când, student deja, aveam să vin la mare însoțit de băieți și fete de vârsta mea, nu de părinți și de prietenii lor. Pe vremea aceea, mi s-a părut că evadasem din Alcatraz.

În afară de vacanța la mare, în fiecare an exista câte o vacanță culturală. Colindam cu tata pe toate coclaurile din țară, vizitând peșteri, cascade, muzee, case memoriale etc. Excursiile astea îmi plăceau și sunt și azi mândru că am văzut măcar o dată orice oraș din România. Dormeam în cort, mâncam laolaltă cu localnicii și trăiam aventuri minunate. O dată, la Polovraci, am fript la proțap cu niște oieri un batal cu picioarele legate la spate și învelit în propria-i blană, care se numea în Oltenia „baron“. N-am mai mâncat niciodată ceva așa de bun. Atmosfera permanentă de tabără în natură mă bucura nespus. În rest, n-am prea avut parte de asemenea bucurii simple. Existența mea era mult mai complicată decât puterea mea de înțelegere, dar rareori am protestat și de fiecare dată foarte timid și ineficient. Când am terminat

școala generală, aveam două posibilități: să dau examen la Liceul „Alexandru Sahia“ din oraș sau să mă duc la București, la Liceul de Informatică „Dr. Petru Groza“, singurul din Capitală unde se puteau înscrie și elevi din provincie, dar care nu avea internat. Eu aș fi vrut să mă duc la București cu Laurențiu; tata însă a considerat că nu sunt destul de copt să stau singur în București, așa că m-a înscris la „Sahia“. Ca să mă convingă, mi-a adus argumentul că subiectele la liceul de informatică sunt foarte grele, deci n-o să intru și îmi va rămâne doar șansa unui liceu industrial. Ulterior, mi-a adus subiectele de la liceul de informatică; eu m-am închis într-o cameră fără nici un manual și i-am demonstrat că pot face totul de nota 10, atât la română, cât și la matematică. La matematică, chiar l-am dat gata, pentru că mi-a luat doar 30 de minute ca să termin totul. Olimpiadele erau mult peste nivelul subiectelor de la admitere.

Tata a fost mereu speriat de examene. Îmi aduc aminte că în clasa a noua m-a forțat să mă duc la meditații la matematică pentru treapta a doua (în 1978, Ceaușescu extinsese învățământul obligatoriu la 10 clase și astfel apăruse un nou examen de trecere din anul doi în anul trei de liceu). După ce a făcut el un „studiu de piață“, a ajuns la concluzia că Eremia Georgescu- Buzău, autor de culegeri și manuale, este cel mai în măsură să mă verifice cu un an înainte de treaptă. Nu știu cum a ajuns până la el, dar cu niște cabanoși și mușchi file (tata era pe atunci mare șef în alimentația socialistă) l-a convins să-mi dea meditații. Am ajuns undeva într-un apartament din Bucureștii Noi, unde Eremia organizase o adevărată industrie a meditațiilor, având simultan, în patru camere, diverși elevi care rezolvau probleme. Datorită produselor aduse de tata, mi s-a făcut onoarea să fiu instalat singur în bucătărie. Eremia fuma Kent sudate (aprindea o țigară de la

alta, nu folosea bricheta) și expectora la fiecare cinci minute într-un mod dezgustător. Mi-a dat cinci probleme și a plecat la ceilalți elevi. S-a întors peste 30 de minute și m-a găsit admirându-i maldărul de vase și de cești de cafea nespălate. „Aha, nu ai scris mai nimic, sunt prea grele pentru tine?“ Erau banale și îi scrisesem la fiecare ce aplic și care e ideea soluției. Văzând că are de-a face cu un elev bun, a scos artileria grea, o listă de cinci probleme dificile, și a dat să plece iar. L-am oprit, i-am spus că deja făcusem mai demult trei dintre ele, iar una s-ar putea rezolva banal aplicând cunoștințe de clasa a noua, dar în ceva timp aș putea să-l păcălesc fabricând o soluție cu doar ceea ce ar trebui să știe un elev de-a zecea. L-am văzut cum își pierde brusc controlul. „Tu mergi la olimpiade?“ „Da, tocmai m-am calificat cu punctajul maxim la Națională de la Timișoara, din aprilie“, i-am răspuns. „A, păi atunci poate aveți vreo problemă nerezolvată să mă întrebați?“ Folosirea formei verbale reverențioase era deja primul semn de respect (azi nimeni n-ar mai face așa ceva). I-am scris imediat enunțul a două probleme foarte grele, a căror soluție o cunoșteam. Voiam să-l umilesc, deși n-aveam de ce. Nu știu cum a făcut, dar s-a debarasat peste puțin timp de ceilalți elevi și s-a întors să-mi rezolve problemele. S-a chinuit vreo două ore fără să reușească. M-am prins că nu știa nici Mica Teoremă a lui Fermat, nici Indicele lui Euler, deci nu avea cum să le rezolve, dar l-am lăsat să se chinuiască. Peste patru ore a venit tata, care nu știa ce se întâmplă și cred că înghețase deja în mașină, toată viața lui m-a așteptat cu stoicism în mașină… Eremia i-a spus că nu am nevoie de meditații, poate doar de o îndrumare generală, așa, o dată la două luni. Am simțit că-i părea rău să piardă un elev care i-ar fi umplut frigiderul cu bunătăți de negăsit. Eu am fost mult mai direct și mai dur, pentru prima dată mă revoltam pe față: „Hai, tată, să mergem. Când

o să am nevoie de un profesor de matematică, o să-ți spun, dar atunci o să-l aleg eu.“ Din acea zi, tata a înțeles că eram o nucă dură și, cel puțin în domeniul matematicii, nu s-a mai amestecat niciodată.

Când am intrat la „Sahia“, tata, regretând probabil că nu mă lăsase să mă duc la liceul de informatică, a încercat în stilul lui să repare un pic situația. În vara lui 1976, înainte să încep liceul, profitând de faptul că mama era profesoară de chimie acolo, dar mai ales uzând din abundență de produse de carmangerie, a aranjat ce elevi să facă parte din clasa mea și mai ales ce profesori să predea la noi. Nimic nu a fost aleatoriu, tata și sfătuitorii lui au decis totul în vară, la noi în curte. Directoarea liceului și mulți profesori au trecut pe la noi ca și cum ar fi dat interviuri de angajare la o școală privată. În generația mea, erau și câțiva copii din protipendada comunistă: Dan Roșu – fiul vicelui secretarului de partid al orașului, Sorin Mateiaș – fiul secretarei de partid cu învățământul, Valentin Mocanu – fiul secretarului biroului organizației de bază Oltenița. Toți trei au fost repartizați în clasa mea, pentru a exista susținere politică în crearea celei mai bune clase, cu cei mai buni profesori. Ceilalți colegi ai mei au fost aleși pe sprânceană, iar profesorii la fel. Era maximum a ceea ce putea să ofere orașul și mai ales crema celebrului tren de navetiști. Tata nu era doar un manipulator desăvârșit, ci avea și cu ce să convingă, căci dispunea de tot ce-și doreau mai mult Oltenița și Capitala: mâncare de calitate. El era pe atunci șeful celui mai important laborator de igienă și control al alimentelor din România, construit și dotat la înalt nivel nu în Capitală, ci la Oltenița, pentru că occidentalii care importau de la noi puseseră o condiție: analizele produselor alimentare să fie făcute de doctorul Sima. Deși avea un dosar îngrozitor din cauza bunicului deținut la Canal, mahării comuniști care doreau

valută forte n-au avut ce face și astfel tata a devenit, mai ales în anii ’80, omul cu cea mai importantă semnătură pentru România, o semnătură în lipsa căreia nu se exporta nimic în industria cărnii sau a laptelui. Un singur exemplu: tata făcea analize de depistare a encefalopatiei spongiforme bovine („boala vacii nebune“) încă din 1988, și asta se întâmpla la Oltenița! Autoritățile au încercat să-l convingă să semneze exporturi de produse „semialterate“ de multe ori, dar el a refuzat mereu (e unul dintre motivele pentru care îl respect). După ce s-a întors din Elveția (în 1971 mă lăsase gaj în țară), n-a mai fost lăsat să plece în Occident. Datorită poziției lui, familia mea, familiile prietenilor, vecinii, colegii mei de la Catedra de Matematică din Politehnică și mulți alții au avut ce mânca în anii ’80. Și niciodată tata nu a vândut vreun produs la un preț mai mare decât prețul de magazin, care era infim, pentru că oricum nu se găsea nimic de cumpărat.

La înmormântarea tatei, au venit sute de oameni, mulți în semn de omagiu pentru cel care i-a hrănit, la propriu, în anii marii înfometări, fără a trage nici un avantaj material din asta. Când am ajuns asistent la Politehnică, la Catedra de Matematică, secretara Catedrei decidea din umbră notele la examene și săracii profesori, ca să obțină un pachet de unt, dădeau note de trecere și uneori chiar 10 multor studenți așa-ziși „piloși“. Odată cu venirea mea la Catedră, doamna Dincă a rămas fără obiectul muncii, pentru că prin tata aprovizionam toată Catedra. Pot spune că între 1986 și 1990 se treceau examenele pe merit în aproape toate cazurile. Copii de mari mahări ai Securității și ai PCR au picat examenele pentru că profesorii de matematică nu mai mureau de foame.

9. Olimpiadele de Matematică

Crearea acelei clase în liceu nu a fost în avantajul meu. Profesorii mâncau bine nu pentru a-mi da note mari, ci pentru a mă stimula să învăț și mai mult. Gândiți-vă că în clasa a noua am fost corigent la chimie, materia Catedrei a cărei șefă era mama! În 1979, directorul liceului, profesorul Mirică, a făcut un careu în pauza mare, unde am fost în același timp premiat și eliminat: premiat pentru că urma să reprezint România la lotul lărgit pentru Olimpida Internațională de Matematică, eliminat trei zile, cu scăderea notei la purtare, pentru că fusesem prins în laboratorul de chimie (furasem cheile de la mama) jucând bridge și bând votcă din eprubete, împreună cu alți trei colegi. Eu am băut de fapt prima bere la 20 de ani, dar cum să mă desolidarizez de colegii mei, mai ales că eu organizasem escapada?

Perioada liceului mă leagă însă mai mult de colegii de Olimpiadă decât de colegii de școală. Am cunoscut la Olimpiade oameni deosebiți și caractere foarte puternice. Am avut norocul, se pare, să fac parte din cea mai bună generație de matematicieni pe care a avut-o vreodată România. În 2010, la întâlnirea de 25 de ani de la terminarea facultății, toți profesorii noștri au recunoscut că niciodată facultatea nu a mai avut o asemenea generație. Numai că, din 180 de absolvenți, peste 100 au părăsit România imediat după 1990. Șpilul declinului inteligenței românești aici se află (voi reveni pe larg la acest fenomen).

Să mă întorc însă la Olimpiadele de Matematică. Națională din 1977 a avut loc la Timișoara. A câștigat cu maximum de puncte (20) Marius Cavachi, un băiat de la Liceul „Mircea cel Bătrân“,

din Constanța, elevul profesorului Caragea. Pe locul doi a ieșit Victor Nistor de la Liceul de Informatică „Groza“, coleg cu Laurențiu, prietenul meu din Oltenița. Victor avea să fie geniul în devenire al matematicii românești și chiar mondiale. S-a pierdut după plecarea lui în America la începutul anilor ’90, deși a trecut pe la Berkeley, Harvard și acum predă la Penn-State, în Pennsylvania. Eu am ieșit pe locul opt. În 1977, lotul pentru Internațională a fost făcut într-un mod total arbitrar și echipa României care avea să meargă la Belgrad va înregistra cea mai slabă performanță din istorie, clasându-se pe penultimul loc. Doar Vietnamul a terminat mai prost ca noi. Unul dintre membrii lotului lărgit al Romaniei pentru OIM Belgrad a fost Ioan Mărgărit, actualul patron al site- ului HotNews.ro, cu care voi fi partener într-o aventură editorială de mare succes. În iarna lui 1978, se organizează la Arbănași, lângă Buzău, la vulcanii noroioși, o tabără de matematică cu toți cei care participaseră la Olimpiada de la Timișoara, pentru că statul român era preocupat ca nu cumva să ieșim rău la Olimpiada Internațională de Matematică din ’78, programată să aibă loc chiar la București. Arbănași va fi pentru mine cumpăna vieții și cred că nu exagerez deloc. Acolo am realizat că sunt un matematician în devenire și am prins curaj. Tot acolo am cunoscut matematicieni, foști olimpici, care vor avea o influență hotărâtoare în viața mea: în primul rând pe Dan Voiculescu, fiul marelui neurolog Vlad Voiculescu, singurul român propus în 1986 pentru Medalia Fields, echivalentul Nobelului în matematică, și astăzi membrul cel mai important al juriului care o acordă (cum bine se știe, Premiul Nobel nu se acordă pentru matematică din cauza unei povești de alcov: se spune că iubita lui Nobel a avut o relație cu Mittag-Leffler, marele matematician suedez, părintele Analizei complexe). Cu Dan Voiculescu

voi avea o relație ciudată, îmi voi susține sub îndrumarea lui Teza de licență și mai ales Masterul în Teoria Operatorilor. Tot la Arbănași m-am întâlnit cu mentorul meu matematic, Mircea Martin, și cu unul dintre cei mai buni prieteni ai mei de azi, singurul matematician care m-a susținut în scandalul bursier pe care l-am declanșat, Radu Gologan, conducătorul de azi al lotului României pentru Olimpiade Internaționale.

În fine, la Arbănași m-am îndrăgostit pentru prima oară de o fată. Povestea mea cu Larisa A., o pasiune dusă peste timpuri, a început la Arbănași și se va termina la Paris, în 1997. Larisa era, în mintea mea cel puțin, copia perfectă a Mariei Laforêt, diva cu ochii de aur a muzicii franceze. Celebrul ei cântec „Viens, viens“ va fi și laitmotivul relației noastre cu multe sincope. Mama Larisei era Inspectoarea de Matematică pe București din acea perioadă, tatăl ei fusese Ministru Adjunct al Învățământului în perioada Mircea Malița (amândoi au fost maziliți de Ceaușescu după afacerea Meditației Transcendentale). Pe atunci, domnul A. era Ambasadorul nostru la Ankara. Larisa era cu un cap mai înaltă decât mine, avea 1,70 m. Se afla din întâmplare în tabăra olimpicilor. Era o iarnă cu multă zăpadă și ne-am întors de la Arbănași cu un tren care a avut opt ore întârziere. Nu l-am anunțat pe tata că vin, nu m-a așteptat nimeni la Gara de Nord. Doamna A. o aștepta însă pe fiica ei, care i l-a prezentat pe Cristi Sima din Oltenița, anunțând-o că, din moment ce el n-are unde să se ducă, va veni să doarmă la ea. Familia A. locuia la vremea aceea pe Aleea Trandafirilor, actualul Bulevard Mareșal Prezan, într-o casă impresionantă, cea în care a locuit Adrian Năstase între 2000 și 2004, iar la primul și al doilea etaj Văcăroiu, respectiv Traian Băsescu. Casa are multe povești, pre și postrevoluționare. Înainte de Văcăroiu, la etajul întâi a locuit celebrul Patilineț, omul de încredere

al lui Ceaușescu, cel care l-a convins pe dictator să interzică avortul. În anii ’80, fata lui Patilineț va muri în urma unui avort provocat… După moartea ei, Patilineț va încerca să-l doboare pe Ceaușescu. Urmarea a fost că a murit pe când era ambasador în Grecia, într-un accident de mașină pe o autostradă în Turcia, cu Dacia de la ambasadă prinsă între două tiruri… românești. Ceaușescu nu era un sentimental: prin generalul Marin Neagoe de la Direcția a V-a, elimina pe cine trebuia și mai ales când trebuia. Imobilul din fosta Alee a Trandafirilor are la fiecare etaj câte un apartament de peste 300 de metri pătrați. Ajunși aici de la gară, am intrat într-un hol mai mare decât casa mea de la Oltenița, pavat cu dale albe și negre de marmură de Carrara. În mica încăpere din stânga, mi s-a oferit un pahar de lapte și ceva de mâncare și am fost imediat întrebat cu ce se ocupă tata și mama. Demnitarii comuniști ai acelor vremuri nu mai voiau să aibă de-a face cu muncitori sau țărani, chiar dacă asta era originea lor, aspirau să se împrietenească cu fosta nobilime sau măcar cu fosta burghezie. Am răspuns că tata e turnător și mama filatoare la Oltenița, conform celebrei glume care circula în oraș. Țin minte că madam’ A. s-a rățoit în bucătărie, protestând că fiică-sa i-a adus în casă un asemenea specimen, la care Larisa i-a spus că familia Sima se trage din boieri sălișteni și că a primit ceea ce merită la întrebarea nelalocul ei pe care mi-o pusese. Oricum, mama ei n-avea să mă iubească niciodată, avea orgoliul Anei Pauker și principiile lui Vasile Luca. A doua zi, m-am trezit ținut de mână de Larisa și aș fi dat orice ca tata să mai întârzie măcar o zi. Casa din Aleea Trandafirilor era o clădire stalinistă din anii ’50, construită, cred, special pentru a ține sub supraveghere demnitarii din linia a doua a PCR. Era retrasă mult față de trotuar, cu un părculeț în față și o intrare spectaculoasă pentru mașinile cu șofer, care veneau în fiecare dimineață ca să-i

transporte pe demnitari la munca de partid. Livingul, de vreo 150 de metri pătrați, era impresionant. Peretele din stânga intrării în această încăpere era tapetat cu microfoane, așa că se vorbea în șoaptă. Sunt tare curios dacă în anii 2000, când Adrian Năstase a locuit aici, mai funcționau dispozitivele de ascultare. În capătul holului, era o cameră de dimensiuni normale. Acolo se aduna toată lumea, probabil și pentru că era singura cameră *safe*. În acea cameră am dormit și eu. A fost cea mai luxoasă reședință pe care am văzut-o în anii Puterii populare, dar viața înăuntrul ei se desfășura, de fapt, sub supravegherea unui veșnic Big Brother. Între 1978 și 1980, povestea mea cu Larisa a fost de o puritate totală. Ne vedeam doar în weekend, când veneam duminica dimineața la Cercul de matematică de la Universitatea București, pe care-l ținea atunci Radu Gologan. Duminică după- amiaza, înarmat întotdeauna cu un buchet de flori, mă prezentam în Aleea Trandafirilor, fremătând de bucurie și de iubire. Cu timpul, madam' A. ne-a permis să ieșim și în scurte plimbări prin Parcul Herăstrău, unde, scăpați de Big Brother, puteam vorbi în deplină libertate. Ne scriam enorm și fiecare scrisoare avea o geneză aparte. Am păstrat acele scrisori care, recitite, încă mă fac să freamăt. Relația cu Larisa a fost benefică și ca să-mi înfrâng complexul legat de statură. Deși eram cu un cap mai mic decât ea, a avut întotdeauna grijă să nu mă facă să sufăr din cauza asta. Larisa era elevă la celebrul Liceu 24, supranumit „Liceul de Ștabi", actualul „Jean Monnet". Toți copiii decidenților P.C.R. învățau acolo. Tartorul liceului era Vladimir Matrosenko, profesor de matematică celebru în epocă, deopotrivă carismatic și având un mare avantaj fizic: semăna frapant cu Clark Gable. Fetele îl adorau, băieții erau impresionați de caracterul lui puternic. Ajunsese la Liceul 24 cu ajutorul doamnei inspectoare de matematică și într-un timp

record devenise bun prieten nu numai cu elevii, dar și cu părinții lor, toți cu funcții importante în aparatul de partid și de stat. Matrosenko se mută însă în 1979 la Liceul „Bălcescu“, pare-se după un conflict deschis cu Elena Ceaușescu. Era un tip de o inteligență pătrunzătoare și ascensiunea lui fusese prea rapidă pentru viteza de reacție a înaltei conduceri comuniste, care, neștiind la ce să se aștepte, i-a retezat în chip profilactic aripile. Și, totuși, Matrosenko a produs matematicieni de valoare, lansând pe orbită cel puțin două nume: Florin Pop (fiul Ministrului Adjunct de Externe, Ambasador al României la Budapesta în 1989, Traian Pop; Florin este actualmente profesor la Universitatea New York) și Vladimir Mașek (specialist în matematică financiară și administrator al unui fond de investiții la Chicago). Voi reveni cu amănunte asupra celor doi. Cum nu am fost niciodată convins că pot reprezenta o atracție pentru femeile care îmi plăceau, nu ascund că am fost deseori gelos pe bărbații care au gravitat în jurul Larisei, de la colegul ei Bogdan Neculoiu (fiul generalului de securitate Neculoiu) și până la Dinu P., în anii ’90. O singură relație a mea va depăși în intensitate această poveste de dragoste adolescentină, cea cu viitoarea mea soție. La sfârșitul liceului, Larisa va intra la Arhitectură, iar eu voi pleca în armată. Odată întors de-acolo, deși student la Matematică peste drum de ea, relația noastră se va răci complet, ca să se reaprindă cu o pasiune dementă peste ani, în 1995, la Paris, nemaipăstrând aproape nimic din diafanul anilor de liceu. Până acolo însă mai sunt multe de povestit.

10. Nomenclatura comunistă

Relația mea cu Larisa m-a introdus, fără voia mea, în lumea burgheziei comuniste. Inima, mai ales la 18 ani, nu avea opinii politice. Familia mea nu a privit cu ochi buni această relație, dar nici nu mi-a interzis-o. Bunicul, saracu', mai arunca din când în când cîte-o săgeată: „Măi Cristică tată, din toate fetele din țara asta, tocmai de o fată de comunist ai reușit să te îndrăgostești?". Deși nu am cunoscut prea bine lumea lor pe mine mă interesa doar Larisa), trebuie să recunosc că marea majoritate a odraslelor de nomenclaturiști era mult mai bine educată decât e azi majoritatea odraslelor politicienilor postdecembriști. Aveau chiar un nivel cultural bunicel, mult peste cel al părinților. E drept că, cu timpul, nu au demonstrat mai nimic, asta cu foarte puține excepții. Larisa a fost o excepție, ajungând o arhitectă importantă la Paris, în anii '90. Cunosc și alte excepții, cum ar fi colegul meu Florin Pop, dar toți cei pe care-i cunosc și care au realizat ceva important după 1990, au avut după Revoluție o relație foarte dificilă cu părinții (foști nomeclaturiști), ba chiar mulți au întrerupt total relațiile cu ei. Stafia lui Marx și-a pus până la urmă amprenta și asupra celor care au plimbat-o prin Europa. La sfârșitul anilor '80, am avut din nou de a face cu nomenclatura comunistă. La un moment dat, m-am împrietenit cu doctorul Giurgiuca, un mare psihiatru de la celebrul Spital nr. 9. Giurgiuca avea un băiat, Ionuț, din prima sa căsătorie cu Ioana Pavelescu. Ionuț rămăsese în custodia tatălui și așa am ajuns eu să fac meditații la matematică cu el. Eram deja, la vremea aceea, asistent la Catedra de Matematică din Politehnica bucureșteană. Făcând

lecții cu Ionuț, am ajuns, inevitabil, s-o cunosc și pe mama sa, celebra actriță Ioana Pavelescu. Deosebit de frumoasă, Ioana era asociată mai mereu cu rolul Hella din „Maestrul și Margareta“, cel mai adulat spectacol de teatru al vremii, spectacol al Teatrului Mic pentru care am făcut deseori cozi de 18 ore pentru un bilet. Nu pot să nu recunosc că eram fascinat s-o cunosc pe Ioana. Marea mea surpriză a fost însă când am fost invitat la prima petrecere la doamna Pavelescu-Sion. În afara unor actori și regizori celebri (e drept că nu am întâlnit acolo nici măcar pe unul dintre actorii mei preferați), apăreau deseori figuri ale nomenclaturii, cea mai celebră fiind vecinul, Ion Iliescu. Besoiu și Nicolaescu aveau un mare respect pentru viitorul Președinte al României. În acea casă, nimeni nu critica Sistemul și nu se vedea nicio umbră de disidență. Cum eram și atunci (ca și acum) slobod la gură, de multe ori depășind nivelul bancurilor politice, reușeam să stârnesc admirația mesenilor. Casa Ioanei era pe Strada Herăstrău, în zona interzisă a orașului și de fiecare dată când mergeam acolo eram legitimat încă de la Piața Aviatorilor. Atmosfera deloc intelectuală amesteca plăcerile bahice cu o blazare dulce a celor ce susțineau din plin Sistemul. Soțul Ioanei, Bujor Sion, lucra undeva la o ambasadă sau un consulat în RFG, nimeni nu știa cu ce se ocupă, dar nimeni nu punea întrebări. Era veșnic plecat și fiecare întoarcere era o bucurie imensă pentru petrecăreții de acolo. Portbagajul mașinii lui Sion era mereu plin de produsele „fiarei capitaliste“, fiară pusă la colț în mai toate discuțiile bahice. Al doilea soț al Ioanei, chirurgul Marinescu, făcea și el din când în când „aprovizionarea“. Eu am fost primit încă de la început cu brațele deschise tocmai pentru că aduceam regulat sticlele de votcă pe care le primeam la meditații. Toate astea se întâmplau la mai puțin de un an de fatidicul 1989. Mare mi-a fost mirarea ca, în decembrie 1989, când am fost

primul cetățean normal care a intrat în sediul Televiziunii Române, să-i întâlnesc deja în fața Studiolui 4 pe Ioana Pavelescu, Bujor Sion și Sergiu Nicolaescu. Era cu o oră înainte de celebrul „Am învins!“ și încă nu apăruseră nici Dinescu, nici Caramitru. Eu am ajuns la TVR cu „tot boborul“, pe la ora 12-13, în 22 decembrie. Ne-am oprit la poartă. Nu am avut curajul să spargem paza și grilajul. Imediat a venit Brateș, care m-a întrebat: „Tu ești reprezentantul poporului?“ Nu mă simțeam reprezentantul nimănui, dar am răspuns „Da!“ și uite așa am fost dus în Studioul 4, de fapt în fața lui, până când au sosit vedetele. În Studioul 4, la acel moment se repeta „Plugușorul“ și toți cei din prima imagine sunt cei ce repetau de zor. Voi reveni cu lux de amănunte asupra zilei de 22 decembrie, când povestea va ajunge și la Revoluția Română.

Un alt moment din anii ’80 în care am frecventat nomenclatura comunistă a fost cauzat de o prietenie sinceră pe care am avut-o cu Ticu Burcă, asistent la Arhitectură, și cu soția sa, Minerva. Ticu era un tip calm, detașat de orice problemă, exact opusul meu. Era fiul generalului Burcă, un general de armată ieșit de mult la pensie. Deși aveam aceleași idei anticomuniste și criticam pe față Sistemul, el punea totul pe seama destinului, iar eu doream să schimb Sistemul, chiar și cu riscul vieții. A fost singurul care, după arestarea mea de către Securitate, în septembrie ’89, m-a ajutat, încurajat și nu mi-a închis ușa în nas. Soția sa, Minerva, o gazdă desăvârșită, m-a hrănit aproape doi ani cu multe bunătăți. Tata făcea, evident, aprovizionarea. Ticu și Minerva locuiau în timpul verii într-o mică vilă pe malul Lacului Snagov și acolo am întâlnit câțiva nomenclaturiști importanți ai vremii. O singură dată am fost și la vila lui Petre Roman, pe care, deși coleg cu mine la Politehnică, nu avusesem ocazia să-l cunosc înainte. Roman era o figură

ștearsă, matroană a locului era de departe soția sa Mioara, volubilă, cultă și cu mult umor. Ticu reușea să stea de vorbă liniștit și cu un agitat anticomunist ca mine, dar și cu toți cei din protipendadă. Și azi îi invidiez diplomația și calmul imperturbabil. Sunt două calități la care am aspirat toată viața, fără succes însă. Ticu și cu Minerva au devenit după Revoluție singurii din acea lume care au rejectat din start FSN-ul și care au luptat pe baricade pentru Coposu și Rațiu. Fără succes. Au rămas însă cu coloana vertebrală dreaptă. Trecerea vechilor comuniști în barca lui Iliescu a fost o chestie normală. Unii, cum au fost Ticu și Minerva, nu au mai vrut după ’89 să facă vreun compromis, nu au avut decât de pierdut din asta, dar trebuie apreciați. Am refuzat toată viața generalizările.

14 mai 2014
Sankt Moritz

PARTEA A III-A – MATEMATICA ȘI ALTE IUBIRI

11. Suntem liberi să scriem orice?

„Pentru
oamenii cu
abilități
limitate,
modestia este
doar onestitate.
Dar pentru cei
care posedă un
mare talent,este
ipocrizie.“
(Arthur Schopenhauer)

Am fost dintotdeauna un adversar al rețelelor de socializare. Argumentul folosit era „Nu ne dezbrăcăm în public, nu ne punem gândurile pe hârtie înainte de a fi noi înșine convinși de viabilitatea lor“. Am refuzat multă vreme să fac parte din comunitatea internauților dezinhibați. Chiar și pe propriul meu site, HotNews.ro, publicam o dată la maximum trei luni. Nu știu dacă ceea ce scriam era bun la ceva, dar sigur nu doream să mă pricep la orice și să fiu citit de oricine.

Apoi, destinul m-a adus în imposibilitatea de a mai putea transmite mesaje, idei sau elucubrații utopice. Mă obișnuisem să fiu în lumina reflectoarelor și să cred că pot influența judecățile celorlalți. Aveam audiență pe sticlă, pe Net, deseori chiar pe stradă. Când am rămas fără audiență, am intrat în sevraj și singura soluție mi s-a părut a fi Facebook, mirajul vocațiilor neîmplinite și Fata Morgana din Deșertul Frustraților. Dacă Net-ul devenise locul unde orice era permis, de ce să nu profit de ultima enclavă unde mi-aș fi putut apăra principiile și onoarea?

Onoarea nu e să faci mereu ceea ce trebuie, ci să reușești să negociezi cu consecințele. La urma urmei, Facebook, deși cu aspect de Piața Matache, era totuși o tarabă unde aș fi putut negocia ceva. Am șters cu buretele și ultimele reticențe și am deschis un cont. Ce pot spune după 24 de luni? Dacă mai aveam ceva din logica învățată în școală, atunci sigur ea m-a părăsit. Sunt debusolat!

Toată lumea scrie cumva, despre ceva, despre cineva. Inflația de cuvinte, cratime, metafore și injurii abjecte se revarsă asupra noastră ca un tsunami perpetuu. Dacă Teoria „formelor fără fond“ a lui Maiorescu a răspuns necesității de a respinge mediocritatea și impostura în artă, postările de azi, fără formă, fără fond, fără sens, răspund necesității de a crea senzația că fiecare dintre noi are ceva de spus, de semnalat, de subliniat. Suntem liberi să scriem orice, oriunde, oricând. Putem scrie pe Facebook mai mult decât am scris în toți anii de școală. Ne putem trage de șireturi cu oricine. Îl putem înjura birjărește pe Liiceanu, îl putem apostrofa pe Pleșu sau putem rescrie istoria așa cum o percepem noi, după ce am citit postările prietenilor. Dacă nu am înțeles ceva e pentru că ni se ascund datele problemei. Dacă nu am intuit ceva, e vorba de o manipulare bilderbergiană. Comentăm orice și avem și soluții. După 40 de like-uri, ar fi normal ca omenirea să ne bage în seamă. Dacă nu o face, e sigur vorba de o conspirație. Dacă suntem agramați e pentru că gramatica, o organizație polițienească asupritoare, dorește să ne răpească din libertatea de comunicare. Suntem liberi, refuzăm orice constrângere. Pe vremuri, ca să scrii aveai nevoie de talent sau măcar de o editură sinucigașă care să te publice. Astăzi, cititorii noștri au nevoie de talent să înțeleagă ce vrem să spunem. Dacă, cumva, avem cititori fără talent, îi putem bloca. Nu e nevoie să ne autocenzurăm inepțiile, ci doar să cenzurăm imberbii, infatuații și aroganții critici

care ne mai pot apărea, din pură întâmplare, în cale. Avem nevoie însă de like-uri, trebuie să șocăm.

Mai întâi, ne vom dezbrăca de orice prejudecată. Bunul-simț e totalitatea prejudecăților acumulate până la 18 ani. Dacă nimeni, niciodată, nu va mai avea nicio prejudecată, bunul-simț va dispărea. E logic, e vorba despre „common sense“, dar noi nu suntem comuni, suntem unici. După ce ne-am lepădat de prejudecăți, ne putem lepăda și de haine. Dacă goliciunea gândirii nu ne aduce suficiente like-uri, vom încerca cu goliciunea trupească. Cine a citit până aici e deja satisfăcut, el nu face parte din marea masă de ignoranți care postează pe *feisbuc*. El e un băiat citit, are un master, poate și un doctorat, a absolvit o instituție de învățământ superior înainte de ’89, deci nu se amestecă cu plebea. El contrabalansează. Nu poate accepta că ceea ce postează nu este erudit, de bun-simț și în folosul umanității. Avea foarte multe de făcut, dar și-a luat din timp și a postat o chestie interesantă, oricum altruistă și poate chiar elitistă. E o blasfemie să ne gândim câte lucruri interesante și folositoare am fi putut face în timpul petrecut pe *feisbuc*. Pe *feisbuc*, putem să schimbăm lumea, din convingere, nu din alt motiv. Pe *feisbuc* putem să arătăm că suntem implicați, criticăm, dăm like-uri, suntem pseudorevoluționari. Pe *feisbuc*, avem senzația că suntem cineva. Anii vor trece și vom realiza că am fost înghițiți, fără voia noastră, de avalanșa de idei, cratime și metafore *feisbuciene*. Peste zece ani, copiii noștri ne vor scrie, pe *feisbuc* evident, „a-ți votat cu iliescu și neați distrus viitorul“. Noi ne vom șterge lacrimile cu paginile cărții de gramatică.

Întrebarea se naște spontan: „Dar tu, Cristian Sima, de ce scrii aici? Ce vrei să demonstrezi? Ești la fel ca noi și vei fi și mai mult la fel ca noi!“ („Ipocrizia este ofranda pe care viciul o pune pe masă virtuții“, nu-i așa?) Da, sunt la fel ca voi, la

fel de ipocrit, la fel de infatuat, la fel de arogant. Am însă o speranță: peste zece ani, să rămân singurul ipocrit. Și speranțele pot fi ipocrite…

Să ne întoarcem în 1977. În anii de gimnaziu și de liceu, tata își făcuse obiceiul de a mă duce la fiecare sfârșit de săptămână la București. Aveam un program cultural plin, mergeam la teatru, la concerte, la operă și, evident, duminică dimineața, la Cercul de Matematică de la Universitate. Tata și cu mine eram găzduiți întotdeauna de unchiul Jorj, fratele vitreg al bunicii Măricica de la Ștefănești, care locuia pe Strada Covaci, în Bucureștiul vechi. Am avut ocazia atunci să văd spectacole de teatru memorabile: „Scrisoarea pierdută“, cu Caragiu, Cotescu, Ciulei și Carmen Stănescu; „Așteptându-l pe Godot“, cu Marin Moraru; „Danton“, cu Mircea Albulescu; „Doi pe un balansoar“, cu Rebengiuc și Mariana Mihuț. Sau să ascult, la Ateneu, celebrul „Triplu Concert“ de Beethoven, cu Richter, Oistrah și Rostropovici, dar mai ales „Simfonia a opta“ de Mahler, dirijată de Sergiu Celibidache.

Seara de 4 martie, seara marelui cutremur, m-a găsit pe Bulevardul Magheru, într-un bloc lipit de blocul Scala, la etajul șase, la prietenul meu Sandu Niță (poreclit „Obuzul“), ascultând Pink Floyd („Wish you were here“) în premieră. Atât de excitați eram de acest disc, încât în primele secunde ale cutremurului, când totul se prăbușea în casă, am avut o singură preocupare: să salvăm discul. După secundele fatidice, Obuzul și cu mine făceam glume pe întuneric, fără să realizăm dimensiunile dezastrului. Domnul Niță-senior, ca un adevărat colonel (și eu, și fiul său știam că e colonel în armată; când a descoperit adevărul despre tatăl lui, în 1990, Obuzul a plecat să facă chirurgie la Cape Town, în Africa de Sud, și n-a mai vorbit cu părinții niciodată; voi reveni asupra acestei drame familiale la care am asistat timp de peste 30 de ani), avea lanterna la îndemână. După câteva minute, ne-a anunțat că nu mai exista casa

scărilor, iar peretele dinspre bulevard era bucăți și, deci, noi eram captivi, suspendați la etajul șase. Atunci am intrat în panică. Blocul de lângă noi, cel cu Cofetăria Scala la parter, s-a prăbușit în totalitate și praful degajat a creat pe bulevard o imagine apocaliptică. Era întuneric, praful de pe stradă intra în casă din cauza prăbușirii peretelui exterior și se auzeau doar strigătele de ajutor ale celorlalți locatari, care nu mai controlau situația. Ne-am refugiat în baie și abia dimineața, odată cu răsăritul, ne-au scos de-acolo. Am fost primii salvați, și astăzi știu și de ce: datorită importanței colonelului Niță (ceea ce pe atunci, în vâltoarea evenimentelor, nici eu, nici Obuzul habar n-aveam). Coșmarul nu s-a terminat când, în sfârșit, am ajuns în stradă. Pe Strada Covaci, casa unchiului Jorj nu mai avea tavan. Jorj și cu tanti Ica erau în fața Hanului lui Manuc, cu câte o sticlă în mână, beți la propriu și la figurat. De fericire că m-au regăsit și mai ales că eram, și eu, și ei vii. Permisiunea de a mă duce la Obuzul o primisem de la Jorj, tata habar nu avea ce se întâmplase și mai ales nu știa care e situația în București. Presa lui Ceaușescu a început să dea știri cât de cât veridice despre dezastrul din Capitală abia târziu, pe seară. Când a apărut, tata nu părea prea speriat, dat fiind că la Oltenița intensitatea cutremurului și mai ales pagubele fuseseră insignifiante.

În ultimii 50 de ani, destinul m-a plasat de mai multe ori în epicentrul unor tragedii. Pe 27 mai 1993, la Florența, în Italia, eram invitat la cină în casa unui croitor al lui Armani, cu fiul căruia făceam lecții de matematică. Casa era lipită de Galeriile Uffizi. În momentul exploziei bombei puse de Mafie (o bombă care a făcut șase morți și mulți răniți), mă aflam la mai puțin de o sută de metri. Din fericire, am avut doar câteva geamuri sparte (și am tras o sperietură cruntă). Atacul cu bombe din nordul Italiei a fost ultima răbufnire a Mafiei după ce statul îi declarase fățiș război,

odată cu asasinarea judecătorilor Falcone și Borsellino la Palermo, în 1992.

Pe 25 iulie 1995, eram în metroul parizian, la Porte Saint-Michel, când a explodat o butelie cu gaz plină de cuie. Atentatul care a făcut peste o sută de victime a fost revendicat de gruparea islamistă GIA. Ieșit teafăr din acel metrou, m-am dus direct la o crâșmă și m-am făcut pulbere. Am scăpat cu greu de celebrii „sapeurs-pompiers“, care voiau să ne ducă pe toți la psiholog. Tragedia de la Paris e locul unde pot spune că „am văzut moartea cu ochii“.

În 1999, aflându-mă la Crans-Montana, la schi, cu soția mea, fiica noastră Alexandra (care avea opt luni) și un prieten (doctorul Liviu Voinescu), m-am găsit să mă duc la schi singur, într-o zi în care se declanșase un viscol cumplit. Am luat cabina de la Crans și după câteva minute am rămas suspendat. Zece cabine mai departe de mine, un brad smuls de furtună rupsese cablul cabinei (erau cabine mici, de șase locuri). Doar cei aflați în cabinele dintre doi stâlpi consecutivi au avut de suferit, două persoane au murit în acel accident. Peste câteva ore, am fost scos și eu din cabină, viu și nevătămat.

Ultima înfruntare cu destinul am avut-o la New York, unde mă găseam pe 1 septembrie 2001 cu soția mea și Alexandra (care avea doi ani), exact la ultimul etaj al Turnurilor Gemene. Mai erau însă zece zile până la tragedie: am avut grijă (!) să părăsesc New-York-ul pe 2 septembrie. „Dacă destinul nu te face să râzi, înseamnă că nu ai înțeles poanta“, spune un vechi proverb indian. Se pare că până acum am avut suficient simț al umorului ca să înțeleg toate poantele. Nici astăzi destinul nu mă prea face să râd, așa că ar trebui, pesemne, să-i întreb pe politicienii de la București cum aș putea să le înțeleg „gluma“. Problema e nu numai că nu știu pe care dintre ei să-i întreb, dar nu știu nici măcar ce culoare politică poartă. Poate

că după publicarea acestei cărți voi descifra și acest mister.

12. Fără virgulă[4]

1978 a fost un an bun pentru mine. Mă îndrăgostisem de o fată minunată la Olimpiada Națională de la Galați ieșisem pe locul 4 și în barajul pentru Olimpiada Internațională de la București am produs o mare surpriză ieșind pe locul 10. Ce-i drept cu două locuri sub cei opt care aveau să reprezinte România la Internaționala din iulie de la Măgurele. Statul român a fost foarte generos cu tinerii olimpici aducând la Măgurele nu doar lotul de opt dar și pe câțiva dintre cei care rataseră calificarea. Era totuși la București. Deh pentru Măgurele nu era nevoie de pașaport. Generația mea deși doar în clasa a zecea (barajul pentru Internațională se dădea pe aceleași subiecte pentru toți elevii din clasa a noua până într-a douăsprezecea) obținuse trei locuri din opt cu Victor Nistor care avea să ocupe și locul întâi la Internațională Sandu Zaharescu și Sandu Nica.

La Galați am ajuns cu piciorul în ghips mi-l fracturasem la ski în martie ceea ce nu m-a împiedicat să mă plimb cu Larisa pe faleza Dunării în totală libertate. La întoarcerea în București trenul a avut o întârziere de peste patru ore spre fericirea mea care deveneam din ce în ce mai îndrăgostit spre nefericirea doamnei Alexandrescu și a tatălui meu care au așteptat trenul în Gara de Nord dormind pesemne în picioare. Aveam pregătită din timp replica pentru întâlnirea cu tata: „Sunt al zecelea dintre toți copiii de liceu din România și încă nu i-am cunoscut pe ceilalți 9.990.“

Tata mi-a zis pentru prima dată „Bravo!“ și m-a felicitat. Dar surpriză! Odată ajunși în miez de noapte la unchiul Jorj a început să-mi spună că

matematica nu e o meserie de viitor și prin urmare va trebui să ne apucăm de învățat pentru a deveni medici Medicina fiind cea mai frumoasă și cea mai nobilă dintre profesii. „Cred că tu vrei să devin chirurg de când te-au dat afară de la Medicină umană în ’52. Eu însă vreau să fac toată viața matematică! Iubesc știința asta și mi se fâlfâie ce planuri ți-ai făcut tu cu mine. E viața mea și o să fac ce doresc din ea. De azi înainte m-am hotărât să învăț ce vreau și când vreau să citesc numai ce vreau și să ascult numai ce muzică îmi place. În plus m-am îndrăgostit de Larisa și chiar dacă ție nu-ți place originea ei comunistă nu mă vei putea împiedica s-o iubesc. Nu ai nici un merit în succesul meu și în afară de ură nu vei primi nimic de la mine!“

Tata a fost profund șocat. Și-a reconsiderat atitudinea și de atunci și până la moartea lui în 2010 am adoptat un anumit *modus vivendi*: ne-am respectat reciproc dar nu ne-am iubit niciodată. Tot atunci am descoperit că am o mamă care mă iubește altfel pe ascuns și pe care o ignorasem cu desăvârșire. Era însă prea târziu. Deși n-a mai abordat subiectul Medicinei tata a început să invite pe-acasă tot felul de doctori renumiți. Au reapărut doctorii Timuș Vereanu Juvara. În același timp veneau în vizită tot felul de matematicieni rataţi ca să pricep că Matematica duce la alcoolism și depresie în timp ce Medicina creează doar genii. Evident eram deja prea matur ca să funcționeze un astfel de plan. Viața mea se schimbase iar Larisa îmi dădea aripi.

În tabăra de la Arbănași la Olimpiada de la Galați și cea de la Măgurele au intrat în viața mea în 1978 câțiva tineri profesori de matematică toți foști olimpici care mi-au schimbat nu numai modul de a privi matematica ci și modul de a privi lumea și care m-au făcut să descifrez meandrele societății în care trăiam o lume contorsionată plină de compromisuri. Sistemul meu actual de valori s-

a format în mare parte în acea perioadă cu ajutorul lor. Radu Gologan Mihai Pimsner Sorin Popa Dan Schwartz Dan Timotin Horia Pop și mai ales Mircea Martin mi-au devenit repede idoli iar unii dintre ei îmi sunt prieteni și astăzi.

Cel mai tare am fost impresionat de Mircea Martin. Era un tânăr ardelean din Blaj fost câștigător al Olimpiadei Internaționale de la Varșovia din 1972. Avea cea mai impresionantă logică și o putere de deducție uluitoare. M-a cucerit la Arbănași când ne-a demonstrat o problemă de geometrie plecând de la concluzie și scriind-o pe tablă invers de jos în sus până a ajuns la ipoteză. Pentru prima oară vedeam pe cineva expunându-și geneza propriei idei. Numeroase idei nu sunt receptate cum trebuie tocmai pentru că autorul nu explică modul în care a ajuns să le enunțe și asta mai înainte de a încerca să demonstreze veridicitatea lor. Multe dintre teoriile conspirației de astăzi nu ar mai exista dacă s-ar explica mai clar nașterea și plămădirea anumitor decizii!

Peste ani în 2006 am adus în București un mare arhitect elvețian Luca Gazzaniga pentru proiectul unui complex rezidențial de 100.000 de metri pătrați actuala Doamna Ghica Plazza. Luca și-a prezentat proiectul în fața marilor mahări de la Primăria București. În prima jumătate de oră ne-a povestit cum i-a venit ideea unui „șarpe“ de blocuri de patru etaje pe care să se sprijine patru turnuri de 24 și de 16 etaje. Ne-a arătat fiecare schiță ba mai mult ne-a pus în surdină muzica lui Keith Jarett pe care o ascultase în timp ce crea proiectul. Audiența deși cu gândul la beneficiile pe care avea să le tragă din proiect a fost atât de impresionată încât au dispărut aproape toate solicitările de șpagă! Pur și simplu proiectul îi cucerise pe toți inclusiv pe polițistul Primăriei pe care Luca l-a întrebat cum se va dezvolta traficul în zonă ca să știe cum să poziționeze ieșirile din

parcarea subterană de peste 500 de locuri. Arhitectul-șef al Primăriei București s-a ridicat în picioare atunci și a exclamat: „Ce frumoasă lecție de arhitectură am primit astăzi domnule Gazzaniga!“

Întors de la Arbănași m-am dus la tata și i-am cerut să facă tot ce putea ca să lucrez matematică cu Mircea Martin. M-a luat de mână și am mers la Liceul „Lazăr“. Acolo Mircea era profesor stagiar. Tata i-a spus direct: „Domnule profesor băiatul ăsta dorește să lucreze cu dumneavoastră și e prea timid ca să v-o spună el“. Mircea a acceptat și timp de trei ani mi-am petrecut aproape fiecare duminică în apartamentul familiei Martin de pe Bulevardul Armata Poporului. Larisa soția lui Mircea o persoană extrem de volubilă și de informată pentru acele timpuri a devenit în anii ’80 placă turnantă a INCREST-ului condus de Zoia Ceaușescu sosie a Institutului de Matematică desființat de Suzana Gâdea. Cu Mirciulică am rămas prieten până la Revoluție. Am făcut împreună multe vacanțe la 2 Mai și nenumărate vizionări de filme de artă în epoca video din a doua decadă a anilor ’80. Mircea Larisa Radu Gologan și soția sa Dana eu și prietenele mele am întemeia cum bine a spus Radu „cea mai intelectuală grupare din România“ bazată pe matematică film filozofie alcool și familie (eu fiind singurul celibatar dar numai în acte). Eram și furnizorul de casete video. De fapt aveam doar două filme: „Amadeus“ și „A fost odată în America“ dar îmi creasem pe un calculator Sinclair Spectrum o bază de date cu toate filmele de artă din București (marea majoritate a casetelor care circulau erau porcării sau filme pur comerciale) și printr-un șir de schimburi succesive pe care îl ghidonam pe telefon reușeam să ajung la aproape orice film.

Îmi aduc aminte că într-o seară am apărut cu „Căința“ lui Tengiz Abuladze film georgian

subtitrat în rusă. Regizorul amestecase cămașa lui Mussolini mustața lui Hitler lornionul lui Beria și fața bonomă a lui Stalin într-un personaj grotesc ce se voia o satiră cinică a dictatorului comunist care bântuia în Estul Europei. Mircea era singurul care știa rusă și a trebuit să facă pe translatorul. La sfârșitul proiecției întreaga adunare de anticomuniști complexați de frica de a protesta s-a refulat în comentarii și diatribe la adresa societății în care trăiam comentarii ce nu duceau la nici o acțiune concretă de rezistență. A doua zi eu la facultate și ei la serviciu am redevenit soldați credincioși ai partidului…

Mirciulică vorbea puțin totdeauna la obiect cu sens coerent și mai ales cu mult bun simț. Chiar dacă în ce privește matematica ne-am despărțit încă de prin ’83 (el a ales să facă Geometrie diferențială eu Teoria operatorilor) am trăit momente deosebite împreună și dacă l-aș reîntâlni astăzi i-aș spune tot „Dom’ profesor“ căci nu m-am gândit să-l tutuiesc niciodată. Este acum profesor la Universitatea din Kansas și sper să ajung cândva să-i fac o vizită. Voi reveni asupra „celei mai intelectuale grupări“ când voi ajunge la Fenomenul 2 Mai din anii studenției. Mirciulică era atât de discret încât în ciuda faptului că a simpatizat enorm cu tata și cu ideile lui nu i-a suflat nici o vorbă despre viața mea privată nici măcar atunci când am fost arestat și dus la Securitate în „Luigi Cazzavillan“ și tata mă căuta disperat peste tot. Impresionat de curajul meu din ultimii ani de ceaușism îi era totuși frică și deseori ne-am certat pe subiectul Zoe Ceaușescu pe care fiecare din noi o vedea din cu totul alt unghi. Mi-a replicat deseori: „Ce poate să facă Zoe când Ceaușescu e totuși tatăl ei?“ Aveam răspunsul de la Bunelu: „Ferdinand făcuse enorm pentru o țară care nu era a lui opunându-se cu tărie unchiului Wilhelm II Kaiserul Germaniei!“ (nu degeaba a fost poreclit „Ferdinand cel Loial“ loial nu față de

familie ci față de poporul căruia îi jurase credință în 1914). Oare am mai putea astăzi să găsim un lider similar?

14 mai 2012

4↓ Textul meu a fost corectat de cineva. Mi s-a pus în vedere că și virgulele sunt o proprietate intelectuală și, drept urmare, am hotărât să scot toate virgulele din text. Nu vreau să fiu acuzat de plagiat de virgule și diacritice. Oricum, mulțumesc pe această cale doamnei care mi-a corectat textul. (n.a.)

13. *Dream team*

Nucleul generației mele de matematicieni s-a format în 1978. A fost generația cu cele mai spectaculoase realizări, și nu o spun eu, care am părăsit cercetarea matematică în 1993, au decretat-o profesorii noștri în 2010, la împlinirea a 25 de ani de la absolvirea facultății. Liderul nostru incontestabil a fost Victor Nistor, un tip genial, cu o mamă rusoaică, astronom, și un tată pe jumătate secui, fizician. Victor se născuse la Moscova și avea un calm și o tristețe desprinsă parcă din romanul lui Pasternak. Nu exagerez cu nimic afirmând că reprezenta definiția perfectă a geniului. Avea zece clase peste noi, ceilalți, care totuși nu eram de lepădat. Când am început să studiem Analiza matematică, ne-am apucat cu toții să citim o carte americană, Walter Rudin, „Principles of Mathematical Analysis“. După fiecare capitol, autorul propunea câteva probleme deosebit de interesante, dar și foarte grele, fără rezolvări la sfârșitul cărții. Mi s-a întâmplat să fiu la aceeași masă cu Victor, rezolvând aceleași probleme. În timp ce eu scriam zeci de pagini, chinuindu-mă să găsesc soluția, Victor se uita pe pereți vreme de 15-20 de minute, după care punea o cruce pe numărul problemei. Enervat la culme, l-am întrebat ce face. Foarte modest, ba chiar cu un soi de naivitate, mi-a răspuns: „Le citesc, mă gândesc cum s-ar putea face și, când găsesc soluția, le marchez.“ „Bine, și faci toate astea fără să scrii un rând?!“ Mi-a răspuns cât se poate de natural: „Uneori mai scriu.“ Ce-i drept, scrisese patru rânduri și rezolvase deja 20 de probleme.

Nervos, l-am pus să-mi arate cum a rezolvat o problemă la care eu mă chinuiam de vreo două

zile. Cu un calm și o delicatețe impresionante, mi-a redactat detaliat soluția pe două pagini, dovadă că nu era ușor să ajungi la ea. Atunci am înțeles: Victor scria în minte, sublinia în minte, tăia și înlocuia în minte, era un fel de Alehin care putea juca simultan 30 de partide de șah orb și le putea câștiga fără dificultate pe toate. Nu degeaba l-am poreclit „Vector Nestor“. Atât el, cât mai ales noi eram conștienți de valoarea lui. Toate concursurile din liceu și din facultate începeau de la locul doi, pentru că Victor era de departe cel mai bun.

Am fost prieteni apropiați până la Revoluție, iar mai târziu ne-am întâlnit cu plăcere să depănăm amintiri. Victor nu a fost niciodată arogant; ne-a arătat mereu tot ce știa și ne-a susținut în toate încercările noastre de a mai adăuga câte o cărămidă la dezvoltarea cercetării matematice. De fiecare dată când îmi explica ceva, o făcea cu mare delicatețe și cu frica de a nu mă umili. Brâncuși a plecat din atelierul lui Rodin spunându-i că la umbra marilor copaci nu crește nimic. Eu am stat peste 12 ani în umbra lui Victor pentru că el reușise să fie copacul fără umbră. Avea o privire atât de galeșă și caldă și o asemenea naivitate naturală (pe care și-a păstrat-o până azi), încât nimeni, niciodată, nu l-a invidiat pentru niciunul dintre succesele sale. Asta nu însemna că lupta de la locul doi în jos nu a fost cruntă și că nu s-au folosit lovituri sub centură. N-am pierdut spiritul de competiție inoculat în vremea aceea, deși în timpul facultății, cum fiecare s-a dezvoltat în alt domeniu al matematicii, lupta s-a atenuat și, dacă n-ar fi venit Revoluția și marea migrație spre Occident la care toți am participat, cred că am fi alcătuit un interesant *dream team*.

Un alt personaj interesant a fost Sandu Zaharescu, băiatul unor profesori din Codlea, omul care nu vorbea, doar scria. Zaha a avut o mare pasiune pentru Teoria numerelor și a încercat ani buni să demonstreze Marea Teoremă a lui Fermat:

a avansat, dar din nefericire nu a beneficiat și de un calculator puternic și de aceea nu a ajuns la soluția finală. Wiles și Taylor vor reuși, asistați și de calculator, să demonstreze Teorema lui Fermat în 1995, după 358 de ani. Zaha a reușit până azi să demonstreze alte conjecturi celebre din Teoria numerelor, iar acele demonstrații îi poartă numele.

Mai exista grupul celor trei băieți de la Liceul de filologie „Ion Creangă“: Sandu Nica, Adrian Ionescu și Gabi Nagy, toți școliți de cunoscutul profesor Moraru. După generalizarea învățământului obligatoriu la 10 ani în 1977, toate liceele teoretice s-au transformat în licee de specialitate. La București, „Bălcescu“ și „Mihai Viteazul“ au devenit licee pentru „prelucrători prin așchiere“, iar „Ion Creangă“ liceu de filologie. Profesorul Moraru a păstorit acolo o școală de… matematică, cei trei numiți mai sus fiind exponenții ei cei mai de vază. Provincia a avut o contribuție importantă prin Zaha, Bogdan Enescu de la Liceul „Hașdeu“ din Buzău, Gigi Silberberg de la Lugoj sau Iulian Haimovici de la Iași. Crema însă a fost dată întotdeauna din Capitală, asta și pentru că toți profesorii foști olimpici în anii anteriori s-au cantonat în București.

Până la Revoluție, în afară de Ciprian Foiaș și Picu (Dan) Voiculescu, nimeni nu părăsise corabia matematicii românești. Să ne imaginăm că Iliescu nu ar fi câștigat alegerile în Duminica Orbului și că astăzi Catedra de Matematică de la Universitatea București sau de la Institutul Politehnic ar fi formată din Victor Nistor (actualmente la Penn State, după Berkeley și Harvard), Sandu Nica (Wellington, Toronto), Gabi Nagy (Kansas), Sandu Zaharescu (University of Illinois), Florin Boca (University of Illinois), Florin Pop (University of New York) ș.a.m.d… Sau cum ar fi dacă Sorin Popa n-ar fi prorectorul UCLA și șeful Departamentului de Matematică al aceleiași universități, ci ar ocupa poziția de rector

în locul doamnei Andronescu? Cum ar fi dacă Picu Voiculescu, membru în juriul care acordă Medalia Fields, ar hotărî, tot el, decernarea Premiului Simion Stoilow al Academiei?

Am lăsat special la urmă povestea lui Florin Rădulescu, poreclit „Neață“, vezi doamne pentru că era mai fraier în lupta pentru premii de la Olimpiadă. Neață a fost mereu cu noi în loturile lărgite, dar nu a excelat ca rezolvitor de probleme în condiții de stres (stresul ni-l cream reciproc dându-ne la gioale în mod neaoș românesc), nu a luat premii la Internaționale (unde nici eu n-am reușit să iau vreun premiu), dar după facultate a avut cele mai spectaculoase rezultate în matematica mondială. În ultimii 22 de ani, Neață a rezolvat doar două probleme, dar ce probleme… Prima în teza de doctorat de la UCLA, a doua de curând[5↓].

Teza lui Neață a fost atât de importantă pentru evoluția Teoriei operatorilor, încât îndrumătorul său de doctorat, tot român plecat după ’90, a încercat să-și însușească meritele, producând un mare scandal în lumea academică. Se vede că apetitul românesc pentru plagiat se manifestă și la nivel foarte înalt și cred că nu peste mult timp avem mari șanse să găsim sechelele furtului intelectual în ADN-ul fiecărui român. Eu totuși mai sper într-o trezire mântuitoare a nației române… Poate că după „Spovedania“ mea scrisă unii îmi vor urma exemplul, spovedindu-se măcar lor înșiși.

Acum patru ani, Neață era în anul sabatic și a vrut să predea gratis șase luni la Universitatea din București. A fost, cum probabil vă imaginați, refuzat politicos… Odată dobândită o poziție academică, politică sau de orice fel în ierarhia browniană a noii societăți românești, ne-o apărăm cu toată puterea și energia, călcând în picioare principii, prieteni, iubiri. Ce-ar fi ca, de câte ori ajungem sus pe metereze, să ne închipuim cum ne-

ar sta dacă am fi în locul tinerilor care încearcă să escaladeze cu picioarele goale zidurile, ferindu-se încontinuu de bolovanii și gălețile cu apă fiartă pe care le aruncăm preventiv pentru a ne apăra poziția? Dar n-o facem, lăsând în urma noastră doar pârjol și suferință. Matematica m-a învățat că analizând cu sinceritate certitudinile trecutului pot avea o șansă mai mare să-mi înțeleg dubiile cotidianului și să prevăd angoasele viitorului. În toată istoria noastră, ne-am unit numai pentru a scăpa de un rău, niciodată nu l-am anticipat. În România, un chibuț nu poate avea mai mult de cinci membri și, chiar și așa, se va destrăma în cel mult cinci ani. Suntem un popor binecuvântat, care își face singur rău. Avem nevoie de o criză profundă în care toți să pierdem atât de mult, încât să ne putem răzvrăti fără regrete, inclusiv împotriva noastră și a tarelor noastre. România fără crize rămâne un creștinism fără iad.

Lotul României la Olimpiada de la București din 1978 a obținut două premii I și clasarea cumulată pe echipe după liderii URSS și SUA. A fost un succes important dacă ținem cont că doar cu un an înainte, la Belgrad, fuseserăm pe penultimul loc. Anul următor, Națională a fost la Pitești, iar lotul pentru Internațională a fost cazat la Liceul „Mihai Viteazul“ din București, într-un internat improvizat. Lupta pentru obținerea unui bilet la Olimpiada de la Londra din 1979 s-a desfășurat fără mănuși, reușind să scoată din noi tot ce era mai putred la capitolul caracter. Înainte de unul dintre baraje, mi s-au furat cei 400 de lei pe care-i aveam de la tata; ca urmare, în timpul concursului am fost atât de stresat, încât am greșit două probleme destul de ușoare. Evident, m-am răzbunat: când cei dintr-a douăsprezecea trebuia să dea Bacalaureatul, i-am închis în dormitor și am luat cheia, astfel că la sosirea Comisiei candidații lipseau. Au reușit să spargă ușa abia după o oră.

Făceam zgomote ciudate pentru a-i deranja pe ceilalți în timp ce se concentrau, organizam partide de bridge în dormitor care țineau până după miezul nopții, astfel că cei mai puțin rezistenți erau doborâți de somn a doua zi; sau ne faultam intenționat când jucam fotbal sau baschet, doar-doar aveam să rămânem mai puțini în lupta pentru cele opt bilete către Londra ’79. Neață, cel puțin, a fost făcut terci încontinuu și nu e de mirare că a ratat toate barajele. Victor era singurul care mai calma apele din când în când, reușind să ne arate cât de ridicoli eram în acea luptă fără rost. Coordonatorul administrativ al lotului era un personaj ciudat, tovarășul Argeșeanu, care nu avea nimic de-a face cu matematica, dar reușise să bage frica în noi. Peste ani, am aflat că era copilul din flori al lui Nicolae Ceaușescu și de aceea nimeni nu avea curaj să-l contrazică, deși lua niște decizii total imbecile. atât în privința noastră, cât și a profesorilor.

La lot făceam doar matematică, la celelalte materii am primit cu toții 10 din oficiu. Am beneficiat de serviciile și sfaturile tuturor câștigatorilor de Olimpiade de Matematică din ultimii 15 ani, de la Picu Voiculescu până la Radu Gologan, și asta s-a văzut la Londra, unde am făcut furori. Dacă, prin absurd, ne-ar fi lăsat la Londra cu două echipe, am fi obținut și locul întâi, și locul doi. Am citit și am învățat în acele trei luni atâta algebră, geometrie și analiză (deși analiza nu era în programa de Internațională pentru că rușii, care aveau liceul de zece clase, ajungeau doar până la șiruri), încât, chiar dacă n-aș mai fi lucrat nimic după aceea, tot aș fi ajuns cu ușurință până la sfârșitul anului I de facultate. Pentru mine, însă, acele luni din primăvara lui ’79 au reprezentat mai ales prima perioadă din viață când a trebuit să mă descurc singur și în care am scăpat de influența părintească. Am ieșit din acea perioadă un pic mai rău, mai egoist, dar și călit pentru ceea ce mă va

aștepta în marea luptă pentru supraviețuire din anii ’80. Am ratat prezența la Londra primul sub linie, dar aveam să mă revanșez anul viitor.

În 1980, Națională a fost la București, lotul fiind format doar din elevi din generația mea, ajunși în ultimul an de liceu. Din nefericire însă, n-am fost trimiși la Internațională. Era primul an în care făceam parte din lotul mare, de 8, dar Olimpiada nu s-a mai ținut. Din anii ’50 și până astăzi, Olimpiada Internațională nu s-a ținut doar în 1980, când eu eram la 19 ani și eram calificat în lot. Vorba lui Klaus: „Ghinion“.

Tot în 1980, s-a creat o asemenea bramburea la Ministerul Învățământului din cauza neparticipării la Olimpiada Internațională, încât ne-am trezit în trimestrul trei din clasa a douăsprezecea că nu mai avem școală. În mod normal, eram scoși de la liceele noastre și transferați la lot. Aici dădeam un pre-bacalaureat pentru olimpici, iar la facultate nu mai dădeam examen de admitere, având voie să alegem orice facultate unde exista la admitere cel puțin un examen de matematică. Cum lotul a dispărut, ne-am pomenit în aprilie cu mediile încheiate pe trimestrul trei – cu 10, evident – și cu Bacalaureatul la română și la matematică luat cu 10, deși nu dăduserăm nici un examen. Așa că eu m-am întors la Oltenița, unde directorul Mirică n-a vrut să mă primească la ore, ci doar la Bacalaureat, obligându-mă să dau proba de „prelucrător prin așchiere“. Am cumpărat de la Ferometal o foarfecă de tăiat tablă, i-am șters ștanța cu pila și, cu niște desene luate de la un prieten, m-am dus la examen unde mi-au dat 10 pentru performanțele matematice cu care onorasem liceul și nicidecum pentru abilitățile de prelucrător prin așchiere. Cum s-ar spune, nici eu, nici Victor, nici ceilalți nu avem Bacalaureatul decât pe hârtie…

A trebuit să dau însă admitere la Facultatea de Matematică, lucru care pe tata îl speria foarte tare.

La primul examen, cel de algebră, toți cei din lot am făcut pariu că cine va ieși ultimul de la examen va plăti berea și pizza la „Trifoiaș“, în Piața Kogălniceanu, pentru toată lumea. Deși am ieșit peste doar o oră și jumătate (proba dura trei ore), am fost ultimul și am plecat cu toți ceilalți, la pas, spre „Kogălniceanu“. Tata, care venise să mă aștepte ca și alți părinți, a stat până la ieșirea ultimului candidat, aflând abia târziu că eu eram de mult plecat la bere.

Înainte de ultima probă, fusesem cu Larisa la filmul „Competiția“ cu Richard Dreyfus (a fost ultima mea ieșire cu ea; astăzi, de câte ori ascult „Concertul nr. 2“ de Prokofiev, rememorez acea noapte), după care am hoinărit pe străzi până spre dimineață, spre disperarea tatei, revoltat că înainte de un examen așa de important „nu respect nici măcar orele de somn“. Oricum, am intrat toți cu medii între 9.90 și 9.96. Pe primul loc a fost, în mod surprinzător, o fată, Andreea G..

Andreea nu va fi colegă cu noi (conform uzanțelor vremii, noi, băieții, a trebuit să facem armata), dar a devenit într-un context ciudat, pe care o să-l explic mai încolo, mai întâi iubita mea, apoi soția și mama primului copil al lui Victor. Astăzi e profesoară la Liceul „Jean Monnet“. La câteva luni de la nașterea copilului, Victor a fost alungat de acasă și a primit hotărârea de divorț prin poștă, fără să-l fi cerut și fără să fi fost prezent la proces. Generalul G. i-a spus că misiunea de însămânțare cu genele sale inteligente s-a încheiat, ca urmare își poate vedea liniștit de viitor; ceea ce nu l-a împiedicat pe același să-i intenteze, după Revoluție, un proces de pensie alimentară, Victor fiind pe atunci *full professor* la Harvard. Mai mult, a reușit să-l facă să nu mai vină în țară și să-și întâlnească părinții și fratele doar în afara granițelor.

Generalul Istifie se credea un mic Mengele în devenire. Este foarte interesant cum călăii lui

Ceaușescu au continuat să dețină o relativă putere și după 22 decembrie ’89. Dramele lor familiale apărute după prăbușirea comunismului au fost, la fel ca în cazul colonelului Niță amintit mai devreme, blestemul primit pentru crimele săvârșite. Pedeapsa sosește de unde te aștepți cel mai puțin și mai ales când nu te aștepți. Când am aflat ce s-a întâmplat cu ofițerul care m-a bătut în ’89 în beciurile de la „Luigi Cazzavillan“, am renunțat și la ultima brumă de răzbunare…

5↓ Conjectura Petersson-Ramanujan

14. Mache

UM 01708 Buzău: Armata. Primul șoc electric pe care mi l-a administrat comunismul a fost armata. Între liceu și facultate, toți băieții erau obligați „să se reeduce“ timp de nouă luni într-o unitate militară. Ratarea examenului de admitere la facultate se traducea prin șapte luni de izolare militară în plus și de aceea devenise coșmarul generațiilor anilor ’70 și ’80. Privind în urmă, sunt convins că obsesia părinților de a-și avea băiatul student era de fapt provocată de angoasa de a-l avea închis 16 luni în loc de 9.

Reeducarea din „1984“, cartea lui George Orwell, seamănă foarte mult cu ceea ce se întâmpla în armată. Propaganda comunistă din școală putea fi ușor anihilată de educația de acasă. De aceea, înainte de-a ajunge să iei contact în facultate cu miresmele civilizației occidentale, Ceaușescu te aducea cu picioarele pe pământ în cele nouă luni de claustrare și îndobitocire forțată, pe care eram obligați să le efectuăm toți băieții, aproape fără excepție. Se spunea că armata te călește fizic și te pregătește pentru viață sau că te antrenează pentru lupta contra unui inevitabil atac occidental ce va veni să distrugă „marile cuceriri ale comunismului“. Aiurea! În cele nouă luni, nu cred că am tras mai mult de 12 gloanțe în total și sunt sigur că am ieșit cu o condiție fizică mai proastă decât cea cu care am intrat. În schimb, fără să-mi dau seama, m-am înrăit și m-am îndobitocit zi de zi.

Educația militară, ca și restul educației comuniste, punea accentul pe delațiune. Întâi erai umilit îngrozitor și apoi ți se oferea o portiță de scăpare: trădarea colegilor. Din cauza condițiilor

vitrege din armată, Securitatea își putea identifica de atunci atât victimele, adică pe cei care aveau să se transforme ulterior în colaboratori, cât și viitorii dușmani. Părinții erau conștienți de ce urma să ni se întâmple și ultimele lor sfaturi erau îndemnuri la supraviețuire.

Am plecat cu toții din Gara de Nord pe 1 octombrie. Tata îmi făcuse o valiză cu fund dublu unde ascunsese pachete de Kent și borcane de Nescafe, pe care mă sfătuise să le dau mită ofițerilor în momentul în care voi simți că nu mai reușesc să fac față. O mamă agitată îi striga băiatului său în timp ce trenul pleca din gară: „Toni, Toni, să fii șef!“ Alți părinți plângeau (și nu înțelegeam de ce), iar cea mai frecventă îmbărbătare era: „Rezistă, până la urmă trece și asta!“ În naivitatea mea, eram cel mai vesel copil de pe peronul Gării de Nord, încântat că n-o să mai fiu supravegheat de părinți și convins că următoarele nouă luni nu vor fi decât un lot de Olimpiadă ceva mai lung.

Mi-am dat repede seama că mă înșelasem. Petrecusem luna de dinaintea plecării în armată la Oltenița, aproape tot timpul în compania lui Laurențiu, visând utopic la o studenție plină de libertate, cultură și valori occidentale. Nu înțelesese niciunul că ne așteaptă calvarul. Laurențiu a plecat la Deveselu, în Olt, eu la Buzău. În scrisorile pe care le vom schimba, aveam să privim cu alți ochi acea „vacanță cazonă“. Prima prostie am făcut-o înainte să ajung la cazarmă. Când trenul a oprit la Ploiești, l-am convins pe Victor Nistor și pe încă un băiat să coborâm și să petrecem o zi lângă Ploiești, la un coleg al cărui tată ne invitase, iresponsabil, la ferma lui, ca să mâncăm pastramă și să bem must. Doar nu era să ne înrolăm într-o zi de sâmbătă!

Am ajuns, așadar, la Buzău cu 24 de ore întârziere, seara târziu, și am căutat disperați Unitatea Militară 01708. Era ascunsă între două

cimitire. Vă puteți închipui cum arătam, târând valizele de lemn și făcând glume macabre printre cruci și cavouri. Am continuat cu bășcălia și după ce am intrat în unitate. Abia după câteva ore am realizat că ne aflam în cu totul alt film. Ca ultimi sosiți, am fost imediat tunși la zero, ni s-au dat bocanci și efecte uzate, deși, în mod normal, la Termen Redus (TR) se primeau uniforme noi, și mai ales ne-am procopsit cu cele mai proaste sectoare de curățenie (fiecare soldat avea o zonă unde făcea curat, răspunzând de ea cu capul). Cum eu nu încetam să fac comentarii hazlii, caporalul de la trupă (trupa era compusă din cei care făceau armata întreagă, de 16 luni, și care la început ne erau șefi) a strigat fericit: „Am găsit clientul pentru sectorul WC-uri, soldatul Sima!“ Așa mi-am făcut primul dușman, pe caporalul Răducanu, un țigan de pe lângă Buzău care dăduse din coate puternic ca să ajungă șef la plutonul de studenți și care nu ascundea faptul că e gata să ne toarne pe toți pentru cea mai mică încălcare a regulamentului. Conflictul meu cu el va face deliciul colegilor în prima lună de armată. Sectorul WC nu era chiar cea mai oribilă corvoadă. În câteva zile am făcut rost de două furtunuri pe care le-am branșat la chiuvete; cu ajutorul celor două jeturi de apă puternice, reușeam să păstrez relativ curate toaletele unității, neavând reclamații de la locotenentul State, șeful de pluton. Asta până când s-a înfundat prima budă turcească… State mi-a ordonat s-o desfund cu mâna, iar Răducanu s-o curăț apoi cu lama până va deveni de un alb imaculat. Situația era disperată, mai ales că mirosurile scârboase îmi erau insuportabile, așa că purtam o mască chirurgicală, obținută de la infirmerie contra unui pachet de Kent. Mi-a venit însă o idee, credeam eu, salvatoare: m-am dus la soldatul de pe mașina de pompieri a unității și contra 50 de lei l-am convins să aducă tulumba și să desfundăm cu ea buda. Mi-a zis că face el toată

treaba singur dacă îi mai dau și un pachet de țigări și că va aplica metoda pe viitor și la alte toalete. Era fericit că întrevede o sursă de câștig, mai ales că șoma toată ziua.

M-am dus să-mi beau cafeaua, încântat că reușisem să fentez și de data asta armata (când erau scoși din minți de studenți, ofițerii urlau: „Ce faci, soldat, fentezi armata?!“). Peste jumătate de oră, pompierul a apărut cu o mutră pleoștită, spunând că s-a întâmplat o catastrofă. Fiindu-i lene să ridice scara și să bage tulumba pe geam, astfel încât jetul puternic de apă să împingă mizeria dinspre interior către canalizare, el legase tulumba la scurgere, nedându-și seama cu ce presiune enormă va țâșni apa. Drept urmare, toată mizeria era acum împrăștiată pe pereții toaletei. Am încremenit: nu mai aveam altă soluție decât să zugrăvesc. Cum însă locotenentul State m-a trimis, spre fericirea mea, cinci zile la arest, zugrăvitul a căzut în seama lui Răducanu, care nu mă supraveghease cum trebuie. Evident, de atunci a făcut tot ce-i stătea în puteri ca să se răzbune pe mine. Ura pe care a adunat-o în el caporalul a fost atât de mare, încât n-aș fi putut s-o stăvilesc nici cu un camion de țigări americane.

Ieșit din arest, am hotărât să atac înainte de-a fi nevoit să mă apăr. Cum fusesem mereu ciuca bătăilor, nu prea aveam șanse să inspir teamă cuiva. În cele cinci zile de detenție avusesem timp suficient să-mi fac un plan și am mizat, ca Napoleon, pe efectul surpriză, punându-mă în locul adversarului pentru a-i intui reacțiile. Chiar în prima seară după ce am revenit în dormitor, ajutat de un coleg mai robust de la Îmbunătățiri funciare (Matematica făcea armata împreună cu viitorii subingineri de la Îmbunătățiri funciare, iar arma UM 01708 era Topografia), l-am prins pe Răducanu în baie și, înarmat cu un aparat de ras cu lama ruptă în două, i-am spus cu o mimică mai mult decât amenințătoare: „Băiete, eu sunt crescut

în Ferentari și taică-meu e internat la Spitalul 9. Sunt suficient de nebun ca să te tai cu lama într-o noapte și toți băieții din dormitor o să mă ajute. Ai grijă cum te porți cu mine, dacă nu vrei să ai probleme!“

De-a doua zi, Răducanu s-a prefăcut că mă ignoră, dar m-a turnat nonstop la ofițeri pentru orice prostioară. Am fost coleg și cu Călin Georgescu, actualul prieten al lui Dughin și mare propagandist pro-Putin. Călin era ochiul și timpanul lui Răducanu în pluton. Se pare că fusesem un bun actor, fiindcă vestea că Sima e nebun cu acte în regulă s-a răspândit în toată compania de studenți. Peste ani, când cineva s-a gândit să-mi încredințeze o funcție publică în Finanțele României, s-au luat referințe de la celebrul bancher Dan Pascariu, care, după ce mi-a făcut o caracterizare elogioasă, a încheiat declarând că singura mea problemă este că aș fi imprevizibil și necontrolabil. Aceeași reacție a avut-o și Coldea când m-a întâlnit pentru prima dată. Nu am ajuns niciodată în vreo funcție publică și sunt mândru că am rămas, de la întâmplarea cu caporalul Răducanu și până astăzi, imprevizibil și necontrolabil… În octombrie 1989, bătut bine în beciul din „Luigi Cazzavillan“, eram și previzibil, și foarte controlabil, însă Revoluția de peste două luni mi-a redat aripile.

După prima lună de instrucție, se depunea jurământul și puteam primi cele dintâi permisii și învoiri. Toți colegii încercau să fie cât mai obedienți, pentru că doar celor merituoși urma să li se dea voie să iasă din unitate. Eu eram deja stigmatizat, fusesem singurul soldat trimis la arest și eram, oricum, cel mai recalcitrant. Mi se spusese de nenumărate ori că voi vedea casa părintească doar la Revelion, când aveam să plecăm toți în permisie. Vestea proastă o primiseră și ai mei, prin intermediul scrisorilor și a discuțiilor dintre tata și maiorul Siminescu, comandantul companiei de

TR, un tip arogant și inflexibil, cu cea mai înaltă funcție în cadrul Serviciului de Contrainformații al unității, care nu reacționa decât la ordine primite de foarte sus.

La jurământ, au venit toți părinții. Fiecare încerca să se folosească de toate relațiile pe care le avea ca să-și scoată măcar câteva ore copilul din unitate. Cei supuși fuseseră deja înștiințați că vor pleca cel puțin o zi acasă, iar curierul maiorului Siminescu, un student de la Îmbunătățiri funciare cu nume predestinat, Căprar, primise o permisie de trei zile. Turnătorii și-au primit și ei tainul bogat în zile de permisie. Răducanu mă consola, fericit că vom rămâne doar noi doi în unitate în duminica de după jurământ. Când toți au plecat acasă, am fost chemat la comandantul unității, colonelul Mistric, care mi-a înmânat o permisie de trei zile, după care m-a rugat ca la întoarcere să trec așa, de vreo două ori pe săptămână, pe la el pe-acasă și să fac lecții de matematică cu fiul său, care se pregătea să dea la Automatică. Am rămas stupefiat. De ce eu și nu Victor, cel mai deștept dintre noi? I-am sugerat numele lui colonelului, spunându-i că Victor Nistor e cel mai bun, pentru că a câștigat două Olimpiade Internaționale. Mistric mi-a replicat că vom merge amândoi, pe rând. N-am știut niciodată să fiu oportunist .

La ieșirea din unitate, mă aștepta tata, care n-a vrut să-mi spună cum se face că plecăm acasă, ba urma să și chiulesc de la instrucțiile viitoare ca să fac lecții cu fiul comandantului. M-am prins ce se întâmplase când am ajuns la familia Mistric acasă, unde am recunoscut imediat tronând pe masă produsele de carmangerie fabricate la Oltenița. Cu băiatul colonelului am stabilit o relație de mare amiciție. L-am ajutat nu numai la matematică. Studiase ceva pian și l-am învățat să cânte jazz cu mine, la patru mâini. „Take five“, piesa lui Dave Brubek, a devenit bucata lui de rezistență și era nespus de încântat. A intrat cu brio la Automatică

(nu datorită mie, ci pentru că era băiat deștept). Din păcate, nu l-a plăcut pe Victor, care era un bun profesor doar pentru copii superdotați, nu reușea să transmită ce știa, astfel că am rămas unicul titular al postului de meditator al băiatului comandantului unității, ceea ce mi-a întărit poziția de mare pilos. În realitate, fusesem doar beneficiarul crizei alimentare.

La întoarcerea din permisie, toți mă priveau de parcă aș fi fost fiul Șefului Marelui Stat Major al armatei române. În consecință, mi-era mai ușor să-mi conving colegii că trebuie să protestăm împotriva injustițiilor zilnice. Toți mă urmau orbește, mai ales că-mi foloseam relația avantajoasă cu Mistric ca să obțin permisii și pentru alții. Bietul colonel nu știa cum să-mi refuze mai politicos dorințele, mai ales că i le transmiteam prin propriul copil. Evident, nu putea să învoiască toată compania deodată. Pentru ofițerii din companie și mai ales pentru maiorul Siminescu am rămas însă până la sfârșit oaia neagră și elementul-problemă.

În armată m-am ales și cu o poreclă care avea să persiste până la sfârșitul facultății: „Mache“. Sonohat, un ofițer bâlbâit care devenea foarte nervos când îl scoteam din minți, obișnuia să urle: „Si…mache…mache la arest!“. De unde, porecla. Toată lumea matematică mă știe și astăzi sub acest nume. În anul trei, după examenul de Ecuații cu derivate parțiale, profesorul Iftimie era nedumerit că nu figurez în catalog ca „Mache“ și mulți cred și acum că mă cheamă Cristian Mache. Am profitat adesea de poreclă ca să mă confund cu personajul caragialesc din schița „Amici“…

Deși toată lumea mă considera protejatul comandantului, nu am scăpat de pedepse și de alte multe zile de arest. Eram prea flegmatic ca să nu aduc ofițerii la exasperare. La o lecție de artilerie ținută în fața unei comisii militare, Sonohat ne explica traiectoria obuzului: „La orice tragere,

obuzul are mereu o traiectorie curbă, indiferent cum e așezat tunul, să vă intre asta bine în cap. Aveți întrebări?“

„Păi, tovarășul lent-major, am intervenit eu, înseamnă că oricum am așeza tunul, el va trage proiectilul pe o traiectorie curbă, așa e legea militară a traiectoriei și așa scrie în manual?“ „Evident, Simache, ce nu înțelegi?“ „Păi, dacă o să culcăm tunul, vom putea trage și după colț?“ Râsetele colegilor și mai ales ale Comisiei m-au trimis două zile la arest. În timpul detențiilor, îmi făcusem obiceiul să mă leg de zăbrelele de la geam și când trecea prin fața ferestrei celulei mele compania de studenți strigam din rărunchi: „Libeeeertateeee!“, spre deliciul colegilor și disperarea ofițerilor.

Cea mai comică situație din armată a fost aceea când, prinși că jucăm bridge mult după miezul nopții, patru dintre noi am fost convocați la 5 dimineața pe platou, de Sonohat, ca să mergem să adunăm tuburile goale de cartușe de la tragerea ofițerilor, o chestie îngrozitoare, pentru că nu se pleca de pe poligonul de trageri decât când toate tuburile erau recuperate și numărate, astfel încât nimeni să nu poată sustrage vreun cartuș plin. Am continuat să jucăm bridge, și la 5 dimineața ne-am prezentat pe platou. Cum Sonohat nu era nicăieri, a apărut maiorul Siminescu, care nu înțelegea ce căutăm acolo, dat fiind că Sonohat părăsise unitatea la 4.45 cu alți soldați. Ne-a încărcat în ARO-ul său și ne-a dus la poligon. Acolo, maiorul și-a întrebat subalternul la ce oră ne convocase. Acesta a recunoscut că la 5. „Păi bine, măi Sonohat, dacă i-ai chemat la 5, de ce ai plecat la 4.45?“ Răspunsul lui Sonohat avea să intre în istoria unității: „Dar sfertul academic, tovarășul maior?…“

În cele nouă luni, am făcut orice pentru „a fenta armata“ și a chiuli de la instrucție. Am scris montajul literar-artistic pentru unitate (recurgând

la versurile lui Păunescu și Beniuc, pe care de altminteri nu-i suportam). La Festivalul „Cântec Ostășesc“, am transformat „Poloneza în la bemol major“ („Eroica“ lui Chopin) în marșul unității, spunându-le că l-am compus pentru UM 01708. Surprinzător a fost că acest furt intelectual n-a fost descoperit nici la Buzău, nici la Râmnicu Sărat, unde ne-am dat în stambă cu creațiile unității. Slavă Domnului că s-a terminat armata și nu am mai ajuns și la București cu „Poloneza“ lui Chopin pe post de marș ostășesc…

În toate permisiile am încercat să mă întâlnesc cu Larisa, dar se pare că un arhitect dibaci îi furase deja inima și eu rămăsesem pe tușă. În 30 iunie 1981, ne-am liberat. Pe drumul de întoarcere, ne-am oprit la Merei la un han, unde am sărbătorit până dimineața sfârșitul calvarului. Coincidență sau nu, astăzi sunt proprietarul a 60 de hectare de vie din jurul acelui han, care îmi aduce aminte de prima beție și de sfârșitul primului coșmar comunist. Celelalte vor fi mult mai apăsătoare.

În 1985, la sfârșitul facultății trebuia să ne întoarcem la UM 01708 din Buzău ca să ni se decerneze gradul de sublocotenent. Cum în vara aceea am fost cu o bursă de studii la Perugia, mi-am amânat convocarea și am revenit la Buzău în ’86, când, desigur, n-am mai fost cu colegii mei de la Matematică sau de la Îmbunătățiri funciare. În plus, în ’86 comandant era un fost adjunct al lui Mistric, colonelul Zoicaș, care a răzbunat tot corpul ofițeresc al unității. În cele două săptămâni de convocare, am stat 11 din cele 14 zile la arest și am fost singurul absolvent din generația mea care a ieșit din armată nu cu gradul de sublocotenent, ci de sergent-major.

„Am fentat“ nu numai armata, dar și această poveste despre ea, încercând s-o fac cât mai distractivă și eliminând cinismul și tragismul care au caracterizat-o în realitate. Ca să vă dați seama cum a fost cu adevărat, o să vă dau totuși un

exemplu. După 20 de kilometri de marș de la unitate până la locul de trageri de la Mărăcineni, Sonohat ne-a ordonat adunarea la… un câine de pe câmp. Evident, cu cât fugeam noi după câine, cu atât acesta se depărta de noi, spre amuzamentul lui Sonohat. La un moment dat, unul dintre noi, dându-și seama că are șase cartușe pentru tragere, a băgat glonț pe țeavă și a omorât câinele. Macabrul eveniment a fost urmat de o anchetă care a durat două săptămâni, iar cel care a tras i-a declarat în particular lui Sonohat că avea deja pregătit al doilea glonț. Pentru el.

Concluzia cu care am terminat armata a fost că nici măcar în momente foarte grele nu reușim să fim solidari. Gândul acesta mă copleșește și azi.

15. *Marea crăpelniță*

După cele nouă luni petrecute în izolare, am devenit cu totul alt om. Învățasem să supraviețuiesc într-o lume plină de nedreptate, ipocrizie și minciună. Acceptasem deja că pentru a depăși vicisitudinile cotidianului orice imoralitate e scuzabilă. A trebuit să mă adaptez și am reușit foarte bine, nu conta deloc că eram predispus la compromis. Scosesem la iveală toate părțile de umbră ale propriului caracter și n-aveam nici un fel de regrete, ba chiar eram mândru că îi „fentasem“ pe toți. Eram deja liderul generației mele, dar cu ce preț? Tupeul, aroganța, bufoneria mă ajutaseră din plin. Dacă voiam să-mi continui ascensiunea, trebuia doar să împachetez frumos aceste trăsături în staniolul orbitor al vremurilor și să le livrez cu grijă, după caz, atât dușmanilor, cât și prietenilor, fără sentimente și mai ales fără remușcări. Vorba lui Indro Montanelli: „Disprețul trebuie împărțit cu parcimonie într-o țară în care aproape toți aveau nevoie de el“. În armată, mi-am descoperit, se pare, veleitățile de „vrăjitor“ și plăcerea morbidă de a fi adulat de toți cei din jur.

În vara lui 1981, am reușit pentru prima dată să plec în vacanță la mare fără părinți. La cazarmă, mă împrietenisem cu Radu, un băiat din Brașov, fiul profesorului de filosofie Simion Toma, directorul Liceului „Andrei Șaguna“. Tatăl lui Radu era un erou al urbei transilvane pentru că în plină dictatură comunistă reușise să redea liceului vechiul nume al lui Andrei Șaguna, fostul mitropolit ortodox al Transilvaniei și întemeietorul primei școli gimnaziale românești, la 1850. Intelectualitatea din Kronstadt, de fapt mai toți românii din oraș, au interpretat succesul

rebotezării liceului cu numele mitropolitului ca revanșă a lor în fața samavolniciilor dictaturii comuniste. Când mă plimbam cu Radu și cu tatăl lui prin Piața Sfatului din Brașov, eram opriți de nenumărați cetățeni care îl felicitau pe Simion Toma pentru curajul lui. Familia Toma mi-a fost mulți ani o a doua familie și primul exemplu de rezistență anticomunistă (bunicul patern a început să-mi povestească amintirile lui abia când eu ajunsesem spre sfârșitul facultății și tata nu se mai putea interpune în discuțiile noastre). Mama lui Radu, pe numele de fată Paler, era rudă de gradul I cu Octavian Paler.

Radu Toma fusese un elev bun în liceu, dar terminase prin a avea un respect exagerat pentru olimpicii din generația sa. Când m-a cunoscut, a înțeles că aureola de geniu nu se potrivea deloc cu realitatea. Radu venise în armată gata să fie un soldat exemplar, obedient și umil. Odată trecută prima lună, s-a așteptat ca permisiile să fie împărțite pe merit. Dar după ce el a plecat acasă 24 de ore, iar eu, oaia neagră, trei zile, și-a schimbat radical optica și a încercat să se apropie de mine ca să înțeleagă cum funcționează Sistemul. Practic, Radu a fost prima mea victimă pe care am deplasat-o cu bună știință din moralitatea utopică în păcatul pragmatic. Cum era un băiat frumos, cu părul creț și ochii verzi, adevărată atracție pentru fete, compania lui în prima vacanță la mare de capul meu nu putea să-mi fie decât benefică. I-am cunoscut colegii de liceu, toți libertini și dezinhibați, exact genul de oameni pe care eu nu-i întâlnisem până atunci. Unul dintre ei, Cristian Cențiu, proaspăt student la Medicină, va rămâne pe toată perioada studenției prietenul nostru nedespărțit. Dacă până atunci nu fumasem, nu băusem alcool și nu cunoscusem plăcerile carnale, pot spune că luna aceea petrecută la mare m-a ajutat să reduc foarte repede decalajul față de tinerii de vârsta mea.

Când am terminat și ultimul leu, ne-am întors fericiți în București pentru a ne pregăti de primul an de facultate. Trebuia mai întâi să ne găsim o locuință cu chirie, decișI fiind și eu, și Radu să nu ajungem în promiscuitatea căminului din Grozăvești. Problema a fost mult mai grea decât ne așteptam și până la urmă tot părinții au rezolvat-o. Eu am închiriat o cameră într-un apartament de pe str. Sandu Aldea, la doamna Bivolaru (mama lui Cristian Bivolaru, viitorul trezorier al Federației de fotbal a „nașului“ Mircea Sandu), Radu a închiriat și el o cameră într-o casă de pe lângă Catedrala Sf. Iosif, aparținând unei mătuși îndepărtate. Paula Bivolaru era într-o depresie profundă, dat fiind că se certase cu unicul său fiu; mi-a spus de la bun început că vrea să-i umplu casa de studenți ca să aibă senzația că trăiește, prin mine, studența „fiului ei risipitor“.

În câteva luni, apartamentul de pe „Sandu Aldea“ a devenit cartierul general al studenților primului an de la Matematică. În timpul săptămânii, jucam bridge până spre dimineață, iar aproape în fiecare sâmbătă organizam cu Radu câte o petrecere ad-hoc. Radu îmi spunea că de fapt nu eu sunt chiriașul doamnei Bivolaru, ci doamna Bivolaru e chiriașul meu. Am convins-o de multe ori să doarmă la prieteni ca să ne putem face de cap în liniște.

Cu excepția cursului de Informatică, parcursesem deja temeinic cam tot ce se preda în anul I în timpul pregătirilor din liceu pentru Olimpiada Internațională, așa că mi se părea că nu prea am ce învăța la facultate și în primul semestru am chiulit cât cuprinde. Eram în grupă cu toți colegii din lotul de la Internațională, Nistor, Nica, Zaharescu, reprezentând un adevărat pericol pentru prestanța și credibilitatea multor profesori și asistenți. Prezența noastră tulbura întotdeauna monotonia seminariilor. Era de preferat să venim cât mai rar, ceea ce am și făcut, cu bucurie. Mă

duceam la facultate în fiecare dimineață, dar nu la cursuri, ci în bibliotecă, unde citeam două cărți americane de analiză și de algebră, Rudin și Lang. Pe la prânz, reușeam să-i conving pe Radu și pe alți câțiva colegi să renunțe la cursuri și hoinăream prin oraș, prin berării sau cafenele. Seara, mergeam întotdeauna la turneul de bridge, marțea și joia la IPSCAIA, în pasaj, miercurea și vinerea la Locomotiva, în Palatul CFR de la Gara de Nord. După concurs, ne adunam toți la mine, unde analizam ce jucaserăm. Ajunsesem să pot memora cu precizie de ceasornic repartiția cărților în fiecare dintre cele 24 de done jucate, ceea ce simplifica analiza performanțelor noastre. Mă îndreptam pe nesimțite spre o carieră de jucător de bridge în locul celei de matematician, pe care mi-o propusesem la începutul facultății.

Tot în primul semestru am devenit dependent de spectacolele de la Teatrul Mic. „Maestrul și Margareta“ după Bulgakov, „Efectul razelor gama asupra anemonelor“ de Paul Zindel, „Diavolul și bunul Dumnezeu“ de Sartre mi se par și azi puneri în scenă memorabile. Nu degeaba făceam nopți albe la coadă ca să apucăm cele câteva bilete pe care directorul Dinu Săraru le vindea la liber, și nu „prin întreprinderi“, pentru fruntașii în întrecerea socialistă. O altă atracție culturală era Cinemateca de pe str, Eforie, unde am putut vedea filme vechi de Truffaut, Bergman, Polanski, Antonioni. După ce am văzut de mai multe ori capodopera lui Marco Ferreri „La grande bouffe“, ne-a venit ideea să organizăm „o mare crăpelniță“ intelectuală în casa Paulei Bivolaru. Filmul satiriza decadența burgheziei care mânca pentru a mânca și nu pentru că i-ar fi fost foame. Ascunsă în spatele lui *bon goût* și al lui *savoir vivre*, caracterizări măgulitoare pentru poporul francez, bulimia grotescă a personajelor filmului era un atac fățiș la adresa gândirii lui Voltaire. Dacă aș fi citit la acea vreme „De la France“, textul până de curând inedit al lui

Cioran, cred că aș fi înțeles mult mai bine că societatea și civilizația franceză depind doar de divinitatea „bunului gust“. Nouă însă ne lipsea bunul gust. Parafrazându-l pe Cioran, am fi dorit „o lume care să placă; să fie bine făcută, să se consolideze estetic; să aibă limite; să fie o încântare a palpabilului; o dulce înflorire a finitudinii“. Am organizat „crăpelnița“ cu ingredientele timpului, fără stridii, fără șampanie, cu cârnați neaoși și multe alte produse de porc. Prostituatele erau și ele autohtone și, după ce au mâncat bine, neînțelegând ce se întâmplă, au părăsit decepționate scenariul.

Spre dimineață am început să ne ironizăm propria tentativă de rafinament și bun gust, decretând că imitaserăm mai degrabă vânătorile lui Ceaușescu decât filmul lui Ferreri. Totul s-a terminat printr-o scufundare bahică în frustrările inoculate de comuniști, din care nu puteam ieși decât dacă am fi avut curaj. Curajul era ceea ce ne lipsea: aveam 20 de ani și acceptam triști și umili scurgerea timpului, rațiunea existenței noastre de atunci era să trecem prin timp fără să lăsăm urme. Până la Revoluție, de câte ori cădeam în haznaua cu melancolie strânsă la piept, evocam eșecul „marii crăpelnițe“ din anul întâi, semn că bunul gust și știința de a trăi vor avea de așteptat până să intre în spațiul mioritic. Astăzi, „marile crăpelnițe“ împânzesc România, iar încercările sporadice de a imita rafinamentul francez depășesc grotesc bulimia actorilor din „La grande bouffe“. La români, divinitatea continuă să treacă mai întâi prin stomac și lăcomia noii burghezii postdecembriste duce, ca și în film, la o pierzanie lentă și promiscuă.

Primul an de facultate părea să treacă fără evenimente spectaculoase. Era un fel de vacanță continuă. În sesiunea din iarnă, am luat zece la toate examenele, deși nu trecusem pe la cursuri și nu depusesem vreun efort special. Bagajul de

cunoștințe matematice acumulat în liceu mi se părea încă suficient. Frecventam doar cursul de Analiză al lui Solomon Marcus și cursul de Economie politică al profesorului Dan Focșa.

Solomon Marcus era un profesor atipic. Își ținea cursul fără să scrie nimic pe tablă. Marcus povestea Analiza matematică de parcă ar fi fost epopeea războaielor napoleoniene. Nu demonstra nimic, dar ne explica cu lux de amănunte geneza fiecărei teoreme și mai ales contribuțiile matematicienilor români de la începutul secolului. Era un profesor complet, un intelectual erudit și folosea o limbă română foarte nuanțată. Noi eram obișnuiți să învățăm demonstrații și să facem multe probleme. Analiza matematică predată de Solomon Marcus presupunea lectura unei bibliografii impresionante; odată aprofundată, aceasta ne-ar fi dat bazele pregătirii teoretice de care aveam nevoie de-a lungul celor cinci ani de facultate. Noi nu dădeam prea multe parale pe această metodă de a învăța matematică. În plus, profesorul ne dăduse o listă cu probleme teoretice nerezolvate de care, vezi Doamne, noi, ca foști olimpici, ar fi trebuit să ne ocupăm. Era convins că vom reuși să publicăm rezolvarea unor probleme rămase în suspans de sute de ani! Îmi aduc aminte că am protestat vehement că, la 21 de ani, ni se putea cere să demonstrăm, de exemplu, reciproca Teoremei lui Lagrange.

La examenul din vară eram convinși că vom lua zece fără probleme și vom scăpa de „tâmpeniile“ lui Marcus. Asistentul profesorului era Radu Bantea, fiul generalului Bantea, un matematician pe care-l găseai mai degrabă la concursurile de bridge decât în biblioteca facultății. După ce a scris pe tablă subiectele de la proba scrisă, ne-a privit disprețuitor pe noi, cei patru olimpici, și a spus, râzând sarcastic: „Azi nu ia nimeni zece.“ A avut dreptate. Unul dintre subiecte era o integrală triplă pentru care am fi avut nevoie de cel puțin

trei ore. Toți știam s-o rezolvăm, dar nimeni n-ar fi putut scrie soluția în două ore, chiar dacă am fi avut problema cu două zile înainte. Era clar că subiectul fusese special compus pentru a nu lăsa nimănui posibilitatea să-l termine. La oral, Marcus ne-a spus că toți avem nota nouă și pentru a obține zece la mărirea din toamnă este necesar ca în timpul verii să demonstrăm cel puțin una dintre teoremele de pe faimoasa lui listă. Cine nu avea să demonstreze în timpul verii nimic rămânea în toamnă cu nota nouă. Notele la Facultatea de Matematică erau importante, pentru că legea epocii permitea doar primelor opt medii de la toate facultățile din țară să urmeze anul cinci. Iar anul cinci se încheia cu o teză (un fel de masterat din ziua de azi) și dădea posibilitatea celor opt norocoși eminenți să nu plece în afara Bucureștiului ca să predea matematica la țară. Cine termina anul cinci fie rămânea în învățământul universitar, fie devenea cercetător la institutul Zoiei Ceaușescu, INCREST.

Marcus dăduse o droaie de note zece la celelalte grupe, iar noi nu vedeam cum am putea demonstra vreo teoremă în cele trei luni de vară. Ne-am apucat serios de treabă, întâlnindu-ne cu Solomon Marcus aproape săptămânal în părculețul din fața Academiei Române, în încercarea de a-i răpi vreo idee care să ne salveze din situația disperată. N-aș putea să vă spun cum, dar până la 1 septembrie am reușit să demonstrez reciproca Teoremei lui Lagrange pentru spațiul cu N dimensiuni. Victor Nistor, cel mai deștept dintre noi, a reușit s-o demonstreze chiar într-un spațiu Banach. Marcus ne-a învățat să redactăm în engleză primele articole din viața noastră și ni le-a publicat în „Revue Roumaine de Mathématiques Pures et Appliquées“. Eram foarte mândri de reușita noastră și mai ales eram mândri că încheiaserăm anul întâi cu zece pe linie. La examenul de mărire de notă din toamnă am aflat și adevărul: în catalog

aveam zece încă de la examenul din vară! Doar în carnetul de note primiserăm nouă, ca să fim stimulați să rezolvăm celebrele teoreme. Pentru prima oară în viața mea creasem ceva original: îi port și în ziua de azi lui Solomon Marcus un respect deosebit pentru asta. În 2010, la aniversarea a 85 de ani a profesorului, am publicat o *Laudatio* marcată încă puternic de ceea ce se întâmplase cu 30 de ani în urmă.

Cred cu tărie că toți actualii și viitorii miniștri ai învățământului ar trebui să-l aibă pe Solomon Marcus ca prim consilier. Deși foarte activ la vârsta sa, profesorul este total ignorat de puterea decizională din învățământul românesc. Asta în timp ce finlandezii, considerați a avea cel mai performant sistem de educație, l-au invitat acum câțiva ani pentru a le fi sfătuitor în timpul reformei învățământului de la ei din țară. Academicianul Marcus va reveni în paginile acestei povestiri. El rămâne un susținător fervent al ideilor lui Spiru Haret și un ultim apărător al noțiunii de „proprietate intelectuală“, atât de terfelită în ultima vreme.

Tot în anul școlar 1981−1982, prietenul meu cel mai bun, Radu Toma, a avut de înfruntat o situație foarte dificilă. Radu devenise convins că decalajul dintre studenții normali și foștii olimpici nu putea fi redus, oricât de multe ore ai fi petrecut în bibliotecă. În același timp, își dorea să termine facultatea printre primii. A hotărât să copieze la toate examenele, nu ca să le treacă, ci ca să obțină nota maximă. În anul întâi, își crease un sistem foarte perfecționat pentru a păcăli profesorii. Își tăiase căptușeala hainei de la costum și disimulase perfect înăuntru demonstrațiile tuturor teoremelor și întregul material teoretic. Sub mâneci, avea opis-urile detaliate ale foilor A4 ce urmau a fi scoase la momentul oportun din căptușeală.

Marea problemă a lui Radu era cum va reuși să rezolve în examen dificilele probleme pentru nota

zece. Aici interveneam eu, care trebuia să-i furnizez soluții diferite de soluțiile pe care eu însumi trebuia să le scriu la examen. Numai că fiecare examen era altfel, fiecare profesor lupta diferit împotriva trișorilor și, drept urmare, Radu a început să studieze cu atenție obiceiurile profesorilor. Se informa la celelalte grupe și la ceilalți ani, în detaliu, despre toate tabieturile manifestate de ei în timpul probei scrise. Era absolut necesar ca Radu să obțină note de nouă și zece la proba scrisă, căci o eventuală confruntare directă cu profesorul la oral i-ar fi fost fatală. În anul întâi, Radu nu era cu mine în grupă și nici măcar în aceeași serie, iar sistemul lui de copiere nu fusese perfecționat îndeajuns. După ce obținuse doar nouă și zece, la ultimul examen din anul întâi, cel de Analiză matematică cu prodecanul Ion Colojoară, Radu a fost prins copiind. Colojoară era incoruptibil și avea o coloană vertebrală nemaiîntâlnită. A hotărât exmatricularea lui Radu fără posibilitatea de a se mai prezenta la restanța din toamnă. Dacă prodecanul nu ceda, Radu ar fi fost obligat să susțină din nou examenul de admitere.

Situația a fost rezolvată de Simion Toma, tatăl lui Radu, care s-a umilit în fața Ministrului Învățământului de atunci, Aneta Spornic, pentru a-i aproba fiului trișor prezentarea la restanță în toamnă. Colojoară a fost nevoit să cedeze și să-l primească pe Radu, spunându-i în prealabil că va avea parte de cel mai greu examen din viața lui. Cum Radu a învățat trei luni de vară doar analiză, iar eu m-am chinuit cu reciproca Teoremei lui Lagrange, nici unul dintre noi n-a avut vacanță în 1982. La restanță, Radu a luat nouă pe merit.

Concluziile pe care le-a tras după asta au fost însă cu totul altele decât cele pe care vi le-ați putea închipui: Radu a terminat facultatea cu media 9,60, copiind în următorii trei ani la absolut toate examenele. Tehnicile lui de copiere au fost

perfecționate profesionist, pentru că nimeni nu l-a mai prins niciodată. În anul doi, Radu s-a mutat cu mine în grupă și în fiecare sesiune avea grijă să-mi creeze toate condițiile ca să pot fi atât de performant la examene, încât amândoi să obținem nota maximă. În sesiune îmi făcea de mâncare, îmi aducea de la bibliotecă ce cărți doream; mi-ar fi adus și fete dacă i-aș fi cerut…

La examenul de Teoria Măsurii cu Radu Gologan, arta copiatului lui Radu a atins apogeul. Examenul s-a desfășurat în Amfiteatrul Spiru Haret, unde el a ocupat dis-de-dimineață cele două locuri ale băncii din primul rând. Cum distanța dintre noi era de peste trei metri, nu prea pricepeam cum voi reuși să-i livrez soluțiile la probleme. Radu studiase însă cu atenție fiecare detaliu al modului în care urma să se desfășoare examenul. Teoria și-a rezolvat-o singur cu metoda fițuicilor din căptușeală. După ce am rezolvat prima problemă, i-am șoptit disperat: „Cum ți-o dau?“ „Pune-o lângă tine pe bancă și mă ocup eu“, mi-a răspuns. M-am executat. Stupefiat, l-am văzut cum scoate din buzunar un plumb și un ac de pescuit agățate la capătul unui fir de gută. A aruncat plumbul cu o uimitoare precizie, acul înfigându-se direct în foaia de hârtie. A tras firul și a intrat în posesia soluției. I-am dat și a doua problemă în același mod, dar timpul se scurgea neașteptat de repede și eu nu reușeam să găsesc alte soluții. Disperat, i-am cerut foile înapoi. Mi-a spus să fiu calm și să aștept. Cuprins de panică, am reușit să găsesc o altă soluție pentru una dintre probleme. Dar mai erau câteva minute și aveam nevoie de cealaltă foaie. Radu a scos un foen cu baterii și, în timp ce alți colegi, la ordinele sale, au început să facă zgomot pentru a crea o mică diversiune, a produs un jet de aer care a purtat foaia înapoi pe bancă lângă mine. A recunoscut după examen că s-a antrenat mai multe zile pentru ca cele două mișcări să nu eșueze. După ce am

ieșit de la proba scrisă, m-a pus să-i explic cu lux de amănunte cele două soluții. Nu înțelegeam la ce-i mai folosește după ce făcuse o teză perfectă. Însă Radu prevăzuse tot. Când Radu Gologan a venit cu rezultatul tezelor scrise, după ce ne-a acordat patru de zece nouă, olimpicilor, a anunțat că cea mai bună teză este a lui Radu Toma și l-a invitat la tablă să arate celorlalți studenți cum rezolvase problema. Radu a pictat soluția pe nerăsuflate, iar colegii, care știau că a copiat, nu înțelegeau de unde scosese acea soluție originală.

În anul patru, la Cercetări operaționale, Radu a încercat să se revanșeze față de mine și de Victor Nistor, care nu reușeam să rezolvăm un algoritm Simplex un pic mai complicat. A încercat o bucată bună de vreme să ne furnizeze soluția corectă, însă noi, convinși că nu are cum s-o știe, l-am ignorat total. Morala: Radu a luat zece, iar eu cu Victor am luat opt și am fost nevoiți să mergem la examenul de mărire de notă. Am realizat atunci cantitatea imensă de informație care zăcea în căptușelile hainelor lui.

După repartiție, Radu a ajuns profesor la Sf. Gheorghe și a fost nevoit să reînvețe tot ce copiase în timpul facultății. Astăzi este șeful Catedrei de Matematică a Liceului „Palo Alto“, cel mai bun liceu din Sillicon Valley, și totodată predă la Universitatea Stanford și la Institutul Hoover. Nu știu câți americani au reușit să-l copieze, dar știu sigur că are cu totul altă optică despre succesele prin fraudă, chiar dacă nu a exmatriculat nici un student. Ar fi fost și culmea!

29 mai 2014

16. Cursul despre curs

Cu peste 30 de ani în urmă, făceam parte dintr-o așa-zisă „generație de aur“ a matematicii românești, generație care a dominat Olimpiadele Internaționale de Matematică la sfârșitul deceniului al optulea. Odată ajunși pe băncile Facultății de Matematică, nu ne doream altceva decât să acumulăm informație, să ne însușim cât mai multe teoreme și demonstrații. Atunci, în 1981, l-am cunoscut pe domnul profesor Solomon Marcus, care ținea cursul de Analiză matematică la anul I.

După primele cursuri, eram profund dezamăgiți: profesorul nu umplea tablele Amfiteatrului Haret cu calcule, nu demonstra nimic și noi sufeream că nu aveam ce nota. Nu înțelegeam cum se poate învăța Analiza matematică din povești. Am găsit și un termen pentru a caracteriza prestația domnului profesor: „Cursul despre curs“.

Apoi, de voie-de nevoie, aruncat de profesorul nostru în vârtejul cercetării matematice, am reușit să demonstrez reciproca Teoremei lui Lagrange în spațiul cu „N“ dimensiuni și să-mi public lucrarea în „Revue roumaine de Mathématique Pures et Appliquées“. Eram, totuși, nemulțumit că nu învăț teoreme și demonstrații și preocupat că poveștile despre Analiza matematică servite la fiecare curs nu-mi vor permite să asimilez materia de care eram îndrăgostit și care mi se părea baza oricărei formații matematice solide.

Abia după 15 ani am înțeles ce progrese am făcut în acel an 1981, abia după 15 ani am înțeles că profesorul Marcus m-a învățat să creez și nu să acumulez și că pentru prima dată aveam o proprietate intelectuală.

Astăzi, ajuns la venerabila vârstă de 85[6] de ani, dl. Academician Solomon Marcus gândește mai coerent și mai proaspăt decât noi toți. L-am ascultat acum două zile diagnosticând sistemul educațional. „Învățământul românesc este bolnav, noi toți suntem bolnavi, dar numai unul dintre bolnavi poate să fie terapeut.“, spune domnia sa.

Învățământul nostru ne dă doar certitudini și ieșim din școală fără dubii, fără neliniști; curiozitatea și spiritul creator, insuficient cultivate, se sting cu timpul. Încercăm să răspundem la întrebări fără a înțelege mai întâi de ce a fost necesar ca întrebările să fie puse.

Domnul academician Marcus, care este încă foarte activ, întâlnindu-se săptămânal cu elevi din ciclul primar și gimnazial, este, cred, singurul posibil reformator al sistemului educațional românesc.

Cu toții cunoaștem povestea celor „Cinci pâni“, așa cum o spune spre luare-aminte învățătorul Creangă. Evocând-o, acest alt mare dascăl ne-o oferea drept exemplu despre cum îi putem convinge pe copii că nu totul este alb sau negru, că 5 lei pot fi împărțiți în foarte multe moduri. Unul dintre interlocutorii domnului academician observa: „De fapt, a treia persoană nu trebuia să plătească nimic, pentru că a mâncat din pâinea celorlalți“. Am desprins atunci un tâlc nou din discuția noastră: noi ne-am putea îndestula astăzi din experiența și înțelepciunea domniei sale, numai să fim suficient de flămânzi.

Pentru ca fiica mea să nu îndure foamea de educație atunci când domnul academician nu ne va mai putea ajuta, mă voi strădui să popularizez ideile sale geniale de reformare a sistemului educațional.

Ca să rămânem un popor și nu o populație trebuie să înțelegem că fără educație nu avem viitor. Singurul terapeut posibil este astăzi academicianul Solomon Marcus. Avem nevoie ca

toți să ne supunem cel puțin o dată unei ședințe terapeutice cu domnia sa.

19 mai 2010
HotNews.ro

6↓ Textul este scris în 2010. Recent, Academicianul Solomon Marcus a împlinit 90 de ani (n. ed.)

17. Microfoane și arpagic

În primăvara lui 1982, m-am mutat de la Paula Bivolaru (exasperată până la urmă de atâta bridge și petreceri, mă rugase să-mi găsesc altceva) pe Șoseaua Olteniței, la doamna Cornoiu, într-un bloc nou făcut de comuniști din prefabricate și vândut celor merituoși pe o căruță de bani. Viața în București se vedea de-acolo cu totul altfel decât din „Sandu Aldea“. În fiecare dimineață, mersul la facultate pe scara autobuzului 331 era o cascadorie. Cartierul Piața Sudului era o aglomerare urbană murdară, tristă și săracă. În blocul meu se amestecau muncitori, funcționari și profesori universitari, al căror liant era doar obediența față de partidul comunist, fără de care n-ar fi locuit în veci în noile cutii de chibrituri ce răsăreau peste noapte. Complexul comercial din piață era locul unde își petreceau colocatarii mei majoritatea timpului liber, așteptând cu stoicism la interminabile cozi un pachet de unt sau o bucată de carne: o masă de oameni încolonată în lupta pentru supraviețuire și nemaiavând timp să gândească, să spere ori să iubească.

Înainte de orice altceva, bucureștenilor li se luase Timpul. Ideea s-a dovedit genială și i-a determinat pe comuniști să înceapă construcția celor șase „circuri ale foamei“, unde fiecare sector din București trebuia aliniat la cozi. Astăzi, „circurile foamei“ au devenit mall-urile noii societăți de consum, dar scopul lor primordial a rămas tot acela de a-ți fura timpul. Clasa de mijloc de astăzi este prea ocupată să-și petreacă vremea la mall ca să mai poată realiza că o foarte mică minoritate îi decide între timp viitorul. Dispariția timpului liber individual este cea mai perfidă

metodă de manipulare și îndobitocire a populației și ar putea fi contracarată doar de acțiuni culturale dirijate de o elită. Dacă însă rezistența prin cultură s-a manifestat cu oarecare forță în perioada comunistă, azi ea este firavă și caducă. Elita culturală din perioada comunistă se suprapunea în mare parte cu disidența; cea de astăzi e dispersată, nepopulară și începe deja, la rândul ei, să-și piardă timpul. Societatea de azi discreditează constant și consecvent orice idee radicală de schimbare, iar noua elită își pierde entuziasmul încă de la prima înfrângere mediatică.

Aceste manipulări nu sunt însă perfecte. Adunând masele într-un singur loc, comuniștii nu și-au dat seama că astfel informația va începe să circule, că revolta contra Sistemului se va organiza la coadă și se va difuza cu o viteză extraordinară. Cozile lui Ceaușescu au fost înlocuite azi de Internet. Deja anumite guverne au început să îngrădească accesul liber la informație (vezi cazul Chinei), dar nu cred că cineva va putea stăvili o revoltă generală avându-și punctul de pornire pe Internet. Ceaușescu și-a trimis ofițerii de Securitate la cozi; americanii se bazează pe controlul enorm pe care Google și Facebook îl au asupra ideilor revoluționare ale utilizatorilor. Nu cred însă că vor stăvili schimbarea ce pare iminentă, o vor amâna doar.

Sosirea mea în gazdă la doamna Cornoiu a schimbat mult habitudinile locatarilor de la etajul cinci, unde locuiam. Totul a pornit de la faptul că la români ideile trec, mai totdeauna, întâi prin stomac și abia apoi se conturează în conștiință… Tata îi aducea doamnei Cornoiu alimente imposibil de procurat și într-o cantitate suficientă pentru a hrăni patru persoane, nu două. Zvonul s-a răspândit imediat pe tot etajul și nu după multă vreme tata a început să-mi aprovizioneze vecinii cu alimente la preț oficial. Asta m-a făcut imediat foarte popular pe scară, îmi era tot mai greu să

refuz invitațiile insistente la o cafea. În plus, eram singurul din bloc care asculta la vremea aceea Europa Liberă fără pic de frică. Deși încă mult timp s-au temut să deschidă radioul, toți vecinii erau bucuroși să afle de la mine ce se mai spune la „Șopârlița liberă“. Dezobedienta față de regim s-a instalat pe nesimțite.

În perioada în care am locuit pe Șoseaua Olteniței, m-am îndrăgostit de Andreea G., fata care la admitere intrase cu 10 plin în fața noastră, a tuturor olimpicilor. Nu eram colegi de facultate. Andreea era cu un an înainte pentru că noi, băieții, pierduserăm acel an cu armata. Era o fată atrăgătoare, cu umor, dar și cu foarte mult tupeu. Ca în toate relațiile mele cu femeile, am început să flirtez cu ea din curiozitate. O curiozitate bine definită, nu generală: voiam să aflu cum naiba reușise să facă, la admitere, toate tezele de 10, fiind singurul neolimpic pe lista primilor 10 admiși, ba ieșind și prima pe listă. Pe vremea aceea, clasamentele la admitere la orice facultate se afișau pe două liste, una de „încorporabili“ și alta de „neîncorporabili“, adică, lăsând deoparte câteva excepții, una de băieți și alta de fete. Clasarea Andreei prima, cu 10 plin, pe lista de neîncorporabili, nu făcuse valuri printre studenți și profesori, pentru că noi, olimpicii, eram cu toții băieți, deci încorporabili. Eu însă am observat încă din vara lui 1980 că o fătucă avusese medie mai mare ca noi și începusem să întreb, curios, cine este. Era și un pic de misoginism la mijloc: nici o fată nu reușise până atunci nici măcar să intre în vreun lot lărgit pentru Olimpiada Internațională, așa că ni se părea de neconceput ca o fată să ne bată, fie și la un concurs ușor, cum fusese admiterea. Era împământenită printre noi ideea că în toată istoria matematicii existau doar două femei care dăduseră numele lor unor teoreme, Emmy Noether și Sophia Kovalevskaya, și că amândouă trebuia să se bărbierească de două ori pe

zi. Dacă în cazul lui Noether legenda ar putea fi adevărată, este suficient să-i vezi portretul Sophiei Kovalevskaya ca să-ți dai seama că, în cazul ei, legenda e doar o răutate a comunității misogine a matematicienilor din secolul al XIX-lea.

Așadar, frumoasa blondă nu-și avea locul printre noi și asta mă intriga enorm. Trebuie să recunosc că nu mi-a fost ușor să-i fac capul mare Andreei, dar până la urmă orgoliile noastre au ajuns la un compromis. Eu am renunțat la o parte din aroganța și aerele de tânăr rebel atoateștiutor, ea − la ceva din tupeul caracteristic copiilor din protipendada comunistă. Andreea locuia într-o somptuoasă vilă de pe str. Roma. Tatăl ei era generalul G. Istifie. Habar n-aveam cine era exact, știam doar că e general în armată. Deși niciun obiect din acea casă naționalizată nu se potrivea cu locatarii, eram prea îndrăgostit pentru a-mi pune întrebări și Andreea a avut grijă ca întâlnirile cu părinții ei să fie cât mai rare. Cum doamna Cornoiu era o femeie discretă, deși de modă veche, petreceam cam tot timpul la mine.

A fost o frumoasă poveste de tinerețe care ar fi durat, poate, mai mult dacă într-o zi la ieșirea de la facultate n-ar fi apărut tatăl Andreei, care mi-a cerut să vorbim între patru ochi. A fost mai degrabă un monolog pe care eu l-am ascultat stupefiat. Mi-a relatat, mai întâi, cronologic și cu o precizie elvețiană, tot ce făcusem și vorbisem cu fiica sa, minuțios, cu detalii, fără să greșească niciun loc sau moment și mai ales fără diplomație sau jenă. Cred că nu-și dădea seama că e în afara serviciului. După ce și-a etalat puterea, adăugând că e la fel de bine informat și asupra familiei mele, m-a întrebat protocolar ce intenții am. I-am răspuns că n-am nici o intenție, că îmi face plăcere să fiu prieten cu fiica sa și cred că plăcerea e reciprocă. „În acest caz, ar fi bine să-ți precizezi repede intențiile!“, mi-a răspuns generalul,

lăsându-mă să-mi imaginez ce s-ar putea întâmpla dacă nu mi le voi preciza după gustul său.

Andreei nu i-am povestit întâlnirea și eram atât de speriat, încât nu știam cum să ies cât mai repede din relația cu ea fără să produc alte animozități în familia G. La câteva zile după aceea, ar fi trebuit să mergem la un concert Boomtown Rats, ultimul concert în România al unei trupe occidentale până la Revoluție. Trupa avea un hit la mare modă atunci, cu un nume ce-mi era, parcă, predestinat: „Tell me why I don't like Mondays". Andreea făcuse rost de două bilete pentru noi. Ea și Victor Nistor se plăceau și, după o discuție cu el în care i-am zis că vreau să ies din relația asta, i-am propus Andreei să se ducă cu Victor, inventând un motiv plauzibil ca eu să nu pot merge. Luni, după concert, m-am dus la Victor să-l întreb ce s-a întâmplat. Totul era ok. Deși mă simțeam ușurat că ieșisem din această relație, nu pot să nu recunosc că am suferit ceva vreme. Permutarea făcută de Andreea într-o singură zi îmi afectase puternic orgoliul. În plus, nu aflasem cum izbutise să iasă prima la admitere. În anul ei, Andreea era o studentă foarte bună, dar nu excepțională și se eschivase cu inteligență ori de câte ori abordasem subiectul admiterii.

După Revoluție, atât cartea lui Ion Mihai Pacepa, „Orizonturi roșii", cât și relatările presei au dezvăluit că tata G. fusese general de Securitate, șef al Departamentului Ascultări-Interceptări, omul care pusese microfoane și camere video inclusiv în dormitoarele înalților demnitari comuniști, spre deliciul Elenei Ceaușescu, care viziona cu nesaț înregistrările. Nu mai e nevoie să explic de ce posibilul tată-socru era atât de bine informat. Și azi mă gândesc cu groază la grotescul scenei în care generalul a vizionat înregistrări din dormitorul meu cu propria-i fiică sau la jena pe care trebuie s-o fi avut când subalternii i-au prezentat casetele, realizând

că nu va fi singurul spectator. Cât de josnic poți să fii ca să-ți înregistrezi copilul în momentele lui intime și asta fără ca nimeni să ți-o ceară?

Victor a avut mai puțin noroc decât mine. Povestea lui cu Andreea s-a terminat printr-o căsătorie și nașterea unei fetițe. La câteva luni după aceea, Victor a fost scos în stradă, spunându-i-se că misiunea sa de inseminare se terminase. Așa am aflat, la rândul meu, ce „intenții" aștepta, pesemne, generalul și de la mine. Caracterul securistoid al familiei se va vedea abia după Revoluție, când Victor, ajuns profesor la Harvard și apoi la Penn- State University, va fi nu numai obligat să plătească pensie alimentară, ci și hărțuit până la nivelul de a nu mai putea veni în țară din cauza proceselor intentate de fostul general, care se pare că nu-și pierduse prea mult din putere.

Nimic nu este întâmplător. Astăzi, Andreea este profesoară de matematică la Liceul „Jean Monnet", fostul Liceu 24 din perioada Puterii populare, supranumit „Liceul de ștabi" și frecventat pe vremuri de Nicu Ceaușescu, Serghei Mizil, Larisa și Andreea însăși. Liceul rămâne și astăzi un fel de *Hitlerjugend* al Puterii în funcție: de aceea e greu să găsești acolo vreun olimpic (e mult mai ușor să găsești povești cu eleve violate de profesori). Morala lui G. Istifie bântuie încă prin clase, deși Andreea (când era elevă) a fost mutată la „Bălcescu", actualul „Sf. Sava", unde a și terminat sub directa supraveghere a marelul Matrosenko, matematicianul de casă al nomenclaturii. Există totuși o diferență. Dacă pe atunci G. sau Angelo Miculescu sau alți nomenclaturiști căutau gineri cât mai inteligenți pentru fetele lor, astăzi inseminarea se face înăuntrul noii clase diriguitoare. Burghezia postdecembristă nu împarte averile, ci le unește… Și nu numai averile. Încuscrirele tot mai dese între membrii clasei politice mă fac totuși să sper că tot

spălându-și rufele în familie vor fi până la urmă aneantizați de propria lor mizerie.

La începutul anului doi, în septembrie 1982, am fost prima oară la strânsul recoltei, așa-numita „practică agricolă“. Industrializarea forțată și colectivizarea agriculturii cu bâta reduseseră masiv populația rurală, iar cei rămași încă la țară nu aveau nici un chef să muncească pământul și în același timp să moară de foame, pentru că tot ce adunau mergea la stat și la export. Dacă însămânțările și prășitul se mai făceau mecanic, recoltarea era în România anilor ’80 o muncă manuală dură, pentru care comuniștii făceau apel la armată, elevi și studenți. În acea toamnă, am fost duși pe malul Dunării, în comuna Gogoșaru, în apropiere de Giurgiu, la cules de roșii și de arpagic. Nu cred că economic eram o soluție viabilă pentru strânsul recoltei. Munceam puțin și foarte prost, eram neascultători și dezorganizați și încercam să transformăm tabăra de muncă într-o tabără studențească de vacanță. În plus, statul cheltuia cu cazarea, masa și supravegherea noastră mai mult decât dacă i-ar fi plătit regește pe localnicii țărani să strângă recolta, mai ales că aceștia aveau mare nevoie de produse agricole pentru a supraviețui iarna. Din cauza studenților, mai mult de jumătate din recoltă se strica sau se risipea. A-i aduce pe studenți în mediul rural crea pe deasupra o breșă în propaganda comunistă: țăranii înțelegeau că viitoarea generație nu crede o iotă din ideologia comunistă și că societatea socialistă multilateral dezvoltată nu e decât o lozincă fără conținut și fără adepți. Boicotul nostru se răsfrângea negativ asupra țăranilor, care lucrau mai puțin, convinși de noi că singura șansă e revolta, dar prea fricoși pentru a încerca ceva.

La Gogoșaru, am fost împreună cu profesorul de Ecuații, Mirică, șeful delegației agricole studențești și secretarul organizației de partid pe Facultatea de Matematică. Mirică era inteligent,

fin psiholog, dar un comunist inflexibil. Nu credea în ceea ce făcea, obedienţa faţă de partid venea mai mult din oportunism şi dintr-o dorinţă exacerbată de a parveni în ierarhia Facultăţii de Matematică. Era lector la Catedra de Ecuaţii şi, cum ştiinţific era dominat de geniul profesorului Viorel Iftimie (o minte sclipitoare, care publicase articole inclusiv cu Lars Hormander, laureat al Medaliei Fields în 1962 şi părintele Ecuaţiilor lineare cu derivate parţiale), hotărâse să promoveze pe cale politică. Urma să dau examenul de Ecuaţii diferenţiale ordinare cu Mirică în vara următoare şi fusesem avertizat că stricase multe medii ale altor studenţi eminenţi. Eram însă prea arogant (şi prea mândru de faptul că, deja în anul întâi, după ce luasem 10 la toate examenele, fusesem calificat drept student eminent), ca să-mi fie frică de viitorul examen de Ecuaţii.

Conflictul cu Mirică a izbucnit din prima zi. A înţeles repede că toate protestele colegilor se vor concentra în vocea mea, astfel că, dacă voia să controleze o masă de 400 de studenţi (primii doi ani fuseseră comasaţi), avea nevoie de sprijinul meu necondiţionat. La început, a încercat să mă mituiască, oferindu-mi o cameră singur în afara dormitorului comun cu 90 de saltele organizat într-o sală de clasă, dar l-am refuzat cu ironie, folosind propriile-i arme de propagandist comunist: „Tovarăşe profesor, dacă tot mă consideraţi lider, atunci ştiţi prea bine că în comunism liderii stau în mijlocul maselor.“ Nereuşind cu mita, a început să mă şantajeze cu examenul pe care urma să-l dau cu el. Aici, replica a fost mult mai dură şi i-am dat-o de faţă cu toţi colegii: „Nu sunteţi dumneavoastră profesorul care să-mi poată da mie 9 pe drept, iar la o eventuală mărire de notă ştiţi că pot cere prezenţa lui Iftimie la examen.“ Mi-a replicat că examenul va fi corect şi că voi accepta nota fără să protestez. Peste o săptămână, cum munca noastră la câmp, a studenţilor matematicieni, nu dădea

rezultate și cum în fiecare seară organizam megapetreceri (aduseserăm muzică, amplificatoare și boxe de mare putere), Mirică a trecut la măsuri punitive drastice, recurgând până și la reducerea masivă a rațiilor de hrană și amenințând cu un examen supergreu în vară, nu numai pentru mine, ci pentru toți cei din anul doi.

Popularitatea mea în rândul colegilor a început atunci să scadă. Trebuia să găsesc ceva ca să ies din corzi. Am făcut o mică chetă printre prieteni, am pus la bătaie mia de lei pe care o aveam de la tata pentru prima lună de facultate și am cumpărat din sat un porc și o oaie pe care i-am sacrificat în curtea școlii, organizând un grătar imens gratis pentru toți studenții… Dar nu și pentru profesori. Nebunia cu proțapul a fost atât de mare și, beneficiind și de vinul localnicilor, a înfierbântat într-atât sângele studențesc de la Gogoșaru, încât a doua zi aproape nimeni n-a fost capabil să se trezească și să meargă la câmp. Din nou s-a dovedit că revolta se produce mai întâi în stomac, iar Mirică s-a trezit pentru prima oară în incapacitate de a controla masele. Îmi făcusem din nou un dușman fără să fi încercat să negociez nimic în prealabil…

Asemenea scene se vor repeta deseori de-a lungul vieții mele, de fiecare dată găsindu-mă să lupt contra cuiva în mod gratuit, fără vreo țintă sau vreun țel în luptă. Margaret Thatcher spunea că niciodată nu trebuie să lupți contra cuiva, ci doar pentru a impune o idee. Neidentificând dușmanul într-o persoană, economisești o energie pe care o poți folosi încercând să-i convingi pe opozanți de viabilitatea propriei idei. Marile idei, deși impuse cu forța, au dăinuit numai dacă au găsit consens. Mi-au trebuit însă 40 de ani ca s-o înțeleg pe Doamna de Fier. Și abia atunci am ajuns să accept înfrângerile de pe parcurs, considerându-le doar simple amânări la punerea în practică a ideilor mele. Orice țel, oricât de nobil, la început va fi

ignorat. Peste un timp, va fi respins. Peste alt timp, va avea dușmani declarați. Cu cât țelul este mai viabil, cu atât dușmanii vor fi mai agresivi. Dar când țelul va fi atins, adversarii vor deveni niște simpli cârcotași. Atunci abia putem încerca să-i convingem. Pe drumul impunerii unei idei, mai ales în democrație, arma fundamentală trebuie să fie autoironia. Numai ironizându-ți propriile eșecuri poți schimba convingerile celor din jur. Iar când aceștia vor ajunge să te invidieze că ai renăscut, abia atunci îi vei putea atrage în luptă și în mod sigur nu le va mai fi frică de eșec. Biografia și autoironia lui Winston Churchill sunt cel mai bun exemplu în acest caz. După ce renăscuse și câștigase războiul în 1945, bătrânul lup de mare avea să fie înfrânt la urne în alegerile din același an, ceea ce l-a făcut să declare: „Success is the ability to go from failure to failure without losing your enthusiasm[7↓].“

30 mai 2014

7↓ Succesul este abilitatea de a trece din eșec în eșec fără să-ți pierzi entuziasmul (n.a.)

18. *Despotul luminat*

Cum nu avea nici o idee în spate, războiul meu cu Mirică nu putea să se încheie decât cu o înfrângere. La examenul din vară, Mirică a găsit o problemă supersimplă, dar superdeșteaptă ca idee: a riscat și mi-a dat-o. Nu am făcut-o și am primit 9 fără să protestez. În toamnă, am încercat să-mi măresc nota și am primit altă problemă de același tip cu cea din vară. Nu mi-a picat fisa și am rămas cu 9, fără să-l pot acuza nici în ziua de azi pe profesor că nu am beneficiat de un examen corect. Odată cu acest 9, infailibilitatea mea s-a evaporat. Și bine a fost că s-a întâmplat atunci și nu mai târziu. Cu cât primești mai multe lecții de viață în tinerețe, cu atât șansa de a le primi la maturitate scade. Din nefericire, e imposibil să le primești pe toate.

În acea practică agricolă de la Gogoșaru, am cunoscut o tânără din anul întâi, o vom boteza Elena, cu care am trăit o intensă poveste de dragoste. Mă va iubi mult timp după ce relația s-a încheiat, deși m-am purtat cu ea îngrozitor. Cu Elena, am avut de înfruntat o altă nenorocire a acelor vremuri, interzicerea avorturilor. Când a rămas însărcinată, fiind amândoi foarte tineri, am decis că n-are rost să creștem un copil atâta vreme cât abia ne creștem pe noi. Pe deasupra, Elena avea o figură de copil, de aceea îi și spuneam „Copilul“, așa că nu vedeam rostul de a mai avea un copil prin preajmă. Efectuarea unui avort în acea vreme presupunea asumarea unui mare risc și ar fi trebuit să realizăm asta. După ce am încercat cu niște injecții aduse de prietenul Cristi Cențiu, pe atunci student la Medicină, fără nici un succes, mi-am luat inima în dinți și m-am dus la mentorul

meu muzical, doctorul Bassu. Din nefericire, se pensionase de mult, ba își vânduse și instrumentele necesare intervenției. M-a trimis la un coleg din București, doctorul Marin Stanciu, care avea un hogeac deasupra Cofetăriei Lămâița, lângă Liceul „Lazăr“, unde făcea avorturi ilegale, dar, se pare, într-un mediu aseptic și cu toată grija pentru paciente. Elena a acceptat cu greu să meargă la el, dar a fost curajoasă și totul s-a terminat cu bine. Implicațiile psihice și mai ales sentimentale și-au lăsat o amprentă eternă în sufletul ei, însă trebuie să recunosc că abia după 30 de ani am înțeles asta și veți vedea și cum am înțeles. Iubirea mea cu Elena a fost simplă, curată și fără alte incidente în afara acelui avort. Cred că a fost cea mai curată poveste de dragoste a mea pentru că, deși am o memorie foarte bună, nu mai știu de ce ne-am despărțit și încep să am din nou amintiri personale abia în 1985, ceea ce mă face acum să cred că tot ce a urmat după Elena n-a fost demn nici măcar să fie ținut minte… Și asta mă întristează și mai mult, știind că ne-am despărțit nu mult după avort și în mod sigur din cauza mea. Ea mi-ar fi făcut orice hatâr ca să rămânem împreună. Oricum, voi plăti cu vârf și îndesat prostiile tinereții.

La sfârșitul anului doi, m-am mutat și de la doamna Cornoiu, din Piața Sudului. În acel bloc, am cunoscut însă o familie de intelectuali cu doi copii, Alexandru și Anca. Alexandru era mai mic decât mine și era în armată după ce intrase la Politehnică, la Mecanică fină. Anca era la liceu, avea doar 14 ani. Alexandru era un suflet mare, gata oricând să te ajute dezinteresat, și un băiat foarte bine educat „care-i citise și pe clasicii ruși“ (cum se spunea pe atunci). Venea la mine să fumeze, pentru că, deși împlinise 20 de ani și era în armată, tatăl lui, destul de rigid, nu-l lăsa să facă o droaie de lucruri. Evident, fără succes. Pe Anca, sora lui, care era în clasa a noua, n-o prea băgam în seamă, ba chiar n-o observam deloc. O dată am

invitat-o totuși la un film, imediat după ce-mi încheiasem socotelile cu Andreea și când eram cu moralul la pământ, dar ea m-a refuzat politicos. Familia Alexan locuia ușă-n ușă cu mine și treceam des pe la ei. Aveam discuții în contradictoriu cu părinții lui Alexandru și făceam multe ironii la adresa societății comuniste, în care domnul Alexan credea încă, plin de convingere. Nu știam pe atunci că Anca mă iubea în tăcere și că mă va iubi încă 16 ani, până când, în 1998, va deveni soția mea, mama copilului meu și singura femeie pe care regret și azi că am părăsit-o.

După ce am plecat din Piața Sudului, m-am mutat cu Radu Toma și Cristi Cențiu într-o mansardă închiriată de la un popă boem, lângă Liceul „Șincai“. N-am rămas însă prea mult acolo. Deși Radu și Cristi erau prietenii mei cei mai buni și viața în acea mansardă s-a dovedit total lipsită de monotonie, anul trei la Matematică era cel mai greu și eu nu reușeam să învăț nimic, neavând aproape niciodată un moment de liniște. Am reușit să găsesc pe Bulevardul Metalurgiei un apartament de două camere pe care-l închiria pe bani puțini un tânăr alpinist: pleca în armată și voia să-și facă rost de ceva bani la ieșire. Era prima dată când locuiam într-o casă singur și asta m-a schimbat destul de mult. Chiar dacă mama venea în fiecare sâmbătă să-mi umple frigiderul, eram nevoit, tot pentru prima dată, să mă gospodăresc singur. Nu mi-a venit deloc ușor pentru că fusesem copilul unic pentru care părinții își asumaseră până atunci toate responsabilitățile vieții cotidiene. Noile responsabilități și faptul că eram singur și nu mai trebuia să gonesc pe nimeni din casă ca să pot invita pe cine doream eu nu m-au făcut totuși să pierd vremea aiurea. Dimpotrivă, am devenit în acel an un student foarte conștiincios. Anul trei era, cum spuneam, foarte greu, cu multe examene dificile. Examenul cu Iftimie la Ecuații era un fel de piatră de încercare pentru orice student din

acele vremuri. Iftimie preda, practic, după cartea lui Lars Hormander și, credeți-mă, nu era deloc ușor să înveți după un medaliat Fields, mai ales că materia era foarte complicată și conținea teorii extrem de noi. Un 10 la Iftimie era ca și cum un fizician ar fi luat 10 la un examen cu Planck. Am învățat mult la Ecuații în acel an și așa am ajuns apoi să mă specializez în Teoria operatorilor. Cursul profesorului Iftimie mi se pare și azi o bijuterie, deși sunt conștient că acum n-aș mai reuși nici măcar să trec examenul cu el, darămite să mai iau și 10. Este singurul 10 la care țin și azi.

Examenul de Ecuații din 1984 a fost, se poate spune, apogeul activității mele academice din studenție. Mi-ar fi plăcut să continui să fac Ecuații și după facultate, dar matematica are și ea curentele și modele ei, eram în plin avânt al Teoriei operatorilor, iar Picu Voiculescu era cel mai reprezentativ matematician român pe plan mondial și rămâne până azi singurul român cu 3 teoreme care-i poartă numele și la care comunitatea matematică mondială face des referire. Drept urmare, și eu, ca și toată elita promoției mele în frunte cu Victor Nistor, am ajuns pe mâinile lui Picu Voiculescu și ne-am specializat în Teoria operatorilor. Venit dintr-o familie de medici, tatăl lui Picu fiind părintele Neurologiei românești, profesorul și academicianul Vlad Voiculescu, Picu mi se pare și azi un intelectual român complet, cel mai interesant intelectual pe care l-am întâlnit și cunoscut până acum. Erudit, coerent și mai ales posesorul unei logici simple, dar dezarmant de bine argumentate, Picu mi-a schimbat radical modul de gândire. Am lucrat cu el atât la redactarea tezei din 1985, cât și a Masterului din 1986, de la sfârșitul anului de specializare.

Când m-am dus prima dată să-i spun ce am de gând să scriu în teza de absolvire, l-am prins ieșind în grabă din facultate și m-a cărat cu el acasă cu

troleibuzul până la Piața Kogălniceanu, unde locuia. În tot acest timp, eu am continuat să-i explic ce aș vrea să scriu și ce cred că aș putea să demonstrez ca noutate în teză, dar nu am reușit să termin în cele 30 de minute cât a durat drumul. M-a oprit politicos și mi-a zis: „Dacă nu ai reușit până acum să-mi spui ce vrei să faci înseamnă că n-o să reușești nimic în lucrarea asta. Ca o idee să aibă succes, trebuie să poți să o enunți într-o singură frază, ba chiar o singură propoziție. Renunță, du-te acasă și găsește altceva, ceva în care crezi.“

Am plecat supărat, gândindu-mă cum să cred într-o teoremă pe care încă nu a enunțat-o și demonstrat-o nimeni până atunci. Și totuși, după câteva zile, am reușit. Ideea era foarte simplă, cum să fac să găsesc o metodă care să-mi aproximeze un fenomen general printr-un număr finit de fenomene particulare… Și așa am scris algebre de operatori aproximativ finit dimensionale și diagramele lor Bratelli. Astăzi, recunosc că aplic inconștient această idee la aproximarea finită a fenomenelor generale și, uneori, total aleatorie din economie. Ideea se poate aplica însă și în politică, am putea aproxima evenimente și decizii viitoare printr-o analiză a deciziilor trecute, care sunt un număr finit. Adică, pe înțelesul tuturor, istoria se repetă aproximativ și suntem capabili să calculăm această aproximație. Adică și cel mai imprevizibil individ poate fi aproximativ previzibil studiindu-i acțiunile anterioare. Puterea de calcul actuală ne permite o aproximare remarcabilă a evenimentelor viitoare.

În 1986, Voiculescu a fost propus pentru decernarea Medaliei Fields, dar, deși primul favorit, nu a obținut-o pentru că la decernarea anterioară, în 1982, laureatul Alain Connes obținuse medalia pentru lucrări în Teoria operatorilor și s-a considerat că două medalii la rând în același domeniu ar fi prea mult. Oricum, Voiculescu nu s-a mai întors de la Berkeley, unde

predă și astăzi, fiind în același timp unul dintre membrii juriului care acordă azi Medalia Fields. Ca să poată pleca în 1986, a avut nevoie de acordul Securității și cred că Zoia Ceaușescu a aranjat totul, deși cam toți am fost convinși că nu se va mai întoarce. În anul de dinaintea plecării definitive, Picu s-a retras brusc, dispărând de la seminarii și conferințe. Eu l-am întâlnit doar de două ori și am înțeles că nu vrea să fie asociat cu nimeni, tocmai pentru a nu crea probleme cuiva după ce nu se va mai întoarce. Plecarea lui Picu a fost o lovitură grea dată școlii românești de Operatori. Ciprian Foiaș, părintele ei și profesorul lui Picu, plecase deja în anii ’70. Voiculescu a lăsat însă o școală puternică în urmă, dar după Revoluție aceasta s-a împrăștiat în patru colțuri ale lumii și astfel școala românească de matematică este astăzi disipată, dezbinată și fără putere. Foarte puțini matematicieni români s-au adaptat cu viața din Vest și cred și acum cu tărie că cei mai mulți dintre ei ar putea fi ușor aduși înapoi dacă ar apărea un lider carismatic care să-i convingă.

Singura reformă a învățământului românesc care ar avea șanse de succes trebuie să înceapă prin aducerea înapoi în țară a cât mai multor inteligențe românești risipite în Occident. Aceste minți se află într-o blazare și letargie incomensurabile și reîntoarcerea acasă le-ar da un sens nou existenței. Reforma trebuie să înceapă cu Academia Română, care s-a degradat atât în timpul comunismului, cât mai ales după, și unde doar o curățenie generală poate să o scoată din mocirla sfertodocției în care se afundă continuu. Ultima reformă adevărată a învățământului a făcut-o Spiru Haret, trebuie găsit un nou Haret și abia atunci se poate începe. În România, orice reformă se poate face doar cu biciul, dar înainte trebuie găsit un birjar doct căruia să-i acordăm puteri absolute. Același lucru se va întâmpla și în politică, mai devreme sau mai târziu. Orice formă de dictatură prezintă marele

risc al derapajului, dar e preferabil să ni-l asumăm decât să pierdem vremea criticând democrațiile originale românești care se vor mai perinda și în viitor, până la apariția despotului luminat.

De la Revoluție până azi, tot timpul am criticat, fără să propunem vreodată soluții. Nu știm ce vrem și atunci e mai bine să ne arate cineva ce ne trebuie, cu riscul unui eșec. Este necesar ca intelectualitatea să-l susțină necondiționat pe Despot, pentru a nu lăsa nonvalorile oportuniste să se infiltreze prea mult în structura de Putere. Un astfel de Despot poate apărea doar din rândul clasei de mijloc și trebuie să reprezinte în primul rând interesele acestei clase. Chiar și viitoarea elită politică trebuie să se nască din clasa de mijloc. Actualmente, această clasă nu are idei, are doar așteptări materiale. În momentul în care își va pierde total actualele privilegii și relativa siguranță a zilei de mâine bazate pe sistemul creditării forțate și al consumului fără sens, clasa de mijloc se va revolta fără a-și recunoaște propria vină și acuzând Sistemul.

19. Compromisuri

În cei patru ani de facultate, am profitat de două ori de „copiuțele“ lui Radu: la examenele de istorie și de socialism științific. Cursul de istorie fusese foarte interesant, pentru că se ocupase exclusiv de perioada regalității, 1866-1947, despre care existau în comunism extrem de puține informații pe piață. Pentru prima oară cineva ne povestea că România avusese, totuși, o epocă relativ democratică și prosperă. Profesorul de istorie avea însă damblaua de a ne face să memorăm toate guvernele României Mari din prima jumătate a secolului al XX-lea. Deși am fost la toate cursurile și mi-a plăcut perioada interbelică, „copiuțele“ lui Radu au fost salvatoare în goana după nota maximă. La socialism științific, mi-era aproape imposibil să redactez un text coerent, toată materia aceea mi se părea un nonsens. Radu avea însă fițuici cu tot felul de citate din Nicolae Ceaușescu, pe care le-am aruncat amândoi, de-a valma, pe hârtie, în încercarea de-a o convinge pe Zorina Zdroba să nu ne strice media generală. Pe atunci, rezultatele obținute prin fraudă nu mi se păreau deloc dezonorante. Lupta pentru note de zece era esențială ca să ajung printre primii opt și să evit repartiția ca profesor la țară. Ierarhizarea aceea dezumanizantă ne-a exacerbat în continuu invidia și egoismul.

Sistemul repartiției în ordinea mediilor nu permitea specializarea de nișă și nu lăsa nimănui posibilitatea de-a aplica matematica acolo unde avea talent și plăcere. După Revoluție, deschiderea granițelor a demonstrat că foarte mulți dintre noi aveam talente deosebite, chiar dacă nu am reușit să absolvim cu o medie generală foarte mare. Cum

am mai spus, 120 dintre cei 180 de absolvenți ai Facultății de Matematică se află astăzi în afara granițelor țării, lucrând în diverse domenii care nu țin întrutotul de matematică.

Așadar, sistemul comunist de învățământ nu favoriza deloc creativitatea individuală. Același sistem, în care ne dădeam reciproc la gioale în dorința de a ajunge cât mai sus în ierarhie, ne-a împiedicat să lucrăm în echipă: rareori veți vedea cercetări fundamentale în matematică realizate de o echipă de români. După 1989, răspândindu-ne în cele patru colțuri ale lumii, am evitat colaborarea cu foștii colegi și prieteni, preferând lucrări individuale sau, în cel mai bun caz, aderând la echipe de străini deja formate. Chiar și astăzi, cu toată influența americană, imediat ce alcătuim o echipă, în orice domeniu de activitate, membrii ei ajung rapid să formeze o ierarhie și fiecare cheltuiește o enormă energie ca să-și păstreze poziția sau să cucerească o poziție superioară. De câte ori ne enumerăm realizările, ne vine foarte greu să spunem „noi“, însă de câte ori criticăm sau acuzăm folosim invariabil pronumele „ei“. Vinovații nu au nume, ei sunt totdeauna o masă. În schimb, dacă realizăm ceva spectaculos, apare neapărat un nume. Ceaușescu a făcut Canalul Dunăre- Marea Neagră, nu poporul român, nu zecile de mii de deținuți politici de-acolo. În schimb, toți politicienii sunt corupți, nu Adrian Năstase, nu Traian Băsescu. Faptul că ne ascundem continuu propriile greșeli în spatele unei mase de oameni și ne însușim mereu meritele celor din jur nu face decât să ne șubrezească în orice luptă sau competiție cu străinii.

La americani, bomba atomică nu are un inventator, ci o echipă de inventatori, Proiectul Manhattan. În schimb, scandalul Watergate are un vinovat principal: Președintele Richard Nixon, care a fost obligat să demisioneze pentru asta. De câte ori am făcut parte dintr-o echipă americană,

am fost profund impresionat de faptul că liderul ei trecea aproape neobservat. Cred că de aici provine lipsa de unitate a poporului român. Îl acuzăm pe Iliescu că ne-a furat Revoluția, dar unitatea de grup din 21 și 22 decembrie a dispărut imediat după ce câțiva oportuniști s-au autointitulat „lideri“. De fapt, noi i-am lăsat să ne fure, tocmai pentru că nu știm să formăm nici un fel de echipă. De vreme ce creăm oportunități, este normal să avem mulți oportuniști.

Țin minte cum în ziua de 22 decembrie 1989 am ajuns împreună cu masele de protestatari, spre ora prânzului, la poarta Televiziunii Române. Acolo, ne-am oprit. După câteva minute, a coborât Teodor Brateș, care, văzându-mă cu câțiva pași înaintea maselor, m-a întrebat: „Dumneata ești reprezentantul poporului?“ „Da“, i-am răspuns, și am ajuns în Studioul 4, lăsându-i pe ceilalți la poartă. Devenisem și eu oportunist. Imaginați-vă că aș fi răspuns „Nu“ și aș fi îndemnat masele să intre împreună cu mine în Televiziune, mai ales că paza dispăruse ca prin miracol. Poate că masele ar fi distrus Studioul 4, însă cu siguranță istoria s-ar fi scris altfel. Iliescu, Brateș, Melinescu, Răzvan Teodorescu n-ar mai fi reușit să manipuleze un popor întreg. Fără televiziune, Iliescu ar fi ieșit din istorie așa cum a intrat: pe ușa din dos. Și nimic din asta nu s-a întâmplat, pentru că eu am fost oportunist! Chiar dacă masele ar fi distrus toată aparatura din Televiziunea Română, tot ar fi fost mai bine decât să ni se transmită, prin intermediul TVR, minciunile foștilor comuniști. Revoluția română nu s-ar mai fi făcut la televizor, ci în stradă, unde valorile s-ar fi cernut cu totul altfel. Foștii comuniști erau fricoși, nu ar fi rezistat presiunii populare, iar teroriștii n-ar mai fi apărut niciodată. Voi reveni pe larg, mai târziu, la povestea acelei zile în Televiziunea Română.

În afară de români, la noi în facultate erau doi studenți străini, din Republica Malgașă, care

stăteau de ceva vreme în anul întâi, nereușind să promoveze și contribuind din plin la rezerva valutară a lui Ceaușescu. Obiectul pe care mi-l doream cu disperare în acea vreme era un pick-up japonez Akai. Cum o astfel de sculă muzicală depășea cu mult bugetul familiei mele și se putea achiziționa doar în celebrele magazine Comturist (pleonastic numite *shop*-uri), i-am propus tinerei din Madagascar în schimbul pick-up-ului s-o ajut să treacă fără probleme examenul de Algebră cu profesorul Niță. Metoda a fost cât se poate de simplă: am semnat teza scrisă eu cu numele ei, ea cu numele meu. Ea n-a scris nimic, iar eu i-am făcut o teză de opt, introducând deseori, cu bună știință, cuvinte franțuzești și presărând ici-colo dezacorduri și grave greșeli gramaticale. Niță, săracul, nu numai că a fost indus în eroare, dar, justificându-i eu foaia albă printr-o *malaise* apărută brusc în timpul examenului, mi-a propus să vin peste două zile ca să dau examenul cu altă grupă, în loc să revin în toamnă. Și uite așa, fără mari eforturi, am profitat pentru prima oară de încrederea oarbă pe care mi-au acordat-o întotdeauna cei din jur. Și m-am ales și cu nota zece, și cu mult doritul pick-up Akai…

Prima „speculație bursieră“ am făcut-o tot în facultate. Nu cu acțiuni, nici cu devize, ci cu niște simple bilete la meciul de fotbal România-Italia. Cum aveam gură mare și eram cel mai curajos student în clinciurile cu profesorii, în 1983 colegii m-au ales reprezentantul lor în Consiliul profesoral al facultății și șeful Comisiei Sport-Turism din facultate din cadrul UASCR (Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România, adică UTC-ul studențesc). În Consiliul profesoral, eram avocatul tuturor celor care, din varii motive, riscau să fie exmatriculați și pot să afirm cu mândrie că timp de doi ani am blocat toate încercările de exmatriculare. La Comisia Sport-Turism lipseau cu desăvârșire și sportul, și turismul. Singura mea

menire era să distribui bilete la Costinești în timpul vacanței de vară. Am reușit mereu să obțin un număr mai mare de bilete decât celelalte facultăți din cadrul Universității București și, cum le-am distribuit pe toate fără *parti-pris*-uri și fără șpagă, am fost în toți acei ani adulat de toți colegii. Într-un an, am primit de la UASCR, doar pentru mine, o vilă întreagă la Costinești, timp de o lună. M-am dus, dar nu singur, ci cu 22 de colegi după mine.

Spre sfârșitul anului 1983, am fost chemat la CNEFS (Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport), unde fiica directorului, Manuela Solomon, mi-a „trasat sarcina“ de a strânge cât mai mulți bani de la colegi pentru a-i duce la meciul de fotbal România- Italia din Preliminariile Campionatului European. Italia lui Zoff, Rossi, Causio era campioană mondială *en titre*, iar Partidul Comunist făcuse din acest meci o luptă pe viață și pe moarte între Sistemul comunist și cel capitalist, prezența tinerilor studenți reprezentând „zăhărelul“ pe care Ceaușescu îl oferea din când în când mișcării studențești, cea mai anticomunistă și necontrolabilă grupare a epocii.

M-am întors la facultate și am pus afișe cu „Vindem în număr nelimitat“ bilete la meci. România avea o echipă foarte bună și reușise în meciul tur la Florența un 0-0, jucând aproape tot timpul în zece oameni. După numai câteva zile, strânsesem în avans peste un milion de lei, o sumă imensă la acea vreme. Prețul unui bilet era 50 de lei. Foarte mulți doritori veniseră să cumpere chiar și 10-20 de bilete, în ideea de a le revinde. Când m-am dus la Facultatea de Drept cu două valize pline cu bani pentru a le depune în seif, Manuela Solomon și ceilalți șefi UASCR erau să facă infarct. Venisem cu bani pentru 20.000 de bilete, în vreme ce facultatea avea doar o mie de studenți. Nici măcar Manuela Solomon n-ar fi reușit să satisfacă o astfel de cerere. Am avut însă grijă s-o duc la Capșa, să-i recit din Verlaine și să-mi

exercit toată vrăjeala de care eram în stare pentru a obține un număr cât mai mare de bilete. Până la urmă m-am ales cu patru mii, adică aproape o jumătate de peluză.

Reîntors la facultate, împreună cu Radu și alți doi derbedei, ne-am gândit să vindem la suprapreț o parte din bilete. Nu mai făcuserăm niciodată bișniță cu nimic și trebuia să scăpăm de bilete cu mult înainte de meci, pentru că hotărâserăm să dăm fiecărui doritor un singur bilet, plus restul de bani pentru celelalte bilete plătite în avans. Problema era cum să vindem noi *en gros* bișnițarilor două mii de bilete, chiar dacă ceream 100 de lei față de 200, prețul de pe piața neagră. Cum singurii bișnițari pe care-i cunoșteam erau cei care vindeau bilete la film în fața Cinematografului Patria, l-am abordat pe unul dintre ei. Țiganul a rămas șocat când a văzut biletele și a aflat că ar putea câștiga 200.000 de lei (prețul a trei Dacii noi la vremea aceea). A doua zi s-a întors cu patru matahale din Ferentari. Aproape că ne-a pierit cheful de bișniță când i-am văzut. Până la urmă am hotărât ca tranzacția să aibă loc în sala de calculatoare de la facultate, unde am reușit să adunăm toți studenții matematicieni de peste 1,80 înălțime, un grup impozant de vreo 20 de persoane.

Odată tranzacția făcută, trebuia să returnăm banii și să ne convingem toți colegii că mai mult de un bilet de om nu obținuserăm. Dar când am început restituirea ne-am dat seama că în euforia marelui tun pierduserăm listele cu numele doritorilor de bilete și cu suma pe care ne-o dăduseră. Mi-a venit atunci o idee salvatoare: punem un anunț din care toată lumea să afle de unde își poate recupera banii, îi întrebăm pe fiecare în parte câte bilete a comandat, ne prefacem că verificăm într-un caiet și returnăm banii, mizând pe cinstea tuturor. Se pare că la acea epocă studențimea română era încă cinstită, pentru

că la sfârșit am fost nevoiți să plătim doar vreo cinci bilete în plus. Gândiți-vă ce-ar fi însemnat aceeași operațiune în ziua de azi! Banii câștigați din acest tun, aproximativ 100.000 lei, i-am investit în scule de muzică și discuri occidentale, care au fost cărate de-a lungul timpului la orice petrecere din Facultatea de Matematică (inclusiv la cele la care eu n-am participat). Cum România a învins Italia cu 1-0 prin celebrul gol al lui Bölöni, toată lumea era atât de fericită, încât nimeni nu s-a gândit să ancheteze bișnița de la Matematică.

Ca reprezentant în Consiliul profesoral, am avut însă și întâmplări care mi-au pus în pericol situația școlară și chiar terminarea facultății. În anii ’50, comuniștii fabricaseră foarte mulți intelectuali și profesori universitari „pe puncte“ (expresia făcea aluzie la punctele pozitive pe care le acumula cineva „cu origine sănătoasă“ la dosar și care foloseau la promovarea lui). Astfel, maiștri ori învățători mai răsăriți au ajuns în câteva luni să predea în învățământul universitar românesc. La Matematică, era cunoscut „punctajul“ profesorului de Geometrie diferențială Smaranda, care în anii ’50 fusese chiar decan și secretar de partid al facultății. La un moment dat, autoritățile l-au trimis să predea matematică în Algeria, noul stat eliberat de sub jugul colonial în 1962. Smaranda a avut ghinion aici, pentru că nevasta și copiii i-au fugit în Franța. Odată cu pierderea familiei, a pierdut și punctele de la dosar. Reîntors în România, a fost dat afară din toate funcțiile, rămânând totuși simplu profesor la facultate.

Smaranda ne-a predat cursul de Geometrie diferențială fără să știe definiția Varietății topologice. La un nivel un pic mai înalt, e ca și cum ai preda geometria fără să știi Teorema lui Pitagora. Avea o memorie bună și învățase niște formule și demonstrații pe care le picta cu ușurință pe tablă, fără să înțeleagă nimic. La un Consiliu profesoral, s-a discutat refacerea programei de

geometrie. Toți profesorii puneau accentul pe felul în care ar fi trebuit predată Geometria diferențială. În timpul acela, exista la noi în facultate un mare profesor de geometrie, Costake Teleman, care, fiind evreu și anticomunist, primea rareori câte un curs. În schimb, Smaranda avea asigurat an de an cursul de Geometrie de la anul III, curs de o deosebită importanță în formarea completă a unui viitor matematician. Când mi s-a dat cuvântul în ședință, le-am spus tuturor fără jenă că Smaranda nu știe nici măcar definiția Varietății topologice. Cum el a protestat vehement, l-am rugat să ne dea definiția în plină ședință. A dat o definiție greșită, stârnind râsul celorlalți profesori.

Am realizat în acel moment că voi avea de purtat un război greu cu Smaranda, mai ales că la acel moment nu dădusem încă examen la Geometrie diferențială. La examen, Smaranda ne-a așezat pe rânduri. Pe rândul meu nu mai era nici un alt student. Ceilalți au primit subiecte banale și au obținut numai note de nouă și zece. Smaranda nu pica pe nimeni, ar fi fost o blasfemie. Mie, în schimb, mi-a dat să calculez curbura pseudosferei. Calculul nu era dificil, dar necesita mult timp și examenul scris ținea doar o oră. Rezultatul era arhicunoscut: -1. Dându-mi seama că am o mare problemă, am încercat o cacealma. Am început să calculez, am scris vreo trei pagini, după care, plecând de la rezultatul -1, am făcut exact ce ne făcuse Mirciulică la Arbănași. Dacă cineva ar fi citit toate cele șase pagini, ar fi realizat că undeva, pe la mijloc, demonstrația avea o sincopă și o discontinuitate logică. Am mizat însă pe faptul că Smaranda nu va citi integral lucrarea, ceea ce s-a și întâmplat. După teză, Smaranda m-a chemat la el și mi-a spus că îmi dă zece dacă-i explic cum am reușit să calculez curbura pseudosferei într-o oră, în timp ce lui, care știe tot calculul pe de rost și-l preda de treizeci de ani, îi ia mult mai mult. I-am spus că accept târgul, cu condiția ca mai întâi să-

mi treacă nota în catalog și să depună catalogul semnat la secretariat. După examen, m-a invitat peste drum, la Trocadero, ca să-i dezvălui miracolul la un pahar de votcă (consuma cel puțin o sticlă de votcă pe zi). După ce i-am spus adevărul, mi-a mărturisit că eram primul student care îl țepuise pe față. M-a rugat să scriem un articol împreună și am acceptat, pentru a-i atenua rana încă deschisă. Articolul publicat cu Smaranda rămâne cea mai proastă lucrare a mea. Habar nu aveam de Geometrie diferențială, iar el cu atât mai puțin. Articolul a fost publicat doar datorită influenței de care încă se bucura. De rușine, nu l-am menționat niciodată. A fost un articol publicat pentru a obține un armistițiu. Începusem deja să fac compromisuri. Din păcate, am continuat să le fac.

29 mai 2014

. Pentru cine am muncit?

Anul patru de facultate s-a încheiat cu lucrarea de diplomă cu Picu, susținută în fața unei comisii reticente, nu la ce am scris, ci la cât am scris. Se împământenise ideea că ultima lucrare a unui student trebuia să fie un cumul de demonstrații, corolare și aplicații care să se întindă pe minimum 100 de pagini. Este evident că era aproape imposibil ca procentul de originalitate să depășească 2-3%, mai toate demonstrațiile fiind de fapt reluate, ca să nu spun copiate. Dacă lucrările de diplomă vechi, ale lui Țițeica, Traian Lalescu, Foiaș, Voiculescu deveniseră deja dese citări în bibliografiile urmașilor și reprezentau puncte de referință în istoria matematicii românești cel puțin, dacă nu mondiale, era greu de presupus că se va mai găsi cineva să citească aceste lucrări odată ce ele vor ajunge în arhivă. Picu a hotărât de la bun început că, dacă vom reuși ceva original, va trebui să publicăm rezultatul într-o revistă serioasă, pentru că, altfel, teoremele noastre se vor pierde cu ușurință printre vrafurile de lucrări de diplomă depozitate în arhiva facultății.

Astfel, lucrarea mea, lucrările celorlalți olimpici, dar mai ales lucrarea lui Victor Nistor, vor fi deseori citate în timp și pentru mulți vor deveni chiar punctul de plecare al viitoarelor lucrări de doctorat. Comisia nu a apreciat însă faptul că ne-am prezentat cu 15-20 de pagini, Nistor le-a pus pe masă o lucrare de 8 pagini deja publicată în „American Mathematical Monthly“, ceea ce i-a ridiculizat pe cei din comisie atât de mult, încât au vrut chiar să ne pedepsească la notă. Sistemul universitar și academic de atunci era dominat de canoane de sorginte comunisto-

egalitariste și cu greu puteai să ieși din aceste canoane. A fost nevoie de intervenția vehementă a lui Picu Voiculescu pentru ca Boboc, Colojoară și restul să nu atenteze la nota maximă. Ni s-a reproșat chiar că lucrările de diplomă sunt și rămân pe veci proprietatea Universității din București și, drept urmare, nu pot fi publicate în străinătate fără acordul facultății.

Mentalitatea comunistă, în care nota sau aprecierile comisiilor științifice se acordă după cât de sârguincios și obedient ești și nu după cât de original și inteligent, rămâne neschimbată și astăzi. După diplomă, primii opt din toată țara au rămas să mai facă un an, iar restul colegilor mei, după ce au trecut prin furcile repartiției obligatorii, s-au dus în mare parte în mediul rural să-și înceapă cariera de dascăl. Am terminat cei patru ani al șaptelea și am mers mai departe în anul cinci. Interesant este că încă de atunci eram foarte pragmatic și reușeam să-mi ating țintele cu un efort minim. Cu două examene înainte de sfârșitul facultății, eram al doilea, cu un singur nouă, cel de la Mirică din anul doi și am realizat că mai pot lua încă 7 de nouă și tot voi rămâne în primii 8. Ultimele examene au fost Astronomie și Cercetări operaționale și, cum aveam aproape *laisse-passer*-ul în buzunar și cum nu mă dădeam în vânt de plăcere să învăț la acele examene, mai ales că scriam din greu la lucrarea de diplomă, am luat doi de 8, fără să-mi pese că îmi stricam reputația de quasi-invincibil. La Astronomie, profesorul Ieronim Mihăilă obișnuia să-și încheie cursul cu un citat și în anul nostru a ales replica kantiană „Cerul înstelat deasupra noastră și morală creștină în noi!“. La examen, trebuia să intrăm în Planetariu și să-i arătăm, la comandă, tot felul de stele și constelații, dar toți știam că aspectul cerului la examen va fi exact cerul de la București din ziua noastră de naștere, așa că la această probă nu se prea pregătea nimeni. La mine, însă, Ieronim

a pus cerul din 22 mai 1962, în loc de 1961, printr-un instinct logic, din cauza faptului că toți colegii mei erau născuți în 1962, ceea ce mi-a creat un imens handicap. Mi-a fost jenă să-i spun că am învățat doar cerul din 1961 și, drept urmare, m-am ales cu un 8. La Cercetări operaționale, așa cum v-am povestit, nu am vrut nici eu, nici Victor să copiem după fițuica lui Radu Toma și a trebuit să rămânem tot cu un 8. Nu ne-am mai dus la nici o mărire de notă, pentru că oricum eram sigur în primii opt ce mergeau în anul de specializare. Ieronim a fost simpatic, pentru că, după ce mi-a spus ce notă îmi dă, m-a întrebat dacă îmi ajunge pentru anul cinci și, felicitindu-mă pentru multiplele războaie duse împotriva profesorilor în facultate, a concluzionat: „Sic transit Mache mundi“.

Tot în acel an, poate cel mai bun an din viața mea, mi s-a aprobat și să plec din țară la Perugia, la o Școală de vară de matematică. De prin 1982, imediat după ce publicasem reciproca Teoremei lui Lagrange cu Solomon Marcus, primeam în fiecare an o invitație pentru a participa la o Școală de vară la Perugia. Italienii îmi trimiteau cu obstinație, an de an, câte o invitație, bilet de tren și ceva bani într-un cont la Banca de Comerț Exterior, cont unde nu puteam accesa decât cu aprobarea Securității și numai prezentând pașaportul. Evident, eu nu primeam aprobarea și Securitatea colecționa acei bani, pe care uita să-i returneze. Cetățenii români erau singurii din Blocul Estic care nu dețineau acasă un pașaport, el era lăsat în păstrare la Securitatea din reședința județului unde te-ai născut. Cum niciodată în acești trei ani nu mi se aprobase eliberarea pașaportului, deși continuam cu convingere să-l cer an de an, surpriza a fost imensă. Atunci, primeai pașaport cu un fel de ștampilă unde ți se spunea în ce țări ai dreptul să te deplasezi. Am cerut Ungaria, Austria, Germania, Italia, Elveția și Franța și mi-au aprobat

tot, mai puțin Elveția. Obținerea vizelor de la ambasadele fiecărei țări a fost o bagatelă, deoarece nu prea se dădeau pașapoarte și deci nu era nimeni să le ceară. Eram foarte excitat că în curând voi mirosi Occidentul, dar nu mi-am pus niciodată problema atunci să nu mă mai întorc. Voiam să călătoresc cât mai mult în cele două luni, dar aveam o problemă majoră: banii.

Aș fi vrut să plec cu mașina, dar tata nu voia în ruptul capului să mi-o dea, îmi tot bâiguia ceva, cum că am carnet de conducere doar de câțiva ani și că nu aș fi în stare să conduc în Occident. De fapt, experiențele mele șoferistice erau limitate. În toți anii de facultate, am încercat să împrumut mașina tatălui meu, dar fără succes. De câte ori i-o ceream, se oferea să mă ducă el sau în cel mai bun caz să conduc eu cu el supraveghindu-mă în dreapta. La un moment dat, în timpul facultății am vrut să plec la munte cu Ruxandra Berghianu, fiica actriței Silvia Popovici, și m-am rugat de tata vreo câteva săptămâni să-mi împrumute celebra Lada rusească ca să mă duc la Poiana Brașov. Nu am reușit să-l conving, dar, cum aranjasem totul în Poiană, a trebuit să accept situația penibilă de a merge cu Ruxandra, cu prietena ei Ioana Leucuția și cu… tata la munte. Discuțiile de pe drum au fost atât de protocolare și de caduce, încât, odată ajunși, l-am expediat pe tata la București înapoi și ne-am întors cu trenul, tot weekend-ul fiind un fiasco pentru mine. A trebuit să fac față glumelor tuturor amicilor din Poiană. Deoarece întâmplarea era destinată să fie povestită și repovestită, am apelat la autoironie și mulți ani o povesteam eu însumi, pentru a nu trebui să fac față apropourilor răutăcioase la care toți prietenii m-ar fi supus.

Când am plecat din România în 1990, încă nu reușisem să conduc Lada familiei măcar 50 de kilometri singur și nici nu am înțeles de ce, tata neavând un cult al obiectului „automobil“. Pentru el, însă, mașina era direct legată de toate

nenorocirile care i se pot întâmpla unui tânăr de 20 de ani și bănuiesc că avea senzația că atâta timp cât nu conduc nu risc să mi se întâmple nimic. Evident, am condus mașinile prietenilor și ale prietenelor deseori, mai ales că nu prea beam și de cele mai multe ori eram singurul șofer treaz la sfârșitul tuturor petrecerilor. Discuțiile eterne cu părinții care nu voiau să împrumute mașina copiilor erau o problemă a epocii. Privind înapoi, îmi dau seama că era mai bine așa decât să ți se cumpere o mașină nouă la 18 ani, cum fac mai toți părinții azi. Ce ar putea să-și mai dorească azi un puști de 18 ani după ce tăticul i-a cumpărat deja o mașină nouă și îi finanțează regulat și umplerea rezervorului? Pentru marea masă a tinerilor de azi, visele și năzuințele lor sunt exclusiv materiale, din nefericire. Dacă un tânăr nu mai visează, nu se mai dezvoltă și de aici apare blazarea noii generații. Nu îi putem critica că nu reușesc nimic atâta vreme cât nu-i lăsăm să încerce și să se dea măcar o dată cu capul de pereți. Din nefericire, la toate nivelurile scării sociale, a te ocupa de copii înseamnă a le asigura bunurile unei existențe liniștite. Decât să suferi pentru eșecurile copilului tău, mai bine te dai peste cap și îl întreții până mori. Când, săracul, va rămâne singur, va avea o problemă.

La început, am crezut că această mentalitate aparține noii burghezii, apărute din neant după 1989, dar m-am înșelat amarnic. Clasa de mijloc acționează similar și, deseori, chiar clasa muncitoare încearcă s-o imite. Șoferul meu avea un băiat de 18 ani care abia se târâia prin școală. La majorat, nu a găsit altceva mai bun de făcut decât să-i cumpere un Matiz cu 4.000 de euro, îndatorându-se până peste cap. Săracul băiat a trebuit să dea și de vreo patru ori examenul de șofer, nereușind să ia probă teoretică și, vezi Doamne, mașina era tocmai recompensa pentru absolvirea acelui examen. Bine că nu toți dau examen să-și ia brevet de pilot de avion, că nu știu

ce ar fi făcut taică-său ca să fie în rând cu lumea. La un an după ce a primit mașina și carnetul, copilul a trebuit să dea Bacalaureatul. Evident, l-a picat cu brio, taică-său făcând alte împrumuturi pentru meditații și alte șpăgi. Norocul șoferului meu este că, totuși, examenul de Bacalaureat nu este atât de corupt încât să reușească copilul să treacă și, după două încercări nereușite, tatăl, dispus la orice, a cedat. Poate așa a înțeles ce prostie a făcut cumpărându-i mașină la 18 ani. Astăzi, copilul șoferului meu muncește și poate într-un târziu va lua și Bacalaureatul, pe merit de data asta, dar cel mai important lucru este că taică-său a tras concluziile de rigoare. Cum din cauza falimentului WBS șoferul a rămas și fără muncă, prăbușirea bruscă a cerului înstelat de acum doi ani îl va face, sper, să-și schimbe mentalitatea, deși rămâne celebra replică pe care mi-a dat-o când l-am certat că-i cumpără mașină copilului: „Păi toți cumpără mașină la copil la 18 ani, eu de ce să nu mă sacrific, doar de asta trăiesc și muncesc, pentru copil!“ Să nu ne mirăm că mulți români ascultă manele pe ascuns. Maneliștii au fost singurii care au înțeles fenomenul. „Am muncit și zile, am muncit și nopți“ este chintesența problemei, chiar dacă ne e greu s-o acceptăm și, mai ales, s-o recunoaștem. E nevoie de un șoc economic care să determine clasa de mijloc să ajungă la concluzia că inactivitatea ei în domeniul social și cultural se va repercuta cu consecințe dezastruoase asupra viitorului copiilor. Clasa de mijloc are acum foarte multe privilegii de pierdut, dacă ar începe o luptă socială. La fiecare protest popular din mass-media românească, apare inevitabil secvența „Avem credite“.

Creditul bancar, mai ales creditul cu buletinul, acordat în perioada *boom*-ului imobiliar, reprezintă legarea de glie a clasei de mijloc, la fel ca iobăgia Evului Mediu, cu singura deosebire că actualii datornici, spre deosebire de iobagi, s-au legat

singuri de glie și le e prea frică să-și rupă lanțurile atâta timp cât liniștea efemeră a cotidianului va domni peste viața lor. Când datorezi băncii 80% din veniturile pe care le realizezi, nu îți poți da demisia, nu poți să-ți contrazici șeful, nu poți evolua. Pierderea locului de muncă și negăsirea unuia mai bun în maximum trei luni va determina banca să te execute și să-ți vândă activele, care și ele săracele valorează doar o mică parte din ceea ce ai de plătit. Te vei regăsi fără casă și cu datorii la bancă, adică mai rău decât ai intrat. Practic, fără să-ți dai seama, ți-ai ipotecat viitorul. Ți-ai pierdut libertatea și nu ai curaj să riști o revoltă. Ești angajat la o firmă privată unde ai pus suflet și sudoare, dar conducerea îți cunoaște situația financiară și profită de pe urma lipsei tale de reacție. Salariul îți va rămâne blocat oricât de bun ai fi, iar odată cu creșterea dobânzilor sau cu devalorizarea monedei naționale lucrurile se vor înrăutăți. Toți prietenii și colegii tăi sunt în aceeași situație. E nevoie de un factor extern care să te aducă în pragul disperării pentru a protesta. Ai în plus un statut social la care îți e greu să renunți, deși realizezi că te autotrișezi, dar, cum toți cei din jurul tău se amăgesc și ei, continui. Nu vrei să ieși din rând, deși ești încolonat într-o experiență pe care nu ți-ai dorit-o și pe care nu poți s-o mai controlezi. Zi de zi, îți crește ura față de bancă, dar nu poți decât s-o înjuri pe Internet. La un moment dat, vei fi dispus să accepți compromisuri impuse și apoi vei elabora compromisurile singur. Va trebui să-ți furi societatea. O făceau marii directori și până acum, tu ai refuzat să o faci, dar acum nu ai încotro. Vei apela la celebrul *para-ndărăt,* pe care îl cunoști bine din afacerile firmei tale cu statul, dar pe care nu credeai c-o să-l adopți vreodată. Cei mai mulți dintre colegii tăi vor face același lucru. Compania va câștiga la început mai puțin, apoi și mai puțin și nu peste multă vreme va începe să piardă. Vor începe restructurările și tăierile de

salarii. Nu îți poți permite să fii dat afară și nu poți câștiga mai puțin, pentru că banca este informată de tot ce se întâmplă în viața ta. Toată lumea va fi în situația ta, dar fiecare va reacționa altfel. Vei fi demascat sau îți vei demasca colegii. Multinaționala își va reduce activitatea, iar patronul român va închide, salvând ce mai poate fi salvat. Sfârșitul va fi același. Va trebui să te revolți. Ce bine ar fi fost s-o fi făcut de la bun început… Nu ai avut curaj, acum ai pentru că oricum nu mai ai ce pierde. E un scenariu foarte plauzibil și mulți români se vor regăsi în el peste câțiva ani. Revolta va fi contra bugetarilor, mai întâi pentru că acolo se fură la unison, banii fiind ai statului, adică ai nimănui, dar, odată cu reducerea sectorului privat, bugetul de stat va fi secătuit și clasa de mijloc bugetară își va uni forțele cu cea din sectorul privat. Maneaua „Pentru cine am muncit?“ are toate șansele să devină laitmotivul protestatarilor. Cu cât se va întâmpla mai repede, cu atât mai bine. Când migrația forței de muncă încetează, progresul încetează. Banii s-au terminat și democrația odată cu ei. O mișcare totalitaristă bazată pe hiperbolizarea ego-ului clasei de mijloc are toate șansele să se impună în Europa. Cum în estul Europei economisirea este aproape de zero, este mai probabil ca o astfel de mișcare să se nască în Est, decât în Vest. Ființa umană suportă orice, atâta timp cât mai are resurse financiare și energetice de consumat. Violența apare ori datorită speranței, ori din cauza dispariției ei.

5 iunie 2014

21. Împărțitul tăcerii

Deoarece mi-am luat gândul de la Lada tatălui meu pentru a mă duce la Perugia, am încercat la unchiul meu, fratele tatei, Rodin Sima. După ce a fost agricultor și latifundiar, bunicul a cochetat și cu artele plastice, fără a avea prea mult talent, și, drept urmare, și-a botezat primul copil Rodin, în semn de respect pentru artistul francez. Rodin Sima nu semăna deloc cu tatăl meu, nici fizic, și cu atît mai puțin caracterial. Era bonom, „bon viveur“ și liber. A vrut să se facă marinar, dar bunicul l-a trimis la Liceul „Gheorghe Lazăr“ din București și apoi la Universitate, unde a terminat Biologia. Totuși, cei doi frați aveau ceva în comun: rigiditatea și carisma liderului dictatorial. Amândoi au condus cu mână de fier și au avut succese apreciate până la urmă de partidul comunist, deși, mai ales Rodin, nu au ascuns disprețul față de orânduire. Nici n-ar fi avut cum, ținând cont că oricum veneau cu dosarul bunicului, ca tinichea de coadă. Unchiul meu a fost ani de zile directorul unei școli generale care a ajuns un model în România, nu atât datorită valorii educației primite acolo, cât mai degrabă organizării și bazei didactice și sportive create fără nici un ban de la buget. Ceaușescu însuși a premiat Școala generală nr. 5 din Oltenița în 1968 și, astfel, am primit în fiecare clasă un televizor. Școala avea mai multe televizoare decât orașul.

Deși cu școala peste drum de casă, nu am reușit să suport rigiditatea unchiului meu, care era mai proeminentă asupra mea decât a celorlalți copii tocmai pentru a demonstra imparțialitatea pe care Rodin o ducea la absurd. După primele 4 clase, am reușit să-l conving pe tata să mă mute la o altă

școală. Nu o să uit niciodată, însă, terenurile de baschet, de tenis și de fotbal, cu zgura fină pe care noi, copiii, o măcinam înainte de fiecare partidă și o răspândeam pe teren la sfârșitul meciului. Copiii de la școala lui Rodin nu au absolvit știind mai multă matematică sau citind mai mult decât ceilalți copii din oraș, dar ordinea, disciplina și valorile morale impuse cu biciul acolo au fost un real câștig pentru ei. Astăzi toți acei copii sunt destoinici și respectabili cetățeni ai urbei Oltenița, cu aceleași principii solide, aș putea spune chiar victoriene. Deși nu au excelat în ceea ce au făcut după școală, îi prefer tuturor celor pe care i-am întâlnit pe culoarele Puterii postdecembriste. Sunt „oameni de treabă“, deși expresia s-a banalizat cu timpul și rar mai dăm astăzi peste „oameni de treabă“. Aș dori să mă pot defini ca „om de treabă“, cu aceeași conotație din acea perioadă. Din nefericire, nu sunt.

Unchiul Rodin a fost pentru mine singura portiță de scăpare din menghina tatei și a reușit, deseori, să mă scoată dintre cărți și probleme la o partidă de fotbal sau baschet la care participa și el, deși nu era un jucător prea bun și nici un sportiv pasionat. De fiecare dată, partidele cu unchiul și ceilalți copii din preajma școlii erau o distracție de neuitat. Cu timpul, din participant a devenit arbitru și a putut să-și etaleze și mai mult umorul, ceea ce asigura deliciul participanților, ca și al galeriei ce se forma ad-hoc la astfel de evenimente. Partidele de fotbal, tenis sau baschet de la Școala 5 au continuat și în vremea liceului și chiar a facultății, deși eram deja prea mare pentru a mă juca cu copiii din cartier. Mereu, însă, am simțit o plăcere deosebită s-o fac. Îmi trăgeam multă energie de acolo. Nu degeaba se spune că inspirația vine de la origini.

Ca și în copilărie, în căutarea mea pentru a profita cât mai mult de plecarea în Occident, am găsit înțelegere și ajutor la unchiul Rodin. Știa să

râdă, știa să dea replici, știa să tacă și, mai ales, știa să împartă tăcerea. Împărțitul tăcerii este o calitate pe care nu am găsit-o la niciuna dintre femeile din viața mea și, Doamne, cât aș fi vrut s-o găsesc! Eu nu știu să tac, iar în puținele dăți când o fac, rar am întâlnit oameni care să tacă și să-mi transmită simțirile lor doar din priviri. De obicei, în momentele maxime de fericire sau de tristețe, cuvintele sunt de prisos, tăcerea poate fi catalizatorul penitenței și alteori poate fi orgasmică. O soție înșelată care tace, în loc să-și acuze soțul, are mult mai multe șanse să-l facă să conștientizeze gravitatea faptelor comise. Un părinte care tace, în loc să-și dojenească copilul, îl va face să sufere mai mult decât zecile de pilde și avertismente pe care i le va transmite pe un ton ridicat. E total greșit să credem că „a tăcea“ înseamnă „a accepta“. De cele mai multe ori, tăcerea poate fi singura scuză credibilă la o acuzație calomnioasă sau impertinență. Rodin știa să tacă și știa să împartă tăcerea.

Mi-a dat mașina fără niciun comentariu și fără sfaturile tradiționale, pe care cei mari se simțeau obligați să le dea odată cu cheile. Fericirea mea a durat foarte puțin însă. La câteva zile după ce obținusem cheile, am împrumutat mașina de la părinții unei prietene studente la Fizică, Dana Varga, și încercînd să fac o coadă la benzină pentru a strânge ceva combustibil pentru drum am reușit o tamponare la o intersecție, pe cheiul gârlei. Deși fără daune considerabile, accidentul s-a încheiat cu un proces-verbal prin care eu îmi pierdeam carnetul de conducere pe 3 luni și îmi devenea imposibil să conduc în periplul meu viitor prin Occident. Îmi rămăsese șansa de a pleca cu trenul, dar astfel urma să îmi schimb radical traseul și „Adio, castele pe Loara sau șuierături de vânt prin faimoasele Les Baux du Provence!“ Făcusem rost și de 2.000 de franci francezi printr-un lanț al Sfântului Anton, de tipul: tata îi dăduse bunicii din

Moldova niște bani, pe care bunica îi dădea cuiva, eu urmând să mă aleg cu francii la Paris și cu o canapea în sufrageria unui moș, pentru șase zile. Numai că fără mașină nu mai puteam căra provizii alimentare și benzină din România, și Parisul mi se părea destul de inaccesibil.

Unchiul Rodin, în aceeași tăcere caracteristică, a salvat minunat situația, reușind, nu știu cum, să obțină un pașaport pentru el și a venit bucuros să-mi spună că poate fi șoferul meu toată vara, doar că nu are niciun ban. Vom pleca amândoi, cu bani la limită pentru o persoană, într-o aventură minunată care va rămâne pentru mine, până în ziua de azi, cea mai frumoasă vacanță a mea din toate timpurile. Înainte să plec, Picu Voiculescu m-a chemat la el și mi-a spus în șoaptă că în viața fiecărui om există mai multe trenuri care trec prin gara lui și nu toate opresc. Dacă ai norocul ca vreun tren să oprească în gara ta, atunci musai trebuie să te sui, chiar cu riscul de a nu-ți lua niciun bagaj cu tine. După cum veți vedea, nu am înțeles metafora, dar ceea ce azi știu sigur e că, dacă nu m-aș fi întors, aș fi fost și azi un profesor universitar simpatic, cu o imensă listă de neîmpliniri și, mai ales, doborât de monotonia cotidianului. Plecând în Occident, lăsam în spate o lume care mă formase și în care crescusem îngrădit în acțiune, dar total liber în gândire. Nu aveam atunci nici măcar o urmă de autocenzură, ceea ce poate că mi se repetă doar scriind această carte.

Plecând în Occident, lăsam în urmă și o poveste de dragoste cu năbădăi. În ultimii doi ani de facultate, ocupându-mă mult mai serios de matematică, am intrat într-o perioadă sentimentală gri. Având-l mentor pe Radu Toma, hăndrăleam în fiecare sâmbătă pe la diferite petreceri, unde deseori se întâmpla să nu cunoaștem pe nimeni, adică ne cam autoinvitam. Am cunoscut astfel mulți studenți din generația mea, dar rareori s-a

întâmplat ca amiciţiile achiziţionate în aceste situaţii să dureze mai mult.

În 1983, Ceauşescu dăduse o lege care obliga orice restaurant, bar sau discotecă să-şi închidă porţile la ora 22, iar noi, păsări de noapte convinse, trebuia să ne refugiem prin case particulare, unde amestecam alcoolul cu muzică rock şi, nu în ultimul rând, cu o continuă luare în batjocură a societăţii în care trăiam şi a cotidianului. Se spunea că bancurile politice îl ajută pe român să suporte mai uşor ororile dictaturii. Total greşit, băşcălia politică l-a ajutat pe român să nu reacţioneze. Dacă nu aveam umor, poate am fi avut mai mult curaj, războaiele şi revoluţiile se câştigă cu sânge, nu cu glume şi jocuri de cuvinte. Eram mândri că ne-au înfometat, ne-au congelat, ne-au învrăjbit, dar nu au reuşit să ne oprească din râs. Dacă am fi încetat să râdem, am fi conştientizat mai devreme că suntem mulţi şi mult mai inteligenţi faţă de ei. Am fi putut să învingem. Toată Europa de Est fierbea de la începutul anului 1989 şi noi continuam să fabricăm bancuri de tipul „Întrebare la Radio Erevan: „Este adevărat că se poate muri de cancer la prostată?“ Răspuns: „Da, dar el n-are.““

Există şi azi o droaie de persoane care vor să fie considerate disidenţi doar pentru faptul că erau povestitori de bancuri politice. Pot să afirm, uşor stingherit, că eu eram exact unul dintre marii răspândaci de bancuri politice în acea vreme şi eram şi foarte mândru de mine. Mai târziu, când am încercat să-mi conving prietenii să trecem la acţiuni directe contra orânduirii, am realizat că vitejia celor mai mulţi se limita la şezătorile de glume. Este foarte curios că în fiecare grupuleţ de studenţi apărea un membru cu origini sociale bune, aşa zisul „copil de ştabi“. „Copilul de ştabi“ era veşnic ironizat de grup şi toate îngrădirile vieţii cotidiene i se puneau în cârcă, dar imediat ce aveam nevoie de ceva (de obicei alcool, ţigări sau

bilete la teatru) schimbam placa și nu ne lăsam până când nu obțineam ce doream. „Copiii de ștabi“ aveau viață grea, pe de o parte doreau să se integreze într-un mediu intelectual normal, care însă le era ostil, pe de altă parte erau conștienți de privilegiile câștigate prin funcțiile părinților și încercau să se folosească de ele cât mai discret, pentru a nu atrage atenția colegilor. Mulți dintre ei erau chiar studenți eminenți și sufereau când meritele le erau ignorate și puse pe seama părinților. Așa au apărut multiple drame care au explodat mai ales după 1989.

Florin Pop era un matematician destoinic și astăzi predă la University of New York, dar nu aș fi vrut să fiu în pielea lui în acei ani. L-am revăzut de curând și cred că și astăzi e apăsat de o anumită culpabilitate, deși i-am spus deseori că nu noi ne alegem familia în care ne naștem. Spre deosebire de Florin, Călin Andrei (fiul lui Ștefan și al Violetei Andrei) nu a conștientizat niciodată în ce lume s-a născut. Asta nu l-a împiedicat ca după Revoluție să ajungă în Consulatul de la Milano. Toți „copiii de ștabi“ au fost reciclați în posturi de administrație călduțe, Iliescu a avut grijă de toți. De fapt, grupul l-a rejectat ușor, mai ales după celebrul eveniment de la Discoteca Rainbow din Neptun, când a distrus celebra floare, mascotă a localului, și doar Miliția a reușit să-l oprească să nu își continue nebunia. Ștefan Andrei era Ministrul de Externe, iar tatăl lui Florin Pop era adjunctul său. Nomenclatura comunistă avea multe ciudățenii, mai ales la nivelul odraslelor. Faptul că și astăzi toți sunt băgați de-a valma în aceeași oală e o mare nedreptate, dar din păcate sunt altele mult mai mari și care trec și astăzi neobservate. Un chef acasă la un „copil de ștab“ părea pe atunci un adevărat dezmăț, deși astăzi v-ar face să zâmbiți ironic, comparându-l cu ceea ce fac odraslele noilor îmbogățiți postdecembriști.

Am fost o dată la Ruxi Berghianu (fiica lui Maxim Berghianu, șeful Planificării comuniste și al actriței Silvia Popovici), la o petrecere pe Bulevardul Aviatorilor, într-o vilă în care la etaj locuia Ana Aslan. Nu a fost nimic spectaculos, dar, din cauza zgomotului, marea gerontoloagă, după ce mai întâi și-a trimis valetul îmbrăcat cadrilat, a venit personal să protesteze. Prin modul de exprimare, doamna academician a făcut o impresie mai proastă decât oricare dintre matroanele comuniste de la acea vreme. După ce a plecat, le-am povestit tuturor cum a intrat Ana Aslan la Academie, ceea ce a făcut deliciul petrecerii. Când Academia Română a propus primirea prof. Ana Aslan, singurul care a avut curajul să se opună a fost matematicianul Grigore Moisil. Lucrările au fost întrerupte și doi băieți de la Securitate s-au dus să-l convingă pe Moisil să nu se mai opună d-nei Aslan. La un moment dat, cei doi au invocat faptul că d-na Aslan aduce foarte multă valută României și Moisil părea satisfăcut cu argumentul pentru a putea vota „pentru“. S-a reluat ședința și s-a ajuns din nou la vot, Moisil s-a ridicat și a spus: „Eu votez pentru, că așa mi-au spus doi băieți de la ușă, că doamna aduce valută țării și de aceea trebuie să devină academician, dar aș avea un amendament. Dacă acesta e criteriul ca să primim noi membri în Academie, eu sunt de acord, numai că ar trebui să-l primim pe Ilie Năstase înainte, pentru că el aduce mai multă valută“. Era undeva la începutul anilor ’70, Năstase domina tenisul mondial, iar la Academie se luau încă decizii cu unanimitate, după modelul francez.

Povestea mea cu Ana Aslan se pare că a fost ascultată și de alții, nu doar de cei prezenți. Familia Berghianu a avut ceva de suferit. Deși în relații excelente cu Ruxi, am fost exclus din acea casă. Stilul ăsta de distracții și mai ales lumea pestriță în care ne învârteam ne-au adus, și pe mine, și pe Radu, la un fel de saturație. O bună

perioadă de timp ne-am retras din agitația weekend- urilor studențești. Am redescoperit plăcerea lecturii și, cum nu exista LSD, am apelat la muzică progresivă. Încercarea asta de lărgire a conștiinței a amestecat Kafka, Nietszche, Heidegger cu The Doors, Pink Floyd, Fleetwood Mac într-un cocktail periculos, care ne ducea ușor-ușor la o lentă aneantizare și la o melancolică blazare. Într-o astfel de sâmbătă seara, în iarna lui 1984, la apartamentul meu închiriat de la tânărul alpinist, cineva a sunat la ușă.

10 iunie 2014

22. Trei fete de la ASE

Era o fată din anul I de la ASE, pe care o cunoscusem în trenul care ne-a adus acasă din Poiană, după vacanța de Crăciun. Tânăra era un pic mai mult decât euforică și după ce i-am servit câteva pahare a venit cu ideea să mergem la ea în cămin, la Moxa, și să invităm câteva colege la reuniunea noastră psihedelică. Trebuie să recunosc că la acea vreme excludeam din start posibilitatea de a avea printre noi studente de la „Școala de fete și meserii“ (ASE-ul avea reputația de a colecționa toate fetele „drăguțe și prostuțe“ din țară), dar, cum situația ni se părea și hilară și tentantă, am acceptat cu inima largă aventura propusă. Eram eu, Radu și prietenul nostru Cristi Cențiu, student la Medicină în anul 4, omul cu cea mai impresionantă memorie pe care am întâlnit-o vreodată. Am cumpărat niște „fursecuri“ (numele de cod al sticlelor de Stolichnaya) și am tras la sorți, în cel mai repudiant stil masculin, modul cum ne vom ocupa de cele trei fete pe care tânăra le va scoate din căminul Moxa. Eu am tras numărul 3. „Doctorul“ știa măcar la ce se așteaptă, pentru că el avea numărul 1 și, deci, îi revenea organizatoarea, ceea ce părea acceptabil.

Prima doritoare de petreceri cu necunoscuți a fost o fătucă un pic mult prea rubensiană pentru gusturile vremii. Deja făceam pariuri asupra numărului de kilograme pe care îl va avea ultima venită, de care vrând-nevrând trebuia să mă ocup toată seara. Trebuie să precizez că, în acele timpuri, morala comunistă nu permitea mari apropieri de la prima întâlnire și figura cu „din salon, în dormitor în trei mișcări simple“ funcționa doar în bancuri, nu și în realitatea pe care o trăiam

noi atunci. Flirtul era încă o artă, preludiile nefiind călcate în picioare. „O tempora, o mores!“

La apariția ultimei doritoare de petreceri ad-hoc, s-a făcut brusc liniște. Etalonul nostru de frumusețe din acea perioadă nu se baza nici pe Net, nici pe reviste *glamour*, nimic nu ajungea din Occident peste granițele României. Crina (o să-i spunem Crina de aici încolo) era de o frumusețe impecabilă. Eu am rămas profund impresionat, iar Radu, marele cuceritor, deja îmi făcea propuneri pentru schimbarea numerelor de la tragerea la sorți. Eram un copil timid atunci și nu prea înțelesesem cum să mă descurc prin cotloanele psihologiei feminine. Flirtul intelectual pe care îl practicam cu plăcere era total nepotrivit în acea situație. Însă era atât de frumoasă!…

Povestea de dragoste înfiripată atunci avea să depășească cu mult o simplă seară bahică. A fost o dragoste cu năbădăi, care ne-a marcat pe amândoi în timp, e drept, foarte diferit. Crina era o tânără sibiancă, fiica șefului Culturii din Hermanstadt, și era foarte frumoasă. Am fost prea îndrăgostit din prima clipă, ca să realizez, măcar după o vreme, că aveam discrepanțe culturale ireconciliabile. Relația a continuat, pentru că fiecare părea fericit în postura Pygmalion Doolittle. Deh, doar totul a început la fel ca și la Bernard Shaw, cu un mic pariu… Foarte repede am convins-o să-și schimbe prenumele. I-a plăcut așa de mult, că îl folosește și astăzi. Mulți părinți în perioada comunistă aveau tendința să folosească diminutive ridicole, ignorând faptul că săracii copii vor ajunge și la vârste respectabile la un moment dat. Crina avea complexul fetei din provincie abia aterizată la București, un complex pe care eu și Radu nu îl prea înțelegeam. Lumea era convinsă că toate întâmplările care merită aflate s-au petrecut și se vor petrece la București, convingere ce se păstrează și azi.

Crina avea o ambiție ieșită din comun care, în plus, trebuia să se materializeze repede, imediat. Gafele noii mele domnișoare Doolittle erau nevinovate, dulci, dar spre deosebire de eroina lui Shaw, o agasau. Făceam orice ca să fie uitate cât mai repede. Crina nu a fost niciodată mulțumită cu trecutul ei, nu era în culorile pe care și le-ar fi dorit și de aceea își ștergea propriul trecut cu aceeași viteză cu care avansa în viață. De câte ori a schimbat macazul în viață, a aruncat imediat la coș vechea șină.

Când ne-am reîntâlnit după 20 de ani, mi-a spus tristă că tatăl ei a murit. După o vreme, plimbându-mă prin Sibiu, m-am întâlnit cu câțiva bătrâni de la un azil, printre care și „domnul tată“ al Crinei. Șocul meu a fost imens. Nici măcar criminalii naziști nu și-au omorât memoria familiei. Crina nu își menține prietenii peste timp tocmai pentru a nu avea prin preajmă martori din perioadă anterioară. Noi, pământenii de rând, avem tendința de a apela deseori la trecut atunci când vrem să ne autocaracterizăm sau în momentele noastre de melancolie. Crina, însă, îți va vorbi mereu de ce o să facă de acum încolo și nu de ce a făcut. Nu am mai întâlnit pe nimeni care să dorească atât de mult să-și șteargă urmele, chiar și urmele momentelor fericite pe care fiecare le avem. Cum și în relația cu mine era duplicitară, existând un iubit la Sibiu și unul la București, a consumat multă energie pentru a ne ascunde unul de celălalt. M-am prins abia după o lună, dar voiam să rămân orb și am rămas așa cam jumătate din anul 1985.

Problema Crinei la acea vreme erau examenele de la ASE. Le picase cu brio pe amândouă în iarnă și legea vremurilor te exmatricula automat dacă nu reușeai să treci primul an. Exmatricularea te readucea la un nou examen de admitere, adică la ultimele furci caudine ale sistemului de învățământ ceaușist. Nimeni nu și-ar fi dorit să repete examenul de admitere. Matematica era marea

problemă și examenul Crinei ajunsese să mă preocupe mult mai mult decât propria mea lucrare de diplomă. Eram un bun profesor, dar cine ar fi reușit să facă meditații la matematică cu propria iubită, mai ales când iubita avea 20 de ani și era așa de frumoasă? Era ca și cum aș fi avut ambiția să-i explic Claudiei Schiffer Teoria relativității! Până la urmă, însă, am reușit să promovăm examenul de matematică cu Cenușă, călcându-mi peste multe principii și asumându-mi riscuri enorme, mai ales în acele timpuri.

Povestea mea cu Crina (Schatzi, cum o alintam atunci) a fost plină de năbădăi. Ne-am certat deseori și nu doar din cauza clonei mele sibiene. Ultima oară ne-am certat chiar înaintea examenului meu de diplomă. Crina avea încă de atunci calitatea de a ști să reintre pe geam atunci când e dată afară pe ușă. Calitatea asta a ajutat-o mult, atât în cariera ei de mare succes la o multinațională unde încet și cu răbdare a ajuns la vârf, cât și în ascensiunea politică ulterioară. La ieșirea de la examenul de diplomă, m-a așteptat în fața ușii cu un imens buchet de trandafiri roșii și într-o ținută estivală apetisantă, ceea ce l-a făcut până și pe Picu Voiculescu să exclame: „Mache, ea ar fi luat 10 mult mai ușor ca tine, chiar și cu comisia asta ostilă!“ Și uite așa, ultimele reminiscențe ale poveștii noastre de dragoste s-au consumat în zilele dintre examenul de diplomă și plecarea mea în Occident. Crina a mai încercat să intre pe geam după ce m-am întors din Occident, dar fără succes. Drumurile noastre se vor reîntâlni după 20 de ani, însă, după cum veți vedea mai târziu, sentimentele dispăruseră. Vor fi doar jocuri de afaceri și putere care se vor încheia mult mai urât decât mi-aș fi dorit. Avea o asemenea dorință de a răzbate cât mai sus, încât nu lua în considerare niciun avertisment. A reușit să semneze un angajament cu Securitatea în decembrie 1989, cu doar două săptămâni înainte

de Revoluție, când până și Iulian Vlad ar fi dorit să iasă, nu să intre. Impresionant e că la câteva luni după decembrie 1989 a ajuns să lucreze la Radio… Europa Liberă. Reușise iar să intre pe geam. Crina va reapărea în această poveste de pe fotoliul de consilier prezidențial al lui Băsescu. Ea este pentru toți oportuniștii postdecembriști un model, ba chiar perfecțiunea modelului de oportunist.

Perioada celor patru ani de facultate rămâne, totuși, cea mai curată perioadă din viața mea. Anul V, anul de masterat pentru care mă luptasem atât de mult, va fi cu totul diferit. Cele trei luni pe care le voi petrece în Occident (și mai ales regretul că mă întorsesem) își vor pune și ele amprenta asupra evoluției mele.

Dacă aș vrea să localizez în timp momentul pierderii virginității morale, cu siguranță m-aș opri la vara anului 1985. Nu am avut niciodată certitudini, ci doar dubii. În momentul când treceam granița ungaro-austriacă, am avut prima oară impresia și că sunt liber, și că sunt mulțumit de mine. România, până în 1985, nu mi s-a părut deloc un coșmar. Conștientizasem atât de puțin din ceea ce trăisem, încât următorii cinci ani vor fi pentru mine cornișele 1, 3 și 4 din „Purgatoriul“ lui Dante.

12 iunie 2014

23. De 100 de mărci, *brașoave*

Am plecat în iulie cu Lada cea roșie a lui Rodin. Eram dornic de necunoscut, deși citisem enorm despre fiecare loc pe care voiam să-l descopăr. Portbagajul era plin cu carne și cârnați în untură, ca să reziste cât mai mult, și cu nenorocitele de canistre cu benzină care ar fi trebuit să ne ajungă până în Franța. La Paris, urma să primim 2.000 de franci, însă până acolo era imperios necesar să ne descurcăm cu ce luaserăm de-acasă. Habar nu aveam câți bani voi primi la Perugia ca bursă, dar nu-mi prea făceam probleme cu întoarcerea. Am plecat cu cei 150 de dolari trimiși de italieni pentru drum și cu încă 50, pe care i-am ascuns în mașină fără să-i spun unchiului nimic. Îi luasem de la un coleg străin din facultate.

Am cărat și un cort după noi, dar l-am folosit prea puțin, deoarece ideea de a-i păcăli pe occidentali că suntem doi mari amatori de viață în mijlocul naturii nu a funcționat (și de câte ori am încercat, am fost conduși frumos de poliție în campinguri cu plată). Nu prea înțelegeam eu cum se face că orice tăpșan de iarbă, oricât de ascuns, e de fapt proprietate privată. Am dormit până la urmă în mașină, prin parcări, folosind din plin infrastructura de igienizare pe care ți-o puneau la dispoziție autostrăzile austriece și germane.

După primele trei zile petrecute la Viena alergând din muzeu în muzeu și umblând pe străzi sub apăsarea istoriei Sfântului Imperiu Roman și a Imperiului Habsburgic, am înțeles repede ce sursă de finanțare puteam găsi în toată această excursie. Vorbeam fluent engleză și franceză, vorbeam și puțină germană și veneam dintr-o țară comunistă despre care se vehiculau povești cutremurătoare.

Mi-a fost foarte ușor să intru în dialog cu alți turiști, occidentali, și, din vorbă în vorbă, din poveste în poveste, să le stârnesc atât interesul, cât și mila. Le explicam de la bun început că situația noastră financiară era precară și că trebuia să ajungem la Perugia, unde primisem o bursă, iar ei ne invitau frecvent la un hotdog, o Cola și, nu rareori, chiar la masă.

La Nürnberg, am găsit un francez căruia i-am povestit despre rolul jucat de acel oraș în perioada nazistă și pe care l-am dus să vadă Palatul de Justiție și celulele criminalilor naziști judecați în celebrul proces. Nu numai că ne-a ținut pe cheltuiala lui două zile, dar ne-a dat și 100 de mărci să avem de benzină, deși mi-a fost greu să-i explic ce fac doi români la Nürnberg dacă n-au bani și scopul lor e să ajungă la Perugia, în Italia. La Fontainebleau, am găsit o familie de englezi cu care am petrecut o noapte întreagă în campingul de lângă castel, spunându-le povești cu Dej, Ceaușescu și, evident, Vlad Țepeș. Încă nu apăruse filmul lui Coppola, dar romanul irlandezului Bram Stocker era destul de cunoscut în Marea Britanie. Poveștile mele erau, însă, total diferite de roman, pe care nu am avut curiozitatea să-l citesc niciodată.

Ușurința comunicării cu necunoscuți m-a ajutat întotdeauna să ies din situații dificile. Cu timpul, poveștile mele au ajuns să fie construite pe măsura și după dorința ascultătorului, ipocrizia pălind în spatele nenumăratelor amănunte. Cea mai banală istorioară poate fi transformată, cu puțin umor, într-o mare realizare, într-un *exploit*! Autoironia povestitorului îl face pe ascultător să devină detașat și să nu perceapă esența problemei. Doar că îți trebuie o memorie de elefant ca să nu uiți, cu timpul, ce-ai povestit. O poveste inventată sau mai bine zis semi-inventată trebuie repetată la infinit, până când ajungi s-o crezi tu însuți, numai astfel va deveni credibilă. De aceea, cu timpul,

ajunsesem să cred și eu în propriile mele povești… Numai că la un moment dat ai nevoie să ștergi totul cu buretele și să te spovedești. Vei lăsa o lume întreagă decepționată că a ascultat *brașoave*, dar vei putea să continui să trăiești cu propriile tale amintiri. Libertatea pe care o vei regăsi după aceea îți va da o poftă de viață ca aceea de la 20 de ani. Asta trăiesc eu scriind această carte și mă bucur că, în sfârșit, nu-mi mai pasă ce cred alții.

De la Viena la Paris, am făcut un mic ocol pe valea Dunării, oprindu-ne deseori între Linz și Salzburg. Am bătut în lung și-n lat, vreo două zile, orașul lui Mozart. În Germania, ne-am oprit doar la Nürnberg, dar la intrarea în Franța am fost nevoiți să căutăm un service auto (și am avut surpriza să găsim unul chiar pentru Lada). Rodin ținea tare mult la mașina lui, i se părea că e toată averea sa și când s-a aprins becul roșu de la ulei a refuzat să meargă mai departe până nu găsim un service. Era vorba de o simplă defecțiune a ceasului indicator, însă n-am avut scăpare până nu l-am schimbat, cheltuind suta de mărci câștigată la Nürnberg.

12 iunie 2014

24. Prietenii mei, iubirile mele, belelele mele[8]

„J´ai travaillé
Des années
Sans répit
Jour et nuit
Pour réussir
Pour gravir
Les sommets
En oubliant
Souvent dans
Ma course contre le temps
Mes amis, mes amours, mes emmerdes
A corps perdu
J´ai couru
Assoiffé
Obstiné
Vers l´horizon
L´illusion
Vers l´abstrait
En sacrifiant
C´est navrant
Je m´en accuse à présent
Mes amis, mes amours, mes emmerdes
Mes amis c´était tout en partage
Mes amours faisaient très bien l´amour
Mes emmerdes étaient ceux de notre âge
Où l´argent c´est dommage
Eperonnait nos jours
Pour être fier
Je suis fier
Entre nous
Je l´avoue
J´ai fait ma vie

Mais il y a un mais
Je donnerais
Ce que j´ai
Pour retrouver, je l´admets
Mes amis, mes amours, mes emmerdes
Mes relations – Ah! mes relations
Sont – Vraiment sont
Haut placées – Très haut placées
Décorées – Très décorées
Influents – Très influents
Bedonnants – Très bedonnants
Des gens bien – Très très bien
Ils sont sérieux – Trop sérieux
Mais près d´eux – Tout près d´eux
J´ai toujours le regret de
Mes amis, mes amours, mes emmerdes
Mes amis étaient plein d´insouciance
Mes amours avaient le corps brûlant
Mes emmerdes aujourd´hui quand j´y pense
Avaient peu d´importance
Et c´était le bon temps
Les canulars
Les pétards
Les folies
Les orgies
Le jour du bac
Le cognac
Les refrains
Tout ce qui fait
Je le sais
Que je n´oublierai jamais
Mes amis, mes amours, mes emmerdes.“
(Charles Aznavour, *Mes Emmerdes*)
Am muncit,
Ani în șir.
Fără pace,
Zi și noapte
Pentru a reuși.
Pentru a urca
Piscurile.

uitând,
deseori.
în cursa mea contra timpului,
de prietenii mei, de iubirile mele, de belelele mele.
Cu toată energia am fugit,
însetat,
obstinat,
spre orizont,
spre iluzia abstractului,
sacrificând, îmi pare rău acum și mă acuz,
prietenii mei, iubirile mele, belelele mele.
Prietenii mei erau toți la comun,
iubirile mele făceau foarte bine dragoste iar belelele erau cele ale vârstei noastre, unde banul, din păcate, stimula cotidianul nostru
pentru a fi mândru,
sunt mândru,
între noi vă mărturisesc
mi-am trăit viața, dar, pentru că este un dar,
aș da tot ce am pentru a-i regăsi, admit,
pe prietenii mei, iubirile mele, belelele mele
relațiile mele-ah, relațiile mele
sunt – pe bune sunt –,
la nivel înalt-foarte sus puse,
decorate-foarte decorate
influente-foarte influente
cu c…e – cu multe c…e –
tipi de bine-foarte, foarte de bine,
sunt serioși-prea serioși,
dar lângă ei – foarte aproape de ei –,
îi regret mereu,
pe prietenii mei, iubirile mele, belelele mele.

8↓ Montaj-parodie de Gollum și Sméagol după cântecul lui Charles Aznavour „Mes emmerdes“. Traducerea autorului, realizată ad-hoc. (n.a.)

AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (I)

— Ați făcut Matematica? La București?

— Nu, am făcut Inginerie chimică la Iași. *Polymer science*.

— Ok. Atunci, că nu suntem pe public: Geometria Riemanniană nu pleacă de la infirmarea Axiomei lui Euclid, că două drepte paralele nu se întâlnesc. Deci nu e neeuclidiană. E doar o abstractizare a Geometriei diferențiale a lui R3, o varietate riemanniană, e una unde măsura e riemanniană, spre deosebire de măsura metrică, dar și Spațiul Riemannin e Spațiu Banach. Faptul că schimbi măsura metrică cu o altă măsură nu infirmă Axioma lui Euclid. Bolyai și Lobacevski au plecat de la infirmarea axiomei euclidiene, deci așa au construit o altă geometrie, fără aplicabilitate până azi.

— Aveți dreptate, însă așa nici Spațiile Minkowsky nu le veți considera neeuclidiene…

— S-a împământenit ideea că Lobacevski a inventat Geometria neeuclidiană.

— Nu sunt un specialist în geometrie, nici măcar în aia diferențială.

— V-am spus că am făcut Analiză funcțională și Operatori cu Voiculescu. Era Școala Foiaș la modă atunci și articolele mele și tezele au fost din Operatori. Referitor la bunicul, eu i-am spus că a fost condamnat 20 de ani. Referitor la „membru PCR“, am povestit chestia într-o „Spovedanie“. Dacă o citeați, acolo, în „Spovedanii“, scriam și despre bunicul și Canal mai detaliat. Poate că eu am spus „19 ani“ la Roncea. Dacă ați auzit pe bandă, în PCR am intrat în anul doi de facultate, nu făceai anul cinci dacă nu erai membru PCR. Toma Matei a refuzat până în anul 4, când a intrat ca să nu se ducă profesor la țară.

— Reascultați banda… Așa ați spus, dar nu e important. Despre PCR, poate e preferabil să vorbim în public, ca oamenii să înțeleagă ce e cu

dosarul „Caragiu“, „Trădare“ etc. Erau tehnici diferite…

— Tot în PCR, la prima ședință după ce m-au primit în anul doi, în anul trei am făcut scandal că Smaranda nu preda Geometrie diferențială, apropos de geometrie. Păi nu mă ascund, dar vreau să public „Spovedania“ cu Serviciile ca să se înțeleagă. Așa, fiecare ia ce vrea. Vedeți dumneavoastră, eu am fost la TV și am spus toată povestea, și cu manifeste, și cu bătaia, și cu „Toma Caragiu“. Apoi, unii au preluat doar „Toma Caragiu“. Roncea a tăiat mult din interviu. El m-a sunat în Irlanda și mi-a zis: „Ați declarat că vă chema Toma Caragiu.“ Eu i-am zis: „Da, și vorbim când mă întorc la București și numai *face to face*“. Nu mă ascund, el a înregistrat convorbirea telefonică, a dat-o tăiată fără să-mi spună și abia apoi și-a cerut scuze și a venit la mine cu interviul. Poate și de aia e chestia cu bunicul, eram foarte nervos când am vorbit cu el, mai ales că îmi dispăruse dosarul de la CNSAS și știu sigur că Dinescu îl avusese în mână. Deci, dacă aveți întrebări, vă răspund aici, după ce public „Spovedania“, vă răspund în public.

— Ok, acum am văzut ce ați scris, am să șterg *comment*-ul de la „Spovedanii“ de acum câteva clipe.

— Da, eram membru PCR din ’83, or pe Savu l-am cunoscut în ’85-’86. Eu am semnat un angajament și mi-au zis să pun un nume. Și am pus două: „Toma“ și „Caragiu“.

— Dinescu nu putea avea dosarul în mână, pentru că erați doar „sursă“, poate doar „mapă tehnică“… Nu puteați semna angajament, asta făceau doar informatorii ne-membri PCR. Ăia la Secu nu știau că sunteți membru PCR?

— Auziți? Aveam dosar cu „Trădare“. M-au bătut, exista dosarul ăsta la CNSAS, l-a citit Dinescu. Unde e acum? Nu am auzit de vreo aprobare a BOB PCR pentru cineva să devină

informator, habar nu am care e diferența dintre „sursă“ și „informatori“. Dar dvs. de unde știți așa de multe? Eu nu știu ce e aia DUI sau CID.

— Termenul „trădare“ se folosea doar în cazul când ați fi rămas în Italia, dar v-ați întors. Când au fost suspiciuni cu englezul, se făcea „supraveghere operativă“ și nu „urmărire operativă“… Erau tehnologii diferite și metodologie diferită… Încercați la CNSAS să vedeți dacă există microfilmul dosarului…

— Deci pe dosar așa scria. Eu lui Mark i-am dat tot felul de chestii de aici, făceam manifeste la Poli la imprimantă, le puneam la Facultatea de Matematică la etajul 3, la Cabinetul de Mecanică, la Sanda Tigoiu, actuala soție a decanului de la Matematică.

— DUI = dosar de urmărire informativă. CID = centrul de informare și documentare al Secu. Acolo era (este) baza de date cu tot: informatori, surse, rezidenți, adormiți etc. Totul prelucrat frumos pe Felix…

— Deci nu știu dacă eram sursă sau informator, habar nu am. Știu că m-au arestat în ’89, în sfârșitul lui septembrie și m-au bătut la „Luigi Cazzavilan“. Acolo au venit și Paul Savu, și Nicu Cristache, și un maior al cărui fiu e aici pe Facebook (maiorul a murit) și care mi-a zis că bine mi-au făcut, că el m-ar fi omorât în bătaie. Dar de unde știți dvs. toate astea cu stocarea bazei de date etc.?

— Dacă erați PCR, erați maximum „sursă“, nu „informator“. Puteați fi și „persoană de sprijin“, adică rugat pentru mici servicii, din când în când, dar ăștia erau pe posturi de conducere… Aștept să terminați episoadele Secu și am să detaliez. Dar un lucru sigur: nu se bătea în anii ’80, mai ales membrii PCR.

— Ete-na, m-a bătut vântul! Hai să fim serioși! „Rotisor“ și „sacul cu apă“ știți ce sunt? Dar încă o

dată: dvs. de unde știți? Ați fost ofițer de Securitate?

— Am să vă trimit un material (nu-l am la îndemână) cu modul în care se făcea codificarea în baza de date. Foarte frumos, chiar științific. Vă poate ajuta să înțelegeți cum totul era organizat înainte de introducerea în baza de date. Cine are acces la acea bază de date are multă putere. Și dvs. sunteți acolo, cu date personale etc.

— Paul Savu nu sunteți, că ăla habar nu are cine a fost Riemann! Dar acolo nu scrie de Mark Stevenson și de înregistrări prin București, prin crâșme și parcuri? Dacă tot aveți dosarul, de ce nu îl faceți public? Cu toate, cu ce am scris eu, și mai ales cu ce am fost acuzat.

— Nu am fost ofițer de Secu în RO. Dar știu, n-are importanță. Dacă doriți, am să vă trimit baza de date COMPLETĂ a celor de la Stasi, ca să vedeți ce frumos era organizată informația. La CID Secu, nu era așa organizat.

— Sau nu dă bine, ar trebui să fiu făcut „turnător“. Eh, nu prea am turnat. La Stasi a fost transparență, puteai să vezi tot: cine te-a turnat, tot. La noi, toți ofițerii de Secu sunt, vezi doamne, eroi și acum văd că spuneți că nu băteați, că pe mine m-o fi bătut vântul…

— Eu n-am spus că ați fost informator. Eu intervin doar dacă sunt discrepanțe tehnice în ce scrieți. De exemplu, chestia cu 19 ani — Canal. În rest, scrieți cum vă amintiți…

— Dacă spui adevărul, nu trebuie să-ți amintești. Aia cu Canalul e de la faptul că Roncea mă enervase foarte rău, în „Spovedanii“ scrie tot, și acolo chiar că nu pot povesti decât ceea ce mi s-a povestit. Și bunicul evita subiectul, eram mic atunci.

— Eu am spus care erau regulile cu bătutul. Dacă s-a întâmplat așa, puteați să reclamați, dar trebuia dovedit. Au fost de la Secu care au făcut și pușcărie pentru abuzuri, nu erau tabu. Și avocatul

Mușat (soțul lui Carmen de la Observator Cultural) a fost Secu și apoi a fost la bulău… Nu era tabu…

— Vai, ce vă plâng de milă!…

— De ce?

— Nu vă e chiar frică de nimeni? Nu vă e frică că mulți ca mine se pot strânge și pot face exact ce au făcut bandele de evrei cu naziștii după ’45?

— Nu mi-a fost frică niciodată. N-am făcut rău nimănui. De ce nu s-au strâns „mulți ca Dvs.“ după ’90 să facă asta?

— De proști! Sau pentru că și eu, și alții ca mine nu putem să luăm viața cuiva, orice ne-ar fi făcut.

— Mai aveți timp. Dacă v-au bătut (repet, mă îndoiesc) puteați cere despăgubiri prin Legea 221/2009.

— E, nu! Ăsta e maximum de tupeu! Despăgubiri…

— E chestie de principiu și aveați ocazia să dovediți ce s-a întâmplat…

— Cu 5.000 de euro, un napoletan îi elimină pe Paul Savu și Nicu Cristache în maximum două săptămâni! Dar nu vom face asta. Pedeapsa vine, dar mereu din altă parte. Și eu am fost pedepsit din altă parte pentru tot ce am făcut.

— Văduva lui Eremia (generalul) a luat 600K euro despăgubiri. Dar important e că se pun pe masă fapte și se probează…

— Habar nu aveam de legea asta și nici timp și nervi nu aveam! Dacă dispăruse dosarul… Dar văd că dvs. îl aveți!

— Dincă „Teleagă“ era nervos că nu se face planul la valută… Ginerele trebuia să plătească pensie alimentară. Nu așa e corect?

— Păi da! Și atunci nu merită Puiu și Dimofte să piardă bani? Oricum, îi furaseră.

— Dar Irina nu a furat… Muncește mult săraca…

— E corect, dar ginerele, când a fost dat afară din casă la 3 luni după ce s-a născut copilul și nu l-a văzut până pe la 16 ani, cum e?

— Cine? Socol? Haida-de!

— Schrotter, modista…

— Am toate conturile, știu și cum a intrat Intel acționar acolo (și dom' Profesor) și cum s-a făcut sediul Omnilogic de către arhitectul Gazzaniga, elvețian, amicul meu. La St. Moritz s-a făcut totul. Am totul înregistrat audio-video. Schrotter. Dar ce? M-am luat de ea? Nici ea nu s-a luat de mine.

— Păi, parcă și modista a pierdut bani atunci…

— Irina are alte treburi, cu diplomele la străini, nu știu, era la Iași studentă.

— În sfârșit… Pot să vă întreb ceva de Domnești?

— Ete-na! A pierdut 100k și are acțiunile la Sibex! Da, vă rog, deși ar fi frumos să vă prezentați cu numele real (nu că nu aș putea să-l aflu).

— Terenul a fost pus gaj la banca RO-IT, când ați luat 450K. Atunci cum puteți scoate la vânzare?

— Ce?

— E numele real.

— Casa de la Domnești, vila, e ipotecată la bancă pe 75k, la Munteanu.

— Ați pus la vânzare casa și terenul la Domnești (129K). Păi dacă era amanetat la bancă?!?

— Era pe 100k, dar am plătit și dobânda și 25k din capital.

— Aha, acuma am înțeles. Păi când scrieți pe blog, scrieți complet, să înțeleagă oamenii, că uite, ies confuzii…

— Păi dacă cineva plătește 125k, banca ia 75k și nevastă- mea 50k. Am scris foarte clar. Vila aia, la partaj, a rămas jumi-juma.

— Mă referam la textul cu Serviciile, în care ziceți că nu v-au lăsat să vindeți…

— Păi așa a fost, așa mi-a zis clientul dvs.. Lucrați la Coldea acum? Știți și episodul Coldea-Maior-Dăianu-Predoiu? Ăla de la sediu, de la casa Lupeascăi?

— Păi, dacă s-au legitimat, nu ați văzut nume și prenume pe ID? De ce nu v-a spus și cine erau? Că Serviciile nu se ocupă de asta, că nu le iese nimic de acolo…

— Habar nu am, eu cred că erau oamenii lui Dimofte, nu Serviciile. Dar el așa mi-a spus.

— N-am treabă cu Serviciile din RO, deci nici cu Coldea& restul. V-am spus că am studiat *Polymer science*.

— L-au speriat cu nevastă-sa (că aia lucra la MApN). Și ce dacă ați studiat polimeri, poate ați fost și la ICECHIM? Am trecut și pe acolo aproape un an, în anii ’80.

— Nu văd ce interes aveau. Că doar sechestru în acțiunea contra dvs. au pus altundeva, nu aveau interes. Veniți în RO pe 3.12? Nu am lucrat la ICECHIM. Am fost la „P. Poni“ Iași, la Simionescu.

— Petru Poni știu cine. Simionescu, nu.

— Of, Institutul „Poni“…

— De ce să vin în România pe 3. 12?

— A fost Simi tatăl, acum e Bogdan fiul…

— Sechestru nu au pus pe nimic, au vrut să pună pe acțiunile de la RPH, dar nu mai sunt ale mele de multă vreme.

— Păi în 3.12 parcă aveți audiere prin instanțe…

— Ce audiere? Unde? Am pe 18 proces cu Chirieac.

— Păi nu aveți o speță cu Mache în 3.12?

— Și ce dacă? La Mache merg Doru Costea și Piperea. Dacă vor audierea mea, să facă o comisie rogatorie.

— De ce vă temeți? Nu e mandat pe numele dvs., nu văd de ce vă temeți…

— Până pe 3. 12, o să aibă Kovesi toată arhiva, așa că pot să mă și audieze.

— Vă garantez că ce am discutat aici rămâne. Nu transpiră…

— Uite, de din ăștia ca dvs. mă tem, că nu am bătăuși angajați pentru mine și nu vreau să mor pe trecerea de pietoni sau să-mi găsească droguri în geantă. Dar puteți să dați oriunde ce am discutat aici.

— Chiar dacă pot, nu dau. Asta se cheamă *fair play*. Nu vă face nimeni nimic în București sau oriunde în RO.

— Asta credeți dvs.! Dimofte nu mai e la Monte Carlo, dar știu unde e.

— Ce se câștigă dacă Sima e *framed-up*? Că arhiva tot rămâne…

— Și nu l-am blestemat eu, dar l-au pedepsit ciprioții și a pierdut în Cipru 220 de milioane. Arhiva aia rămâne, dar e nevoie de cineva s-o explice, altfel ia ani de zile.

— Poate Dimofte face ca ex-partenerul lui DSK, acum 2 săptămâni în Tel Aviv…

— E o dubă plină de documente și hard discuri. Nu știu ce a făcut partenerul lui DSK. Dacă tot știți tot despre mine, atunci știți că primul produs financiar în Italia l-am făcut cu Mario Draghi pentru Enrico Cucia de la Mediobanca și că am relații bune și cu Soros, și cu Blankfein, nu sunt chiar singur pe lumea asta.

— A sărit pe geam de la et. 33. Făcuseră un împrumut de 50 milioane la un rus ca să investească în Sudan, dar acolo s-a schimbat norocul și au pierdut. A venit rusul, a cerut banii, ăsta s-a speriat și a sărit… Avea vreo 45 de ani, francez-israelian, 4 copii, soția murise de doi ani… Nu se poate să nu știți… Jambonică mai este la BSI?

— Nu știu, că nu am citit presa de vreo 3 săptămâni, decât știrile de la Bursa de la CNBC și nu am văzut asta. Ohhh! Știți și de Gamboni? De unde? BSI e în pragul falimentului, au luat-o cu chiu cu vai niște brazilieni și așteaptă aprobare de la Federale delle Banche.

— Dom' Sima, ăștia care au studiat macro sunt băieți deștepți. Dar v-am spus, *mucles! Parol.*

— A plecat directorul general Polloni Franco.

— N-a mai luat-o Kazahstanul? Că așa era vorba…

— Cine a studiat macro? Păi Kubliaev Timur are vreo 30 de mld. acolo, așa crede el. BSI se cumpără cu 500 milioane. Problema e să acoperi găurile.

— Eu. Așa se numea pe scurt? Macro. Era perla de la inginerie. Mai ceva decât electronica. Macro vine de la *macromolecule*, adică *polimeri*…

— Am fost și corigent la chimie, m-a lăsat mama. Am avut mama-soacră și nevasta chimiste. Ăștia care au studiat macro-economia la SIE știu și de Gamboni… Câți ani aveți? Auziți, și de ce vă interesează așa de mult persoana mea?

— Soția dvs. e chimistă? Am 49 ani. Nu am treabă cu SIE RO.

— Că nu preocupă doar dacă spun eu adevărul, e mult mai mult decât atâta.

— Nu mă interesează, dar citesc din când în când ce scrieți. *That's all, nothing else*.

— Da, fosta mea soție a făcut Chimia, are 46 de ani. Dvs. sunteți generația Irinei. Ați făcut „Negruzzi"?

— Păi atunci de ce a mers la Tăriceanu?!? Că mai sunt activități de profil în București, chiar și la ICECHIM.

— Păi eu, când am luat-o în '97, era deja la Tăriceanu. La IPROCHIM, în Iași, am avut și unchiul, și mătușa. Inginerul Năstase Ghe., foarte cunoscut în Iași în anii '70-'80.

— Mai bine în învățământ. Puțini bani, dar calm, fără stres. Acum lucrează la Târguri și expoziții, nu? Că e cineva Anca Sima acolo… Poate e coincidență…

— Nu. Acum face *coaching*, e pe cont propriu, măcar atât a învățat de la mine: că nu e bine la stăpân.

— La Iași nu mai e nimic. Nici Tehnoton, nici CUG, nici CFS, nimic… Clienții dvs. au avut grijă…

— Ce mai vreți să știți despre mine? Că sunt în pasă bună, în Lichtenstein, după o super-cină la niște prieteni. Și pot să răspund la orice întrebare.

— Nu e nimic special de aflat. Aș spune doar că puteți merge în RO fără probleme.

— Și eu oi fi prost să vă cred! În România vin doar cu trenul blindat de la Zurich, ca Lenin.

— Puteți să spuneți cine câștigă ceva din *frame-up*-ul dvs.?

— Da, câțiva foarte importanți, despre care nici nu ați auzit, dar e prea târziu. Când v-ați apucat de investigat, era prea târziu, nu mai era serverul sau poate că da, corect…

— Chiar credeți că nu pot vedea, chiar și acum, pagina web WBSH? Așa cum a evoluat în fiecare an…

— Nu ați reacționat la Robciuc și Kongsberg, se vede că sunteți format bine. Hai, vă rog, uitați-vă! Vă dau un cont și vreau să știu cât e pe el. Dacă dvs. intrați la Swiss Safe Data, eu vin mâine acasă!

— Deformație profesională (*self control*). Bun, hai să vă spun totuși. O dată în viață, pentru prima și ultima dată în viața mea, am și eu o slăbiciune. Și nu m-a rugat, nici spus, dar am înțeles printre rânduri „să nu mă bag“. Și pentru că am această slăbiciune, repet — singura dată în viață, am să fac ce dorește. Deși nu înțeleg de ce vrea asta!

— Să nu vă băgați unde? Vorbiți în dodii, eu nu sunt agent!

— Pot vedea arhiva paginii WBSH când doresc. Cu modificările de-a lungul timpului. Dar nu e cazul să bravăm acuma. Tot așa știu și de *warning* dat de autoritatea Virgin Islands dvs., în mai 2013, dar nu fac caz de asta.

— Ce *warning*? WBSH nu mai există!

— „Să nu mă bag“ = adică să vă las în pace, să nu vă creez probleme. Nu știu nici eu ce a vrut să

zică, dar e fată bună și fac ce m-a rugat. *Warning* dat în mai 2013. Faptul că încercați să tranzacționați fără a avea permis.

— Și de aceea vă băgați pe public? Să găsiți marea descoperire că am zis eu „19 ani“ și să mă întrebați de PCR și restul? Ca să-i faceți plăcere, WBSH nu a mai tranzacționat din septembrie 2012. Clienții nediscreționari au tranzacționat și și-au luat toți banii, și chiar mai mulți, i-am pus să semneze că au luat și cât, până în aprilie 2013, la CMC Goldman Sachs. De PCR, am scris aici, pe privat. La fel de „19 ani“.

— Uitați-vă, am șters acolo, în public. Dar, dacă nu vă place, nu mai intru la „Spovedaniile“ dvs. Deși sunt anomalii acolo. Exemplu, întâlnirile cu Băsescu (ori sunt două, ori sunt multe).

— Conturile WBSH de la BSI și UBS sunt blocate de procurorul din Elveția. Nu a găsit nimic în neregulă, dar așteaptă să-i răspundă din România ceva, ca să mi le deblocheze și, până atunci, am alte conturi permise de procuroarea elvețiană. Ascult anomaliile și le explică Băsescu personal la Hotnews, la interviu, înainte de referendum și la Bursă, la târg.

— Chiar nu știți de *Notice of warning* în mai 2013? O am pe undeva, am să vă trimit. Plus STASI database, n-am uitat.

— Dar am fost și la Foișor, la Peleș, la o chestie organizată de Fota. Băsescu a venit doar 5 minute, nu am dat nici măcar noroc, deci două sau trei.

— Recent, în interviul la TV, ați spus că ați asistat la multe întâlniri *tête-à-tête* Băsescu-Predoiu. Înainte ziceați că l-ați văzut pe Băsescu doar de două ori.

— Eu nu am fost niciodată cu Băsescu și Predoiu în același timp, ați înțeles greșit. Știu de multe întâlniri Băsescu- Predoiu de la Predoiu. Și știu și de telefoanele lui Băsescu la Predoiu, când Predoiu era în Elveția cu mine.

— Oh, nu, ați spus foarte clar. Caut interviul și vă dovedesc. Recent, cred că la B1. Ați spus foarte clar: „Am asistat la multe întâlniri Băsescu-Predoiu.“

— Și am multe SMS-uri de la Predoiu, în care îmi scrie despre șeful său, adică Băsescu. Nu cred așa ceva.

— La TV ați spus recent că ați fost de față la multe întâlniri B-P.

— Nu am spus așa! Vreau să aud, doar nu sunt nebun!

— Am să vă trimit link-ul la interviu. Să știți că am memorie bună. *Is part of the training.*

— Cred că am spus de chestii Băsescu-Predoiu știute de la Predoiu. Nu aveți memorie mai bună ca a mea, facem concurs pe bani cu memoria pe orice temă și orice domeniu! Nu în chimie și matematică! Altceva, oricând!

— Dar nu vă faceți probleme. Am promis „slăbiciunii mele“ că nu se întâmplă nimic, și eu mă țin de cuvânt. Ce, n-ați avut niciodată „o slăbiciune“?!?

— Nu.

— Bine. Poate vom juca odată *blind chess.*

— Și nu cred că e o femeie care să mă cunoască pe mine și pe dvs. și care să-mi vrea așa mult bine.

— „Slăbiciune feminină“, vreau să zic… Uite că există!

— Nu sunt bun la șah, sunt modest, am jucat bridge profesionist.

— Vă rog să fiți liniștit, nu e vorba de *exa* dvs. N-aș îndrăzni…

— Deci nu știu de ce femeia aia v-a rugat să nu vă băgați, pentru că eu știu că în România mă iubește doar o femeie și pe ea nu o cunoașteți sigur.

— Păi am spus eu că e din RO?!?

— Dar puteți să îndrăzniți, eu am divorțat de 4 ani. De 3, scuze! Ah, dacă e din Elveția, Franța sau Italia… Se poate Franța sau Rusia. Aștept link-ul

cu Băsescu-Predoiu și concurs de memorie facem pe ce temă vreți, în afară de chimie.

— Domnu' Sima, nu o cunosc pe *exa* dvs., stați liniștit. Da, e din una dintre țările amintite, sunteți perspicace. Vă dați seama ce influență are pentru mine, dacă o ascult… Deși, zău, nu știu de ce o face…

— Da, și o cheamă Ileana.

— Vă promit link-ul cu B-P. E unul dintre interviurile recente, când cu Rompetrol, Tăriceanu etc…

— Simplu. O femeie face asta din dragoste.

— Nu știu despre cine vorbiți. Nu o cheamă așa…

— E româncă? Dacă e româncă, e Ileana sau Dana. Ori Elveția, ori Franța. Dacă nu e româncă, nu o cunoașteți.

— Domnu' Sima, eu nu intru în viața dvs. personală, zic să fie reciproc. Pot doar să vă spun că, dacă a reușit să-mi intre în creier, are calități rare. Multe au încercat…

— Viața mea personală e destul de ascunsă și discretă, logic că are calități rare, că doar nu m-am iubit cu orice femeie…

— Nu cred că ați interacționat intim cu această femeie. Mi-ar părea rău să fi fost așa…

— Dacă ați fi făcut ceva Logică și Principiul cutiei al lui Dirichlet, ați fi realizat o chestie simplă.

— Poate mă ajutați dvs., chiar vă rog…

— E foarte simplu. Ca cineva să vă spună să nu vă băgați, înseamnă că are un mare respect pentru mine, eventual că m-a iubit la un moment dat și nu vrea să mi se facă rău. Atunci, cum deja ați spus că nu e din România, eu am puține variante de femei de acest tip. Mi-e foarte simplu să mă duc la toate și să le spun că mi-ați spus asta, nu folosesc nume și prenume, ci doar faptul că sunteți chimist și ați făcut polimeri, e pasiunea dvs. și toate femeile dvs. trebuie să știe asta.

— Așa este, însă știe că îmi cere un lucru greu și totuși o face. Oricum, pentru faptul că a reușit să-mi intre în creier, am să o ascult. Deși gelozia, știți dvs…

— Ea nu numai că va recunoaște, dar se va supăra pe dvs. că mi-ați spus faptul că vă ocupați de mine așa intens. E o dovadă că nu o ascultați. Ca să știți că eu am pe 3 decembrie proces cu Mache sau chestia cu BVI, de care nici eu nu știu, înseamnă că aveți acces la tot felul de chestii sau căutați procesele mele pe Net toată ziua. Cu Mache s-a amânat de curând, eu nu știu când e, că nu mă freacă grija, am avocați.

— De ce s-ar supăra că v-am spus? Nu am zis nimic rău de ea, dimpotrivă… Oh, nu, nu va recunoaște. Dvs. aveți păreri curioase despre loialitatea femeilor. Cea de care vorbesc e o *rara avis*, chiar unicat, nu veți reuși… Dar nu e frumos din partea dvs. să faceți așa, să folosiți ce vă spun pentru a aborda o doamnă… Nu e frumos…

— Deci dvs. pe de o parte mă studiați, pe de altă parte i-ați promis.

— „Studiat“ e una, „acționat“ e alta.

— Eu nu am spus că o fac, ci că aș putea s-o fac. Iar nu aveți logică. Dacă voiam s-o fac, nu vă spuneam sau… și ce să acționați? Credeți că mi-e frică? Păi tăceam din gură, nu scriam nimic. Nu vreau să șantajez pe nimeni, nu am ce pierde!

— Domnu’ Sima, nu mă „ocup“ de dvs., am alte priorități. Nu fiți speriat de RO, pentru că nimeni nu vă vrea răul (personal, fizic). Nu aveți a vă fi frică de nimic, trec toate…

— Logic că trec, depinde cum… Eu tot aștept să găsiți neconcordanțe la „Spovedanii“, dar nu prostii din astea, ca la Roncea, cu „19 ani“!

— Poate veniți la anul la aniversare… 30 ani de la absolvire… Vorbesc de grosul anului, colegii cei mulți…

— Domnule, cea mai bună minciună e adevărul: nu se va face.

— Sunt multe neconcordanțe, dar am spus că nu vă voi deranja pe spațiul public. Văd că ați început a bloca la greu comentatorii…

— În 2010, singura dată când s-a făcut, am făcut-o eu și Măriuca Talpeș. Acum, Măriuca are treabă cu afacerea Microsoft, eu sunt aici, nu va organiza nimeni nimic. Pe cine am blocat?

— Păcat, era o bună ocazie să veniți în RO.

— Blochez agramați și pe cei ce înjură. Când voi veni eu în România, va fi haos și atunci nu se știe cum va fi.

— Păi ați spus că faceți curățenie. Chiar azi ați spus. Ați mai blocat și-n trecut. Păi, așa, dispare diversitatea de opinii…

— Păi nu blochez pe cine mă înjură. Pe Adrian Nicolae nu l-am blocat.

— Vreți să vă trimit *warning*-ul din Virgin Islands? Mai e interviul cu B-P și a mai rămas ceva?

— Eu blochez tipi gen Moș Crăciun sau agramați sau din ăia care scriu vulgarități. Păi ce, sunt prost să-i blochez pe ăia de mă înjură? Ăia îmi fac bine, doar că sunt puțini. A rămas concursul de memorie, dacă vor spune ceva Robciuc și Kongsberg și ați zis că știți și conturile de pe WBSH și alte discrepanțe în „Spovedanii“.

— A rămas și database Stasi și detalii de pe website WBSH. Am să încerc să mă țin de cuvânt azi, mai târziu, dacă nu mă văd cu „slăbiciunea“ mea… Altfel, cel mai târziu duminecă…

— Păi Stasi nu mă interesează! Păi dacă „slăbiciunea“ dvs. e în București (dar stă în străinătate), atunci e foarte simplu pentru mine.

— Nu, conturile nu vă dau, că e sensibil. Dar alte date de pe webpage WBSH, da. Din ce dată (an, lună) doriți?

— Conturi, vreau să văd conturi, restul e banal.

— Dacă e simplu, chiar sunt curios cine credeți că e: femeie cu doi copii. Mâine o să fiți obosit, mai bine faceți nani.

— Ăsta nu e „nume și prenume“. Dar, mă rog, dacă atâta puteți… Vă spun însă un lucru: dacă cineva se atinge de un singur fir de păr al ei, fac moarte de om.

— Bănuiesc, sunteți obișnuit? De ce credeți dvs. că eu aș vrea să fac rău unei femei care se pare că încă ține la mine?

— Chiar credeți că, la *training*-ul meu, oricine îmi intră în creier? Nu e vorba de a fi primul, ci doar că nu a avut relații la Kg, cum insinuați…

— Doamne, dar ce, am insinuat eu așa ceva? „Uite! Vedeți? Vă grăbiți!“ (să vă citez din Tache și Mache, sceneta „Amici“, a lui Caragiale) E foarte bine că o iubiți așa de mult. Oricine ar fi, dacă și eu am iubit-o, merită cu prisosință.

— Bine, lăsăm așa. Dar să știți că aveți un noroc chior cu ea. Zău nu știu de ce a insistat, dar n-am ce să fac, există uneori „autorități“ la care ne supunem…

— Mă confundați, eu nu am fost în viața mondenă și nu am avut relații trecătoare. Și sunt și foarte discret, chiar și în „Spovedanii“, nu dau numele femeilor, nu dau mai nimic.

— Dar parcă Marie Rose spunea altceva (…)

— Marie Rose spunea tâmpenii. În primul rând, că am fost o singură dată cu ea la un prânz. Nu a fost nimic între noi etc.

— Ziceam doar ce spunea… Credeți că voia să-și dea importanță?!?

— Marie Rose s-a apucat să mă beștelească ca nu cumva să-i fie numele amestecat în scandal, că aflaseră ăștia că a fost clienta mea. Urât! Mai ales că a câștigat foarte bine cu mine și nici nu am avut nimic intim sau personal. Au sunat-o pe Marie Rose, ea a crezut că eu o bag în oală și așa că fraiera s-a apucat să mă facă gratuit de rahat. Abia atunci m-am enervat, că nu pierduse nimic! Dimpotrivă, nu mai avea bani la mine de mult și nu înțelegeam ce vrea.

— Dacă e așa, atunci vă cred. Uneori, femeile sunt impredictibile…

— Așa a făcut și Alexandra Gătej. A câștigat cu mine și au sunat-o, și ea a început să mă spurce. Cu Gătej avusesem o poveste când ea avea 20 de ani și eu 24, nu îi pomenisem numele și câștigase foarte mult și așa mai departe. Apoi, că femeia s-a apucat să mă beștelească… Mi-a zis mai târziu că de ce nu am dezmințit că suntem amanți, că scrisese „Libertatea“ o prostie, că îmi lăsasem nevasta din cauza ei. Complet greșit.

***

— Domnu’ Sima, eu aș sta mai mult, dar trebuie să fac *update* aici. Dar vă promit că vă trimit ce am spus. Lăsați-mi „slăbiciunea“ în pace, nu scormoniți, fiindcă am să știu. Noapte bună!

— Nu voiam să vă spun, doar că v-a rugat să nu mă răniți și să nu îmi faceți rău. Tocmai pentru acest articol nu voiam… V-a rugat… Scriu rău, sunt obosit și eu. Noapte bună! „Honi soit qui mal y pense!“

— Nu aveți somn! Nu vă vreau răul, am spus explicit anterior. Puteți fi sigur.

— Sper…

— Eu nu, dar cu alții vă descurcați cum știți…

— Aveam deja destui care îmi doreau un sfârșit pe 22 noiembrie, sper să nu mai fie unul.

— V-am spus explicit că mi s-a „sugerat“ voalat să fiu băiat *gigea*, are autoritate asupra mea, i-am spus OK și așa rămâne! Nu știți ce poate face o femeie dintr-un om, chiar inflexibil?

— Aștept dosarul meu de la Secu, poate îl publicați în ziar, aș fi foarte fericit… Dar tot eu nu am slăbiciuni, nici măcar la femei…

— Vine și asta dacă doriți așa tare, dar eu nu mă bag. Vă spun încă o dată: am o „slăbiciune“, prima și ultima dată în viață, și am promis!

— Curiozitatea mea e însă de ce investigați dvs. asupra mea, ce vreți de la mine, nu dvs., ci voi?

Știți că sunt incontrolabil, nici măcar cu copila nu mă înduplecați.

— Apropo de discrepanțe: în 1970, când a terminat Nicu și a dat admitere, nu a fost nici un decret cu *examen-less* la admitere. Nicu a dat atunci admitere la Fizică. Numai olimpicii săreau admiterea. Dădeau și Bac-ul la București. La lotul lărgit, nu la liceele lor, cred că știți…

— Nu știu, mie așa mi s-a spus, că nu au dat admitere cei ce au luat 10 la Bac.

— Eu spun să nu amestecăm copiii, nici n-am făcut vreun apropo, aveți o fată sclipitoare, să vă trăiască!

— De unde știți și despre fiica mea? Știu despre admiterea fără examen. Eu am dat, că nu s-a făcut OIM în 1980.

— Ați scris că s-a dat decret. Nu există așa ceva. Sigur că a fost favorizat la admitere, dar asta neoficial… Fără decret. Nu vă mai luați după ce vi „se spune“ și apoi dați ca fapt cert, că știți cum e… Oricum, vă aștept la concursul de memorie, măcar un *trivial pursuit*, să jucăm poate un *blind chess*. Și cine știe…

— Nu scriu istorie, scriu o carte de amintiri din viața mea. Șah? Mă bateți și cu fața, nu sunt jucător!

— Memoria mea e foarte bună, asta vă asigur.

— E foarte bună, dar nu extraordinară. Mi s-a spus și că Patilineț a murit în Turcia, nu în Grecia. Eu așa știam, ce mai contează unde?…

— Eu spuneam că atunci când dați referințe ce apar certe despre legi, evenimente, tre’ să fiți atent… Nu de alta, dar nu sunt Memorii obișnuite… Aveți atenția Media, deci e bună acuratețea…

— Ați citit Memoriile lui Churchill?

— Nu știu ce are Patilineț cu memoria… Patilineț, am scris eu în „Spovedanii“ cum a murit și mi-au spus. Nu e așa. E Turcia. V-am răspuns.

La altceva, eu am atenție distributivă, pot răspunde la 10 oameni simultan.

— Nu, nu am timp de memorii, dar la dvs. era un motiv particular. Da, Patilineț a murit în Turcia, accident de auto… Păcat pentru Tania…

— Ehhh! Acolo era un semn pentru legea avorturilor și nu a fost accident, ci crimă. Dar știți mai bine! Memoriile lui Churchill au luat și Nobelul pentru literatură. Merită citite.

— Mai sunt și accidente, nu? Mai mor oameni și de bătrânețe, nu? Doar ați văzut Arafat. Toți urlă: „Conspirație!“. Dar a murit de bătrânețe…

— Arafat nu e ca la Patilineț. Marin Neagoe se ocupă bine de sarcini, ca și nepotul său Renato Neagoe…

— Aveți o obsesie cu Patilineț. Nu era motiv de a-l elimina. Nici la Trofin nu a fost crimă…

— Dar dacă doamna v-a rugat să nu vă băgați, de ce atâta curiozitate pentru memoriile mele, dosarele mele, conturile mele etc.?

— M-a rugat să fac așa, ca să nu vă fie rău… Și, în ce mă privește, așa fac, fiindcă am înțeles-o. Dar asta nu înseamnă că nu tre’ să mă uit pe unele documente etc.

— Nu mă simt confortabil că mă citesc Serviciile, oricum nu pricep esența, se pierd în amănunte. Eu scriu sau vreau să scriu literatură, trăirile mele sunt importante, nu amănuntele. Păi nu mai bine faceți astfel ca Dimofte să plătească pentru toate matrapazlâcurile? E bine și pentru țară. Sau nu contează țara?

— Dvs. nu scrieți doar memorii. Dvs. faceți valuri, uneori, când atingeți subiecte în derulare și aveți atenția Media. Așa ați făcut cu Tăriceanu — Rompetrol, și nu e *fair* să vă băgați, să influențați șansa unui candidat. Ați văzut cum Media a marșat pe asta câteva zile… Vă faceți singur dușmani… Staful lui nu va uita…

— E remarcabil! O iubiți mult, pentru simplul fapt că nu ați anchetat din inerție și asupra ei.

Chapeau! Și ce? Am spus minciuni? Erau adevărate!

— Adevărat sau nu, nu e *fair* să vă băgați cu asta în timpul campaniei… Pentru că erau date (info) aparent concrete.

— Poate vine un despot luminat și face curățenie. Începe cu clasa politică și continuă cu Serviciile. Știu că e utopie, dar cine știe? Dar ce e *fair* pentru dvs.?

— Se scoate la vânzare restul de țară și dvs. vă pasă de Servicii? Serviciile fac și ele un mic ciubuc, acolo… Nu mai sunt ce au fost odată…

— Eventual să vă fi ajutat cu băncile și conturile din Elveția mai departe?

— Cine să fie ajutat?

— Dacă se vindea România în ’90 pe 1 leu, era mai bine, că nu mai era nimic de furat. Ce fac Serviciile? Un „mic ciubuc“? Ia să vă dau ceva ca să nu ziceți că ați pierdut noaptea degeaba.

— Nu tre’ să anchetez asupra ei (dacă de fata aceea vorbiți). Eu știu SIGUR că e om de excepție. Am criteriile mele. Oamenii din Servicii acuma fac „servicii“ altora afară… Se mai oferă să dea câte un mic „info“ etc. Fac și ei ce pot. Toată treaba asta cu „serviciile“ din ultima vreme e foc de paie. Chiar și treaba lui Moraru e apă de ploaie, AMior va nega… *And that’s it.*

— Foarte bine faceți că nu anchetați. De aia am zis *Chapeau!* Eram sigur că nu ați anchetat, păreți om de soi. Dar asta, tot apă de ploaie?:

• To: Mr. Boris Golovin Date: 24.05.2014 Dear Sir, Following our recent discussions, please find below a short presentation of our company, BONLIEU TRADING S.R.L., and of its subsidiaries, ROMIKE Trade S.R.L. CRIABO Defense & Security S.R.L. and CRIABO B.C.G. Consulting S.R.L

• Name: BONLIEU TRADING S.R.L. Headquarters: World Trade Center Bucharest, România Incorporation: the company has been

incorporated în 2014, as a project to bring together and consolidate the activities of a host of different companies belonging to the actual shareholders.

• Capital: 1.000.000 EURO

• Object of activity: The Company is built on the principles of a trading house, with the relevant experience and connections of its shareholders at the core of its assets. The main activity is trading and production of „special products“ in the field of defense and security. În addition to this, the company is involved in a huge range of projects, ranging from consultancy specialized to European funded projects to building, food, tobacco and alcohol products production and trading, furniture trading, energy and natural gas distribution, etc. In the next month a large number of companies will be transformed in specialized subsidiaries of BONLIEAU TRADING.

• President of C.A.: Virgil Măgureanu

• Administrators: Florin Ghiulbenghian, Alexandru Niculescu and Iulian Gradisteanu

Associates:

1. Cazacu Aurel (ex-President of RomARM, ex-general manager of RomTehnica, colonel of Romanian Army)

2. Delidakis Ioannis (colonel of Greece Army, former F-16 pilot)

3. Ghiulbenghian Florin (businessman — building company, TV station, art galleries, jewelry stores, special products trading)

4. Gradisteanu Iulian (former deputy minister of Oil and Gas, former president of RomGaz, former president of SNP Petrom)

5. Măgureanu Virgil (former head of SRI — Romanian Intelligence Service)

6. Niculescu Alexandru (businessman — civil and military airplanes maintenance and spare parts, air transport services)

7. Florescu Mugurel (ex-head of Military Prosecution, ex-deputy director of STS — Special

Transmissions Service, general of Romanian Army)

8. Gălușca Alexandru (ex-military attaché în China, ex-deputy director of DGIA — Military Intelligence of Defense, ex-deputy head of Romanian Air Forces

— Bun, dar n-au voie oamenii să facă parte din *board*, în timpul lor liber? N-au fost prinși încă cu nimic. Acuma nu știu dacă masonul Florin poate să mai fie în *board*, mi se pare că a primit un post pe la Bruxelles…

— Dar Konsberg și securizarea frontierelor, adică EADS? Da, oamenii ăștia fac *board* și vând grâu… Și porumb… EADS vine după Prezidențiale.

— Eu am spus că nu a fost *fair* să interveniți în timpul campaniei cu ROMPETROL. Că putea să se rostogolească rău de tot. Tăriceanu nu e un nimeni, mai are oameni cu el, nu?

— Tăriceanu e un gunoi și mai e și prost. După ce a furat cu Romtelecom, a făcut la fel cu Poșta și Citroën. Dar a dat banii la unii din Empire State Build și a pierdut tot.

— Are un rol de jucat în viitor. De asta am zis că tre' să fiți atent unde atingeți… Apoi vă plângeți că vi se vrea capul… Dar cine începe?

— Eu nu fac parte din ăia cu „Capul plecat, sabia nu taie". Nu ați înțeles că nu am trăit degeaba?…

— Eu nu înțeleg un lucru: dacă sunt memorii, apăi scrieți memorii, dar când intrați în direct la TV și începeți cu Tăriceanu etc., apăi asta numai memorii nu sunt. Tocmai în campanie…

— Păi eu scriu cum îmi vine. Era chestia cu S.R.S. și am scris cu Rompetrol. Nu scrisesem înainte din respect, că murise Patriciu. Apoi, am scris. Există și ceea ce se numește „siguranță națională".

— Și disturbarea alegerilor cu tot felul de alegații poate uneori să se considere că aduce

atingere siguranței…

— Ce alegeri? Nu vă iese ce vreți, oricum americanii vor face cum vor.

***

— Instanța, dacă dorea să vadă dacă sunt *fake*, verifica transferul lui Chirieac la nevasta lui, care era unul dintre documente. Dar nu a verificat. Dacă ai documente și vrei să vezi cum sunt, ceri originalul la banca plătitoare și apoi la banca unde au ajuns banii. Dacă vrei să afli adevărul…

— Nu erau bani mulți transferați acolo, la nevastă… La Chiriac e multă evaziune, va avea probleme, are mulți dușmani…

— Eu am doar plecarea. Păi la nevastă erau banii pe care și i-a oprit. Restul, i-a luat *cash* și i-a dat mai departe.

***

— Domnul Știrbei (sau cum vă cheamă), nu poți oferi servicii prin bancă sau prin alți brokeri dacă ești ilegal. Nu îți deschid băncile elvețiene cont pe firmă din BVI dacă nu poți face ceva. Și nici brokerii londonezi sau americani.

— Zic iar: așteptați să vedeți. Eu credeam că știți. Au analizat întâi datele, nu s-au aruncat așa…

— Eu nu mă uit la fotbal și nu mă duc la meciuri, dar și la fotbal putem face concurs de memorie. Până în ’90, că după aia nu am mai citit ziarele de sport.

— Începând de când? Măcar din anii ’60, dacă nu înainte…

— Domnul Știrbei, WBS Holding avea niște bani pe care îi investea cum dorea. Simplu, din 1930, de la Mondialul din Uruguay.

— *Well*, îi investea, dar sunt niște reguli. E vorba de oferta de servicii, și astea sunt regulate… Eu am citit tot ce a scris Ioan Chirilă. „Istoria Mondialelor“, dar e posibil să-mi scape ceva… În Marea Britanie, în BVI, sunt regulate dacă faci tranzacții la ei. Lăsați avocații să se lupte, nu am

făcut nimic ilegal, că nu puteam să fac. Facem și pe Mondiale dacă vreți.

— Eu n-am dat verdict, am spus doar că BVI a dat *clear warning* la *potential clients.*

— Uite: cât a fost Germania-Ungaria în 1954, în grupe?

— A câștigat Ungaria, dar în finală au bătut nemții. În finală, a fost parcă 8-3 sau 5-3, în grupe parcă 3-1. M-ați prins aici…

— 8-3 Ungaria în grupe și 3-2 în finală pentru nemți. E rândul dvs., era ușoară asta.

— Da, m-ați prins. Dar sunt și obosit. Urmărirea lui Sima e doar hobby, nu e prioritate. OK, întrebare: ce echipă din Moldova (divizia C) s-a calificat în finala Cupei RO?

— Foresta Fălticeni. Fără Google…

— Corect. Ce pot să spun?

— Știu toate recordurile la atletism, toate capitalele, munți, râuri, ape, citesc 300 de pagini în 3 ore.

— În ce an a fost accidentul Manchester United de avion și cum se chema antrenorul?

— Cât a fost semifinala Brazilia-Franța în 1958?

— 1967, Matt Busby, la Munchen.

— Greșit. A fost în 1958. Antrenorul e OK.

— Da, scuze…

— În ’67. Era în cursa spre titlu în Europa, cu frații Charlton…

— Da, era înainte de ’66, de Cupa Mondială.

— Păi parcă Brazilia-Franța a fost finala, cu Just Fontaine, dar a bătut Brazilia.

— Ce echipe franceze au jucat finale de Cupa Campionilor? Nuuuu! A fost semifinala! Finala a fost 5-2 cu Suedia. Just Fontaine a dat 13 goluri, era golgeter. Și azi e cel mai bun.

— Nu sunt sigur. Cred că Bordeaux și Olympique Marseille.

— OM a câștigat. Până în 1990, au fost Stade de Reims și St. Etienne.

— Sunteți mai bun, recunosc.

— În Preliminariile la Mondialul din ’78 cu cine am fost în grupe și ce scoruri am făcut? La orice la memorie sunt mai bun, am memorie antrenată mnemotehnic, cu date istorice. O chestie de mate complicată. Pot și să memorez notele de la pian, o partitură, o pagină în 5-10 min.

— Nu spun nu, mai bine mergeți la cazino și faceți bani la ruletă.

— Nu pot. La Hilton și Casa Vernescu am *Interzis*. Număr cărțile, nu memorez numere brute, e totul logic!

— Nu am făcut pentru că știu ceva care e deasupra verificării. E om special, credeți-mă.

— Păi e simplu de verificat. Cereți la CMC toate tranzacțiile și veți vedea că pierderile sunt mai mari decât mizilicul pierdut de client. Restul erau banii mei. Da, știu că e specială, doar o cunosc. Ar fi fost urât să o faceți.

— Eu v-am spus ce cred, sincer. Unde-s banii nu știu. Și fiți pe pace, nu mă interesează.

— Păi v-am spus logic cum se verifică. Ce nu știți dvs. e că făceam arbitraj, la Sibiu *long* și la Chicago *short*, pe Dow Jones.

— Mie îmi pasă de miliardele ce se scurg în *offshore* Cipru.

— Și dacă mi-au blocat conturile Dimofte, Anghelache (și cred că și Dăianu și Hrebe) atunci când am vrut să transfer câștig acolo unde pierdeam? Nu am putut și m-au lichidat. Și la Cipru știu multe. Eu am avut toate conturile, și alea cifrate, declarate la BNR. Asta de ce nu știți?

— Domnu’ Sima, tocmai când e mai interesant trebuie să plec. La 8, ora Dvs., am *meeting* și tre’ să fiu la timp. Îmi pare rău, dar poate continuăm altă dată. Fiți pe pace, nu am nimic cu dvs.

— Gata, mă culc, sâmbătă plăcută, doar aveți întâlnire. Și vă dau un sfat: nu vorbiți cu femeile despre munca dvs., cu niciuna. Eu o să mă culc, o zi bună!

— Să știți că această ființă e așa vulnerabilă acuma, că oricum nu o interesează așa ceva. Nu știu cum să fac să-i fie bine…

— O să reușiți, dar nu mai povestiți de la serviciu, evitați diplomatic.

— Am înțeles. Ok. Somn ușor!

— Nu dau sfaturi, nu îmi permit, dar e bine asta cu oricine.

PARTEA A IV-A – SERVICII ȘI CONTRASERVICII

25. *Amadeus*

E poate cea mai grea „Spovedanie“ de până acum. Nu există Serviciu Secret care să nu oprime. Deviza tuturor Serviciilor reunite ar trebui sa fie „Homo homini lupus est“. A avea mai multe informații decât oamenii normali nu e o fericire, e o piatră de moară. Legată de inimă. Nu există agent cu state vechi în Servicii fără o conștiință grea. Totul a început în 1986, undeva în zona „Maria Rosetti“, în București. Terminasem facultatea și eram deja asistent la Catedra de Matematică a Politehnicii bucureștene, catedră condusă de matusalemicul Walter Olariu. Așa cum v-am povestit deja, în 1985 fusesem cu o bursă la Perugia, în Italia, de unde mă întorsesem ca să-mi continui cercetările matematice cu marele Dan „Picu“ Voiculescu. Doar că Picu, după ce participase la Congresul de Matematică de la Berkeley, unde ar fi trebuit să ia Medalia Fields, nu mai făcuse cale întoarsă, și, uite așa, toată generația mea, toți discipolii săi în Teoria operatorilor, rămăsese a nimănui.

Toți colegii mei luaseră repartiție la INCREST. După ce coana Leana desființase Institutul de Matematică de pe Calea Griviței, toată crema se mutase într-o secție a INCREST-ului, institut axat mai mult pe cercetări aviatice. Secția de Matematică, condusă de Zoe Ceaușescu, îngloba la acea dată un grup de cercetători care astăzi fac cinste marilor universități din lumea întreagă. La repartiție, cum eram doar opt cu toții și cum era un singur loc în învățământul superior, la Politehnică, am căzut la pace foarte ușor cu ceilalți colegi ai mei, pentru că toți își doreau să meargă la Zoia la INCREST și doar eu în învățământ. Eram mult

mai atras de predat și de mediul universitar, decât de cercetarea de la INCREST, mai ales că Picu Voiculescu rămăsese la Berkeley și eu nu prea îmi mai găseam un alt mentor. De fapt, nu l-am mai găsit niciodată.

În 1986, am închiriat și o garsonieră pe str. Maria Rosetti, o garsonieră care va deveni în curând un fel de bârlog al cinefililor bucureșteni. Adusesem din Occident o hardughie de video luat cu 100 de dolari la mâna a doua și o casetă cu „Amadeus“. Plecând de la acel video și de la celebra casetă cu filmul lui Milos Forman abia apărut în Vest, am reușit să alcătuiesc o adevărată bibliotecă de filme de artă. Unul dintre amicii mei de la Automatică avea un computer Sinclair Spectrum de 64k, pe care am construit o imensă bază de date cu toate filmele serioase care se aflau prin București. Sistemul era un troc prelungit, iar lista mea de filme circula în tot Bucureștiul. Deși eu aveam doar caseta cu „Amadeus“ și mai târziu cu „Once upon a time in America“ al lui Sergio Leone, reușeam să am acces la orice casetă. Era un sistem foarte simplu, care se baza pe Principiul cutiei al lui Dirichlet.

Să presupunem că aș fi dorit să vizionez o anumită casetă. Sunam la proprietar și îl întrebam ce dorește din listă, acesta îmi dădea un alt film și apoi sunam la următorul proprietar, până când cercul se încheia la cele două casete ale mele. Cu timpul, lumea îmi lăsa casetele mai multe zile, așa că eu trebuia doar să manageriez schimburile și să nu uit unde se aflau toate casetele. Exista și un cărăuș de casete, amicul Toni Ionescu, singurul care avea mașină și astfel putea să facă transferul fizic al filmelor. Mulți deținători de casete voiau să primească filmele acasă, fără să se deplaseze și, drept urmare, îi taxam cu un litru de benzină. Eu și amicii mei nu câștigam nimic din afacerea asta, dar aveam acces la toate filmele de artă, foarte greu de găsit printre miile de porcării care circulau

prin oraș. E drept că uneori din taxa de benzină rămâneam cu un surplus pe care-l foloseam în vacanțe sau weekend-uri, ținând cont că penuria de benzină devenise cronică la sfârșitul anilor ’80. Legătura dintre această afacere cu casete și Securitatea lui Ceaușescu va deveni evidentă în continuarea acestei povești. Lângă garsoniera mea se afla Restaurantul Moldova, în imediata vecinătate a Grădinii Icoanei. În penuria de produse de necesitate imediată, la Moldova se mai găseau uneori articole rare, Pepsi, Brifcor, nescafé, portocale sau bere poloneză. Am tot încercat să mă împrietenesc cu gestionara restaurantului, o doamnă cu relații sus-puse, dar nu prea am reușit.

Într-o bună zi, tot așteptând să cumpăr „prin spate“ 1 kg de portocale, evident la suprapreț, m-am întâlnit cu un fost coleg de liceu, Paul Savu. Eram prin 1987, Paul era cu 4-5 ani mai mare decât mine, tot din Oltenița, nu fusesem prieteni apropiați, doar bătusem mingea împreună pe terenurile Școlii generale nr. 5 din oraș, școală unde unchiul meu fusese director peste zece ani. Foarte deschis și sociabil fiind „amicul“, l-am invitat la mine acasă, pe „Maria Rosetti“. În acel moment nu știam nici unde lucrează, nici cu ce se ocupă și cu atât mai puțin că era ofițer în solda Securității lui Ceaușescu. Într-o societate dominată de delațiune și frică, circula o butadă: dacă se formează un grup de cinci persoane, atunci sigur unul este securist. Privind înapoi, cred ca erau mereu doi, iar uneori erau chiar toți cinci. Oricum, eu și prietenii mei eram atât de inconștienți și de relaxați, încât nu ne mai făceam de multă vreme probleme cu turnătorii dintre noi. Situația devenise atât de critică, încât nu mai conta prea mult ce spui și ce comentezi.

Spre deosebire de anii ’50, Securitatea nu mai era interesată de bancuri politice sau comentarii anti-regim, ci doar de cei ce întreprindeau acțiuni directe de protest. Dacă disidența română nu s-a

făcut simțită e tocmai din cauza faptului că Sistemul opresiv nu a pierdut vremea cu prostii, ci a combătut direct doar mișcările celor care aveau curaj să se opună. Atât Paul Savu, cât și toți ceilalți ofițeri de la Securitate pe care i-am cunoscut până în ’89 și mai ales după ’97 aveau o foarte bună intuiție și reușeau să identifice posibilii disidenți din față. Când am fost, în sfârșit, arestat în septembrie ’89, în dosarul meu, pe care scria „Sima Cristian – trădare“, primele înregistrări care apăreau erau din ’87, cam de la a doua sau a treia întâlnire cu Paul Savu, ceea ce mă face să mă gândesc că au luat foarte repede decizia să mă supravegheze.

26. Ideologie și trădare

Nu știu cum se instalau celebrele microfoane, dar mare mi-a fost mirarea când la câteva luni după Revoluție au venit la mine acasă doi băieți „cu ochi albaștri“ și m-au rugat mieros să-i las să recupereze microfoanele, pentru că erau pe inventar și costau mult. Nu știu de ce i-am lăsat fără să protestez, dar mă gândesc și azi că au fost cu siguranță refolosite la altcineva. Și era doar începutul lui 1990. Aș vrea foarte mult să reușesc să vă spun povestea mea cu Serviciile fără să fac niciun comentariu, nu știu dacă voi reuși, dar țin să subliniez că încerc să vă povestesc cu mintea mea de atunci, cu fricile și angoasele mele de la 27 de ani și, mai ales, cu un anumit oportunism, care nu a ocolit pe nimeni în perioada generalizării delațiunii și a ipocriziei. Ba chiar sunt convins că atunci am fost mai puțin ipocrit decât în anii 2000.

Paul Savu avea mai multe metode de racolare a informatorilor și a colaboratorilor instituției pe care o reprezenta. În ultimii cinci ani, am citit foarte multe cărți de istorie a Serviciilor Secrete israeliene, britanice, franceze, rusești sau americane. În linii mari, tehnicile de colectare a informațiilor coincid. După toate aceste lecturi, am rămas cu niște întrebări: De ce KGB-ul a fost mai bun decât FSB-ul? De ce CIA-ul din Războiul Rece e mai performant decât CIA-ul actual? De ce astăzi toți sunt unanim de acord că Mossad-ul evreiesc este, de departe, cel mai performant Serviciu, deși are doar 1.200 de angajați în total, ca agenți, șefi și personal tehnic? Acum opt ani am avut o iubită rusoaică, care a lăsat o carieră de mare succes ca scenarist și dramaturg la Londra și pe Broadway și s-a întors la Moscova, unde alături

de șahistul Kasparov conduce mișcarea anti-Putin, fiind deseori închisă în ultimii ani. Natalia mi-a spus odată, la New York: „Când dispar convingerile ideologice, performanțele Serviciilor se duc de râpă. Astăzi, a continuat Natalia, Mossad-ul e cel mai bun Serviciu pentru simplul fapt că membrii săi cred în ceea ce fac: supraviețuirea evreilor în Israel, cu orice preț, cu orice sacrificiu“.

Securiștii lui Ceaușescu beneficiau de multe privilegii, dar, orice am spune, erau îndoctrinați în slujba unei ideologii. Nu discut că ideologia era o utopie sau că era criminală. Tot așa, și SS-ul lui Hitler credea că supremația rasei ariene este un ideal pentru care merită să te sacrifici. „Când dispare ideologia, îmi spunea Natalia Pelevine, Serviciile nu sunt altceva decât un grup de interese pus pe afaceri și pe profit. De aceea, trădările într-un Serviciu aparținând unei democrații permisive sunt mult mai numeroase decât trădările într-un Serviciu Secret bazat exclusiv pe o ideologie“. Natalia și Kasparov au fost multă vreme finanțați de Boris Berezovski și îmi spuneau că e foarte ușor să cumperi agenți FSB, credința lor în Putin se măsura în bani și, dacă oferta era mai mare, atunci trădau, mai ales că deseori aveau mustrări de conștiință după crimele comise la ordin.

Deși sunt convins că Securitatea lui Ceaușescu a fost cea mai mare opresiune abătută asupra poporului român, dezvoltând în sânul românilor ura, invidia și mai ales bucuria delațiunii prietenului sau vecinului, sunt convins că actualii agenți pierd mai mult timp cu afacerile decât cu colectarea de informații bune pentru țară. Dacă Serviciile de după ’90 ar fi fost alcătuite din patrioți, corupția nu s-ar fi dezvoltat în asemenea măsură. Caracatița corupției a avut gajul multor membri ai Serviciilor, iar informațiile serveau propriilor lor afaceri, nu dezvoltării sănătoase a României. Dar e mai bine să aflați toate detaliile

poveștii și să hotărâți singuri ce a fost și, mai ales, ce se preconizează că va fi de acum încolo. Altfel, vorba lui Napoleon: „N-au uitat nimic, dar nici n-au învățat nimic“.

Revenind la Paul Savu, încă de la prima întâlnire s-a oferit să-mi facă rost de orice, de la benzină până la Pepsi sau bere. Evident, nu îmi cerea nimic în schimb. Problema era că, datorită faptului că tata aproba orice export de carne și mezeluri către Vest, eu eram mult mai în măsură să-i ofer produse rare, decât era el capabil să-mi ofere mie. Și, în plus, într-un București care se scufunda zilnic în beznă și care se trezea, fie vară, fie iarnă, în gri, casetele mele cu filme erau singura distracție pe care românii și-o puteau permite. Un video costa cât o jumătate de Dacia. De aceea, multe familii se uneau și cumpărau aparatul în comun. Problema mare era că, după câteva săptămâni, nu mai găseai decât casete cu karate sau sex, și foamea de cultură a românilor era imensă. Teatrele erau pline, la cinema nu aveai ce să vezi, iar la TV în cele două ore de emisie puteai asculta discursul tovarășului, al tovarășei și apoi reluările lor. Paul Savu a plecat de la mine cu „Amadeus“ și „Once upon a time in America“ și a rămas să ne vedem peste două zile, când îmi va returna casetele. Trebuie să recunosc că băieții nu săreau pe tine, nu te forțau cu nimic și aveau o răbdare imensă. Ar fi fost buni de brokeri. După 20 de ani de Wall Street, încă nu am răbdarea lor din acele vremuri. Erau ca și lorzii britanici la vânătoare de vulpi: prada trebuia alergată, nu împușcată, până când nu mai avea suflu și se preda de bunăvoie. Voi povesti în continuare cum m-am predat fără suflu, cum am jucat pe două fronturi cu Secu și MI6 și cum am fost prins și bătut bine, ca să nu uit toată viața.

27. Ochi albaștri

Paul Savu s-a reîntors destul de repede la mine, avea motiv, trebuia să-mi returneze casetele. La acea vreme, nu aveam o imagine clară asupra metodelor și scopurilor clare ale Securității, dar nici nu pot spune că eram vreun naiv care habar nu avea cum își apăra Ceaușescu puterea și privilegiile. Ascultam zilnic Europa Liberă încă din anii ’70, deci nu credeam că risc foarte mult. Curiozitatea mea era oricum mai mare decât rațiunea și să nu uitați că aveam, totuși, doar 25 de ani la vremea aceea. Savu nu era vreun geniu, dar astăzi ar trece, sigur, drept o persoană cultă și educată. Nu întâmplător, după Revoluție, prima oară când l-am văzut a fost la televizor în calitate de concurent la „Vrei să fii miliardar?“, la Virgil Ianțu, unde chiar nu s-a făcut deloc de râs. Eram convins că după mai multe învăluiri îmi va face o propunere, nu știam însă la acea vreme cât timp au și, mai ales, câtă răbdare. Vor trece doi ani până la prima propunere. Privind înapoi, îmi dau seama că erau excelent antrenați, era esențial ca, odată făcută propunerea, să nu fie refuzată. O propunere refuzată ar fi însemnat pentru ei un eșec și se pare că șefii cei mari nu prea tolerau eșecurile. Aveau câteva reguli pe care le repetau cu sfințenie. Trebuia, întâi de toate, să creeze o relație de relativă prietenie. Era esențial să ofere foarte mult înainte de a cere ceva și, mai ales, trebuia să sosească mereu pe nepusă masă și să te găsească singur.

La acea epocă, garsoniera mea din str. Maria Rosetti era mereu arhiplină din motive de filme și casete. Într-un spațiu de 25 de metri pătrați, ne adunam uneori și 20 de inși, fumul ieșea pe geam

în aceleași cantități ca la furnalul de la Reșița, iar baia, folosită și pe post de bucătărie, devenea în fiecare joi imposibil de folosit din cauza vaselor nespălate, care ajungeau să umple cada. Norocul meu imens era că vineri sau sâmbătă, regulat, venea săraca mama să curețe și să-mi umple frigiderul.

Grupul era eterogen, marea majoritate erau proaspăt absolvenți, studenți în anii terminali sau colegi de ai mei de la Catedrele de Matematică din Politehnică. Discuțiile politice erau preponderente. Se vorbea fără perdea și nimeni nu părea să sprijine orânduirea comunistă. Cel puțin așa credeam eu la acea vreme. Din nefericire, deși nu am apucat să-mi văd dosarul de la CNSAS înainte de a dispărea, cred că printre noi erau mai mulți informatori ai Securității decât ne-am fi închipuit și în cel mai sumbru scenariu. Era, totuși, un cenaclu cultural, artistic, științific și politic foarte interesant, iar destinele acelor oameni nu se poate spune că au fost oarecare. Și astăzi, privind în urmă, se poate spune că nici unul nu a trecut prin viață ca o gâscă prin apă.

Ar fi frumos să vedem ce s-a ales din cei cu care mi-am petrecut peste 30% din viață, între ’86 și ’89, ani foarte prolifici pentru formarea mea de mai târziu ca om și foarte puțin prolifici pentru cariera mea de matematician. La categoria „gazde“, în afară de mine ar trebui s-o trec și pe tânăra și frumoasa studentă de la Arhitectură, Cristina, cu care intrasem în vorbă imediat după ce închiriasem celebra garsonieră și cu care am avut prima tentativă (nereușită) de căsătorie, în 1987. La epoca aceea, eram un copil timid și destul de retras în relațiile cu femeile. Aveam ideea preconceptă că femeile frumoase nu se vor uita niciodată la mine și, drept urmare, nici măcar nu încercam să vrăjesc vreun exemplar din această categorie. Aveam încă nostalgia Larisei din liceu, marea mea poveste de dragoste neterminată.

Complexul că am un fizic dizgrațios mi-a rămas multă vreme, mai exact până în 1993, în Italia, când am cunoscut un model (desigur, femeie) celebru al vremii și am descoperit că fizicul meu nu reprezintă un impediment, deși și atunci, ca și azi, rămân la ideea că ascuțimea minții reușește, în cazul meu, să acopere imperfecțiunile unui fizic care aduce mai mult cu cel al lui Sir Winston, decât cu cel al lui Paul Newman.

Cristina, studentă prin anul trei la Arhitectură, era exact genul de femeie frumoasă și inaccesibilă mie. Povestea este cu atât mai ciudată, cu cât eu nu am făcut nimic pentru a o cuceri. Unul dintre partenerii mei de bridge (la adresa din str. Maria Rosetti, bridge-ul era una dintre ocupațiile de bază), absolvent de Arhitectură și stâlp al Clubului A, mă sună la un moment dat să-mi spună că o frumoasă arhitectă ar vrea să schimbe casete video cu mine și că o să-i dea numărul meu de telefon. Am fost sunat destul de repede și Cristina mi-a spus că, de fapt, ea nu are nicio casetă, dar are o singură dorință, să vadă producția lui Sergio Leone „Once upon a time in America“. Filmul ieșise în cinematografele din lume cu doi ani înainte, iar pe casete video chiar în acel an și, întâmplător, îl văzusem cu toată gașca cu câteva zile înainte de telefonul Cristinei. Era o casetă foarte rară la București, chiar și aparatele video erau foarte rare în 1986. Prețul lor se apropia de prețul unei Dacii 1300 sau de al unui apartament în Berceni. Eu aveam un video vechi Hitachi, adus de la Perugia, pentru care numai vama mă costase vreo trei salarii de asistent la Politehnică. Video-ul era la acea vreme cea mai importantă avere a unui român. Cristina mi-a spus că, deși mă oferisem să-i împrumut caseta fără nimic la schimb (oricum, nu era caseta mea), ea nu are nici măcar unde s-o vadă și, drept urmare, foarte timid, i-am spus că poate s-o vadă la mine, doar că la mine sunt condiții de cămin, o cameră mică, plină de lume.

Aveam și un televizor TeleColor, românesc, care și acesta costa o avere, vreo 14.000 de lei, asta pe vremea când tata, care avea un salariu imens, câștiga 5.000 și când eu, la Politehnică, câștigam 2.200. Televizorul îl luasem de la tata, care se întorsese la alb-negru, pentru că făcusem un pariu că voi termina facultatea între primii 8 din toată țara și, drept urmare, îmi adusesem televizorul color de la tata, de la Oltenița.

Cristina a acceptat nesperat de ușor pentru acea vreme. Atunci, strategiile de azi de persuasiune nu prea funcționau. Generația noastră era obișnuită să facă o curte asiduă fetelor până când acestea acceptau să-ți facă o vizită, până la lucrurile mai „sfinte“ puteau să treacă și câteva luni de „muncă“ susținută. Nu știam cum arăta Cristina decât din descrierea amicului meu bridge-ist, nu știam nici măcar ce hram poartă, așa că nu mi-am făcut prea multe probleme. Ca în fiecare seară, casa mea era plină, deși îi avertizasem pe toți că voi fi vizitat de o fată superbă ca să vadă „Once upon a time in America“. Mișto-urile erau la ordinea zilei, eram întrebat dacă are mustață sau dacă are picioarele egale și tot felul de golănii semidecente, specifice vremii. Deși aș fi vrut mult să fiu lăsat singur să o primesc, evident că nimeni nu dorea să plece până când nu vedeau cine dracu’ e fata care vine la Mache, adică eu, fără să-l cunoască de dinainte și care se mai și zice că ar fi exagerat de frumoasă.

Apariția Cristinei a făcut tăcere. Cum amicii mei erau persoane foarte educate, în maximum 10 minute, unul câte unul, și-au cerut scuze că nu mai pot sta și au părăsit incinta, lăsându-mă singur cu Cristina într-o atmosferă și mai penibilă decât înainte. Ea deja devenise speriată de cum dispăreau invitații, iar eu habar nu aveam cum să ies din situația *embarasantă*, negăsindu-mi cuvintele pentru a detensiona atmosfera. Timiditatea mea exagerată a făcut-o pe Cristina să rămână, ceea ce a fost un lucru bun.

Am pus caseta și am început să ne uităm la film, mai bine zis, Cristina se uita la film și eu la ochii ei albaștri. De atunci și până acum câteva luni, nu am mai avut acea senzație de a mă scufunda în ochii unei femei. Doar că acum câteva luni eram perfect stăpân pe situație, iar atunci îmi tremurau și nasturii de la cămașă. Derbedeii mei de colegi se retrăseseră într-o altă casă, de unde m-au bombardat cu telefoanele din 15 în 15 minute ca să mă facă să mă simt și mai penibil. După ce că eram ud leoarcă de emoție și fremătam de o pasiune imposibilă (eram oricum convins că filmul se va termina și că, pesemne, nu o voi revedea niciodată), Toni și cu Victor continuau să sune insistent și să facă glume ce mă scoteau din minți. Cristina era o cinefilă pasionată, așa că, după ce s-a terminat filmul, l-am comentat și l-am revăzut scenă cu scenă, iar apoi, cum eu nu aveam curaj să fac niciun avans, am pus și minunăția de „Amadeus“, ca și cum am fi fost la un maraton cinematografic pe post de juriu.

Cristina era din București și pentru a pierde o noapte în afara familiei nu trebuia decât să inventeze o minciună și să-și creeze un alibi. Pentru arhitecți, obișnuiți cu proiectele nocturne, lucrul acesta era floare la ureche, așa că folosindu-se de colegul ei Mihai Albu, actualul designer de pantofi, Cristina a inventat un proiect unde, vezi doamne, trebuia „să bobocească“. Termenul „a boboci“ era din argoul studenților la Arhitectură și definea ajutorul pe care studenții mai mici îl dădeau celor mai mari la un proiect mai mare, pentru a-și face mâna. De atunci datează și prietenia mea cu Mishi Albu, prietenie care dăinuie și azi. La scandalul meu, Mishi a fost singurul prieten și client, dintre sutele de câștigători, care s-a dus la televizor și a declarat sus și tare că el a câștigat bani la Bursă cu mine și că e convins că am plecat lefter din România. Mishi era un tip fricos, dar experiența din beciurile Securității cred

că l-a călit suficient ca să fiu sigur și azi că am trece prin foc și sabie unul pentru celălalt.

28. *Outlaw*

Cum eu nu aveam ore a doua zi, Cristina a chiulit de la școală și după ceva mai mult de 24 de ore împreună am început o poveste care a durat peste doi ani, cea mai lungă poveste din viața mea dacă excludem căsătoria de 13 ani, poveste care era să se termine în fața altarului, dar nu a fost să fie.

Stâlpii grupului vesel din str. Maria Rosetti erau Victor, Toni, Liviu, Obuzul și Silviu. Victor era atunci absolvent al Facultății de Construcții, iar azi este unul dintre avocații care mă apără în procesele cu Radu Dimofte. Victor va fi prezent cu mine și în noaptea de 21 decembrie 1989 în Piața Universității și va intra cu mine în sediul Televiziunii Române pe 22 decembrie, înaintea lui Dinescu, Caramitru și Iliescu. El a fost și rămâne un actor important al poveștilor mele cu Serviciile.

Toni, cărăușul de casete, era la vremea aceea medic rezident, astăzi este Șeful Secției de Radioterapie a Institutului Oncologic București, și el prezent pe 21 decembrie 1989, și el un actor important al poveștii.

Liviu, absolvent de Medicină contrar dorinței sale, venea dintr-o familie de medici, locuia la doi pași de „Maria Rosetti“ și dacă în ’86 România ar fi fost capitalistă sunt sigur că astăzi nu ar mai fi făcut Medicină, ci ar fi creat cele mai interesante piese de mobilier. Deja atunci își făcuse singur mobila din casă și pot să spun cu sinceritate că domnul Kamprad l-ar fi plătit în aur să lucreze la Atelierele de creație Ikea. Din păcate, Suedia era foarte departe de România în acei ani. Obuzul a mai apărut în „Spovedania“ cu cutremurul, a terminat Medicina și a ajuns un foarte bun chirurg

la Sf. Gheorghe. După Revoluție, a plecat în Africa de Sud, a lucrat peste un deceniu la celebrul spital „Groote Schuur“ din Cape Town, după care în Canada, la Vancouver. Apoi, s-a retras să taie lemne în nordul Canadei și în 2011 s-a sinucis, într-o poveste pe care poate că o voi spune la vremea sa. Tatăl lui Obuzul a fost un mare securist. Nici el, nici noi nu am știut nimic din activitățile sale, îl credeai chiar un mic bonom care nu părea să fie implicat în vreo chestie serioasă. Obuzul a descoperit adevărul imediat după Revoluție și a plecat în Africa de Sud, deja în mai 1990. Și-a renegat părinții, nu a mai vorbit niciodată cu ei și nici măcar nu s-a întors în România la vreo înmormântare. A suferit foarte mult, în tăcere, până într-o zi când și-a pus capăt zilelor. Era un tip cu un umor debordant, jovial și un mare chirurg.

Silviu era mult mai mic decât noi, era fratele unui coleg al nostru medic și era pasionat de calculatoare, student în acei ani la Automatică, în primul an. Silviu avea un computer Spectrum 64k și venea des prin str. Maria Rosetti. Încă de atunci dorea să schimbe total lumea și chiar a reușit câte ceva. A plecat după 1990 în Silicon Valley, a lucrat un timp pentru Ellison[9] la sediul central, a devenit repede milionar. Apoi s-a retras, o vreme încercând să monteze diverse piese de teatru sau show-uri ciudate, a revenit în IT și astăzi deține în România o societate de IT, unde dă de muncă la sute de tineri români. O minte foarte ageră, dar o personalitate care se plictisește repede și care, din cauza lipsei de toleranță și a ideilor politice și sociale radicale, nu reușește să concentreze alte energii, care i-ar fi fost benefice în dorința sa de a face o revoluție socială remarcabilă.

Mihai Albu, cel mai „lăbos“ (adică „avea mână“ și talent imens la desen) student de la Arhitectură la acea vreme, este azi celebrul designer de pantofi și marochinărie. Mishi, cum îi spuneam noi, a fost de fapt primul meu amic care avea firmă,

„Outlaw“, încă de pe vremea comunismului. Toți am cumpărat de la el portofele, curele și espadrile desenate și lucrate de mâna lui și semnate cu sigla AMI, un joc de cuvinte între „prieten“ și „Albu Mihai Ion“. Am și astăzi într-un sertar un portofel AMI, de o simplitate remarcabilă, parcă chiar nu l-aș da pe creațiile sale încărcate din ziua de azi.

Nelu, lector la Catedra de Matematică a Politehnicii bucureștene, greco-catolic fervent, era un om de o inconștiență nebună. Va fi implicat în punerea de manifeste, iar după Revoluție a fost cel care a restabilit bunele relații cu Vaticanul, care s-a luptat pentru drepturile greco-catolicilor, terfelite de comuniști și care are o imensă contribuție la vizita Papei Ioan Paul al II-lea la București. Azi e un mic om de afaceri, care continuă să reprezinte Vaticanul în tot felul de activități filantropice pe teritoriul României.

Sandu, conferențiar la Catedra de Matematică a lui Olariu. I-am fost asistent în anii ’86-’88 la TCM și Mecanică Fină, omul care m-a ajutat cel mai mult când am devenit asistent în Politehnică. A rămas și azi la catedră, nu a reușit să facă față tranziției, era mult prea defetist.

Jenică, fizician la ICECHIM, unde am fost exilat un an în ’87, prieten la cataramă de dinainte de mine cu Sandu și Nelu, toți locuind pe „Valea Argeșului“ și „Valea Ialomiței“, în cartierul Drumul Taberei. Nea Jenică, cum îi spuneam toți, avea 50 de ani atunci, era cel mai fin, obiectiv și realist analist politic pe care l-am cunoscut în viața mea. Deja în ’87 prognoza cu o certitudine miraculoasă căderea Zidului Berlinului și ne povestea cum interpretează el mișcările lui Reagan, Gorbaciov și Thatcher pentru dărâmarea comunismului. Avea o soră în Elveția care îi trimitea câte un sac de cafea, pe care noi îl beam cu plăcere în timpul lungilor nopți de analiză, în care speranța era adusă de Jean, pesimismul de Sandu și acțiunile sinucigașe de mine. Până la

urmă, așa cum veți vedea, mare lucru nu am reușit să schimbăm în lupta cu Sistemul, dar la nivel individual eu am fost prins și bătut, am povestit tot și doar faptul că la câteva luni a venit Revoluția ne-a scăpat de o lungă și grea temniță. Nu știu ce face azi Nea Jenică, nu știu nici măcar dacă mai trăiește, ar trebui să aibă peste 77 de ani, cert e că nu am mai întâlnit un analist atât de lucid și un *m'en fiche*-ist mai mare.

Aș vrea să subliniez ceva: niciunul dintre noi nu s-a considerat, nici atunci și nici acum, disident sau erou. Disidenți nu puteam fi pentru că toți din jurul nostru erau și au rămas anticomuniști, toți ne vom regăsi în mai '90 în Piața Universității, în cea mai frumoasă manifestație de stradă de care românii au avut parte. Eroi nu cred că am fost pentru simplul fapt că nu aveam nimic de pierdut și nu am conștientizat nici măcar după arestări că am risca ceva. Eram atât de excitați, încât adrenalina visului de libertate îngropa rațiunea. Mai aveam un atu: întrucât tatăl meu ne aproviziona cu mâncare, nu am fost nevoiți să facem mai mult decât cozi la benzină sau portocale și, deci, am avut enorm de mult timp să filosofăm, să ne organizăm (destul de empiric, după cum o vor dovedi evenimentele) și, mai ales, să sperăm. Nu cred că poporul român nu a protestat pentru că a fost laș, cred că poporul român a avut puțin timp pentru a se gândi la proteste, toți fiind într-o goană nebună după hrană și încercând fiecare să supraviețuiască cum putea mai bine. Astăzi, după peste un sfert de veac, nu îi mai condamn nici măcar pe turnători, mulți s-au vândut pentru o bucată de pâine, tânăra generație nu știe ce însemna să ai bani în buzunar și să nu poți cumpăra nimic de mâncare. Am încă vie imaginea Alimentarelor unde găseai mii de sticle de șampanie „Zarea" și de creveți vietnamezi și nimic altceva. Destinul meu și al prietenilor mei a fost îndulcit de destinul tatălui meu, care verifica,

controla și exporta toată carnea din România și care ne aproviziona la preț oficial, adică pe nimic, cu proteinele necesare supraviețuirii. În acele vremuri, un mușchi filé sau 2 kg de cremvurști erau mult mai valoroase decât aurul sau decât Q7 de astăzi.

În ’87, când am schimbat garsoniera de pe „Maria Rosetti“ cu demisolul de pe „Grigore Mora“, grupul se va lărgi și vor apărea, datorită cartierului, mulți dintre nomenclaturiștii vremii. Așa îi voi întâlni pe Ioana Pavelescu și Bujor Sion, Ticu Burcă, doctorul Giurgiuca, de la Psihiatrie, Ștefan Bănică Junior, gemenele Sin, celebrul Zaza, Costin Chiroiu (fiul unei mari figuri din Ministerul Comerțului Exterior) și mulți alții. Demisolul de pe „Grigore Mora“ a adunat la un moment dat peste 50 de oameni într-un spațiu de 60 de metri pătrați. Acolo ne-a prins și Revoluția și acolo puneam țara la cale, fără să știm că suntem puternic microfonizați. Am informații că Paul Savu a declarat recent, după ce a citit primele două părți ale „Spovedaniei“ cu Serviciile, că el mi-a scos microfoanele așa cum mi le-a pus, asta mă face să concluzionez că aveam mai multe seturi de microfoane și că, deci, și atunci (ca și acum), existau departamente diferite ale Securității între care era un Chinese Wall și care nu raportau celorlalte Servicii ce făceau.

9↓ Larry Ellison, fondatorul *Oracle* (n.a.)

29. Cazanul

Paul Savu era tipicul securist trimis la racolat informatori. Putea să racoleze orice tip de persoane, de la muncitor la academician. Nu era nici prost, nici deștept, nici educat, nici bădăran, era de o flexibilitate impresionantă. Se putea adapta la orice discuție și orice situație fără să-i pese dacă era pus într-o postură delicată. Venea dintr-o familie normală, modestă, din Oltenița. Dorea să parvină, măcar un pic, și nu ar fi reușit dacă ar fi ales altă meserie. Nu avea nicio ideologie, nu credea în nimeni și nimic, Dumnezeul său era propriul bine. Îți vorbea despre misiunea sa de a apăra socialismul și cuceririle sale după niște șabloane care nu aveau niciun efect asupra interlocutorului. Dacă discursul său era grostesc și hilar, asta nu-l descuraja, era conștient de ce spune, dar continua cu stoicism, pentru ca la final să-ți spună: „Asta e, asta ar trebui să-ți spun“. Profita de orice situație, de orice împrejurare, nu scăpa nicio oportunitate de a-și rotunji bugetul de relații și de a reuși să ducă o viață îndestulătoare pentru normele vremii. Realizând, la început, că nu mă poate convinge să trec în tabăra lor, nu a ezitat să profite de ocazia de a-și rezolva problemele aprovizionării cotidiene cu bunuri de strictă necesitate. Pentru el, asta nu însemna să fraternizeze cu mine, ci să stabilească o relație umană. Realizând de la bun început că sunt total contra Sistemului și că nu am putea niciodată să avem aceleași idei, a schimbat placa și m-a dus pe pista compasiunii. Adică înțelegea ce simt și ce regrete am, și el avea mustrări, dar trebuia să supraviețuim. La acea vreme făceam meditații, cele mai multe pe tipul troc, deci contra produse și,

în plus, ținând cont că tata controla exporturile de carne în Occident, aveam și de mâncare. Mâncarea era atunci un semn dinstinctiv de superioritate socială. Comuniștii erau superiori pentru că aveau de mâncare, idealul fiecărui român era foarte limitat, esențial era ce pui pe masă. Exista și o glumă în acele timpuri: „Comuniștii au pus fiecărui român o pâine pe masă, dar nimic lângă.“ Relația mea cu Paul era total atipică, el voia să mă racoleze, dar nu el îmi oferea mie țigări, cafea sau mâncare, ci eu lui. Făceam asta deoarece speram să primesc informații interesante care să mă protejeze pe mine și pe ceilalți nebuni tineri care credeam că putem schimba România cu niște manifeste. Paul Savu nu a crezut niciodată, până la arestare, că eu aș putea să fiu și altceva decât un tânăr asistent cuminte, care face și el câteva meditații pentru a supraviețui. El avea idealuri imediate, ce durau maximum 24 de ore, deci nu putea să-și închipuie că altcineva ar trudi din greu pentru un ideal care nici măcar nu poate fi întrezărit. Aveam de fiecare dată spre finalul discuțiilor argumentul care-l determina să fie cooperant: îi promiteam că-i împrumut garsoniera ca să se poată duce cu vreo iubită câteva ore. E foarte ciudat că acești oameni care erau dispuși la orice pentru a servi partidul, chiar și la crimă, aveau acea morală comunistă desuetă ca Evanghelia. Era foarte important pentru ei să se ascundă sub un paravan al moralei comuniste, în care aventurile extraconjugale erau mult mai periculoase decât micile trădări din discuțiile cu „țintele“ sau „sursele“. Personajul Paul Savu nu a dispărut azi, el este la fel de viu și îl poți întâlni la tot pasul. Corespondentul lui Paul în ziua de azi e politicianul de provincie sau chiar de Capitală, dar cel ce stă mereu în linia a doua și care nu își dorește niciodată altceva decât să-i servească pe cei puternici. Iar el să nu fie puternic. Nu vrea să ia decizii, ci doar să participe la decizii. Paul era

mereu neîngrijit, cu același costum gri ponosit, fără grija manichiurii sau a aspectului exterior. Toți securiștii erau tunși pierdut, pentru simplul fapt că, fiind băieți de la țară, fără o cultură a aspectului exterior, arătau cât de cât normal cu părul periuță. Pentru ceilalți, ca noi, care respectam moda acelor ani, unde pletele erau un simbol al rebeliunii contra Sistemului, îngrijirea lui era o problemă. Nu uitați că săpunul și șamponul de calitate erau la fel de rare ca și carnea. M-am întrebat deseori de ce îi tundeau așa de scurt pe securiști într-o perioadă în care ceilalți purtau plete, doar așa se deosebeau de la o poștă și puteau fi imediat identificați. Era o decizie luată tocmai în scopul de a le da un aspect igienic relativ decent, altfel ar fi arătat prea slinos și nu cred că ar fi reușit să stea de vorbă cu multă lume. La mine în garsonieră nu era apă caldă decât rareori și mereu programul afișat pe ușa blocului nu era respectat. Ca să suplinesc lipsa apei calde, îmi cumpărasem un cazan de la țiganii căldărari și îl țineam veșnic pe aragaz, chiar și când nu eram acasă. Exista riscul ca partidul să taie gazele uneori, ceea ce ar fi produs o catastrofă, dar găsisem un inginer la Politehnică, la Catedra de Mecanică, care îmi instalase o supapă mai inteligentă, astfel încât, dacă se tăiau gazele, imediat se închidea alimentarea și, deci, dacă apoi se redeschideau, nu riscam să sar în aer. Mulți au pierit în astfel de accidente stupide, dar foarte normale la condițiile de atunci. Cazanul de apă era mereu fierbinte pe aragaz. Când îi dădeam cheile lui Paul, nu prea consuma mare lucru din el. Ori reușeau să se spele cu apă rece, ori nu se spălau deloc, ori pur și simplu le era lene să se spele în condițiile date, în care apa clocotită trebuia amestecată cu apă rece și operațiunea nu era deloc simplă, ținând cont de dimensiunile uriașe ale cazanului și de cei 3 m pătrați ai sălii de baie. Comparația dintre securistul de atunci și politicianul din linia a doua de azi e cu atât mai

potrivită, cu cât amândoi au o singură preocupare: să epateze. De fapt, două: și să parvină. Atunci își etalau țigările Marlboro, iar acum mașinile. Atunci aveau cămăși de bumbac pentru export și pantofi de piele, azi au brandurile cele mai cunoscute. În același timp, și securiștii, și politicienii de azi nu au niciun respect pentru manichiură, azi chiar e și mai rău, pentru că mirosul de transpirație amestecat cu vreun parfum franțuzesc e mai pestilențial decât sudoarea ce șiroia pe frunțile securiștilor plini de griji. Evident că nu dădeam doi bani pe Paul Savu, dar trebuie să-i remarc o calitate: nu a încercat să-mi propună să fiu informator, turnător sau orice altceva. Se mulțumea cu ceea ce îi povesteam, mai ales de la Politehnică, mediul studențesc îl interesa cel mai mult. Trebuie să recunosc că și atunci eram un povestitor de succes, singura deosebire e că atunci nu dădeam nume, asta îl enerva îngrozitor. Îi descriam atmosfera, ideile și multe dintre ele, mai ales cele mai radicale în înfrângerea comunismului, erau doar ideile mele. Eram destul de inconștient, credeam că pot să-l duc cu zăhărelul la nesfârșit. S-a dovedit că era mult mai deștept decât îmi imaginasem. Intenționat, când îi povesteam de ce elevi aveam la meditații, când ajungeam la copii de securiști, scăpam și numele, bănuiesc că unii îi erau șefi, el fiind doar căpitan la acea vreme. Discuțiile mele cu Paul aveau loc la Restaurantul Moldova, lângă garsoniera mea de pe „Maria Rosetti“. Acolo era un fel de vizuină a securiștilor, de acolo se aprovizionau cu bere, vin și whisky, rareori și cu mâncare, deși la sfârșitul anilor ’80 nu prea aveai ce mânca la „Moldova“ și cam nicăieri în tot Bucureștiul, poate doar în restaurantele lor cu circuit închis. Ceaușescu nu mai reușea să-i hrănească nici măcar pe securiști și asta i-a și adus trădarea finală. Cu trupe flămânde, nu poți câștiga războiul. Evident că știam că Paul raporta tot ce îi spuneam, de aceea încercam să nu

dau nume și să nu creez probleme altora. Veți vedea că imediat ce voi semna angajamentul, lucrurile se vor schimba radical, securiștii vor deveni mult mai agresivi. Pe la sfârșitul anului 1987, am avut o întâlnire care va influența decisiv atât gândirea mea anticomunistă, cât și relațiile mele cu Securitatea. Nici până astăzi nu știu cu siguranță dacă întâlnirea a fost providențială sau dacă cineva a jucat rolul providenței. Vă voi lăsa pe voi să decideți și poate cineva dintre cititorii mei mă va convinge de una dintre cele două variante.

30. 10 lire sterline

Era o seară de toamnă târzie, destul de blândă pentru a mai putea bea o bere la o terasă. Mă aflam în actuala Piață Lahovari, la COȘ (Casa Oamenilor de Știință), numită atunci „Parcul Trandafirilor“. Aveam 26 de ani și eram de câteva luni asistent cu normă întreagă la IPB, la Catedra lui Walter Olariu și lucram și la ICECHIM, la secția de Chimie fizică a profesorului Luca, un discipol al Elenei Ceaușescu, care beneficia din plin de protecția acesteia. Mai ales atunci când își trăgea partea leului din bugetul ICECHIM, buget făcut de profesorul Muscă, soțul Monei Muscă, viitorul ministru liberal în primul Guvern Tăriceanu. Ieșisem la o bere cu un prieten profitând de ultimele zile frumoase ale anului 1987. Pe vremea aceea, COȘ-ul avea în grădină separeuri conturate de un gard viu, ceea ce crea imaginea unui labirint prin care se amestecau chelneri și clienți, fiecare ascunzând, parcă, ocupația de bază, sub privirile reci și plictisite care reușeau să treacă cu ușurință prin desișul gardului viu ce alcătuia singurul decor al restaurantului. Încă de atunci aveam prostul obicei să ascult conversațiile de la celelalte mese. Obiceiul l-am păstrat și azi, mai ales în străinătate. Mă amuză ideea că pot participa la discuțiile de la masa mea ascultând în același timp ce se discută la vecini. Azi o fac cu și mai mare plăcere, mai ales când la masa mea se vorbește română și la vecini o altă limbă, mi se pare că sunt protejat de ideea preconceptă că sunt un străin care nu are cum să înțeleagă și uite așa mă consider mai puțin lipsit de stil, deși a asculta la mesele vecine e un obicei foarte prost. Dacă ar fi trăit tata, cu siguranță mi-ar fi ținut o lecție pe cinste despre bunele maniere,

dar din fericire sunt la fel de conștient de faptul că nu e frumos dar curiozitatea mă domină. La masa de lângă mine se afla un britanic elegant cu alură de intelectual, care încerca să mănânce o friptură. M-am gândit că e vreun profesor din Occident venit la vreun seminar la o universitate de la noi, deși era ciudat că mânca singur. Chelnerul nu știa boabă de engleză, iar britanicul încerca să-i spună că friptura cu cartofi ar putea fi chiar comestibilă dacă ar fi măcar caldă. Nu m-am putut abține și am intrat în vorbă sub pretextul de a-l ajuta să se înțeleagă cu chelnerul. Foarte repede, l-am invitat la masa noastră și am început să povestim vrute și nevrute. Cum prietenul meu a plecat destul de repede pentru că avea o întâlnire galantă și era deja preorgasmic, am rămas doar noi doi până la închiderea restaurantului, la ora 22.00. Încă din 1987, Ceaușescu închidea cam toate restaurantele la ora 22.00 și deja la ora 21.00 îți strângeau fața de masă ca să te pregătești psihic să pleci. Englezul era profund șocat de cam tot ceea ce vedea în jurul lui. Nu prea înțelegea mare lucru, deși era un fin observator al țărilor comuniste, doar că la noi era evident altfel.

Noua mea cunoștință se numea Mark Stevenson și avea un pașaport diplomatic britanic, pe care de altfel mi l-a arătat destul de repede. După Revoluție, mulți mi-au spus că de fapt era român, trimis de Serviciile noastre să mă verifice. Dacă era român, era sigur românul cu cea mai bună engleză și cel mai bun *Oxford accent* pe care l-am întâlnit în viața mea. Dar eu continui să cred că era britanic get-beget. Discuțiile cu Mark erau foarte plăcute. Mi-a descris societatea și problemele britanice cu o acuratețe și o logică impresionante. Era un *thacherian* convins și un partizan al metodelor dure împotriva IRA (Armata Republicană Irlandeză), care la acea dată crea imense probleme Albionului. După ce am plecat de la restaurant, l-am invitat la mine acasă, în

demisolul de pe „Grigore Mora“. Aveam de la meditații mai multe sticle de scotch și, cum Mark se va dovedi un mare consumator de astfel de licori, speram să-mi spună și mai multe lucruri interesante. Evident, văzusem multe filme.

Mark nu și-a pierdut niciodată luciditatea în toți acești ani, chiar și când era afumat bine. Am realizat din start că, fiind posesorul unui pașaport diplomatic britanic, Securitatea nu putea să-l lase să umble nesupravegheat prin București și, deci, mă gândeam de două ori ce vorbesc. Rememorând astăzi prima întâlnire cu Mark, există totuși un semn de întrebare. La restaurant am plătit eu. Aveam mulți bani din meditații, cu care oricum nu prea puteam cumpăra nimic, iar o notă la un restaurant ca „Parcul Trandafirilor“ era o cifră infimă. Mark a insistat totuși să plătească el și, cum eu am refuzat, la plecarea de la mine din casă a lăsat în baie o hârtie de 10 sterline, o avere la vremea aceea. 10 sterline erau peste 20 de dolari, aproape cât salariul meu de asistent la Politehnică. Când mă vor aresta, printre altele îmi vor reproșa și că am luat cele 10 sterline. Cum puteau și securiștii de cele 10 sterline? Doar de la Mark sau să fi avut camere la mine în baie. Microfoane aveau peste tot, dar camere nu cred că mi-au pus. Oricum, Mark a plecat spunându-mi că va reveni anul următor.

Mark va reveni la mai puțin de o lună, imediat după evenimentele din 14 noiembrie de la Brașov. Evident, la a doua întâlnire am discutat mai ales despre protestul celor de la Steagul Roșu, primul și singurul protest adevărat, pe față, făcut în timpul regimului Ceaușescu. Imediat ce a plecat agentul britanic (la următoarea întâlnire îmi va recunoaște că e agent MI6 și că are misiunea de a vedea cum s-ar putea înlătura Ceaușescu de la Putere), am primit un telefon de la Paul Savu, care dorea să ne vedem urgent. Paul a venit însoțit de căpitanul sau maiorul Nicu Cristache (actualmente șef prin

pușcăria de la Slobozia), care ar fi trebuit să mă preia. Evident, nu au făcut nicio aluzie la întâlnirea mea cu englezul, deși mi se pare evident că motivul schimbării securistului în cazul meu era dat tocmai de acest eveniment. Dacă Mark ar fi fost omul lor, nu cred că s-ar fi agitat atâta, doar dacă eu eram așa de important pentru ei. Ceea ce, sincer, nu cred. Paul Savu a dispărut complet din peisaj după, îl voi mai întâlni doar de două ori în viață: la arestare și acum câțiva ani, la Carrefour.

Nicu Cristache era un alt fel de securist. Foarte îngrijit, bine îmbrăcat mereu și mult mai cult decât Savu. Nu fuma, dar avea mereu la el un pachet de Kent și unul de Marlboro. Nu mi-a cerut nici țigări, nici carne sau cremvurști de la tata, nici cafea, dar mereu era gata să-mi dea sfaturi. Avea o memorie foarte bună și te testa continuu. Punea aceeași întrebare la intervale mari de timp, tocmai pentru a vedea dacă spui același lucru. Atunci am înțeles un lucru important, valabil și în lumea afacerilor de azi: e foarte important să spui mereu aceeași minciună. Pentru asta, trebuie să spui respectiva minciună și familiei, și prietenilor, până ajungi s-o crezi chiar tu. Doar așa poți minți credibil. Iar dacă vrei să-l prinzi pe celălalt cu minciuna, întreabă-l aceeași chestie la interval de 6 luni și, dacă răspunsul nu e același, l-ai prins. Dar niciodată nu îi spune cuiva că l-ai prins cu minciuna și nici nu da semne că nu ai încredere în el!

În perioada în care am umblat aproape zilnic cu Predoiu, am înțeles că tânărul ministru are trei mari obsesii: părinții, povestea că a fost amantul lui Udrea și faptul că e acuzat că e agent SIE acoperit. Adoptând „Metoda Cristache“, cred că am aflat răspunsul corect la cele trei dileme. Predoiu nu a cunoscut-o pe Udrea până când aceasta nu a intrat în Guvern, nici măcar la liceu nu s-au întâlnit. Dar Predoiu e cu siguranță agent SIE și există o mare probabilitate ca acela care l-a

format și pe care îl ascultă și azi să fie Mihnea Constantinescu. Și o să vă explic un pic mai târziu de ce cred asta. Răspunsul tragic a fost cel aflat despre părinții săi. Multe personaje cu un rol activ în nomenclatura lui Ceaușescu, acei așa-ziși *aparatchiki*, și-au inventat un alt trecut imediat după Revoluție. Asta nu ar fi ceva neobișnuit, dar și-au renegat efectiv părinții. Corina, iubita mea de la 24 de ani, deja menționată într-o „Spovedanie" anterioară, a ajuns până acolo încât să-mi spună, la 20 de ani diferență, că tatăl ei a murit. Apoi, întâmplător, în Sibiu am ajuns să-l întâlnesc pe tatăl ei abandonat într-un azil de bătrâni, când acesta a ieșit la o plimbare prin Piața Mare a Sibiului. Am discutat cu el, dar nu am deschis subiectul după, cu Corina. Am înțeles, îi era rușine cu propriul tată, fost șef la Cultură pe județul Sibiu în timpul administrației lui Nicu Ceaușescu. „Doamna Corina" era acum fostă șefă a Unilever și Consilier prezidențial și se bătea cu pumnul în piept cu anticomunismul ei declarat, nu putea să aibă o pată la dosar. Comuniștii știau ce înseamnă dosarul de cadre din perioada Puterii populare și au înțeles că orice legătură cu trecutul trebuie să fie ascunsă cu dibăcie.

Cătălin Predoiu, deși îmi spunea că tatăl său a fost un simplu inginer la Fabrica de sticlă din Buzău, nu se întâlnea niciodată cu el și nu vorbea niciodată despre el. Mai mult chiar, când tatăl său a fost grav bolnav, a fost șoferul meu la Buzău ca să-i aducă la București la medic și apoi i-a dus înapoi, fără ca Domnul Ministru să-și facă apariția. Evident, ceva nu se potrivea deloc. Am aflat apoi că tatăl său a fost șeful de partid de la Fabrica de sticlă și, cum nu fusese un șef prea iubit, a fost scos cu huo! din fabrică, la Revoluție. Nu dădea bine ca un liberal să aibă așa o pată la dosar. Nu pot să mă abțin și să nu fac comparația cu bunicul, care de la Canal a transmis un mesaj direct către cei doi fii ai săi: „Nu vă schimbați numele Sima,

chiar dacă vă aduce multe necazuri! Purtați-l cu demnitate!“ Marile familii trec prin istorie cu pieptul gol, nu ascunzându-se prin boscheți. Metoda cu aceeași întrebare pusă la 6 luni poate să-l determine pe mincinos să spună chiar adevărul atunci când realizează că nu mai știe ce a mințit ultima oară.

I-am spus lui Cristache de Mark Stevenson chiar de la prima întâlnire, nu avea rost să ascund ceva pentru că oricum nu vorbisem nimic compromițător și eram sigur că aveau înregistrările. După, însă, am început să-i spun parțial, fiind convins că nu mă pot înregistra ambiental. La arestare, am realizat că fusesem înregistrat peste tot, în Parcul Cișmigiu și Herăstrău, ba chiar și într-o bombă din Rahova, unde eram sigur că nimănui nu-i trece prin cap să pună microfoane. Văzusem prea multe filme de spionaj și mă credeam deja actor în rolul vieții mele: agentul dublu Sima. De fapt, eram îngrozitor de naiv.

Tata mi-a spus odată: „Dacă te arunci în Dunăre și o oprești, fă-o! Dar dacă doar te uzi și mai capeți și o pneumonie, mai bine gândește-te dacă merită!“ La 26 de ani, aveam sângele mult prea fierbinte, eram inconștient și nu puteam să analizez niciun risc. Chiar dacă astăzi analizez foarte bine riscurile, îmi asum riscuri din ce în ce mai mari și sunt convins că sunt mai inconștient decât eram la 26 de ani.

31. Bodega din Ferentari

Nicu Cristache era mult mai greu de manipulat, asta dacă hiperbolizam încercările mele de a scoate ceva de la el sau de a-i livra niște șopârle până la nivelul de manipulare. Evident că nu reușeam nimic și evident că securistul cu experiență din el nu putea fi ușor de păcălit, dar eu mă iluzionam cu asta. Îi eram însă foarte simpatic, afla o droaie de chestii despre istoria și cultura Marilor Puteri și mă lăsa să vorbesc. Cristache vorbea foarte puțin și tot ce spunea avea un rost și un scop, eu băteam câmpii încercând o „învăluire“ care nu mi-a reușit niciodată.

Mark s-a întors și el mult mai repede, în decembrie, imediat după evenimentele de la Brașov și era foarte interesat de amănunte. Fusesem întâmplător la cel mai bun prieten al meu din facultate, Radu Toma, la Brașov, în acel memorabil 14 noiembrie și văzusem mișcarea muncitorilor de la Steagul *live*. Puteam să-i povestesc atmosfera, entuziasmul, ura pentru Ceaușescu, dar nu puteam să-i dau alte date din culise. Poporul român nu era anticomunist pentru că nu era educat să înțeleagă ceva din ideologiile vehiculate atunci. Poporul român era convins că Sistemul comunist e bun, dar că Ceaușescu și gașca lui îl stricaseră. Era deja pregătită optica generală pe care o vom regăsi la Revoluția din decembrie. Iliescu și-a găsit adepți tocmai pentru că doar 20% dintre români erau cu adevărat convinși că Sistemul comunist e de vină, și nu doar câteva persoane. Mark era foarte deschis față de mine și îmi dăduse și multă încredere. Mă asigurase că ei pot să mă scoată oricând din țară dacă situația ar urgenta o astfel de mișcare. Mark

mă asigura însă că suntem în perioada agoniei comunismului și că Gorby va fi groparul Sistemului. Eram mult prea pesimist ca să-l cred, dar privind retroactiv tot ce mi-a spus în 1988, inclusiv cum se vor uni cele două Germanii, totul s-a întâmplat mai devreme sau mai târziu.

Prin primăvara lui 1989, Mark îmi spusese că s-ar putea ca noi, bulgarii și rușii să nu ieșim din comunism, să trecem doar la Perestroika și Glasnosti, ceea ce a fost destul de aproape de adevăr. Mark era conștient că suntem urmăriți și el alegea locurile de întâlnire, parcuri sau bodegi slinoase de prin cartierul Rahova sau Ferentari. Eu mergeam cu Oltcitul și el zicea „Uite aici ar fi bine!“ Chestia cu bodegile din periferie mă cam nemulțumea pentru că mereu aveam senzația că toți se uită la noi. Era și normal, eram exotici acolo, cine naiba mai auzise engleza într-o astfel de crâșmă? După ce am văzut că toată Europa fierbe, că deja RDG-iștii treceau pe la unguri în Austria și doar la noi nu se mișca nimic, am început să cred că vom rămâne cu Perestroika și Glasnosti-ul, în cel mai bun caz, deși nu vedeam nicio șansă să scăpăm nici măcar de Ceaușescu. La începutul lui 1989, dacă cineva ni l-ar fi oferit pe Iliescu, l-am fi înfiat cu drag, deși în decembrie nu o să mai gândesc la fel. Destul de pesimist în capacitatea românilor de a protesta, am hotărât cu Mark să-mi ia toate diplomele și alte acte în original și să-mi aducă un pașaport britanic sau orice altceva, ca să pot pleca din țară. Ideea de a trece granița, chiar și fraudulos, o aveam de multă vreme. Un amic de la Fizică venise într-o zi cu propunerea de a trece Dunărea cu două butelii în spate. Buteliile urmau să fie încărcate cu un amestec creat de el și sigur ne-ar fi dus pe celălalt mal al Dunării, la sârbi. Când la insistențele mele am plecat în Deltă să verificăm marea găselniță de a ne transforma în omul-rachetă, ca în romanele lui

Jules Verne, am descoperit că teoretic funcționa, dar practic era să ne înecăm pe un canal al Dunării.

Mark nu s-a mai întors în România. Eu, cel puțin, nu l-am mai văzut. Au venit însă doi tovarăși securiști la mine acasă într-o după-amiază de toamnă târzie, nu sunt sigur, dar cred ca era același fatidic 29 septembrie. S-au legitimat, au intrat în casă și au început să percheziționeze cărțile. După ce au aruncat câteva cărți, s-au dus direct la cotorul unei cărți de probabilități cartonate, unde până cu o seară înainte erau 200 de dolari pe care tocmai îi dădusem unui prieten ofițer de Marină pe un Pescador ca să-mi mai cumpere una-alta de prin Occident. Erau negri că nu găsiseră dolarii despre care sigur știau de dinainte. Nu știu cine le-a dat informația. Cum nu am reușit să obțin dosarul meu de la CNSAS pentru că a dispărut, doar Moș Crăciun știe astăzi cine m-a turnat. Nu știu cum are Avram Segal dosarul meu din acel octombrie ’89 și bănuiesc că nu doar dosarul meu îl are.

M-au dus în „Luigi Cazzavilan“, dar mi-au luat și Oltcitul. Mi-l vor înapoia la eliberarea din beciul de la Securitate. La „Luigi Cazzavilan“ mă așteptau alți mahări care nu au binevoit să se prezinte. Tot acolo, rușinați, într-un colț se aflau Paul Savu și Nicu Cristache, se pare că nu pentru a fi felicitați. Pe masă trona un dosar pe care scria mare „Sima Cristian – trădare“. Ciudat, dar prima intervenție a fost „De ce nu ai rămas, mă, în Occident în ’85? Acum nu ne-ai mai fi încurcat pe aici!“ Interogatoriul era total idiot, se așteptau ca eu să confirm ceea ce ei deja înregistraseră. Cum am făcut greșeala să încerc să mint, au început să mă lovească. Totul a culminat după câteva ore, când am fost pus la „rotisor“ și la „sacul cu apă“. „Rotisorul“ era un făcăleț mai lung pus între două mese, de care eram legat ca un miel la proțap. Când ei învârteau făcălețul, cătușele îmi provocau

dureri îngrozitoare la glezne și la încheieturile mâinilor. Am avut urme de la „rotisor“ peste 2 ani.

Apoi a fost „sacul cu apă“. M-au băgat într-un sac de plastic gros și loveau cu bastonul, apa amplificând loviturile. Sacul cu apă era folosit pentru a nu lăsa vânătăi, dar după aceea nu am putut să stau pe scaun sau în pat peste două săptămâni, fiecare cm pătrat de carne și fiecare organ mă dureau la cea mai mică atingere. După ce am ieșit, multă vreme singura mea ușurare era să fac băi cu apă rece, ca să-mi calmez durerile. În celula în care m-au dus, era un tânăr care avea în tălpi țigări stinse de anchetatori, rănile erau deja infectate și omul nu putea să meargă nesusținut. Să nu credeți că am rezistat prea mult la aceste torturi, ba chiar nu am rezistat deloc. Le-am spus clar „Nu mai dați și vă spun tot!“ Așa le-am spus și de manifeste, și de Nelu Făgetan, și de imprimanta matricială de la Politehnica unde le imprimam, și cum le puneam la Cabinetul de Mecanică de la Facultatea de Matematică și de acolo cum le împrăștiam. Era totuși ceva ciudat, nu păreau prea impresionați de ce făcusem, deși habar nu aveau că eram implicat în chestia cu manifeste. M-au pus să semnez un angajament cu Securitatea, așa mi-am luat numele de „Toma Caragiu“ și mi-au zis că Nicu Cristache va veni după declarații scrise despre ce se întâmplă la Politehnica, pentru că sunt informați că se pregătește ceva. Nu se pregătea nimic la noi în școală, doar că toți erau disperați și se rugau să se întâmple și la noi ceva, ca în Ungaria, Polonia sau Cehia. După ce a căzut și Zidul Berlinului, chiar ni se părea că suntem uitați de istorie… După ce am terminat de scris o istorie întreagă cu Mark și manifestele, mi-au dat drumul. După 8-9 zile. Din a treia zi, nu m-au mai lovit, ceea ce deja era o ușurare. Oricum nu puteam dormi, nu puteam sta pe scaun. Poate unii sunt rezistenți la bătaie, dar eu recunosc cu umilință că atunci aș fi fost dispus s-o torn și pe mama.

După ce am ieșit de la ei, în octombrie, noiembrie și decembrie nu am apucat să torn mare lucru. L-am turnat pe Tache Voicu care era rector la Politehnica, dar care era de fapt colonel de Securitate și asta i-a enervat rău de tot, apoi, de comun acord cu Mishi, ne-am turnat reciproc, că eu fac lecții și că el face pantofi, și iar s-au enervat. Apoi a venit Revoluția. Cristache oricum îmi spusese că din semestrul doi, adică din februarie ’90, va trebui să plec la Vaslui, pentru că la Politehnica nu mai pot sta dacă nu spun „chestii esențiale“. Cum marea majoritate dintre cadrele universitare erau contra regimului, era mai interesant pentru ei să știe cine le e încă fidel. Din discuțiile cu Cristache, am realizat că în afară de Sandu Filipoiu, Nea Jenică și Făgetan, cam toți fuseseră colaboratori, surse sau turnători. Catedra mea de Matematică, a lui Stănășilă, colcăia de colaboratori, dar până și aceștia nu mai răspundeau la comenzi. Aveau deja nevoie de doi turnători care să supravegheze pe un al treilea turnător, pentru că informațiile nu erau concludente și nu mai credeau în nimeni și nimic. Cristache a fost până în ultima clipă, chiar și pe 16 decembrie (când l-am văzut ultima oară în viață), un vașnic susținător al regimului opresiv și al comunismului, și chiar cred că el credea în Sistem. Cristache avea aceleași idei ca și Avram Segal astăzi: „Comunismul a pus pe masa tuturor o pâine și ei nu ar fi studiat dacă nu era comunismul. Ar fi studiat doar burghezi ca mine. Amândoi erau foarte mândri de educația lor, deși amândoi erau semidocți. Pe Cristache l-am sunat în noaptea de 27 decembrie și l-am întrebat ce se va face de acum înainte. Mi-a răspuns foarte calm: „Vedem ce o să faci tu de acum înainte!“. După 5 luni, eu eram deja plecat din țară, iar el și ceilalți colaboratori și ofițeri erau încă bine-mersi în funcții, facând aceeași meserie ca și până atunci. Doar că acum Virgil Măgureanu era tatăl lor, nu Ceaușescu. Faptul că nu am trimis acasă sau în

piața publică toate scursurile vechiului regim, adică pe ofițerii de Securitate, se vede din plin azi. Toți corupții de azi au cel puțin o rudă fost ofițer, în Vechiul Sistem. Excepțiile de tipul Corneliu Coposu au fost anihilate ușor în acea cloacă de trădători și oportuniști.

AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (II)

— Deci aveți contractele semnate de client, adică modelul. Păi eu pot dovedi orice tranzacție pierzătoare pentru clienții care au pierdut și dovada cea mai simplă e că și cu banii mei, și cu banii firmei am făcut exact la fel, nu ca Goldman la criza din 2008. Deci am pierdut toți, și eu, și ei, și firma, asta e dovada, o am în arhivă. Nu e nimeni care nu ar fi putut să vadă că pierdea, aveau parole și puteau vedea *live*, dar nu s-au uitat pentru că de 15 ani Sima câștiga mereu până la urmă.

— Aveți aici link-ul pentru instalarea database rețea STASI, inclusiv ofițerii etc. Este complet și sper că înțelegeți anume termeni în germană. Sau puteți schimba în engleză. E un model de *disclosure*, cum va fi și în RO. Eu spuneam că în litigii instanțele ar trebui să ceară dovada că tranzacțiile au fost efectiv făcute (*perdant or not*).

— Merci, dar e doar curiozitate asta, că nu am ce face cu Stasi. Eu vreau dosarul meu complet. De ce CNSAS l-a ascuns și a zis că nu există? E și dosarul de urmărire, e și dosarul cu notele date de mine, e și angajamentul, tot. De ce nu pot avea și publica asta? În litigii, la NY, la București, nu cere nimeni. Clienții ăia zic că i-am escrocat. Câțiva, evident, pentru că ei nu știau de riscuri. Dar au semnat că își asumă toate riscurile, scrie clar acolo că pot pierde tot.

— Îmi pare rău că ați șters postarea de ieri. Text superb și intim. O puteați chiar dezvolta, nu se supăra nimeni. Probabil că era despre un eveniment de la sfârșitul săptămânii trecute. Mă rog, poate va fi în volum. Era despre una dintre trecutele dvs. iubiri?

— Dacă eram în America, CNVM, Hrebe, Dimofte și Dăianu erau acum în pușcărie și eu eram despăgubit de toți banii. Și în plus! Dar suntem în România… Nu era despre nici un

eveniment de la sfârșitul săptămânii trecute, pe care mi l-am petrecut cu actuala iubire. Nu am vorbit cu foste iubiri.

— Scrie că pot pierde, dar tre' să se vadă că au fost pierdute tranzacțiile, deci tre' văzute tranzacțiile. Că sunt cazuri când se pretinde doar asta și în fapt brokerul a luat banii fără să-i joace. Nu spun că e vorba de dvs., dar așa se procedează, și nu doar la NY.

— Da, domnule dragă, am toate tranzacțiile. Dacă cineva le vrea în instanță. Dovada și mai mare e că aceleași tranzacții le-am făcut și pentru banii mei personali, și pentru banii firmei.

— Păi ar trebui să le produceți în instanțe, să vadă clienții că e vorba de risc și nu altceva…

— Eu nu am jucat în viața mea contra propriilor mei clienți, am jucat contra întregii Românii când eram MM, dar asta e meseria de MM. În care instanțe? Eu am proces cu Mache, unde nu asta e acuzația, cu Chirieac și cu Dimofte pentru un împrumut de 400k, nu pentru banii din Bursă.

— Domnu' Sima, dacă nu produceți cumva tranzacțiile lui Monica, Irina, Tatika etc., rămâne doar afirmația dvs. că ați tranzacționat. Dacă e vorba de penal, procurorii tre' să vadă dovada tranzacțiilor și atunci totul e OK.

— Apoi Dăianu, Nistoreasca și alții au depus plângere penală, dar nu a început nici urmărirea penală împotriva mea, poate și pentru că în contracte scrie clar că pot pierde tot. Dacă mi le cere procurorul, le voi produce, problema e că eu pot produce toate tranzacțiile acestor clienți, și alea vechi, și ei nu vor asta. Irina, Tatika nu au treabă cu tranzacțiile, știu bine că am pierdut. Le au, nu m-au dat în judecată.

— Procurorii sunt leneși, pentru că nu le iese nimic de aici. Nu recuperează pentru stat. Dar așa e corect, de anchetat și dovedit existența tranzacțiilor. În general, nu numai în acest caz.

— Irina a deschis alt cont pe numele ei după 2012. A fost aici, în casă, i-am meditat copilul. A făcut ea tranzacții și încă mai face, a mai pierdut singură de atunci bani, deci nu prea sunteți informat.

— Eu știu că Tatika a obținut popriri pe niscaiva apartamente, imobiliar etc.

— Tatika mi-a dat un împrumut de 400k, pe care nu l-am înapoiat, că a scăzut târziu și oricum nu am din ce. A încercat să pună sechestru și a pierdut, va obține exact ceea ce i-am garantat.

— „Lombar-Odier“ îmi sună familiar, dar nu din motive financiare, ci personale. Nu știu unde am văzut pomenit numele…

— Că eu nu am spus așa ceva și am memorie bună, o să vă aduceți aminte.

— Ba ați spus, în una din cele 2 emisiuni-mamut, imediat după chestia cu Tăriceanu. Cred că e la B1, dar trebuie să verific. Sau e la Nașul. Veți avea link-ul, dați-mi puțin timp.

— Nu am spus că am asistat la întâlniri între Băsescu și Predoiu, sigur ați înțeles greșit. Poate am spus că am asistat la telefoanele lui Băse către Predoiu când Predoiu era cu mine în Elveția. Aia da, am asistat la multe astfel de telefoane.

— Toate firmele RO în Cipru unde se scurg mulți bani… download tabel-pentru-site-Cipru-5800-de-firme.pdf

— Deci v-am dovedit că am memorie de elefant, eu scriu „Spovedaniile“ din memorie, mai fac și greșeli, dar foarte mici, am memorie fabuloasă. Și ce vreți dvs. să vă spun eu? Ce? Ce firme cunosc din astea? Negativ, veniți cu Kovesi aici și vă spun.

— Cum ați obținut contul lui Dimofte SR. la Odier? Știți pe cineva acolo?

— Eu nu știu cine sunteți dvs., chiar credeți că vă voi spune ceva? Treaba mea cum am obținut eu conturi și transferuri.

— Cipru. Nu vreau nimic, știu ce îmi trebuie, v-am atașat doar pentru dvs. Dacă sunteți curios… Măcar îmi puteți spune în ce an ați aflat? Era înainte sau după 2002? De contul Dimofte SR. vorbeam…

— Nu vă pot spune nimic, chiar credeți că vorbesc cu necunoscuți? Poate sunteți chiar Dimofte!

— OK, am întrebat doar. Nu știu de ce Odier îmi sună familiar. Zău, nu sunt nimeni din clienții dvs..

— Am și conturile lui Vântu la UBS.

— Domnu' Sima, mai bine ați face publice toate astea.

— V-am spus că o să vă prindeți de ce vă sună cunoscut, eu știu, dar nu vă spun. Aveți probleme cu memoria, altfel știați de ce vă sună familiar.

— Altfel, e un fel de joc de-a v-ați ascunselea. Ei de dvs. și dvs. de ei…

— Dacă tot ați ascultat emisiunea de la B1, după Tăriceanu, ați fi aflat și că am spus că i le dau lui Kovesi.

— Bun, am să vă spun adevărul. Știu foarte bine de ce îmi sună familiar, știți și dvs (de acord), dar am vrut să văd dacă intuiți de ce…

— Nu vreau nimic în schimb, decât protecția mea și a copilului, adică a vieții copilului, că de a mea mi se fâlfâie. Intuiesc de ce, dar nu e de acolo, am și conturile lui Dimofte din Monte Carlo.

— Îmi place că sunteți elegant cu intuiția (sper să fiți și discret). Degeaba vă considerați amenințat, nimeni nu are nimic personal cu Dvs. Ce se câștigă dacă vi se face rău fizic?!?

— Am și eu o curiozitate: la cine credeați că mă refer dintre foste, când ați afirmat că am șters aia cu „intim și sublim"? Și eu vă spun ce era aia cu „intim și sublim".

— În plus, se știe că sunteți, din când în când, în St. Moritz, care nu e chiar mare metropolă… Zău, chiar exagerați cu „frica"…

— Nu sunt din când în când, sunt mereu în valea asta!

— Păi de unde să știu eu iubirile dvs. pasagere, în afară de ce ați scris deja în „Spovedanii“? Apropo, puteți posta asta pe *wall*:

— Ce? Nu se vede nimic, e un pătrat alb.

— Eu văd perfect. Bine, am să o pun pe *wall*-ul dvs. Imediat.

— Am văzut-o, postați-o dvs., comentariu. Eu postez ce vreau eu la mine pe *wall*. Păi v-am întrebat, că pesemne v-ați gândit la o anumită iubire pasageră. Voiam să știu la cine v-ați gândit.

— Păi comentariu am pus-o, se potrivește pentru unii comentatori…

— Nu am pregătire în psihologie, s-o potrivi, nu zic nu.

— Precum v-am spus, nu știu iubirile dvs. pasagere decât din ce ați scris deja în „Spovedanii“. Dar sigur aveți gusturi alese, deci eram curios, nu mai mult… Măcar un *hint*…

— Am vrut să scriu ceva referitor la o proaspătă declarație de dragoste primită, și am și scris, dar nu am publicat-o.

— Să vă poarte noroc și la cât mai multe!

— Era foarte interesantă ca declarație: „Nu sunt atât de proastă ca să nu te iubesc“. Mi-a plăcut mult și am scris ceva pe tema asta, dar apoi am considerat că nu merită publicat nimic din chestiile mele intime. Asta e tot, nu avea legătură cu foste, ci cu actuala.

— Puteți să o și publicați. De ce nu? Nu tre’ să fiți sfios… Era în limba română? În viitoarele episoade, mai apar iubiri pasagere?

— Da, în română. Păi dacă mă urmăriți așa de bine, ar trebui să știți tot despre mine, măcar ce fac și scriu din 2012 încoace. Da, apar mereu iubiri pasagere, dacă au de a face cu povestea, doar că după episodul „acela“ am schimbat total numele și încerc să nu dau indicii, pentru a nu fi deconspirate.

— Pentru că ele dau culoare și parfum „Spovedaniilor“ (iubirile). Putea fi și în franceză, de ce nu? E bine că anonimizați, ca să nu atingeți orgolii.

— Păi asta fac. Am băgat și piste greșite la poveștile mele cu femei, ca să nu se prindă nimeni, iar pe cineva nu o voi pomeni deloc, deși trebuia să mă însor cu ea.

— Păi mai știu câte ceva, da, însă ați fost foarte activ și e foarte mult. De asta ați divorțat în 2011? Mai aveți timp, dacă între timp nu s-a răzgândit ea…

— Am fost activ la ce? Că șomez cu drag de 2 ani, adică doar lecții de mate la liceu și în rest nu am combinat nimic, stați să vedeți când o să încep, am alt ritm atunci.

— Sau poate s-a răzgândit…

— E o poveste de acum 20 de ani asta cu răzgânditul. M-am răzgândit cu o seară înainte de nuntă. De ce am divorțat? Pentru că m-am îndrăgostit de o altă femeie și, civilizat, am mărturisit asta și am plecat.

— Înțeleg…

— Dar ce? Nu știați de ce am divorțat? Asta e banal de aflat, dacă chiar sunteți în Servicii, dă-o încolo, o poate afla și un ziarist mai șmecher.

— E drept că eu eram discret, dar (totuși) Bucureștiul ăla era foarte mic și apoi știe și Predoiu. Sau nu mai e ofițer activ la dvs.?

— Păi de ce nu vă căsătoriți acum cu cea de care v-ați îndrăgostit?

— Pentru că s-a terminat și povestea aceea. Și pentru că nu mai vreau să mă căsătoresc, o încercare mi-a ajuns. De fapt, dvs. ce vreți să aflați?

— A! Nu, era doar curiozitate abstractă. Numele lor nu îmi spun nimic. Nu cunosc niciuna, cred…

— Dacă vreți să aflați despre trecutul vreunei femei, renunțați, eu nu aș povesti cu nume-prenume despre nimeni, nici măcar dacă ați fi

fratele meu. Ba da, o cunoașteți pe cea cu care nu m-am căsătorit acum 20 de ani, și pe ea, și pe sora ei. (...)

— Mai știu eu ce femei erau prin București în 1994? Păcat doar că s-a terminat și ultima iubire…

— De ce „ultima“? Ce, am murit? În 1994 eram la Firenze, nu în București. (…)

— Aha, am înțeles eu greșit atunci, dar de ce vă interesează așa tare viața mea personală?

— Nu le cunosc… Dar păcat cu ultima iubire…

— De ce? Parcă nu știați cine e?

— Păi nu ați murit, dar e păcat să frângeți inimile și apoi să abandonați…

— Auziți? Hai să vă spun eu ceva: dvs. nu lucrați la niciun Serviciu, aveți informații despre mine de pe Net și din câteva povestiri ale oamenilor care m-au cunoscut. De fapt, ce doriți? Asta, ca să nu mai pierdem multă vreme cu tatonările, că oricum nu veți scoate de la mine nimic.

— Zău nu știu cine e ultima… Măcar dați-mi un *hint*.

— Dacă cineva vrea să frângă inima cuiva, nu divorțează și pleacă de acasă. Poate să frângă inimi și rămânând căsătorit, dacă ăsta e scopul său. Ultima, adică cea de acum? Păi dacă aveți logică, intuiție și ceva fler, doar uitându-vă pe FB vă prindeți. Dacă nu, nu. Eu oricum nu o să vă confirm nimic.

— E OK, dvs. m-ați abordat sâmbătă seara și apoi am avut acel dialog. Singur v-am spus că nu sunt sunt din Servicii…

— Da, dar dădeați senzația că sunteți, altfel cum ați citit dosarul meu?

— Cât despre viața dvs. privată, vă doresc să fie cât mai bogată. Nu cred că uitându-mă pe FB pot intui ceva, dar nu e problemă, e viața dvs. personală. Tot ce nu îmi place e când cineva se ia de o femeie măritată, în rest… Deci de pe FB nu pot ști dacă ultima sau penultima e măritată sau

nu… În rest, la multe înainte, *why not*?… Nu pot să vă detaliez despre dosar. V-am spus ce ar trebui să faceți, aici nu pot intra în amănunte. Astea sunt chestii sensibile (ca și iubirile).

— Și apoi de ce v-ar fi zis doamna să nu vă băgați și să mă ajutați, dacă nu erați din Servicii? Nu mai bine făceați chimie dvs. și eu matematică?

— Tocmai că și eu m-am mirat. Și părea foarte convinsă… Poate doar a auzit de dvs. și vă compătimește, n-am vrut să extind atunci discuția.

— Nu am avut treburi cu femei căsătorite.

— Chimie fac și acum, dar altfel decât ce am studiat. Nanoscience…

— Și la Nanoscience vă cer și conspecte din dosarele lui Sima și din viața sa? Sau aplicați AF algebre și diagrame Bratelli și îl doriți pe Sima în echipa de cercetători?

— Doar o mică observație, dacă permiteți, apropo de memorie (Băsescu, Predoiu etc.). Data trecută ați spus că ați avut 2 iubiri, parcă, iar azi, dacă stau să număr, ies mult mai multe…

— 2 iubiri referitor la ce? 2 iubiri unde? Data trecută v-am spus că am avut două iubiri care stau în Occident și vin des prin România și ambele au doi copii.

— Fac Nanoscience în grup restrâns, contracte… Nu ne cere nimeni, noi stabilim obiectivul. Aha, da, aveți dreptate, credeam că alea 2 sunt singurele. Aveți o bilă albă, *mea culpa*…

— Când mi-ați spus de doamna dvs., v-am spus că cercul e restrâns la ce informații mi-ați dat și v-am dat trei țări: Italia, Franța sau Elveția. Apoi, când mi-ați spus că e prin România, v-am spus că e și mai restrâns și apoi, când mi-ați cerut nume-prenume, v-am spus că are doi copii, corect?

— Aveți dreptate. Domnu' Sima, cu toată seriozitatea, aveți memorie foarte bună.

— Ați uitat că eu mă trag dintr-o veche familie de boieri sălișteni?

— Aveți dreptate, glumeam și eu… De ce nu continuați cu Partea 3 Servicii? Că zău e mai interesant decât alegerile…

— În „Spovedanii“ sunt și femei pentru că vreau să povestesc trăirile și dramele mele personale, eu scriu o carte serioasă, nu „Singur sub chiuvetă“ sau cum îi zicea.

— Sunteți urmărit de mulți din generația dvs., mai ales pentru retrăirea unor vremuri și obiceiuri. Nu vă închipuiți câți vă urmăresc (foiletoanele).

— O să scriu și cu Partea a treia, momentan am aflat pe unde sunt personajele, Nicu Cristache și alții. Scriu informat, am și eu rețeaua mea, dacă tot îi descopăr, măcar să afle lumea unde sunt. Habar nu am cine mă citește și nici nu mă interesează, eu scriu în primul rând pentru mine și pentru cei ce mai cred că se poate schimba ceva doar dacă toți politicienii vor fi puși la zid.

— Nimic nu se schimbă și mă mir că nu știți. Când nu sunt bani, nu se poate schimba nimic. Asta-i soarta coloniei… Va continua circul penal, sigur, dar numai asta. Oamenii vor trăi din ce în ce mai greu…

— Păi cum să se schimbe când dvs., om inteligent, vă consumați energia și capul ca să aflați cine e Cristian Sima, nu ca să vedeți unde sunt banii lui Dimofte, Popoviciu sau Vântu?!

— Poate după criză se va schimba ceva…

— Vine criză grea și poate război și poate apare cineva providențial și schimbă. România nu are nevoie de democrație, ci de un despot luminat.

— Banii de care vorbiți sunt mizilic față de ce se scurge afară în *offshore*-uri. Vedeți fișierul trimis cu Cipru… Sume imense. De furat, se fură peste tot, nu ăsta-i baiul, dar măcar acolo se mai produce…

— Păi ca în bancul cu Năstase, Berlusconi și tablourile.

— Nici dvs., nici altul nu puteți schimba nimic, pentru că nu aveți cu ce…

— Cu ce? Sau cu cine?

— Cu ce… Bani!

— Cel mai ușor e să găsești bani! Dacă e nevoie, găsesc și un miliard!

— Nici comuniștii, de ar veni acum la Putere și ar naționaliza tot, tot nu ar mai face ce au făcut odată. Au pus o pâine pe masă la fiecare.

— Bănuiam că sunteți comunist în gândire, nu e nevoie să confirmați!

— Miliardul trebuie dat înapoi… Datoria a trecut de 100, cred că știți…

— Datoria publică a României e peste 100 mld euro? Nu cred! E sub 40% din PIB.

— Am văzut ce a fost și văd ce este. Nu trebuie să fiu comunist pentru asta. Sunt oameni care mor de foame în RO azi, nu vă uitați la TV sau site-uri colorate?…

— La americani a trecut de 17.8 trilioane.

— E trecută datoria de 100 miliarde…

— Și în comunism era bine, că muream aproape toți de foame?

— Pentru câțiva ani de restrângeri nu tre' să generalizați. Măcar atunci s-a făcut ceva cu banii împrumutați, s-a investit pentru oameni… Chiar nu știți? Restricții, *sorry*… RO nu e numai ce ați văzut în București și Sibiu. Mergeți în Moldova și veți vedea sărăcie…

— E doar 53 de miliarde, adică 38% din PIB, datoria publică, deci aruncați cu 100 de mld. aiurea. Da, s-au făcut Canal și Casa Poporului, pentru oameni.

— Pensionarii au muncit o viață și n-au un ban. N-am văzut măcar o singură dată în postările dvs. să vă întrebați unde-s banii (20 miliarde) împrumutați de la FMI și BCE.

— Ce aș vrea să vă întoarceți în 1989 și să trăiți măcar o lună, să vă văd atunci că mai admirați comunismul și să-i văd pe populiști…

— Dvs., dacă ați veni la Putere, de unde luați bani pentru pensii?

— E cam târziu, dar vă explic ce aș face eu la Putere, în toate domeniile, cu cifre și lux de amănunte. Nu cu 100 mld, cum aruncați dvs.

— Că e ușor de vorbit de democrație… Bine, poate scrieți o dată despre asta pe *wall*. Ar fi mai interesant decât subiectul Ponta-Klaus. Adică, concret, plan concret, sursă și destinația banilor. Așa le puteți da peste nas politicienilor, nu cu glume…

— Ce să spun? Că e vreun politician să înțeleagă ceva? Dăianu nu știe regula de trei simplă aplicată la bonduri, darămite să facă economie!

— Dacă vi s-ar oferi o poziție într-un guvern tehnocrat (pe la Finanțe), ați accepta? Credeți că ați putea schimba ceva?

— Schimb enorm în 6 luni. Le-am dat lui Fota și Predoiu pentru Băsescu tot, cu cifre, surse de finanțare, tot, dar nu furăm! Asta e problema, pentru că, dacă Sima aduce bani la buget și furăm, nu am făcut nimic.

— Ați avea pârghii, dar nu bani. RO merge la vale și nu mai are suflu. Păcat, pentru că oamenii sunt talentați, deși dvs. sunteți pesimist despre români.

— Chiar nu vă întrebați de ce nu am făcut eu nimic cu statul?

— Cred că știu, dar mă tem să vă spun.

— Ascult.

— Pentru că știți că, dacă umblați cu strâmbe cu statul, se pune mașinăria în mișcare (evaziuni etc.), pe când, dacă nu ați atins statul, DNA doarme, că nu le iese nimic…

— Nu, pentru că vedeam la clienții mei că indiferent dacă erau hoți sau cinstiți tot pe lângă călcau și asta se plătește într-o zi. Eu nu am intrat la nicio licitație, nu am făcut *opa* la nicio privatizare. Am cumpărat la Ductil și la Romfled acțiuni, doar pe Bursă, nimic cu statul.

— Posibil… Dar eu cred că atunci când intri în afaceri cu statul din start intri în joc, ori dai șpagă, ori primești… Nu poți fi cinstit… Romfled e aia de la Călărași? Pâslă?

— Vedeți, păi la Finanțe le-am propus și un program deștept, de tipul „Vă fac rost de 120 de milioane și apoi nu se mai fură, dar romanul vrea să fure zilnic. E pâslă, dar e din București, unde am făcut blocurile cu Pascariu și Zamfirescu.

— Nu puteați returna banii, nu e de unde… De împrumutat e ușor…

— Uite, vă dau un *hint*: să zicem că România are acum nevoie de 1 mld. Se poate împrumuta cu 3%. Dacă se împrumută de 2 mld cu 3 % pe 10 ani și face ca dobânzile să crească într-un an la 7% și ia 1 mld înapoi, cât câștigă?

— Chiar nu vreți să reveniți? Măcar așa, demonstrativ, că nu vă arestează nimeni. Mergeți la una dintre ședințele din instanțe (civil), dați o declarație (martor etc.), apoi plecați. O mică demonstrație de forță…

— Dvs. vreți să-mi aduceți flori la Bellu… Știți că am cavoul unde e tata?

— Dacă era ceva, puteați fi găsit în St. Moritz. Pierdeți din credibilitate dacă nu reveniți măcar formal, câteva zile. Nu tre' să stați în București. „Fugarul“ nu sună frumos.

— Cu cât vă plătesc să mă aduceți înapoi? Adică îmi amenințați copila, și eu să vin? Păi aici nu vine nimeni, adică mă pot omorî aici, dar riscurile sunt mari.

— Dacă era de adus înapoi, se putea face, știți bine… Dar dvs. faceți dintr-o mică chestie un armăsar. Nu sunteți nici Mark Rich (ăla avea evaziune), nici Polanski. Amândoi erau penali, dvs. nu!

— Păi știu că nu sunt penal. Cum mă aduceți? Cu procese civile? Mai am foarte puțin și sunt și cetățean elvețian. Apoi ce faceți?

— Nimeni nu câștigă financiar dacă vă produce *harm* fizic.

— Nimeni nu vrea bani de la mine, vor informații. Dăianu a câștigat în 3 luni la ASF mai mult decât a pierdut cu mine. Predoiu e supercâștigător, nici măcar nu a zis ceva. Dimofte e deja fugit, dar nu de mine, de DNA. Hrebe e în pușcărie. Toți știu că am multe informații, că doar ei mi le-au dat, de bunăvoie.

— Păi dați-le informații, că oricum după aia nu are sens să vă vrea răul. Mai mult acuma, cât aveți datele, ar putea fi motiv. Urcați-le pe Net, sunteți cu conștiința liniștită și gata… Așa, stați pe un butoi cu pulbere.

— Nu credeți că e mai bine să mă lăsați să-mi trăiesc viața cum cred eu? Și apoi ce să fac în România, imaginea mi-ați făcut-o zob, ce să fac acolo? Să vă ajut să ascundeți banii? Păi acuma știți, că v-am învățat deja.

— Din partea mea, să vă fie bine oriunde sunteți (și cât mai multe iubiri). Dar e păcat că stați într-un stres, oarecum. N-am spus să vă stabiliți aici, doar să știți că puteți reveni liniștit oricând (ca cele 2 iubiri cu 2 copii).

— Cele două iubiri nu au treabă, sunt cetățeni francez și elvețian, nu au avut relații cu mafioții noștri sau au avut doar tangențial. Și ele au copii în Occident la facultăți, așa că ce să facă în România?

— Spuneam ca să reveniți temporar, când doriți… Așa, parcă ați avea *refugee status* de pe vremuri…

— Păi așa și e! Credeți că mie mi-e bine? Mie îmi place România, cu mizeria ei cu tot, sunt mulți oameni de soi acolo. Acolo trebuie să mai vină un tsunami financiar și atunci toți politicienii o să dispară. Din haos nu știu ce va ieși, dar avem nevoie de haos.

— Măcar după ce luați cetățenia elvețiană puteți veni… Măcar o săptămână. O mică demonstrație de forță. Dacă vi s-ar oferi o poziție de *advisor* la

Cotroceni, nu ați veni (*financial advisor*)? Adică nu-i păcat să dați opinii doar pe *wall*, fără implicare directă?

— Ba da, aș veni și la Finanțe, și la Cotroceni, cu o singură condiție: dacă e să am funcții executive la Finanțe, atunci de la început înregistrăm toate convorbirile telefonice și dacă unul singur încearcă ceva, le dau la presă. Altfel, ăia numai pe furat sunt puși, unul nu vrea să facă ceva. Fură, nene, 10%, dar după ce faci ceva! Eu am un raport distant cu banii, mie nu îmi trebuie averi, sunt destul de bogat și azi, vând casa de aici și trăiesc ca în Rai încă 30 de ani. Dacă vin, vin pentru faimă și glorie și sunt incontrolabil, asta știu și ei și nu le convine.

— Aș vrea să vă întreb ceva, serios, pentru că sunteți în Elveția. În 1990, imediat după evenimente, știam că au fost scoși afară (spre Scandinavia) unii operativi. Acolo, în Scandinavia (mai precis Suedia), li s-a creat o biografie, apoi au fost dispersați prin Europa, unii în Elveția. Și au continuat activități „mafiote“, cum le spuneți. Știți de așa ceva?

— Nu.

— Înțeleg. Dar să știți că mai sunt și în Elveția „mafioți“, cum îi numiți. Și ăia mai mulg RO, nu numai internii…

— Chiar nu știți că în afară de chestia cu Secu cu Mark, cu manifeste și bătaia de la „Cazzavilan“, eu nu am avut alte tangențe cu Serviciile? Păi când m-a dus Predoiu la Coldea și Maior, el credea că ăia mă racolează, dar ăia s-au speriat când au văzut cu cine au de-a face. În Elveția? Care mulg România? Știu mulți… Urs Meisterhans vă spune ceva?

— În sfârșit… Voi căuta secvența cu Băsescu-Predoiu și vă promit că vă dau link-ul și minutul. Ați spus foarte clar, că mi-a sărit în ochi imediat.

— Ați înțeles greșit. Când veți asculta, veți realiza că nu e chiar așa. Ce interes aveam să spun

așa ceva?

— Numele pe care le spuneți nu le cunosc. Dar știu alții care umblă cu pașaport suedez încă de pe atunci. Dar nu pot să spun nume acum, înțelegeți…

— Cu suedezii nu știu, dar știu o suedeză, fostă iubită din ’85, când am fost prima dată la Stockholm, atât. Când s-o deschide dosarul EADS, o să aflați cine e Urs.

— Să știți că, dacă m-am înșelat cu Băsescu-Predoiu, voi scrie MARE pe *wall*-ul dvs. chestia și vă dau credit în public. Promis!

— Ați putea afla și acum dacă ați studia dosarul meu cu Chirieac din tribunal. Nu veți scrie nimic pe *wall*-ul meu, pentru că voi șterge. Căutați „Sec și Ericsson“ și „Sec și Kongsberg“.

— Voi căuta. Dar să știți că la orice contract, oriunde, se dă „comision“, e practică, doar e greu de dovedit…

— Se vede că nu ați făcut contracte cu statul elvețian, american, britanic. Și acolo sunt șpăgi, dar nu la orice contract și nu așa de mari în proporție. Scoateți „orice“ din ultimul mesaj!

— La toate contractele se dă șpagă. Mică, mare… Și peste tot e un Sima care deschide cont unui „Chirieac“ la un „BSI“…

— Asta credeți dvs., de aia vă place comunismul. La mine în sat e un primar, țăran agricultor.

— Păi de ce se înghesuie politicienii să ia Puterea? Ca să nu ia alții spăgile.

— E un hotel închis și omul vrea să țină hotelul deschis. Cine cumpără hotelul și îl lasă încă 10 ani hotel el îi dă 2,5 mil. franci de la primărie. Credeți că mi-a cerut șpagă ceva? Cam cât îmi cerea unul în România? Și nenea primarul ăsta nu are o supercasă, deși e înconjurat de alți locuitori ai satului. Foster, Berlusconi, Heineken etc. El de ce nu vrea o casă din asta? De ce se gândește la urbe?

— Poate se gândește că știți cât trebuie să dați.

— Nu se gândește deloc, asta nu puteți să înțelegeți la București, că nu toată lumea parvine. La noi, comunismul a distrus elitele. Dacă v-ar fi chemat Știrbey, poate ați fi înțeles la ce bun sunt elitele, sunt un fel de monarhie răspândită în țară, care mediază invidiile și ura locuitorilor. De aia nu e un singur capitalist român foarte bogat care să producă ceva acolo, doar miliardari de carton. Până și Carnegie și Rockefeller, după ce au furat, au produs și au făcut ceva pentru America lor. Noi nu, pentru că toți ăștia erau comuniști!

— Dacă așa credeți dvs…. Eu cred că America sec. XIX a avut liniște să folosească resursele, nu le-au furat alții. Plus că au avut sclavi (imigranți).

— Și Carnegie era imigrant, de ce Rusia își fură resursele? Tot pentru că vine din comunism.

— Și URSS a avut realizări cu sistemul lor. Și China. Dar RO a fost prinsă în vortex totdeauna. Oamenii sunt însă de calitate…

— Ce realizări a avut URSS? China? Revoluție culturală sau „topim uneltele și facem oțel"? China va avea un *crah* spectaculos curând. Și acolo se fură cu miliardul! Nu te fură străinii decât dacă te lași furat.

— Dar ce, nu au avut industrie dezvoltată? Și valori în cultură și știință? În China, da, va fi un șoc, în viitor…

— Cine? URSS? Păi degeaba faci sateliți dacă nu poți să hrănești un popor, tu fiind grânarul lumii.

— Ceaușescu nu s-a lăsat furat, dar, când a venit timpul, ați văzut cât valora… Credeți că dacă nu erau Iliescu, Roman sau Gelu nu erau alții în locul lor?

— Dar dacă erau Rațiu și Coposu?

— E o țară mică, armata slabă, așa a fost întotdeauna, cât s-a putut (1970-1980) s-a făcut…

— Ceaușescu nu s-a lăsat furat? Păi el se fura singur la cât de idiot era! Dar ce, Cehia nu e mică?

— Cehia avea tradiție… RO a făcut enorm în 20 de ani… Chiar nu știți de industrie etc.? Avea fiecare un rost și o pâine pe masă…

— Eu vă înțeleg, v-au îndoctrinat că, dacă nu era comunism, nu ați fi studiat *macro-polimeri*. Fals! Dacă erați în America, îi studiați și puteați să vă și realizați. Occidentul are tarele lui, multe, capitalismul la fel, dar comunismul a fost un dezastru!

— Acum veți spune că avem „dificultăți culturale ireconciliabile". „Discrepanțe"…

— Iar nu știți nimic. Ca și cu datoria publică de 100 mld, România avea în 1938 PIB-ul mai mare decât Italia. Azi, doar regiunea Veneto are PIB-ul dublu față de toată România. Nu voi spune asta, pentru că nu avem.

— Dacă ați ști cu adevărat ce se întâmplă în Occident, poate n-ați spune așa. Dar ați stat în lumea financiară și credeți că asta e tot. Dvs. n-ați fost imigrant niciodată, nici în Italia pe vremuri, nici în Elveția acum.

— Avem discrepanțe în educație, eu vin din familie de moșieri și burghezi, dvs. din familie cu origine sănătoasă. Aici e baiul cu noi doi! Dar cultural ne înțelegem și de aici pot ieși și chestii bune.

— Aveți dreptate la chestia cu dosarul, dar să știți că am studiat pe merit și am avut și rezultate bune…

— Logic că nu am fost imigrant, că în Italia eram din start profesor la universitate, și aici sunt de 15 ani. Da, sunt convins că ați studiat pe merit, dar ați fi studiat și mai bine. Eu, dacă aș fi în România la Putere, aș fi mai socialist decât credeți dvs.! Dar pe merit!

— De ce nu ați rămas în '86? Să fi stat măcar câteva zile în campusul de la Latină, să vedeți cum e…

— Eu aș face un singur liceu mare și bun în fiecare capitală de județ, unde 20% ar intra pe bani

și 80%, prin concurs, cu bursă de la stat. Și uite așa și geniul din comuna X ar putea să ajungă la Harvard. Așa făceau japonezii în ’85, nu, ’86. În ’85, dacă rămâneam, am avut ofertă în Suedia, nu stăteam în niciun lagăr, nimic, aveam casă și masă de a doua zi. Dar știam matematică la nivel înalt…

— Alții nu știau matematică la nivel înalt… Dar tot erau oameni… Mulți imigranți au suferit enorm… Excepția Sima nu e regulă…

— Socrul meu a fost comunist până la moarte, cu Iliescu, apoi cu Vadim. Au fost 7 frați, din Satu Mare. Știa 16 limbi străine foarte bine. Da, și pe Ellis Island au suferit, când au venit, asta e, ce să facem acum? Există și noroc, cum te naști. Ia luați-vă copilul și de mâine dați-l țăranilor din Văscăuți, ca să vadă și el cum e! Păi ăsta e copilul dvs., are un tată citit, intelectual, deci e norocul lui. Asta e…

— Eu m-am lămurit cu nivelul școlii din Occident când am văzut anul trecut elvețienii dvs. din Lausanne cum mințeau o lume întreagă (cazul Arafat). Și spuneau că sunt *top in the world*. Cu documentele și rezultatele în fața ochilor mințeau și zâmbeau… Și spuneau că e știință…

— Și socrul meu pe patul de moarte mi-a dat dreptate, a făcut totul pentru un ideal greșit. Daaaa! Păi hai să vedem nivelul școlii de aici… O iau pe fiica mea și găsiți-mi corespondent în România. 15 ani, 5 limbi vorbite mai bine decât mine, plus geografie, latină, vioară, istorie etc. etc. În România, dacă rămânea, cum era? E de 4 ani la liceul ăsta… E drept, și Mihnea Năstase a fost aici și nu știe nimic, dar contează și părinții…

— Eu v-am dat exemplu cu școli înalte la dvs... Institutul lor e considerat nr. 1 la Radiotox. Eu am văzut spectrul cu ochii mei și am văzut că a fost otrăvit, dar nu cum spuneau ei. Francezii l-au otrăvit în spital. Se vede pe spectru. Ăsta e Occidentul… În RO, putea studia la „Monnet“ (…)

— Arafat e o chestie politică, ca și Pacepa. Și aici sunt oameni care execută.

— Îmi pare că recunoașteți. Dar să te dai savant și să minți lumea în ochi?!?

— Nu, la mate și aici e jale, fiica mea are 6 la mate pentru că fac eu cu ea. Până să vin aici, avea 4-4.3. Încep să cred că sunteți de la Servicii, că deh, pasiunea pentru teroristul Arafat…

— Știință nu se face în Elveția. Doar umaniste, arte etc.

— Serios????? În primele 20 de universități din lume e una singură de pe continent: Politehnica din Zurich. Nu e niciuna franceză.

— Nu e pasiune pentru terorist, e vorba de un pacient care a fost ucis de medicii francezi, prin injectare de Pb212 și Bi212. Am văzut spectrul cu ochii mei…

— Sunt Oxford, Cambridge și Poli din Zurich. Mossad-ul e singurul Serviciu din lume care are oficial departament de eliminat persoane. Scuze, pe mine mă cheamă Sima. Foarte bine că a fost ucis, doar că a fost prea târziu. Și dacă cineva îi ucide pe Dimofte, Puiu Popoviciu, Badea, Năstase sau Voiculescu, i-aș face și o donație. Ce ar fi fost rău dacă un doctor îl omora pe Ceaușescu? Venea altul, dar poate era mai puțin crud!

— Politica se oprește la ușa spitalului… Sau ar trebui. Chestia e: spui că ești savant, nr. 1 în lume, și minți știind că documentele din dosarul medical te contrazic? Păi ce pretenție să am la politicieni?

— Păi politicienii mint continuu. Savantul ăla a mințit doar la Arafat. Aici nu e vorba de politică, ci de supraviețuire. Vrei să supraviețuiești? Îl omori pe Arafat, la fel cum a făcut și el. Vrei să supraviețuiești în România? Îi omori pe Năstase și Voiculescu. Simplu!

— Așa se ucide în spitale și se zice „moarte naturală“. Domnu’ Sima, trei comisii (Elveția, Franța și rușii) au stat UN AN DE ZILE ca să scrie

3 rapoarte, toate mincinoase? Asta e știință în sec.21?

— Sunteți idealist. Dar Putin? Ii omoară și nici măcar nu aflați cum. Ce mă uimește e de ce atâta jale pe dvs. cu Arafat!

— Nu începeți cu Berezovsky. Nu Putin l-a omorât. După ce a pierdut la Abramovici, psihiatrul i-a dat tranchilizante, l-a băgat în depresie și chiar a fost sinucidere. Dar n-a fost FSB, pentru că știința se prostituează. Vă place așa ceva?

— Pe Berezovski îl știu personal, nu l-a omorât Putin.

— Nici pe Sașa… Nici pe ziaristă…

— Ați uitat că Natalia Pelevine a fost iubita mea și una dintre marile iubiri? Nuuuu! Pe ziaristă „a eliminat-o“ Dimofte.

— Politkovskaia a fost „eliminată“ de oamenii lui Berezovsky ca să agite spiritele…

— Apropos, Dimofte „a eliminat“ oameni, nu direct, și dvs. vreți să vin la București? E viața dvs., dvs. hotărâți, dar de afară nu se vede pericol real.

— Politkovskaia de Berezovski… Daaaaa!… Putin e un mielușel. Sunteți și adeptul lui Putin, vă place să rupeți oase „la burgheji“, faceți și campanie lui Ponta?

— De asta Litvinenko a luat thallium (nu mortal), ca să pluseze la o săptămână după Poltkovskaia. Restul s-a făcut la spital, de oamenii lui Berezovsky, ca să aibă PR.

— Auziți, dar pe tatăl copiilor iubitei dvs. îl știți? Ia uitați-vă în dosar la el, să vedeți ce i-a făcut mamei copiilor săi!

— Mă credeți că n-am votat în viața mea? Nu-mi place, mi se pare o păcăleală…

— Păi de ce să votați? Dvs. numiți candidații, nu votați!

— Nu îl știu personal, dar nu a fost corect. Aveți dreptate, nu știu cum de știți, dar aveți dreptate…

Dar vă asigur că îi vine rândul. Bine că nu știți de cine e vorba…

— Mi-ați spus de Latină și emigranți, dvs. nu ați fost la „sacul cu apă“ și la „rotisor“, cum am fost eu în ’89! Treiskirchen și Latină erau serai…

— Domnu’ Sima, *with all due respect*, v-am spus că nu cred asta. Erați membru PCR, în acei ani nu se făcea asta, mai ales la un intelectual, că n-ați făcut mare lucru…

— Și ăia care mă băteau erau băieți deștepți, cu școală, dar și cu dosare sănătoase. Dar ce interes aș avea să mint? Nu aveți logică.

— Nu ați furat din gestiune, ca să afle unde-s banii și complicii. Zău… Lumea poate crede, dar… Sigur că se poate ca unul să fi avut o zi proastă (emoțional), dar nu era regulă, zău…

— Și dacă Paul Savu și Nicu Cristache vă spun că am fost bătut, credeți? Duceți-vă la pușcărie la Slobozia, că acolo e gardian-șef Cristache, și vă spune el.

— Domnul Sima, vă spun cinstit: chiar dacă ei spun asta, tot nu cred. Chiar și în deceniul teribil, pentru asta nu se bătea. S-a bătut bine la lotul de la Comerțul Exterior (1961), dar trebuiau aflate comisioanele luate ilegal de la egipteni și nemți (stuful). Dar la dvs….

— Nu știu cum vă cheamă, dar eu știu multe, foarte multe, și am făcut multe pe vremea lui Ceașcă, contra lui. Nu vreau să fiu erou, dar am conștiința împăcată.

— Bun, hai să vă spun ceva: da, se bătea, dar nu la sediu. Erau bătăuși care te urmăreau și te provocau, pentru discreditare, ca să începi să faci scandal, să aibă Secu de lucru. Dar la sediu, mai ales în București… Nu știam…

— Asta e ce v-au învățat la școala de ofițeri, de bătaie să vă spun de la bunicul… Ia citiți memoriile lui Annie Bentoiu, și ea tot din Oltenița, ca și mine. Știți cine a fost Aurelian Bentoiu, tatăl lui Pascal Bentoiu compozitorul?

— Doar de curiozitate: de unde știți ce a făcut *ex*-ul copiilor, că doar nu știți de cine e vorba?

— Păi nu am apucat să torn, că a venit Revoluția, altfel pesemne că o turnam și pe mama, că nu mai voiam să ajung acolo!

— Păi dacă n-ați dat nimic scris (chiar cu nume „Caragiu“), chiar nu găsiți nimic la CNSAS. Deși recent s-a mai primit un lot mare de dosare…

— Știu tot, și cine e, și cine e *ex*-ul ei, și ce i-a făcut. Dvs. aveți două mari probleme, nu puteți să folosiți logica atunci când aveți sentimente și, dacă o folosiți și ajungeți la ceva ce nu vă convine, nu credeți. Exact ca și cu mine cu bătaia. Sunteți încă îndoctrinat de sistemul lui Ceaușescu…

***

— La bătaie, le-am promis că le dau adevărul, că până atunci le spuneam minciuni, și eu mă întâlneam cu Mark Stevenson. Nu știu cine e Clătici, habar nu am.

— Clătici era secretar BOB la Centrul Universitar București.

— Eu am fost la Olariu în Catedră și atunci parcă era BOB de la Mecanică. Apoi, la Stănășilă și era BOB de la Automatică în ’89.

— Dacă erați în București, puteați merge la CNSAS, la madam Nagâț și îi explicați și ați fi căutat în dosarele celor 2, de care ați scris pe vremuri și ați fi găsit…

— Dar dracu’ știe CUB! Eu nu aveam funcții de partid, eram membru. În facultate am avut, că am fost reprezentantul studenților în Consiliul profesoral și șef la Sport-Turism la UASCR.

— Când un membru PCR din CUB era reținut, BOB la nivel CU era anunțat. Că nu era ceva de rutină…

— Păi eu în București am făcut ce mi-a zis Dinescu. Am cerut și eu, și BVB dosarul. Nu l-au dat. Și la BVB au zis că nu există nimic despre mine, nici angajament, nici trădare, urmărire,

nimic! Habar nu am cum era, dar în octombrie 1989 nu s-a întâmplat nimic la școală.

— Se lucrează cu cei mici de acolo, *hands-on*, nu cu poeții sau Patapievici…

— De ce credeți dvs. că eu, ăia doi securiști și colegi de ai mei de la Poli, profi, am minți? Cereți-l dvs., că vă dau procură. Dar îl vreau tot și apoi îl public integral.

— Tocmai, că doar nu e deschis penal (ca la Ursu), dar e straniu ce descrieți. Sigur, erau excese, dar în provincie. În București erau mai grijulii, că voiau avansări, nu riscau…

— Poate și scrie că m-au bătut, să vezi ce râd!

— Asta nu se scria niciodată…

— În octombrie 1989, erau speriați toți, cădeau țările din Est una după alta, era jale.

— Dar e adevărat că nu se mergea chiar după literă. Și Goran era o bestie acolo…

— Eu știu cât de preocupat era Cristache, care nu era idiot. Problema mea e ăla de m-a bătut rău, că nu știu cum îl cheamă, asta vreau să văd.

— Când veniți în București, aveți timp să mergeți chiar la Popești, că acolo e depozitul…

— Știu de la Predoiu că acolo e. Vedeți, eu fac foarte repede asocieri. Dacă am două informații, le leg repede, chiar și când e foarte greu să le legi. Și Stoica i-a zis lui Predoiu: „Ai grijă, să nu te duci vreodată la Popești să te uiți în dosare, cum a făcut Macovei[10↓]!“

— Mă mir că dvs., cu relații, nu ați reușit să scormoniți. Mai ales că după 2008 era mai ușor. Dar cheia e în baza de date CID. Asemănătoare cu cea de la nemți. Și acolo sunteți, da. Însă numai info generale, că e informatic, nu sunt documente, doar date de reper. Ex. Perioada anchetării și de ce…

— Păi nu am vrut să scormonesc, dacă găsesc un prieten bun, pe care îl am și azi, și văd că m-a turnat, ce fac după 25 de ani? V-ați gândit la asta?

— Păi vreți să vedeți sau nu? Sigur, uneori e mai bine să nu știi…

— Acum deja vreau, pentru că eu am spus adevărul, singur, și lumea a luat doar că sunt informator. Acum vreau și chiar îl public dacă mă lasă să-l copiez. Atunci, mi se fâlfâia, eram pe val și mi se fâlfâia de dosar. Eu mă mir că nu mă credeți, deși ceea ce a făcut *ex*-ul iubitei dvs. credeți.

— Vă lăsa, pentru că e permis prin lege.

— Deci să ne înțelegem: eu nu zic că nu au fost securiști destoinici și buni, și capabili, dar majoritatea erau lichele și ar fi trebuit să fie un Nurnberg!

— Aveți dreptate, dar numai despre cei interni. Cei de la DIE chiar munceau pe bani foarte puțini (cei pe care i-a recuperat Geartu la diamante).

— Dar ăia de la DIE omorau oameni prin Occident cu umbrela bulgărească. Îi omorau, nu?

— Nu e ușor să fii afară și să faci pe prostul… Trebuie multe calități, geaba râdeți de ei…

— Nu râd, mi-e milă și scârbă de ei. Au fost folosiți să sprijine un Sistem criminal, ca al lui Ceaușescu.

— Umbrela a fost o făcătură MI5. Întâi a fost o săptămână înainte în Franța un caz inflamat de Media și ăștia au zis „Hait! Să facem niscaiva vâlvă!“… Doar *coldwar* PR, nimic altceva…

— Ați văzut „Procesul de la Nurnberg“, filmul cu Burt Lancaster și Spencer?

— „Uneori, nu tot ce e logic e drept. Și nu tot ce e drept e logic.“ Finalul!

— Măi, cum dracu’ doar americanii și britanicii mințeau, și voi erați cuminți și spuneați adevărul!

— Toate Serviciile mint. *Part of the trade*.

— Da, dar finalul din celulă, de la Burt, era așa: ăla zice „Te rog, crede-mă că nu am știut de Holocaust.“ și Spencer îi răspunde „Când ai condamnat primul om nevinovat, atunci a început

totul și ai știut asta!“. Am citit foarte mult despre Servicii și țin minte cam tot…

— Vestul provoca scandaluri să mai capete fonduri Serviciile. Așa l-au șantajat pe Mitterand în ’82 cu afacerea Goma- Tănase, ca să le mai dea banii promiși în Campania electorală din ’81. Și Goma cu Tănase au fost puși să joace teatru. E cazul Haiducu (Silvestr) Silvester.

— Asta e povestea dvs., Mitterand a avut mari probleme cu Serviciile. Întâi, un mare succes și apoi, în Noua Zeelandă, când au scufundat vasul ăla ecologist, un mare eșec de la francezi. Știu povești la prima mână spuse de Președinte însuși.

— Emil Georgescu a fost bătut de doi țigani imigranți pentru că le-a dat țeapă, le-a luat bani la cabinetul lui de avocatură și nu a făcut nimic pentru ei. Și au vrut banii înapoi. Ăla de la Metronom a fost omorât pentru că a avut altercație în curtea barului cu un cămătar, de la bani. Secu nu avea interes. Dacă nu era Europa Liberă, ce mai făceau ei? Cornel Chiriac.

— Nu pot să vă ascult invențiile astea! Și Monica Lovinescu tot singură și-a făcut rău…

— RFE a fost mană cerească pentru Secu intern, mai ales în provincie.

— RFE ce e?

— Secu nu avea interes. Dacă nu era Monica, era altcineva. Acuși o să credeți cu iradierile Secu, cu Noel, Vlad Georgescu și al treilea (Gorun) Radio Free Europe.

— Nuuuu! Nu aveați interes… Păi Europa Liberă era obsesia lui Nicu și a Leanei.

— Și Botez a zis că l-a iradiat „Radu“ la hotel la Tulcea. L-au iradiat în spitalul din Los Angeles, ca să facă studii pe el. Pen’ ce să-l iradieze Secu? Sunteți om inteligent, nu? *Cui prodest?*

— Nu știu la Botez, dar *cui prodest* la Emil Georgescu și Monica pot să scriu până mâine! Uite, de ăia știu eu și de *ex*-ul iubitei dvs., că nu vând gogoșari la grădinar.

— Știți câți mâncau o pâine la Secu de pe urma RFE? Plus turnătorii despre cei care „colportau“… Ehe, câte dosare s-au deschis doar pentru că ascultai și colportai…

— Gata, mă culc, că mă enervați că în 2014 încercați să mă convingeți cât de bună era Securitatea lui Ceașcă, asta înseamnă că îmi jigniți inteligența.

— Nu am spus că era bună. Dar peste tot era la fel. Acum e Digital. În USA este online, aplicație, ca să-ți vezi dosarul de urmărire de la FBI. Am să vă dau link-ul dacă vreți…

— Vă trebuie un Nurnberg. Dacă voi ajunge la Putere, îl voi face, oricât de târziu! Nu era la fel, dvs. vă omorați și vă băteați propriii cetățeni, elitele, valorile. Ei nu făceau asta!

— *Ex*-ul va primi ce merită. *Tôt ou tard*…

— Auziți? Dar v-ați gândit vreodată ce meritați dvs.? Care ați făcut parte din Sistem?

— Domnu’ Sima, haideți să lăsăm așa, pe moment. Vă promit că vă trimit link-ul Băsescu-Predoiu. Somn ușor. Pentru că e târziu și la dvs., iar la mine e 5:46. N-am făcut parte din Sistem. Dimpotrivă!

— Ia închipuiți-vă că vine mâine o Putere străină, cum au venit rușii în ’44 și tăbară pe toți foștii și pe familiile lor cu bocancii, exact ca în anii ’50!

— Nu mi-ar părea rău deloc. N-am probleme. N-am făcut rău în viața mea la cineva. Altfel, n-aș îndrăzni să mă uit la cea pe care o numiți „iubita“ mea. Noapte bună!

— Noapte bună și dvs.!

— Eu tocmai că sunt convins că nu ați făcut rău, dar dvs. sunteți convins că nici alții nu au făcut probleme, că în ’50 au intrat în pușcării foarte mulți nevinovați. Așa va fi și data viitoare.

— Ba da, dar nici Mossad-ul nu e Kosher, apoi mai este Sabak (Secu intern IS), deși dvs. credeți că acolo totul e perfect. Sunt abuzuri peste tot.

— Sunt, dar dvs. la vârsta asta nu vreți să recunoașteți Sistemul criminal și opresiv, asta mă doare. Sincer, sper că nu-i faceți și ei „apologia“ Securității externe a lui Ceașcă.

Eu doar am avut de mâncare de la tata, dar libertate nu aveam și asta nu aveți dvs. nici azi. Eu eram mai liber atunci decât sunt românii azi, pentru că eram dispus la orice sacrificiu să cadă comunismul. Nu… Acum fumez Glamour mentolat, ca să mă las…

— Atât rău dacă în ’88 nu visați că o să cadă. Vorbiți ca viteazul după război…

— Ce cărți ieftine, cărțile de mate le trăgeam la Xerox, alea americane erau 1 ex. în toată țara și un Xerox era 300 lei. Tata îmi dădea 800 pe lună în facultate.

— Trebuia să mergeți la Biblioteca Americană sau British Council. Eu acolo luam cărți bune de chimie… Plus că Simionescu avea grijă de noi cu publicațiile…

— Domnule dragă, viteaz-neviteaz, eu am trăit intens în toate orânduirile și visez și acum cum o să cădeți voi! Și așa va fi! Am mers și la Biblioteca Americană, nu era ce îmi trebuia, nu găseam. Doar în anul 1…

— Știți cum e: omul trece, funcția rămâne. Așa și în politică: Sistemele se schimbă, Serviciile rămân!

— Domnule dragă, eu la 21 de ani demonstrasem Reciproca lui Lagrange, deja la 25 aveam nevoie de chestii foarte speciale.

— Numai că acum e mai ușor, că e digital, nu mai e nevoie de operativi. Ați lucrat în liceu din „Mathematika v skole“?

— Așa e până într-o zi, când vine un Stalin, Hitler sau cum îl va chema, care împușcă toate Serviciile vechi.

— „Gazeta“ de la ruși.

— Nu, am lucrat din „Kvant“, aia era cu chestii simple. „Kvant“ era revista rusească bună.

— Rușii aveau tratate bune, la Editura MIR, chiar în engleză…

— Am învățat și rusă la 20 de ani. Rușii aveau, noi nu.

— Se putea cumpăra și în RO. În Moldova, se mergea fără pașaport la Chișinău și se luau ieftin.

— Când am fost la Moscova în ’80, am cumpărat o valiză de cărți și una de discuri de clasică. Mi-am vândut blugii la hotel.

— Vă cred. Și eu am făcut așa, dar fără blugi. Am luat multe albume de artă.

— Dvs. mergeați fără pașaport, eu nu am mers nicăieri, decât atunci în ’85, la bursă, la Perugia.

— Se chema „trafic mic de frontieră“.

— Păi dvs. poate v-au schimbat ruble, noi eram lotul de mate și ne-am vândut blugii, averea noastră erau blugii atunci.

— Nu era pentru Secu, ci pentru cei ce locuiau în nord (Bucovina etc.).

— Eu locuiam la Oltenița, dar nu mi-au dat „mic trafic“ la bulgari, nici azi nu am fost încă să văd Turtucaia.

— Schimbau puțin, dar duceam chestii textile și luam aparate foto, ceasuri și cărți, discuri și albume de artă. Și acum e trafic bun cu țigări din Ukraina, la juma’ de preț față de RO.

— Da, știu, dar la dosarul meu nu primeam „mic trafic“. Tata era un om pentru siguranța națională, fără tata nu cumpărau occidentalii nicio carne. Tata nu a ieșit decât la Moscova, o dată.

— Păi ce putea să le spună bulgarilor, că Jivkov era de-al nostru?

— Păi nu putea, dar erau securiștii idioți. Că și eu… ce făceam? Rămâneam în Bulgaria? Tata a descoperit „vaca nebună“ în 1987.

— Vedeți? Trebuia să-i ungeți, că așa se proceda în Moldova. Unii mergeau de 4-5 ori pe an, câte 4-5 zile, și trăiau din asta. Dar ungeau unde trebuia…

— Eh, vedeți, aici ne despărțim, la uns… Tot nu ați înțeles din ce familie mă trag, asta e. Eu în România am făcut la Obor blocurile alea de 16 și 24 de etaje, fără să dau șpagă la Primărie nici măcar un leu. 700 de apartamente, care sunt și azi.

— Mad Cow Desease a fost descoperită de Daniel Gaidushek (Nobel Medicină ’62) prin anul ’82, în Guineea, la canibali, dar a venit Prusiner și l-a plagiat și a luat Nobelul pentru asta.Și lui Gaidushek i-au înscenat *child abuse*, că făcea gălăgie, și a stat 1 an la bulău.

— Nu ați înțeles, tata în ’88 a descoperit cum se poate diagnostica la vaci… El era veterinar.

— Poate nu ați dat dvs. șpagă la Primărie, or fi dat alții, că nu se poate fără…

— Căutați în dosare, că scrie de tata.

— Am înțeles acuma, cu virusul… *Sorry*.

— Eh, uite că nu! Pentru un proiect de 57 mil. fără șpagă!… Să vă spun cum și mă culc.

— Nu se poate fără șpagă! S-a dat și nu știți dvs.

— I-am chemat pe toți de la Primărie la WBS. Arhitectul e un mare arhitect din Elveția și din lume. Le-a prezentat proiectul pe muzica Keith Jarett. Spectacol! Tot, inclusiv cum să organizeze traficul, că erau 1000 de locuri de parcare subterane… Apoi, eu le-am dat lui Pascariu și Zamfirescu acțiuni sub preț, ca să sune la Videanu și ăla să aprobe și apoi la Onțanu, că, deh, atunci toți aveau nevoie de Pascariu și banca lui. Deci fără șpagă… Că apoi Pascariu i-a servit pe alte părți nu mă interesează. Eu avem 55% din business, era al meu 100% la început, cert e că nu am dat șpagă. Au fost toți în birou, de la Primărie erau impresionați și de proiect. Vedeți că s-a putut?

— Da’ „acțiuni sub preț“ nu e șpagă? Doar nu trebuie *cash*…

— Păi erau ale mele, i-am băgat în afacere, eu avem 100%, i-am luat asociați pe Pascariu și Zamfirescu. Eu am vândut în 2007 decembrie, ei au rămas și au pierdut tot. Juma’ de milion de euro

și jumate din apartamentele pe care le-au cumpărat.

— Repet: „acțiuni sub preț“ nu e șpagă?

— Eu aveam 100%. Firma nu mai era cotată, prețul îl stabileam eu. Arhitectului elvețian i-am dat și mai ieftin acțiuni, ca să facă proiectul cu doar 50k.

— Bun, dar tot era o favoare bănească, într-un fel. Adică ați cumpărat bunăvoință.

— Unde e șpaga? Nu am dat la Primărie nimic, am luat acționar pe Pascariu și el a folosit relațiile sale. Apoi, că s-a revanșat față de Videanu altfel, sigur. Dar nu era șpagă, habar nu aveți de afaceri. Păi dacă vine Soros cu mine în afacere i le dau gratis, că are relații și știință.

— Șpagă nu înseamnă numai bani *cash*. Poate fi o pereche de bilete 2 săptămâni în Baleare etc. Tot șpagă e. E o linie fină între șpagă și curtoazie, atenții etc. Depinde cum vede DNA!

— De accord, dar Primăria, Videanu și ceilalți, arhitectul-șef nu au luat nimic, nici acțiuni, nimic! Pascariu era bancher, a luat acțiuni mai ieftine și apoi a făcut rost de credit și de aprobare PUZ și CUT.

— Nu știți ce a făcut Pascariu. Poate nu v-a spus. Domnu’ Sima, e complex. Poate îi era îndatorat primarul, cine știe…

— Pascariu nu mi-a dat nimic, în schimb el doar a muncit ca firma să facă afacerea și el apoi să câștige. Nu a câștigat, că erau lacomi și în 2007 nu au vrut să vândă la Sloveno, englezii aduși de mine, și Lustig. De acord, sigur, ceva a făcut Pascariu, eu v-am spus că eu nu am dat șpagă și uite așa nu mă poate acuza nimeni de corupție.

— Exact. Și eu ziceam că poate s-a dat și nu știți dvs. Măcar aici suntem de acord. Nu v-am acuzat. Am zis doar că e standard, dar unii participanți nu știu…

— Poate Pascariu le-a dat credite. Mai mult ca sigur credite fără acoperire. Era *boom*, toți voiau

credite.

— Domnu’ Sima, mă duc să mă culc puțin, că mâine (azi) am zi oarecum grea… Noapte bună!

10↓ Macovei a fost înlăturată pentru că a vrut să vadă arhiva de la Popești. (n.a.)

PARTEA A V-A – EURO (PA!)

32. Conferința de la Bruxelles[11]

În mai 2010, am fost invitat de un grup de masoni, printre care Unteanu de la Realitatea și Liviu Mureșan, fost Ministru prin anii ’90, la Bruxelles, să țin o conferință la Biblioteca Solvay. Totul era organizat de o Fundație a lor, care, de fapt (am depistat imediat ce am intrat în sediul ei de la Bruxelles) era a lui Vântu și integral finanțată de el. Aveau fonduri impresionante, pentru că printre invitați erau Miniștri de Finanțe și șeful NATO, Rasmussen. De asemenea, era prezent și Sergiu Celac, un fel de *guru* al grupului masonic finanțat de „magazionerul de la Roman“. Deși *speech*-ul a fost primit foarte bine, fiind publicat și în „The Economist“ la câteva luni, mai ales că se referea la criza grecească care tocmai prindea contur, băieții cu șorțulețe doreau ca eu să contribui cu bani la marea lor aventură de patriotism. Liviu Mureșan mi-a și cerut 100000 împrumut. Nu i-am dat nimic și nici în Masoneria lor de doi bani nu am intrat. Acest Liviu Mureșan era un maestru în a împrumuta bani de la oricine, maximum e că a luat și de la Predoiu 10.000, deși Predoiu trăia din banii de la socri și din ce îi câștigam eu în Bursă la vremea aceea. Cum, la scurt timp după, S.O.V. a fost arestat, evident că și Fundația patriotică de la Bruxelles s-a dus pe apa sâmbetei. Trebuie să recunosc că toate Fundațiile pe care le-am întâlnit erau de fapt un paravan prin care niște oportuniști puturoși reușeau să cheltuiască niște bani ai unor mahări dornici de faimă și mărire. Voi reveni cu Fundația lui Alexandru Cumpănașu, prezentă la Foișorul de la Peleș, la reuniunea din 2012 organizată de Băsescu și Fota, și unde se găseau tot felul de ciudați, de la

Rus (de la PSD) și Sulfina Barbu (de la PDL), până la Gruia Stoica, care atunci îi sponsoriza pe toți și care era privit ca un fel de rege al CFR-ului. Gruia Stoica vorbea de parcă ar fi fost Carnegie sau Vanderbilt sau Edward Harriman. Pe lângă fiecare afacerist și politician corupt, există mereu 5-6 trepăduși cu Fundații, de tipul Liviu Mureșan, Oreste sau Cumpănașu. Am evitat să finanțez orice Fundație, tocmai pentru că aveam senzația că aș accepta să fiu înșelat cu zâmbetul pe buze. După experiența de la Bruxelles, am încetat și orice legătură cu Mureșan, Unteanu, Vișoianu și alți masoni celebri. La noi, Masoneria este o adunătură de semidocți șmecheri. Poate or fi și excepții, dar eu nu le-am cunoscut.

Să incluzi în mod forțat criza germanică în evidența contabilă a țărilor PIGS (Portugalia, Italia, Grecia și Spania) este la fel de utopic ca transformarea unui copil hiperactiv în mim. Multe țări europene se confruntă la momentul actual cu criza datoriilor atât pe plan intern, cât și extern. Istoria secolului 20 ne-a învățat că există doar opt soluții pentru astfel de crize: creșterea taxelor, tăierea cheltuielilor, micșorarea ratelor dobânzilor, crearea hiperinflației, amânarea datoriilor, asigurarea ajutorului extern, cererea unui moratoriu, realizarea unei creșteri economice rapide. Sau declanșarea unui război.

Într-un interviu pentru revista „Le Nouvel Observateur“*,* Jacques Attali a declarat că toate eforturile noastre de a ieși din criză trebuie îndreptate spre creșterea economică, însă există un consens suficient și, mai important decât atât, există destulă solidaritate între Statele Unite ale Europei pentru a atinge acest țel? Într-o eră a globalizării economice la nivel profund, o Europă divizată între criza monetară din Nord și harababura datoriilor și a deficitului din Sud nu este doar un focar de instabilitate, dar s-ar putea transforma și într-un teren fertil pentru sentimente

și acțiuni naționaliste. În secolul 21, solidaritatea în Europa nu trebuie confundată, în nici un caz, cu o nouă formă de socialism, în care economiile Nordului ar trebui să compenseze risipa din Sud, pentru a echilibra cele 27 de bugete naționale. Solidaritatea nu trebuie confundată cu egalitarismul. Europenii nu sunt toți la fel de harnici și întreprinzători, astfel încât nu pot pot avea același nivel de trai. Prin unificarea Europei, noii membri au confundat dorințele cu nevoile reale. E adevărat că avem dreptul să visăm și să ne stabilim țeluri, dar avem, de asemenea, datoria de a discerne între vis și realitate. Dacă vrem ca doamna Merkel să nu se transforme din Madame Europe în Frau Deutschland, trebuie să cădem de acord că suveranitatea națională nu implică neapărat suveranitatea bugetului național. Am putea începe prin a desemna președintele BCE pe criterii de competențe și performanță, făcând abstracție de naționalitate. Următorul pas logic ar fi ca viitorul Comisar European pentru Programare Financiară și Buget să fie ales nu dintre candidații care se fac plăcuți, ci dintre cei care nu sunt dispuși să facă compromisuri. Ca să rezumăm, solidaritatea începe acolo unde se termină naționalismul extrem. Dacă dorim ca Polonia și Slovacia să contribuie din toată inima la salvarea Greciei și a Spaniei, trebuie doar să încetăm a ne mai uita la germani și greci ca la nătărăii și pungașii Europei.

Perspectiva unei economii globale conduse de S.U.A. este tot mai clară. G-20 este doar un popas convivial pe drumul de la G-7 la G-2. Și chiar cu S.U.A. și China ca pereche finalistă, unul dintre parteneri tot trebuie să conducă dansul. În aceste condiții, Europa (economia sa) are nevoie enormă de propriii săi pionieri (fie ei indivizi sau națiuni) remarcabili fără să-și domine colegii, care să îndrume, dar nu să conducă. Avem foarte mare nevoie de un plan anti-criză, dar înainte de a-l

concepe trebuie să realizăm că doar prin „rearanjarea scaunelor de pe puntea Titanicului“, cum spune Joseph Stiglitz în cea mai recentă carte a sa, nu vom schimba soarta. E nevoie de o altă echipă. „The New York Times“ ridică o întrebare esențială: „Au învățat liderii economiei S.U.A. și a Europei vreo lecție din trecut? Dacă da, care ar fi aceea?“ Avem mare nevoie de o nouă viziune aupra piețelor financiare, ce nu pot fi reglementate de aceiași oameni care au destabilizat-o. Responsabilii țin discursuri și ne trimit mereu aceleași avertismente.

În ultima perioadă, responsabilii politici au dat dovadă de tot mai multă implicare și mult angajament, însă până acum au creat doar fonduri de redresare, în loc să conceapă planuri și reglementări multilaterale. Într-un fel sau altul, au fost determinați să creadă că soluțiile care au funcționat în trecut pot fi aplicate și acum. Și doar pentru a demonstra teoria implicării din psihologie, imediat ce factorii de decizie au adoptat o poziție, toată lumea începe s-o apere, chiar dacă nu se știe încă dacă este cea corectă. Tăierea cheltuielilor și mărirea taxelor, de exemplu, fac parte din acele măsuri care sunt susținute cu înverșunare înainte de a produce cele mai mici efecte. Suntem ferm convinși că avem nevoie de o creștere economică rapidă, care poate rezulta doar dintr-o Nouă Înțelegere Europeană. Totuși, ducem lipsă de 27 de negociatori capabili să o întrevadă în învălmășeala și confuzia spațiului european de negocieri. Iar cel mai important, avem nevoie de un personaj providențial care să-i inspire pe ceilalți 26. Pe urmă, fiecare se poate duce acasă să-și convingă oamenii de necesitatea absolută a unei astfel de măsuri. Dacă vrem să împiedicăm ca această Nouă Înțelegere să fie impusă de o forță financiară (sau oricare altă forță), trebuie să acceptăm ideea unei înțelegeri înainte de a ști exact ce presupune aceasta. Europa poate fi

salvată, dar nu prin acțiuni de caritate transformate în fonduri de redresare, ci cu fonduri de solidaritate administrate cu înțelepciune și chibzuință de către aceia care au învățat lecțiile trecutului. Nu există o țară care să fie prea mare să eșueze, dar există o Europă unită care este prea mare ca să dea greș.

11↓ În mai 2010, am ținut o conferință la Bruxelles. Foarte mulți mă acuză de un spirit defetist. Cred că e doar un clișeu (n.a.).

33. Euro, de la naștere până la funeralii

Părăsind intempestiv reuniunea de la Bruxelles a celor 27 de șefi de state și guverne ale țărilor UE, Primul-Ministru britanic David Cameron i-a lăsat președintelui francez Nicolas Sarkozy un răvaș ascuns într-o sticlă de șampanie.

„Cher Nicolas,

Je suis venue te dire que je ne reste pas, que je ne reviendrai pas… Par dela les remords et les regrets, essaie de me pardonner de ne pas pouvoir être celle que tu souhaitais.

La Grande Bretagne, 9 decembre 2011“

Traducere:

„Dragă Nicolas,

Am venit să-ți spun că nu rămân și nici nu voi reveni… Dincolo de remușcări și de regrete, încearcă să mă ierți că nu pot fi ceea ce îți doreai.

Marea Britanie, 9 decembrie 2011“

În dimineața zilei sus-amintite, cei 26 de corifei europeni rămași au citit acest mesaj printre picăturile amare de șampanie trezită. Amestecul de dragoste și teamă ce se degajă din epistola britanică a fost ignorat cu bună știință pentru a nu periclita euforia desuetă a „reîntregirii familiei europene“. Reconcilierea era atât de importantă, încât nimeni nu avea chef să rememoreze episoadele năbădăioasei povești de dragoste europene și cu atât mai puțin să încerce să descifreze avatarurile unei legături imposibile, bazate pe tot felul de interese meschine și mercantile, dar niciodată pe încredere și respect.

Partea I. Logodna

Povestea de dragoste înfiripată cu ani în urmă se consfințea pe 7 februarie 1992, la Maastricht, prin semnarea Tratatului Uniunii Economice, Politice și Monetare Europene.

În 1992, piața monetară era în fierbere. Germanii țineau dobânzile foarte sus pentru a-și sprijini moneda după unificarea 1-1 cu marca est-germană, într-un pariu al cancelarului Kohl, considerat de toți economiștii vremii un pariu sinucigaș. Regulile după care se făceau schimburile valutare în Europa constituiau așa-numitul Șarpe Monetar sau ERM (European Exchange Rate Mechanism). Șarpele Monetar presupunea un schimb valutar stabil între orice monedă a Comunității Europene și ECU (strămoșul monedei euro), cu o limitată posibilitate de oscilație de +/- 2.25%. Chiar și atunci, lira italiană putea oscila mai mult decât celelalte monede, și anume cu +/- 6%. În cazul în care aceste limite erau atinse, guvernul țării neascultătoare trebuia să intervină cumpărând moneda proprie sau ridicând rata dobânzii de referință. Dacă nici atunci nu se reușea reintrarea între limitele fixate de Șarpele Monetar, guvernul era obligat să devalorizeze moneda națională cu încă un prag, deci cu încă 4.5%, respectiv cu 12% în cazul Italiei.

Pe 16 septembrie 1992, zi cunoscută ca Black Wednesday, guvernul britanic condus de John Major cedează în fața speculatorilor după mai mult de cinci luni de luptă, ieșind din Șarpele Monetar și lăsând sterlina să cadă liber. În acel moment, dobânzile pe sterlină atinseseră pragul inimaginabil de 15% și Marea Britanie intra într-o profundă recesiune. Se pare că în războiul de susținere a sterlinei BOE (Banca Angliei) a ars peste 27 de miliarde. Inițial, britanicii refuzaseră să adere la acest sistem, dar în 1990, împinși de la spate de același John Major, pe atunci Ministru de Finanțe în Guvernul Thatcher, s-au lăsat

hipnotizați de „cobra europeană“. Tot în septembrie 1992, ca urmare a atacurilor speculative, lira italiană se devalorizează de la 750 Lit/DM la 1.000 Lit/DM în mai puțin de o lună. Banca d'Italia luptă mult mai dârz decât britanicii și împrumută masiv, peste 48 miliarde DM, pentru a cumpăra lire și a menține cursul. Din păcate, pierde și ea războiul, iar Guvernul italian se trezește cu o datorie enormă în mărci, la dobânzi uriașe, față de statul german. Poate și datorită acestui împrumut Helmuth Kohl câștigă pariul unificării monetare cu marca est-germană fără a crea inflația ce părea la un moment dat inevitabilă.

Din speculațiile anului 1992, George Soros iese învingător atât contra sterlinei, cât și contra lirei italiene, victorie care îi aduce consacrarea în rândul speculatorilor financiari. Soros câștigă peste 1 miliard din lupta cu sterlina și e nevoit să facă față unui proces în Italia, care însă nu reușește decât să-i sporească prestigiul. Cele două crize duc la moartea Șarpelui Monetar. Deși intrate în recesiune, atât Marea Britanie, cât și Italia reușesc să se refacă spectaculos. Devalorizarea monedei naționale devine o practică obișnuită în țări precum Portugalia, Grecia sau Spania pentru a acoperi decalajul de competitivitate și productivitate față de Germania. După introducerea monedei Euro, „umplerea“ acestui decalaj în fața Germaniei începe să se realizeze printr-o serie de facilități și avantaje fiscale menite să înlocuiască mecanismul devalorizării monedei naționale, dar care conduc la îndatorarea enormă a țărilor din Sud.

Celebrii PIGS se abat curând de la regulile Tratatului, depășind copios nivelul maxim de îndatorare de 60% din PIB și înregistrând în mod regulat deficite de peste 3%. Astfel, angajamentul prenupțial de la Maastricht a fost călcat în picioare. Tinerii doreau să crească și să prospere pe datorie și nu le mai păsa cum se va împărți

averea europeană, pentru că o făcuseră deja praf. În plus, având o monedă unică în aceleași condiții de dobânzi ca și părinții din Nord, puteau beneficia până la adânci bătrânețe de cauțiunea „înțelepților“ de la Maastricht. Reîntregirea familiei europene de la Bruxelles nu e altceva decât întoarcerea fiilor risipitori ai Europei în brațele părinților inconștienți care le-au dăruit la majorat, ca primă mașină, câte un Ferrari. Copiii nu aveau ce să-și dorească mai mult. Întâmpinarea fiului risipitor neînsoțită de toleranță, solidaritate și iertare e doar o telenovelă ieftină și va lăsa sechele dureroase. Logodna oficiată la Maastricht în 1992 și ieșirea de sub semnul Șarpelui ascund însă și alte povești mai întunecate. În același an, două bănci britanice erau considerate marii speculatori ai Pieței Forex. Prima dintre ele, Barings, supranumită și „Banca Reginei“ pentru că depozita activele Coroanei, dă faliment în 1995 din cauza scandalului provocat de tranzacțiile frauduloase ale lui Nick Leeson, la Singapore, pe contractele *futures* pe indicele japonez NIKKEI; banca e cumpărată de olandezii de la ING pe o liră simbolică. Cea de-a doua, S.G. Warburg, fondată de familia germană Warburg la Londra în 1946 și având sediul central la Hamburg, este vândută tot în 1995 către Swiss Bank Corporation, actualul UBS.

Există o legendă, confirmată oficial doar în parte, conform căreia pe 2 iunie 1992, la bordul yachtului Britannia aparținând reginei Elisabeta II, s-au întâlnit exponenți ai mediului financiar bancar anglo-olandez, mai exact reprezentanți ai băncilor Barings și Warburg cu personalități ale politicii italiene, printre care Beniamino Andreatta, fost Ministru de Finanțe, și Mario Draghi, Director General la Trezorerie. Atunci și acolo se pare că s-ar fi pus la cale nu doar criza din septembrie, ci și urmarea acesteia, și anume privatizarea masivă la prețuri de nimic ce va avea loc în Italia între anii 1993 și 1997, ca urmare a crizei lirei și a

scandalurilor Tangentopoli, care au măturat total vechea clasă politică italiană. Mario Draghi a recunoscut prezența sa la întâlnirea din 1992 într-o ședință a Parlamentului italian. Actualul șef al BCE a fost în perioada 1993-2011 Președintele Comitetului de privatizare în Italia, și în perioada 2002-2005 Vicepreședinte la Goldman Sachs.

Partea a II-a. Nunta

Pregătirile de nuntă au durat șapte ani, până la 1 ianuarie 1999. Inițial, nunta cu noua monedă europeană avea 12 miri, dar, cum mirele grec avea fracul dat la curățat la Goldman Sachs, doar 11 s-au prezentat la ceremonie. Pactul prenupțial părea simplu: o datorie publică mai mică de 60% din PIB și un deficit bugetar sub 3%. Banca Centrală Europeană, căreia îi revenea rolul de naș, fusese creată cu doar șase luni înainte, la 1 iunie 1998, pe structura EMI (European Monetary Institute). Era o creație recentă, din sezonul primăvară-vară 1998, de inspirație EMI. Compromisul făcut la alegerea Președintelui/Designerului-Șef BCE și croiala inițială a băncii sunt de o importanță capitală în desfășurarea viitoarelor evenimente.

Hans Tietmayer, Președintele de atunci al BUBA (Deutsche Bundesbank), părea cel mai îndreptățit să aspire la funcția de Președinte al BCE. BUBA era în 1999 singura bancă centrală cu adevărat independentă din Europa. BUBA fusese creată de aliați în teritoriul vest-german după modelul FED, imediat după Al Doilea Război Mondial. Trebuie remarcat că înființarea BUBA precede cu un an formarea primului guvern vest-german. Designul BUBA a ținut cont de toate experiențele negative avute de băncile centrale în perioada interbelică (mai ales în timpul Marii Depresiuni) și în timpul războiului, ceea ce a făcut-o un model de bancă centrală, mai ales în perioada Tietmayer, adică 1993-1999. Odată cu nunta EURO, puterile ei aveau să devină

simbolice. H. Tietmayer mai avea un atu în cursa pentru președinția BCE: era singurul Președinte de bancă centrală care mai născise cu succes la o nuntă, și anume la riscanta uniune dintre marca est și cea vest-germană.

Voința politică din 1998 și moda europeană a anului 1999 s-au opus radical atât lui Tietmayer, cât și ideii germane de a copia modelul BUBA și pentru BCE. Privind în urmă, realizăm că n-ar fi fost deloc rău să se procedeze astfel. Germania era un stat federal cu o politică monetară și fiscală unitară și cu un buget federal, noua uniune monetară europeană se dorea sau mai bine zis abia azi se dorește a fi o uniune monetară federală. Germania reușise două lucruri extraordinare: uniunea monetară și fiscală între Est și Vest, în ciuda discrepanței aparent ireconciliabile dintre cultura financiară și fiscală comunistă și cea capitalistă, și transferul fiscal din Vest către Est. Ambele reușite au avut loc cu Tietmayer la conducere și fără nici un puseu inflaționist. În 1999, a reunifica Sudul cu Nordul era sigur mai ușor decât a reunifica Estul Germaniei cu Vestul. E drept, însă, că dimensiunea noii structuri era imensă în comparație cu Germania reunificată. Dacă Chirac ar fi renunțat la prietenul Trichet și la un naționalism ce nu-și avea locul într-o structură financiară de importanța BCE, poate că astăzi Europa și moneda euro ar fi arătat altfel. În volumul 2, voi continua subiectul cu Divorțul și mai ales Partajul. În prezent, situația monedei europene se înrăutățește zilnic.

23 mai 2014

34. *Cresus sau Midas?*

Am scris postfața la o carte[12] despre lăcomie. Publicarea la Editura Fayard a acestei halucinante „povești", o istorie secretă a crah-ului din septembrie 2008, a devenit evenimentul editorial al anului la Paris, unde s-a lansat deja expresia „celebru precum Crésus". „Cine se află în spatele pseudonimului „Crésus?" Iată un subiect dezbătut mai intens decât criza economică. Conform propriilor afirmații, Crésus este „Numărul 2" dintr-o mare bancă franceză. Personaj bine integrat în lumea financiară, acesta scoate în piața publică tot gunoiul pe care sistemul financiar-bancar și guvernele Marilor Puteri economice mondiale îl ascund de peste 70 de ani. Portretul pe care Crésus îl face „Numărului 1" al băncii sale seamană cu cel al lui Michel Pébereau, Președinte al Consiliului de administrație al BNP, mai puțin chelia, care îl apropie de figura lui Daniel Bouton, PDG la Société Générale. Sistemul de tranzacționare Delta este exact cel utilizat la Société Générale, în timp ce afacerile dezastruoase descrise în carte provin din portofoliile mai multor bănci. Rosnet și Ucraina se leagă de numele BNP, cazul băncii chineze este din palmaresul Société Générale, iar afacerea imobiliară de la Marsilia și-o revendică însăși Banca Lehman Brothers. Bancherul elvețian Konrad Hummler, numit în Țara Cantoanelor „bancherul anarhist", este cel care a lansat teoria „salamului alterat", compus din credite sub-prime și ipoteci curate. Cresus îl cunoaște foarte bine, știindu-i, de exemplu, preferința pentru Bach și Margaux.

Lucrez în sistem de șaisprezece ani, dintre care trei i-am petrecut chiar pe malul Senei, și pot să afirm că aproape tot ceea ce descrie Cresus, mai amestecând, mai distorsionând întâmplări, este adevărat. Spun „aproape“, pentru că finalul apoteotic, în care Cresus deturnează un transfer de 317 milioane către propriul cont cifrat din Andorra (contul Brothers Lehman) este fals. Este imposibil să deschizi un cont în Andorra sub un nume ca Brothers Lehman, de fapt e imposibil ca un cont să aibă un nume format din două cuvinte. În plus, băncile din Andorra nu primesc și nu trimit mesaje MT 100, ci folosesc toate SWIFT-ul băncilor-mamă. Mai mult, dacă în ziua de vineri, 12 septembrie 2008, cineva ar fi știut sigur ca Banca Lehman Brothers va cădea peste numai trei zile, ar fi putut realiza la Bursă un profit cinstit de 4.000% în *meltdown*-ul creat în zilele de dinainte de 18 septembrie, dată la care vânzările la termen scurt fără acoperire au fost interzise.

Sunt și alte lucruri care conduc la părerea că sub numele „Crésus“ nu se ascunde un bancher sau cel puțin că acela nu și-a scris singur povestea. Un bancher nu ar greși niciodată numele unor mari bănci, astfel încât să scrie „Commerzbank“ în două cuvinte și „Merrill Lynch“ cu un singur „l“. Avem atunci de a face cu un ziarist financiar care a avut ceva informații confidențiale din interior, pe care le-a amestecat cu informațiile publice? Nicidecum. Un om de presă nu ar putea să jongleze așa ușor cu CDO-uri și *swap*-uri și mai ales nu ar comite pleonasme grosolane de tipul „jusqu’au but ultime“ sau „n’importe quell trader de base.“ Eliminând aceste ipoteze, am putea presupune că autorul cărții ar fi, de fapt, un colectiv de autori.

Povestea în sine este în cea mai mare parte veridică și demonstrează fără putință de tăgadă că Sistemul financiar-bancar e putred. În cele două luni care au trecut de la publicarea cărții, Sistemul s-a limitat la atacuri la adresa lui Crésus, fără a

încerca să dezmintă faptele incriminate în carte. Sistemul nu dorește să devină curat și nici nu ar avea cum. Atâta timp cât băncile centrale fac orice pentru a împiedica o necesară selecție naturală în sânul Sistemului, șansele unui nou început sunt minime. La nouă luni de la prăbușirea Băncii Lehman Brothers pare și mai veridic episodul în care se prezintă delictul de inițiere comis de Hank Paulson, care îi informează cu mult înainte pe saudiți că va abandona banca respectivă contra promisiunii ca aceștia să cumpere titluri de stat americane în lunile următoare (promisiune respectată cu mult zel până în acest moment). Pactul dintre Paulson și saudiți constituie, de fapt, dezvăluirea-cheie a cărții. Nu știu dacă pseudonimul ascunde un grup de frustrați care au dorit să se răzbune pe Sistem sau unul de idealiști care au sperat să contribuie la reformarea acestuia. În mod sigur însă lectura cărții va pune sub semnul neliniștii și al îndoielii orice viitoare întâlnire bancher – client sau bancher – bancher.

Sistemul financiar-bancar, așa cum se prezintă azi, seamănă mai mult cu regele Midas, decât cu Crésus. Midas, simbol al lăcomiei, i-a cerut lui Dyonissos să-i îndeplinească dorința ca tot ceea ce atinge să se prefacă în aur. Devenit într-o clipă putred de bogat, nesăbuitul rege a sfârșit muritor de foame, căci bucatele pe care le ducea la gură se transformau și ele în aur. Hrana acestui Sistem la fel de putred sunt clienții, adică noi toți. Fără noi, el este condamnat la inaniție. Oamenii săi nu se vor schimba, în schimb noi putem să îi schimbăm pe toți, să deratizăm și să o luăm de la capăt. Spune Crésus în „Epilogul“ său: „Bancherii – mă rog, conducătorii băncilor – vor răspunde oare de acum cu propriile bunuri, cum se întâmpla odinioară la marile firme? Nu.“ De aici ar trebui să plecăm pentru ca noi, clienții, să reformăm un Sistem putred de care, *hélas*, avem atâta nevoie. În timpul Marii Depresii din 1929-1932, prăbușirea

marilor companii a fost simultană cu sinuciderea patronilor lor. Astăzi, cu cât ai distrus mai multe vieți de acționari, cu atât mai generos ți se deschide „parașuta de aur“. Deși lungimea funiei este aceeași cu înălțimea ghilotinei, onoarea trebuie să redevină o virtute, să-și recapete valoarea de piață. Altfel, „oamenii de onoare“ (așa cum se autodenumesc mafioții) vor ajunge să fie mai numeroși decât oamenii onorabili. Cartea cu pricina poate servi drept ghid de comportare oricui pășește pragul unei bănci. Se spune că un om avertizat face cât doi. Atunci, deviza „Împrumutăm doar bogaților“, amar laitmotiv al cărții, poate fi recitită în favoarea celor care s-au îmbogățit prin această lectură. Voi reveni asupra PDG –ului de la Société Générale, Daniel Bouton, când voi povesti cum am participat la crearea algoritmului pentru produsul sub-prime Abacus.

12↓ Cresus, *Confesiunile unui bancher toxic*, Ed. Publica, 2009

35. Spovedanie rusească

În Ajunul Crăciunului 1979, la televizorul din holul Hotelului Golf din St. Moritz, o mare de oameni se uita încremenită la știri. Rușii invadaseră Afganistanul și declarațiile occidentalilor erau extrem de belicoase. Plutea din nou vânt de război prin lumea occidentală. Războiul Rece părea mai cald ca oricând. O singură persoană dintre cele prezente își freca mâinile de bucurie. Coborâse din somptuoasa sa vilă de peste drum să-și ia țigări și se bucura nespus de știri, pentru că peste trei zile urma ca Bursele să se deschidă și se gândea la prețul la care va ajunge uncia de aur. Respectivul cumpărase, de mai bine de un an, prin toate băncile elvețiene și americane, atât *futures* pe aur, cât mai ales opțiuni pe creștere, așa-zisele *call*-uri. Cu o zi înainte, pierdea aproape tot, mai ales că tot ce cumpărase avea scadență în ianuarie 1980. Șapte zile mai târziu, pe 31 decembrie 1979, vânzând tot aurul și toate derivatele, va realiza un profit de 2 miliarde de dolari, aproximativ 20 de miliarde din zilele noastre. Omul nostru (pe numele său de cod, Popov) era agent KGB, iar în vila sa îl aștepta o frumoasă franțuzoaică, cetățean elvețian și persoană foarte influentă la Credit Suisse Geneva. Cele 2 miliarde câștigate nu erau ale lui, ci ale statului sovietic. Cu acești bani, URSS va finanța războiul din Afganistan timp de peste trei ani. Din păcate, războiul a durat ceva mai mult, dar pe americani ideea de a se lupta cu rușii pe banii occidentalilor îi scotea din minți. Se pare că astăzi unii vor să se răzbune pe mișcarea genială a KGB-ului din 1979. Cine e pasionat de Austerlitz-ul financiar al URSS-ului poate citi istoria

romanțată[13↓] a lui Popov, scrisă de P.L. Sulitzer. Astăzi, undeva în Alpii elvețieni sosesc tone de aur din Rusia. Ceva se pregătește. Nici nu e greu de ghicit ce ne așteaptă.

13↓ P.L.Sulitzer, *Popov*, Édition°1/Olivier Orban, 1984

AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (III)

Motto:
„Domnu' Sima,
din partea mea
succes la
„riscuri", dacă
aveți mălai. Dar
energia, *forget*
about it. Ați
văzut ce se
întâmplă când
riști UNDE nu
trebuie! Nimeni
nu vrea să vă
discrediteze.
Veniți în
România,
aduceți și
arhiva. Sau se
poate și prin
teleconferință."
(Moș Crăciun)

Cristian Sima: Moș Crăciun, cine e persoana în roșu?

Moș Crăciun: Păi spuneați că ați stat de vorbă cu el, téte- á-téte… Și nu, nu era șeful la monitorizare audio-video, acolo era atunci Sandu Tencu. Omul nostru (adică al Dvs.) era directorul Fabricii de diamante, s-a retras ca general SRI.

Cristian Sima: Moș Crăciun, am stat, nu-l recunosc în poza asta, atunci era 1981.

Cristian Sima: Moș Crăciun, e foarte bine că faci precizări, dar Pacepa spunea altceva. Mie nu mi-a spus cu ce se ocupă.

Moș Crăciun: Poza e post 2000. Fabrica de diamante, ca multe altele, a fost făcută praf de viitorii Dvs. clienți!

Cristian Sima: Măi Moș Crăciun, tu ai arhiva de la Berevoiești? Și văd că faci și ore suplimentare…

Moș Crăciun: Nu dau doi bani pe textele apărute sub numele Pacepa. „OR“ a fost scrisă de Buhoiu și alți scribi. Singura legătură cu Pacepa a lui Geartu e că după răpirea generalului în Ge au fost rechemați mulți infiltrați de peste hotare, care puteau fi, potențial, deconspirați. Și mulți dintre ei, băieți foarte inteligenți, cu experiență în obiectivele din Vest unde au lucrat, au fost repatriați și au lucrat la Rami Dacia (noul nume al fabricii de diamante).

Cacarau de la Isaccea: Consiliul Frontului Salvării Naționale decretează: „Articol unic. Pe data prezentului decret următorii generali din Ministerul de Interne se trec în rezervă, în vederea pensionării: generalul-locotenent Geartu Marin Istifie, generalul-maior Moise Dumitru Vasile. Președintele Consiliului Frontului Salvării Naționale, Ion Iliescu I București, 8 ianuarie 1990 | Nr. 33.“

Cristian Sima: Păi Moș Crăciun zice că după 2000 era activ, văd că are poze, dezinformarea… Așa zicea. Și că am fost la el în mid 90’s și de fapt era 2000. Mai are și el scăpări…

***

Moș Crăciun: Unde am scris că era activ după 2000? Ați întrebat cine e în poză, ați spus că nu-l recunoașteți, v-am explicat că e o poză post 2000. Și da, am scris că s-a retras ca general SRI, văd că cineva citează din decret. Nu eu sunt senil, domnu’ Sima. La fiecare text aveți erori factuale. Ex. aici: Serghei a fost elev la „Caragiale“ la Uman, promoția 1972, nu la „Monnet“. Înțeleg că doriți a colora textele cu nume grele, dar datele sunt date. Tot așa ați băgat fitil cu legătura paternală Pacepa-Dăianu. Adineauri vorbiți de Emil Georgescu și Secu, când știți foarte bine că a fost bătut de doi francezi nemulțumiți că au luat țeapă (și piedut bani) cu promisiuni de imigrație la firma sa (Secu n-a avut nici un amestec). Confundați Berezovsky cu Litvinenko. Și câte și mai câte… Sigur,

generația nouă nu știe multe, dar, dacă în loc de pâine li se dă circ, atunci măcar să fie de calitate!

Cristian Sima: Eu nu am fișe ca voi, povestesc din memorie. Aia cu Emil Georgescu să i-o spuneți lui mutul. Nu confund Berezovsky cu Litvinenko, am făcut doar remarci la amenințări voalate. Îl știu pe Berezovski și mult mai bine pe Natalia Pelevine, nu am ajuns acolo.

Andrada Enache: D-le Sima, cred că Moș Crăciun a lucrat la Köln, la Ambasadă (de unde a fugit Pacepa).

Cristian Sima: Ah, deci Moș Crăciun a fost demascat, nu-l iubește pe Pacepa și a ajuns să lucreze cu Geartu!…

Moș Crăciun: Văd că ați urcat textul cu Berezovsky la etajul I, drept motto. Nu e amenințare, nici voalată, nici altfel. De ce v-aș amenința?!? Ceea ce am sugerat (și credeam că ați înțeles; că, dacă nu, puteți întreba, fără să vă repeziți la concluzii) e că Dvs. încercați să imitați un parcurs á la Berezovsky. Matematician, îmbogățit în perioada de „liberalizare și privatizare“, infiltrat în cercurile Puterii, cum nu mai e în grațiile Puterii deodată, simulează frica (fără să-l amenințe nimeni), pleacă (nu fuge) în Anglia, unde avea banii furați, și care îi acordă imediat protecție (păi cum altfel?). Și de acolo, ani de zile, face dezvăluiri „senzaționale“, ca să apară mare disident ce luptă pentru binele Rusiei. Și asmute, prin finanțare, și conflictul din Cecinia. *Well*, România nu e Cecinia, Dvs. nu sunteți Berezovsky, iar imaginarele „amenințări“ nu au cum să vă creeze statut de martir. Asta nu înseamnă că nu e posibil ca într-o bună zi, când vă va apuca dorul de țară, să scrieți o „spovedanie“ la Șeful cel Mare. Ca Berezovsky!

***

Cristian Sima: Măi Moș Crăciun, eu nu am făcut afaceri cu statul, niciuna, nu am fost cu Puterea. Puterea mi-a cerut serviciile, nu am făcut

privatizări, liberalizări, nimic. Ești foarte departe. Există însă un punct comun cu Berezovski, Natalia Pelevine, caută cu Google.

Cristian Sima: Iar disident am fost până în 1989, fără să mă laud, fără certificate, fără nimic. Nu cumva ești unul dintre ăia care m-au bătut la „Luigi Cazzavilan“ în septembrie 1989? Poate acolo ți-am spus „Nu mai dați, tovarăși!“

Cristian Sima: Moș Crăciun e educat în spirit sovietic, scrie în rusește „Cecinia“… Nu Cecenia!

Marius Cristian: „Încuscririle tot mai dese între membrii clasei politice mă fac totuși să sper că, tot spălându-și rufele în familie, vor fi până la urma aneantizați de propria lor mizerie.“ Superb.

Moș Crăciun: 1) Nu am spus că este identic cu Berezovsky. El a făcut afaceri cu statul lui Yeltsin și a luat direct. Dvs. ați făcut afaceri cu cei care făceau „afaceri“ cu statul și știați foarte bine ce fel de „afaceri“ făceau și cum miroseau banii. Dar și Dvs. ați căutat putere, pentru că ați încercat să monopolizați puterea administrativă la Bursă, PLUS nefericita idee (în conjuctura geopolitică) de a curta London pentru Bursa de energie. În rest, traseul e oarecum identic, până acum (păstrând proporțiile, desigur). Doar și Dvs. aveți „protecția autorităților“ elvețiene, nu? 2) Eu nu bat niciodată, doar împart daruri. Am și pentru Dvs. unul, când veți veni în România.

***

Cristian Sima: Și ce era așa rău să se facă Bursa de energie cu Londra? Dispăreau „băieții deștepți“… și Moși Crăciunii.

***

Cristian Sima: Moș Crăciun, dar de ce nu vii tu prin Elveția, prin gară la Berna, că tot știi cu macazurile?…

Moș Crăciun: Cristian Sima, am scris că era și încă este o anume conjunctură geo-politică. N-are legătură cu „băieții deștepți“ (care, spre știința Dvs., nu vor dispărea niciodată, doar se vor

recicla). Dacă nu v-ați fi aruncat cu capul înainte în nefericita idee cu London, și azi erați la Bursă. Doar nu v-ați închipuit că pentru câteva pierderi se dă drumul la domino.

Cristian Sima: Și uite așa, Moș Crăciun ne explică cum nimeni nu poate schimba nimic, ei se reciclează și ies mereu la suprafață. Oare? Nu aduce secolul ce aduce ceasul!

Mioara Iamandi: Da' în ce condiții și cât de mari ar trebui să fie pierderile ca să se dea drumul la domino, Moș Crăciun?!

Cristian Sima: Bursa din Londra voia să facă cu Sibex Bursa de energie din Est și în plus să listeze indicele de la Moscova la noi, pentru că ea e proprietarul intelectual al lui RTS.

Mioara Iamandi: Dacă nu se dă drumul la domino…, așa cum ați spus, de ce îi faceți recomandări lui Cristian Sima să aștepte până la primăvară? Să înțeleg că sunteți umbra lui?

Moș Crăciun: Sima putea fi salvat în 2012, dacă nu deranja cu fixul lui cu London. Bani de împrumut se găsesc întotdeauna. Dominoul nu e legat de pierderile de atunci.

Mioara Iamandi: De multe ori nu vedem pădurea din cauza copacilor, Moș Crăciun… Aș putea spune, fără să fac partizanat, că unii au impresia că s-a întâlnit hoțu' cu prostu'…

Cristian Sima: Am deranjat multe interese, mai bine ați spune că nu am susținut niciun interes, poate asta e mai grav. IMPORTANT nu e de la cine sau ce mi se trage, ci… Ce ați realizat cu asta? Nimic. Până la urmă tot veți fi obligați să faceți piața de Energie corectă, asta e! Doar dacă ieșiți din UE și aderați la Federația Rusă va rămâne așa… Lumea evoluează, că vreți sau că nu vreți voi.

***

Cristian Sima: Hai că mâine e Ziua copilului și are Moș Crăciun daruri. De asta nu seamănă

România cu Germania. Ei au avut un Nűremberg, noi nu.

Moș Crăciun: Ei au avut Planul Marshall și sclavi turci. Noi am avut sovromuri.

Ivanescu Eduard: Lăsați Planul Marshall, că nu le-au dat prea mulți bani pentru reconstrucție, și hai să vedem adevărul, anume că sunt mai inteligenți decât noi!

Cristian Sima: Sunt mai inteligenți pentru că Moș Crăciunii de la Stasi nu umblă nici măcar pe stradă, darămite pe Facebook!…

***

Marcu Sorin: Moș Crăciun, ești un tip foarte inteligent. Nu ai impresia că vrei să-l cam „albești“ pe Sima? Să-l scoți basma curată?

***

Marcu Sorin: Vai, săracu’, nu e el de vină că a pierdut banii fraierilor, sunt de vină securiștii că i-au blocat canalele financiare și l-au dat deoparte să nu le strice interesele. Mi se pare cusută cu ață albă rău.

Cristian Sima: Moș Crăciun dorește exact contrariul, nu să-l albească, ci să-l discrediteze… Moș Crăciun nu a citit Gandhi. Întâi râd de tine, apoi te ignoră, apoi se luptă cu tine și apoi învingi… Moș Crăciun s-a oprit cu istoria la poporul sovietic și la sovromuri…

Moș Crăciun: Nu „a pierdut“! A fost determinat (făcut, indus, prostit, *name it*) să-i piardă. Dacă era lăsat în pace, recupera (existau lichidități pentru a salva). Are vina lui, că a deranjat de multișor, și la prima hibă s-a profitat… Cât despre clienți, ăia nu sunt „fraieri“, ci găinari care doreau să spele bani.

Marcu Sorin: Cristi, știi ce cred eu din ce am citit până acum? Adevărul e undeva la mijloc, printre rânduri.

Marcu Sorin: Moșu’, dacă LSE voia să cumpere Sibex, o făcea. Îi durea undeva de voi. La douăzeci de ani după ce interesele capitaliste primează în România, nu aveați cum vă opune. Dacă erați așa

de deștepți și de patrioți, îi opreați pe tâmpiții de politicieni care au condus țara în ultimii ani să ia împrumuturile uriașe, nejustificate, de la FMI. Acolo trebuie să vă luptați voi, nu la găinării cu propriii cetățeni.

Cristian Sima: Moș Crăciun vrea să mă compătimească, dar nu am nevoie de mila lui Moș Gerilă, poate e chiar Tanti Gerilă… Nu e așa cum spui tu, Moș Crăciun!

Dan Paveliuc: E clar. Mâine-poimâine, se listează Energia prin London. Rușii or să piardă din ce în ce mai mult influența pe care o aveau în acest domeniu în Europa.

Ivanescu Eduard: Americanii au o vorbă: „Dacă ești atât de inteligent, cum se face că ești atât de sărac?“

Cristian Sima: O vorbă idioată. Și Einstein a murit inteligent și sărac.

Moș Crăciun: Pentru că inteligența nu se măsoară prin contul de la bancă! Deunăzi, l-am întrebat pe d-l Sima ce crede despre modestia lui Perelman și zicea că nu îl cunoaște, confundându-l cu creatorul conjecturii.

Cristian Sima: Conjectura e a lui Poincaré și demonstrația e a lui Perelman.

Moș Crăciun: @ Sima. Ei, așa da! @D-ra Gianina Când au fost lăsați în pace, românii au arătat ce pot. Între 60’s și 80’s au făcut mai mult decât au distrus străinii de 24 de ani. Sunteți tânără, nu vă uitați la pseudoistorii. Șpagă (ciubuc) s-a dat și înainte, se dă și acum, peste tot în lume. Dar una e să trăiești într-o ȚARĂ cu bănci proprii și alta e să trăiești într-o colonie, cu bănci străine, care sug miliardele de la FMI… Nu e de vină nici tata, nici copilul, e ghinionul lor că fac parte dintr-un popor mic, care acuma e încălecat. Dar nu sunt proști! Nici tatăl, nici copilul…

Dan Paveliuc: Domnul Sima, ce ar trebui să facă Romgaz, Transgaz, Nuclearelectrica ca să fie listate la London Stock Exchange?

Cristian Sima: Să facă profit… Și să aibă bilanțuri transparente.

Cristian Sima: Nuclearelectrica are un credit de sute de milioane la BRD, cu dobândă 11% pe 10 ani. Cu așa ceva, nu o ia nimeni!

Moș Crăciun: Păi, Aurelian Mortoiu, cine altul? *Une ordure, mais un vrai professionel.*

Liviu Podgornei: Dragii Moșului, după cum și cât vorbește Domnia Sa pe aici, am o veste proastă pentru voi: nu e! Moșii aveau tăcerea înscrisă în ADN. Acesta e prea simpatic! Dar ne mai ține treji, și asta e bine. Mulțumim, Moșule!

Cristian Sima: Moș Crăciun… *Un professionel des ordures*… ca toți cei din Sistemul Serviciilor, din 1948, până azi.

***

Moș Crăciun: Domnu' Sima, aveți o plăcere din a diaboliza Serviciile. Nici milițienii nu erau în Servicii, cum nici *cops* nu sunt la CIA. Peste tot în lume, în toate timpurile, au fost „servicii". Am scris „ordure" despre Mortoiu cu „re". Doar la caracter. În rest, nu știu cu ce sunt mai breji cei din Occident. Când ați fost protejat de „servicii" în toată treaba Dvs., a fost bine, nu? Acuma faceți precum vulpea la struguri!

Dan Paveliuc: Există Servicii și Servicii.

Gigel Militaru: Comentarii la comentarii: Am citit comentariile de mai sus. Nu știu de ce am impresia că asist la discuții între foști/ actuali agenți ai Serviciilor Secrete… Cel puțin Moș Crăciun pare a fi activ. Scrie niște detalii inaccesibile omului de rând. Iar d-l Sima pare a fi agent în adormire sau unul care are o misiune.

Dan Paveliuc: Gigel Militaru, depinde acum fiecare pentru cine lucrează…

Corneliu Bunea: 14 ani mai devreme, eu mergeam agățat de troleibuzul 87, de la Piața Galați la Politehnică! Ce amintiri îmi stârniți, d-le Sima!

Cristian Sima: Nu diabolizez Serviciile, Moșule, dar nu am cunoscut niciun personaj interesant în Servicii, iar alea de dinainte de 1989 clar le diabolizez. Le-am simțit pe pielea mea și dureau rău. Nu am fost protejat de Servicii, nu am lucrat pentru vreun Serviciu și nu dau doi bani pe ele. Și nici pe astea din Occident nu dau doi bani. Poate singurul Serviciu serios e Mossad-ul. După ce au dispărut ideologiile, toate Serviciile se ocupă de afaceri, nu de țară. Mossad-ul e, poate, o excepție. Acolo, poate sunt și patrioți, asta doar din ce am citit.

Moș Crăciun: România e COLONIE, de ce nu înțelegeți asta? Credeți că un drapel și un imn definesc o ȚARĂ? Oricum o luați, spuneți „Merci frumos!“ că e liniște față de, iată, Ukraina. Putea fi și mai rău.

Dan Paveliuc: Asta vor dușmanii României să credem, că România e o colonie… Adevărul este altul… Așa cum există ruși și evrei patrioți, există și români patrioți!

Moș Crăciun: @ Flavius Erata, am revăzut ce ați scris. Vă referiți la Mihai Caraman. *Sorry!*

Ileana Alexandra: Nu vă mai certați, că e târziu… Iubiți-vă aproapele, e miezul nopții și tot nu v-ați săturat să vă aruncați săgeți? Și am și eu o dedicație pentru Moș Crăciun. De ce toată lumea aici, în aceste discuții, are un nume, un prenume, și mata te ascunzi ca și când ți-ar fi rușine că ai 109 ani (dixit FB)? Și de ce sunteți activ în discuții publice, dar când vă abordează cineva în privat, nu mai ziceți nimic? Oare sunteți chiar Moș Crăciun? Sau vă cunoaștem toți prea bine, ca să ne spuneți cine sunteți? Eu am o bănuială, dar o să v-o destăinuiesc la vară, la… Sf. Gheorghe. Noapte bună, copii!

Cristian Sima: Moș Crăciun, până și Coldea a zis despre mine că sunt incontrolabil… Nu ai înțeles încă.

***

Moș Crăciun: Domnul Paveliuc, au fost români patrioți întotdeauna. Au fost și când erau sub turci, nemți sau ruși. Sunt și acum. Știu măcar la fel de bine ca Dvs.. Dar România, politic și economic, are statut efectiv de colonie (a fost în prealabil republică bananieră). Dar nu fiți trist, toate trec…

Mioara Iamandi: @Moșule, era o apreciere generală (vizavi de cei ce cred ca românii sunt proști și nu-și dau seama de ce se întâmplă), și nu una personală. Din replicile domniei tale, se observă cu ușurință că nu ești un ageamiu… Cât despre hoți… Dați-mi voie să nu mă pronunț… E ca și cum aș vorbi de funie în casa spânzuratului… Orice mi-ați spune, interesul dumneavoastră pentru „binele“ domnului Sima e cel puțin dubios, v-o spune un personaj care „vede“ bine dincolo de cuvinte, vă citesc cu mare (atenție — n.n.)…

***

Gigel Militaru: Măi fraților, câți agenți sunteți pe aici și pentru ce Servicii? *** Voi vă axați doar pe Servicii și nu pe practica agricolă. Cum ar fi firesc…

Dan Paveliuc: Moșule, de peste 2000 de ani, în ciuda multora, românii sunt majoritari în acest areal; important este cu cine se aliază românii… Când ne-am aliat cu nemții, rușii au pierdut; când ne-am aliat cu rușii, nemții au pierdut… Acum, că ne aliem cu NATO, rușii+alții pierd… E o chestie…

Dan Paveliuc: Agenți cu stat de plată de la vreun SS? Cred că nici unul…

Mioara Iamandi: Eh, se învârt în juru’ cozii. @Gigel Militaru, încă nu e timpul pentru efectul „domino“… Și fata… Cine știe, poate apare și ea până cade ultima piesă… Eu nu vă spun din partea cărei Agenții sunt, vă las să ghiciți. Asta, dacă nu vă spune Moș Crăciun!

***

Cristian Sima: Moșule, ca să nu fii prins descoperit, cere niște informații și despre Natalia

Pelevine… la puțin… că în curând vei avea nevoie pentru comentarii…

Thomas Adesman: Moș Crăciun ăsta e un băgător în seamă… În opinia mea, un pierde-vară care lucrează cu frânturi de informații, cu tehnici împrumutate de la Mama Omida. Omul ăsta nu avea cum să facă parte dintr-un Serviciu de informații, profilul psihologic îl trădează. Informatorii nu fac parte din Servicii, deși în lumea lor mică și meschină se cred toți 007.

Liviu Podgornei: Păi și Pleșiță era un „creier“ și l-ați auzit cum vorbea. Dar parcă Ceaușescu însuși nu era și el tot un creier?…

Moș Crăciun: Domnu' Sima, mersi pentru clip. Cunoaștem! Mă gândeam să vă returnez cadoul cu dosarul Pacepa- Geartu, ca să vedeți de unde se cunoșteau și în ce relații erau. Și să fiți mai sceptic la ce se pretinde a fi „memoriile“ lui Pacepa. Îl urc pe un server?

Cristian Sima: Păi el se crede nu „în serviciu“, ci „serviciul de informații însuși“!

Cristian Sima: Cred că Moș Crăciun se crede PACEPA…

Cristian Sima: Voi sunteți mereu sceptici la ce nu vă convine. Ajungem și la Zoia Ceaușescu, să vă pregătiți temeinic, Moș Crăciun!

***

Liviu Podgornei: Nu se crede, chiar ESTE Pacepa! Nemaipomenită fascinația românilor pentru „servicii“. Nu am mai întâlnit-o la nici o altă nație cu care am conviețuit. Înclinarea noastră spre subteran, spre mașinațiuni oculte, spionită, pacepisme și alte bonduri e remarcabilă.

Thomas Adesman: Și dumneavoastră vă place… Îl încurajați, vă transformați într-o victimă a sa… Poate că pentru restul cititorilor de spovedanii era mai bine să acceptați pacea propusă de Moș atunci când a încercat să vă disculpe pierderile pe axa Londra-Sibiu.

Cristian Sima: Nu are de ce să-mi disculpe pierderile pentru că nu de la Londra au venit. E departe rău Moșul…

Cristian Sima: Eu nu sunt victima nimănui și nu m-am victimizat.

Liviu Podgornei: O fi departe el, Moșul, dar ne-a făcut pe toți să ne uităm la el ca la Soare, aici? Ne-a făcut!

Thomas Adesman: @Liviu Doar pe cei care sunt dispuși să vadă conspirații peste tot. Domnule Sima, nu sunteți o victimă, dar uneori vă folosește să fiți pus în astfel de situații, altfel nu ați fi publicat discuția cu el. Omul a încercat să facă pace apropo de Londra-Sibiu și sunt convins că se simte jignit că nu ați acceptat pacea.

***

Moș Crăciun: Pierderile la bursă nu au venit de la Londra, dar PIERDEREA Dvs. a venit și de acolo (adică London). I *know it, you know it, and of course, they know it!*

Alexandru Seran: Dacă sugerați că cineva a manipulat cotațiile unor produse financiare de afară ca să piardă Cristian Sima câteva milioane în România, ori ne credeți pe noi creduli, ori nu aveți o idee bine definită despre funcționarea piețelor de capital de „afară“. Tind spre a doua variantă.

***

Cristian Sima: Ete-na! A manipulat cineva cotații la Londra… Oricum, eu făceam arbitraj Sibex CME. Deci, ca să pierzi, se putea doar dacă cineva îți bloca conturile acolo unde câștigai, ca să nu poți transfera banii câștigați pentru a acoperi pierderea din partea cealaltă, simplu… Și, evident, câștigul trebuia să fie în România, că în afară nu pot băieții să blocheze conturi… Deci ați înțeles, nu e greu de înțeles de ce am pierdut.

Cristian Sima: Ceea ce știe Moș Crăciun e că acoperirea riscului de la Sibiu îl făceam prin Goldman la Londra, dar era pe piața de la CME. Și mai știe că bătusem palma cu LSE să fac piața de

Energie la Sibiu, asta era tot. A potrivit informații și vrea să scoată adevărul, e mult mai complex însă adevărul și evident am și eu o mare parte din vină, poate cea mai mare parte, dar după război mulți viteji se arată…

Alexandru Seran: Sau dacă cotațiile, în loc de a converge, diverg, caz în care ați pierde pe ambele poziții și, cum probabil că tranzacționați în marjă, ați fi primit destul de repede *margin call* pe ambele poziții? Nu știu ce s-a întâmplat cu adevărat, doar speculez.

Moș Crăciun: @ Seran 1) Nu urmăresc vreun „avantaj major“ comentând pe site-ul D-lui Sima. Nu e nici un meci aici. S-a întâmplat că cineva a făcut un test și am dat răspunsul, asta e ceva subsidiar topicului. Și, din câte înțeleg, topicul nu e decriptarea nici la Skype, nici la altceva. 2) Dacă credeți că „serviciile“, cum le numiți Dvs., au baze de date rudimentare, așa o fi, deh… Bănuiesc că la ultima evaluare pe care le-ați făcut-o ați oferit și niscaiva soluții pentru îmbunătățire. 3) N-am spus că au fost manipulate cotațiile ca să piardă Sima. Acolo au fost pierderi „normale“, de rutină. Ceea ce am spus e că au fost blocate conturi în schema *indoor-outdoor* pe care o folosea. Iar acest blocaj putea fi evitat, dacă D-l Sima avea o atitudine mai flexibilă, *so to speak*. Văd, din ce scrie, că a înțeles acuma…

Thomas Adesman: Ok, înțeleg că după blocarea conturilor vi s-au lichidat pozițiile… Dar de acolo până la a pierde tot??? Cum ați pierdut tot?

Cristian Sima: Dacă vinzi 4000 Futures Dow într-o parte și ai 4000 lLng în cealaltă parte, nu poți pierde decât într-o parte și doar dacă nu poți retransfera din partea cealaltă… Nu era arbitraj-calendar sau petrol brut cu *crude* sau altceva; era foarte simplu: Dow cu Dow, aceeași scadență.

Cristian Sima: Simplu. După blocare, piața s-a întors și am încercat să refac. Oricum, la Sibex nu

am pierdut, toți clienții pe România au avut mai mulți bani, per total.

Cristian Sima: WBS România nu a pierdut niciun ban pentru clienți, doar WBS Holding a pierdut.

Thomas Adesman: Riscuri multiple…

Thomas Adesman: Asta ar fi o carte de citit, alea 2-3 zile… Dar cred că vă mai aduceți foarte puțin aminte, având în vedere stresul…

Cristian Sima: Îmi aduc aminte tot și nu au fost 2-3 zile, ci vreo 2 săptămâni. Am încercat cu bani personali să salvez totul, la sfârșit mizând pe o singură carte. Și nu a ieșit…

Silvia Lili: „Conjectura lui Poincaré“, în acest autobiografic „mic tratat despre nimic“ a d-lui care se voia Bernard Madoff, nu poate determina forma universului nostru mioritic.. „Schema piramidală Ponzi“ nu ar fi funcționat la BVB… „Pentru a face lucruri mari ai nevoie de o minte pură“, spunea Gromov, un alt Perelman. Un vot de simpatie Moșului, care ar putea veni și din Siberia, pentru *saggezza* sa. Nimeni nu este mai presus de lege. Nu și în România…

Cristian Sima: E drept, totul se întâmpla cu atacuri pe toate fronturile: WBS, Sibex, HotNews. Când se află că ești în dificultate… E ușor să afunzi pe cineva. De fapt, asta știe.

Dan Paveliuc: Îmi amintesc în 2 august 2012, când a vorbit Draghi… Mulți s-au „ars“ în perioada imediat următoare… Știu că Euro era la 1.2 și mulți credeau că o să pice tot, că o să se destrame Uniunea și tot fel de bazaconii din astea, spuse ca să inducă *retail*-ul în eroare…

Thomas Adesman: Doamna Silvia, aveți aceleași poze cu ouă brodate pe care le are și Moșul… Moșule, ți-ai chemat consoarta în ajutor?

Cristian Sima: Nu am făcut Forex, uitați-o pe asta cu Forexul, e invenția presei care doar atât înțelegea. Făceam doar *futures* și *options* pe indici și în 2012 făceam doar *futures* pe indici.

Thomas Adesman: Și domnul Sima avea ce avea cu Euro… M-am ars și eu de câteva ori când îl auzeam prin presă sau pe la tv.

Cristian Sima: Am și acum, e o construcție proastă, care se va termina rău.

Thomas Adesman: Nu vă mai cred… Oricum, Forex *sucks*… Pierdere de timp și bani.

Thomas Adesman: Dar îi cântați de prea mult timp prohodul…

Dan Paveliuc: Aaa, sunt sigur că nu ați intrat *short* pe Forex… Dar bănuiesc că ultima carte, care nu a ieșit, a fost *short* pe *futures* pe indici.

Cristian Sima: Da.

Moș Crăciun: *Well*, când reveniți în România (am înțeles că doriți tare asta, nu?), vom sta jos la o cafeluță și vom analiza ce știu și cât pricep. Mă veți ajuta să aflu totul, nu? *Coffee on me*. Și nu voi uita de cadoul promis!

Cristian Sima: Îi cânt prohodul de la înființare, e o analiză, nu vreau să spun că știu când se va termina. Se va termina. Și foarte rău!

Cristian Sima: Ce cadou?

Moș Crăciun: Păi cadoul lui Moș Crăciun, de care vorbeați mai devreme!

Cristian Sima: Eu nu iau gratis nimic de la nimeni, deci nici de la Moș Crăciun, cu atât mai mult… Așa mi-a zis tata, tot ce-i gratis va costa mai mult!

Moș Crăciun: Păi nu e chiar gratis, ați muncit deja pentru el. Cadoul e o mică compensație pentru activitatea Dvs.

Dan Paveliuc: Eu pe 2 sau 3.08.2012, am intrat *short* pe eur/usd și n-am mai închis… Rezultatul, pe 18.09, *margin call*… Țin minte și azi ce greșeală am făcut…

Thomas Adesman: Tatăl dumneavoastră sau Robert Cialdini în „Psihologia Persuasiunii“???

Mioara Iamandi: @Moș Crăciun, citindu-ți ultimile replici, mai că-mi vine a crede că ești Lupu’ din Scufița Rosie. Sper că domnul Sima

păstrează suficientă distanță, încât să nu vă confunde cu bunicuța… Oare cine-i vânătorul?

***

Alex Duda: 1. Domnul Sima, legat de EUR: este adevărat că are „distrugere virtuală“ cât cuprinde, adică o capacitate de a colapsa *embedded* (nu e totuna cu fragilitatea, dar e poveste lungă). Însă la EUR există și partea politică, ce scapă algoritmilor politici. 2. Pentru domnul Moș Crăciun: a. Ce s-a întâmplat în 2008 cu leul a fost sau nu atac speculativ? b. De ce toți oamenii din Servicii care activează în imobiliare și-au vândut începând cu martie-aprilie 2008 proprietățile, chiar înainte de a pica piața? PS: Chiar mi se pare amuzant-instructiv *thread*-ul ăsta, eu nu am informații, dar îmi dau seama că sunt multiple dezinformări. Așa că reveniți la fapte concrete.

Cristian Sima: Domnul Duda, puneți o întrebare coerentă, ca să pot răspunde, vă rog.

Marcu Sorin: @Alex Duda Ați pus o întrebare retorică. Pur și simplu erau mai bine informați dpdv economic. Nu uitați că picase LB (...)

Alex Duda: Domnul Sima, eu nu v-am întrebat nimic. Am făcut doar o remarcă legat de euro, care scapă uneori ca evoluție argumentelor pur economice. Eu sunt de acord cu dvs. că pur economic, euro trebuia să fie de mult praf și pulbere, doar argumente de ordin politic îl țin în viață. Când / dacă vor dispărea și argumentele de ordin politic, atunci în 2-3 luni euro se duce naibii.

Alex Duda: @Marcu Sorin: Economiști adevărați *my a***. Dar e corect că informația contează.

Thomas Adesman: Au început din nou conspiraționiștii… Piața imobiliară nu a căzut în România. În imobiliare, au pierdut doar câțiva speculanți amărâți, prețurile terenurilor sunt și acum supraestimate, la fel și cele ale imobilelor…

Marcu Sorin: O fi fundul dvs. atât de prețios, dar oricine avea cât de cât contact cu lumea

financiară a văzut uriașa cădere bursieră și își putea închipui ce urmează.

Alex Duda: Nu e nici o conspirație, doar că cine a umflat bula a și desumflat-o. Țepele mari le-au luat fondurile străine, norvegienii etc.

Thomas Adesman: Cât despre euro… Eu nu cred că o să cadă, deoarece euro are funcții colaterale, cum ar fi menținerea unei inflații mici, rate scăzute ale dobânzilor, elimină riscurile și nesiguranța ratei de schimb valutar, reduce costurile investițiilor străine și nu în cele din urmă face economia să fie un pic mai rezistentă la șocurile externe.

Alex Duda: @Marcu Sorin: E ilogic, dacă economiștii adevărați își dădeau seama atunci, aveam o corectare a bulei speculative imobiliare cu mult înainte. Cam pe la sfârșitul lui 2007-începutul lui 2008. Însă eu cred că băieții veseli au ținut piața sus până au ieșit din investițiile în care puteau pierde mult, după care nu le-a mai păsat și economia și-a urmat cursul firesc. PS. Eu activez în alt domeniu, unde corectarea a avut loc după septembrie 2008, dar din cu totul alte motive decât cele legate de SUA.

Marcu Sorin: Bursa în America cădea de rupea și noi aveam creștere economică de 8%.

Thomas Adesman: Marcu Sorin, să știți că s-ar putea să nu fie chiar o strategie proastă printarea banilor combinată cu anumite măsuri economice… Avem cazul Japoniei.

Florin Tanovici: Pe când toate Spovedaniile adunate în paginile unei cărți?

Cristian Sima:… pe când se vor termina de scris spovedaniile.

Alex Duda: Printarea banilor depinde de unde poți să îi exporți. Te cheamă SUA, exporți inflația și cumperi active prin lume. Te cheamă România, dacă printezi lei, te îneci cu ei în inflație.

Thomas Adesman: Nu are nici o legătură, Alex, studiază un pic cazul Japoniei.

Alex Duda: Nu sunt specialist financiar, așa că scuze dacă mai bat câmpii uneori. Cazul Japoniei: ei aveau deflație.

Thomas Adesman: Eu vorbesc de ce fac ei acum, chiar acum.

Alex Duda: Și acum, dacă nu ar printa bani, ce ar avea?

Marcu Sorin: @Thomas Adesman, sunt perfect de acord cu dumneavoastră, dovada sunt rezultatele financiare obținute în prezent de companiile americane. Nu sunt economist și nu-mi dau seama cum se va retrage din piață imensa masă de lichidități tipărită. Știu că au umplut golul lăsat de mașina de tocat bancară a instrumentelor financiare derivate pe imobiliare.

Thomas Adesman: Citiți asta și veți vedea la ce m-am referit: http://www.richdad.com/…/japans-extraordinary- monetary…

Alex Duda: Cred că *thread*-ul ăsta e mult peste nivelul lui Robert Kiyosaki.

Marcu Sorin: Am citit „Cadranul banilor“, „Cine mi-a furat banii“ și nu sunt deloc edificat. Are dreptate Alex Duda.

Thomas Adesman: Da, clar… Tot timpul conspiraționiștii sunt peste cei care fac bani, citiți postarea aceea, nu are legătură cu cărțile lui Kiyosaki… Alea sunt cărți care trebuie citite la 18 ani, ca să te motiveze… Însă pe blogul lui găsești lucruri pe care nu le găsești în altă parte.

Alex Duda: D-le Sima, am văzut filmulețul. Mi l-ați trimis legat de imobiliare? Ce s-a întâmplat cu proiectul pornit în 2007? Dacă ați început în 2007, ați făcut *exit*-ul înainte de sfârșitul lui 2008?

Marcu Sorin: Cumpără-vinde și mulțumește-te cu puțin, că de câștig mic n-a murit nimeni!

Alex Duda: Am trecut peste momentul cu Bear Sterns, practic, cine a avut minte a știut de atunci ce va urma. E General Knowledge. Cu condiția să urmărească SUA. Eu, de exemplu, în 2007 nu prea

aveam treabă cu SUA, *my bad*. Am avut noroc că nu am luat trântă din 2008, dar a fost pur noroc.

Florin Tanovici: La un vernisaj, un tânăr pictor se plângea că nu-i cumpără nimeni lucrările. „Pictez un tablou pe zi și nu-l pot vinde nici într-o lună!“, la care un bătrân pictor îi spune: „Ia încearcă să lucrezi la un tablou 30 de zile, să vezi cum îl vinzi într-o zi!“ Să fie valabilă teoria și în domeniul bursier?

Mioara Iamandi: @Marcu Sorin, parcă îi spune „Cine mi-a furat caşcavalul?“ (Spencer Johnson), citiți și „Eu ți-am luat caşcavalul!“ (Deepak Malhotra), poate vă edificați…

Marcu Sorin: @Florin Tanovici, la Bursă câștigă cine ia decizia bună cât mai rapid cu putință. Nu uitați că acum vă bateți în piață cu *black box*=roboți bursieri=automate programabile cu algoritmi euristici, programați pe baza a numeroși parametri, inclusiv analiza tehnică, fac mii de operațiuni pe minut și se optimizează în timp real. Ca să fie valabilă afirmația, e necesară o strategie investițională á la Waren Buffet, în care într-adevăr contează cercetarea economică.

Alex Duda: Și de mentalitatea speculativă.

Cristian Sima: D-le Duda, am vândut în octombrie 2007 la un fond de investiții, Aktiva Fond Britanico-Sloven.

Marcu Sorin: „am pierdut, dar n-am să mai pierd de acum încolo“: *roll*: - Cristian Sima

Alex Duda: Felicitări! Atunci ați făcut exit-ul la timp, m-am uitat acum și pe *listing*-ul dvs. de acționariat în România. M-am amuzat, cred că sunteți acționar în firmă cu tatăl unui amic, o firmă foarte mică prin Buzău, la Merei.

Cristian Sima: Da, aia a fost o mare greșeală, poți să pierzi oricând, infatuarea nu e bună.

Cristian Sima: Domnule Duda, ești fiul d-l Duda, fost Ductil Steel?

Marcu Sorin: Domnule Sima, vă rog să ne spuneți dumneavoastră cum va retrage FED

excesul de lichiditate din piață, în așa fel încât să nu provoace cădere economică. Ăștia mă trimit să citesc tot felul de bazaconii pentru copii.

Cristian Sima: Nu știu cum, dar grav e că nici Yellen nu știe cum…

Gheorghe Diaconu: Am înțeles părerea ta despre EUR, pe care o împărtășesc și eu. Dar despre USD, ce părere ai, Cristi?

Marcu Sorin: @ Thomas Adesman, mulțumesc frumos! Foarte interesant articolul.

Thomas Adesman: Domnule Sima, ați urmărit Nikkei-ul anul trecut?

Cristian Sima: Da, urmăresc toți Major Index din 1993.

Cristian Sima: USD are în spate cea mai puternică armată și e singura monedă care există pe hârtie de peste 200 de ani.

Thomas Adesman: Atunci știți că în 2013 a crescut cu 60%, după ce în 2012 a fost praf, iar anul acesta a pierdut doar 11%. Le explicați și celorlalți cum s-a întâmplat asta? Că pe mine nu mă cred…

Marcu Sorin: Tot așa ar vrea și Isărescu… Să avem un leu „muci“, din păcate la noi dictează FMI.

Thomas Adesman: Avantajul Japoniei versus USA este că bondurile lor nu sunt deținute de chinezi… Dacă USA ar încerca aceeași schemă, China ar ajunge în colaps… Iar chinezii nu sunt așa de proști ca să muște o astfel de momeală.

Marcu Sorin: „I believe that the BOJ will eventually simply write off all the Japanese government bonds that it has acquired. After all, it did not really cost the BOJ anything to buy them. They were purchased with fiat money that the BOJ created from thin air“.

Marcu Sorin: Da, pe de altă parte, asta face din dolar o puternică armă de interdependență economică. De ce credeți că chinezii nu i-au

sprijinit acum pe ruși? De dragul tehnicii lor militare pe care se lăudau că o importă?

Cristian Sima: Ba să te creadă!

Thomas Adesman: Ar mai fi o soluție pe care o citisem pe un site (din păcate, nu îmi mai aduc aminte site-ul). Oamenii spuneau că în eventualitatea în care acordul comercial USA-EU cade, americanii vor negocia cu chinezii crearea unei monede noi, care să fie folosită doar în schimburile comerciale… Un pic cam SF, dar…

Marcu Sorin: Păi nu asta vor să facă rușii? Să rupă rubla de dolar și s-o folosească în schimburi comerciale masive, mai întâi cu China? Nu le acord mari șanse.

Thomas Adesman: Nici eu… Chinezii au un mare interes în dolar, nu îi vor periclita situația.

Marcu Sorin: Așadar, vor plăti petrolul lui Putin tot cu tiparnița verde a lui Janet Yellen.

Cristian Sima: Ce petrol al lui Putin? Ce, americanii iau petrol din Caspica?

Cristian Sima: Dacă vor să-l termine pe Putin, fac ca în anii ’90, duc prețul la 10 dolari barilul, e suficient la 50.

Marcu Sorin: Foarte corect, atunci o termină și pe madame de fier Merkel.

Cristian Sima: Ați uitat că Hitler a făcut războiul cu benzina sintetică, neamțul nu crapă așa ușor.

Thomas Adesman: Petrolul poate fi considerat deja ca fiind în trecut, următoarea mare armă sunt gazele de șist. Motoarele electrice și hibride sunt deja viitorul.

Marcu Sorin: Da, dar fără gaze îi tremură chiloții… La propriu!

Cristian Sima: În vara lui 1914, nimeni nu dorea război, dar toți doreau resurse… Și ce a ieșit?

Cristian Sima: Europa supraviețuiește fără gaze și 2 ani. Greu, dar supraviețuiește. Putin nu supraviețuiește fără banii de pe gaze nici 6 luni.

Thomas Adesman: Altceva interesant: http://trendinghot.net/invention-will-change-

world-just…/

Alternate Cristiana: Fed. Rusă tocmai a semnat cu China…

Marcu Sorin: Păi tocmai asta „lăudam“ și noi.

Marcu Sorin: Invenția aia e foarte costisitoare și nu va avea succes.

Thomas Adesman: Deja va fi implementată în USA. Experimental, dar va fi implementată. Americanii calculează costurile și din punct de vedere al beneficiilor, deci s-ar putea ca în 10-15 ani să fie implementată la scară largă.

Dan Paveliuc: Se zgârie Moș Crăciun pe față pentru că îi cântăm prohodul lui Putin.

Marcu Sorin: Domnule Adesman, europenii, mai pragmatici, preferă tehnologia panourilor fotovoltaice în câmpuri, deocamdată mai ușor de implementat, dar la fel de ineficientă dpdv al eficienței economice. Dacă nu ar fi susținute de certificatele verzi, ar fi un mare fiasco. Se speră că efectul va fi însă cumulativ.

***

Marcu Sorin: Cadoul ăla o fi din oțel îmbrăcat în foiță de alamă și crestat în cap.

Dan Paveliuc: Moș Crăciun îi spune domnului Sima să vină în țară în 2015, să nu vină în toamna 2014… De fapt, eu cred că folosește o tehnică de psihologie inversă, îl vrea pe domnul Sima în țară înainte de alegeri.

Cristian Sim: A, mă vrea și mâine!

Dan Paveliuc: Exact!

Marcu Sorin: Cum naiba să vină, când îl amenință pe față că, dacă mai ciripește, îi trimite cadoul?

Mioara Iamandi: Da, la prima vedere, așa pare. Totuși, am vaga senzație că bătaia e mai lungă… Sau că e cu dus-întors… Să ne dea nouă apă la moară și în învălmășeala creată să-și poată face jocul…

Alternate Cristiana: Oricum, ciudată alegere. Cine să-l mai înțeleagă pe MC? E ca și când ai

vorbi despre Dublin via Botoșani sau cum să „încondeiezi“ ouă cf Annie Garcin.

Emil A Ianoș: Prin ianuarie — februarie, Ceaușescu a anunțat că România a scăpat de datorii! Prin aprilie, a dat o lege. Vă întreb: Știți cam cum sună legea? Și dacă era bună?

Dan Paveliuc: Lege ca nici un guvern să nu mai îndatoreze România?

Emil A Ianoș: Da!

***

Dan Paveliuc: Emil, Ceaușescu a dat bine legea, într-un fel… A făcut multe lucruri bune, însă avea un anturaj prost, gen Hussein, Gaddafi etc…

***

Stelian Steli: M-a intrigat stilul alunecos al lui Moș Crăciun. Și cum tot ce este este semiascuns provoacă curiozitate, aseară am lăsat intuiția să scrie următoarele: Moș Crăciun: (probabil spion/contra-spion rus/CIA din SRI, deși se simte român) are niște sfori de care poate trage, pentru că niște procurori (controlați de acesta) să trimită la judecători un dosar penal pregătit din timp domnului Cristian Sima, „just în case“. Acest dosar îl poate primi cadou domnul Sima, dacă este cooperant. Moș Crăciun este trecut de 60 de ani, are (sau a avut) sub el mulți subordonați care îl scutesc de muncă cu detaliile, el se concentrează exclusiv pe strategie și își pune angajații să îi aducă informații din punctele-cheie de azi, dar mai ales de mâine. Moș Crăciun are doar religia propriei supraviețuiri, dar îi place jocul lui de „șah“ de la job, are simțul umorului, iar șefii lui simt că nu l-ar putea înlocui ușor. Partea de forță a lui Moș Crăciun este abilitatea să ia decizii reușite atunci când are informații puține. Partea slabă: din cauza ocupației de birou și vârstei, a început să sufere de plictiseală, și-a pierdut din motivarea focusată pe care o avea în tinerețe.

Dan Paveliuc: La asta m-am gândit și eu… Cadoul de reîntoarcere în țară nu poate fi decât un

dosar penal fabricat… Oamenii de cartier „știu“ din Media că „Sima a furat banii“, asta e percepția generală… O arestare ar fi cireașa de pe tort înainte de alegeri: „Vedeți, autoritățile statului își fac bine treaba, prind tâlharii și infractorii…“, când, de fapt, adevărații infractori din țara asta știm care sunt…

Cristian Sima: E greu de fabricat un dosar penal. Există contracte clare în care investitorii semnează că pot pierde toți banii și că sunt conștienți de riscuri. Ar putea să meargă în Civil. Ca să spui că cineva te-a înșelat, ai nevoie de probe. Nimeni nu înșeală pe cineva pierzându-i banii, îl înșeală dacă îi ia banii. Moș Crăciun știe că banii au fost pierduți. Moș Crăciun mizează pe altceva: orice proces înseamnă pentru mine cheltuieli și, cum eu sunt pe sponci, nu am bani, poate cedez, că fără bani nu te poți apăra. Greșit, există încă avocați prieteni care pot face și *pro bono*. Aici nu s-a gândit Moș Crăciun.

Cristian Sima: Și la ce nu s-a gândit Moșul e că eu nu dau doi bani nici pe libertatea mea, nici pe viața mea. Aici e o problemă, cu inconștiența e greu de luptat.

Se Cris: Toate ca toate, da’ cine se crede Moș Crăciun e cel puțin labil psihic, părerea mea…

Stelian Steli: Cristian Sima: Poate atu-ul dumneavoastră este acela că „Cu copiii nu te poți lupta, sunt prea simpatici!“

***

Marcu Sorin: „Nu dau doi bani pe viață și libertatea mea.“ Complet fals! Dacă era așa, acum poate dădeați o tablă cu Becali la Poarta Albă sau scriați memorii economice, să-l ajutați pe Adrian Năstase.

Mioara Iamandi: Un om care nu mai are ce pierde e un om periculos, de aceea Moș Crăciun umblă cu „zaharelu’“ pe lângă domnu’ Sima…

Cristian Sima: Bingo, doamna Iamandi!

***

Liviu Podgornei: Părerea mea e că-l cam supraestimați pe Moș Crăciun. Moșii ăștia nu ies la lumină. Mediul lor propice e penumbra. Și nu le place pierderea de vreme, sporovăiala pe Internet. Ei sunt oameni de acțiune. Mai apropiată sau mai depărtată, dar sigură. Un Moș care v-a impresionat, cum a fost acesta, e un Moș neprofesionist. Moșii de la miezul nopții, dragii mei, trec neobservați prin viață. Habar n-ai că i-ai avut alături, vreodată, pe trotuar…

Cristian Sima: Da, Liviu, corect. Era, însă, singura lui șansă să ajungă la mine.

***

Madalina Persia: Domnule Sima, am și eu o curiozitate. Moș Crăciun a spus ceva mai devreme, că i-ați fi încurcat și, ulterior, supărat pe niște „băieți deștepți", de-ăia cu geopolitica în CV. Înainte de a ajunge la acest punct de cotitură, și-a trimis Moșul vreun elf care să vă explice că nu este chiar bine și indicat să vă bateți capul cu Bursa de Energie, că ar fi un proiect costisitor pentru toată lumea? Sau ați muncit unii fără alții și v-ați trezit ca-n bancurile cu români care se apucă să construiască un pod și de fapt le ies două? Și-acu' trebuie să îl arunce în aer pe unul dintre ele că nu dă bine la *feng-shui*-ul locului?

Liviu Podgornei: @Cristi: „corect, era însă singura lui șansă să ajungă la mine". Da, dar o putea face *en privé*, nu era obligatoriu să ne epateze și pe noi. Când începi să joci…

Daniel Bugeac: „Ductil Steel Buzău a fost preluată de Mechel în anul 2007, înainte de declanșarea crizei financiare mondiale, pentru suma de 142 de milioane de dolari, la pachet cu un punct de lucru important, respectiv oțelăria de la Oțelu Roșu." Când ești asociat, în orice fel de proiect, cu acționarii care au luat decizia asta, orice *exit* dintr-un domeniu conex cu imobiliarele era condiție *sine-qua-non* a continuității. În interviul de mai sus e acest „mic" detaliu. Dacă vreun Moș

Crăciun sau măcar vreun spiriduș ar fi vrut tăcere, probabil că nu mai exista contul ăsta. Eu m-am aprovizionat cu bere suficientă și „înghit“ rânduri-rânduri. Inspirație maximă!

***

Cristian Sima: Domnul Bugeac, corect, eu am cumpărat pe Bursă 18% din Ductil, apoi am coordonat *split off*-ul cu Air Liquide și transfer în Ductil Steel. Apoi, achiziția Oțelul Roșu, apoi spargerea și eliminarea acționarului Feralpi Siderurgica contra 30 de mil. și tot eu am fost parte la vânzare. Prețul e corect, mai erau 8 mil., deci total 151 mil. brut.

Cristian Sima: Am vândut pe maxim exact când trebuia și când Ductil Steel făcea 1 mil. net profit pe lună, adică dec. 2007.

***

Cristian Sima: Doamna Mădălina, afacerea cu Piața de Energie, crearea ei și sprijinul LSE, a fost făcută la vedere. Am dus și ANRE-ul la Londra pe banii mei, să asiste la negocieri. Ei trebuia să facă piața, eu puteam s-o fac cinstit și transparent și, e drept, nu am cedat la provocări sau compromisuri, mă credeam foarte puternic și doream faimă. Nu a fost bine, dar nu regret nimic.

Cristian Sima: Moș Crăciun și ai lui, după ce păpaseră 5 mil. ca să facă *opcom*, au pierdut și licența europeană pentru *opcom*. Interesele erau să nu fie piață, până la urmă se vor afilia la străini, adică mai bine la străini decât să facem noi centrul Pieței de Energie, pentru că așa, până în ultima clipă, ne facem jocurile.

Liviu Podgornei: @Mădălina: „marile adevăruri se spun în pragul ușii.“ Marile adevăruri NU se spun!

Cristian Sima: Băi Liviule, cea mai bună minciună e adevărul. Nici nevasta nu te crede când spui adevărul!

Liviu Podgornei: Cristi: Just, numai să găsești pe cineva ca să ți-l creadă! Unde mai dai tu în ziua

de azi de vreo nevastă care să creadă ceva, adevărat sau fals?…

Cristian Sima: Moșule, vino, te rog, locuiesc chiar la poalele „Muntelui vrăjit“, ăla din romanul lui Thomas Mann.

Liviu Podgornei: Vino, Moșule, dar vino repede, că, de nu, găsești treaba făcută. De alții!

Madalina Persia: Ok, înțeleg că nu ați fost avertizat, încă din faza de proiect, că ar fi mai bine ca acesta să nu existe. Și, când lucrurile au început să se întâmple și să se contureze, v-ați trezit că vi se ia jucăria din mână și sunteți aruncat în afara jocului. Nu ar fi fost mai bine să se prevină, în loc să se trateze, astfel încât toată lumea să rămână mulțumită? Moș Crăciun are nevoie de bani pentru cadouri, 5 milioane sunt mizilic, banii de nutreț la reni.

Cristian Sima: Doamnă Mădălina, nu m-au avertizat. Bănuiesc că știau că am o reputație de necontrolabil, ar fi putut să facă bani cinstiți și nu 5 mil., dar doreau mai mult să controleze jucăria, românul e avid de putere, nu de bani, românul nu e nici american, nici evreu.

Cristian Sima: Și român sunt și eu. La români, nu există echipa, fiecare joacă doar la simplu, nici măcar la dublu.

Madalina Persia: Păi și după ce v-au luat jucăria care avea la temelie inteligență și dureros de multă muncă, atunci de ce se așteaptă să le dați acatiste la vii, în loc să le aprindeți lumânări la morți?

Cristian Sima: După ce au luat jucăria, și-au dat seama că nu știu să se joace cu ea, acolo a fost deziluzia maximă.

Liviu Podgornei: E mare lucru să știi să te joci cu jucăria omului. Dar și asta se învață…

Madalina Persia: Înțeleg că scopul nu a fost, totuși, confiscarea jucăriei, ci scoaterea dumneavoastră din Piață și din viață. Cred că, totuși, oamenii își dădeau seama că nu e o jucărie oarecare și preferabil pentru toată lumea ar fi fost

să rămâneți la butoane. Dacă ar fi fost o jucărie oarecare, ar fi fost replicată pe Piață pe modelul firme de „băieți deștepți“ cu un șofer și o secretară la parter de vilă. Nu era cazul acolo.

Cristian Sima: La noi, toți se pricep la toate. La fotbal, la politică, la Bursă, la noi nici măcar arhitecți nu suntem obișnuiți să plătim. Și acolo ne pricepem!

Liviu Podgornei: @Mădălina: „Cred că, totuși, oamenii își dădeau seama că nu e o jucărie oarecare.“ Păi, normal că nu era o jucărie oarecare! Cum să faci atâția bani, câți a făcut Sima, cu o jucărie normală?

Cristian Sima: La noi, au crezut că pot face și preluări ostile pe Bursele occidentale. Păi, asta face Soros, nu ginerii lui Dincă.

Cristian Sima: Imoest nu e de preluat ostil de o bandă de mafioți.

Cristian Sima: Acolo sunt fondurile de pensii ale austriecilor, nu e pentru amatori.

Dan Paveliuc: Băieții de la noi, fiind imaturi și fără experiență în ce privește Piața de capital, nu au știut ce să facă cu jucăria și, în loc să îi lase pe cei cu experiență din Vest să le arate cum trebuie utilizată, băieții de la noi au preferat să o țină doar pentru ei… Până la urmă, tot o să își prindă urechile cu ea.

Cristian Sima: Doamnă Radu, și la ce îmi folosește?

Madalina Persia: Moșul zice că toate au fost bune și frumoase până la treaba cu Bursa de Energie și că aia a fost buturuga care v-a dărâmat căruța. Chestie care poate fi de înțeles din punctul lor de vedere. Rămâne de neînțeles „împușcarea“ dumneavoastră fără focuri de avertisment.

Cristian Sima: Nu au dat avertismente, au dat doar ultimatumuri.

***

Madalina Persia: Acum nu știu cum au sunat acele ultimatumuri și în ce fază au fost date ele, că

deocamdată sunteți la primele capitole în „Spovedanii“. „Fair-play“ ar fi fost să nu se ajungă în faza avansată de negociere cu un proiect care nu se dorea a fi realizat, indiferent de motive. Măcar așa, din respect pentru timpul și banii părții adverse. Am pus „fair-play“ între ghilimele întrucât cred că asemenea lucruri sunt foarte departe de ceea ce înseamnă „fair“.

Mioara Iamandi: Să te ții atunci câți „reni“, „elfi“ ș.a.m.d. vor bântui pe aici…

Moș Crăciun: Mădălina, nu te uita la poveștile lui Sima. I s-a spus, și subtil, și explicit. Dar dacă el avea un fix, ce poți face?… Nu „românul e avid de Putere și nu de bani“, ci Cristian Sima a vrut putere. Putea avea mai mult, sigur, dar până la energie, tocmai pentru că e necontrolabil @ Sima Ce, mă rog frumos, aveți cu „ginerii lui Dincă“? Al cui client a fost Popoviciu, al meu?!?

Cristian Sima: Moș Crăciun… Eu pot să zbor la lună…

Cristian Sima: *In other words*????

Liviu Podgornei: Cristi, cred ar trebui să înființezi și un curs, la Universitate, că pagina asta nu e de ajuns. Ai strânge în amfiteatru mai mulți oameni decât Hagi pe stadioane!

Moș Crăciun: Întâi repuneți comentariul pe care l-ați șters acum câteva clipe. Că tot vorbeam de „fair-play“. Ce e, Domnu’ Sima, nu vreți să știe lumea că vi s-a spus, și subtil, și explicit?

Cristian Sima: Moșule, nu am șters niciun comentariu. Pune-l din nou, dar eu nu am șters nimic, eu doar înregistrez. Știi că am înregistrat tot, și în România, și acum, continuu.

Andrei Sofariu: Nu e nimic șters…

Moș Crăciun: Nu ați înregistrat chiar tot, altfel v-ați aminti că vi s-a spus să stați deoparte de Bursa de Energie. Și subtil, și explicit. Spuneți povești aici pentru cei creduli. Nu „românul e avid de Putere și nu de bani“, ci Cristian Sima. Puteați avea mai mult, dar până la Energie. Ce, mă rog

frumos, aveți cu „ginerii lui Dincă“? Cine i-a făcut cadou lui Popoviciu o mașină Alba-Lux nou-nouță? Eu?!?

Cristian Sima: Popoviciu nu a avut cont la mine, doar Dimofte.

Mioara Iamandi: Începe să-mi placă… @Moș Crăciun, nu rezişti presiunii? Încerci iar să creezi o diversiune? Până la sfârșitul spovedaniei, mai este… Toate la timpul lor…

Cristian Sima: Moș Crăciun, cine mi-a spus să stau departe de Energie? Eu nu știu. Spune aici. Cine?

Moș Crăciun: Vi s-a explicat că nu e momentul.

Cristian Sima: Cine? Când? Spune. Eu nu știu!

Cristian Sima: Mi-au spus masonii lui Iohannis la Sibiu că nu am nicio șansă, la Apfelhouse, dar ăsta nu e avertisment.

Moș Crăciun: Păi nu e avertisment, dar destul de clar, nu credeți? Re. Popoviciu Ce mi-e Popoviciu, ce mi-e Dimofte, tot „Tatika“ e… Nici lui madam ex-Nistorescu nu i-ați făcut cadou o mașină Alba-Lux? Domnu’ Sima, n-are nimeni nimic cu Dvs., stați acolo unde sunteți, veniți în RO când doriți, dar nu rescrieți istoria.

Cristian Sima: Nu rescriu istoria: Vorba lui Churchill, eu fac istoria. Asta vă deranjează, nu-i așa?

Dan Paveliuc: Totuși, cine și ce ar fi avut de pierdut dacă se lista Energia la LSE?

Cristian Sima: Toți! Nu se mai făceau tranzacții de Energie netransparente.

Cristian Sima: Moș Crăciun? Dorele, probleme, băi?

Moș Crăciun: Nu era momentul, *that’s all*. D-l Sima nu înțelege asta. Voia el să facă „transparența“…

Madalina Persia: Moș Crăciun, să spui cuiva la o ciorbă că nu are nici o șansă să facă un lucru nu este un avertisment neapărat, poate fi doar o părere a unor invidioși care nu știu despre ce e vorba.

Dacă ne-am fi luat după toți care ne spun că nu suntem în stare să facem lucruri, am fi rămas prin peșteri. Avertisment este să îi spui omului cu subiect și predicat că deranjează, invocând sau nu motive pentru deranj. Sigur că acum există pericolul de a intra într-o contrafactualitate, nu știm dacă domnul Sima ar fi putut fi și oprit în inițiativa de a face ce și-a propus și ce s-ar fi întâmplat dacă.

Liviu Podgornei: Cu respect, v-aș ruga să mai înțelegem și noi ceva din ce vorbiți, că nu mai poate da lumea, de când ați intrat în detalii…

Moș Crăciun: D-l Sima avea destul creier să înțeleagă, dar când ești avid de Putere orbești. Acuma vine cu chestii populiste, că cică dorea „transparență“. Putea să meargă și pe piața diamantelor, nu-i spunea nimeni nimic, dimpotrivă, dar până la Energie… Nu vă uitați la el, i s-a spus cât se poate de clar și vrea acum nume și date. Și dacă i le dau la ce-l ajută? *It's over!*

Mioara Iamandi: Vezi tu, „Moș Crăciun“, nimic nu-i întâmplător…

Dan Paveliuc: Aha, deci austro-ungarii, care sunt în combinații cu rușii… Despre ei e vorba, nu?…

***

Loredana Hodor Al Ghazi: Ne ajută pe noi, cititorii, și vă ajută și pe dvs., Moș Crăciun, în demersul de a-l discredita pe CS. Asta v-ați propus, nu? Să ne arătați că nu merită să ne pierdem timpul cu poveștile lui, că „uită“ anumite detalii sau rescrie istoria după cum îi convine.

Cristian Sima: Moș Crăciun, și dacă mi-ați fi spus cu subiect și predicat că nu vreți să fac Piața de Energie, tot o făceam, știți bine că nu am acceptat să mă duc cu voi la furat și asta v-a supărat rău. Nu aveți cu ce să mă șantajați, nici ieri și nici azi, asta e problema voastră.

Cristian Sima: Vrei să mă discreditezi, dar dacă cumva mă vei credibiliza și mai mult?… Ce vor zice șefii tăi, Moșule?

Cristian Sima: Moșule, voi nu știți să riscați, eu știu! Asta e diferența dintre noi. Și e o diferență esențială.

Madalina Persia: Cristian Sima, „că vă jucați într-un anume fel în fața a ceva tzeapăn…“ Bine, expresia originală e un pic altfel…

Moș Crăciun: Domnu' Sima, din partea mea succes la „riscuri“, dacă aveți mălai. Dar energia - *forget about it*. Ați văzut ce se întâmplă când rișți UNDE nu trebuie! Nimeni nu vrea să vă discrediteze. Veniți în RO, aduceți și arhiva sau se poate și prin teleconferință.

Steliana Frasin: Tot respectul ce vi-l port, dar cine este Moș Crăciun sau cine bănuiți că ar fi? Să vorbim și noi pe față, că sigur am avea mai mulți destul de multe de zis…

Loredana Hodor Al Ghazi: Ohoho! *The Arhiva*. Deci asta era. Asta a fost de la început!

Cristian Sima: Nu știu cine e, credeam că e Renato Neagoe, nepotul generalului Neagoe, dar nu e, e mult mai în vârstă ca mine.

Liviu Podgornei: @Steliana: Păi, dacă am vorbi pe față, ne-am numi „nemți“! Vă rog, nu trădați spiritul național, avem atâta nevoie de el…

Cristian Sima: Moșule, ultimul mesaj îl pun motto.

Madalina Persia: Moș Crăciun este reîncarnarea lui Ian Fleming, tăticul lui James Bond…

Loredana Hodor Al Ghazi: Contează cine e?! Moș Crăciun e vocea celor cărora le e teamă de arhivă.

Steliana Frasin: Am înțeles, dar așa trebuie vorbit, că și eu pot să spun o grămadă despre Popoviciu, Dimofte sau Buzăianu și alții… Și nu bancuri! Chestii tari, pur și simplu… Dar trebuie spus adevărat și nu supoziții sau ce-am vrea noi să credem…

Andrei Sofariu: D-l Măgureanu? Sau ar fi prea mult să presupunem că dânsul și-ar pierde vremea pe FB?

Dan Paveliuc: Domnul Sima n-a pierdut nimic din ce nu se poate recupera, Moș Crăciun…

Cristian Sima: Adevăruri, cu probe, extrase, *swift*-uri etc.

Mioara Iamandi: @Moș Crăciun, de ce interesul pentru arhiva este atât de mare? Mai bine vă alegeați pseudonimul „Cal Troian“, zău, vă prindea mai bine având în vedere vârsta ce-o aveți…

Cristian Sima: Moș Crăciun, nu mi-am pierdut capul, asta e ce e mai important.

Alternate Cristiana: 1905 e doar o cifră…

Dan Paveliuc: Banii îi mai recuperezi sau nu, n-au importanță… Există alte lucruri mult mai importante.

Moș Crăciun: Nu, nu e mult mai în vârstă ca Dvs. Dar vârsta nu are importanță acuma, nu? Vă mai spun ca și ieri: Dvs. încercați să construiți un scenariu á la Berezovsky și publicul din RO nu e pregătit pentru asta. Sigur Media e avidă de scandal -- „Habemus Excrocus“-- dar știți bine că nu e vorba de asta. Despre motto: sigur, puteți pune ce vreți, numai să puneți în ghilimele, fără plagiarisme. (…) Nu așa procedează un bărbat adevărat!

Steliana Frasin: Oricum, în România, domnule Sima, sunt sigură că aveți loc să predați la ASE și la Matematică, precum cred că și la Filosofie… Ați avea amfiteatrele pline GARANTAT!!!… Bine, știți prea bine că banii, în meseria asta, sunt puțini în România…

Loredana Hodor Al Ghazi: Oricine poa’ să spună orice. Dar CS s-ar putea să aibă și dovezi. De ce i se oferă pace? De ce i se promit cadouri? De ce i se reamintesc sau i se dau avertismente? Dacă omul e doar un măscărici, lasați ipochimenul să se producă pe FB cum dorește, să publice oricâte Confesiuni dorește… Le vor cumpăra niște

amatori de conspirații și le vor citi niște plictisiți de viață…

Steliana Frasin: Adevărat!!!

Dan Paveliuc: Moș Crăciun e un fricos!

Liviu Podgornei: Nu suntem plicitisiți de viață! Câtă vreme mai există arhive pe lume, nu trăim decât pentru ele. Asta ca să fie clar. Moș Crăciun, nu renunțați la manevre, că ăștia sunt în stare să plece și să ne lase singuri!

***

Liviu Podgornei: Am descoperit de curând o nouă dependență. O nouă adicție. Nevoia acută de Moș Crăciun! Dacă nu ați încercat-o până acum, nu puteți ști despre ce e vorba. E acea senzație că fără el se duce dracu' totul (pe pagina asta)! Că la noapte vom dormi cu toții. Că ne vom continua viața în mod normal, că totul va fi ca înainte. Așa ceva nu se poate! *We need you*, Moș Crăciun! Revino! Nu ne lăsa! Bagă-ne-n draci cu arhiva aia, că viața cumsecade mi-a devenit insuportabilă!

Dan Paveliuc: Moș Crăciun e prea fricos ca să mai facă un pas.

Dan Paveliuc: Moș Crăciun nu are origini în România.

Alternate Cristiana: Curios este faptul că-i plac ouăle brodate…

Dan Paveliuc: Ouăle alea vrea el să semene cu Fabergé, pasiunea rușilor…

Loredana Hodor Al Ghazi: Remarc cu plăcere prezența unor clienți nemulțumiți de bănci. Suntem vreo câteva mii pe FB și ținem legătura. Deci prevăd mii de comentarii la Confesiunile cu adevărat interesante.

***

Alternate Cristiana: Sunt create de Annie Garcin, Dan Paveliuc… Dar preferința este ușor feminină.

Liviu Podgornei: Acum, să recunoaștem că ideea asta, cu Moș Crăciun, a fost genială. Până mai ieri încercam disperat să atrag aici publicul și

să-l fac să stea, cu bancurile mele răsuflate. Și cu rezultatele cunoscute. De când cu Moș Crăciun, vine lumea ca la urs, și nu pleacă nimeni! Nici la pipi nu se mai duc. Se uită în gura lui ca la nu știu ce! Ți-am zis eu, Cristi, că o să meargă. Ai văzut?

Liviu Podgornei: @Mădălina: Ca unul care a avut acces la unele gânduri ale Maestrului anterior spectacolului, l-am prevenit că nu toți spectatorii vor aplauda. Acum, el a făcut ce a vrut cu scenariul. Noi suntem doar la intrare, la ruptul biletelor, ce putere avem noi?

Loredana Hodor Al Ghazi: Pfiiiu! Cum de nu m-am gândit?! Liviu Podgornei e Moșul. Știe rusă, franceză, engleză, vârsta corespunde, e prieten cu CS, deci știe detalii din viața lui…

Madalina Persia: Liviu Podgornei e un soi de teatru experimental aici, ce scriitor își mai scrie memoriile și le supune criticii înainte de a fi publicate? Este păcat ca o scriitură foarte bună, plină de culoare, să fie distrusă de niște tonuri disonante și care — culmea — nu dau greutate textului, ba dimpotrivă.

PARTEA A VI-A – CONJURAȚII

36. S.O.V. și Junimiștii

„Pe lumea asta
există suficientă
îndestulare
pentru nevoile
oamenilor, dar
nu și pentru
lăcomia lor.“
(Mahatma Gandhi)

Fascinația românilor[14↓] pentru epopeea „maleficului magazioner din Roman“ ar putea părea la o primă analiză similară cu cea a americanilor pentru Bernard Madoff, cu cea a italienilor pentru Raul Gardini sau, poate cel mai mult, cu cea a indienilor pentru Ketan Parekh. Cu aceste trei nume, s-ar putea pune bazele unui dicționar contemporan al infamiei. Iată cum ar suna articolele dedicate lor într-un astfel de dicționar:

• Bernard Madoff – Fost Președinte al NASDAQ, întemeietorul unui fond de investiții bazat pe Schema Ponzi, care a ajuns în faliment în 2009 și a prejudiciat clienții cu 65 de miliarde de dolari (considerând și profiturile generate). Condamnat la 150 de ani de închisoare.

• Raul Gardini – Finanțist italian, autorul ascensiunii și falimentului colosului energetic Enimont, rezultat din fuziunea ENI – Montedison, acuzat de corupție în perioada Mani Pulite. S-a sinucis în 1993, în momentul în care a primit avizul de începere a urmăririi penale din partea procurorului Antonio di Pietro. Presa italiană a epocii l-a atacat puternic pe Di Pietro și grupul de

procurori Mani Pulite și a încercat să-l martirizeze pe Gardini.

• Ketan Parekh – Broker indian, școlit în America, autorul celebrei Ketan Parekh Scam, o acțiune de manipulare a Bursei din Mumbay constând în prăbușirea Indicelui Sensex cu 176 de puncte pe 1 martie 2001, urmată de o creștere cu 177 de puncte. Opt persoane s-au sinucis din cauza pierderilor suferite, în timp ce alte câteva sute au dat faliment, la fel ca și câteva bănci mici. Condamnat de Justiția indiană, a reușit să iasă după doar doi ani și actualmente este consilierul personal al Guvernatorului Băncii Centrale a Indiei.

Alăturându-și numele celor de mai sus, Sorin Ovidiu Vântu s-ar afla într-o selectă companie. Deosebirea radicală dintre autointitulatul „speculator“ și ceilalți este școala. La ei, până și escrocii sunt foarte bine instruiți. Contrar anumitor zvonuri, Vântu nu a cumpărat niciodată vreo acțiune cotată pe vreo piață reglementată din România sau din altă parte. A vândut, în schimb, aproape totul pe piețe reglementate.

A cumpărat la kilogram cupoanele PPM (Programul de Privatizare în Masă, creația lui Văcăroiu) și a adunat acțiuni Petrom de la ignoranții sindicaliști ai lui Luca; le-a vândut apoi pe piața reglementată de la BVB și, tot cumpărând ieftin când prețul în piață era de minim 5-10 ori mai mare, a descoperit că are nas de „speculator“. În anii ’90, a înțeles că, dacă discrepanțele dintre el și intelectualitate sunt și vor rămâne ireconciliabile, există totuși încă cel puțin un milion de români mai proști, mai lacomi și mai creduli decât el. Acestora le-a servit pe tavă FNI-ul, garantat de CEC. Purtați pe aripile Vântului de dulcele miraj al îmbogățirii rapide, 300.000 de români și-au vărsat economiile la picioarele „Stimabilului Domn“ (apelativ de maximă curtoazie folosit de S.O.V. cu obstinație, până la

caducizare). Până aici, nimic deosebit față de epopeea Madoff cu a lui Schemă Ponzi sau față de miracolul Enimont. În toate cazurile, oameni extrem de lacomi, mai mult sau mai puțin instruiți (patroana companiei L'Oréal, Lilianne Betancourt, a pierdut la Madoff circa 2 miliarde de dolari), au fost fermecați de povestea micului Făt-Frumos care creștea într-o zi cât alți copii în 10 ani, ignorând partea în care, după o săptămână, eroul împlinește 70 de ani și moare. Basmele cu Făt-Frumos susurate precum picătura chinezească de povestitori talentați și bine plătiți vor exercita aceeași fascinație și în viitor, pentru că memoria e scurtă, iar aviditatea mare. Povestea lui Gardini s-a încheiat cu un glonț izbăvitor, a lui Madoff și Parekh cu închisoarea, dar epopeea lui S.O.V. continuă, apropiindu-se mai degrabă de epopeea lui Ghilgameș decât de cea a lui Al Capone (lupta lui Ghilgameș, regele Urukului, împotriva lui Enkidu, uriașul sălbatic trimis de zei să salveze fiicele năpăstuite ale cetății, nu s-a terminat cu victoria niciunuia și astfel cei doi au devenit prieteni nedespărțiți).

După episodul FNI, Vântu avea urgent nevoie de un *facelift* și, mai ales, de o armată de PR cu vârfuri de lance redutabile. Micile șicane din timpul anchetei FNI l-au convins că numai stăpânind un imperiu Media poți să lupți cu șanse egale în astfel de vremuri de restriște. Cum Nașii celebri au nevoie de Voci celebre, în lipsa unui Frank Sinatra, Naș Vântu și-a găsit vocea prin metamorfozarea celui mai cunoscut poet român în cel mai promițător jurnalist român, Mircea Dinescu. Acesta îi va rămâne loial Nașului doar atâta timp cât sub aspect financiar nu va găsi ceva mai lucrativ și înainte de toate mai sigur, pentru a-și putea continua liniștit, la Cetate, viața de moșier scăpătat, dar filantrop. Bătrânul, de acum, poet (și tânărul moșier) ne spunea zilele trecute că și-a lăsat la S.O.V. acasă ultimul volum de versuri în

manuscris. Cred că așteaptă cu nerăbdare recenzia pe care S.O.V. i-o va face în următoarele 29 de zile. „Când are timp liber, S.O.V. se joacă de-a Titu Maiorescu“, declama poetul. Oare de-a Maiorescu-criticul sau de-a Maiorescu-Prim-Ministrul se joacă S.O.V.? Nu e oare Vântu adeptul teoriei sociologice a „formelor fără fond“, bază a Junimismului politic? De fapt, S.O.V. are multe asemănări cu marele om de cultură, mai puțin cultura, desigur. Doar el a pus bazele „Convorbirilor Literare“ postdecembriste, când i-a dat lui Dinescu un milion de dolari pentru a întemeia ziarul „Gândul“. A luat astfel naștere Junimea sovianã, în frunte cu „Crucișătorul Potemkin al presei românești“. „Oamenii cu mulți bani colecționează timbre sau tablouri celebre, eu colecționez oameni celebri. Voi rămâne în România până când și cel din urmă cetățean al acestei țări va fi mândru că a fost contemporan cu mine“, declara la acel moment noul Robert Maxwell al presei românești[15].

Momentul nașterii ziarului „Gândul“[16] este un mic episod din povestea Junimii soviane, dar este unul de răscruce în evoluția presei românești postdecembriste. „Crucișătorul“ crease la „Adevărul“ o școală de jurnaliști șmecheri și descurcăreți, care s-au dezlănțuit odată cu mutarea la „Gândul“. Spre deosebire de vechiul patron, Taher, care le cerea și performanță economică, adică profit, noul stăpân le lăsa libertăți financiare inimaginabile, astfel încât ocupația lor mai veche (șantaj pentru publicitate) s-a transformat rapid în șantaj pentru avantaje personale; marii jurnaliști au devenit repede micii oameni de afaceri, mai ales de afaceri cu statul și cu multinaționalele (vezi 112, Motorola, STS etc.). Cum însă milionul de dolari de la S.O.V. s-a evaporat foarte repede, ziarul, cu „Crucișător“ cu tot, a ajuns în mâna lui A. Sârbu. Ceilalți junimiști au fost repede recuperați la RTV. Așa a ajuns la RTV Bogdan

Chirieac, analist de renume mondial în politica externă și ghid ONT al campaniilor electorale; tot așa, și „micul comunist“ (cum îi plăcea domnului Patriciu s-o alinte pe Corina Drăgotescu), cea care și-a desăvârșit pregătirea economică sorbindu-i cuvintele marelui petrolist. El este cel care ne-a învățat pe toți cum poți să faci la o companie pierderi din ce în ce mai mari, din 2005 până când un stat străin ți-o cumpără cu miliarde (Dinu Patriciu a învățat-o pe Corina Drăgotescu cum statul român e un prost administrator al rafinăriei de pe malul mării, dar statul kazah nu e). Lor li s-a alăturat A. Ursu, un alt admirator al soluțiilor economice propuse de cel care a creat bestiarul României postdecembriste: „Rechinul“, „Balena“ și „Caracatița“. Echipa a fost completată de mai tânărul junimist Val Vâlcu, spaima multinaționalelor farmaceutice. Toți au fost formați la școala și în spiritul „Adevărului“.

Marea corupție multinaționale-partide politice avea nevoie la începutul mileniului trei de cărăuși în afara oricăror bănuieli. Jurnaliștii realizau sinapsa ideală între economic și politic. În campania din 2000, acești vajnici aghiotanți și-au făcut cu vârf și îndesat datoria, împărțind tainul primit tot arcului politic, câte ceva la fiecare, dar proporțional cu sondajele. Fostul ghid ONT a fost doar deschizător de pârtie. Modeștii jurnaliști creați în laboratorul „Crucișătorului“ s-au împlinit financiar foarte repede după 2000, au înlocuit valizele cu conturi cifrate și swift-uri inteligente și, implicit, le-au crescut pretențiile. Cei mai lacomi au fost dați peste bord și compromiși în fața opiniei publice. Atunci când „Crucișătorul“ și alți redactori cinstiți i-au trecut pe linie moartă, S.O.V. i-a primit, rămânându-le loial pentru toate serviciile aduse „creșterii economice spectaculoase a României deceniului I“. Mircea Dinescu, tot în campania de mitizare a lui S.O.V., îl acuză pe Traian Băsescu că nu a fost loial cu cei care l-au

propulsat în campania din 2004, spre deosebire de S.O.V. care, în plină criză economică, după ce pierderile imperiului Media au atins cote îngrijorătoare, a continuat să-și manifeste loialitatea, plătindu-și obligațiile financiare către toți junimiștii. Mircea, ai perfectă dreptate, perdanții rămân mereu loiali, câștigătorii niciodată. În lumea asta pe care ați creat-o, loialitatea și ipocrizia merg de mult la braț, iar „ipocrizia e omagiul pe care viciul îl aduce virtuții“. E cinic din partea soțului adulter să-i spună soției „Te iubesc!“, dar e o dovadă de precauție. Cum presa scrisă nu mai făcea profit nici măcar cu șantaj, televiziunile de știri rămâneau singurul refugiu al junimiștilor. *Talk show*-urile s-au înmulțit ca ciupercile. Moderatori tineri, în permanent război cu limba română, au realizat că poți să faci carieră în televiziune fără să citești nimic altceva decât câteva ziare și pagini web. Era nevoie doar de mult tupeu. Majoritatea invitaților lor ori nu citiseră nici ei nimic, ori erau deja bătrâni junimiști, care nu și-ar fi dat foc singuri la valiză pentru un pleonasm sau un anacolut al colegilor mai tineri. La urma urmei, erau plătiți toți de același patron, care le cerea doar tupeu și perseverență. Și erau atât de bine plătiți, încât nimeni nu se amesteca în politica editorială. Știau singuri ce au de făcut.

De curând, i-am replicat unui moderator de la RTV: „Nu înțelegeți pentru că nu ați citit nicio carte de macroeconomie“. A rămas siderat că cineva ar putea să discute și pe seama unei cărți și a recunoscut cu nonșalanță că nu citise niciuna, dar exprima opinii și mai ales certitudini. Pentru că o altă tară a noilor moderatori e că au doar certitudini și niciun dubiu, iar fără dubiu nu se poate demara nicio investigație spectaculoasă. La B1 TV, de astă dată, am fost întrebat de un moderator de 19 ani ce-i recomand să facă cu 100.000 de euro și cum să-i investească; i-am recomandat să se ducă la școală și să-i cheltuiască

pe toți pentru a se instrui. Într-o altă emisiune, Robert Turcescu îi explica patronului Media Dan Voiculescu că nu pot exista două alternative. Cum Voiculescu a prezentat o teză de doctorat fără bibliografie, Turcescu ar fi trebuit să înțeleagă că nu există nicio alternativă la lecturile școlare obligatorii.

În cei cinci ani de când Mircea Dinescu m-a adus în platourile *talk show*-urilor televizate[17↓], am rămas o singură dată plăcut impresionat, când, așteptând să intru în emisie, am remarcat-o pe Melania Medeleanu citind „Împăratul muștelor", romanul laureatului Nobel pentru literatură W. Golding. O fi fost excepția care confirmă regula. Mai sunt câțiva moderatori care recomandă cărți la televizor în ultimele secunde ale emisiunii. Sper că le-or fi și citit. „Crucișătorul Potemkin" face foarte bine când demonstrează public incultura clasei politice și, mai ales, a actualilor guvernanți, dar ar face la fel de bine dacă i-ar pune și pe ciracii lui să citească. Investigarea Afacerii Watergate nu ar fi dus la demisia unui Președinte american dacă Bernstein și Woodward ar fi fost tupeiști, dar inculți, iar la noi nu se va putea face jurnalism de investigație de calitate decât după ce toți ziariștii noștri vechi sau noi vor fi citit „Toți oamenii Președintelui" și multe alte cărți din lista de lecturi obligatorii.

13 septembrie 2010
Studioul HotNews

14↓ Ar fi foarte interesant, în acest moment al povestirii, să compar nomenclatura posdecembristă cu cea comunistă. Cum am lipsit din țară între 1990 și 1997, la întoarcere, șocul a fost că nu s-a schimbat nimic. Înainte, însă, aș vrea să recitiți un articol de-ale mele publicat cu mulți ani în urmă. E foarte important pentru a înțelege povestea care începe în aprilie 1997 și se termină în septembrie 2012. (n.a.)

15↓ Robert Maxwell: evreu de origine cehoslovacă, întemeietor al unui imperiu mediatic britanic, finanțator al Mossad-ului. Aflat în pragul falimentului la data morții sale, se pare că a fost lichidat de

Mossad ca urmare a șantajului exercitat asupra Serviciului secret israelit. Varianta oficială este cea a morții prin înec. (n.a.)

16↓ Am fost martor la nașterea afacerii Gândul, aflându-mă la S.O.V. acasă, la Otopeni. Mă luase cu el Mircea Dinescu și a fost singura dată când am vorbit câteva ore cu S.O.V.. Mi-a propus să colaborăm la crearea și gestionarea unui fond de investiții cu emisiune continuă, care să cumpere cu banii acumulați certificate la Fondul Proprietatea. Eu aș fi fost la cârmă, el – omul din umbră. I-am spus că mă voi gândi și de atunci mă tot gândesc. În același an, am intrat acționar la HotNews și primul articol publicat pe acest site a fost Gone with the Wind – o poveste românească. Dacă mi-am început activitatea de jurnalist amator cu Vântu, sper să nu mi-o termin tot cu el. (n.a.)

17↓ Nu am avut nicio relație contractuală cu Realitatea TV, am răspuns invitațiilor de a participa la emisiunile acestui post la fel cum am răspuns și în cazul altor televiziuni (n.a.).

37. Mercenarii

Imperiul Roman a lăsat moștenire urmașilor săi, printre multe și minunate înfăptuiri, tranzacțiile pe treizeci de arginți și legiunile de mercenari gata să cucerească pământul spre gloria celor ce le plăteau solda. Mai târziu, prin cenușa unui alt imperiu, o rudă francofonă, regele Louis Philippe, a pus bazele Legiunii Străine. Rămasă până în zilele noastre cea mai performantă armată de mercenari, Legiunea a rezolvat timp de două sute de ani problemele și conflictele imperiului colonial francez. Pe plaiurile dâmbovițene, după plecarea mercenarilor iliescieni înapoi în Valea Jiului, lupta politico-economică s-a mutat pe sticla televizoarelor și în presa scrisă. Astfel, pentru prima dată în istorie, avem de-a face cu cohorte de intelectuali înarmați cu pixuri și cu foarte multă ură, gata să o reverse contracost asupra oricărui cetățean care se încumetă să treacă prin câmpul lor vizual.

Mercenarii din Mass-Media au o mare calitate: nu trădează niciodată. În plus, dușmanul ți-i cumpără întotdeauna mai scump. Se îmbracă sărăcăcios, nu au valori materiale, ci doar spirituale, propovăduiesc cinstea și corectitudinea, critică pe oricine și orice, nu propun niciodată nicio soluție, sunt plini de fiere și riduri, sunt nefericiți și suferă perpetuu pentru starea jalnică a națiunii. Proferează idei populiste și progresiste de stânga, disprețuiesc profitul economic (entitățile pentru care lucrează trebuie să fie mereu pe pierdere) și, la fel ca toți intelectualii frustrați de după 1989, mărșăluiesc încolonați cu inima pe „stânga“ și portofelul pe „dreapta“. Apoteoza

ziaristului sărac și cinstit coincide cu momentul în care ajunge să-i sufle Vântul prin buzunare.

„Legiunea“ tropăie sârguincios pe urmele mai-marilor ei. V-a surprins cumva mișcarea de la stânga la dreapta și înapoi la stânga extremistă a Umaniștilor? Seamănă leit cu mișcarea unei redacții întregi de la Taher la Sârbu, *via* col. Vento. Vi se pare ciudat că „Tribunul național“ împroașcă azi cu noroi pe cine pupa ieri? Sau că o redacție întreagă terfelește în public numele unui poet căruia odinioară îi aducea osanale, doar pentru că a găsit un patron dispus să-i ofere mai mult? Ce credeți că urmăresc hoardele de ziariști din față de la DNA sau CNSAS? Urmăresc să nu fie urmăriți! Cum s-ar zice, să se ancheteze șpăgile… Primim, dar nu vrem să știm și prin ce ranițe au trecut. Mulți dintre ei, supărați că a trebuit să uite drumul *Mătușii*, aruncă cu lături în pupa Marinarului care, astfel, înaintează periculos spre un consens cvasiunanim.

O fi greu să-i guvernezi pe români? Nu, nu e greu, e inutil. „Pâine, circ și mercenari!“, iată o formulă de guvernare de mare succes pe plaiurile mioritice. Cei 22 milioane de români țintuiți seară de seară în fața televizoarelor au totuși o ultimă armă împotriva acestei armate de mercenari: telecomanda. Ce-ar fi să stingem televizoarele timp de trei luni și să recitim „Jurnalul de la Păltiniș“ sau, pur și simplu, să dormim? Se spune că „somnul rațiunii naște monștri“. Poate că, în cazul de față, somnul națiunii îi va ucide în fașă.

26 septembrie 2006

38. Lăcomia Tranziției. Cacealmaua

Orice schimbare de regim sau de orânduire a creat un mediu propice apariției marilor lacomi. Cei care au reușit să profite de tranziție au fost numiți „oportuniști“. Prăbușirea unui Sistem aduce idealuri noi, măreațe. În timp ce marea majoritate e prea ocupată să-și descopere utopicele idealuri, o categorie pseudoelitistă va asigura mereu numărul suficient de profitori care să le exploateze idealiștilor entuziasmul și naivitatea. Orice idealist este inevitabil naiv și orb la ceea ce se întâmplă în jur. Lăcomia latentă, care zace în fiecare dintre noi, este hiperbolizată atunci când suntem ignorați de cei din jur. E suficient să ne analizăm modul în care mâncăm atunci când suntem singuri și atunci când suntem în public, mai ales când considerăm că publicul este select și educat. Educația atenuează lăcomia tocmai prin faptul că ne determină să asimilăm obiceiuri de bun simț, pe care ajungem să le respectăm din inerție. Altfel, omul este un animal de pradă, lacom prin definiție, care își atenuează poftele pe măsura educației primite. Dacă suntem însetați și intrăm singuri în casă, mulți vom bea din sticlă. Dacă, la fel de însetați, vom intra într-un restaurant de lux, ne vom abține și vom aștepta paharul impus de civilizație. În zilele noastre, lacomul devine mai rapace atunci când cei din jurul său sunt preocupați cu nobilele idealuri ale schimbării orânduirii.

Tranzițiile reprezintă cel mai fecund mediu pentru dezvoltarea amplă a lăcomiei latente din noi. Din fericire, la fiecare tranziție, idealiștii sunt mult mai numeroși decât oportuniștii; o fericire astenică însă, deoarece, cu cât tranziția se va prelungi mai mult, cu atât oportuniștii lacomi se

vor instala mai bine în noua societate. Istoria ne-a dat exemple uimitoare. În Germania anilor ’20, Günther Quandt și familia sa dețineau doi dintre cei mai importanți piloni ai economiei germane: automobilele BMW și bateriile Varta. Günther se căsătorește a două oară cu Magda. Deși profund îndrăgostit, aceasta îl părăsește în 1929. La doar doi ani distanță, Magda devine Frau Goebbels, viitoarea mamă eroină, emblemă a propagandei naziste. Oportunist și lacom, Günther, făcând abstracție de faptul că încă o iubea pe Magda, prinde din mers trenul nazist abia instalat la Putere și ajunge în câțiva ani stâlpul industriei de armament a lui Hitler. Mii de prizonieri deportați și evrei vor muri în fabricile toxice care produceau bateriile Varta. Se povestește că Günther însuși calculase speranța de viață în fabrica de baterii la maxim 14 zile și avea grijă ca lunar Goebbels să-i furnizeze înlocuitori. La Varta, au murit mai mulți muncitori decât în Lagărul de la Buchenwald. După capitularea Germaniei, Günther Quandt nu numai că nu a fost încarcerat ani grei ca și ceilați industriași care l-au sprijinit pe Hitler (vezi Krupp sau cei de la IG Farben), dar a reușit să-și recupereze toate proprietățile, inclusiv fabricile de baterii Varta. Varta făcuse bateriile celebrelor rachete V1 și V2, precursoarele rachetelor cosmice de după război. După mai puțin de doi ani de internare, în 1948 Günther este declarat de tribunal „simpatizant nazist“ și doar atât. Eliberat și pus în toate drepturile, Günther are înțelepciunea să se retragă, lăsându-și cei doi fii să conducă imperiul. Astfel, uzinele BMW, profitând de uriașele profituri ale familiei, făcute în timpul războiului cu prețul a zeci de mii de vieți, vor continua să se dezvolte liniștite, ajungând astăzi emblema economiei germane, o societate respectată. În tot acest timp, familia Quandt nu s-a dezis de regimul nazist, dar nici nu apare în public și refuză orice fel de interviuri sau conferințe de presă. Cu

siguranță că experiența câștigată după cele două tranziții cărora le-au supraviețuit le va asigura teren stabil pentru următoarea tranziție germană și nu-i va prinde pe picior greșit. Lacomi, dar discreți, profitând de faptul că tinerii germani ignoră cine sunt proprietarii bolizilor BMW, membrii familiei Quandt sunt pregătiți să se înfrupte și din oportunitățile unei viitoare tranziții. Astăzi, familia Quandt e condusă de nora lui Günther, care continuă să păstreze o discreție totală asupra afacerilor și scandalurilor familiei. Johanna a fost și rămâne cel mai mare sponsor al partidelor politice. Deși pion important în sprijinirea liderului bavarez Franz Joseph Strauss, fondatorul CSU, aripa CDU în Bavaria, Johanna nu a ezitat să-i sprijine la fel de mult pe socialiști, iar cu doi ani înaintea crizei petroliere a vândut guvernului din Kuweit pachetul de 10% deținut la concurentul Daimler-Benz. Angajații societăților deținute de Quandt au fost cu precădere evrei, victime ale cruzimii naziste, și doar ei pot apărea în lumina reflectoarelor. La 70 de ani de la terminarea războiului, memoria nu trebuie reîmprospătată. Deși cei doi fii ai lui Günther au avut multiple mariaje cu foarte mulți copii rezultați din ele, acțiunile grupului BMW sunt și astăzi în proporție de peste 45% în mâna membrilor familiei, care continuă să păstreze controlul total asupra tuturor afacerilor, spre deosebire de celelalte mari grupuri industriale germane unde proprietatea s-a disipat și de cele mai multe ori a trecut chiar și granițele Germaniei. Familia Quandt rămâne și astăzi un model de lăcomie dusă la paroxism, lipsită de orice umbră de morală sau de principii.

În România comunistă, după marea industrializare ceaușistă din anii ’70, datoriile acumulate și investițiile făcute fără cap l-au obligat pe Ceaușescu să accepte să lase din mână controlul total al rezervelor valutare, FMI-ul și băncile

străine creditoare nereușind să își recupereze banii împrumutați lui Ceaușescu în perioada cacealmalei politice (în 1968, după ce a refuzat să intervină în Cehoslovacia și a criticat tancurile lui Brejnev care au înăbușit „Primăvara de la Praga“, Ceaușescu a beneficiat de o imensă popularitate în Vest, de care a profitat din plin aducând tehnologie de vârf pe banii împrumutați cu ușurință de vestici). În presa anilor ’80, occidentalii au numit acțiunile lui Ceaușescu „marea cacealma politică din blocul Tratatului de la Varșovia“ și au instaurat la mijlocul anilor ’70 un embargo bancar României. România nu mai putea să-și folosească conturile ei din străinătate și orice încasa era imediat confiscat de creditori. Generalul Pacepa îl sfătuiește atunci pe Ceaușescu să înființeze societăți cu capital mixt, unde oamenii Securității, adică atât agenții din străinătate, cât și structurile interne, să dețină controlul. Aceste societăți nu mai erau entități ale statului român, ci societăți occidentale private. Tot comerțul exterior era desfășurat prin ele, România putând încasa astfel valută pe ceea ce exporta, fără a avea grija embargoului. Aceste societăți dețineau foarte multe conturi în Elveția și, astfel, banii lor puteau ajunge ușor înapoi în țară. Pacepa intuise ceva mai mult însă. Securitatea lui Gheorghiu-Dej, construită pe modelul rusesc al NKVD-ului și condusă de Alexandru Drăghici, s-a bazat pe agenți racolați din mediul țărănesc și muncitoresc, fără școli și fără educație. Aceștia trebuia să lupte cu dușmanul intern, intelectualitatea burgheză, nu aveau afinități cu Occidentul în anii 1950-1960. Pacepa înțelege că nu poate ieși la atac în Occident cu plugarii lui Drăghici și racolează tineri isteți de la ASE, cu dosare sănătoase, cei mai mulți fiind colegi cu propria-i odraslă. Promoțiile 1973-1975 cuprind tinerii lupi ai structurilor financiaro-securiste create de Pacepa în anii ’70, viitorii stâlpi ai economiei de tranziție. Crescent, Banca Română de Comerț Exterior, Metalimportexport sau

Tehnoforestexport au primit cadre tinere noi, racolate de pe băncile facultății, care aveau să ajute la păcălirea embargoului și care vor avea un rol activ în viața politico-financiară postdecembristă. Cei mai mulți dintre ei, Dan Voiculescu, Răzvan Temeșan, Dan Pascariu, Vlad Soare, Daniel Dăianu, Mișu Negrițoiu, Crețu sau Petroescu, au beneficiat de momentul 22 decembrie 1989 tocmai pentru că, în timp ce ceilalți români încercau să-și găsească noi speranțe și idealuri, ei puteau ușor să-și satisfacă lăcomia. Lumea avea alte probleme atunci decât banii societăților mixte aflați prin conturile elvețiene și care puteau fi accesați fără teama că Pleșiță sau alt cirac ceaușist ar fi băgat de seamă. Poporul sărbătorea pe străzi și în fața televizorului, iar câinii de pază ai Securității și ai banilor lui Ceaușescu erau mai disperați să-și salveze pielea decât să salveze banii României, ascunși în acele firme private create de generalul Pacepa pentru a ocoli embargoul. Povestea cu banii lui Ceaușescu este o gogoriță aruncată poporului. Ceaușescu nu avea bani, el avea toată România. Banii existau, dar erau în acele societăți mixte și puteau fi accesați doar de câțiva agenți SIE, cu toții tineri școliți cândva de Pacepa. În ianuarie 1990, niciuna dintre aceste societăți nu mai avea niciun dolar în cont. Când primii ziariști au început să caute banii lui Ceaușescu, lupii tineri începeau să saliveze pavlovian la bunurile economiei socialiste, erau capitalizați deja și astfel începeau să guste Actul 2 al Tranziției.

Să încercăm o analiză a destinelor acestor oportuniști, după momentul decembrie 1989, de-a lungul tranziției și de-a lungul deselor schimbări de imagine în ochii românului. Din 1990, fiecare a acționat pe cont propriu, încercând însă să nu-l deranjeze pe celălalt. La fel ca Günther Quandt, nu s-au dezis de Sistemul care i-a creat. Unii au fost mai discreți, alții și-au dorit Putere, ba chiar

Puterea Absolută. Toți și-au satisfăcut, însă, din plin, lăcomia.

39. Lăcomia tranziției. Banii lui Ceaușescu

Dan Voiculescu a fost acuzat multă vreme că ar deține banii dictatorului Nicolae Ceaușescu. Acești bani nu au existat. Nu existau conturi și bunuri în străinătate, așa cum s-a întâmplat în cazul Marcos, Peron sau în cazul Șahului Iranului, Reza-Pahlavi. Securitatea avea însă firme de comerț exterior, firme mixte unde oamenii Securității puteau face operațiuni financiare. E bine de știut cum funcționează conturile cifrate din Elveția. Un cont cifrat are un număr atribuit de bancă și o parolă stabilită de client. La deschiderea contului, clientul este obligat să semneze o declarație în care precizează cine este beneficiarul economic al fondurilor depuse. Evident, nimeni nu a declarat că beneficiarul economic ar fi fost statul român. Deci toate conturile cifrate ale acestor societăți aveau din start beneficiari economici persoane fizice, adică agenți D.I.E.. Din cauza foamei de valută a lui Ceaușescu, toate aceste conturi nu foloseau decât ca o trambulină pentru repatrierea banilor încasați din exporturile țării. Ele nu conțineau mari sume. Exporturile însă nu erau plătite de către occidentali decât după o perioadă de timp de la recepție, perioadă care ajungea până la 90 de zile, ca și astăzi. Asta presupune că, după decembrie ’89, în aceste conturi au mai intrat bani din plățile beneficiarilor occidentali. De fapt, doar acești bani au putut fi deturnați, profitând de haosul creat la Revoluție.

Conturile cifrate sunt folosite doar pentru a ascunde plătitorul atunci când se efectuează un transfer din ele către un alt cont și pentru a ascunde beneficiarul atunci când sunt virați bani în acel cont. Concluzia e foarte simplă: beneficiarii

noștri externi cunoșteau numerele acestor conturi, iar băncile cunoșteau beneficiarul economic. De asemenea, este foarte important de subliniat că, dacă cineva ar cunoaște numărul de cont și parola, tot nu ar putea să efectueze niciun transfer. Banca știe cine poate efectua transferuri, există persoane autorizate să opereze și în arhivele băncilor elvețiene, ele există cu identitatea lor reală. E drept că, dacă o persoană deschide un cont cu un pașaport fals, lucru posibil pentru agenții Securității care dispuneau de multiple identități, atunci e foarte greu de descoperit cine se află în spatele acelui act de identitate. Pe scurt, concluzia este că atât Securitatea, cât și băncile elvețiene știu bine ce s-a întâmplat cu fondurile societăților mixte de comerț exterior după decembrie 1989. Bazat pe delațiune continuă, Sistemul de dinainte de 1989 nu permitea nimănui să dispară cu fondurile României, chiar dacă avea deseori ocazia s-o facă. Fiecare agent era supravegheat de un alt agent, care la rândul lui era controlat de un alt agent și tot așa. Deci devorarea unei astfel de prăzi se făcea în haită, nu de unul singur.

Marea calitate a lui Dan Voiculescu este că a știut să-și plătească regește colaboratorii și aliații, începând din noaptea de 25 decembrie, când pericolul întoarcerii lui Ceaușescu era înlăturat, și până în ziua de azi. Voiculescu și-a ales colaboratorii după chipul și înfățișarea proprie, calitatea lor de bază trebuind să fie tupeul. Lasă-ți angajații să te contrazică având aroganță și tupeu, joacă în fața lor cartea umilinței și vei putea să-i manipulezi cu ușurință. Voiculescu este un adevărat maestru în a manipula și mângâia orgolii. Cel mai ușor se conduc proștii și orgolioșii. Niciun angajat de-ai lui nu strălucește prin educație, cultură sau inteligență, dar toți excelează la capitolul „Orgoliu, Tupeu și Infatuare“. Nu l-am cunoscut personal pe „Varan“, dar i-am cunoscut foarte bine pe câțiva dintre cei mai importanți

colaboratori ai săi. „Varanul“ a mai înțeles un lucru esențial: nu poți fura de la stat fără să-ți lași angajații să te fure. La fel ca S.O.V., Voiculescu este convins, mai bine zis era convins că poate cumpăra pe oricine. Filosofia lor e că fiecare persoană în România are un preț și greu e doar să identifici prețul corect. Trebuie să recunosc că nu se înșela în acesta privință.

Am ajuns în România după opt ani de absență, în aprilie 1997. Primul meu contact cu tranziția și cu noul tip de societate ce se încropea pe malul Dâmboviței a fost chiar în prima seară, când am văzut emisiunea lui Marius Tucă „Milionarii de la miezul nopții“. Recunosc că am fost impresionat de acea emisiune. În platou, Marius Tucă și C.T.P.-ul încercau să dea de capăt încurcatelor ițe care duseseră la falimentul Bancorex, subiectul cel mai cald la acea vreme. Reușiseră să înțeleagă destul de multe lucruri și cei doi invitați, Grigore Maimuț și Ana Capeți, erau puși la zid cu multe argumente pertinente. Era începutul jurnalismului de investigație, C.T.P.-ul era destul de bine pregătit și încă nu devenise atotștiutor, nici deținătorul adevărului absolut. Tucă era incisiv, dar decent; una peste alta, făceau emisiuni destul de interesante pentru o populație care habar nu avea de lumea financiară. Erau, ce-i drept, ajutați și de actorii pieței financiare românești care proveneau tocmai dintre lupii tineri racolați de Pacepa și care nu erau încă familiarizați cu scheme financiare complicate. Șmecheriile erau banale, astfel încât până și Tucă și C.T.P.-ul reușeau să le dea de capăt. Peste ani, destinul a făcut ca prima mea apariție televizată să aibă loc, în 2004, exact la „Marius Tucă Show“, o emisiune în continuarea celebrei „Milionarii de la miezul nopții“.

În 2004, BNR a liberalizat contul de capital, ceea ce le permitea românilor să deschidă conturi în afara țării, să cumpere și să vândă *asset*-uri străine și, deci implicit, să poată investi la orice

Bursă din străinătate, inclusiv pe Wall Street. Cum firma mea WBS Holding se ocupa cu astfel de investiții, am pregătit din timp momentul și exact în ziua în care legea intra în vigoare am făcut o impresionantă lansare la Intercontinental. Cum la acea vreme nu îmi arogam calități de *entertainer*, lansarea a fost condusă de Lucian Mândruță de la ProTv și de Andrei Postelnicu, un analist alungat de pe Wall Street, care însă reușea să impresioneze în pionieratul pieței de capital de la noi. Am invitat crema politicienilor și afaceriștilor vremii și am organizat chiar un concurs. La deschiderea Bursei de la New York, fiecare invitat a primit din partea casei 3.000 de dolari și a putut să cumpere sau să vândă o acțiune listată pe Wall Street. După o săptămână, cel care a realizat cel mai mare câștig putea să retragă atât capitalul făcut cadou, cât și profitul realizat. Câștigătorul, surprinzător, nu a fost un personaj cunoscut, ci o ziaristă de la Radio România Actualități, care a investit cel mai inteligent în acțiuni Nokia și care a plecat cu o sumă frumușică, vreo 7.000 de dolari.

Au fost primele tranzacții *live* făcute de români la Wall Street din România și toți erau impresionați de levierul de 1/10, aceasta însemnând cum poți cumpăra de 30.000 dolari când ai doar 3.000 pe cont. Agenția de publicitate care mi-a organizat evenimentul mi-a sugerat ca după ce vom termina chermeza de la Intercontinental să mă duc într-un *show* televizat și să-mi prezint societatea, mai ales că era ceva nou, necunoscut pentru românul de rând care se chinuia încă să investească în acțiunile de la BVB. Așa am ajuns, la sugestia lor, să fiu invitat la „Marius Tucă Show“. „Invitat“ era un mod de a spune, pentru că invitația m-a costat 10.000 de dolari și mare a fost surpriza când am văzut că plata se face nu la Antena 1, ci în contul firmei de producție deținute de Tucă. A doua zi după emisiune, am aflat și că prețul pentru a fi invitat nu era fix, ci depindea de

puterea de cumpărare a invitatului. Al meu cred că a fost enorm, dar, deh, numele de „Wall Street“ aducea și o anumită inflație, doar nu era să fie ca și prețul napolitanelor „Joe“. Prietenul Mircea Dinescu m-a făcut a doua zi cu ou și oțet pentru că, dacă i-aș fi spus, aș fi redus prețul la 2.000, și el s-ar fi ales cu jumătate din bani ca *para-ndărăt* de la Marius Tucă. Emisiunea a avut încă doi invitați în afară de mine, pe Ilie Șerbănescu și pe Adrian Vasilescu. Deși a costat cât un Cielo, a trebuit să accept doar jumătate din timpul ei, pentru simplul fapt că în Irak mai murise un român și asta era o știre de *breaking-news*. Nu vă închipuiți că emisiunile unde ești invitat contra-cost sunt aranjate! Nu am știut întrebările și nici măcar nu mi-aș fi dorit. Faptul că plăteai îți dădea doar dreptul să ajungi în direct, acolo te descurcai cum puteai. Faptul că nimic nu era aranjat cred că ajută foarte mult moderatorul să își spele conștiința după ce îți ceruse bani să te invite. De fapt, ce aș putea să-i reproșez lui Tucă este că mi-a tăiat factură pe firma lui de producție, deci pentru el era ca o publicitate mascată. În timp, această tehnică empirică de a taxa invitații s-a dezvoltat și s-a rafinat, transformându-se în șantaj.

Am plătit doar de două ori în viața mea invitațiile la TV, la Antena 1 și la TVR, cu Chirieac și Burtea. La TVR se lucra cu *cash*-ul la purtător, nu se complicau la vremea aceea să-și facă firme și să taie facturi. Emisiunea a avut un mare succes de audiență, ceea ce l-a determinat pe Tucă să mă felicite și apoi să încerce să mă reinvite, de data asta pe gratis. Am pus condiția să-mi fie returnați cei 10.000 dolari, de la emisiunea precedentă. El nu a acceptat, eu nu am cedat, cu timpul a renunțat să mă mai invite. Al doilea voiculescian cu care m-am intersectat a fost Bogdan Pascu. El a lucrat cu soția mea la „Citroën“, la Tăriceanu. Cum Pascu a fost prins cu mâța-n sac, Tăriceanu l-a dat afară. Pascu era tată de cîteva luni și, cum avea un

salariu mai mare decât al soției, a profitat de legea vremii și a intrat el în concediu de maternitate, spre disperarea lui Tăriceanu, care a trebui să-l plătească încă o bună bucată de vreme. Pascu a plecat de la „Citroën“ cu secretara lui Tăriceanu, lăsându-și nevasta cu un copil de cîteva luni în brațe și fără posibilitatea de a intra în concediu de maternitate. Odată plecat, a intrat în politică la Partidul Umanist (adică la Voiculescu) și, culmea ironiei, a ajuns Viceprim-Ministru în Guvernul Tăriceanu. Soluția imorală nu a fost doar pentru Băsescu, ci și pentru Tăriceanu, care trebuia să-și suporte fostul angajat oneros în dreapta lui la fiecare ședință de Guvern. Ițele și compromisurile politicii românești vor crea de-a lungul timpului multiple situații penibile și hilare. Povestea lui Pascu nu este decât lema teoremei care spune că în politică ajung doar acele persoane care nu se pricep la nimic.

Al treilea străjer al „Varanului“ este o femeie, dar de departe e studiul de caz cel mai spectaculos. N-am înțeles niciodată de ce politicienii români nu au luat exemplu de la occidentali că țiitoarele nu trebuie să ajungă niciodată să-ți țiuie la ureche pe holurile instituțiilor statului. Propulsată de Mugur Isărescu din purtătoare de cuvânt direct în sfera „marii finanțe“ românești, această doamnă a avut o carieră fulgurantă care continuă și în ziua de azi. Deși de departe Elena Udrea este paroxismul acestui fenomen, ea a avut două deschizătoare de pârtie nu mai puțin celebre: Corina Crețu și Gabriela Firea. Deși nu mai doream să am de-a face cu Trustul Intact, după ceva vreme, lăcomia mea de popularitate și faimă m-au determinat să accept o propunere a lui Radu Preda de la „Săptămâna Financiară“. După ce mi-a garantat că articolele mele nu vor fi modificate nici măcar la nivel de virgulă, am acceptat să scriu câte un comentariu economic în ziarul tinerei speranțe financiare a lui Dan Voiculescu, Gabi Firea.

Lucrurile mergeau destul de bine. Neavând nicio tangență cu Doamna, eu îi dădeam textele direct lui Radu Preda. Era în perioada scandalurilor cu Rompetrolul lui Dinu Patriciu și la un moment dat am scris un text entuziasmant pentru editorii mei, „Petrolul lor și petrolul nostru“. Cum doamna Firea modera o emisiune financiară tip monolog, am fost solicitat să-mi citesc textul care deja avusese o importantă audiență în „Săptămâna Financiară“. Mi-au trimis o echipă de operatori la mine în birou, care m-au înregistrat declamându-mi propria creație. A fost ultima dată când am acceptat ceva înregistrat.

Surpriza a venit când am vizionat emisiunea, care s-a numit… „Petrolul lor și petrolul nostru“. Gabriela Firea și-a însușit textul, toată emisiunea a fost doar textul meu citit de vedeta voiculesciană fără nicio referință la autor. Am telefonat protestând politicos, atât la Radu Preda, cât și la Gabriela Firea. Mi s-a răspuns nonșalant că odată publicat în ziarul trustului textul devine proprietatea lor și pot face cu el ce vor. La întrebarea „Atunci de ce a fost nevoie să mă înregistrați citindu-mi textul, dacă oricum doreați să-l plagiați?“, mi s-a răspuns că astfel îmi pot dovedi că aș putea deveni o vedetă a Antenelor, dar doar dacă aș accepta câteva compromisuri. Recunosc, i-am refuzat *în stil becalian* și de atunci am refuzat orice altă invitație sau propunere venită din partea voiculescienilor. Analizând azi la rece, trebuie să recunosc că oricum eram într-o poziție de forță, deja avusesem un enorm succes la cele șapte emisiuni făcute cu Mircea Dinescu la RTV și îmi câștigam prea bine pâinea pe Wall Street ca să fiu dispus să fac orice fel de compromis. Dar, dacă lucrurile nu ar fi stat așa, nu știu dacă aveam aceeași demnitate. Vorba lui Dinică în „Filantropica“: „La banii tăi, îți permiți să ai demnitate?“

Dan Voiculescu și-a asigurat fidelitatea angajaților nu atât prin salarii și beneficii, cât mai ales prin stilul de a le da senzația că sunt toți niște mici dumnezei în propria ogradă. Minciuna și aroganța s-au propagat de la vârf spre bază, lăsând liberă baza să-și hiperbolizeze ura și mitocănia. La fel și Adrian Sârbu. A transferat la bază prostul gust și manelismul, la fel și ceilalți patroni de presă au încurajat orice pornire care semăna cu a lor. Onoarea nu e să faci mereu ceea ce trebuie, ci să reușești să negociezi cu consecințele. Așadar, de ce să împroști tu cu mizerii când o pot face angajații pentru tine? Sistemul de interviuri aranjate la televiziunile de știri, ca și șantajul publicitate contra „ciocul mic“ s-au dezvoltat în timp fără nici o restriște. Practica era atât de răspândită și atât de bine acceptată de toți, încât nimeni nu își mai punea problema, nu de morală, dar nici măcar de legalitate. Câtă vreme am fost acționar și finanțator la HotNews, am primit tot felul de astfel de cereri și mi s-au oferit contracte de publicitate, bani sau orice mi-aș fi dorit. Oamenii care mi-au făcut aceste propuneri au fost profund șocați de refuzul meu, încadrându-mă în categoria „idioți patentați“. Radu Dimofte, prin Andrei Băjenariu sau Renato Neagoe, dorea ca jurnaliștii de la HotNews să abandoneze investigațiile referitoare la afacerile lor imobiliare, ba chiar erau convinși că primul articol critic nu e nici pe departe un început de anchetă, ci doar o sugestie de șantaj și o propunere de negociere.

Maximumul acestor propuneri de mituire a jurnaliștilor de la HotNews a fost momentul când m-am trezit cu producătorii unui film care, măcelărit pe bună dreptate de Iulia Blaga în HotNews, îmi cereau să fac ceva cu critica de film. Deși acționar al site-ului timp de peste șapte ani, nu m-am amestecat în politica editorială și mărturisesc că pe Iulia Blaga, critic de film, nu am cunoscut-o personal niciodată, deși îi citeam cu

multă plăcere comentariile. Ceea ce vreau să subliniez, însă, e că toate acestea s-au putut întâmpla doar pentru că eram o persoană independentă financiar, care nu avea afaceri cu statul și care nu participase nici măcar la o singură licitație publică. Pe de altă parte, nu pot să spun că nu eram la fel de lacom ca și cei care mă înconjurau. Nu banii erau importanți pentru mine, ci Puterea, faima și celebritatea. Și, credeți-mă, astfel de lăcomii nu se pot ignora… Dacă suntem impresionați de agoniseala lui Dan Voiculescu este doar pentru că acest personaj nu a avut bunul simț să stea în umbră. Vă voi povesti și cum stau lucrurile cu lăcomia multinaționalelor și mai ales cu lăcomia secolului, piața produselor *sub-prime*, la care am participat prin crearea Algoritmului Abacus.

„Honni soit qui mal y pense!“

40. Lăcomia tranziției. Cupoane și suveici

După opt ani petrecuți în Occident, când m-am întors în România, în aprilie 1997, nu pot să spun că am fost surprins de ceea ce am găsit. Era un haos total. Plecat direct din spitalul din Toulouse, unde fusesem operat după accidentul de mașină, intenția mea era să stau câteva săptămâni și să mă întorc la Paris sau la Londra, pentru a-mi continua aventura bursieră. Aveam brațul susținut de o eșarfă și semănam mai mult cu o victimă a vreunui conflict din Bobigny[18↓], decât cu un broker de pe Wall Street. Părinții mei locuiau la acea vreme în apartamentul de 2 camere pe care-l cumpărasem în 1990 cu doar 3.000 de dolari, din primul meu salariu de profesor universitar la Facultatea din Firenze. Așa cum veți descoperi pe parcursul „Spovedaniilor“, am combinat multe afaceri imobiliare de-a lungul vieții și toate de succes, dar până astăzi achiziția cu 3.000 de dolari a acelui apartament rămâne cea mai avantajoasă speculație imobiliară din carieră. Tata, deși se bucura că mă vede după atâta timp, mi-a spus din prima zi că speră ca nu cumva să-mi treacă prin cap să rămân în București. Tata a avut mereu un simț în plus, cel al pericolului. După două zile, deja descopeream că la București exista o Bursă din 1996 și eram tare curios să văd cum funcționează. Am cumpărat ziarul „Bursa“ și l-am studiat pagină cu pagină. Semăna mai mult cu un ziar de anunțuri decât cu unul financiar, dar am găsit acolo un clasament al firmelor de brokeraj autorizate să opereze pe Bursa de Valori București. Nu mai eram la curent cu nimic din ceea ce se întâmplase în România din 21 mai 1990, momentul plecării mele din țară. Știam

doar că Iliescu nu mai era Președinte și că CDR-ul era la Putere. În Occident votasem pentru România, atât în ’92, cât și în ’96 ; evident, contra lui Iliescu, fără însă să știu prea bine cu cine votez.

Am studiat clasamentul și m-am hotărât să mă duc pe rând la primele trei firme de brokeraj și să văd cum se poate investi la Bursa română. Clasamentul era alcătuit în ordinea volumului tranzacțiilor zilnice. Pe primul loc trona societatea „Gelsor“ (societatea lui S.O.V.). M-am prezentat la blocul Sitraco, unde își avea sediul în acea vreme, și am spus că doresc să deschid un cont. M-au întrebat evident cu ce sumă. Am spus fără să mă gîndesc 1 miliard de lei vechi, adică aproximativ 150.000 de dolari, o sumă foarte mică după mine, dar impresionantă pentru ei se pare, pentru că imediat au început să roiască în jurul meu ca albinele. M-a luat în primire un puști, Doru Andrei, care urma să-mi explice procedura. Nimic nu semăna cu ceea ce eu eram obișnuit să văd, nu erau calculatoare, nu se agita nimeni în fața unor ecrane, ba chiar, la un moment dat cineva a adus doi saci de plastic și mi s-a spus că acolo sunt acțiuni, mai bine zis cupoane. Habar nu aveam ce sunt alea „cupoane“. După două ore de discuții, am înțeles că, deși piața BVB era telematică, nu la strigare, totul se desfășura în holul Băncii Naționale, pe niște calculatoare unde fiecare societate de brokeraj avea unu sau maximum doi traderi. Doru Andrei avea doar un calculator, unde vedea ce se întâmplă la BNR în hol, dar nu putea decât să vizualizeze prețuri, nu să și intervină în piață, cumpărările și vânzările fiind apanajul exclusiv al traderilor din holul BNR. După două ore de discuții, am înțeles următoarele: ei ar fi vrut să le încredințez banii ca să mi-i investească după bunul plac sau în cel mai bun caz aș fi putut să le dau niște ordine cu o zi înainte și abia după două zile aflam dacă mi-au fost achiziționate acțiunile sau nu. Le-am spus din start că nu le dau lor niciun

ban, dar sunt dispus să plătesc pentru a avea acces la un ecran terminal unde să văd ce se întâmplă și de unde aș putea să le dau ordine pe care ei să le transmită la BNR prin curier, telefonia mobilă neexistând la acea vreme în București. Cum dorințele mele nu au fost satisfăcute, am plecat fără să rezolv nimic. Mi s-a spus însă că patronul e domnul Vântu, că el e regele cupoanelor și că eu nu pot cumpăra cupoane decât de la el. Cum nu aflasem prea multe lucruri, nu mi-au arătat nici măcar un ecran unde sunt afișate cotațiile, am plecat la al doilea nume din listă, Societatea Vanguard. Cunoșteam bine numele de „Vanguard“, era doar unul dintre cele mai mari fonduri de investiții de pe Wall Street, și eram convins că voi găsi de data aceasta câțiva americani isteți care îmi vor face lumină.

La „Vanguard“, am vorbit cu patronul – Andrei Siminel. Deși mi-a spus că reprezintă un fond de investiții american, Broadhurst Investment, mi-era clar că nu are nici o tangență cu „Vanguard“-ul american, doar îi furase numele. De fapt, în timp, societatea a fost nevoită să-și schimbe numele, astăzi ea se numește „Tradeville“. Siminel era ceva mai deștept decât Doru Andrei, dar se credea un fel de „analistul secolului“, un fel de Druckenmiller al lui Soros. Folosea 20% cuvinte din limba engleză, pe care nu încercase să le și traducă în expresii simple. La fiecare 5 minute, îmi mai spunea cîte un PER („price earning rate“) la câte o societate listată. Acest PER este și astăzi un fel de înjurătură pentru publicul investitor, toți îl folosesc fără a-l înțelege. Pentru a nu continua ipocrizia de limbaj, o să încerc să vi-l explic: o societate cotată la Bursă nu poate fi decât o societate pe acțiuni. Fiecare societate are un număr total de acțiuni. La sfârșitul unui an fiscal, societatea face un profit. Împărțind acest profit la numărul total de acțiuni, aflăm cât a câștigat, în bani, deținătorul unei singure acțiuni. Acest rezultat se numește „earning

per share“ sau, în românește, „câștig pe acțiune“. Dacă împărțim apoi prețul acțiunii la câștigul pe acțiune, aflăm PER-ul, adică, în cuvinte simple, aflăm în câți ani vom amortiza investiția inițială, presupunând că în viitor societatea va reuși să câștige pe acțiune cât a reușit să câștige în ultimul bilanț, adică va merge cel puțin la fel de bine ca și până atunci. Cu cât acest PER e mai mic, cu atât mai repede vom amortiza investiția. În Occident, o acțiune cu un PER sub 10 este de cumpărat și una cu un PER peste 30 este de vândut. Dacă acțiunea are un PER sub 10, atunci toți dau năvală să o cumpere și prețul acțiunii crește, ceea ce implicit face ca și PER-ul să crească și foarte repede acțiunea devine prea scumpă și apar vânzătorii. Asta însă se întîmplă în Occident. În România acelor ani, acțiunile se puteau amortiza într-un an sau în 100 și nu acesta era criteriul după care creșteau sau scădeau. Acest PER depinde deci de câștigul societății, câștig care reiese din bilanț. Numai că bilanțurile românești erau povești cu zâne, iar legea în România nu îi obliga pe proprietari să le auditeze și nici să plătească dividende.

Haosul nu mă deranja, simțeam deja că într-o astfel de piață, la experiența mea de pe Wall Street, eram chiorul între orbi și asta mă stimula foarte mult. Realizam astfel că dacă urma să intru în piața românească nu mă voi lupta, ca până atunci, cu Warren Buffett sau George Soros, ci cu Doru Andrei și cu Andrei Siminel. Discuția de la „Vanguard“ a fost interesantă și folositoare, deși nici acolo nu am deschis cont din aceleași motive ca și la „Gelsor“. Am trecut astfel la locul trei din listă, firma „Active Internațional“, care se afla, ciudat, alăturat de „Vanguard“. Aveam *rendez-vous* după o jumătate de oră, am așteptat și m-am dus. Surpriza a fost că acolo am dat tot de Andrei Siminel, care mi-a explicat că el are două firme de brokeraj. Ceva incredibil! În Occident era total

interzis. De fapt, cum legea permitea așa ceva, Siminel își crease două firme de brokeraj pentru a putea face „suveici“. „Suveica, interzisă în Occident, funcționa doar în piețe emergente, ca România, unde puteai să plimbi aceeași acțiune de la un client la celălalt, mărind mereu prețul de vânzare, până când vreun naiv mușca din acea creștere artificială. În România (la fel și atunci, ca și azi), se pot face „suveici“ pentru că încă nu este reglementată „vânzarea în lipsă“, singura care ar putea potoli umflarea artificială a prețurilor. Peste nu mai mult de două luni, Siminel va simți pe propria-i piele o „suveică“ pe care i-am făcut-o în 20 de minute și care îl va costa foarte scump. În Bursă, e bine să nu sapi gropi, pentru că poți fi aruncat ușor într-una dintre ele.

18↓ Cartier rău famat al Parisului (n.a.)

41. Afacerea Rompetrol. *Inside Trading*

Nu cu mult timp înainte de listarea Rompetrol, m-am trezit în birou cu C.P. Tăriceanu. Deși soția mea era directoare generală la firma lui „Citroën-ATS“ și deși lucrasem la „Intervam“ (unde în afară de Cataramă era și Tăriceanu acționar), întâlnirile mele cu politicianul liberal se puteau număra pe degetele de la o mână. Ca orice politician versat, m-a luat prin învăluire. M-a întrebat cum merge Bursa, ce mai e cu economia și alte politețuri. Apoi, a dorit să-și deschidă un cont și a și transferat două miliarde de lei vechi. Cu câteva săptămâni înainte de listare, a venit să-mi dea, simultan, un ordin și un pont. Să cumpăr acțiuni Rompetrol, pentru el de toți banii pe care îi avea la mine, ba chiar și de mai mulți bani, și să cumpăr și pentru mine. Mi-a dat și prețul: 116 lei. Mi-a sugerat că la sfârșitul zilei le vom vinde cu 480. Exact așa s-a petrecut în prima zi de tranzacționare Rompetrol. Trebuie să vă explic că la BVB, decontările se fac la trei zile de la data tranzacției. Adică cumperi azi și plătești peste trei zile. Dacă însă le vinzi în aceeași zi, nu mai ai nevoie de niciun ban, încasezi doar câștigul. Astăzi, în urma scandalului Rompetrol este nevoie să dovedești că aveai banii necesari cumpărării înainte de a încasa suma rezultată din vânzare. Dar și astăzi e suficient ca firma de brokeraj să aibă banii necesari sau ceilalți clienți să îi aibă. Nu neapărat clientul care cumpără. I-am explicat domnului Tăriceanu că a ști prețul de pornire și a ști și până unde crește acțiunea se numește *inside trading* și e ilegal. Mi-a replicat că în România nu e prea bine specificat acest delict și că nu e niciun risc. Am refuzat să-i fac tranzacția, și-a retras banii și a

făcut-o prin „Eastern Securities“, firma de brokeraj a lui Verestoy. Am interzis în firmă să se cumpere sau să se vândă acțiuni Rompetrol și bine am făcut, pentru că atunci când doamna Albu a venit în control era disperată că de la mine nu s-a lansat niciun ordin pe Rompetrol timp de peste cinci ani de zile. Cred că și astăzi sunt singura firmă de brokeraj care nu a participat la tortul Rompetrol. Patriciu a fost negru de supărare când a aflat că Tăriceanu mi-a spus planul. Îi era frică să nu-i stric jocurile, știind că dispuneam de mari lichidități de la clienții mei străini. I-am asigurat că nu mă voi amesteca.

Esențial e să înțelegeți ce s-a întâmplat atunci. Patriciu a vândut sute de milioane de acțiuni Rompetrol de la firma sa „Vega“ și apoi a început să cumpere până când au ajuns la 480, unde „Vega“ a cumpărat totul înapoi. Patriciu a vândut la 116 și a cumpărat la 480. El a făcut o pierdere intenționată, legală de fapt, prin care a plătit tot ce datora la multă lume în modul cel mai elegant posibil. Patriciu nu i-a făcut pe Tăriceanu, Verestoy sau S.R.S. să câștige pentru că era generos, ci pentru că avea de plătit anumite șpăgi de la preluarea Petromidia. Toată lumea a anchetat apoi pe cei care au câștigat, când esențial era să vezi cine a dorit să piardă și de ce! Sorin Roșca Stănescu (S.R.S.) plătește azi cu libertatea pentru că el a achiziționat și vândut acțiuni în aceeași zi fără niciun ban, ceilalți măcar au dovedit că aveau ceva bani să cumpere. Totul s-a făcut cu directa cooperare a CNVM- ului, care ar fi trebuit să supravegheze tranzacțiile. Mai mult chiar, serverele de la BVB s-au blocat pentru că volumul a fost prea mare pentru amarâta noastră de Bursă. Este ciudat că azi, dintre toți speculanții cu acțiuni Rompetrol, doar S.R.S. e arestat și, mai ales, că șefa CNVM-ului a primit doar pedeapsă cu suspendare. Cum nu mă pricep la Justiție, nu vreau să speculez pe acest subiect. Pierderea intenționată

făcută de „Vega“ pe acțiunile Rompetrol, pierdere care e o evaziune fiscală clară ca ziua, nu a fost nici ea anchetată. După acest episod, Patriciu obișnuia deseori să manipuleze piața pentru a-i face pe unii sau alții să câștige, metodă mult mai intelegentă decât banii la pungă ai lui Siveco, spălați cu țiganii din Sintești.

După listarea de pomină la Rompetrol, prin 2005 a început ancheta și am fost invitat de Mircea Dinescu să explic ce s-a întâmplat la emisiunea lui, „Vorba lui Dinescu“. Dinescu era spumos, dar nu prea înțelegea și nu m-a lăsat prea mult să vorbesc. Relațiile lui Dinescu cu Patriciu s-au cosmetizat după ce Patriciu i-a cumpărat lui Mircea „Plai cu Boi“ și „Aspirina Săracului“ cu enorma sumă de 1 milion de euro. Mircea, afacerist slab, nu a înțeles că dacă firma e a lui Patriciu în majoritate și acesta a împrumutat firma cu 950.000 asta nu înseamnă că Dinescu încasează ceva. Maximum a fost că și restul de 50.000 erau un cec de la o bancă elvețiană, cec însă postdatat, după mai multe luni. După această tranzacție, practic, relațiile au devenit neutre: Dinescu nu îl mai critica și Patriciu își vedea de afacerile lui. Dosarul Rompetrol are însă un final mult mai interesant: Patriciu a vândut o firmă din Antilele olandeze și nu a plătit niciun sfanț la fisc, nici românesc, nici olandez, ba mai mult, din ce a încasat a reușit să dea curat lui Kulibayev aproape două miliarde de dolari *para-ndărăt*. Cum de știu eu finalul? Simplu: din noroc. *Para-ndărătul* a venit la BSI Chiasso, iar directoarea și adjunctul erau atunci acționari WBS. Știu că sunteți decepționați, dar în realitate benzinăria lui conu’ Dinu nu s-a vândut nici măcar cu un miliard.

42. Trei jocuri cu Dinu

Povestea mea cu Dinu Patriciu se întinde pe durata unui sfert de secol. Prima oară, am auzit de Dinu la sfârșitul anilor ’80, pe vremea când eram tânăr asistent la Catedra de Matematică a Politehnicii bucureștene și când făceam intens meditații la matematică. Dinu era un celebru meditator pentru tinerii aspiranți la meseria de arhitect. Dinu, la acea vreme, crease o adevărată industrie a meditațiilor. Avea mai multe mansarde și făcea ședințe de 4-6 ore cu zeci de copii în același timp, pendulând între diversele adrese, marea majoritate în Cotroceni. Dinu era muncitor, lucra 7 zile din 7 și își merita banii, marea majoritate a copiilor reușind să treacă probele de desen la admitere. Mulți nu intrau, însă, datorită matematicii. Examenul de admitere la Arhitectură era destul de stupid, cele două probe de matematică contând mai mult decât probele eliminatorii de desen. Am avut elevi la meditații care cu doi de 9 la matematică reușeau să intre cu brio, deși la desen luau note de 5. În timp, s-a dovedit că marii arhitecți și designeri români au fost cei care au intrat la Arhitectură cu note mari la desen și foarte mici la matematică. Arhitectura e o artă și e imperios necesar să ai talent. Prietenul meu din acele vremuri Mishi Albu, actualul designer, cred că a intrat abia din a treia încercare, matematica fiindu-i greu de digerat.

Revenind la Dinu, meditațiile din acea vreme erau o adevărată fabrică de bani, mai ales pentru matematicieni. Aproape peste tot era nevoie să treci un examen la matematică și problemele de la admitere erau nerușinat de grele. Ca să va faceți o idee, eu, la 26 de ani, lucrând cam două zile pe

săptămână câte 6 ore de meditații pe zi, reușeam să încasez cam 20.000 de lei, aproape de 10 ori salariul de asistent universitar. Cum însă nu prea aveai ce să cumperi cu leii lui Ceaușescu din cauza penuriei de orice bun de folosință imediată, marea parte a meditațiilor se făceau pe trocul inteligență și pedagogie contra produse, adică benzină, carne, țigări, ba chiar și apă minerală sau Brifcor. Dinu era de atunci mult mai pragmatic decât noi. La Arhitectură erau cei mai mulți studenți străini, peste jumătate din numărul total. Dinu era asistent la facultate și putea schimba cu ușurință leii de la meditații în dolari. Cum el făcuse industrie și cred că putea câștiga peste 100.000 de lei pe lună, Revoluția l-a prins cu o rezervă valutară uriașă pentru acele vremuri. Deținerea de valută pe vremea împușcatului era pedepsită cu peste cinci ani de închisoare. Cum a reușit Dinu să nu fie prins de Securitate rămâne un mister.

Sistemul de examene pentru admiterea la facultate era poate cel mai cinstit concurs pe care l-am văzut eu în viața mea. Am făcut subiecte pentru admitere, am participat la corectură și pot să vă spun că nimeni, absolut nimeni, nu a intrat pe pile la vreo facultate din România între 1986 și 1989. Copii de mari securiști și activiști de partid au fost obligați să trăiască drame familiale pentru insuccesele repetate de la admitere. Când Nicu Ceaușescu a dat admitere, familia prezidențială, pentru a nu fi pusă în fața unui eșec umilitor, a dat o lege cum că toți cei care au 10 la Bacalaureat vor intra la facultate fără examen. Evident, „prințișorul“ Nicușor a luat 10 și nu a dat examen. Legea a fost însă abrogată în anul următor. Dar această poveste e din anii ’70, în anii ’80 admiterea la facultate era *Sabia lui Damocles* deasupra tuturor capetelor celor care își doreau o diplomă universitară pentru progeniturile lor.

Subiectele la matematică pentru admitere erau făcute de profesorii de matematică de la Facultatea

de Matematică din București și de cei de la IPB. Erau făcute pe 4 grade de dificultate și se pregăteau peste 300 de plicuri cu subiecte. În dimineața examenului, se extrăgea un plic pentru fiecare grad de dificultate și garantez că nu transpira nimic. Deși nu erau mijloacele electronice de comunicare din ziua de azi, examenul și tragerea la sorți erau 100% corecte. Omul cu plicul venea de la minister cu o geantă legată cu cătușe, care la rândul ei era legată, tot cu cătușe, de mâna unui securist, plus alți doi-trei securiști care păzeau transportul. Era mai ușor să spargi Banca Națională decât să furi subiectele de la admitere. Eu și colegii mei de la Catedra profesorului Octavian Stănășilă aveam viață foarte grea în fiecare lună iulie. Propunerea de subiecte și corectura tezelor erau un calvar, dar sistemul era așa de bine creat, încât se intra doar pe merit. Nu discut despre subiecte, mult prea grele și mult prea seci, fără nicio aplicabilitate. Discut strict despre imposibilitatea fraudării acelui examen. În 1988, la Arhitectură, la geometrie a căzut o problemă propusă de mine. Problema era foarte frumoasă, dar foarte grea. Li se cerea candidaților să înscrie într-un triunghi optuzunghic, doar cu rigla și compasul, un pătrat care să aibă o latură pe latura mare a triunghiului și apoi să demonstreze că acest pătrat este unic. Demostrația era foarte simplă, dar necesita o construcție ajutătoare, respectiv un pătrat cu latura mare a triunghiului construit în afara acestuia. La desen, Patriciu își învăța studenții axonometrie. Axonometria era o chestie foarte ingenioasă, în care prin construcții ajutătoare, paralelism și reduceri și ridicări la scară, se putea desena aproape orice. Patriciu reușea să le facă duplicarea cubului sau trisecțiunea unghiului, chestii imposibile în geometrie cu rigla și compasul. Evident, construcțiile făcute cu axonometria erau aproximative, dar aproximația era infimă. Mulți

candidați, mai ales cei meditați de Dinu, au folosit axonometria pentru rezolvarea problemei mele. Matematic, soluția era incorectă, dar desenul era bun și aproximația neglijabilă.

La corectură, prof. Găină, șeful Catedrei de Matematică de la Arhitectură, a avut probleme și, drept urmare, ministerul a trimis acolo pe autorul problemei, adică pe subsemnatul. Așa am avut primul clinci cu Dinu. Eu habar nu aveam ce e aia „axonometrie“, dar eram deschis la orice soluție, corectă să fie, așa că i-am ascultat lui Dinu dizertația până la capăt. Apoi, după ce am înțeles ce făceau copiii acolo, i-am demonstrat matematic că soluția e doar aproximativ corectă și că nu poate primi aceleași puncte cu o soluție corectă. Problema era că nimeni, absolut nimeni, nu dăduse o soluție corectă matematic. Eu aș fi înclinat să fie punctați copiii care au folosit axonometria și au desenat pătratul, dar, cum nu eu decideam asta, până la urmă nimeni nu a primit pe acea problemă mai mult de nota 2, din 10. Geometria lui Dinu nu era geometria euclidiană și nu dorea să asculte niciun argument pe această temă. Cum însă examenul era de matematică și nu de desen, Găină și matematicienii de la minister au avut câștig de cauză, iar eu mi-am luat toate „înjurăturile“ de la Dinu și de la ceilalți arhitecți. Dinu mi s-a părut atunci un personaj educat, stilat și care impunea respect.

A doua întâlnire s-a produs la Paris, prin ’95-’96. De data asta, nu am avut de împărțit o problemă de geometrie, ci… o femeie. Eu eram deja mare jucător la Bursa de la Paris. Mă ocupam cu produsele derivate pe CAC 40 și eram unul dintre artizanii piețelor MATIF SA (Marché à Terme International de France) și MONEP (Marché des options negociables de Paris). Reușisem deja *un coup* pe prăbușirea acțiunilor Eurotunel și ajunsesem deja la TF1, invitat la celebra emisiune „7/7“ a lui Anne Sinclair, celebra

anchor-woman a televiziunii franceze, soția mult hulitului Dominique Strauss-Kahn. În acea perioadă, eram în vorbă cu o fostă studentă de-ale lui Dinu și îmi trăiam povestea într-un studio parizian de vreo 50 de metri pătrați, unde aveam ca unică piesă de mobilier doar un *futon* din paie de orez. Întors dintr-o călătorie, sunt informat de „fata cu care eram în vorbă“ și pentru care încercam să fac o pasiune că îl vom avea pe Dinu Patriciu musafir. Știam de fosta lor relație din facultate, de pe vremea când Dinu sucea capul studentelor drăguțe, drept urmare am protestat vehement, cu tot orgoliul bărbatului ofensat: „Și unde o să doarmă Dinu, cu noi pe *futon*?“ Până la urmă am ajuns la un compromis, urma să-l pescuim pe Dinu de la aeroport și să-l instalăm la „Crillon“, în Place de la Concorde și, eventual, să mergem la cină toți trei. Dinu se autoinvitase motivând că nu a găsit hotel de 4-5 stele liber în Paris, exact cum aș fi făcut și eu în locul lui.

La capitolul „Femei“, Dinu nu cred că a conceput vreodată că poate avea vreun rival. Cred că dacă vreodată vreo femeie l-ar fi refuzat cu răspunsul cel mai dezarmant („Sunt căsătorită!“), Dinu i-ar fi replicat cu nonșalanță că el nu e gelos. Problema era că la acea dată și eu credeam, infatuat, că nu se născuse încă un rival pentru mine și, uite așa, au ajuns să se confrunte două nuci dure, la fel de arogante și de narcisiste. Programul a continuat normal, l-am instalat pe Dinu la „Crillon“ (a trebuit să apelez la relații serioase, pentru că hotelul chiar era arhiplin), iar Dinu, politicos, ne-a invitat la cină. Eu am insistat că el e musafir și că noi îl invităm. Până la urmă, compromisul a fost că marele arhitect postdecembrist va oferi cel mai bun vin. Am plecat la cină și evident că l-am dus într-un loc scump, unde exista *sommelier* și unde știam exact ce vin voi comanda. Am luat o sticlă de „Margaux“ nu foarte vechi, dar un *millesime, grand cru classe*,

despre care știam sigur că sare de 8.000 de franci sticla. Dinu era un partener de discuție foarte plăcut, jovial, venit însă cu o imensă aroganță, privindu-ne de sus, povestindu-ne cum el e unul dintre cei mai mari constructori din estul Europei, ba chiar făcându-i femeii disputate o propunere de a se întoarce la București și de a lucra pentru el. Avea megaproiecte în cap cu finanțări imense, neuitând să sublinieze că la București arhitectul nu are nicio restricție și poate fi liber creator, ceea ce în Occident era doar apanajul marilor nume. Prinși de discuții, Dinu vorbea mai mult cu ea ignorând total prezența mea, așa că am mai desfăcut două sticle din minunata licoare. Ajunși la nota de plată, surpriza lui Dinu a fost imensă, dar și-a mascat-o cu o impecabilă decență. A scos un maldăr de bilete de 100 de dolari pentru a achita nota, fără să-și miște mușchii feței. Dar, surpriză, chelnerul i-a refuzat, explicându-i că restaurantul accepta cecuri, cărți de credit sau franci francezi. Săracul Dinu, el nu avea nicio vină că în România sistemul bancar era subdezvoltat. În 1997, la reîntoarcerea mea acasă, am fost și eu pus în fața aceleiași dileme: cum să ai o carte de credit și nu de debit. În 1997, cu greu ABN AMRO mi-a dat un American Express, dar doar după ce am făcut un depozit de 20.000 de dolari. Cum Dinu monopolizase toată seara, achitarea notei de plată mi-a dat și mie posibilitatea unei revanșe simbolice. Am plătit totul cu cartea mea, dar nu am uitat să-i iau lui Dinu dolarii. L-am depus pe Dinu la hotel și ne-am întors acasă. Eram dezamăgit, nu îmi făcusem numărul la cină, nu fusesem vioara întâi și aveam și dubii că femeia mea nu e încă fascinată de Dinu. Am învățat ceva, totuși, în acea seară. Dacă femeia vrea să se întâlnească cu un alt bărbat, e musai s-o lași, fără a pune nicio întrebare. Dacă nu se mai întoarce, e bine, pentru că nu vei continua să pierzi timpul, oricum ar fi plecat la un moment dat. Dacă se întoarce, ai câștigat cel mai

important ascendent moral asupra ei, mai ales dacă la întoarcere nici măcar nu o întrebi cum a fost. Într-o relație e esențial, cred, să-i lași celuilalt toate gradele de libertate. Orice coerciție, în timp, cu ajutorul teoriei fructului oprit, se va transforma ușor în adulter. Frica de a nu fi părăsit se instalează în celălalt când are toate libertățile, nu când nu le are.

A treia întâlnire cu Patriciu are loc în 1999, la București. De astă-dată disputa va fi o casă, actualul sediu al WBS din strada Ionel Perlea 14. După ce am deschis WBS în 1997, pe 3 noiembrie, făcând chiar din prima zi de tranzacționare cel mai mare volum la BVB (1 milion de dolari), în ’99, pe cai mari, căutam un sediu luxos, de fapt o casă a vechii burghezii interbelice. La acea vreme, unul dintre clienții mei străini foarte importanți era un indian londonez, Harpal Randhawa, cel mai mare escroc de pe piața de capital pe care l-am cunoscut îndeaproape mulți ani de zile. Doar prietenul lui Mittal cred că îl putea întrece. Harpal mi-a tras trei țepe memorabile, cu acte în regulă, perfect legale, țepe la care a trebuit să-i strâng mâna și să zâmbesc strâmb. Harpal și amicul Mittal vor reveni în „Spovedanii“, atunci când vom ajunge la privatizarea Ductil Buzău și mai ales la afacerea Mittal, „Arcelor“, Sidex, Blair, Năstase. Harpal însă m-a ajutat în achiziționarea sediului din „Ionel Perlea“, dar îi voi plăti înzecit într-o altă afacere. Casa era primul sediul al lui „Generali“ la București. Construit de italieni în 1888, înainte de sosirea Puterii populare, adică în iunie 1948, casa ajunsese în mâinile unui negustor de grâu. După naționalizare, în anii ’50, casa a fost un sediu al Securității. În timpul lucrărilor de restaurare, muncitorii mei au descoperit o cameră în plus față de cadastru, zidită total. Acolo, am găsit vechi dosare ale Securității din anii ’50 și oseminte umane. I-am spus la acea vreme lui Mircea Dinescu, care lucra la CNSAS, să vină să ridice

documentele, dar nu a părut interesat și până la urmă Procuratura și IML-ul au ridicat osemintele și au luat și vrafurile de documente scrise de mână. Moștenitorii negustorului de grâu reușiseră să revendice și să obțină casa, dar, cum fuseseră ajutați de conul Dinu, casa era acum pe numele unei firme a lui Patriciu. Dinu voia să vândă casa, dar doar dacă el ar fi fost cel ce ar fi executat lucrările de restaurare. Imobilul era într-un grad avansat de degradare.

Harpal se duce la Dinu să cumpere casa, promițându-i că toate lucrările de restaurare le va face cu firma lui, Alpha Construct. Dinu îi pregătește indianului un contract, Cătălin Predoiu era avocatul lui Patriciu la acea vreme. În contract se stipula foarte clar că Harpal nu va putea niciodată să facă lucrări la casă cu altcineva decât firmele indicate de Dinu. În caz contrar, ar fi plătit o penalitate imensă. Înainte de semnarea contractului, Harpal îmi dăduse numărul lui Dinu să-l sun, ca să-mi dea cheile de la casă, pe motiv că eu sunt brokerul lui de la București. Dinu a fost reticent și m-a plimbat o săptămână la telefon, dar, cum știa cât de bogat era indianul și visa deja să-i umfle imens costurile, după ce m-a făcut să-l aștept în fața casei sale peste două ore față de întâlnirea stabilită, a ieșit fără nicio jenă din casă, deși îmi declarase la telefon că este plecat, și mi-a dat cheile fără să schițeze nici măcar un salut. Ca și cum nu m-ar fi cunoscut până atunci. Același comportament ca la Paris.

După ce indianul a cumpărat casa cu 300.000 de dolari, a doua zi mi-a vândut-o mie cu 325.000 de dolari. Dinu a trimis la câteva zile o echipă de muncitori să se apuce de lucru la casă, muncitori pe care i-am intâmpinat cu un imens zâmbet de revanșă, spunându-le că nu au voie să intre deoarece eu sunt proprietarul și nu am niciun contract cu ei. Dinu m-a sunat imediat, foarte nervos, amenințându-mă cu Justiția, pentru că acea

casă nu putea fi reparată decât de el. Asta așa era, doar că era așa doar atâta vreme cât Harpal era proprietar. Contractul fusese bine studiat de noi și știam că Dinu se păcălise. Nu el, avocații lui. Tot acest plan a fost conceput de indian, eu nu am niciun merit. Ba mai mult, eu, conform acordului, a trebuit să revând casa unei firme de-ale lui Harpal și de-ale amicului meu italian Angelo Gruttadauria, proprietarul lui Ductil Steel Buzău. Harpal și cu Angelo vor renova superb casa, cu lavă vulcanică de pe Etna și cu o *boisserie* siciliană superb executată. Eu voi recumpăra cu 350.000 de dolari 50% din acțiunile noii firme, care deținea acum proprietatea, abia după ce voi transfera sediul WBS în acel superb imobil restaurat după planurile aduse de la Trieste, din arhiva lui „Generali“. Indianul a fost cel mai câștigat, el a investit 300.000 pentru câteva zile și a marcat profitul de două ori. Eu nu regret deloc afacerea, îmi luasem o revanșă asupra lui Dinu și asta mă bucura mult, iar sediul era și rămâne și azi o operă de artă a arhitecturii secolului al XIX-lea, restaurată cu multă dragoste și pricepere. Timp de 12 ani, am lucrat cu mare plăcere în el.

În timpul guvernării Năstase, Patriciu cumpără rafinăriile Vega și Petromidia, listează Rompetrol Rafinare aruncând Bursa în aer într-un mod caracteristic dorinței sale de spectacol, își plătește toate datoriile de la cumpărare și devine un pion foarte important în jocul politic dâmbovițean. Disputele mele cu Dinu au continuat. În presă sau la televizor, ne-am contrat deseori. Argumentul meu cel mai solid că Dinu nu a fost un manager bun este dovedit de faptul că Rompetrol nu a făcut profit în gestiunea Patriciu decât în 2004, anul listării. În rest, a înregistrat pierderi uriașe. Toate aceste rezultate negative s-au petrecut într-o perioadă în care prețul petrolului a evoluat de la 20 la 140 de dolari. Și dacă cumpărai petrolul și îl țineai, tot ai fi câștigat. În plus, argumentul că

Dinu plătea cele mai mari impozite la stat e o minciună gogonată.

Spre deosebire de alte țări europene, unde în momentul când plătești la pompă acciza pe litrul de benzină intră imediat în visteria statului, Dinu încasa sute de milioane de roni din accize, le ținea în cont cu dobânda mare a vremii, timp de minimum două luni și abia apoi le dădea statului. Dinu a plătit la stat doar accize și impozite pe salarii, el nu a dat niciun leu pe impozitul pe profit și veți vedea că la vânzare nici România, nici Olanda, unde se găsea acționarul majoritar, nu au încasat nimic din profitul făcut prin vânzarea acțiunilor. Mai mult chiar, săracii acționari care au ținut cu dinții de acțiunile Rompetrol nu au putut să le vândă la prețul la care le-a vândut Dinu. Pe BVB, prețul acțiunilor Rompetrol a depășit rareori valoarea nominală de 1.000 de lei vechi, adică 0,1 roni. Toate acestea le-am pus pe masă într-o emisiune memorabilă de la Realitatea TV, cu Dinu și Dan Ioan Popescu, emisiune moderată de Adrian Ursu, care nu știa cum să nu mă lase să vorbesc. Aveam deja mare experiență cu dezbaterile televizate și am reușit să spun tot și să domin total discuția. Adrian Ursu a primit apoi mari reproșuri pentru că a avut ideea nefericită să mă invite și pe mine. Eram în 2009 și devenisem deja un *guru*, prevăzusem criza, câștigasem milioane pe scăderea de pe Wall Street și mulți mă ascultau orbește. Cum e în viață, mi-a venit și mie rândul mai târziu.

Cu Dinu m-am reconciliat abia prin 2011, pe terasa matroanei de la Snagov, acolo unde se făceau și se defăceau toate contractele sentimentale și economice dintre politicieni și oamenii de afaceri. Totul transpartinic, fără ură și insultele pe care dumneavoastră le vedeți la televizor. Pentru că, da, politicienii și toți cei din Sistem sunt prieteni. Au un singur interes: banul. Lăcomia însă le-a jucat tuturor feste, chiar și mie. Tendința românilor care ajung să guste din mierea

Puterii de a-și pune țiitoarele în funcții și poziții importante în stat nu datează de azi și nici din perioada postdecembristă. Datează de peste un secol. Camarila regală a lui Carol al doilea nu ar fi avut același farmec dacă nu ar fi gravitat în jurul unei femei. „Duduia“, cum era numită Elena Lupescu, amanta oficială a Regelui, a reprezentat unul dintre factorii importanți de decizie ai perioadei dictaturii regale. În jurul ei s-au țesut nu numai bârfe și povești, dar, din nefericire, multe dintre gafele anilor ’30 și mai ales multe dintre afacerile oneroase ale politicienilor interbelici. După instaurarea Puterii populare, deși vecinii de la Răsărit nu au avut niciodată un personaj feminin în vâltoarea evenimentelor politice, noi, românii, am reușit și în acele vremuri să creăm femeia comunistă, chiar de la început. După ce Ana Pauker a terorizat anii ’50, spre sfârșitul epocii Ceaușescu, rolul Elenei Ceaușescu devenise mult mai important decât idealul de comunism și aproape totul gravita în jurul ei. „Odioasa sa soție“, instalată în celebrul Cabinet 2, a reușit să producă mai multe nenorociri, prin deciziile ei instinctive și aleatorii, decât toată guvernarea Dej. După decembrie ’89, rolul țiitoarelor în politică a fost puternic estompat de greaua moștenire lăsată de Elena Ceaușescu, dar odată cu trecerea timpului noi țiitoare și-au făcut apariția pe scena politică și nu s-au lăsat cu nimic mai prejos decât predecesoarele lor. Apariția și mai ales promovarea lor pe scena politică nu e însă urmarea unui context de împrejurări și nu e deloc fortuită. Există un algoritm bine pus la punct, făcut chiar profesionist, care plasează aceste femei dornice de mărire și al căror tupeu dă pe dinafară în vârtejul Puterii și în conul de influență al unui politician. Slăbiciunea românilor pentru femei și dispoziția lor de a se revanșa promovându-le este foarte bine exploatată. Matroana de la Snagov este un bun exemplu pentru a argumenta că nimeni nu ajunge

aleatoriu într-un anumit pat și mai apoi într-o anumită funcție.

43. Cloșca cu pui de aur

„În fața
lăcomiei,
întreaga lume
este prea mică.“
(Seneca)

2011: Omnilogic și Siveco înjură continuu la Băsescu și sunt speriați de unul Ghiță din IT. Ghiță nu contează, nu se știe bine cine e. În acordarea contractelor de sute de milioane cu statul român contează doar Omnilogic și Siveco. De ce sunt speriați? În spatele Omnilogic și Siveco se află eminența cenușie, domnul profesor Măgureanu. E cumva o luptă între vechea gardă și garda nouă? S-a creat în ultimii ani o legendă: românii sunt cei mai buni IT-iști și cei mai buni hackeri. Legenda nu e deloc departe de adevăr. Tineri talentați scriu coduri inteligente și le scriu și foarte ieftin. Acești copii entuziaști aveau însă doar două șanse în viață: să emigreze la Redmond (sediul Microsoft) sau în Silicon Valley sau, pur și simplu, să-și încerce șansa într-o multinațională prezentă în țară. Foarte multe idei geniale se pierd din cauza lipsei a ceea ce se numeste „arhitect de proiect“. De la idee și până la punerea ei în practică, nu e suficient să știi să scrii coduri, este nevoie de un vizionar pragmatic, care să transforme liniile tale de cod într-un produs râvnit de piață. Piața de IT din alte țări s-a dezvoltat bazându-se pe câțiva scriitori de coduri geniali, cum a fost și cazul Zuckerberg, susținuti de finanțatori inteligenți care au furnizat geniului nu numai resursele financiare, ci mai ales arhitecți de proiect de mare succes. Toate multinaționalele importante din domeniul software-ului și hardware-ului au apărut peste

noapte în București. La început, au venit cu produse gata făcute, apoi au început să le producă local, realizând potențialul „minitehnicușilor“ români. Problema era însă că toate marile proiecte din domeniul informaticii erau ale statului. Iar cu statul român, profund corupt, se lucra greu. Deși statul român era dispus să plătească prețuri peste prețurile pieței, el nu plătea la timp și totdeauna dorea un *para-ndărăt* substanțial.

La acest moment al poveștii, ar fi bine să subliniem o diferență esențială de legislație între Europa și U.S.A.. Dacă o multinațională europeană este descoperită că oferă „atenții“ substanțiale unui stat străin, ea riscă o condamnare doar pe teritoriul acelui stat. Dacă, însă, o multinațională americană oferă mită în străinătate, ea riscă grele pedepse în America. Legea americană consideră că astfel compania nu a respectat regulile concurenței loiale și, prin acțiunile ei oneroase din afară, a câștigat în competitivitate cu o altă companie americană rivală, deci trebuie pedepsită. Acest tip de legislație a făcut ca mai toate companiile americane din România, deși conștiente că nu pot pătrunde pe piață fără a cotiza la decidenții politici, să fie foarte atente, pentru a nu ajunge în fața Justiției americane. În 2012, a apărut inclusiv un ghid al mitei în afara SUA, ca toți să știe ce pot și ce nu pot face, pentru a nu ajunge să fie anchetați de SEC (reglementatorul pieței bursiere americane) sau de vreun procuror american. Legile americane sunt foarte bune, dar aplicabilitatea lor e mai mult decât crasă ipocrizie. Așa au apărut revânzătorii români de IT care participau la licitații cu produsele multinaționalelor americane. Revânzătorii nu erau altceva decât arhitecții sistemului de șpăgi, care faceau multinaționalele să-și vândă produsele cât mai bine, dar care le și protejau, în același timp, de orice acuzație de tentativă de corupție. Singurul segment care a rămas neatins de acest flagel a fost piața jocurilor,

statul nu cumpăra jocuri și, drept urmare, această nișă a rămas exclusiv în mâna privaților. Piața jocurilor a fost și este singurul loc unde românii talentați au un cuvânt de spus și unde se pot impune. Acești revânzători români erau, de fapt, și cei care câștigau cel mai mult din contractele cu statul, dar și plăteau sume enorme de bani ca *para-ndărăt*. Sistemul s-a inspirat foarte mult, la începutul anilor ’97, din sistemul deja creat în industria farmaceutică, unde deja de o bună bucată de vreme orice medicament se vinde numai prin revânzători români, multinaționalele fiind protejate de orice suspiciune de corupție.

Să analizăm un caz oarecare pentru a înțelege în detaliu cum funcționa sistemul. M.E.N. organiza o licitație pentru achiziția în școlile de stat a unei mari cantități de material informatic și soft. M.E.N. avea un buget de, să zicem, 100 de milioane de euro. De obicei, nu ministerul descoperea ce are nevoie și apoi organiza licitația, ci exact pe dos. Multinaționalele se uneau, decideau ele ce au de vânzare și apoi, în funcție de buget, propuneau M.E.N. să facă un program de achiziții. Chiar și caietele de sarcini erau scrise cuvânt cu cuvânt de viitorii participanți la licitație. La licitație participau, de obicei în prima linie, firmele etalon ale industriei IT românesti, Siveco pentru partea de soft și Omnilogic pentru cea de hard. Ele prezentau oferta și câștigau licitațiile. Pentru a nu fi acuzate, multinaționalele vindeau către consorțiul românesc care câștigase licitația produsele ce urma să fie livrate instituțiilor statului. Acestea, la rândul lor, le revindeau cu un adaos comercial semnificativ. Apărea însă prima problema. HP, Oracle sau alte multinaționale vindeau toată marfa cu banii înainte de livrare, ca la curve. Revânzătorii, chiar sprijiniți de acționarii bogați, foști membri ai Serviciilor ante și postdecembriste, nu aveau cum să facă față la sume de *cash* așa de mari. Se știe că afaceriștii

români nu vor să facă bani investind bani, ci doar cu banii altora. În plus, pentru ca după livrare statul să plătească marfa cumpărată într-un timp rezonabil, era nevoie sa fie unse substanțial rotițele Sistemului și asta nu se putea face decât cu așa-numiții „bani la pungă“, cărora nu ar fi fost indicat să li se ia urma. Aici interveneau băncile, care știau exact mersul fiecărei afaceri. Banca finanțatoare (masiv) pentru acest Sistem era Raiffeisen, prin prietenul IT-ului, Marinel Burduja (gurile rele spun că și vicepreședintele băncii, James Stewart, era agent CIA și contribuia la succesul americanilor din IT în România). Burduja fusese aruncat peste bord de ABN AMRO, după niște combinații neortodoxe. Recunosc că în 1997 am avut și eu contribuția mea directă la debarcarea lui Burduja, printr-o scrisoare pe care am trimis-o la conducerea de la Amsterdam. Banca executa o operațiune relativ cinstită, așa-zisul *factoring*. Împrumuta firmele revânzătoare, acestea plăteau furnizorii americani și apoi garantau restituirea împrumutului cu facturile pe care le emiteau către stat și pe care nu știau când le vor încasa. Dobânzile la *factoring* în România jonglau la nivelul a 17%, Burduja le putea reduce dacă își primea „felia de tort“. Statul plătea târziu, după multe rugăminți și intervenții și, mai ales, după alte ungeri de rotițe la funcționari mai mari sau mai mici. În plus, și bancherul își dorea *para-ndărătul* tot la pungă. Deși prețul pe care îl plătea statul era imens din cauza tuturor *para-ndărăturilor* și a altor cheltuieli neprevăzute, nu puteai să știi de la început cu ce vei rămâne la sfârșitul afacerii. În anii ’90, *para-ndărăturile* erau încă modeste. La începutul anilor 2000, ele au fost supuse unei inflații galopante, care a continuat până la sfârșitul lui 2008. *Para-ndărăturile* creșteau, însă, mult mai repede decât economia și, mai ales, decât resursele bugetare. Pentru a face rost de bani la pungă, la început s-au folosit *off-*

shore-uri, apoi companii mai mult sau mai puțin fantomă din țările baltice, care plăteau fără probleme facturi la alte firme-fantomă. În 2009, odată cu agravarea crizei economice în Europa, băncile și fiscurile europene au început să fie mai vigilente . Aceste scheme au continuat să funcționeze, dar cu costuri mult mai mari.

Mai exista un incident de parcurs ce dădea toate planurile peste cap. Schimbarea guvernului sau chiar a ministrului de resort în cadrul aceluiași Guvern devenise coșmarul revânzătorilor și al întregului Sistem din IT. Noul ministru nu mai recunoștea angajamentele luate de predecesorul său și dorea și el o parte din tort. Am asistat la o discuție hilară în care un manager îi spunea unui ministru nou instalat: „Dacă am muncit împreună, vom câștiga împreună, ce a fost a fost, haideți să muncim la altceva și câștigăm, dar la ce nu ați participat nu vă opuneți!“ A asocia verbul „a munci“ în cazul de față pare o blasfemie. Și, totuși, ei erau mereu convinși că muncesc. Toate schemele acestea erau create de un român extrem de inteligent, *low profile*, fost manager prin mai toate multinaționalele americane de mare anvergură și care beneficia și de faptul că era rudă prin alianță cu familia Președintelui Bush. Cum lăcomia crescuse enorm în rândul revânzătorilor și al politicienilor, arhitectul nostru șef a trebuit să-i calmeze deseori și, mai ales, să le explice că trebuie să se ocupe mai mult de imaginea lor. Astfel, s-a creat un buget imens de publicitate coordonat tot de arhitectul nostru șef, pe care o să-l botezăm Octavian. Octavian devenise atât de puternic, încât, într-o zi, într-o cafenea din Dorobanți, pentru a-mi demonstra puterea lui în Media, a vrut să scoată dintr-un *talk-show* pe însuși moderatorul emisiunii. Așa, de amuzament, și doar cu un simplu SMS. Moderatorul, redactor-șef al unui cotidian național important, părea în ochii mei destul de onest, aproape incoruptibil.

Nici miniștrii nu erau la fel. Cei de la PSD erau mult mai cooperanți, dar și mult mai ascultători, ceilalți erau mai lacomi și mai infatuați, asumându-și uneori riscuri inutile. Aerele de grandomanie ale managerilor români au mers până acolo, că unul și-a permis contra 300.000 de dolari să-l aducă pe Bill Clinton la București într-o vizită privată. Până și la această vizită, prețul a fost umflat de aproape trei ori. Conferințele lui Clinton, după ce nu a mai fost Președinte, costau 100.000, am aflat prețul întâmplător, la un forum la Davos.

Cu timpul, multinaționalele, invidioase pe profiturile uriașe ale revânzătorilor, și-au dorit și ele un câștig personal. Nu pentru companie, ci pentru managerii de la București. Fiecare CEO, român sau străin, nu putea să nu jinduiască la sumele mari de bani la pungă care se învârteau în piața IT-ului. Ca să participe la împărțire, au început să fie mai permisivi și au început să acorde credite furnizorilor pentru a veni în întâmpinarea enormei lipse de *cash* a revânzătorilor. Așa a ajuns Intel să investească, împreună cu un fond de investiții polonez, în capitalul Siveco și așa s-au recapitalizat atât Siveco, cât și Omnilogic. Căsătoria dintre Intel și Siveco a fost o mită pe care a făcut-o pe față, în casă, Siveco, ca să se creadă soție cu drepturi depline. Am încercat cotarea Siveco sau Omnilogic la Bursă, ar fi fost mai ușor să atragă capital, mai ales că rezultatele financiare păreau excelente. M-au refuzat. Era și logic. Nu puteau să scoată spre analiza publicului larg bilanțurile și mișcările financiare pentru că s-ar fi descoperit ușor cum făceau rost de atât de necesarii bani la pungă. Irina Socol, deși a refuzat listarea, a investit la sfatul meu în acțiunile Bursei din Sibiu, e drept, în mare parte cu banii pe care i-am câștigat eu pe piețele occidentale. Când s-a vehiculat atragerea lui Daniel Dăianu în CA-ul Sibex, Irina era cel mai mare susținător al economistului cu limba de lemn. Am încercat la

acea vreme să fac un soft de arbitraj cu firma Siveco și, după ce am primit la Sibiu o echipă de softiști, am înțeles că ei nu sunt interesați decât în contracte mari cu statul, acolo unde nu contează calitatea produselor livrate. Eu aveam nevoie de un soft bun la Sibiu, nu de un *para-ndărăt,* că doar nu îmi furam singur căciula. Ca fapt divers, ar trebui să povestesc o discuție hilară avută la masă cu cei doi corifei ai softului de la Siveco. Aveam nevoie să înscriem un cerc într-un triunghi și, spre mirarea mea, tânărul softist prezentat ca șef de promoție îmi spune: „Nu avem cum, pentru că sunt o infinitate“. Eu îl intreb: „De ce sunt o infinitate de cercuri înscrise într-un triunghi?“ El, nonșalant, îmi desenează multe cercuri mici într-un triunghi mare. Faptul că nu știa nici măcar ce e aia „un cerc înscris într-un triunghi“ m-a determinat să abandonez orice discuție cu Siveco, chiar de a doua zi.

Sistemul era atât de infestat, încât și dacă ai fi vrut să fii cinstit nu aveai cum. La Ministerul Justiției, ministrul Predoiu, pentru a nu fi acuzat de nimic, delegase achizițiile unui secretar de stat și altor persoane din minister. Aceștia au făcut un contract cu marii mahări din IT, umflând și mai mult prețurile decât în cazul în care ministrul s-ar fi implicat. Predoiu nu a înțeles că, dacă mâine acei decidenți vor fi implicați în acte de corupție, inevitabil vor atrage și persoana ministrului. El avea conștiința curată, dar tribunalele nu pot să-ți scaneze conștiința și nici nu au vreun interes s-o facă. Dacă s-ar dori să se schimbe ceva, ar trebui ca miniștrii să organizeze licitații doar când au fondurile disponibile și să fie scoși din peisaj acești revânzători de hard și soft. Cu timpul, continuându-și ascensiunea, Siveco a început să dezvolte produse *in house* și au început să cumpere oameni direct. Dacă analizați, foarte mulți decidenți de la M.E.N., după ce au fost debarcați din conducerea ministerului din cauza schimbării

partidelor sau coaliţiilor de guvernământ, au ajuns în proporţie de aproape 90%, angajaţi Siveco. Numai eu am doi colegi de facultate (Radu Jugureanu şi Cristian Alexandrescu), foşti inspectori şi funcţionari în M.E.N., actualmente angajaţi la Siveco în celebrul, de-acum, departament de *e-learning*. Irina Socol era atât de disperată de imaginea firmei şi de a ei personal, încât mi-a dat publicitate la HotNews, deşi i-am spus din start că nu mă amestec în politica editorială şi că nu voi încerca să opresc vreun articol care o atacă, ba chiar s-ar putea să scriu şi eu vreunul dacă voi considera de cuviinţă. Ce bine că am înregistrat acea convorbire în care o refuz direct. De fapt, aşa am cunoscut-o, trimisă de arhitectul-şef pentru a discuta nu de Bursă şi de soft, ci de cum se poate peria imaginea Siveco în paginile HotNews. Precizez că nu ştiu ce s-a mai întâmplat după 2012.

Spre sfârşitul anului 2011, lucrurile au început să se strice pentru Siveco şi Omnilogic. După formarea USL-ului, cum mirosea puternic a schimbare, pe piaţă a apărut un concurent nou, tânăr şi înfometat. Sebastian Ghiţă devenise peste noapte spaima IT-ului şi a Sistemului deja creat. Era inamicul public numărul unu şi toţi din piaţa de IT, vechii jucători, îi doreau falimentul. Era deja o luptă aprigă între garda veche a Securităţii şi garda nouă. Odată cu instalarea la 1 mai 2012 a Guvernului USL, era deja evident cine câştigase lupta. Bătrânii au fost imediat părăsiţi de multinaţionale, Intel ieşind în grabă din acţionariatul Siveco. Dacă multinaţionalele începuseră să fie mai generoase şi să acorde şi credite-furnizor veşnicilor câştigători de licitaţii, după 1 mai acestea au dispărut brusc. Arhitectul-şef s-a retras şi el în umbră şi problemele celor două mari companii au început să ia amploare. Cum nevoia de bani la punga era continuă, nu e de mirare că s-a apelat la lumea interlopă. Oare cine

ar fi putut fi cel mai bun furnizor de *cash*, dacă nu interlopii? Cine astăzi o critică pe Irina că a ajuns pe mâna romilor din Sintești trebuie, mai întâi, să analizeze că în acea lume pungile trebuiau livrate la timp. În disperare de cauză, se ajunge ușor pradă Mafiei. Odată intrat în Sistem, nu mai poți ieși când vrei tu și mereu vei avea vechi datorii de onorat. Dacă se dorește o curățenie generală, ar trebui să se urmărească traseul banilor din ’97 până în ziua de azi și ar trebui ca toate multinaționalele care au contribuit la dezvoltarea Sistemului să ajungă în ancheta SEC. Este suficient ca procurorii români de la DNA să blocheze tranzacționarea la Bursă a unei singure acțiuni de top din IT-ul american și abia atunci va începe caruselul declarațiilor și dezvăluirilor. La italieni, Mafia a fost îngenuncheată cu ajutorul celebrilor *pentito*, pocăiții din Sistem. La noi, până când DNA-ul nu va fi capabil să negocieze paza și protecția martorilor, ba chiar și achitarea lor, putregaiul va fi scos și rebăgat sub preș, într-o mișcare perpetuă, cu iz mioritic.

44. Sinapsele corupției

„Tot ceea ce
auzim este o
opinie, și nu un
fapt.Tot ceea ce
vedem este o
perspectivă, și
nu adevărul.“
(Marcus Aurelius)

Nu știu dacă de aici, din munți, aș putea privi mai distant și mai realist brambureala dâmbovițeană, dar știu cu siguranță că pot discerne câteva adevăruri și câteva intoxicări livrate populației în ultima săptămână. Am cunoscut personal toate personajele pe care le voi analiza și cunosc câteva detalii din afacerile care inflamează presa și mai ales publicul de acasă. Ce au în comun actorii ultimei săptămâni? În primul rând, un bagaj cultural precar. Vorbesc mult, acționează haotic, fără finețurile unui plan bine gândit. Lucrurile au luat-o razna și fiecare aruncă și împroașcă cu ce are la îndemână fără a aprecia unde lovește, cum lovește și mai ales dacă o lovitură reușită îi poate fi și benefică.

Nu cred că mai există vreun cetățean cu scaun la cap care să creadă că există vreo instituție a statului neatinsă de corupție. De la Parlament, Președinție, Justiție, Servicii, Presă, Biserică sau Armată și până la cel mai mai mic organism statal de reglementare sau verificare, peste tot există metastaze, mai mici sau mai mari, ale cancerului corupției care se tot dezvoltă de 25 de ani sub privirile noastre, cu îngăduința noastră și, mai ales, în fața resemnării noastre. Amatorii teoriei conspirației, nu puțini la număr, vor spune că exact

asta se dorește, haos. Din haos nu se poate ieși decât cu o dictatură sau cu o nouă Putere, marionetă a unei Puteri străine. Eu cred însă contrariul, acest haos ne caracterizează, îl gustăm cu plăcere și l-am creat cu plăcere. Fiecare dintre noi își poate azi revărsa ura pe oricine. Putem urî cu plăcere și în voie orice politician, orice om de afaceri, orice Putere străină aliată sau nu, toți suntem fericiți că am avut dreptate și toți spunem cu mândrie amicilor: „Ți-am spus eu! Și ăsta era corupt!“. Scandalul e prea mare și nimeni nu vrea să analizeze situația creată fără ranchiună și fără *parti-pris*-uri. Avem sute, mii de corupți și corupători, evident că toți au o vină profundă în scufundarea României în mocirla din ultimii 25 de ani, dar nimeni, absolut nimeni până acum, nu vrea să analizeze sinapsele acestei corupții generalizate. Umil, foarte umil, fără a crede că dețin suficiente informații pentru a contura perfect adevărata stare de lucruri din societatea românească, voi încerca să fac o analiză a sinapselor și a neuronilor cei mai importanți din fenomenul comisioanelor și al *para-ndărăturilor* în afacerile cu statul.

După 1990, am asistat la un *boom* al economiei de piață prin nașterea a zeci de mii de afaceri private. Din păcate, selecția naturală nu a funcționat corect pentru că singurele societăți care au reușit să prospere și să crească, uneori disproporționat într-o așa scurtă perioadă, au fost doar acelea care au beneficiat de contracte cu statul. Până și cei care au avut succes în afaceri private cu privați jinduiau la o mică afacere cu statul. Cu statul nu puteai să pierzi, riscul era zero, statul pierdea mereu și asta făcea diferența. Într-o discuție cu Florin Talpeș, CEO-ul de la Softwin, care reușise să-și vândă cu succes produsul BitDifender atât la noi, cât și în străinătate, am fost surprins de regretul și disperarea sa că nu reușește să câștige nicio licitație cu statul în IT, pentru că Siveco, Omnilogic și HP iau tot și nu lasă nici

măcar câteva firimituri. Cum decidenții de la aceste trei mari entități din IT îmi erau clienți, ba chiar unul mi-a fost acționar la WBS, am întrebat cu curiozitate de ce nu îi lasă și pe ceilalți să culeagă firimiturile de la masa bogaților, erau multe contracte de câteva milioane, ei erau atrași mai ales de cele ce depășeau 100 de milioane. Răspunsul a fost pe cât de simplu, pe atât de logic. Puterea politică, odată ce își perfecționa un canal de fraudat statul și de încasat ușor comisioane și *para-ndărături*, nu mai voia și alți jucători în ecuație, așa că, inevitabil, chiar și la contracte de sute de mii, se ducea la același consorțiu, unde sinapsele funcționau perfect, și îl ruga, îl implora să accepte și un contract mic.

Sinapsele au fost create profesionist și unse cu atenție în perioada 2000-2004. Aceasta este și logica pentru care Năstase a fost atât de apreciat de mediul de afaceri. Totul era de dinainte stabilit și Sistemul funcționa perfect. O să vă explic cum funcționa în IT și metalurgie, pentru că de acolo am cele mai multe informații. Să presupunem că Ministerul Educației vrea să-și doteze școlile cu hard și soft într-un program agreat unanim, și de beneficiar, și de furnizori. Ministerul Educației stabilește bugetul, atât, doar cifra ce va fi cheltuită. Cu această cifră în mână, liderul consorțiului, de obicei un executiv de la o multinațională americană, în cazul nostru rudă prin alianță cu Președintele Bush Jr., face caietele de sarcini. Este esențial ca tot cei ce vor câștiga licitația să facă și caietele de sarcini. Ei vor hotărî de ce are nevoie școala românească, evident în funcție de ce au ei de vânzare, adică materialele nevandabile, uzate moral, resturile din producțiile mai vechi. În plus, caietele de sarcini trebuie să aibă niște cerințe imposibil de îndeplinit de concurență, adică de alte multinaționale care ar dori să le strice afacerile. Numai că statul român e un prost platnic, el plătește târziu și există riscuri de devalorizare,

multinaționalele nu acceptă așa ceva, ele vând cu banii înainte, ca la curve. Vă rog sa-mi scuzați comparația, dar sunt convins că politicienii care aprobau aceste achiziții se încadrează perfect în această descriere. Deci, odată hotărât cine va câștiga licitația, rămâne de aranjat consorțiul câștigător și circulația banilor. Multinaționala americană îi vinde lui Omnilogic partea de hard cu credit furnizor și *cash*. Omnilogic, cum nu are *cash*, se duce la M. Burduja, la Raiffeisen, și ia un credit în baza contractului câștigat cu statul sau, dacă suma este prea mare, se poate apela la *factoring*-ul de 20% oferit cu generozitate de Standard Chartered (Ericsson prefera *factoring*-ul). Softul e preluat de Siveco, veriga slabă, Siveco nefiind capabilă să plătească cu ușurință *para-ndărătul*. În același consorțiu câștigător, mai intră o firmă europeană, de obicei din țările baltice, care acordă consultanță și alte prostii, dar care are rolul cel mai important, acela de a plăti *para-ndărăturile* și comisioanele aferente. Firma baltică transferă tot ceea ce primește, minus un comision infim, pe conturile private și cifrate ale managerilor de la firmele din consorțiu, de obicei în Austria și Elveția (moda Dubaiului a apărut mult mai târziu, iar moda cipriotă s-a dovedit falimentară după „naționalizarea“ conturilor din insulă). Politicienii, în perioada 2000-2004, aveau taxă de 10%, dar doreau doar bani la pungă. După câștigarea licitației și livrarea mărfurilor, statul plătind greu, anumiți decidenți trebuiau unși pentru „a da drumul la bani“, cum se spunea în jargon. Deci, dintr-o licitație de 100 de milioane, 10 rămâneau la factorul politic, iar marfa achiziționată nu costa mai mult de 50 și era și depășită moral. În schimb, contractele din IT aveau avantajul că mai creau ceva plusvaloare pentru actorii principali, că doar existau consumabile la hard și licențele de la soft… Un exemplu elocvent este că, deși Softwin era

distribuitorul de licențe Microsoft, el nu apuca niciodată să dea licențe și la stat. Logic, erau prea ieftine și aveau *discount* prea mare.

Exista însă un pericol în anii 2000: presa. Năstase o adusese la tăcere, dar și multinaționalele și consorțiul au contribuit din belșug la acea stare de fapt. Dacă în 2004, la schimbarea Puterii, presa a avut un moment de respiro și se credea că va începe din nou să latre ca la începutul anilor ’90, consorțiul a cheltuit imense bugete publicitare, cu precădere în presa prietenă. Întâi, au bătut palma cu mogulii, dar și așa tot mai rămâneau niște ziariști „duși cu capul“, care aveau chef de anchete și *scoop*[19]-uri. Firmele din IT au început atunci să plătească salarii direct ziariștilor, de obicei celor influenți. Eram într-un bar bucureștean cu șeful unei mulținaționale americane din IT și la televizor era o emisiune cu Dan Turturică, de la România Liberă. Pentru a-mi demonstra ce putere are asupra ziaristului, i-a dat un SMS și l-a scos din emisiune, așa de amorul artei, pentru a-mi demonstra mie și celor din jur că l-a cumpărat deja. La fel a procedat și Vântu când își freca, de față cu mine și Mircea Dinescu, mâinile la crearea ziarului „Gândul“.

La sfârșitul lui 2004, afacerile mergeau unse, sinapsele erau la intensitate maximă, neuronii actorilor nu mai gândeau, erau deja pe regim de rutină. Exista însă o hibă imensă în acest Sistem, hibă ce provenea din lăcomia lui Năstase, care nu împărțea și care nici nu-i lăsa pe cei mai mici să ciupească și ei ceva. Furnizorii nu vorbeau decât cu persoane de la minister, secretar de stat în sus, iar toți inspectorii școlari, plus celelalte cadre din teritoriu, se uitau la ce marfă achiziționează, la ce prețuri, fără să poată beneficia de vreun șfanț, ba mai mult, erau și obligați să semneze la ordin orice matrapazlâc. Revolta sfințișorilor PDSR din teritoriu s-a simțit greu la alegeri, unde favoritul Năstase a pierdut cu brio.

O să mă întrebați ce făceau Justiția și Serviciile. Evident, făceau afaceri. Dacă veți analiza acționariatul Siveco și Omnilogic trecând prin câteva societăți austriece și baltice și prin câțiva acționari de la Viena, veți afla că sinapsa acționarului majoritar ajunge tot în România, la ofițerii din Serviciile lui Măgureanu, retrași în afaceri cu IT în 1996. De multe ori, când unii politicieni, chiar de la PDSR, erau înspăimântați de jaful ce se punea la cale și refuzau să semneze sau să publice caietele de sarcini făcute de consorțiu, băieții retrași din Servicii interveneau direct șantajând politicienii recalcitranți, dându-i pe brazdă. Pentru a nu mai avea astfel de sincope, s-a inventat șpaga anticipată, fără obiect. La un moment dat, în plină criză, când apăruseră niște zvonuri că cineva se gândește să-mi ofere postul de la Finanțe, înainte cu mult de a primi vreo propunere sau măcar vreo sugestie, consorțiul a venit și mi-a propus să-mi dea un milion pe cont, anticipat pentru serviciile viitoare. Ideea era să ai deja șpagă pe cont când ajungi ministru, astfel încât să o treci de la început în declarația de avere și să nu ai probleme s-o justifici apoi. Cum am refuzat șpaga anticipată, nici ministru nu am mai ajuns. Singura propunere a venit de la Radu Dimofte în 2012, când se făcea Guvernul M.R.U.. Am refuzat direct și astfel mi-a spus fără jenă ca o să-l pună pe Drăgoi, ceea ce s-a și întâmplat. Gândind retroactiv, este evident că Radu avea putere la acea vreme. Îl sprijinea pe Băsescu, era ofițer acoperit S.I.E., ba chiar și fost D.I.E., iar M.R.U. venea din fruntea S.I.E. și avea nevoie de oameni din Sistem.

Alegerea lui Băsescu nu a deranjat pe nimeni inițial. Se credea că totul va merge la fel. Gabi Marin și alți lideri din consorțiu se duseseră să pupe papucul noului sultan crezând că totul va continua pe aceleași sinapse, doar neuronii vor fi alții. În plus, în perioada 2000-2004 Opoziția a

primit și ea câteva fărâme și atenții, pentru că nu se știe ce îți aduce viitorul. Îmi aduc perfect aminte că, după întâlnirea cu noii aleși, visau deja la aceiași cai mari, fuseseră liniștiți și luaseră girul Noii Puteri. Cel puțin așa credeau atunci. Afaceriștii români duseseră ipocrizia și curvăsăria morală la paroxism, dar au avut surpriza ca Băsescu să-i depășească cu mult și chiar din prima clipă. Una li s-a spus în față și alta au primit. Ba chiar au început să fie hăituiți. În 2007, la referendumul de demitere erau deja toți în tabăra adversă Președintelui și aveau o ură profundă pe el și pe țiitoarele sale. Când Udrea afirmă azi că nu l-a cunoscut pe Gabi Marin, este perfect adevărat. Cel puțin până în 2012, când am plecat eu, tot sectorul din IT o înjura cu spume. Sunt convins că Udrea împroașcă și cu adevăruri și cu invenții, dar de această afirmație sunt absolut sigur. În guvernarea Tăriceanu, afacerile au mers la fel de bine, ba chiar mult mai bine decât pe vremea lui Năstase, pentru că acum eram în plin *boom* economic și erau bani prea mulți la Guvern, risipa era de-a dreptul fără limite. Ca să vă dau un exemplu, președintele Asociației Orbilor s-a dus la Vosganian să-i ceară 100.000 și Vosganian, generos, cu casa plină, i-a dat 1 milion. La doar câteva luni încheia anul 2008 cu un deficit bugetar imens. La fel, în campania pentru legislative, în 2008, când Predoiu candida la Buzău și s-a dus la Tăriceanu să se plângă că nu ia bani, acesta i-a răspuns: „Păi nu ai penitenciarele, cum nu ai bani?“. Cum Predoiu nu a luat niciun ban șpagă, a pierdut alegerile contra contracandidatului PSD Ghiveciu, care le-a dat pături oamenilor și l-au votat. Predoiu are însă marea vină că a delegat sectorul Achiziții și, drept urmare, Alina Bica în mandatul Boc a putut să facă ce dorea. De fapt, Predoiu era doar reprezentativ, îl reprezenta pe Băsescu și în rest se făcea că plouă.

Lumea IT-ului a fost însă profund zdruncinată în timpul guvernării Boc. Ăștia erau total dezorganizați, erau flămânzi, mult mai lacomi decât cei de dinainte și erau foarte mulți decidenți. Când Gabi Marin s-a dus la Gabi Sandu, primul șoc a fost că i s-a cerut să dea tribut și pentru afacerile în derulare făcute cu fostul ministru Nica. Marin era profund revoltat și i-a spus noului ministru PDL: „Înțeleg să împărțim ce muncim împreună, dar ce am muncit cu alții rămâne așa!“. „Munca“ însemna aranjarea licitațiilor, fixarea sinapselor și împărțirea prăzii. Evident că s-a iscat un scandal monstru între Gabi Marin și Gabi Sandu. Aici a apărut mediatorul-șef, Bogdan Chirieac. Când afacerile au luat o amploare și mai mare, a apărut Niro, care de fapt i-a împăcat pe toți contra unui comision. Pentru a înțelege cum a ajuns Dorin Cocoș în afacerile cu IT, deși săracul nu cred că știa ceva despre calculatoare, trebuie să ne întoarcem în anii 2000-2004, când la Restaurantul Trei Cocoși din Parcul Herăstrău se puneau la cale toate sinapsele corupției. Clienți nelipsiți erau Chirieac, Miki Șpagă zis Bebiță și „elvețianul“ Marius Opran. Ultimul, mult mai discret și circumspect văzând că Dorin Cocoș (botezat și Gorgorin) începuse nu doar să servească la masă, dar și să facă uneori cărțile.

Să analizăm sinapsele una câte una, cu argumente și detalii.

Sinapsele care pleacă de la Bogdan Chirieac spre PSD. Chirieac e nașul de cununie al lui Roibu jr., fiul lui Roibu Aristide, trezorierul PDSR în 2000. Chirieac devine un pion important după campania din 2000, făcând legătura între multinaționale și partide. Chirieac achiziționează de la Adrian Lustig, soțul Eugeniei Vodă, un apartament lângă Piața Charles de Gaulle. Toni Petrescu, manager la Ericsson, achiziționează și el un apartament în același bloc, tot de la Lustig. Chirieac nu are banii necesari și Petrescu îi

plătește lui Lustig și apartamentul său. Chirieac primește de la mine gratis 5% din WBS Holding pentru a face lobby. Chirieac primește de la Ericsson aproximativ 1,5 milioane de dolari pentru a-i distribui în campanie. Chirieac dă cea mai mare parte la PDSR, dar nu uită de Stolojan și Mugur Isărescu, deși știe că nu au șanse în fața Bunicuței în campanie. Doar Vadim nu primește nimic. Adrian Vasilescu primește banii pentru campania lui Isărescu, deși nici el nu crede în succesul acestuia. Chirieac îi dă 75.000 de dolari lui Vasilescu de la Angelo Gruttaduaria, proprietarul Ductil, la Angelo în casă, pe str. Episcopiei și în același timp pregătește cu Miki Șpagă achiziționarea de către sicilian a Siderca Călărași. Chirieac vrea să facă televiziune, emisiunea „ProVest“ la ProTv. Adrian Sârbu îi cere să vândă emisiunea înainte de a fi produsă. Sârbu îmi vinde mie emisiunea, 10 ediții, contra 30.000 de dolari, urmând să împart cu el, după ce îmi voi recupera cei 30 de mii, jumi-juma profitul realizat din publicitate, dar doar eu trebuie să caut publicitate. Reușesc să vând publicitate la Ductil Steel, Sanofi și Aventis de peste 60.000 de dolari. Sârbu încasează cei 60k, dar uită să-mi mai dea vreun ban. Țeapă! Mă duc la Londra și, întâmplător, la o cină în casă la Charles Franck, Președintele de atunci la EBRD, o găsesc invitată pe Janine. Deschid discuția despre Sârbu și îl fac țepar și neserios. EBRD tocmai dorea să împrumute pe CME cu mulți bani. Pentru a nu-și pierde imaginea pe piața londoneză, Adrian Sârbu îmi plătește a doua zi toți cei 60k din afacerea „ProVest“, motivând întârzierea prin faptul că Chirieac i-a cerut prea mulți bani șpagă și nu mai avea de unde. Evident că nu îi cred poveștile. Chirieac are ca invitați la „ProVest“ redacția Europei Libere. Finanțez emisiunea, dar Chirieac se ia de ei și începe să-i facă voalat securiști. Aici am primul dubiu. Chirieac îi pasează contractele de la firmele

farmaceutice lui Val Vîlcu, care începe să le șantajeze. Dan Ivan, CEO Sanofi Aventis, poate povesti cu lux de amănunte aceste șantaje.

La Restaurantul Trei Cocoși îl cunosc pe Dorin Cocoș, Gorgorin, și, pentru prima oară, pe Elena Udrea. Gorgorin tocmai divorțase și ne prezintă ultima achiziție. Udrea, în tricou mulat și blugi strâmți, părea scoasă din Discoteca Herăstrău, care era la doi pași de restaurant. Toți de la masă fac mișto, eu le spun că fata are tupeu și o să facă un drum lung și de succes, nici măcar Gorgorin nu îmi dă dreptate. O s-o reîntâlnesc pe Udrea după mulți ani într-un avion de Viena, unde am stat alături, culmea, la economic. Chirieac scrie contra fraților Micula. Unul dintre ei vine la masă, îi oferă un plic cu 10.000 de dolari și apoi Chiriac sună la redacție, la Lelia Munteanu: „Oprește atacurile contra fraților „Suc“, dar dă-le drumul peste o lună și o să dau vina pe C.T.P., că el e de vină, și mai luăm ceva de la ei.“

Anul 2000, mărire de capital la WBS, Clubul Diplomaților, printre acționari Terruzzi – CEO la Exxon România, Gruttadauria – patron la Ductil, frații Filă, J. Connors – CFO la Microsoft. Chirieac îl aduce pe Isărescu, Prim-Ministru la acea vreme, întâlnirea e fructuoasă, străinii sunt toți dornici de investiții în România, mulți le-au și făcut, păcat că Isărescu va fi înlocuit cu Năstase. Chirieac îmi spune că Isărescu și Vasilescu vor 5% din firmă, îi dau cadou și apoi aflu că era o minciună, săracii nu ceruseră nimic, era invenția lui Chirieac. Gabi Marin de la Omnilogic își dă copilul la liceu în Elveția, doar pentru ultimii doi ani. Gabi Marin îi sugerează lui Năstase același liceu și așa Mihnea ajunge elev aici în 2007. Năstase îl aduce împreună cu Mihnea și pe Edy Popa, fiul patronului Eddy Spedition. Multe dintre camioanele Eddy Spedition vor conține și saci cu bani. Chirieac ajunge salariat la Omnilogic, pe contract de colaborare, așa își încasa partea lui din

șpagă. Gabi Marin își deschide cont la WBS, 500k dolari, banii sunt pe contul lui de la BSI și vând din Austria, de pe un cont cifrat, cartea de credit e pe numele fiului său, dar cu o singură notare WBS Holding. Gabi Marin își schimbă sediul, noul sediu îl face Luca Gazzaniga, arhitect elvețian, prietenul meu, în casa căruia stau actualmente cu chirie. Gabi Marin face plăți pe conturile cifrate ale familiei Năstase sau ale principelui Dimitrie Sturdza.

Văzând ce face Chirieac, îl forțez să vândă acțiunile de la WBS lui Georges Madevat, care-l plătește *cash*. Scap și de acționarii de la Ericsson și devin acționar majoritar la WBS abia în 2006. Toți străinii rămân cu mine și continuăm să facem Bursă. Intră acționar cu 10% Orest Robciuc, cumnat cu vărul lui Bush Jr., și Irina Socol de la Siveco îmi este impusă ca acționar la Sibex. Ericsson se retrage cu câștiguri foarte bune în Bursă, mai ales pe căderea din 2001 și pe creșterea acțiunilor Ericsson din 2001-2006. Apar în ecuație Cabinetul de avocatură Z.R.P. și, implicit, Cătălin Predoiu. Prin el, ajung să-l cunosc pe Dăianu și apoi pe Coldea. Dacă supraviețuiesc, o să vă termin povestea.

19↓ Instrument de colectat înghețată și de aplicat pe cornet. Figurat, cota de beneficiu. (n.a.)

45. *Marele Combinator*

L-am cunoscut personal pe Viorel Hrebenciuc abia în septembrie 2012. Cătălin Predoiu a venit cu ideea că, dacă cineva mă poate scoate din mlaștina cu probleme în care ajunsesem, doar Hrebe ar fi putut s-o facă. Mi l-a descris ca om de cuvânt, foarte puternic, dar și foarte tranșant. Realitatea, chiar de la prima întâlnire, a fost cu totul alta. Am fost de la început circumspect, nu i-am spus Marelui Sforar tot ce mi se întimplase. Nu am mințit nimic, dar am omis esențialul, adică peste 50% din poveste. Belelele mele au început odată cu referendumul pentru demiterea lui Băsescu și, la început, se legau exclusiv de poziția HotNews care susținea cu tărie teza loviturii de stat. Primisem multe telefoane de amenințare, mai ales noaptea, ca să vând cât mai repede HotNews. În caz contrar, mi se sugera că voi împărți *wireless*-ul cu Băsescu în aceeași celulă. Amenințările păreau puerile și nu am făcut prea mare caz până când au apărut telefoanele zilnice de la Dăianu, care îmi explica că nu poți fi Președintele unei Burse și acționar, și finanțator la un ziar/ site important de știri. Știam că Dăianu are idei puține și toate fixe, dar niciodată nu l-am văzut luptându-se cu atâta convingere să convingă pe cineva de ceva. Era clar că acționa la comandă, dar nu reușeam să descifrez la comanda cui. Un fost ofițer al Serviciilor îmi spusese cu mult timp înainte că orice politician și om de afaceri din Sistem, de la noi, are un buton la care răspunde la comenzi fără să pună întrebări. Orice politician, de la Președinte până la cel mai neînsemnat parlamentar. Mi-a și dovedit asta, apăsând pe butoanele care se aflau în posesia lui. Îmi explica, de fapt, că nu merită să abordezi un

politician pentru o problemă, cel mai bine e să te duci direct la „butonul“ său. Cu „butonul“, se putea discuta mult mai destins și mai direct, fără ipocrizie. În cazul de față, nu știam cine era butonul lui Băianu și de ce era atât de disperat să mă convingă să vând HotNews.

Pentru a înțelege mai bine contextul în care s-a desfășurat prima mea discuție cu Hrebenciuc, ar trebui să vă povestesc mai întâi cu ce mă ocupam efectiv la acea vreme. Eu eram Președintele Bursei din Sibiu (Sibex), iar fosta mea firmă de brokeraj, WBS România, era cel mai important jucător, fiind *market-maker* pe toate produsele listate la Sibex. A fi *market-maker* înseamnă a fi mereu în piață, și cu cererea, și cu oferta, la fiecare produs listat, adică WBS era mereu cea mai bună ofertă la cumpărare și, simultan, și la vânzare. Nimeni nu putea să intre între cele două cotații, era obligat sau să cumpere de la WBS, sau să vândă lui WBS. Făcusem o statistică pe termen foarte lung și ajunsesem la concluzia că într-o zi de Bursă, dacă consideram toți participanții la tranzacții și analizam cine a câștigat și cine a pierdut efectiv în acea zi, în 99% din cazuri pierzătorii pierdeau mai mult decât reușeau să câștige câștigătorii. Deci, oricine ar fi făcut ce făcea WBS, la sfârșitul zilei ar fi avut un câștig, uneori mic, alteori mare, dar aproape sigur un câștig. Problema apărea la sfârșitul zilei, când evident cantitățile cumpărate nu erau egale cu cantitățile vândute. Atunci, WBS Holding le echilibra perfect, închizând surplusul la CME la Chicago. La sfârșitul fiecărui trimestru, se ajugea la scadență în același timp și la același preț și se putea colecta câștigul din acest arbitraj un pic atipic. Pe perioada unui trimestru, din cauza mișcărilor pieței, era evident că ori la Sibiu, ori la Chicago, se pierdea exact suma care se câștiga în cealaltă parte, pozițiile fiind perfect inverse. Pentru a echilibra *cash*-ul necesar, se făceau transferuri de bani dintr-o parte în cealaltă. Dacă analizez

retroactiv transferurile de bani de-a lungul a patru ani de arbitraj, îmi dau seama că cele mai multe au fost de la Sibex la Chicago și, deci, ar fi fost mai bine să nu închid pozițiile, pentru că la Sibiu românii, până la urmă, se curățau singuri, iremediabil. Cum se juca cu *leverage*, românii deschideau poziții prea mari și, deseori, deși ar fi câștigat până la urmă, erau obligați să închidă din lipsă de *cash*. Toate aceste închideri forțate erau în pierdere și măreau și volumul tranzacțiilor. Dar, *hélas*, nu aș fi putut să iau atâta risc asupra mea. Pentru a distruge acest sistem, exista o singură soluție: să fiu împiedicat să transfer bani de la Sibiu în afara țării. Când mi-au blocat conturile pentru 10 zile, eram la câteva săptămâni de o fuziune cu Bursa din Londra. Dacă ajungeam să am toate conturile în același loc, problema de *margin call* nu s-ar mai fi pus și riscul de a pierde ar fi devenit zero. Aș fi devenit prea periculos. Au acționat la timp și cu multă știință. Nu trebuie niciodată să-ți subestimezi dușmanul.

După ce mi-au blocat conturile și am fost lichidat pe WBS Holding pierzând tot, Cătălin Predoiu s-a oferit să mă ajute ducându-mă la Hrebe. „Marele Combinator“ ar fi urmat să calmeze conjurația de la Sibex condusă de Dimofte și de cele trei SIF-uri acționare la Sibiu și să-mi găsească și *cash*-ul necesar pentru a putea să mă refac în timp, continuând același arbitraj. Am crezut ceea ce mi-a promis și am promis la rândul meu să mă retrag din funcțiile de conducere de la Bursa din Sibiu, lăsându-le loc lui Predoiu și Dăianu. Scopul ascuns al lui Hrebe era să-și plaseze fiul în lumea financiară. Astăzi e în CA la SIF 2 la Bacău, la Cioacea, dar ar fi fost mult mai prestigioasă funcția de Președinte de Bursă la doar 20 de ani. Am apreciat greșit, ei nu doreau să mă refac, ci doreau să mă adâncesc și mai mult și, la sfârșit, să le dau tot pe nimic și să încep să muncesc pentru ei. Eram foarte folositor pentru ei,

deschideam sute de uși la băncile elvețiene, cunoșteam perfect sistemul bancar și Bursele occidentale, dar nu făcusem afaceri cu ei, refuzasem orice implicare. Mi s-au propus zeci de afaceri cu statul, dar nu am participat la niciuna. Dacă mi se lua independența financiară, erau siguri că aș fi acceptat orice propunere. S-au înșelat! Singurul lucru pe care l-am făcut a fost să le gestionez banii, fără să mă preocupe proveniența lor. Pentru mine, era suficient că veneau și plecau prin bancă, în rest nu îmi puneam întrebări. Evident că înțelegeam tot și chiar înregistram cu minuțiozitate toate fluxurile de bani, nu doar cele care plecau și veneau de la și spre WBS, ci toate fluxurile de bani.

Îl știam pe Predoiu un servitor credincios al Președintelui Băsescu și nu prea înțelegeam de unde familiaritatea aceasta cu „Guzganul Rozaliu“. Când Predoiu a vrut să-și treacă în Parlament Codurile, a realizat că nu poate să o facă fără ajutorul Opoziției, majoritatea PDL era mult prea firavă. Atunci, a apelat la Hrebe și a negociat cu el. Acum un an, când s-a descoperit că în Codurile lui Predoiu se află multe puncte care ajută marii corupți, am subliniat că toate acele modificări au venit de la negocierea Predoiu-Hrebe. În dorința sa de a intra în istorie ca autor al Codurilor, visându-se micul Napoleon al Justiției Române, Predoiu nu a făcut caz de modificările propuse de Hrebe. De fapt, am fost surprins de superficialitatea sa în momentul când mi-a dat Codul cu dedicație și mi-a mărturisit că nu l-a citit și că important e să-l coordonezi, nu să-l citești. Acest dispreț al nostru pentru proprietatea intelectuală și pentru tot ceea ce apare în piața publică sub semnătura noastră a dus, cum bine se vede astăzi, la multe probleme, uneori chiar la mulți ani de galeră. Deja de la prima întâlnire ținută la crâșma din Cartierul Francez, locul preferat al „Marelui Combinator“, am înțeles cam ce fel de personaj e domnul

Hrebenciuc. Din start a început să mă măgulească cu complimente, să-mi spună cum eu sunt prea sus, prea bun, prea isteț în profesia mea și cum ceilalți nu trebuie ignorați, pentru simplul fapt că nu înțeleg. A subliniat că trebuie să am răbdare, pentru că „un geniu“ ca mine este greu de înțeles. *Bref*, concluzia era „Creează ce idei vrei, dar lasă-mă pe mine să le comercializez!“. Hrebenciuc nu știa, însă, cât teatru pot să joc și mă băgase deja în aceeași oală cu Predoiu, cu care putea să șteargă pe jos fără ca acesta să-și dea seama și la sfârșit mai storcea și cârpa murdară pe pantofii domnului ex-ministru. Hrebe îmi mângâia orgoliul într-un mod atât de libidinos, încât îmi aducea aminte de celebrul apelativ al lui S.O.V., „stimate domn“, apelativ pe care Vântu îl acompania cu un „scuipat“ verbal. Deși eram într-o situație disperată, care nu îmi permitea să etalez ironiile care-mi veneau în minte, până la urmă tot nu m-am putut abține și, când mi-a facut apologia fostei sale secretare Dorina Mihăilescu, la acea vreme comisar CNVM, i-am aruncat subtil că înțeleg că va trebui să jucăm „Partida celor patru dame“, Alehin-Capablanca. „Marele Sforar“, care se erija și într-un foarte talentat șahist, nu auzise de această partidă, ceea ce m-a făcut să-i spun istoria și să subliniez că la CNVM conduceau patru femei, toate foste destoinice secretare, adică „cele patru dame“.

Hrebenciuc avea, în 2012, o influență imensă în Sistem. Mi-a dovedit-o încă de la prima întâlnire. L-a sunat pe Ciocea de la SIF 2, care, deși cu o problemă destul de gravă de sănătate în familie, a plecat în aceeași noapte de la Bacău și s-a întâlnit a doua zi în zori cu Predoiu la București, așa cum a primit instrucțiuni la telefon de la „Marele Boss“. Apoi, l-a sunat de față cu mine pe Fercală de la SIF 3. Fercală i-a răspuns la telefon cu „Să trăiți, m-am ridicat deja în picioare!“, răspunsul lui Fercală a fost din rărunchi, de l-au auzit, cred, și

cei de la masa vecină. Lui Fercală, i-a trasat sarcina să mă sprijine, începând însă prin a-l lăuda și a-i propune să fie Președinte la CNVM în locul lui Carmen Negoiță, care era și pedelistă și fostă nevastă a lui Liviu Negoiță. Am aflat însă mai târziu că acel telefon a fost făcut teatral, special pentru impresionarea mea. După ce am plecat, l-a sunat înapoi pe Fercală, spunându-i să mă termine dacă poate. La fel, întâlnirea dintre Ciocea și Predoiu a fost, de fapt, un plan de eliminare a mea și nu de susținere, erau de acord cu Predoiu și Dăianu, amândoi habar nu aveau de Bursă, dar nu mă mai voiau prin C.A. la Sibex și nici în vreo funcție executivă. Problema mare era, însă, că peste 35% din acțiuni se aflau în mâna străinilor și a mea, iar aceștia nu au cedat influențelor românești. Este hilar că astăzi, la doi ani distanță, Bursa din Sibiu își propune să ajungă în alți doi ani la nivelul la care a lăsat-o Sima, dar nimeni nu se întreabă de ce a fost nevoie să fiu mazilit și, mai ales, cine a avut de câștigat!

După primele două întâlniri, lucrurile au evoluat exact pe dos față de cum mi-a promis Hrebenciuc. Între timp se apropia AGA de la Sibex din 22 septembrie, unde (normal) ar fi trebuit să fiu mazilit. Cu două zile înainte, m-am întâlnit la mine în birou cu Hrebenciuc și Predoiu. Predoiu, de fapt, îl invitase la el în birou, de aceea și nonșalanța cu care Hrebe a vorbit atât de liber. Când Predoiu nu a mai fost ministru, i-am oferit parterul de la WBS pe post de birou, din prietenie și fără nicio obligație. Predoiu a stat acolo până când au venit televiziunile, când a izbucnit scandalul în octombrie, atunci fugind ca un laș să nu fie surprins de vreo cameră de luat vederi. Deși astăzi neagă că m-a întâlnit mai mult de două ori în viață, la o cafea, ca și Hrebenciuc de altfel, continuă să sosească scrisori pe numele domnului avocat Predoiu la adresa din „Ionel Perlea“, unde era sediul WBS. Este impresionant cum pot

politicienii să mintă când știu bine că toate dovezile sunt împotriva a ceea ce spun. Întâlnirea de la mine din birou, ultima dintre mine și Hrebenciuc, a pus bazele amânării AGA de la Sibex. Deja îi dădusem satisfacție lui Hrebenciuc, vândusem acțiunile de la HotNews lui Răzvan Cornețeanu și asta îl făcuse fericit, părea să colaborez. Eu însă știam deja de două săptămâni că nu am nicio șansă cu ei, arhiva era deja la adăpost, în altă țară. Dacă regret ceva, sigur regret vânzarea HotNews. Era singura mea tribună. Dar poate e mai bine, altfel nu aș fi ajuns, de nevoie, pe Facebook. Trebuie să ne adaptăm și să găsim mereu „tribune“ noi.

20 septembrie 2012. AGA la Sibex va fi peste două zile, vor să mă schimbe. Hrebe îmi spune să nu-mi fac griji. O va amâna *sine die*, important e ca eu să cooperez. În limbajul lor, „a coopera“ înseamnă „a da tot ce ai și apoi a munci pentru ei“. Vorba vine „a munci“. Odată ce accepți, vei fi pus să faci atâtea chestii ilegale și riscante, încât nu vei mai putea ieși niciodată. Hrebe, de față cu Predoiu, pune mâna pe telefon și sună la fosta sa secretara Dorina Mihăilescu, comisar CNVM la acea vreme. Doamna Mihăilescu răspunde cu „Să trăiți!“. Hrebe îi spune că are interese la Sibex și că AGA trebuie amânată cu orice preț. O întreabă unde e, Dorina Mihăilescu se afla la Frankfurt cu o delegație condusă de Mugur Isărescu. Hrebe îi aduce aminte că e bine să nu-l scape din ochi pe Isărescu și, mai ales, să-i facă un raport la întoarcere.

Cu zâmbetul pe buze, „Guzganul Rozaliu“ părăsește biroul meu. Predoiu îmi subliniază că Hrebe îi urmărește pe toți, e un fel de Serviciu Secret paralel. Uită să-mi spună și în folosul cui lucrează acest Serviciu. Oricum, am înregistrat tot. Au vorbit fără perdea chiar de la mine din birou. La intrare, era scris mare: „În acest birou, toate convorbirile sunt înregistrate în folosul clienților“.

Aveam dreptul să înregistrez tot, dar, ca la noi, nimeni nu mă credea! În noaptea de vineri spre sâmbătă, la ora 3 dimineața, vine fax de la CNVM, eu și CA Sibex îl așteptam în sediul Bursei de la Sibiu: „Vă informăm că AGA a fost amânată *sine die*.“ E o firmă privată, dar ei pot orice. Hrebe mi-a demonstrat că are putere. Știam. Știam însă și ceea ce îi pregăteam. Nu-i refuzasem nimic, dar nici nu i-am promis nimic. Eram doar evaziv. Învățasem doar de la el și de la Predoiu: „Cine spune *Da* înseamnă *Poate*, cine spune *Poate* înseamnă *Nu* și cine spune *Nu* ... nu mai e în business!“. *Nu*-ul meu va veni din Islanda, acum luam pe *Poate* în brațe și încercam să supraviețuiesc.

46. Spovedanie Electorală. Victor Viorel Ponta

„Într-o
România care
se pregătește
să-și scrie
epitaful, să ne
comportăm ca
niște cadavre
cumsecade!“
(Parafrază după Emil
Cioran)

Aș fi vrut să termin de povestit epopeea mea cu Serviciile, dar timpurile presează și cred că, înainte de orice, ar fi bine să-i descriu pe actualii actori politici, așa cum îi văd eu. Promit, însă, să vă satisfac curiozitatea. Până la turul doi, veți avea și finalul poveștilor „acoperite“[20]. Este pentru prima dată în viața mea când sunt pus în situația de a alege între doi oameni pe care i-am cunoscut personal, între doi oameni despre care știu o droaie de lucruri, mai ales din poveștile unor prieteni apropiați. Nu voi încerca să influențez pe nimeni în alegerea sa, voi încerca doar judecăți brute bazate pe fapte, pe mici amănunte și pe o observație îndelungată.

Pe Victor Ponta l-am cunoscut prima dată în studiourile Realității TV, mai exact la emisiunea Andreei Cretzulescu. Ponta era un puști băgăreț, care spunea lucruri fără mare importanță, dar care le spunea mult mai frumos decât ceilalți politicieni dominați încă de limba de lemn a comunismului. Era lipsit de emfază, nu se voia moralizator, dar încă de atunci avea o atracție deosebită pentru

atacul la persoană. Era tânăr, oportunist și fără nicio jenă în a-și arăta dorința de a parveni. Își dorea și atunci, ca și acum, un trai bun, îmbelșugat, dar nu Puterea. Pe Victor Ponta, Puterea l-a speriat întotdeauna. Puterea care asigură faimă și o relativă recunoaștere îl atrăgea, dar gestionarea Puterii și împărțirea ei cu ceilalți tartori bătrâni îl speriau de moarte. Ponta va scoate totdeauna castanele din foc cu mâna altuia. Se va spăla pe mâini de orice prietenie, de orice tovărășie, atâta vreme cât îi va dăuna imaginii. El nu își va asuma nicio decizie decât *a posteriori*, după ce va fi sigur că totul a ieșit relativ bine și există foloase de tras. Ponta are un singur mentor: Sebastian Ghiță. Mentorul își dorește Puterea prin amicul Victoraș, iar Victoraș o va exercita folosind orgoliile și visele de mărire ale tinerilor lupi de tipul Șova, Bănicioiu sau Corlățean. Aceștia vor scoate castanele și tot ei își vor arde degetele.

Victor Ponta a descoperit repede că în PSD esențiale în a escalada ierarhia politică sunt doar două lucruri: relațiile cu mai marii partidului și vizibilitatea la televiziuni. Neavând calitățile lui Hrebenciuc de sforar, nici ale lui Mitrea de strateg și fiind departe de atributele dictatoriale ale lui Năstase, a ales să își pună în valoare superficialitatea gândirii și a limbajului printr-o avalanșă de apariții televizate. De aceea, s-a și ales cu porecla „Mickey Mouse“, adică un erou comic, neserios, dar foarte popular. Victor Ponta e cel mai adaptabil politician la situația actuală din societatea românească. Marea majoritate a românilor doresc bancuri răsuflate, lovituri sub centură, orice seamănă cu răfuielile de la crâșma satului. România nu e pregătită azi pentru discursuri mărețe, idei liberale, patriotism decent sau soluții coapte la foc mic. J.F.K., dacă ar candida, nu ar culege nici jumătate din voturile lui Ponta.

Există o tânără generație educată la marile universități vestice, dar această generație activează în afara țării și nu are influență asupra societății civile românești neaoșe. Prostul gust, răspândit de Media, domină. De aceea, orice candidat ar trebui să plece de la premisa că arta discursului politic e să reușești cu pilde și cuvinte simple, să convingi, în același timp, și cititorii lui Cioran și spectatorii lui Capatos. Cum Capatos are infinit mai mulți spectatori decât Cioran cititori, un politician de succes ar trebui să țină seama de asta într-o primă fază. Odată captată atenția vulgului și cu încrederea primită, un politician deștept poate, în timp, să-i facă pe spectatorii lui Capatos dacă nu să citească direct Cioran, măcar să citească articolele lui Andrei Pleșu. Ponta, nefiind capabil de așa ceva, a apelat la o strategie diferită. El vrea să crească subcultura și lipsa educației pentru a reuși să se impună unei majorități ignorante, cel puțin mai ignorantă decât el.

Așa cum am menționat, marea calitate a lui Ponta e că nu își dorește Puterea. El vrea doar un trai îndestulat. El vrea să se răzbune pe propria soartă, să ajungă din băiatul de pe stradă care bătea mingea în Piața Chibrit, direct la Elysée, fără să deschidă cărți de bune maniere. Cum eticheta a dispărut și la marile case occidentale, astăzi orice șef de stat și de guvern va fi primit, de multe ori strângând din dinți, la marea masă europeană. Dacă familia Krupp a refuzat să-l invite pe Hitler la masă, astăzi un președinte de tipul Hollande e dispus să-l primească la Elysée și pe Bulibașa, mai ales că manierele lui nu se deosebesc prea mult de ale invitaților săi. Lumea a involuat și globalizarea economică a dus la nivelarea etichetei. Pe vremuri, se spunea că domnii nu se fac, ci se nasc. Astăzi, se spune că domnii nu se nasc, ci se votează.

Pentru a vă exemplifica parvenitismul de salon, obținut pe ton de glumă și cu stângăcie de, poate, viitorul nostru Președinte, vă voi povesti o

întâmplare banală. Ponta și amicul său justițiar Robert au organizat un grătar cu familiile. Orice român, dacă tot dorește să facă un grătar în 4-6, îl face singur pentru plăcerea focului, mai ales că un astfel de grătar se organizează acasă la unul dintre cupluri. Cei doi miniștri, însă, au ales să cheme trei bucătari și doi chelneri de la Palatul Victoria într-o zi de duminică, pentru a avea senzația oamenilor puternici și ocupați care trebuie serviți. Prezența servitorilor a împiedicat, însă, posibilitatea unei discuții duminicale libere de orice constrângere. J.F.K. conducea lumea, dar nu își chema servitorii de la Casa Albă la *barbecue*-urile de la Hyannisport. Grătarul cu servitori este un obicei moștenit de la comuniști care dă perfect măsura parvenitismului clasei de jos, ajunsă mult mai sus decât în cele mai frumoase vise de mărire. Eroul nostru nu va dori, însă, consacrarea și recunoașterea națională, nu va colecționa tablouri ca Năstase, nici mașini vechi ca Tăriceanu, în cel mai bun caz ar putea colecționa pulovere și tricouri Paul & Shark. Adrian Năstase dorea să apară, mai degrabă, ca un urmaș al Brătienilor decât ca ginerele lui Angelo Miculescu, fostul ministru al agriculturii ceaușiste. Pe Viorel nu-l deranjează că e ginerele lui tata-socru atâta vreme cât grătarul îl prepară servitorii și vacanțele le organizează Sebi. Victor e pragmatic, important e să trăiască bine azi, mâine nu se știe ce va fi, nu merită să pierzi timp pentru a escalada elitele, oricum sfârșitul tuturor e același. Filosofia lui V.V.P. e filosofia bulgărească: „Dacă e, e; dacă nu e, nu e!“, morala fiind „Asta e!“

Ca orice băiat care a plecat de jos, de pe stradă, V.V.P. e și foarte răzbunător. Îmi aduc aminte că după emisiunea în care i-am dat bila neagră lui Turcescu mulți m-au felicitat pentru că îi răzbunasem, inclusiv Vanghelie și Dorin Cocoș (pentru Elena Udrea). La câțiva ani după, când l-am cunoscut pe Ponta în emisiunea evocată, m-a

plăcut din prima doar pentru că îi răzbunasem consoarta. Răzbunarea lui continuă față de Turcescu se bazează mult mai mult pe resentimente de alcov, decât pe resentimentele derivate din atacurile lui Turcescu la proasta sa guvernare. Lui Ponta poți să-i critici orice decizie, orice gafă, ba chiar și orice doctorat, dar să nu te atingi în veci de imaginea sa de șmecher de cartier, pe care și-a creat-o cu greu și care îi place.

Ponta nu are orgolii, are doar ținte și scopuri. După o emisiune ținută în ajunul Crăciunului la Realitatea TV, tot la Andreea Cretzulescu, cum Vântu nu mai avea bani de brăduți și cadouri, țin minte că m-am oferit să le aduc celor din platou un pom de iarnă împodobit și câteva sticle de șampanie franțuzească. După emisiune, am băut un pahar de șampanie cu Ponta și Andreea. Aceasta, într-un exces de euforie, a spus: „Aș vrea să-i am pe d-l Ponta și pe d-l Sima invitați permanenți“. Eu am răspuns că vin la emisiuni când am chef și doar gratis și că, oricum, aș fi prea scump pentru situația de la acea vreme a lui S.O.V.. Andreea a insistat că se poate negocia orice cu Vântu și l-a întrebat pe Ponta cam ce ar dori în schimb. Totul era pe ton de glumă, era clar că nimic nu va continua, dar Victoraș a răspuns foarte serios: „Eu îl las pe domnu’ Sima să negocieze în locul meu, cred că se pricepe mai bine“. A fost un răspuns de oportunist cu „mare experiență“. Discuția s-a încheiat brusc după aceea.

Să încercăm, însă, un exercițiu de imaginație și să vedem ce s-ar întâmpla dacă Ponta ar urma să conducă România în următorii cinci ani. Din start, România va fi condusă de Sebastian Ghiță. Tânărul Ghiță pare ieșit din Soho-ul bucureștean, are experiența străzii și e steaua urcătoare a Noii Mafii. Nu mai are nicio jenă. Spre deosebire de PSD-iștii vechi, Sebi nu se dă în lături de la nimic pentru a acumula Putere politică, financiară și chiar armată. Sebi crede că e tânărul Sam

Giancana, cel care a contribuit la alegerea lui Kennedy, și urmează să conducă lumea. La cum a reușit să neutralizeze vechile rețele mafioto-securiste din IT și să-și infiltreze oamenii, pare un Vântu mult mai inteligent și cu siguranță mult mai educat. Dar Sebi nu poate convinge masele și V.V.P. e brațul său politic, îl controlează total. Îl cunoaște foarte bine și știe cum să-l facă să execute „Culcat!“ chiar și la tribuna ONU. Ideea lui e foarte simplă: Ponta va fi ultimul Președinte ales democratic, iar Sebi va fi primul Președinte impus prin forță.

După ce veți citi și analiza celuilalt candidat, mulți veți fi înclinați să credeți că Ponta e mult mai inofensiv pentru viitorul nostru decât ar putea să fie neamțu'. Așa este, Ponta e un Președinte inofensiv, care nu va mișca un deget să-i scoată din pușcărie pe marii dușmani ai lui Sebi și care nu va trece prea des peste anumite cutume europene. Dar Sebastian Ghiță e mult mai periculos decât oricine altcineva. Și vă garantez că nu Ponta va conduce România în următorii cinci ani. Într-o Europă care se pregătește pentru o nouă criză de proporții, o Românie în haos ar fi binevenită și pentru vecinii noștri de la Răsărit. Iar afacerile… Ele merg mult mai bine în haos decât în ordine și disciplină.

20↓ Text publicat pe Facebook după turul I al alegerilor prezidențiale din România (2 noiembrie 2014) (n.a.)

AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (IV)

Moș Crăciun: @ Gianina Și ce se poate face când e un popor redus numeric, ba mai și pleacă pe ruptelea? Putea fi mai rău. Asta e, dar nu fiți tristă, *Pantha Rhei*, iar vrăbiuțele vor continua să vină la căsuță.

Liviu Podgornei: Loredana, Moș — Moș, dar nu chiar în toate! Nu te lua după poză, că părul ăla alb e de la văzut lupul, nu de la vârstă! Înăuntru e încă tânăr.

Dan Paveliuc: Moș Crăciun, românii sunt un popor redus numeric? Suntem peste 30 de milioane în toată lumea.

Moș Crăciun: Gianina s-a referit la colonia RO, nu la altceva… Revedeți ce a scris.

Dan Paveliuc: Una este România ca zonă și altceva sunt românii ca popor.

Madalina Persia: Problema nu e numai reducerea numerică, devine o problemă din ce în ce mai cotoioasă structura etnică, riscând să ne ducem pe copcă prin implozie pe mâna noastră, fără vreun brânci extern.

Liviu Podgornei: Mădălina: „ce scriitor mai își scrie memoriile“. Din câte știu eu, Cristi nu e scriitor. Că își scrie acum amintirile e altceva. Asta nu face din el un scriitor „adevărat“. Deci canoanele meseriei nu i se impun. Dacă așa vrea el, să și le împărtășească cu publicul, *avant la lettre*, e treaba lui. E neobișnuit, dar poate că are o noimă pe care nu o știm noi acum. O vom înțelege mai târziu, cine știe?

Se Cris: De curiozitate, ajunge cineva să dea *scroll* la toți?

Liviu Podgornei: Și ce dacă pleacă românii pe ruptelea? Mai câștigă experiență prin lume, mai văd ce e și prin alte părți. Nu e rău! Nu vă temeți, că nu va rămâne România fără români.

Madalina Persia: Ok, scriitor amator, deși nici asta nu e potrivit, pentru că scriitura e foarte bună,

mai bună decât a unora consacrați.

Moș Crăciun: @ Liviu RO este colonie economic și politic. *Sad but true*. Românii nu „au plecat prin lume“, cum scrieți Dvs. Asta poate e valabil pentru Cristian Sima în ’90. Românii au fost duși în robie prin lume, *let’s call a spade a spade*. Au fost împinși la exod. Mergeau prin lume și până în ’90, dar aveau unde să se întoarcă. Sigur, se călătorea altfel, dar se călătorea…

Liviu Podgornei: Da, dar nici talentul și nici calitatea scriiturii nu vor face din el un profesionist al scrisului. Mă îndoiesc că va continua să scrie după. Dar nu asta e esențial, dacă e scriitor adevărat sau nu. Cred că viața lui e în altă parte, și va fi în altă parte. Scrie acum ca să nu moară, vorba lui Cioran. Într-adevăr, e puțin ciudată maniera lui de a-și prezenta memoriile, dar ziceam că poate are niște proiecte personale care deocamdată nu sunt evidente. Sincer, nu le știu. Ar fi bine să-i punem întrebarea.

Moș Crăciun: Domnul Sima nu are de ce să fie salvat decât de el însuși. Se alintă cu amenințările, știe bine că nu i se va întâmpla nimic (fizic). Vorbește de *frame-up*, droguri „puse“ prin buzunare și alte năzdrăvănii… S-a uitat prea mult la filme dacă chiar crede asta. Oricând poate veni în RO, nimeni n-are treabă cu el. E drept, mulți se vor preface a nu-l cunoaște, dar asta e altceva. Iar dacă vrea să „ajute“ la clarificarea unor probleme, *the better*. Problemele altora, nu ale lui. Însă asta se face cum trebuie, scris, semnat și notarizat.

Alex Duda: „Mergeau prin lume și până în ’90, dar aveau unde să se întoarcă“. Sunt curios câți români au ieșit în străinătate înainte de 1990… Eu cred că maxim 10-15%.

Moș Crăciun: @ Duda Erau alte vremuri, tehnica evoluează, credeți că în socialism (că socialism a fost, nu comunism, cum crede domnu’ Sima) nu ar fi venit și Net-ul și toate celelalte? Călătoreau mai mult de 10-15%, ați uitat de cei

care plecau la joburi, dar erau respectați, aveau unde se întoarce și aveau și ei, și statul… Acum n-au nici ei, nici colonia. Mulți din cei „fugiți“ o făceau din snobism. Abia aștept să citesc în spovedanii dacă D-l Sima s-a gândit vreodată să „fugă“ și dacă a și încercat…

Loredana Hodor Al Ghazi: Poate nu vrea să ajute la clarificarea unor probleme, ci să facă probleme. De-aia prezintă interes CS și arhiva lui. Poate îi va expune pe toți sau poate va face o selecție, cine știe? De-aia pentru mulți e important momentul: de ce acum, de ce nu după alegeri etc.

Liviu Podgornei: @Moș Crăciun: „Românii au fost duși în robie prin lume“. De ce ziceți asta? Mi se pare excesiv. Și de ce ziceți că „românii aveau unde se întoarce“ înainte de ’90, iar acum nu? A dispărut țara de acolo între timp?

Liviu Podgornei: @Moș Crăciun: La fel și cu „colonia“, mi se pare excesiv. Așa e când economia devine liberă, se încalecă unii pe alții. Și noi o putem face la alții, dacă ne taie capul. Problema e când nu te taie și te simți copleșit în competiție. Păi, ce să-ți fac, nene, dacă în loc de tradiții *high-tech*, tu — „Miorița“ Ai gonit intelectualii…

Loredana Hodor Al Ghazi: Nu plecăm niciunde. Stăm aici și ne luăm țara înapoi. Stăm și pe-aici în speranța că CS îi va expune pe unii dintre cei care „au furat-o“. Când spun „noi“, mă refer la un grup de nebuni frumoși care au început să facă curățenie în contractele de credit ale românilor. O altă formă de robie.

Moș Crăciun: Țara nu a dispărut. Doar s-a transformat în colonie, iar arendașii au devenit clienții lui Dom’ Sima. Au fost duși în robie, da… Nu precum cu sute de ani înainte, dar e același lucru, în fond. V-ați pus problema de ce în Israel nu vedeți o singură bancă străină, măcar una singură? În România mai e vreo bancă românească, măcar una singură? Și, când primește

miliardele din US, nu le virează băncilor străine. Însă, când RO primește miliarde de la FMI, exact la sucursalele străinilor le virează. Care e țară și care e colonie? Zău, D-l Podgornei, parcă nu ați știi… Și toată lumea cu gura pe Servicii, unde vezi o găinărie, hop Serviciile!… *Nice excuse*.

Liviu Podgorne: @moș Crăciun: „ (Românii) Mergeau prin lume și până în ’90.“ Strict vorbind, da, mai mergeau, dar… Vă mai aduceți aminte cum? Cu chiu, cu vai, chiar și atunci când te trimitea statul cu treburi pentru el. Traducătoarea lui Ceaușescu (doar un exemplu) primea 3 lire sterline pe voiaj, lucrând pentru el, cu el alături! Cu pașapoarte refuzate, cu vize împiedicate, vai de mama lor de călători, ca să nu mai vorbesc de emigranți. Eu zic că atunci emigrau românii în robie, nu acum, când se pot întoarce liber. Te mai puteai întoarce înainte de ’90 la ce era atunci în țară, dintr-o lume liberă? Acum te poți întoarce bine-mersi, dacă ai un proiect profesional inspirat. Dacă n-ai, trăiești prost oriunde în lume…

Moș Crăciun: Loredana, D-l Sima nu îi poate expune pe cei care „au furat-o“ pentru simplul motiv că nu îi cunoaște și nici nu are materiale. Îi poate expune doar pe „arendași“, ba chiar din ăștia foarte puțini. Or, precum știți, asta nu schimbă nimic. Vor fi alți arendași. Poate niscaiva naționalizări pe Energie ar fi un mic început, poate de aia voia D-l Sima Bursă pe Energie, nici măcar asta să nu rămână. Auzi colo, transparență zice că voia… De acord, contractele de credit sunt o altă formă de robie, păcat că mulți nu au înțeles…

Liviu Podgornei: Sincer să fiu, nu mă pot angaja la o discuție prea tehnică în domeniul economic, pentru că nu sunt de meserie. Nu vreau să spun prostii. Tot ce zic ține de bun simț, nu de vreo instrucție tehnică. De-aia nu mă pot aventura prea în larg, în domeniul bancar etc.. Deci, sincer, nu știu cum stau lucrurile în țară, în aceste domenii. Am plecat prea de mult de acolo, ca să mai știu, și

nici legătura n-am păstrat-o. Totuși, mi se pare că s-a răsturnat lumea cu fundul în sus când aud că înainte era bine, călătorea lumea etc., iar acum… e robie! Mie mi se pare exact invers. Că România a ieșit din beznă și a ajuns la soare. Că soarele ăsta mai și orbește... Da, dacă te uiți la el fără ochelari…

Loredana Hodor Al Ghazi: Arendași, cum spuneți. Puțini or fi, dar cred că importanți. Și de acord că vor fi alții, ca peste tot în lume. Dar alții vor fi… alții. Că ne-am săturat tot de aceiași! Își schimbă culorile, își fac dosare unii altora, dar… tot ei, tot ei. Se înjură pe la televizoare ca să se răcorească publicul telespectator și în spate fac afaceri. Parte din profit se ducea ȘI la dom' Sima, să fie investit.

Moș Crăciun: D-l Podgornei, confundați progresul tehnologic cu nivelul de viață. Sigur că au evoluat lucrurile în RO dpdv tehnic, sigur că sunt plasme și celulare, și semeseuri și alte digitale… Însă înainte FIECARE avea o pâine pe masă (iar dacă te puneai bine cu Sima, chiar și un cârnat). Azi sunt mulți oameni care o duc foarte greu, iar cei în vârstă și mai greu. Generația sacrificată, și nu meritau asta! Ro Domnu' Podgornei, nu e doar o mână de arendași care joacă banii furați la WBS Holding, e un număr imens de români triști, care înțeleg, dar n-au ce face. Iar de asta nu Serviciile sunt de vină, cum nici înainte de '90 nu aveau mare merit.

Andrei Sofariu: D-le Sima, de curiozitate, prin arhiva dvs. se găsesc și ceva lucruri interesante despre Iohannis? Că doar ați petrecut ceva vreme pe la Sibiu și cred că ar explica un pic desantul Moșului…

Loredana Hodor Al Ghazi: Chiar așa, Moș Crăciun, ce ne-am face fără Servicii?! Măcar datorită lor mai vedem judecători arestați și tot cu ajutorul lor se fac dosare care se scot… la momentul potrivit, conform cu promisiunile…

Moș Crăciun: Loredana, peste tot în lume e la fel, *don't worry*, RO nu e excepție.

Loredana Hodor Al Ghazi: Aveam impresia că nu „peste tot în lume" clasa politică este atât de infectată de prezența unora cu creierul atât de odihnit, ca la noi. Ăștia care odată votați n-au altă grijă decât „Banul și Puterea" pentru ei și pentru familiile lor. Manipulabili și apoi ușor șantajabili.

Andrei Sofariu: Săracul Moș Crăciun, e doar un nostalgic Moș Gerilă…

Moș Crăciun: Nu sunt nostalgic, D-l Sofariu, de ce aș fi? De câte ori oamenii spun ce văd și ce înțeleg, li se spune „nostalgici"…

Dan Paveliuc: Există „bad debt" și „good debt"… Faptul că ne împrumutăm cu dobândă nu-i un lucru rău atâta timp cât banii sunt folosiți cu cap… Dacă împrumutăm ca să ne cumpărăm iahturi și bolizi nu e același lucru cu a te împrumuta ca să cumperi un utilaj de producție…

Andrei Sofariu: Pentru că pe vremea aceea mânuiați mult mai multă putere decât în ziua de azi, când haitele de lupi tineri își fac de cap. Și cred că ar avea mai mare acuratețe dacă ați afirma că vedeți ceea ce vreți să vedeți. Glorificați sărmana pâine, dar uitați să menționați că oameni ca Maniu, Coposu, Diaconescu, Mihalache, Țuțea, Noica, Elisabeta Rizea au înfundat (pușcăriile — n.n.) și îndurat cele mai mari orori ale Sistemului mult iubit doar pentru că au îndrăznit să gândească și să vorbească ceea ce gândeau. Și, de asemenea, uitați să menționați că motivele care au determinat situația de „colonie" din ziua de azi au fost provocate tot de oamenii Sistemului lui Moș Gerilă. A, și să nu uităm zecile de miliarde de dolari furate de băieții deștepți din Energie, aceeași care l-au înfundat (măcar temporar) pe D-l Sima…

Alexandru Seran: Nu ar fi nicio problemă dacă randamentul investițiilor făcute e mai mare decât costul datoriei. Din păcate, nu prea s-au făcut investiții, ci s-a plătit asistență socială exagerată

(în anii ’90 s-au pensionat cam toți cei peste 50 de ani, iar în anii 2000 cam toți își fabricau o boală imaginară) și s-a căpușat bugetul de către câteva mii de oameni (îi găsiți în top 300 pe performeri). Au făcut ceva Serviciile să împiedice lucrurile petrecute mai ales în anii ’90 sau au fost părtașe la cele întâmplate? Un motiv pentru care românii au plecat e pentru că vor să trăiască într-o țară în care scorul se ține pe merite, nu pe pile. Lăsați-l pe Sima să facă o Bursă a Energiei în colaborare cu LSE și să vedeți cum apar băieți mai deștepți decât băieții voștri deștepți (mă refer la fonduri care au capacitatea de a modela statistic cu o acuratețe suficientă cererea și consumul de energie).

Liviu Podgornei: @Moș Crăciun: Domnule Moș, sunt conștient de suferințele materiale ale unei părți a populației românești. Nu le ignor. Totuși, nu pot fi de acord cu Dvs. în ceea ce privește starea națiunii de dinainte de ’90. O cunosc, am trăit-o și eu acolo. Fiecare român avea o pâine pe masă, și ceva pe lângă ea, pe asta n-o contest. Însă ceva-ul ăla era puțin, slab, obținut chinuit și adesea sub demnitatea unui om cumsecade. Azi mulți români o duc foarte greu, e adevărat, înainte aproape toți românii o duceau foarte greu! Înainte, Serviciile aveau meritul de a cunoaște perfect situația aceasta a populației, fără a încerca să o amelioreze cumva. Desigur, nu asta era sarcina, nici menirea lor, dar suferința generală ajunsese așa de mare, la un moment dat, că însăși existența biologică a nației era în joc. A face „ceva“ era necesar. Nu știu pe unde erați și cu ce vă ocupați pe atunci, dacă cumva, dar eu am văzut atunci femei la limita inaniției! Oameni care nu mai mâncaseră de zile întregi, cu toată pâinea aia de care vorbeați „pe masa fiecăruia“. Le dădeau copiilor lor ceva mai mult, și ei nu mai apucau! Veți spune că erau excepții. Nu știu, că nu le-am socotit. Știu însă că vedeam asta des, într-o

perioadă. Nu tot timpul a fost așa, dar atunci așa era, către sfârșit. Poți compara ceva cu asta?

Dan Paveliuc: În anii ’78-’79, România a împrumutat de la FMI ca să construiască fabrici, iar din fabrici au ieșit camioane și altele cu care au fost construite orașele așa cum le vedem azi, cu blocuri în care între 1990 și 2008 s-au făcut speculațiile imobiliare din care au câștigat mulți.

Dan Paveliuc: Faptul că România a trebuit să dea banii înapoi din ’84 până în ’89 nu a fost meritul lui Ceaușescu… A fost o obligație față de creditori… Din ’84, până în ’89, românii au fost sacrificați pentru plata datoriei, este adevărat.

Liviu Podgornei: @Dan Paveliuc: Camioane pe care le exportam în Irak, iar Saddam le trimitea înapoi, de proaste ce erau. Citiți memoriile fostului ministru de externe Ștefan Andrei, că descrie la ce eram buni și la ce nu, la export.

Dan Paveliuc: Cu camioanele alea proaste, așa cum erau, s-au construit cartierele de blocuri în care stăm azi.

Liviu Podgornei: Tot proaste și ele! Vai de mama lor de blocuri. Mureai de frig iarna și de cald vara în ele. Iar pe dinafară, groaznice la vedere…

Dan Paveliuc: Ți se pare… Se vede că n-ai mai fost în România de mult timp… Bune, proaste, are lumea unde să stea, acum și peste 200 de ani.

Dan Paveliuc: Locul unde locuiesc acum. Brașov.

Moș Crăciun: @ Sofariu 1) Așteptați iarna viitoare, vedeți evoluția prețurilor la gazele ruse și veți înțelege de ce nu era momentul pentru Sima și ideile lui. 2) De când nu ați intrat într-un spital în Ro, oriunde ar fi? 3) Încercați să mergeți în provincie, seara târziu, și veți vedea oameni coborând din bloc să caute (nu să lase) la ghenă. 4) Ceea ce vedeți Dvs. pe la terase sunt tineri care topesc bani trimiși de părinți din afară. Aveți idee de rata șomajului la tineri (chiar cu MSc sau PhD)

în propria lor țară? Câți tineri absolvenți ați văzut șomeri în RO ante ’90? Cu re. Sima și lăsatul ideii sale. D-l Sima NU va fi parte din acea Bursă (dacă va fi vreodată), *no matter what*. Asta vă pot spune cu certitudine. Știe și dumnealui, în rest n-are probleme. Domnu’ Sofariu, pe un om care s-a dovedit a se lăsa pradă instinctelor nu-l poți lăsa în Sistem. *Real life* nu e.

Liviu Podgornei: Da, are unde dormi, e mai bine în ele decât să dormi afară. Dar le-ați comparat cumva cu alea din Vest?

Dan Paveliuc: Dar poți compara prețurile din Vest cu prețurile de la noi?

Liviu Podgornei: Domnu’ Dan, prețuri-neprețuri, blocurile sunt foarte diferite! Prețurile sunt mari, dar și salariile sunt pe măsură.

Liviu Podgornei: Blocul din poza de mai sus arată foarte bine. Mă bucur că există acum în țară și așa. E bine. Asta înseamnă că se poate și așa. Nu pot decât să sper că va veni o vreme când toate (sau majoritatea) vor fi așa.

Dan Paveliuc: Nu poți compara o țară în care la Putere au fost comuniștii cu o țară capitalistă… Comuniștii au transformat din văcari -> primari și din hoți de buzunare-> securiști… Pe cei cu cap, i-au băgat la zdup cu ajutorul forțelor armatei ruse.

Dan Paveliuc: În Brașov, 70% sunt așa.

Dan Paveliuc: Vorbesc în cunoștință de cauză… Străbunicul meu a fost primar înainte de război în localitatea în care s-a născut… Rușii, bolșevicii, l-au băgat la zdup și în locul lui au adus o pramatie de lingău comunist.

Liviu Podgornei: Da, așa a fost. Numai că nu trebuie uitată o realitate: majoritatea românilor acelor vremuri erau oameni săraci, neștiutori de carte, cu o educație precară, cu o stare socială precară. Cu o nație așa de slabă, cum să faci Japonia? OK, nu făceai prostiile și crimele comuniștilor, dar și fără ele cum să decolezi cu așa căruță?

Dan Paveliuc: Existau oamenii întreprinzători, numiți de comuniști „chiaburi“… Ăia aveau economia în spate și dădeau de muncă la oameni… De exemplu, Fabrica de Bere din stânga din poza de la mine, fabrica aia a avut un patron, înainte de WWII… Și exemple din astea găsim cu sutele, dacă este să le dezgropăm.

Ileana Alexandra: Voi toți vorbiți cu moș Crăciunul ăsta, dar nu ați constatat că d-l Sima e absent? S-o fi plictisit…

Dan Paveliuc: Zi-ne, Moș Crăciun, dacă știi cum vor fi prețurile la gaze!

Andrei Sofariu: Moșule, Moșule, să le luăm pe rând: Dacă rușii, bazându-se pe contractul proaspăt semnat cu chinezii, vor socoti că e de bun augur să crească pentru prieteni prețul gazului spre 600$/mia de metri cubi este încă un argument pentru existența unei Burse în Energie, astfel încât să poată fi achiziționat gaz, transparent, la prețuri corecte, de la azeri, de la norvegieni sau chiar și lpg din LPG. Nu mai vorbim de gazele de șist, care ar putea fi exploatate la un preț foarte avantajos dacă n-ar fi așa de gălăgioși eco-hipsteri plătiți de Gazprom. 2) Din nefericire, de foarte puțină vreme. Și am găsit de toate, și un spital, dintre cele mai mari, condus profesionist, cu personal tânăr foarte bine pregătit și care fugea de șpagă ca de dracu’. Și da, am avut de a face și cu un spital în care găseai igrasie pe pereți, personal sictirit la culme și care stătea cu mâna întinsă. Însă când bugetul Sănătății crește de 7 ori în mai puțin de 8 ani și nu se simte nimic e clar că niște „băieți deștepți“ își pun silicoane din banii noștri. 3) Cunoaștem și sărăcia din mediul rural, dar hai să punem lucrurile în context. Cine a falimentat Bancorex?! Tot băieții cu ochi albaștri și tot noi, prostimea, a trebuit să acoperim groapa, fie direct din buzunar, fie indirect, prin credite luate la dobânzi foarte mari. Cine a făcut Caritas-ul? Cine a făcut FNI-ul? Tot băieții cu ochi albaștri. Așa că

populația aceea, căreia îi plângeți de milă, a fost sărăcită masiv tocmai de renii Moșului. Sărăcită și spălată pe creier pentru a servi la perpetuarea Sistemului. 4) Avem habar și de rata șomajului în rândul tineretului, care în România se duce spre 30-35%. Aia reală, nu din statistici. Și da, masteratul și chiar doctoratul nu sunt garanția unui job, nici măcar la supermarket. Studiile avansate, nici măcar în matematică, nu sunt garantul adaptării la mediul economic actual. Dacă nu există cerere pentru abilitățile tale pe piață, nu va exista nici cerere de profesioniști. Singura alternativă, profund descurajată de mai toate guvernele din ultimii 25 de ani, este crearea propriei firme, unde, fiind propriul șef, să poți demonstra valoarea în lumea reală, a propriilor cunoștințe și abilități. Altfel, ne trezim cu șoareci de bibliotecă gen ministereasa Petrescu, cu doctorat la Harvard și care habar nu are cum funcționează o firmă în lumea reală. Săraca n-a văzut decât simulări pe P.C. toată viața. Și credeți-ne că nu am uitat că pozițiile privilegiate, fie în mediul academic sau administrativ, nu erau obținute în lipsa originilor sănătoase, indiferent de nivelul de pregătire. De fapt, cam invers proporțional cu nivelul de pregătire. Vedeți, cam aici e problema, lupii tineri au memoria bună și nu uită. Până una alta, capitalismul este singurul Sistem care a adus bunăstare celui mai mare număr de oameni raportat la numărul populației. Nu e perfect, pentru că se bazează pe oameni, însă alternativa e mult mai proastă!

Moș Crăciun: Gianina, era vorba de perioada pre ’90.

Dan Paveliuc: Moș Crăciun, dacă plângi după comunism, emigrează în Koreea de Nord…

Laurențiu Catrina: Moș Crăciun, toți îți spun că ești darnic și ești bun… Numa’ că uitași cum era cu pâinea pe cartelă la ăia de se urcau pe tractor, de cum se stingea lumina la ora 22 și că benzina

era 9,5 lei parcă și doar 20 de l pe lună și 5 în tranzit… Și tot așa… E adevărat că la țară unii scârțâie de foame. Dar și-au vândut pământul de 200 de $ hectarul și vaca prin 2007-2008, că venise raiul în România și mirosea a bălegar în curte. Singura chestie nasoală acum e învățământul. Cel puțin ăla din zona rurală e groaznic, iar numai 2% din tinerii de la sate termină o facultate. Dar asta și din cauza supraestimaților de la Servicii care au permis jaful economiei și permit și acum jaful de la buget, contrabandă etc…

Moș Crăciun: Dacă continuăm așa, atunci voi fi absent… Nu plâng după comunism (pentru că nu a fost comunism, ci socialism), nici nu râd de nimic.. Asta văd că este și asta înțeleg. Adică, domnu' Paveliuc, atâta mă duce mintea. Dacă Dvs. vă place a repeta *ad infinitum* placa cu North Korea, vă reamintesc că și în Occidentul democrat, când un imigrant ridică o problemă, îi răspunde cu aroganță: „If you don't it go back în your country!"

Moș Crăciun: @ Catrina, Serviciile nu se ocupă cu problema jafului de la buget, nici cu analiza contrabandei. Nici măcar D-l Sima nu-i preocupă!

***

Ion Adrian: @ Dan Paveliuc Nu prea am timp și deci văd cu întârziere unele ziceri. Așadar, desigur că există „bad debt" și „good debt". Problema este că mai sunt și cele condiționate suplimentar față de data și modul de restituire, cât și de dobânda datorată. În raport cu dobânda, se definește camăta care „era permisă de indieni doar în *casta paria*", cât și atacul subtil la suveranitate. Desigur că nu toți merită suveranitate și modul de azi prin care celor care nu o merita li se ia este mai blând decât procedurile sângeroase din trecut…

***

Liviu Podgornei: @Moș Crăciun: „Vă reamintesc că și în Occidentul democrat, când un

imigrant ridică o problemă, i se răspunde cu aroganță: „If you don't it go back în your country!““ I s-o mai zice și așa, mai ales de naționaliști și lumea needucată. Mie, când am avut probleme, în 99% din cazuri nu mi s-a răspuns așa. Dimpotrivă! Și asta pe o perioadă foarte lungă, care îmi permite să concluzionez că statul nu zice așa, ci ajută. Orice s-ar zice, comparația socialismului aceluia pe care l-am avut noi și a democrației acesteia, din țările bine organizate, e fără sens.

Stelian Steli: Confirm ceea ce spunea Moș Crăciun: foarte mulți români mănâncă de la containerele de gunoi, din resturile aruncate de locatarii blocurilor. Am văzut de multe ori scena asta: cineva varsă găleată de gunoi la container, apoi imediat scormonitorul se aruncă asupra gunoiului proaspăt, și mănâncă imediat lângă container ceea ce a găsit. Și asta ziua, nu noaptea. Sunt de toate vârstele, mulți adolescenți și oameni bătrâni, și nu sunt aurolaci, debili mintali sau altceva, sunt oameni decenți care nu au de ales decât să accepte realitatea așa cum este! În toată țara, cred că cel puțin câteva zeci de mii de români caută prin containerele de gunoi zilnic! Pe vremea lui Ceaușescu, NIMENI nu scormonea prin containerele de gunoi! Dacă priviți viitorul prin ochii unuia care scormonește gunoaiele, viitorul precis nu arată luminos.

Liviu Podgornei: Și pe vremea lui Ceaușescu scormoneau prin gunoi, dar nu ca să mănânce de acolo. Stăteam lângă o ghenă mare și știu. Îi vedeam pe fereastră cum căutau toată ziua. Cred ceea ce spuneți, despre cei ce mănâncă azi din gunoaie. E trist și grav! Și inacceptabil. Un stat responsabil nu ar trebui să-i lase să ajungă în halul ăla. În Vest sunt ajutoare, cu care n-ar trebui să ajungi chiar așa, deși și aici e greu pentru unii. Însă mai sunt depozite alimentare, supa săracilor, haine etc.

Stelian Steli: Liviu Podgornei: În Occident, ajutorul social este de cel puțin 500 euro pe lună, în România ajutorul social este de 30 de euro pe lună, iar prețurile la alimentele din România sunt asemănătoare cu prețurile din Occident.

Liviu Podgornei: Stelian: Da, de acord. E tragic! De asta vorbeam de „stat responsabil“.

Laurențiu Catrina: Asta pentru că foștii băieți, acoperiți de actualii băieți, au pus mâna pe economie sau pe ce a rămas nevândut la străini și pe majoritatea contractelor cu statul, pe care-l fură la greu. Ca să nu mai zicem de firmele arăbești și turcești specializate în exporturi de animale și importuri de produse alimentare fără taxe vamale, cu rambursări ilegale de TVA și tot felul de șuntări ale legii. Niște băieți buni ăștia și pe care-i doare la bascheți dacă se fură 10 mld. anual din taxa pe valoarea adăugată. Ce contează la ei sumele astea cu care s-ar face autostrăzi, școli, spitale? Și ar rămâne și de bomboane…

Liviu Podgornei: Laurențiu: Referința mea la „statul responsabil“ e valabilă și la remarca Dvs. El trebuie să vegheze la respectarea legilor, ca banii deturnați să meargă pe ceea ce spuneți: școli, spitale, biserica, catedrale ale neamului etc.

Stelian Steli: Liviu Podgornei: Problema nu este aceea că politicienii noștri sunt iresponsabili, ci aceea că politicienii sunt proști, incompetenți, incapabili. Asta pentru că politicienii actuali din România sunt sau au fost sprijiniți de îmbogățiți ai tranziției = oameni care au ajuns bogați nu pentru că erau virtuoși și astfel au învins o competiție acerbă, ci pentru că au prins perioada cu cerere mare și ofertă mică, tranziția de după Revoluție, care a permis practicarea unor adaosuri comerciale nesimțit de mari. Prima oară comerțul cu marfa adusă din Turcia, apoi au deschis o tonetă, au cumpărat un apartament și apoi l-au vândut la preț triplu după 2 ani și tot așa. Acum vreo 8 ani îmi povestea cineva cunoscut întâmplător la o terasă la

Vama Veche cum după Revoluție s-a apucat să vândă apă minerală la Mamaia, vara, pe trotuar, cu un singur angajat. A reușit ca din banii obținuți după o vară de vândut enorm de multă apă, să își cumpere o casă la București, casa pe care a închiriat-o unei firme pentru 500 euro pe lună, iar banii aceștia îi permiteau să ducă o viață de boem, mereu plecat prin lume cu motocicleta.

Ion Adrian: Nu am văzut pe nimeni mâncând. Poate că unii și mănâncă. Eu am întrebat și mi-au spus că adună pentru porci.

Laurențiu Catrina: Liviu Podgornei De ce ar fi așa statul? Avem clasa politică pe care o merităm. Care e așa cum suntem și noi. Cu Servicii Secrete care se bat cu cărămida în piept că e ceva de capul lor și sunt niște amărâșteni de duzină. De ce să fie clasa politică mai bună, statul mai capabil, când intelectualii noștri strâmbă din nas și se țin deoparte de partide. Sunt ca niște paznici de noapte care, ca să nu adoarmă și să nu se sperie, că-s singuri, mai fluieră în beznă. În rest, și ei sunt pe post de „dornic de democrație, solicit o sinecură la umbră“. Bine garnisită, normal… Să știți că activez pe aci, să văd cum de o inteligență precum cea a d-lui Sima s-a lăsat atrasă de păcănele, când putea muta Munții Carpați dincolo de Câmpia Panoniei. Și încerc să deslușesc pe al cui joc îl face, pentru că până acum toate jocurile astea cu „Spovedaniile“ s-au spart mai ales în capul lui Predoiu. Și tot citind mărturisiri și comentarii, am dat peste Moș Crăciun, care e pe post de scriitorașul ăla din anii ’90 care scria despre cum era Securitatea atacată de bubuli, iar ea săraca, precum Fecioara din Orléans de nevinovată și vitează, câștiga fiecare bătălie, în timp ce poporul român le pierdea pe toate. Un drăgutz.

Lucian Davidescu: „Pe vremea lui Ceaușescu NIMENI nu scormonea prin containerele de gunoi!“ Pentru că nu găseai ce să cumperi, așa că nu aveai ce să arunci…

Laurențiu Catrina: Și mai e o chestie. Ca să fim corecți. Pe vremea lui Ceaușescu, dacă te vedea, te aresta pentru vagabondaj și te băga la masă și casă, plus gratii. Acu', nici acolo nu te bagă, că nu le pasă.

Cristian Sima: Bravo, Lucian, gunoaiele de azi au mai multe proteine decât Alimentarele lui Ceaușescu.

Cristian Sima: Gunoaiele din „Primăverii"…

Lucian Davidescu: Atunci, pentru gunoi (oasele rămase după procesarea pentru export — tacâmuri, adidași, calculator), se stătea la coadă și se plătea.

Laurențiu Catrina: Acu', la fel. Că produsele ieftine din carne au 90% și peste „noncarne"… Mamă, ce termen! Zici că e de SF.

Laurențiu Catrina: În anii 1960-1970, totuși, rețetele arătau cam așa: O rețetă de crenvurști de vită, în 1962: Pentru o sută de kilograme, se foloseau 70 kg de carne de vită calitatea I, 30 kg de slănină, 50 de grame de piper, 30 de grame de nucșoară, boia de ardei și usturoi. Amestecul era apoi introdus în intestine de ovine. În 1967, rețetă pentru 100 kg de cârnați proaspeți era următoarea: carne semigrasă de porc, 100 kg, 250 gr de piper, 250 gr usturoi, 2 kg de sare și mațe subțiri de porc…

Laurențiu Catrina: La noi, ceva în genul ăsta, acum e pe la 150 de lei/kg.

Alternate Cristiana: S-o fi stat la coadă pentru „adidași", pentru „frații Petreuș" și altele, plus raționalizarea energiei electrice; astea au contribuit foarte mult la creșterea sentimentului de revoltă, dar se uită faptul că i s-a impus să achite în 6 ani împrumutul luat de la FMI (spre deosebire de Polonia, căreia i s-au trecut multe cu vederea); mă întreb dacă românii l-ar mai fi urât atât de tare pe Ceaușescu în cazul în care ar fi revenit „haleala" (scuzați termenul, dar se potrivește perfect acum) în magazine, dacă ar fi sfârâit grătarele (la unii chiar și pe balcon) și ar fi

zbierat/probabil/manelele — gen muzical pe care trebuie să-l recunoaștem dacă discutăm despre „evoluția“ societății românești…

Laurențiu Catrina: 2007-2008 au fost anii cei mai ok pentru români. Atunci, toată lumea cânta și dansa. Acum a venit nota de plată și majoritatea nu pot să o achite. Dar să nu uităm că azi e o zi specială.

Cristian Sima: Nu l-a obligat nimeni să plătească, NU DOAR haleala era problema, România era o închisoare de 237k km 2, azi nu ați suporta așa ceva nici două zile. Gardienii erau Moș Crăciunii de azi și Geartu.

Liviu Podgornei: Una peste alta, nația a trăit greu în toate anotimpurile. Probabil că atâta poate, dacă pe o perioadă așa de îndelungată n-a putut ieși din zona asta gri. Dăm acum vina pe unii și pe alții de azi. Dar dacă de-a lungul istoriei nu s-a ieșit din ea, nu e oare o constantă care ne însoțește și de care nu reușim să ne debarasăm? Asta nu înseamnă că suntem condamnați pe veci la ea, dar nu vi se pare ciudat că e cam așa de când ne știm? Întreb, nu dau cu parul…

Alternate Cristiana: Țin bine minte cum era, chiar dacă aveam 18 ani în 1989; știu bine chiar din familie ce a însemnat prigoana, ura pe care o „primeau“ năpârcile (așa li se spunea) din partea oamenilor noi, dușmanii declarați ai „ciocoilor“; „haleala“ a fost principala nemulțumire, din păcate… Românii au votat cu Iliescu în proporție de peste 80%; q.e.d. / P.S.: Nu l-a obligat nimeni să plătească?

Laurențiu Catrina: Liviu Podgornei Trebuie să ne știm istoria pentru că e bine să nu repetăm greșelile, nu ca să ne scoatem ochii. Totuși, acum suntem de bine de rău în cea mai mare și tare alianța militară, avem și ceva asimptote economice impuse de uniunea economică în care ne aflăm, ne mai trebuie timp. Sau noroc, dacă o să devenim un județ al Europei unite și vom avea parte de o

conducere politică mai de doamne-ajută decât a noastră.

Alternate Cristiana: Apropo de FMI și de împrumutul României, un text interesant. Bineînțeles, unii îl contestă, alții nu… P.S. Concentrați-vă strict asupra textului, nu asupra site-ului http://www.razbointrucuvant.ro/…/fmi-a-impus…/

Liviu Podgornei: Cristiana: Foarte interesant! Mulțumesc.

Liviu Podgornei: Prima idee importantă a articolului ar fi că împrumuturile făcute în anii ’60 nu au dus la rezultatele scontate. De unde, și suferința ulterioară, și viața grea de care vorbeam. Așa e când ai la cârma țării economiști cu diploma de facultate obținută în aceeași zi cu cea de bacalaureat…

Laurențiu Catrina: Poate ne spune Cristian Sima cât ar însemna sumele de aici, actualizate.

Lucian Davidescu: Cristiana Titulescu,

1. Nu l-a obligat nimeni, a decis singur, împotriva bunului simț și a sfaturilor interne ȘI externe.

2. Datoriile fuseseră făcute pentru a finanța investițiile tâmpite făcute tot de el și care se dovediseră falimentare.

3. Zău așa, pe scenarii contrafactuale, dacă ar fi fost mâncare în magazine, căldură în case și prosperitate generală, atunci n-ar mai fi fost nevoie nici de teroare și sclavagism, iar Ceaușescu și partidul ar fi câștigat alegeri cinstite la fiecare patru ani.

Alternate Cristiana: Lucian Davidescu 1). Nu l-a obligat nimeni concret… Dar cunoști cumva condiționările /“reformele“ pe care FMI le impunea? 2). Investițiile alea „tâmpite“ asigurau 100% grad de ocupare și tot prin „porcăriile“ alea s-a plătit datoria; actualmente, se vor sacrifica vreo 10 generații pentru a achita datoria externă, având în vedere dezastrul economic în care colcăim; 3).

Nu ai înțeles exact. Am spus că principala frustrare a fost lipsa hranei… care, imediat după ’90, NU a mai reprezentat o problemă; drept urmare, românii (mai puțin „golanii“ ciomăgiți la Universitate) au votat cu Ilici în proporție de peste 80% — și astea au fost cifre reale, din păcate… Și ca să nu dăm o conotație greșită textului: actualmente, nici măcar „investiții tâmpite“ nu mai avem, suntem datori vânduți, avem peste 4 milioane plecați la cules de căpșuni… Tot noua „burghezie proletară“ conduce, chiar dacă unii afirmă că sunt „de dreapta“, toate afacerile le-au făcut exclusiv cu statul… PS. Teroarea a reprezentat-o „lupta de clasă“, respectiv regimul pervers de inuman pe care a trebuit să-l suporte „burghejii“. Ex.: degradarea socială. Sclavagism, avem acum, din păcate… Și am o rugăminte: nu mă cataloga drept nostalgică, știu bine despre ce vorbesc, aveam 18 ani, suficient cât să-mi amintesc bine acele vremuri, sunt economist, știu să fac diferența și înțeleg nuanțele…

Alternate Cristiana: PPS. Despre creanțele pe care România trebuia să le încaseze la sfârșitul lui 1989-începutul 1990 mai discută cineva? Liviu Podgornei, tot în calitate de economist vorbesc: te asigur că existau profesioniști de 1000 de ori mai bine pregătiți decât mulți alții care sunt considerați astăzi „formatori de opinie“; nu calificarea a reprezentat o problemă, ci condiționările… Dacă am accepta că afirmația ta nu este falsă și că astăzi nu mai avem „economiști cu diploma obținută în aceeași zi cu bacalaureatul“, de ce „trăim bine“? Hm?… Pe lângă mult discutata „corupție“, mai sunt și alte cauze; Ilie Șerbănescu a spus-o foarte bine la un moment dat: „Vreți aderarea (la UE)? Ne dați economia!“

Liviu Podgornei: Cristiana: Relativ la diplome, m-am referit la Ceaușescu, nu la cei de azi. El a obținut diploma de economist, la ASE, în aceeași zi cu cea de Bacalaureat. Diplomele au aceeași

dată! Iar remarca mea era despre „atunci“, despre eșecul economic al regimului său, nu despre azi.

Alternate Cristiana: Okay, scuze pentru că am înțeles greșit.

Liviu Podgornei: Cristiana: Nici o problemă. E și din vina mea, pentru că detaliul ăsta cu diploma lui nu e știut de toată lumea. Trebuia să fiu mai explicit. Sigur, Ceaușescu era sfătuit, avea consilieri economiști, care n-or fi fost toți idioți, dar el decidea până la urmă. Iar când ai o pregătire școlară precară, ca să nu mai vorbim de cea universitară, plus dogma politică ce îți ține mintea prizonieră, iese ce a ieșit: un dezastru!

Alternate Cristiana: Nu știu dacă el decidea tot timpul, așa că aici mă abțin… Însă cert e faptul că după 1990, ori au fost unii mult mai idioți, ori au fost trădători, ori pur și simplu au fost niște infractori politico-economici!

Liviu Podgornei: Cristiana: Bănuiesc că, începând de la un moment dat al carierei lui, el decidea totul și nu mai sufla nimeni în fața lui. Faptul că „acum“ e cum e nu înseamnă că „atunci“ era bine. Acum nu mai știu cum e, că nu mai trăiesc acolo de mult. Dar atunci am trăit acolo și știu cum era. Au fost și perioade mai respirabile, dar restul a fost rău, cu ani de „rău de tot“! Comparativ chiar și cu țările socialiste, mai puțin Albania, poate, eram foarte jos. Dar și asta e subiectiv. Răul meu nu e răul altuia! Or fi fost și oameni care s-or fi simțit bine, mai știi?! Mai depinde și de felul omului.

Cristian Sima: Doamna Titulescu, calm, investițiile alea ale lui Ceaușescu nu au plătit datoria, cu mâncarea s-a plătit datoria, adică cu foamea, că altceva nu mai avea ce să vândă. Dvs. nu ați avut când să intrați în câmpul muncii, nu știți cum era să fii angajat la statul lui Ceaușescu. Sunteți economistă… Eh, să vă dau eu rezultatele lui Ceaușescu. Dorea o țară autosuficientă, ca și Ilie Șerbănescu. Ilie a fost și Ministrul Privatizării,

dar, săracul, el e economist de pe vremea lui Ceaușescu, nici Keynes nu a apucat să citească. PIB-ul României în 1938 era de două ori cât cel al Italiei, astăzi regiunea Veneto are PIB-ul mai mare decât toată România. E drept că s-a furat enorm, s-au făcut multe fier vechi, dar asta e opera celor care în 1990 nu au vrut Rațiu că nu a mâncat salam cu soia și că avea *papillon*. Apoi, în 2000, nu am vrut Isărescu, adică nici după 10 ani nu am înțeles nimic. Fiecare popor își merită conducătorii, o să ni-l meritățm din plin și pe următorul dacă continuăm să facem apologia geniului Ceaușescu. Suntem un popor fără elite, elitele sunt îngropate la Canal și în lagărele comunismului și de aceea avem acum pseudoelite maneliste. Dacă dvs. și Moș Crăciun și mai știu eu cine continuați să nu recunoașteți că, totuși, de bine de rău, suntem într-o țară relativ liberă și asta e doar datorită UE, sigur nu mai avem nicio șansă în viitor. Să nu subestimăm generația tânără, poate ei vor reuși, noi sigur am eșuat. De fapt, nici măcar nu am încercat, că toți cei de vârsta mea în 1990 am plecat și f.f. puțini ne-am mai întors. Nu am plecat în 1990 pentru bani, dar nu mai voiam comunism și Iliescu. Iliescu ne-a alungat, altfel nu plecau valorile în 1990.

Alternate Cristiana: Nu fac apologia nimănui și nu judec în alb și negru; toate nuanțele sunt de fapt tonuri de gri- UMBRE. Bineînțeles că recunosc „relativitatea“ despre care vorbiți dvs., dar asta nu e suficient. Eu nu-mi merit conducătorii, pentru că n-am votat nici cu Iliescu și nici cu Băsescu (culmea, nu?), iar lozinca asta cu „suntem un popor fără elite“ nu o împărtășesc. Dvs. sunteți puțin cam vanitos (specific zodiei gemenilor, din care și eu fac parte), dar să știți că există foarte mulți români capabili. Problema esențială este aceea că au parvenit în funcții de decizie niște interlopi-trădători (în sensul economic și nu numai…) și, dacă îmi amintesc bine, chiar dvs. îl

citați pe M. Twain. Referitor la cât de mult contează votul nostru, sunt foarte calmă, dar nu mai cred de mult timp în povești cu zâne și nici în „mâna nevăzută“ a lui A Smith.

Loredana Hodor Al Ghazi: Ce păcat că nu am vrut în 2000 Isărescu!!

Cristian Sima: A fi capabil nu înseamnă a fi elita. În 1990, din promoția mea la Matematică am plecat 120 din 180 și 100 sunt și azi profesori la mari universități americane și europene… În timpul ăsta, la București se făceau universități particulare cu Dolfi Drimer, „Ecologistă“, „Românо- Americană“, „Cantemir“, „Spiru Haret“ etc., etc… În 1990, am renunțat să mai avem Educație, toate cadrele bune au plecat Fără Educație, un popor nu poate evolua și nici elitele nu au de unde să apară.

Cristian Sima: Da, doamnă, în 2000 Isărescu era bun de Președinte și era bine să părăsească BNR. Așa, îl avem și azi unde nu trebuie…

Alternate Cristiana: Pe dvs. cine v-a gonit, de fapt? Iliescu, Băsescu, ori „umbrele“? Că deja nu înțeleg care este, de fapt, ideea… P.S. Există în continuare oameni foarte bine pregătiți, pe mine nu mă puteți convinge cu astfel de marote. Am înțeles că ați fost olimpic, nu ați fost unicat, mai există și alții, nu asta e problema.

Cristian Sima: Nu are nicio treabă Olimpiada, ăla e un concurs pentru rezolvitori de probleme, nu e obligatoriu să câștigi olimpiade ca să fii elita sau să fii mare savant. Am un exemplu, colegul Florin Rădulescu, care anul ăsta a demostrat Conjectura Ramanujan-Petersson. Eu am plecat în 1990 și am stat 8 ani, apoi am venit. În 1990 m-a alungat Iliescu, în 2012 „umbrele“, dar în 2012 a fost vina mea că m-am amestecat printre „umbre“. În 1990, nu aveam. Decât că eram tânăr neliniștit și revoluționar utopic…

Cristian Sima: Dar odată cu alungarea de către „umbre“ au mai plecat din România și doi tineri cu

Harvard și MIT care lucrau la mine la WBS și pe care m-am chinuit să-i aduc în țară. Nu eu sunt pierderea, ci ei, tinerii, sunt pierderea.

Loredana Hodor Al Ghazi: Păi de-asta ziceam și eu: scăpăm de el de la BNR. Mă bucur că ați înțeles.

Cristian Sima: În 1990, au plecat mulți tineri foarte buni, aceștia trebuia să fie profesorii care să vă pregătească pe dvs. mai bine. Așa, ați fost pregătiți mai puțin bine, apoi generația dvs. a pregătit și mai puțin bine pe următorii… Și tot așa, până când am ajuns azi, când, și să vrei, nu ai de unde face un singur liceu decent.

Liviu Podgornei: Cristi Sima: „suntem un popor fără elite“. Nu-i adevărat! Anul trecut mi-am cumpărat de la București o valiză „Elite“. Avem „Elite“!

Alternate Cristiana: Vă rog să nu vă supărați dacă nu împărtășesc în totalitate ideile, promit să mă abțin, pentru că, în fond, este *wall*-ul dvs. și am cam monopolizat discuția. Totodată, voi continua să vă citesc cu aceeași plăcere, mai am însă o ultimă întrebare: dacă, prin absurd, ar exista totuși instituții de învățământ foarte bune, absolvenții acestora unde ar putea profesa? Nicăieri… Economia românească este praf din cauza jafului concertat (nu doar din interior). Educația precară din prezent este doar unul dintre efectele „reformelor“ din ultimii ani.

Cristian Sima: Problema nu e, doamnă, că nu mai scoatem băieți deștepți în universitățile noastre, e că nu scoatem intelectuali de mijloc și, hai să fim serioși, avem bănci, multinaționale etc.

Liviu Podgornei Cristiana: Scuze că răspund în numele șefului, dar cred că nu va avea nimic împotrivă să continuați să vă expuneți aici ideile, chiar dacă ele nu concordă cu ale celorlalți, ori ale sale. Nimeni nu se supără din asta. Asta-i una dintre marile deosebiri dintre „ieri“ și „azi“: azi

oamenii sunt liberi să vorbească. Și așa ar trebui să rămână pe veci în societatea românească!

Cristian Sima: Așa cum cei doi, după ce au terminat Harvard și MIT, au venit imediat la Sima la WBS, mai sunt chestii care angajează vârfuri. Uite Softwin, de ex.

Cristian Sima: Ah, da, și continuați să vă expuneți ideile, chiar dacă sunt contrare.

Cristian Sima: Doamnă, aici toți pot să vorbească, până și Moș Crăciun. Atâta timp cât vocabularul e decent, nu văd de ce să nu vorbească, e folositor și pentru mine și pentru ceilalți. În plus, eu nu sunt partizan politic pentru nimeni, dimpotrivă, așa că e ok pentru toți.

Alternate Cristiana: Mulțumesc!

Alternate Cristiana: Apropo de Servicii (că astea predomină acum): Talpeș de la Bitdefender ar mai fi un exemplu…

Cristian Sima: Talpeș de la Bitdifender nu are nimic cu Talpeș SIE. Bitdifender e invenția nevestei lui Măriuca Mereuță, fata actorului Mihai Mereuță și colegă cu mine de an la Matematică și șefă de promoție la secția de informatică. Și, cu voia dvs., și ea o fostă olimpică.

Cristian Sima: Nu trebuie să vedeți Servicii peste tot, sunt mulți Talpeș. Și nici eu nu sunt legionar, deși mă cheamă Sima.

Alternate Cristiana: Ha! Ha! Nu am dorit să fac vreo aluzie referitor la Talpeș de la SIE; mă refeream la servicii financiare, de turism etc, dpdv economic, jur!

Alexandru Seran: În domeniul IT, problema e capitalul de start. Dacă în Vest există incubatoare de afaceri (Sillicon Valley e un incubator imens), în România, în incubatoarele de afaceri se nasc spălătorii de mașini și shaormerii. Totuși, încep să se miște lucrurile și la noi (www.techangels.ro e un exemplu). Doamnă Titulescu, când ați sprijinit ultima oară o inițiativă inovativă?

Cristian Sima: Vă dau eu un cadou, doamnă Titulescu… „Children of a Lesser God“ — Trailer

Liviu Podgornei: Moș Crăciun, ultimii oameni de caracter, pe acolo, au murit la Sighet, demult, foarte demult. Noi suntem băieți din sud, n-aveam treabă cu Maramureșu’!

Moș Crăciun: Domnu’ Sima, ați scris ieri că nu vi s-a spus explicit să nu vă băgați la Energie. V-am spus cea voalată, cu Iohannis, și ați spus că nu e prea explicită. Dvs. rescrieți istorii, dar știți că sunt metode pentru *recovery of repressed memory*. Și în tolba Moșului e sursa mea, care îmi spune în ochi că ați fost avertizat f. explicit. *Now*, dacă vă dau dovada, promiteți să o lăsați aici? Vă faceți *mea culpa* la memorie și transparență? Sursa e *first class*, că eu nu lucrez cu surse *second-hand*.

Cristian Sima: O las aici.

Cristian Sima: Adică ce să las aici? Dovada o las aici, dar nu e adevărată.

Liviu Podgornei: „dar știți că sunt metode pt. *recovery of repressed memory*.“ Păi știe, la câtă bătaie zice că a mâncat la Securitate! Sper să nu-l mai duceți pe acolo încă o dată, acum…

Moș Crăciun: *Now, ladies and gentlemen, last call*: Domnu’ Sima, vi s-a spus „Nu te băga la Energie, că dacă nu…“ *Yes or no*? Laie sau bălaie?

Cristian Sima: Moșule, ți-am mai spus. Unii, la Apfel House, la Sibiu, au spus că n-o să-mi iasă, atât.

Cristian Sima: Nuuuu, Moșule!

Moș Crăciun: Pe cuvânt de onoare? Lăsați Apfel, aia e mizilic…

Cristian Sima: Cine? Când? Unde? Așa, sunt doar vrăjeli…

Cristian Sima: Pe cuvânt de onoare, nu am amnezii.

Liviu Podgornei: Hai, Moșule, nu te lăsa! Urcă odată fișierul ăla pe server, că nu mai rezist! Nu mai pot!!

Cristian Sima: Nu auzi că am fost cu toți șefii de la ANRE la Londra?

Moș Crăciun: Priviți sursa mea *first class*: http://glurl.co/ed R începeți pe la min. 14 și continuați. IN stereo (where available)

Cristian Sima: Ar fi în interesul meu că mi s-a spus și eu nu și nu. M-ar victimiza, dar nu e așa.

Cristian Sima: Lasă emisiunea, Moșule, că o știu…

Gigel Militaru: Cadou pentru Moș Crăciun

Cristian Sima: Acolo spun că mi s-a spus că de la Energie mi se trage, după ce mi s-a întâmplat. Adică și alții ca tine mi-au zis asta.

Liviu Podgornei: Moșule, dar ai uitat subtitlurile, că fără ele nu înțeleg nimic. E în română, dar asta nu mă încălzește cu nimic. Mie îmi trebuie traducerea!

Cristian Sima: Moșule, emisiunea e după 29 noiembrie. Deci acolo asta spun că mi-au spus unii, că de la asta mi se trage… S-ar putea să fie adevărat, problema e că nu m-a avertizat nimeni cu subiect și predicat înainte de a începe negocierile cu Londra.

Cristian Sima: Moșule, eu credeam că ai Servicii în spate, nu că ești fan Sima și conspectezi emisiunile mele…

Moș Crăciun: Min. 14:50: „Toate semnalele primite au fost „Nu te băga în Energie, că o să-ți rupi gâtul!““ Minte sursa mea, domnu' Sima?

Cristian Sima: E ca în sceneta lui Caragiale cu Mița și șeful, hai că nu mai ești simpatic…

Cristian Sima: Păi ce? Îți spun că mi-au zis că n-o să meargă.

Moș Crăciun: Dom' Sima, vă vede lumea! Nu știți să spuneți „ooops“?

Liviu Podgornei: Nu, *definitely*, Moșul nostru nu e din Servicii. E om cumsecade! Nu vorbește ca un om care are serviciu.

Moș Crăciun: O fi emisiunea din 11.2012, dar acolo sursa noastră povestește ce i s-a spus

ÎNAINTE de evenimente.

Cristian Sima: Mai ascultă, Moșule, o dată min. 14. Mi s-a spus că n-o să reușesc, după ce am fost la Londra.

Cristian Sima: Și spun că nimeni nu m-a amenințat cu Energia, deci ești departe, iar dacă asta e sursa e greu să mă găsești cu minciuna…

Moș Crăciun: Mai ascultă mata o dată, min 14:50: „Nu te băga la Energie, că o să-ți rupi gâtul!“ Citat cu ghilimele, ca să nu fiu acuzat de plagiat!

Liviu Podgornei: Moșule, acum, vorbind serios, și care e ideea demonstrației? Că Sima e un bandit? Păi, pe asta o știam deja de când a fugit. Toată presa numai așa îl numea. Nu mai era cazul să ne stresezi cu asta. Noi voiam o înregistrare cu vreo damă, ceva! Așa, cu Turcescu. Ce treabă avem noi cu Turcescu?

Cristian Sima: Da, și îl explic după foarte bine. Mă întreabă: „Te-a amenințat cineva cu Energia?“, și eu zic „Nu“ și că mi-au zis „N-o să-ți reușească.“

Moș Crăciun: Domnu’ Podgornei, nu ține cu devierile de la topic. L-ați citat mai sus pe Sima. Nuuu, jur. Ieri la fel. Și asta e treabă importantă, nu chestie de budoar. *Stick to the topic*, please.

Cristian Sima: Da, interviul ăla e foarte bun de ascultat tot, mai ales pentru monologul din final.

Cristian Sima: Moșule, o las acolo, stai liniștit, de la min 14 încolo, să știe toată lumea.

Cristian Sima: Doar că nu scoate din context.

Mioara Iamandi: @Moș Crăciun, după cum insiști cu „avertismentul“ ăla, am sentimentul că vrei să creezi o nouă diversiune și să duci discuțiile în altă direcție… Crezi că în acest mod îl vei determina pe D-l Sima să-și mai amâne din „Spovedanie“?

Moș Crăciun: Dom’ Sima, vă vede lumea. Ia să numărăm steagurile, precum Pristanda: 1) Patelinet 2) ADN Pacepa — Dănoiu 3) Serghei Mizil la

„Monnet“ 4) Cireașa pe tort, această secvență… Și suntem abia la episodul 19. Primesc și eu un mic cadou pentru dovada de azi?

Cristian Sima: El vrea să mă decredibilizeze, doar că nu poate cu expresia „o să-ți rupi gâtul“, că e explicată bine după…

Moș Crăciun: @Mioara Vreau doar să nu rescrie istoria după împrejurări. *Ni plus, ni moins*!

Cristian Sima: Ete-na, nu o să citească lumea că Mizil nu a făcut la „24“, ci la „Caragiale“ sau că Patilineț nu a murit în Grecia, iar AND-ul ăla nu ai cum să-l verifici…

Liviu Podgornei: Domnule Moș, sunt detalii care, după mine, n-au nici o importanță. După ce l-au terfelit în fel și chip până azi pe toate părțile, acum îi căutăm păduchii și cu ceasul: la min 14 și două secunde! Nu credeți că sună cam securistic? Ăia erau cu ascultatul și scrisul: „ora 14.02 Obiectivul se cacă. Se aude apa la WC. Înjură conducerea de partid și de stat pentru calitatea hârtiei igienice.“ Revenim la aceleași metode de ieri?

Cristian Sima: Păi eu scriu memorii, nu istoria… Iar la chestia cu Turcescu văd că nu îți dă nimeni dreptate.

Cristian Sima: Așa, și Cioaci era slab. Și ce dacă eu l-am făcut gras?

Moș Crăciun: Vă citește lumea, asta știu sigur, dar aveți grijă cu memoria, că atunci când mergi la spovedanie tre’ să fii onest. Bun, primesc un mic bonus sau nu?

Cristian Sima: Moșule, nu te bagă lumea în seamă, chiar și cei care au ascultat înregistrarea nu îți dau dreptate. Deci erai mai simpatic înainte, acum nu mai ești, că nici măcar securist nu mai cred ăștia că ai fost.

Moș Crăciun: @ Podgornei Care „mici detalii“? Că omul neagă de 2 zile că nu a fost avertizat cu Energia. Că jură că nu i s-a spus explicit. Că o dă pe voalatele cu Iohannis.

Cristian Sima: Ce treabă are Iohannis aici?

Liviu Podgornei: Domnilor și Doamnelor, Stimați *guests*, eu ar trebui să protestez primul pentru unele inexactități și neconcordanțe în partea introductivă a cărții. Am trăit la două străzi de el și știu și eu cum era Cioaci. Care, dacă nu mă înșel, se numea chiar Cioace ! Dar, încă o dată, asta nu-i istorie, e roman de aventuri. O mai spun o dată, poate înțelege și Moșul Noël. Cristi ne spune ce vrea el să spună, chestie normală până la urmă. Luați așa cum e și mulțumiți-vă cu ce aveți. Că, de nu, ne taie gazul, ca rușii, și după aia o să mă rugați pe mine să vă postez în loc cum era pe la Oltenița în anii ăia!

Mioara Iamandi: @Moș Crăciun, detaliile acelea sunt insignifiante și știi lucrul acesta f. bine… Pentru cei care nu știu să se „joace“ cu cuvintele și cu mesajele de dincolo de cuvinte, poți fi credibil, nu și pentru cei care știu astfel de jocuri… Toată această insistență e pentru a obține un „bonus“, după cum singur spui… De ce vrei „bonus“?

Moș Crăciun: @Sima Nu faceți Dvs. aprecieri despre ce crede lumea, că eu nu sunt aici nici subiect, nici predicat. Ați spus ieri că masonii lui Iohannis v-au sugerat „voalat“. V-am spus că a fost și explicit. Dom’ Sima, *chat*-ul e mai sus, *crystal clear*, lăsați… Bun, *how about my little bonus*?

Moș Crăciun: @Mioara Când îl vezi pe om că se jură că nu i s-a spus, pe o problemă importantă în cazul său (și știe bine asta), iar apoi îl vezi cum îți citează ce i s-a spus, asta numiți Dvs. „insignifiant“? Are motive să pretindă azi că nu de la Energie i s-a tras tărășenia, știu asta. *But the facts are facts*. Cum de ce vreau „bonus“? Ca femeie, ar trebui să știți!

Liviu Podgornei: Domnule Moș, aici avansurile față de dame nu țin! Lăsați Mioara noastră în pace, că e femeie onorabilă. Auzi la el: „Ca femeie, ar trebui să știți!“

Moș Crăciun: Sigur că ar trebui să știe, ca femeie, ce bonus aștept de la D-l Sima!

Cristian Sima: El vrea să spună că, din cauza faptului că Cioaci era slab, nu gras ca Patilineț etc., eu nu sunt credibil, dar faza cu emisiunea la Turcescu nu îi iese. Spun clar că nu m-a amenințat nimeni și că mi-au spus „Nu o să reușești“, dar asta nu e o avertizare „Nu face asta că te terminăm!“ sau „Nu face asta că ne superi!“. Pentru asta, am negat.

Cristian Sima: Moșul a plecat că nu i-a reușit marele *scoop*.

Moș Crăciun: Îmi dați bonusul sau nu? Despre *scoop, passons*…

Cristian Sima: Ce bonus? Pentru ce?… Moșule, eu înțeleg, faci diversiune ca să mă ții din scris, ești ca avocații lui Voiculescu. Știi că finalul e același, dar încerci amânări…

Cristian Sima: Momentan, Moșule, nu ai convins pe nimeni, pe aici, de nimic.

Liviu Podgornei: Mai bine zis, de nimic NOU!!

Moș Crăciun: *** nu o tratați precum ați făcut cu madam Mociornița.

Cristian Sima: Corect, de nimic nou, el e cu amănuntele cu Cioaci și Patilineț, vezi că o să mai fie erori din astea, dar sensul și povestea contează, că doar nu crezi că îmi luam notițe când eram mic pentru „Spovedania“ de la 53 de ani!

Moș Crăciun: @ Liviu, femeile, spre știința Dvs., mai au și demnitate, și sensibilitate. Nu se gândesc numai la treaba aia rușinoasă…

Mioara Iamandi: Aha, uite cum am ajuns „mediator“. @Liviu, abia acum ți-ai dat seama!?

Cristian Sima: Dar cum am tratat-o pe Marie Rose? Și acolo le știi… Hai, spune, că nu știi decât ce au comentat ăia la TV. Eu am spus foarte puțin… Ea a spus multe.

Moș Crăciun: Le știm pe toate, *don't you worry about*! Editați sau nu paragraful respectiv?

Cristian Sima: Lasă, Moșule, că se trezește Victor Nistor acum, că e dimineața în America, și poate îți mai spune mai multe despre Geartu. Și o să te enervezi rău de tot. Știi că nenea generalul punea microfoane și camere în dormitoarele nevestelor de demnitari ca să aibă unde să se uite tanti Leana?

Cristian Sima: Păi nu e editat. Ce, ți l-am șters?

Moș Crăciun: Nu e adevărat, nu punea el microfoane. El era șef la ICPTS. Adică la creație. Așa a ajuns să lucreze cu Pacepa. Hai, dacă faceți editarea sugerată, vă dau și dovada.

Cristian Sima: Nu mai era Pacepa în anii ’80. Nu le-o fi pus el cu mâna lui, dar la comanda lui sigur.

Moș Crăciun: A lucrat cu Pacepa la comisie din ’72. În anii ’80, era director la diamante, nu avea treabă cu microfoanele.

Cristian Sima: Eh, nu, deloc! Mi-a pus și mie la gazda unde stăteam cu chirie.

Moș Crăciun: Erau numai două și erau acolo dinainte de v-ați mutat Dvs.

Ileana Alexandra: Și unde e caseta?

Moș Crăciun: Care casetă?

Cristian Sima: Dar erau ca s-o înregistreze pe sărmana doamnă Cornoiu, văduvă de ceferist, într-un bloc amărât în Berceni!

Ileana Alexandra: De la gazdă!!!

Moș Crăciun: Au mai stat alții înainte acolo, lăsați acuma…

Cristian Sima: Da, a stat ceferistul răposat înainte de a veni eu.

***

Cristian Sima: Moș Crăciun, blufezi rău de tot. Și copiii se prind!

Moș Crăciun: Nu e nici o casetă, aveau telefonul monitorizat T.O.- ICT. Și scriau ce auzeau la telefon. Sima le exegerează. Las’ că ajungem la „Toma Caragiu“ și veți înțelege!

Alternate Cristiana: Ce frumoase ar fi niște spovedanii by Pacepa…

Cristian Sima: Ia zi, Moșule, cu „Toma Caragiu“!

Cristian Sima: Unde e dosarul? De ce a dispărut? Că și asta cu „Toma Caragiu“ o știi de la mine…

Cristian Sima: Că am spus-o public încă de la prima emisiune la Eugenia Vodă.

Moș Crăciun: @ Sima *** încerc să vă sugerez a avea o minimă decență în probleme personale, mai ales că știți că aceste „Spovedanii“ sunt citite de mulți…

Cristian Sima: Și ce nu e decent? Că nenea generalul l-a alungat pe Victor?

***

Moș Crăciun: Care Eugenia Vodă? Aaa, când aduceați clienți lui Ady, iar el v-o dădea pe nevastă-sa să vă promoveze, aha… Păi să ajungem acolo, nu? Că doar n-au intrat zilele în sac, pardon, în tolbă.

Moș Crăciun: Apăi, dacă nu vedeți ce nu e decent, *what can I say*? Unde nu e, nici Moș Crăciun nu cere!

Cristian Sima: Eu la Eugenia am fost înainte de a-l cunoaște pe domnul Lustig. Și ce clienți să-i aduc? La ce? Că nu aveam cumpărători de Xerox.

Loredana Hodor Al Ghazi: Dezamăgită! Credeam că e cu Servicii, cu d-astea… Și de fapt e cu Turcescu.

Moș Crăciun: Da’ Chiriac de unde a primit apartament șpagă? Nu era Ady dezvoltatorul?

***

Cristian Sima: Ba da, dar i l-a cumpărat Tony Petrescu de la Ady pe bani corecți, șpaga era de la Ericsson. (…)

Cristian Sima: Și asta cu apartamentul e publică, e și la tribunal în proces.

Cristian Sima: Altceva, Moș Crăciun, spune-mi ceva ce nu am zis, impresionează-mă, ca să cred că

ești mare securist… Haida!

Cristian Sima: Văd că vrei să te dai rotund că știi multe… Tot ce ai zis e public, zi-mi ceva ce nu am zis, încă, să mă impresionezi. Haide, curaj!… Sau gata?????

Moș Crăciun: Domnu' Sima, v-am spus că nu eu sunt subiectul aici (nici predicatul). Dați-i înainte, dar nu rescrieți istoria, măcar cea publică. În rest, regrete că n-ați venit ieri la meci. *And you were sooo close*!

Cristian Sima: Moș Crăciun, te aștept la mine în sat când vrei, la meci nu merg, nu am treabă cu fotbalul, nu mă uit la meciuri. Dar și acolo, dacă facem concurs cu istoria fotbalului, te bat și te las și cu Google. Eu, doar cu memoria.

Cristian Sima: Moșule, cred că tu ești ziarist, nu securist, și nici nu ai investigat mai nimic. În rest, blufuri. Poate mai afli ceva…

Moș Crăciun: Cu memoria selectivă, am văzut cum stăm. La istoria fotbalului, *passons*. Când eu jucam fotbal, Dvs. erați cu șepticul…

Cristian Sima: În fiecare zi Dvs. credeți altceva. Am să fac o pauză câteva zile, să vă puteți concentra pe „Spovedanii".

Moș Crăciun: Era bine dacă măcar ați fi încercat niscaiva fotbal. Acolo se formează și se călește bărbăția. Tot nu vreți să scoateți partea cu „inseminarea"?

Cristian Sima: Moșule, am fost de două ori la stadion în viața mea. La România-Yugoslavia 4-6 și la România-Italia 1-0.

Cristian Sima: La rugby, poate, nu la fotbal. La basket… Nu la fotbal.

Moș Crăciun: La primul am lipsit, că eram „în misiune"…

Cristian Sima: În 1977 erai în misiune. Încă nu fugise Pacepa… Apoi te-ai repatriat.

Loredana Hodor Al Ghazi: Păcat, Moș Crăciun! Ați rupt vraja. Și nici n-am ajuns la mia de comentarii.

Moș Crăciun: De unde știți că a fugit?!? Erați acolo?

Moș Crăciun: @ Loredana, dați-mi o adresă sau un cont unde să trimit *refund money*!

Cristian Sima: Nu eram, că nu-mi dădea mie Ceaușescu pașaport în 1977.

Cristian Sima: Dar nici tu nu erai, că-l opreai, nu-i așa?…

Cristian Sima: Tu erai la Munchen, la Monica Lovinescu?…

Moș Crăciun: Pacepa a „dispărut“ în ’78, nu în ’77. *So much for your memory*.

Moș Crăciun: Monica era la Paris, domnu’…

Mioara Iamandi: Ajungem, @Loredana, nu pleacă nicăieri Moș Crăciun, că doar e în misiune!

Cristian Sima: Băi Moșule, meciul a fost în 1977. România- Yugoslavia. Și era înainte de 1978.

Cristian Sima: Ți-am zis că știu meciurile fără Google, pe toate, din 1930-1990.

Moș Crăciun: Ați spus că nu erați „acolo“ cu referire la Pacepa. Asta era în ’78.

Cristian Sima: Măi Moșule, ai zis că nu erai la meci, erai în misiune, și eu ți-am zis că încă erai, că nu fugise încă Pacepa. Asta, în 1977, când era meciul.

Cristian Sima: La România-Italia, în 1983, însă, erai…

Moș Crăciun: Revedeți *chat*-ul… Vă vede lumea…

Loredana Hodor Al Ghazi: Nu e nevoie, Moș Crăciun! O să vă întoarceți, știu asta. Toți suntem *addicted* p-aici. O să dați bomba și-o să „facă toți banii“.

Cristian Sima: Tu ai spus și eu am folosit logica.

Cristian Sima: Uite, băi, *chat*-ul… „În 1977, erai în misiune, încă nu fugise Pacepa… Apoi te-ai repatriat.“

Moș Crăciun: Da, în ’83, la bomba lui Boloni eram…

Cristian Sima: Da, și după România-Italia ce meci a fost și ce rezultat? Dar repede, nu cu Google!

Moș Crăciun: Asta văd eu în *chat*, ca toată lumea: „Moș Crăciun: De unde știți că a fugit?!? Erați acolo?“

Moș Crăciun: @ Loredana, dați-mi o adresă sau un cont unde să trimit refund money!

Cristian Sima: Nu eram, că nu-mi dădea mie Ceaușescu pașaport în 1977.

Mioara Iamandi: Mă întreb cum ar decurge o discuție între voi dacă ați fi față în față… Ați ajuns cu discuția la „Vrei să fii miliardar?“…

Cristian Sima: Moșule, nu ai nici memoria mea, nici viteza de reacție, nici logica și scrii și încet.

Cristian Sima: Nu are șanse Moșul, îl las cu Google-ul, i-am zis.

Moș Crăciun: @Mioara Vom fi și față în față! *I know it, he knows it*!

Cristian Sima: Și nu numai la fotbal, la ce vrea el.

Mioara Iamandi: @Moș Crăciun, reîncarcă pagina. Sper că știi cum, nu?…

Cristian Sima: Moșule, poate vom fi, dar discrepanțele culturale ireconciliabile dintre noi doi vor fi și mai acute atunci.

Moș Crăciun: Atunci nu va fi despre „culturale“, ci despre alte chestii, mai serioase…

Cristian Sima: Bine, Moșule, o să vii cu pistoalele pe masă, nu-i așa?

Moș Crăciun: Despre ce masă e vorba, Domnul Sima?

Cristian Sima: Moșule, poate te cheamă Cristache, Savu sau Angelescu… Ăia trei, de băteați la mine în 1989, la „Cazzavilan“…

Mioara Iamandi: Va fi ca-n Vestul sălbatic?… @Cristian, e și opțiunea cu el la tâmplă!…

Moș Crăciun: Ceea ce a fost acolo nu se cheamă „bătaie“. Chiar vreți să impresionați damele?

Cristian Sima: Pe asta cu el la tâmplă am trăit-o când am vândut HotNews.

Georgia Radu: Haideți, nu vă mai dați atâta târcoale… Cred că veți primi o recompensă de la FB, domnule Sima: vă apropiați de 800 de comentarii…

Cristian Sima: Serios, dar „rotisorul“ și „sacul cu apă“ cum se cheamă? „Mângâieri spirituale“?

Moș Crăciun: Bine ați făcut că ați vândut. După prestația lui Aligica&comp., toată vara, probabil era cazul…

Cristian Sima: Hai, Moșule, să vedem ce știi, ce am vândut eu la HotNews. Ce era cel mai important?

Loredana Hodor Al Ghazi: Moș Crăciun, lucrați în presă?

Cristian Sima: Sau, și mai simplu, cine erau acționarii cu peste 10% când am vândut eu?

Moș Crăciun: Eu încă aștept să editați partea cu „inseminarea“. Adică să o faceți din respect pentru Dvs. (*if any*)

Alternate Cristiana: Eu cred că mai degrabă este o „ea“, o Merry Christmas…

(…)

Mioara Iamandi: Moșu’ nu e o „ea“…

Se Cris: Poate-i Conchita Wurst, mai știi?…

Mioara Iamandi: @Moșule, *I don’t say never*…

Cristian Sima: O fi Monica Nistorescu…

Mioara Iamandi: Cu puțin efort, batem 1000, *go, go, go*!

PARTEA A VII-A – CUI ÎI E FRICĂ DE SIMA? FLASH-URI CONTRA CURENTULUI

47. De ce acum?

Am nevoie să-mi spun adevărul, să-l urlu, indiferent de ce se va întâmpla după aceea. Înainte, însă, este absolut necesar să-mi recunosc greșelile. Voi plăti pentru ele cu demnitate. Soarta mi-a dat enorm până acum și e normal să mi se ceară dublu, totdeauna plătești cu dobândă mare. Am avut doi ani de grație divină, aș putea spune. Tot ce am încercat în 2007 și 2008 mi-a ieșit perfect. La sfârșitul lui 2006, am crezut că sistemul financiar global se va prăbuși cu o viteză amețitoare. Am acționat în consecință. Am suferit până la 1 noiembrie 2007, zi în care Bursele americane au început să cadă ireversibil. În 2007, eram membru în CA al BVB și mă luptam cu toată lumea pentru a introduce vânzările *short* și *futures*-ul pe indice, trebuia creată urgent posibilitatea pentru investitori de a se proteja împotriva unui *crah*. Nu am reușit. Am demisionat și mi-am vândut acțiunile lui Morgan Stanley pentru 10 milioane roni. La sfârșitul aceluiași an, am fost contactat de Marian Dinu (fost președinte CRA SIF 4, fost președinte Alpha Bank Securities, fost atașat la Ambasada României de la Moscova în vremea Puterii populare și un „om de onoare“) și de Alexandru Elian (fost președinte Delta Valori Mobiliare, și el un „om de onoare“, dar din partea lui Meyer Lansky). Cei doi voiau să scape de Stere Farmache și Dan Paul de la BVB și aveau nevoie de mine ca să reușim un *putch* pentru a schimba conducerea și a face din BVB o Bursă europeană. Am convocat AGA pentru revocarea CA, am strâns voturile necesare (pentru a avea voturile lui Daniel Țepeș, a trebuit să-i cumpăr la preț maxim 10% din acțiunile de la Sibex și așa am devenit acționar la

Sibiu). În momentul votului, Dinu și cu Elian au votat contra mea, deși ei au fost primii inițiatori și ei pregătiseră și documentele pentru AGA („Trădare, trădare, dar să știm și noi!“). Din acel moment, am început să mint sau, dacă vreți, „să coafez“ realitatea. E doar o precizare temporală, nu o scuză. Tot în 2007-2008 am ieșit și din investițiile imobiliare, atât cât am reușit să vând; oricum, cea mai mare parte. În toate afacerile în care am intrat, am atras prieteni și cunoscuți. Aveam nevoie să fac oamenii să câștige pentru a fi adulat după aceea. Evident, tot ce s-a vândut din imobiliare în profit a fost partea clienților (doar spusesem la TV că trebuie vândut tot), ce a rămas a fost partea mea și o am și în ziua de azi. Mulți din cei ce reclamă pierderile de azi au câștigat mult mai mult atunci, dar au uitat. Un client care câștigă nu spune nici măcar nevestei, cel care pierde te spurcă în piața publică. Pentru a putea exploata lăcomia, ai nevoie de un raport cu banii de totală indiferență. Nu am cumpărat niciodată o mașină mai scumpă de 30.000 de euro, locuiam până în decembrie într-un apartament comunist de pe „Dorobanți“ și de atunci într-un alt simplu apartament de 2 camere (apropo: mult vehiculata casă în Elveția e cu chirie!). Sunt și astăzi convins că singura avere pe care o poți lua cu tine oriunde sunt capul și experiența. Dacă voi mai fi liber peste două luni, sper să dovedesc din plin ce am afirmat mai sus.

Ieșit puternic ciufulit din luptele de culise de la BVB și ajuns fără voia mea acționar semnificativ la Sibiu, mi-a încolțit ideea de a realiza ceea ce nu am reușit la București: o Bursă europeană. Îmi plac luminile rampei și cred (și acum, ca și atunci), că la începutul aventurii nu am înțeles până unde pot să vorbesc. Dar orice Ronin are dreptul la un ultim strigăt, eu de ce nu aș avea? Pentru a înțelege tot ce s-a întâmplat din 2008 și până azi, e nevoie să vă descriu personajele pe îndelete și

evenimentele cu lux de amănunte, atât cât îmi va permite timpul. Timpul pe care tot aceste personaje mi-l vor acorda. Dacă acest serial se va întrerupe înainte de termen, vă rog ca nu cumva să speculați pe seama vreunui nume pomenit aici. Orice potrivire de nume și fapte e total întâmplătoare… Nu vreau să credeți că mă justific pentru pierderile din Bursă aruncând noroi în jur. Vreau doar să povestesc cum am ajuns aici (de ce am ajuns aici va fi un subiect de analiză în viitor) și, mai ales, cum voiam să ies. Pentru a calma un pic lucrurile, vreau să vă spun că WBS Holding nu a avut niciodată mai mult de 60 de clienți, toți au acceptat riscul, mulți au retras deja o mare parte din capital și alții au retras chiar mai mult decât au depus.

48. Scrisori islandeze. *Oameni de onoare*

Nu mă pot defini „om de onoare“ și cu atât mai puțin „onorabil“. Avionul care traversează Atlanticul îmi creează o ciudată senzație de pace și liniște, toată lumea a adormit brusc, lăsându-mă parcă să-mi hotărăsc singur sfârșitul. Decizia finală e luată. Aș vrea să fiu un războinic Ronin, dar nu sunt. Sunt singur și am nevoie de timp, mai mult decât am nevoie să trăiesc. Am fost mereu în criză de timp, acum mai mult ca niciodată. Mă obsedează o frază a lui Tudor Chirilă de acum câțiva ani: „Nu murim când vrem noi!“, dar oare putem muri „cum vrem noi“? Aș avea nevoie de cel puțin două luni[21] pentru a așterne pe hârtie tot ceea ce am trăit, nu numai în ultimele patru luni, ci mai ales în ultimii 51 de ani. Când va izbucni scandalul, toți mă vor acuza că am fugit cu zeci de milioane de dolari în cine știe ce insulă din Pacific. Am 2.600 *cash*, trei cărți de credit care sunt blocate din lipsă de fonduri și un cont în Bursă la GS, de 10.000 de euro, cu care trebuie să câștig ca să reușesc să supraviețuiesc două luni, pentru a scrie. Moral, sunt responsabil în totalitate de pierderile clienților, deși au semnat că își asumă riscul. Dar oare moral sunt responsabil și de câștigurile de până acum? Am fost mereu un luptător și cred și acum că lucrurile s-ar fi putut salva, dar mi-era imposibil să-mi continui ipocrizia pentru a satisface o lăcomie generală a clienților, lăcomie pe care am exploatat-o la maximum în demersul meu de a le câștiga încrederea și respectul. „Ipocrizia e omagiul pe care viciul îl aduce virtuții.“ (François de la Rochefoucauld)

21↓ S-a dovedit că am avut noroc de mai mult de doi ani și încă nu am terminat nici măcar jumătate din poveste. (n.a.)

50. Scrisori islandeze. *Nu trageți în pianist!*

Din cauza diferenței de fus orar, nu am asistat în direct la propria mazilire Media. Este surprinzător cum sunt analizat de psihologi care nu m-au cunoscut în viața lor și de analiști gata oricând să-și dea cu părerea despre oricine și orice. Când încă mai frecventam asiduu platourile televiziunilor, refuzam constant să fiu declarat analist economic, uzitând de butada „Care este deosebirea dintre un analist și Dumnezeu? Dumnezeu nu se crede analist.“ Au existat însă și câteva personaje pe care le-am cunoscut mai bine și ale căror reacții aș vrea să le comentez.

1. Marie Rose Mociorniță. Am cunoscut-o prin Robert Turcescu, la cererea mea, datorită faptului că mă fascina inteligența și, mai ales, coerența ei în exprimările televizate. Am invitat-o la masă, la prânz, la Trattoria Roma. După cinci minute, m-a întrebat dacă-mi iubesc soția. Îmi este jenă să vă relatez răspunsul meu, a fost tăios, dar nicidecum bădăran. A devenit clientă odată cu Robert Turcescu. Turcescu nu mi-a trimis niciun ban, pentru că și-a cumpărat mașină sau s-a răzgândit. Doamna, însă, mi-a trimis 10.000 de euro și a câștigat în câteva luni cam 20% și și-a retras banii. Cu Marie Rose, am avut două discuții: am sfătuit-o să-și vândă toate acțiunile la FP în prima zi de cotare la Bursă, chiar dacă vor crește, și să nu mai vină la birou cu cățelușa pentru că e nepoliticos. De când și-a retras banii, m-am mai văzut cu Doamna la o televiziune și era furioasă că acțiunile FP nu sunt 1 ron, ci chiar scad și Dânsa a fost despăgubită cu 1 ron. Nu m-am lăudat niciodată că mi-a fost clientă, dar singură a declarat la TV că am sfătuit-o să vândă cât mai repede FP. Cei doar

60 de clienți ai mei mă îndoiesc că au oprit-o pe stradă s-o întrebe dacă să investească banii la Sima. De ce sunt escroc și bădăran?… *A vous, messieurs!*

2. Cozmin Gușă. L-am cunoscut în platourile TV și, într-o zi, în plină campanie electorală pentru Președinție în 2009, m-a invitat la masă la Quattro Stagioni, în Piața Charles de Gaulle. Mi-a spus că va fi șeful de campanie a lui Geoană și caută susținători. Ținta era HotNews. I-am explicat că nu mă amestec în politica editorială, sunt doar acționar al site-ului cu pricina și i-am spus cinstit că nu îmi place Geoană și între două rele aleg să votez cu Băsescu. Evident, eram cu laptopul conectat la Bursă, dar nu i-am propus să devină client, dimpotrivă, i-am explicat ce riscuri presupune tranzacționarea în marjă, așa cum a și recunoscut la Realitatea TV azi. La sfârșit, i-am dat un material scris de mână despre cum ar trebui România să se împrumute masiv înainte de explozia crizei datoriei suverane și i-am prognozat că în câțiva ani toată finanța mondială va fi o Schemă Ponzi globală, din care cel mai bine la sfârșit vor ieși cei foarte îndatorați. Același material i l-am dat și lui Traian Băsescu prin Alexandra Gătej și mai apoi mult mai detaliat prin Cătălin Predoiu și Iulian Fota. În decembrie același an am apelat la Cozmin Gușă pentru a mă ajuta să fac rost de sânge pentru tatăl meu, care era pe moarte la Spitalul Colțea, și îi mulțumesc că a făcut-o. În același moment, am fost ajutat cu sânge de donațiile angajaților de la ziarul „Bursa“ și de la WBS. Tata, Geoană și soacra lui Geoană, Margareta Barba, vor mai apărea aici la momentul campaniei din 2009, din cauza unei răzbunări hilare venite pentru un eveniment din anii 1950. Gușă m-a mai sunat acum un an, era la Sibiu și voia să mă vadă, dar întâlnirea nu a mai avut loc și nu știu ce voia.

3. Radu Soviani. De multe ori nu am fost de acord cu ideile lui și ne-am disputat în direct. Ultima oară, în timpul referendumului, i-am trimis chiar câteva SMS-uri „dure“ și recunosc că mă așteptam să fie primul care strigă „hoțul, escrocul!“ N-a fost așa, am rămas bulversat de reacția lui pe blog. Îmi cer scuze pentru ce am gândit. Recunosc că m-am amăgit cu ideea că măcar unul dintre clienții care au câștigat în acești 15 ani va ieși să-mi ia apărarea și să recunoască că a câștigat. Nimeni, cu excepția lui Marian Dușan (asupra căruia voi reveni), nu a plecat de la WBS cu bani mai puțini decât a venit. S-ar putea bănui o Schemă Ponzi, de fapt am fost deja acuzat, dar oare ce Schemă Ponzi poate funcționa 15 ani cu doar 60 de clienți? Sau nu cumva neplata impozitelor pe câștig îi sperie azi pe mulți? Sau poate proveniența fondurilor?

Vreau să afirm de la început că tot ce voi povesti aici, deși acum se bazează doar pe memoria mea, poate fi probat cu extrase, *swift*-uri și chiar înregistrări audio. Nu le-am făcut ca să șantajez pe cineva, dar, cum am trăit pe marginea lamei de ras, mă așteptam să sfârșesc ca Nick Leesson sau Jesse Livermore și știam că la un moment dat voi avea nevoie de probe, dacă nu pentru Justiție, măcar pentru posteritate. Există și un episod hilar aici, deși numai de glume nu îmi arde mie la ora asta și nici clienților care mai au de recuperat din capitalul inițial. La un moment când eram încă în relații amicale cu Florian Goldstein, alias Make, m-am oferit să-i pun toți dinții (și avea mulți de făcut…, aproape toți) pe cheltuiala mea la Danish Dental Clinic de pe strada Batiștei 11, în fostul sediu al lui WBS România, culmea, la vărul meu, doctorul Cornel Rădulescu. Make este foarte mândru de dinții lui și i-a făcut clinicii publicitate în ziarul… „Bursa“, ca să nu se simtă dator. Publicitate cu poza lui cu dinți. În preziua articolului cu acuzația că-l șantajez (nu a spus cu

ce voiam să-l șantajez, sper că nu cu radiografiile dentare), Make avea o parte a lucrării la reparat și s-a grăbit să-și recupereze dinții înainte de a publica articolul. Îi era frică să nu fugă Sima cu dinții peste graniță sau poate de aceea nu voia să-mi răspundă la telefon. Make, nu ți-am cerut nimic pentru dinți și nici nu îți voi cere vreodată, să fii sănătos și să mănânci cu poftă și să continui să îi ascuți pe mine. În toată povestea asta, Make are un rol determinant, voi reveni asupra lui, dar el măcar a recunoscut cu nonșalanță că nu e evreu sau creștin, e ateu, adică fără de Dumnezeu. Nu știu dacă cineva îmi va putea ierta păcatele, dar eu măcar am cui să cer iertare.

4. Tudor Chirilă: Îmi număr prietenii pe degetele de la o mână și Tudor ocupă unul dintre ele. Am rămas profund surprins că are dubii asupra mea. Am rămas surprins și că v-a spus că s-a retras din Bursă, uitând să spună dacă a câștigat sau pierdut și cum. Dar cel mai surprins am fost când i-am trimis aceste rânduri, rugându-l să le publice pe blog. Mi-a transmis răspunsul: „De ce să le public?“ Oamenii de onoare din Yakuza își tăiau un deget la intrare. Eu oare îl voi tăia la ieșirea din scenă?

Se vehiculează și ideea că am lichidat totul în România și am fugit. Nu numai că nu am lichidat, dar chiar am cumpărat 450.000 acțiuni Sibex acum 3 săptămâni cu un credit la bancă pentru care am pus gaj o casă de 217.000 de euro. Singurele acțiuni pe care le-am vândut au fost cele de la HotNews, cu banii încasați plătind câțiva clienți. De la vânzarea HotNews cred că mi s-a tras sfârșitul. S-ar putea să mă înșel. Cel care le-a cumpărat nu m-a forțat cu nimic și îi doresc cât mai multe succese. Daniel Dăianu m-a avertizat în multiple rânduri că nu se pot face afaceri când ești acționar în Media. Poate doar în România nu! Oricum, nu regret nimic din aventura HotNews și

aș repeta-o cu un și mai mare entuziasm. Dacă și mâine voi trăi, voi continua să scriu.

51. De la invidie, la rușine

Elena Udrea îl atacă pe Dan Tăpălagă cu faptul că a lucrat pentru mine. Nu mă deranjează că Nuți face referire aiurea la mine, dar văd că domnului Tăpălagă îi e rușine că a lucrat pentru mine. Dane, eu m-am preocupat mereu doar să vă luați salariile, chiar și atunci când veniturile erau mai mici decât cheltuielile. Iar cum tu ai fost un foarte bun jurnalist, ai primit și niște acțiuni gratis, evident le-ai meritat cu prisosință pentru munca depusă. Niciodată nu m-am amestecat în politica editorială, știi bine asta. Mi-am permis și să scriu editoriale. Când am scris „S.O.V. și Junimiștii“, mi-ai spus că niciodată nu ai fost invidios pe textul altcuiva. Poate a fost o lingușeală ca de la angajat la patron, tot ce se poate. Când a izbucnit scandalul cu mine, ai scris un articol, „Crésus sau Midas“, fără să încerci să înțelegi ce s-a întâmplat. Ți-am cerut dreptul la replică și nu mi l-ai dat. E drept, nu mai eram acționar și finanțator. Ai fi putut să ai o jenă că ți-ai luat salariul de la mine, dacă ai fi descoperit *a posteriori* că acei bani erau furați de la clienți. Dar astăzi știi foarte bine că nu e așa, nimeni nu m-a acuzat de hoție, știu că știi că i-am pierdut în Bursă. Și atunci de ce ți-a fost rușine să ripostezi la acuzațiile Elenei Udrea? Știu că ești *addicted* Macovei și Băsescu, ne-am și disputat pe tema asta ca doi cetățeni cu opinii diferite, dar nu știam că ți-e frică să-mi iei apărarea în fața lui Udrea!

La acuzațiile lui C.T.P., ai scris că bat câmpii. Tu nu ai fost de față când C.T.P.-ul a venit la Mărgărit și Voinarowski să-și ofere serviciile și nici când eu am spus că „nu l-aș da pe Tăpălagă pe unul ca C.T.P.“. Nu ai fost, pentru că nu erai

acționar important și nu tu decideai așa ceva. Dar sunt sigur că știai adevărul de la Mărgărit, el nu a dezmințit ce am spus, ai făcut-o tu. Deontologic, nu? Dane, dacă mâine voi fi pus să aleg între un an de pușcărie și posibilitatea de a demonstra că ești moral integru, voi alege pușcăria. Asta, nu ca să devin erou, ci pentru că eu cred în integritatea ta morală. Dane, eu îți doresc ca în cariera ta viitoare de jurnalist să ai numai acționari și finanțatori ca mine, care chiar și atunci când nu sunt de acord cu tine să-ți dea mână liberă și puteri depline. Te aștept la 60 de ani, când o să vin să-mi culeg aprecierile prin comparație cu ce vei trăi de acum încolo. În încheiere, țin să mai spun, încă o dată, că Tăpălagă este cel mai bun jurnalist pe care l-am cunoscut până acum, cu toate tarele lui. Calitățile sale acoperă cu ușurință orice defect trecut, actual sau viitor. Baftă, Dane!

52. Agenți imobiliari și agenți secreți

„The only thing
we have to fear
is fear itself.“
(Franklin D. Roosevelt)

O să vă povestesc ce mi s-a întâmplat într-o zi.

Am o proprietate ipotecată la o bancă. Am hotărât să nu mai plătesc ratele, întrucât fără acordul meu banca a ridicat dobânda la un DAE de 12% la lei. Ați înțeles bine, 12%! Drept urmare, am scos la vânzare proprietatea. Agenția găsește un client care să-mi plătească prețul cerut. Clientul cere timp pentru a obține un credit. Îi acord timpul cerut, dar, după ce obține creditul, tranzacția nu se perfectează. Tergiversează oare intenționat? Nu pare și nu văd sensul. După ce a verificat toate actele și cele două bănci s-au pus de acord pentru a schimba deținătorul ipotecii, ajungem în cele din urmă în ziua semnării contractului de vânzare-cumpărare. Cumpărătorul, Vlad Codreanu, îmi comunică însă faptul că doi ofițeri de la Servicii au venit să-l avertizeze că, deși nu pot să-i interzică achiziția imobilului, ar fi bine să nu cumpere. Clientul, având soția lucrătoare la un departament secret din M.Ap.N, renunță la achiziția casei. Mărturisește că îi e frică. Dacă cei doi „tovarăși“ erau de la Servicii, de ce se ocupau de tranzacții imobiliare între persoane fizice? Dacă nu erau, cum de aveau legitimații de la Servicii? Mi se transmite un avertisment? Vor să nu mai scriu „Marea Spovedanie“? Le răspund direct: mă voi spovedi până la capăt, chiar și cu prețul vieții.

Am și eu o întrebare pentru domniile lor: Când vă lăsați de afaceri și vă apucați de treabă, domnilor agenți secreți acoperiți sau descoperiți?

53. Spovedanie în disperare

Flash 1

Să vă spun o poveste. Vara lui 2000. Restaurantul Basilicum, de lângă „Kiseleff“. La o masă, Bogdan Chirieac și Bebitză, alias Mickey Șpagă. Microsoft dorea să cumpere clădirea Bancorex de pe Calea Victoriei ca să facă acolo un centru de soft cu mulți programatori tineri români. Li se cere o contribuție de 1 milion de dolari pentru campania electorală din 2000. Microsoft plătește prin intermediari în celebrul cont de la Banca Pictet. Năstase devine Prim-Ministru și uită de promisiunea făcută, cerându-le 300 de milioane pentru clădirea Bancorex. Microsoft e foarte nervos. Mickey vine cu ideea de a achiziționa licențe soft pentru toată România la preț mare. Așa a început totul. Toată lumea a fost fericită, Microsoft nu s-a băgat direct, iar Mickey a optimizat afacerea la maximum.

Flash 2

Printre cititorii acestei pagini, există unul care a fost agent D.I.E. al lui Ceaușescu, repatriat după ce Pacepa a trădat la americani, reactivat în 1988 și actualmente agent rus în cadrul Serviciilor. A fost prezent pe pagina mea cu numele „Moș Crăciun“ (vezi „Spovedaniile“ 18, 19, 20 de pe Facebook), a reapărut cu numele „Paul Știrbei“. Are 69 de ani, se numește în actele pe care le deține azi „Avram Segal“, dar nici acest nume nu este cel adevărat. Deține toată baza de date a Securității de dinainte de 1989, inclusiv dosarul meu de la Securitate, cu trădarea, manifestele, înregistrările cu Mark Stevenson, agent MI6, dar și angajamentul pe care

l-am semnat în 1989 cu numele „Toma Caragiu“, după ce am fost bătut crunt. Acest dosar al meu a dispărut în totalitate de la CNSAS. „Paul Știrbei“ m-a contactat pe *chat* acum două săptămâni. El deține dosarul meu, dar nu a reușit să mă șantajeze. Omul a fost criminal angajat de statul român să elimine „dușmani ai poporului“. Este fost colaborator al generalului Geartu, omul cu microfoanele, retras la Fabrica de diamante după 1978. Avram Segal nu este evreu, veți realiza asta când veți vedea cum consideră că Yasser Arafat a fost asasinat prin iradiere. Acest tovarăș lucrează și azi și apără interesele familiei lui Ion Dincă, adică Puiu Popoviciu și Radu Dimofte, cei care au devalizat România. Radu Dimofte a cumpărat sediul Băncii Marmorosh Blank cu 50.000 de dolari și apoi a pus-o gaj la BRD contra sumei de 220 milioane de euro. A cumpărat și actualul Hotel Howard Johnson, fost Dorobanți, pe 100.000, are Mall-ul de la Băneasa, KFC și Pizza Hut. El nu a semnat nimic și nu are nimic pe numele lui, totul e controlat prin Andrei Băjenariu, care are un dosar la DNA de 80.000 de pagini și care s-a dus la Predoiu să-l ajute, după ce Predoiu nu mai era ministru; discuția a avut loc în biroul meu și am înregistrarea. Predoiu l-a refuzat. Dimofte a încercat să mă șantajeze cu o înregistrare cu mine și cu niște fete de la el din hotel, i-am spus că poate să o dea când vrea el. Acest Avram Segal mi s-a destăinuit pentru că e îndrăgostit de o fostă prietenă de-a mea (deh, dragostea joacă feste!). Dimofte e sprijinit de nepotul generalului Marin Neagoe, Renato Neagoe, un individ care nu a avut carte de muncă în viața lui, care nu poate părăsi țara, dar care doarme pe conturi bine garnisite în băncile românești. Renato este și cumnat cu Gabi Grecu, fost director general la Radiocom, fost tovarăș și cu Dan Nica, și cu Gabi Sandu, cei doi miniștri ai telecomunicațiilor. Celor care azi au continuat să mă amenințe pe diferite căi le transmit

un singur lucru: tot ce știu va ieși la suprafață, nu sunt dispus la niciun târg, chiar cu riscul vieții. Bogdan Drăgoi, Ministrul Finanțelor în Guvernul M.R.U., și tatăl său sunt pionii cei mai importanți ai lui Dimofte. Dimofte a părăsit Monte Carlo și nu se știe unde se află actualmente. Încrengătura corupției este imensă, iar cifrele jonglate au peste 9 zerouri.

Flash 3

Să vă spun o poveste: Toamna lui 2008. Predoiu e ministrul lui Tăriceanu. Tăriceanu îl cheamă și îl roagă să candideze. Predoiu îi spune că nu are bani. Tăriceanu, mirat, îi răspunde: „Cum nu ai bani? Păi nu ai penitenciarele?“ Predoiu săracul nu știa că se pot face bani din penitenciare. Cazanciuc, de exemplu, când a cumpărat Citroën-uri de la ATS pentru pușcăria de la Jilava, a cerut 30 de euro șpagă pentru fiecare mașină. Șpăgile găinărești mergeau până la nivelul de 30 de euro pentru o mașină (*smile emoticon*). Tăriceanu îl trimite la Scutaru. Scutaru îi finanțează campania lui Predoiu contra celebrului mafiot PSD-ist local Ghiveciu. Scutaru e însă zgârcit. Predoiu nu avea carismă nici pentru scara blocului, darămite pentru campania de la Buzău. Să le vorbești ălora din Pleșcoi despre MCV e sinucidere curată. Ghiveciu se apucă să dea pături la toți țăranii. Predoiu, disperat, se duce la Scutaru și-i spune că PSD-istul dă pături. Scutaru îi spune că așa se câștigă alegerile și că trebuia să aibă bani de campanie. Predoiu nu dă nimic și pierde alegerile cu brio. Nu cred că le-ar fi câștigat nici dacă dădea carpete cu Răpirea din Serai. Scutaru a înțeles că e un *loser* și nu s-a sinchisit să cheltuiască banii partidului pe el. După alegeri, Predoiu îl trădează pe Tăriceanu și trece de partea lui Băsescu, ordin de la superiorii din Servicii sau oportunism, nu știu. Cert e că Băsescu l-a manipulat ușor. Se ridica în picioare când vorbea cu Băse la telefon. Evident, l-a trădat

și pe Băsescu atunci când vântul nu mai sufla în pupa Marinarului și când Buldogul i-a făcut o ofertă de a reveni la Putere. Să nu uităm că Predoiu s-a dus la Ponta în aprilie 2012 ca să îl lase Ministru la Justiție și l-a rugat și pe Băse să intervină pentru el. Băse nu a intervenit, Ponta era de acord cu Predoiu la Justiție, dar, ghinion, s-a opus Crin Antonescu.

Morala: Toți sunt prieteni cu toți, totul e transpartinic și nu sunt interesați decât de Putere și afaceri. Nu au ideologii, nu au idealuri, au doar interese, mai mari sau mai mici. Predoiu a negociat Codurile cu Hrebe, cum ați fi vrut să iasă?

Flash 4

În timpul nazismului, a existat ura de rasă. La comuniști, ura de clasă. Pe politicienii noștri cred că îi paște ura de… masă. Problema e că nu rezolvăm nimic cu ura. Shakespeare spunea că „ceea ce nu poate fi evitat trebuie îmbrățișat“. Cum nu mai putem să evităm actuala clasă politică, ar trebui să-l parafrazăm pe Marele Will astfel: Ceea ce nu poate fi evitat trebuie alungat!!!!

Flash 5

Întrebare și răspuns la Radio Erevan:

— Cum se numește „Programul de închidere a restaurantelor“ pentru 1 leu în plus în casă?

— „1 leu pentru mausoleu!“

Flash 6

Întrebare și răspuns la Radio Erevan:

„Care este cea mai mare realizare a lui Klaus în ultimele 100 de zile?“

„Le-a numărat!“

Flash 7

Năstase a băgat banii din șpagă în tablouri, Vanghelie în ceasuri, Mazăre în femei, Vâlcov în

aur și Renoir, ceilalți în case și mașini. Cum naiba doar la noi nu e nici măcar unul să fi făcut o fabrică, să fi produs ceva, să fi făcut un cartier de locuințe, să fi creat locuri de muncă și să participe și el la PIB cu ceva? Să-l văd că are și o afacere cinstită unde produce profit și plătește impozit pe profit. Hoți au și occidentalii, dar măcar acolo toți au creat câteva locuri de muncă, unii chiar zeci de mii. Până și Mafia siciliană are câteva afaceri cinstite!

Flash 8

De ce am ajuns aici? De data asta nu vreau să glumesc, nu vreau să fac haz de necaz. Toți știam că oamenii care ne conduc și marii afaceriști români sunt hoți. Toți știam, fără nicio excepție. Toți, însă, ne-am complăcut în situația creată. Unii chiar au început să emită păreri de tipul: „Lasă, că al meu fură mai puțin decât al tău!“ Toți am dat cel puțin o dată în viață șpagă, la doctor, la fondul clasei etc. Ni se părea prea mică pentru a conta în economia generală. Nu a fost așa, a contat, tot ce am făcut a contat. Toți ziariștii știau că lucrează la patroni corupți, dar au luat salariul fără nicio jenă, doar nu ei au furat ceva! Eu știam că banii pe care-i joc la Bursă sunt furați. Veneau însă legal, prin bancă. Nu era treaba mea. Cine a lucrat la patron român știe că acela făcea o mică evaziune, dar nu era treaba lui. Cine lucra la o multinațională vedea cum se fură bani de către alți angajați, dar tăcea, avea un job de apărat. Cine lucra la bancă știa că se dau credite la amici și că nu vor mai fi returnate, încerca și el să ia un credit, nu voia să știe mai mult. Doctorii, când luau plicul, nu își puneau problema de unde li se oferă acei bani. Nimeni nu voia să știe proveniența banilor cu care erau plătiți, nu era treaba lor. Dacă stăm acum și ne gândim că fiecare gest al nostru a mai adăugat o piatră la Sistem, vom înțelege de ce am ajuns aici. Nu e nevoie să recunoaștem cu toții ce am făcut și nu vă

îndemn să vă spovediți ca mine. Dar analizați-vă propriile acțiuni din ultimii 25 de ani și trageți singuri concluzia. De ce am ajuns aici? Fiecare dintre noi am putea grăbi schimbarea. Să începem cu noi. Haideți să nu declamăm, dar să ne gândim cum vom face de acum încolo și cum putem să scăpăm de această plagă.

„Let us never forget that government is ourselves and not an alien power over us. The ultimate rulers of our democracy are not a President and senators and congressmen and government officials, but the voters of this country.“

(Franklin D. Roosevelt)

Flash 9

Manifest adresat Președintelui României. Dacă vă place, dați-l mai departe. O să afle, măcar de la Servicii!

Domnule Iohannis,

Înțeleg că aveați de returnat un favor din campanie și l-ați numit pe Hellvig la SRI. Asta după ce ați procedat la fel și cu numirea lui Mihalache. Dar nouă, Diasporei, și celor peste 3 milioane din țară care v-am votat în turul doi deși nu credeam în Domnia-Voastră, când ne întoarceți favorul? V-am făcut un favor votându-vă și acum o puneți pe seama hazardului? Hazardul e atunci când D-zeu nu vrea să știe. Poate el nu vrea, dar noi vrem! Un Președinte ales fortuit s-ar putea să nu aibă norocul să-și termine mandatul. Zarurile nu au fost încă aruncate. Noi nu vrem bani, nu vrem pomeni, vrem doar să nu ne luați speranța că ne mai putem vindeca de tarele clientelismului și nepotismului în politică. Noi nu vrem să vă dăm sfaturi, doar v-am atras atenția că această clasă politică nu mai poate să ne conducă. Chiar nu găsiți pe nimeni nou, nepătat și nebălăcit în mocirla politicii dâmbovițene? Ne lasă rece că nu vă pricepeți la Servicii, la lasere sau la vizite

protocolare în Franța! Puteți să nu vă pricepeți la nimic, dar puteți să ascultați și pe alții. Vrem doar să aduceți oameni noi, nepătați… și un pic mai inteligenți decât Domnia-Voastră. Vă recomand să-l citiți pe Konrad Adenauer, în original. Nu vă amenințăm, vrem doar să vă spunem că până în 2019 puteți și Dvs. să aveți Ghinion. Parafrazându-l pe Marele Will, „A fi sau a nu fi Președinte, aceasta-i întrebarea!!!“ Puteți să fiți, să rămână scris acolo că ați fost, dar puteți și să nu mai fiți. Și decât să fiți și apoi să nu mai fiți, mai bine nu erați de la-nceput!

Flash 10

Parafrază după citatul Elenei Udrea din filmul „Procesul de la Nurnberg“:

„La început v-am furat banii de la buget, apoi v-am furat salariile și pensiile, apoi v-am furat sănătatea. Nu ați protestat. V-am luat și bruma de educație rămasă, ca să aveți același IQ cu noi și să ne puteți înțelege. Nu ați protestat. V-am luat speranța de a deveni europeni. Nu ați protestat. Apoi v-am luat pădurile, ogoarele și casele. Nu ați protestat. V-am luat și sufletul, și ultimul strop de conștiință civică. Nu ați protestat. Acum vă băgăm în ceață cu speranța în Justiție. Pe cei mai recalcitranți i-am aruncat peste graniță. Nu ați protestat. Nu vă sinucideți, e inutil, oricum ați face-o prea târziu. Mai avem nevoie de voi. Vă vom lua și viitorul copiilor și al nepoților. Nu veți protesta. Când vă veți hotărî să protestați, noi nu vom mai fi aici.“

Semnat: Clasa politică, aleasă de voi în mod democratic.

Flash 11

În 2007, Prințul Dimitrie Sturdza (strănepotul lui Dimitrie Sturdza liberalul, de 4 ori Prim-Ministru al României înainte de Primul Război Mondial) inventa o bursă de studii pentru un copil

român care să studieze la Liceul „Alpinum“ de aici. Taxă la liceu pe un an: 80000 CHF. Bursa o câștigă Mihnea Năstase, care studiază aici în perioada 2007-2011. Bursa a fost apoi desființată, a avut un singur beneficiar. Încă îmi povestesc colegi și fostul director cum venea tata Adrian să bată cu pumnul în masă la ei (obișnuit ca la București), ori de câte ori Mihnea nu avea notele dorite. La sfârșit, Mihnea nu a putut să meargă la Cambridge (unde dorea tata) și tata Adrian a făcut un scandal-monstru în liceu. Familia Sturdza (cetățeni elvețieni) este profund implicată în toate retrocedările din România, sub directa coordonare a „Guzganului Rozaliu“.

O să revin cu afacerea IAI – Ministerul Apărării și recondiționarea celebrelor MIG-uri. Șpagă a fost și un tablou de Modigliani cumpărat de la Sotheby’s, care, deși atârnă pe un perete la Cornu, are toate actele la un stomatolog israelian care a intermediat afacerea, omul cu primul Rolls din București. Acele acte reprezintă un șantaj perpetuu, asta dacă nu cumva a ars tabloul. Dimitrie Sturdza a făcut afacerile cu ajutorul lui Dan Odobescu, cumnatul lui Năstase, căsătorit cu a doua fiică a lui Angelo Miculescu, Rodica. Angelo, fost Ministru al Agriculturii pe vremea lui Ceaușescu, este socrul lui Adrian și al lui Dan Odobescu.

Dan Odobescu, avocat de meserie (ofițer sub acoperire) trăit în Germania, unde are un copil (probabil 20-21 de ani), s-a întors în România în 1997. A avut un magazin de antichități la Piața Cosmonauților și o firmă de avocatură. În 2000, s-a însurat cu Rodica, după ce a murit tatăl ei în accident în 1998. Dan s-a apucat de Asigurări și a făcut bani mulți asigurând TAROM-ul, unde nevastă-sa era director general. Atunci au luat avânt pentru că Năstase, cumnatul lor, era Prim-Ministru. În paralel, Dan Odobescu a intrat în afaceri cu Dimitrie Sturdza, deschizând mai multe

magazine de cosmetice. Și uite așa a cumpărat vreo sută de case împreună cu cumnatul Adrian Năstase, cu care avea și un birou particular de avocatură, „Năstase și Odobescu“.

Hrebenciuc: „În 2002 îmi taie *deal*-ul și dă credit altui coleg de-al meu din Guvern. I-am zis: „Mă Adrian, nu sunt supărat deloc. Dimpotrivă, eu sunt bucuros că mi-ai luat o chestiune de pe creier, pentru că tu ai început să faci presiuni foarte mari. Nu știu câți bani vrei să faci tu, dar eu, dacă aș fi în locul tău, uite cum aș face: mi-aș lua un partener-doi, oameni de afaceri mari și foarte serioși, cu care aș face niște *deal*-uri, iar cu restu' sunt cel mai curat om din lume, pentru că sunt Prim-Ministrul acestei țări““, au dezvăluit procurorii DNA, care se pregătesc să finalizeze dosarul retrocedărilor ilegale de terenuri și să îl trimită în instanță. Într-o spovedanie, voi povesti și afacerea IAI-MIG-uri, un amestec de avioane rusești recondiționate în Israel și tablouri cumpărate de la Sotheby's.

(De vorbă cu Prințul Dimitrie Sturdza, un businessman galant, cu „pantofi fără șirete“)

PARTEA A VIII-A – POATE FI ROMÂNIA NORMALĂ?

53. Spovedanie electorală. Klaus Werner Iohannis

Pe Klaus Werner Iohannis l-am întâlnit o singură dată față în față și vă voi relata întâlnirea cu lux de amănunte. Am trăit mai mult de trei ani în Sibiu și aproape doi ani am fost Președintele Bursei din Sibiu. Inevitabil, m-am ciocnit cu Klaus, dar și mai mult cu interesele sale în zonă și direct cu trezorierul partidului etnicilor germani, Werner Kuehl, care a fost, și cred că mai este și astăzi, acționar semnificativ la Sibex.

Sibiul arată de departe cel mai bine dintre toate orașele mari ale României. Spre deosebire de mulți alți primari, Klaus a aplicat cu multă grijă ceea ce a văzut în orașele germane. A pus accentul pe Centrul Vechi, istoria fiind și ea generoasă cu Burgmeisterul sibian. Spre deosebire de alte orașe transilvane, ca să nu mă refer la orașele din Moldova sau Țara Românească, Sibiul și clădirile sale istorice au fost abandonate de comuniști, dar nu distruse. Klaus a respectat arhitectura secolului al XVIII-lea, umbrele Habsburgilor și ale Sfântului Imperiu Roman fiind prezente la tot pasul. Renovarea clădirilor vechi pare impecabilă pentru turiști, dar nu și pentru localnici. Am locuit într-o astfel de clădire lipită de Muzeul Brukenthal și pot să vă mărturisesc că în interior (pentru că acele clădiri au o imensă curte interioară) zidurile nu au mai văzut bidineaua de pe vremea lui Carol al II-lea. Poate nu e o observație spectaculoasă, dar și Vanghelie a vopsit clădirile în Ferentari doar la stradă. E drept, cu mult prost gust, dar tehnica era aceeași.

„Cea mai renovată clădire“ din Piața Mare a Sibiului este, de departe, sediul Frontului Democrat German. După ce am semnat cu Bursa de la Chicago (CME) celebrul acord din 2010, prin care Sibiul devenea prima Bursă europeană unde se putea tranzacționa *live* în lei indicele cel mai celebru din lume, Dow Jones, am dorit să mut sediul Bursei din casa veterinarului care condusese Bursa până atunci într-o clădire istorică, cu prestanță. De departe, Centrul Vechi ar fi fost cel mai atractiv pentru un astfel de amplasament. Doar că, căutând în dreapta și în stânga, am realizat că nu se poate închiria nimic, nu se poate cumpăra nimic fără acordul lui Klaus și, evident, m-am lăsat păgubaș. Până la urmă, Sibex s-a mutat într-o clădire comunistă refăcută decent de Raiffeisen Bank, care își avea sediul la parter.

Un alt moment important a fost în 22 ianuarie 2010, când la Sibiu s-a făcut prima tranzacție pe Dow Jones și când acțiunile Bursei înseși au fost listate. La 16.30, când la New York era 9.30, am început tranzacționarea Indicelui Dow Jones la Sibex. Aveam nevoie de un loc unde să sărbătorim evenimentul, mai ales că reușisem să aduc de la Chicago doi vicepreședinți de la CME și un membru în Board-ul CBOE, pentru că doream să lansăm și opțiunile pe Dow Jones. Am fost surprins că primarul nu ne-a făcut onoarea să fie prezent la Hilton, singurul loc unde aș fi putut organiza relativ decent o astfel de manifestare.

Sediul Bursei de atunci era în casa personală a veterinarului și americanii deja decretaseră că e un coteț de păsări, nu o Bursă. Absența primarului și faptul că arătam a rudă săracă și care nici nu prea dorea să-și facă prin casă curat a fost un handicap pe care l-am depășit cu greu, în timp, doar prin volumul mare de tranzacții la care am ajuns în vara lui 2012. Americanii nu s-au supărat, dar primirea noastră a fost diametral opusă față de primirea pe care eu am avut-o la Chicago, deși eram un

Nimeni (cu N mare). Klaus nu numai că nu a venit, dar nici măcar nu a catadicsit să trimită pe cineva la lansare. Este drept însă că între veterinar și primar existau animozități din timpuri străvechi. Veterinarul era, de fapt, oltean din Scorniceşti și doar adoptat de sibieni. În timpul comunismului, în timpul crizei alimentare, fusese mahăr și avea, sigur, discrepanțe culturale ireconciliabile cu Iohannis.

Odată ales Președinte al Bursei în aprilie 2011, am considerat necesar să discut personal cu edilul sibian. Întâlnirea la primărie mi-a aranjat-o Cătălin Predoiu, care mi-a și dat sfaturi cum să-l abordez. La o Bursă, nimeni nu poate cumpăra mai mult de 5%, cel puțin teoretic, după legea pieței de capital. Pentru a dezvolta Bursa, aveam nevoie de acționari, așa că am adus din Elveția câteva bănci și fonduri de investiții, printre care Pictet, Sarazin (actuala J. Safra Sarazin) și Fondul lui Colombo din Lugano. Și astăzi, peste 30% din acțiunile sărmanei Burse sibiene se află în mâna străinilor, care așteaptă o „reîntoarcere mesianică“. Cel mai mare acționar sibian era Werner Kuehl, trezorierul lui Iohannis la Frontul Democrat German. Înainte de a fi ales Președinte, am mai încercat o preluare, încercând să-l aduc în această poziție pe Dario Colombo, vechi bancher elvețian și președintele fondului cu pricina. Am discutat cu ceilalți acționari, care păreau încântați, dar la vot elvețianul a fost trădat de SIF-uri (2, 3 și 4) și de Kuehl, care l-au lăsat în scaun pe veterinarul Teodor Ancuța.

Elvețianul a plecat decepționat, mai ales că el nu își dorea funcția de președinte la o Bursă atât de mică, dar care se lăsase, totuși, convins cu greu (de mine). Evident, oalele sparte le-am luat eu, cel ce organizasem AGEA sau „preluarea ostilă“, cum a fost numită în presă mai apoi. La a doua încercare am reușit, dar a trebuit să mă aleg pe mine Președinte, pentru că elvețianul nu a mai vrut să fie

batjocorit fără rost la Sibiu. După incidentul cu trădarea lui Colombo, m-am prezentat la Klaus și între patru ochi la el în birou l-am întrebat direct dacă suntem bineveniți, eu și investitorii străini, în orașul pe care-l administrează. Evident că i-am prezentat un plan de dezvoltare a Sibiului ca viitoare Capitală financiară și ce avantaje ar avea orașul dintr-o Bursă de derivate europeană serioasă. Eu sunt foarte direct, iar el era foarte alunecos. I-am spus direct că protejatul (și trezorierul) său s-a amestecat în trădarea de la vot și mi-a spus foarte calm că se va informa.

Am încercat să abordez orice fel de conversație intelectuală cu primarul, de la cultură (voiam să organizez un concurs de vioară sponsorizat de Bursă), până la emiterea de obligațiuni municipale pe care să i le vând prin Bursă și cu care să-și finanțeze proiectele. Rar mi-a fost dat să văd pe cineva uitându-se prin mine fără să schițeze niciun zâmbet sau încruntare. Am avut senzația că ori abia așteaptă să se termine întâlnirea, ori era total blocat de ceea ce-i spuneam. Părerea mea, și atunci, dar mai ales acum, după ce l-am văzut în campanie, e că Iohannis nu vorbește rar pentru a câștiga timp de gândire, ci pentru că nu reușește să se concentreze și să spună concis și coerent ce vrea. Aduceți-vă aminte de primul mesaj de după turul I: „Acum știm că am rămas doi în cursă, eu și domnul Ponta“. Această frază a spus-o pentru că nu reușea să scoată o idee coerentă și asta îl apăsa. Am plecat de la Iohannis din primărie cu promisiunea că voi fi sunat înapoi și că vom continua discuția. Aștept și azi să fiu sunat! Poate i-am făcut impresia unui escroc sau poate am folosit prea multe cuvinte deodată… Cu timpul, vom afla!

Iohannis are, însă, o mare calitate: e poate singurul primar care nu negociază. Din relatările sibienilor care au avut afaceri cu el, ori îți spune „da“ din prima, ori rămâne „nu“ și nu negociază.

Este un lucru bun, atipic pentru noi, românii, dar pe care sașii îl au în sânge. În același timp, Iohannis este un adept al averii, al transmiterii acesteia peste generații și al economiei. Iohannis nu se îmbracă cu ultimele branduri, dar la el în anticameră găsești o bibliotecă cu cărți rare, piesele de mobilier sunt alese cu mult bun gust și au o vechime de peste 150 de ani. Este de departe primăria cu cel mai bun gust din ce am văzut eu prin țară, și am văzut ceva primării. Un alt aspect important. Nu am văzut la Iohannis acea masă de profitori care să-i roiască în jur și nici agitația din alte urbe, semn că lucrurile sunt bine aranjate și bine organizate. Când am fost la el în audiență, nu era coadă, nu era nimeni pe holuri, o liniște desăvârșită domnea peste tot, deci „teoria lucrului bine făcut“ are pe ce să se bazeze. E drept, cred că la el e lucru „bine organizat“ și când nu e „bine făcut“, e organizat foarte bine, chiar și când e „prost făcut“.

E foarte importantă etnia din care provine dacă vrem să-i înțelegem reacțiile. Când a spus „ghinion“, el spunea asta ca neamț. Adică e un ghinion că ceilalți, profesori ca și el, nu s-au descurcat să aibă șase case. Neamțul strânge cureaua și dorește să facă avere, să strângă active. Pentru unul ca Iohannis, destul de limitat în plasamente financiare, casele și pământul sunt mai importante decât vacanțele sau bijuteriile de la Graaf. Este esențial să-l privim așa cum el ne privește lăsând, evident, la o parte discuția dacă averea este cinstit și corect acumulată. Că doar Krupp, Quandt sau mai știu eu ce familii germane nu au făcut averile cinstit, ba chiar au călcat pe mii de cadavre pentru ele.

Să facem și la Klaus un exercițiu de imaginație și să vedem ce viitor ne poate aduce. Iohannis nu va trăda nici poporul român, nici principiile sale, dar nici nu va putea să fie flexibil în caz de forță majoră. Nu va fi un nou Carol I, pentru că nu are

cultura, anvergura și educația unui Hohenzolern. Problema mare apare în caz de criză. Klaus nu își va lua consilieri deștepți, el este cultural și profesional complexat, a rămas un mediocru profesor de fizică de liceu. Nu are umor, și asta e tragic la români. Îl va numi pe Predoiu Prim-Ministru doar atunci când Ponta va cădea și nu va face nimic ca Ponta să cadă de la guvernare, pentru că el nu lovește sub centură. În cazul unei conflagrații, va alege sigur spre Vest, dar nu va fi un interlocutor simpatic nici măcar pentru d-na Merkel. Îl voi vota pe Klaus doar pentru că acest popor trădează de sute de ani și, așa cum istoria a demonstrat, doar un neamț poate avea coloană vertebrală. Poate între timp vom găsi un corespondent integru ca Mareșalul Antonescu, abil ca Iuliu Maniu și cu principiile Brătienilor. Așa, vom putea să avem și un neamț la Cotroceni, fără să ne pese ce face el acolo. Dacă nu iubiți trădarea și dacă nu sunteți avizi de surprize de proporții în politica românească, Klaus Werner Iohannis e cea mai bună alegere. Dar nu vă așteptați la minuni! Nu mută munții, doar îi păzește.

06 noiembrie 2014

54. *V-am înțeles!*

„V-am înțeles!“ este ceea ce aș vrea să aud de la viitorul Președinte, împreună cu toate explicațiile aferente. Expresia a devenit celebră odată cu folosirea ei de către generalul De Gaulle în fața unei mulțimi imense strânse în piața din Alger. Este adevărat că puțini au înțeles atunci pe cine înțelesese, cu adevărat, generalul. Nu cred că voi ajunge vreodată să candidez pentru vreo funcție politică în țara mea, dar înainte de a critica tot ce mișcă în politica dâmbovițeană ar trebui, cred, să vă spun că „V-am înțeles!“ și mai ales să spun fiecărei categorii sociale în parte ce am înțeles din nevoile ei și (ceea ce nimeni nu face de 25 de ani) cum s-ar putea găsi o soluție. Pentru un popor care a trăit în dictatură din 1938 până în 1989 și care apoi s-a chinuit 25 de ani să refacă principiile democratice instaurate precar între 1866 și 1938, nu cred că cineva poate avea o soluție miraculoasă. Dar, cu decență, ar putea face o deducție logică pornind de la ce dorește acest popor și ajungând la ce poate spera. Nu putem spera foarte mult. Suntem o cultură minoră, dar măcar să știm care speranțe nu sunt deșarte și cum am putea să ni le îndeplinim. O să încerc să înțeleg următoarele bresle și categorii sociale:

1. Educația (profesorii și sistemul de învățământ)
2. Cadrele medicale și sistemul de sănătate, sistemul de asigurări sociale și asigurări de sănătate private
3. Micii întreprinzători
4. Agricultura și marii proprietari de terenuri
5. Sistemul bancar și fondurile de pensii

6. Nașterea marilor capitaliști autohtoni respectabili
7. Șomerii și recliclarea profesională

Partea 1 – Educația

„Sistemul
școlar al unei
țări trebuie să
fie oglinda
fidelă a
trebuințelor,
aspirațiunilor și
caracterului
național al
poporului care
o locuiește.“
(Spiru Haret)

Ultima reformă serioasă a Educației a fost făcută la începutul secolului trecut de Spiru Haret. Chiar și comuniștii au continuat ideile lui Haret și trebuie să recunoaștem că singurul domeniu în care nu ne făceam de râs în ’89 era Educația. Dar vremurile s-au schimbat, mijloacele de informare și comunicare sunt altele și reforma lui Haret ar putea părea învechită astăzi. Se bate multă monedă pe ideea că oricine trebuie să aibă acces la educație și că toți ar trebui să aibă șanse egale. Perfect de acord, să aibă acces e una, să aibă însă și succes e cu totul altceva. Nu cred că dacă e normal să ai acces la educație universitară trebuie automat să obții și o diplomă universitară. Educația ar trebui să aibă un singur scop: de a face ca fiecare dintre noi să înțeleagă ceea ce se întâmplă în jurul său și să-și poată aduce contribuția la progresul societății. Pentru a putea propune soluții, e nevoie să vedem unde ne aflăm azi și ce mai putem salva din ceea ce a rămas după ce timp de 25 de ani am distrus munca a patru generații de dascăli, întinsă pe durata secolului 20.

Prima mare migrație a inteligenței românești s-a produs imediat după Duminica Orbului din 1990. Atunci, am plecat în Occident împreună cu toată generația mea. Toate cadrele universitare tinere și valoroase din 1990 au emigrat lăsând, practic, universitățile decapitate. Locul lor a fost luat de profesori mediocri, dar nu nepregătiți. Până în ’90, chiar și profesorii din linia a doua au avut o pregătire decentă. Aceștia au pregătit însă studenți mediocri care, ajunși și ei în Sistem, au descoperit că mediocritatea în Occident e mult mai bine plătită decât genialitatea în România și, mai ales, mult mai respectată. Au emigrat și ei, la rândul lor, și așa am ajuns să avem profesori submediocri. Evident că există contraexemple, nu vreau să generalizez, dar statistic acesta a fost fenomenul. Astfel, după 25 de ani avem peste 60% profesori nepregătiți, prost plătiți și care strică și mai rău generațiile viitoare. Puținii pasionați care au rămas din dragostea de a fi dascăli la ei în țară sunt cei care și azi reușesc să selecționeze câteva vârfuri și să ne facă să ne iluzionăm că avem valori de luat în seamă. Avem, dar ele sunt foarte puține. Problema Sistemului de învățământ e că nu produce educație de bază și de masă. Soluția nu cred că ar fi restructurarea Sistemului de jos în sus, ci exact invers.

Să facem un exercițiu de imaginație! Să presupunem că mâine am reuși să aducem din Occident 200 de profesori români de la marile universități și i-am pune în fruntea universităților românești. Aceștia ar trebui să-și selecționeze prin concurs colaboratorii și astfel am reuși pentru început să avem un corp profesoral universitar cel puțin decent. Experiența acumulată de aceștia în Occident ar fi benefică și nu cred că se poate măsura în bani. Pentru asta, oricât ne-ar costa să-i aducem înapoi, ar merita cu prisosință. Evident, numărul universităților ar trebui redus drastic și, mai ales, ar trebui pentru moment să interzicem

universitățile particulare, care nu fac altceva decât să fie o sursă de profit pentru un număr redus de persoane. Statul român și populația României nu pot lăsa Educația în mâna unor privați, oricât de onești ar fi ei, mai ales că experiența a dovedit că nu sunt interesați de dezvoltarea culturală a nației, ci doar de un profit imediat obținut prin orice mijloace. Aceste universități, restructurate, ar urma să refacă toate examenele pentru acreditarea profesorilor de liceu. 60% dintre profesorii de matematică de liceu nu știu să demonstreze Teorema lui Pitagora, iar acest lucru trebuie să dispară. Un profesor care nu știe și nu înțelege ce predă face daune mai mari decât lipsa totală a educației.

În loc să ne educăm poporul prost, mai bine să nu-l educăm deloc. Acest proces de reprimenire a corpului profesoral va fi lung, anevoios și cu multe obstacole. Sistemul actual, corupt și plin de profesori slab pregătiți, se va opune. Nu uitați că toate „ciurucurile“ de pe vremea lui Ceaușescu au ajuns în funcții de conducere și iau decizii cu privire la viitorul copiilor voștri. Vă dau câteva exemple. În timp ce colegul meu Bogdan Enescu, fost olimpic internațional și poate unul dintre cei mai modești dintre noi, ajungea profesor la liceul din Buzău (astăzi fiind cel ce a condus echipa României la Olimpiada de Matematică de la Cape Town, 2014), un alt coleg al meu, cel mai slab din serie, fiul unui colonel de Securitate, a ajuns Inspector General pe tot Bucureștiul. Cristian Alexandrescu cred că este un om bun, dar faptul că nu a fost și un student bun, că nu are o cultură și o pregătire deosebite a făcut ca și cei pe care i-a controlat să-i semene. E foarte bine că Bogdan Enescu își folosește minunatele calități pentru a forma mici genii matematice, dar tot unul ca el ar trebui să fie și în fruntea Inspectoratului de la București. Un alt coleg cu rezultate submediocre, Radu Jugureanu, este cel care decide și

implementează programele de educație *e-learning* câștigate de firma Siveco după licitațiile trucate. Până la urmă, Siveco a distrus învățământul românesc tocmai prin faptul că s-a folosit de persoane cu capacități intelectuale reduse. Asta e mult mai grav decât faptul că am plătit acele programe *e-learning* mai mult decât ar fi trebuit. Corupție există și în Occident, dar măcar acolo se face ceva. Rateurile din învățământ sunt mult mai grave decât cele de la asfaltare. O stradă se poate reface, un copil nu se mai poate reeduca. Propășirea multor nulități face ca în sistemul administrativ să le regăsim facând pagube mult mai mari decât ne-am putea închipui. Acești oameni nici măcar nu pot fi condamnați. Așa au fost educați. Schimbând în timp corpurile profesorale, s-ar putea ca după 20-30 de ani să avem din nou profesionalismul din 1989.

Problema învățământului nu este doar subfinanțarea, ci mai ales faptul că profesorii au pierdut respectul societății, respect de care se bucurau foarte mult în ’89. Pe de altă parte, tragedia e că astăzi noii profesori nici măcar nu mai merită respectul nostru, ei distrugându-ne copiii și mai ales viitorul lor prin lipsa totală de profesionalism. Nu putem să plătim profesorii la fel, Bogdan Enescu și Radu Gologan câștigă mai puțin decât Cristian Alexandrescu sau Radu Jugureanu, iar acest lucru trebuie să dispară imediat. Dacă nu le redăm încrederea celor merituoși, nici ei nu ne vor respecta copiii, iar *hahalerele* nu ni-i respectă, doar îi lingușesc pe părinți. Fiecare familie semiburgheză de azi încearcă să dea copiilor ei o educație aleasă, deși uneori acești copii o refuză, dar ambițiile părinților sunt un alt impediment în reformarea Sistemului. Pentru acești copii (ca să nu ne punem clasa medie în cap), va trebui să avem școli bune, dar contra-cost. Atunci apare problema ce facem cu adevăratele minți geniale care s-au născut la țară,

într-o oarecare familie de țărani. Acele minți nu ne putem permite să le irosim. Țara asta și-a impus cultura prin realizările țăranilor noștri inteligenți. Brâncuși și Enescu au plecat din mediul rural.

Nu vreau să inventez roata, deci voi face propuneri inspirate din sistemul de învățământ elvețian în care activez și eu, și copila mea și care mi se pare interesant să fie aplicat și la noi cu foarte mici modificări. Ar trebui să împărțim învățământul românesc în două cicluri, cel elementar – de 6 clase și cel gimnazial – de alte 4/6 clase. Toți copiii ar urma să facă 6 clase elementare, apoi 40% ar merge la un gimnaziu/ liceu de alte 6 clase, iar restul de 60% la școli profesionale de 4 clase. Fiecare reședință de județ ar urma să aibă 1-3 licee cu internat, unde 50% ar urma să fie elevi fără posibilități, dar eminenți și 50% elevi care ar trece și ei același examen, dar care ar urma să plătească. Putem să avem mai multe licee, dar cel puțin unul pe județ va trebui sa fie racordat la sistemul de Bacalaureat Internațional, cu examen final în engleză, astfel încât să putem și noi să concurăm cu lumea bună.

Examenul de Bacalaureat la acest liceu va trebui organizat după subiectele în engleză, unice în toată Europa. Toți ceilalți ar urma să fie înscriși în sistemul școlilor profesionale, școli care să fie sponsorizate atât de stat, cât și de industria privată, care astfel și-ar putea recruta viitoarea forță de muncă. În Elveția, toți cei care termină școala profesională lucrează în ultimul an, și la absolvire știu că pot intra în producție cu un salariu foarte mic, dar care, la 16 ani, le permite un început. Cum foarte mulți de la școlile profesionale pot să acceadă din nou la liceu, ar trebui să le lăsăm posibilitatea ca după 2 ani să mai facă o încercare de a intra la liceu, e drept cu un efort mai mare. CEO-ul celei mai mari bănci elvețiene (domnul Ermotti) sau Președintele Elveției au fost elevi la școala profesională, nu e o rușine să ajungi acolo.

În acest timp, liceele cu internat vor pregăti copiii foarte buni, dar săraci și copiii clasei de mijloc, dar contracost.

Soluția nu e una perfectă, nu e cea mai echitabilă, dar e un început și ar putea să schimbe ceva. Întrebarea de bază e „Cine organizează aceste concursuri și ce siguranță avem că ele vor fi corecte, lipsite de corupție?“. De aceea, avem nevoie de un corp profesoral universitar foarte competent, ca acesta să poată organiza aceste concursuri. A investi în 20 de mari universități și în 20 de corpuri profesionale aduse în mare parte din Diaspora nu mi se pare o cheltuială imensă. Problema mare e că foarte mulți profesori de azi vor părăsi Sistemul, pentru că nu sunt pregătiți să ne educe copiii. Vor fi mișcări sindicale, dar va trebui să rezistăm. Actualii șefi de sindicate care fac de mult politica PSD vor opune rezistență, dar ei pot fi înlăturați și până la urmă profesorii buni vor alunga *hahalerele* dacă vor fi sprijiniți de societatea civilă. Va fi greu, va fi foarte greu, dar deja e foarte târziu. Dacă nu începem curățenia acum, atunci când? Deja nivelul este sub orice critică. Credeți că veți reuși toți să vă educați copiii în Vest? Aștept aici comentarii și idei, e doar o bază de pornire. Nu am soluția magică, am doar ceva experiență, am cunoscut Sistemul universitar în 3 țări europene, în America și acum Sistemul liceal/ gimnazial din Elveția.

Ceea ce v-am propus vine doar din propria experiență, mai multe minți și mai multă experiență l-ar putea ameliora. Să nu ne fie rușine să apelăm la românii care astăzi predau în marile universități americane și europene. Cunosc mulți dintre ei, mi-au fost colegi de an la facultate și vă pot spune că 50% ar veni și mâine și nu pe bani mulți, dar ar vrea să fie respectați. Nu putem să-i rechemăm și apoi să-i scuipăm în piața publică. Hai să începem cu Educația și să-l forțăm pe noul Președinte să ne sprijine! Noul Președinte trebuie

ținut ocupat cu lucruri serioase. Pe care *să le facă bine*.

55. Speranța

Am fost deseori întrebat ce sper. „Ce speri de la un examen?“ „Ce speri de la o afacere?“ „Ce speri de la un prieten?“ „Ce speri de la copil?“ Ba chiar și „Ce speri de la un dușman?“ Formulările cel mai des întâlnite sunt de tipul: „Ce să mai speri de la ei?“ Sau și mai des: „Nu poți avea decât speranțe deșarte?“ Pe de o parte, speranța ne ține în viață, ne face să supraviețuim, ne determină să ne mobilizăm și, poate cel mai important lucru, ne determină să gândim și, implicit, să existăm. Speranța e deopotrivă apanajul optimiștilor și al pesimiștilor. Cea mai întâlnită speranță, speranța în mai bine, e deja caducă. Pe plaiurile noastre mioritice, speranța e un paradox. Mai grav, după 23 August 1944, speranța s-a confundat cu utopia.

Ce speră oamenii în ziua de azi? Degradarea cotidianului a dus deja la o speranță conservatoare. Sperăm să nu fie mai rău. Sperăm să avem liniște. Sperăm să nu ne pierdem privilegiile, avantajele cucerite, sperăm să nu ne pierdem liniștea. Paradoxal, speranța în liniștea cotidianului ne face agitați. Nu sperăm în normalitate pentru că de peste 75 de ani nu am avut normalitate. Nu sperăm în Justiție pentru că nu am avut Justiție. Nu sperăm în meritocrație pentru că nu am meritat nimic. Nu sperăm într-o economie liberală pentru că nu suntem liberali. Nu sperăm într-o piață liberă pentru că nu suntem liberi.

Emil Cioran spunea că „A spera înseamnă a dezavua viitorul“. Deci, dacă tot vedem un viitor sumbru în orice, de ce nu-l dezavuăm? Simplu, ca să dezavuăm ceva, ca să sperăm că viitorul previzibil e o minciună, ar trebui să ne implicăm. Dacă sperăm să ne iasă o afacere, ne implicăm.

Dacă sperăm ca propriul copil să aibă șanse în viață, iar ne implicăm. La orice speranță materială, ne implicăm. Atunci, de ce oare nu ne implicăm și spiritual, și civic? Pentru că nu avem un ideal. Atingerea unui ideal e singura speranță cu implicare totală. Idealurile de la 1848 sunt desuete. Idealurile comuniste la fel.

Idealul normalității nu e desuet. Normalitatea presupune dreptate, concurență loială și respect reciproc. Și, înainte de toate, presupune toleranță și lipsa orgoliului exacerbat. Idealul ăsta presupune să-i ascultăm pe cei de lângă noi, presupune o autocritică tacită, presupune o autoevaluare și nu o evaluare a celor din jur. Presupune decență, umor și autoironie. Nu trebuie să acceptăm opiniile contrarii, dar e musai să le analizăm. Numai idioții nu își schimbă propriile opinii.

Cele mai frecvente întrebări pe care le-am primit în ultima vreme sunt „De ce te spovedești?“ și „Ce speri să obții cu spovedaniile tale?“ Recunosc că aceste întrebări mi-au sporit dubiile și nu am reușit să dau un răspuns care să mă mulțumească. Poate nu e întâmplător că cel mai bun răspuns, cel mai aproape de crezul meu, l-am găsit tot la Cioran: „On ne devrait écrire des livres que pour y dire des choses qu'on n'oserait confier à personne“[22↓].

Genialitatea rețelelor de socializare e tocmai posibilitatea de a putea împărtăși lucruri pe care nu le putem spune nimănui. E o posibilitate de care beneficiem toți, culți sau ignoranți, talentați sau nu. Din aceste „împărtășanii“, se va naște un ideal. Acel ideal ne va face să ne implicăm. Cred în idealul care va apărea, cred a priori. Sper că vom reuși cu toții să-l impunem și sper că vom avea în curând o Românie normală.

20 iunie 2014

22↓ Nu ar trebui să scriem cărți decât pentru a spune lucruri pe care nu avem curajul să le împărtășim nimănui. Emil Cioran, „De l'inconvénient d'être né“, Ed. Gallimard, 1987 (tr. a.)

EPILOG

Dacă această carte va ajunge în librării, atunci sigur cea mai mare contribuție o va avea Mark Zuckerberg, inventatorul Facebook. După ce am scris primele 80 de pagini la îndemnurile mai mult decât elogioase ale domnului Gabriel Liiceanu, am fost cuprins de o apatie profundă și nu cred că aș fi reluat-o vreodată. Nu am crezut, nici atunci, și nici astăzi, că am suficient talent ca să pot împărtăși experiențele unei vieți tumultoase și, mai ales, contradictorii. Fusesem o persoană publică timp de peste 8 ani, de la prima apariție la „Marius Tucă Show“. Mă obișnuisem să-mi public ideile (bune sau rele) și orice fel de elucubrații politico-economice pe propriul site, adică la HotNews. După scandalul din octombrie 2012, faptul că nu mai aveam unde să strig în piața publică (mai ales că în Elveția se vorbește doar în șoaptă), am fost nevoit, contrar propriilor convingeri, să îmi deschid un cont Facebook. Pe această rețea de socializare am reușit să-mi descarc năduful, să-mi exersez autoironia și, nu în ultimul rând, să-mi descopăr și calitatea de șarmant cavaler al multor doamne. Tot acolo l-am întâlnit și pe actualul meu editor, care e deja în culmea disperării că mai sunt doar două săptămâni și textul final nu e gata. Colegul meu de liceu Marian Ursu, actual profesor de limba română, cel care mi-a corectat textele cu aceeași decență cu care în anii adolescenței îmi corecta stângacele încercări de a intra în inima fetelor, este și el disperat că toată munca se poate duce pe apa sâmbetei pentru că autorul nu se hotărăște să încheie „Spovedaniile“ și, mai ales, nu respectă niciun termen de livrare a textului final. A promite că poți scrie într-un timp determinat un text valoros este la fel de utopic ca și a promite unei femei că o vei iubi o eternitate. Tot ceea ce ați citit până acum sunt texte scrise din ură, din indignare, din extaz, în anumite momente ale ultimilor doi ani, determinate de cele mai multe ori

de diferite evenimente petrecute în politica dâmbovițeană sau de anumite opinii total ipocrite auzite în Media românească și care mi-au aprins din plin inspirația.

Mi-e foarte greu astăzi să închei ceva ce nu mi se pare terminat nici măcar pe jumătate. Sunt enorm de multe povești pe care nici măcar nu le-am sugerat. Nu am apucat să vă povestesc nimic despre Revoluția Română, trăită foarte intens, în mijlocul evenimentelor. Noaptea de 22 decembrie petrecută în și pe lângă Studioul 4 al TVR este ea însăși un subiect ce ar merita o carte aparte. Nu am reușit să spun nimic despre perioada petrecută în Occident, despre cum mi-am schimbat profesia la Siena în 1993, transformându-mă din profesor universitar în broker. Farmecul celor cinci ani petrecuți la Firenze sau al celor trei petrecuți la Paris și Montpellier este, poate, mai pasionant pentru cititor decât bârfele și șmenurile bucureștene. Aș fi vrut să vă povestec în detaliu cum l-am cunoscut pe prietenul și apoi partenerul meu Angelo Gruttadauria și să vă descriu drama sicilianului care, săturat de 150 de ani de economie mafiotă, s-a mutat la Buzău pentru a face siderurgie. Achiziția companiei Ductil Buzău este poate una dintre puținele mari privatizări făcute pe Bursă. Angelo și socrul său au cumpărat-o cu 3 milioane și au vândut-o, după 10 ani, cu 150 de milioane rușilor de la Mechel, care apoi au închis-o. Povestea cu Ductil este o încrengătură ciudată, care a reamestecat în ea Metalimportexport, firmă a Securității condusă de doi vașnici slujitori ai lui Ceaușescu, Cretzu și Petroescu, investitori sicilieni modești, cum a fost Angelo Gruttadauria, dar și sicilieni mafioți de marcă, de tipul Mimmo Toscano, Gregorio Pulvirenti și, poate cine știe, chiar Ingegner Aiello în persoană. În aceeași mega-afacere Ductil, vor apărea și oțelarii americani din Pittsbourgh, urmași ai lui Carnegie, regele neîncoronat al oțelului și primul miliardar al

lumii apărut la început de secol odată cu vânzarea oțelăriilor lui J.P.Morgan, sub numele actual de US Steel. Tot în afacerea Ductil ne vom întâlni din nou cu Bogdan Chirieac, dar și cu Mugur Isărescu, Adrian Vasilescu și, mai ales, Andrei Siminel, șantajistul numărul unu după cuponiada lui Văcăroiu, azi respectabil gerant al fondului de investiții Broadhurst Investment.

Nu am apucat să vă spun nici măcar cum a apărut BVB la noi în urma unei idei a lui Virgil Măgureanu și a lui S.O.V.. Privatizările făcute de CDR la sfârșitul anilor ’90 au fost excelente pentru că au creat economia privată de azi, dar au fost făcute atât de prost, încât și astăzi suferim de pe urma acelor imense erori de strategie și decizie.

Astăzi, România caută tablouri prin pereți și lingouri de aur prin seifuri pentru a mai recupera ceva din ceea ce s-a furat în ultimii 25 de ani. Totul pleacă însă dintr-o noapte de 27 decembrie, când câțiva bancheri deștepți, azi președinți respectabili de multinaționale sau de bănci străine, au volatilizat peste 400 de milioane de franci, bani ce au aparținut firmelor mixte de comerț exterior ale Securității. Evident și astăzi, acești bancheri fac parte din noile structuri de securitate, de data asta sub umbrelă americană, cea rusească fiind aruncată cu dezgust la gunoi în acel decembrie 1989 și care, așa cum au trădat atunci, sunt gata oricând să se întoarcă de la *blues* la *kalinka*, fără niciun regret și fără nicio mustrare de conștiință.

Cum evenimentele de la granița țării încep să se precipite, mi-e teamă că nu voi mai putea scrie mai târziu nimic din ceea ce am aflat că s-a întâmplat în agitația Revoluției din Decembrie, când majoritatea dintre noi căutam Libertate fără să știm că ei deja obținuseră bani și, implicit, Putere. Tot despre așa-zișii „bani ai lui Ceaușescu“, care evident că nu au existat niciodată, va fi și povestea unui transfer bancar făcut de la Lombard Odier Geneva la sediul Băncii Columna din Zurich,

acolo unde în februarie 1995 îi aștepta nimeni altul decât Valentin Ceaușescu.

Va trebui să vă spun, plecând de la contul tatălui lui Dimofte de la aceeași bancă de pe malul lacului Leman, cum a reușit pupila lui Ion Dincă, supranumit și „Ion Teleagă“, să cumpere vechiul sediu al Marmorosh Blank de la BRD cu o cifră derizorie, sub 1 milion, și apoi să-l pună gaj la aceeași bancă, de data asta privată, franceză și cu numele BRD Société Générale, pentru mirobolanta cifră de 200 de milioane. Cum cele 200 de milioane au ajuns într-un cont în Cipru și cum în mai 2013 au fost blocate de statul cipriot odată cu alte miliarde românești și rusești ce sălășluiau în paradisul financiar cipriot (ce s-a dovedit a fi o gaură fără fund și care mirosea mult prea urât), mirosurile pestilențiate au ajuns foarte repede până în mijlocul Comisiei Europene de la Bruxelles.

Aș fi vrut să vă povestesc și despre cele trei întâlniri ale mele cu Băsescu, dar mai ales despre o masă de taină de la Foișorul de la Peleș, unde o adunătură de afaceriști corupți și de politicieni de la toate partidele ascultau comentariile mele economice, își mai aranjau niște șpăgi și mai puneau țara la cale sau, mai bine zis, falimentul ei cronic. Acolo, i-am întâlnit pe Marcel Opriș de la STS, pe rromul Gruia Stoica, ridicat în slăvi la acea dată și de Putere, și de Opoziție, pe Alexandru Cumpănașu, care, pentru o sponsorizare la asociația sa fantomă, era dispus să pupe papucul sultanului fără să-i vadă fața, pentru că oricum nu-l interesa ce culoare politică are.

De fapt, dacă ne uităm astăzi la ce se întâmplă pe scena politică și mai ales dacă ne-am putea plimba incognito prin birourile DNA-ului, am realiza că din 1992 și până azi nu a mai existat ideologie de dreapta sau de stânga, ci doar Ideologia Banului. Toți cei care au ajuns la Putere sau prin preajma ei au profitat și au urmărit un singur lucru: cum să-și taie o bucățică sau măcar

să ciugulească fărâmiturile de la amărâtele de fonduri statale sau europene ce ar fi trebuit să ne facă să renaștem din propria noastră cenușă, ca Pasărea Phoenix.

Dacă la început singurul meu gând scriind această carte era să-mi ușurez conștiința încărcată, fără a înflori nimic și încercând să mă analizez pe mine înainte de a-i analiza pe ceilalți, acum, după ce am ajuns din „broker-fugar“ „broker-povestitor“, am o dilemă și mai mare: sunt oare credibil? Cum ar fi incredibil să îmi pot răspunde singur la această întrebare, voi încerca să fac pe avocatul diavolului contra brumei de credibilitate care mi-a rămas după ce Media a reușit să șteargă, într-o săptămână, orice respect sau aureolă deja achiziționată, transformând-o într-un noroi cleios, în care și cel mai vehement admirator al meu s-a înfundat fără șanse de scăpare. Credibilitatea e lucrul cel mai greu de cucerit, dar e și lucrul cel mai greu de păstrat. Recucerirea unei credibilități pierdute nu e unul dintre idealurile mele, este doar o utopie dulce amară care nu mi-ar schimba viața, ci doar epitaful. De aceea, îmi va fi ușor acum să fiu avocatul diavolului în maxi-procesul pe care eu încerc să-l susțin contra unei clase politice atipice, dar omogene, și unei Media agramate de multe ori, dar plină de tupeu și venin. Țin să precizez că am fost timp de peste 15 ani tovarășul ambelor clase și că niciodată nu am vrut să cred că amiciții dubioase mă vor apăsa atât de greu în timpul „Spovedaniei“ finale. Deși am vrut să scriu istoria și nu s-o trăiesc, realizez că norocul de a fi în centrul evenimentelor este direct proporțional cu ghinionul de a nu te putea spovedi prietenilor, ci doar publicului. Există două moduri de a fi fericit: ori să ai mulți bani și multă Putere, ori să ai mulți prieteni. Niciodată însă nu vei putea să le ai pe amândouă. În concluzie, ori mulți dintre cititorii acestei cărți mă vor iubi și nu voi mai avea niciodată Putere, ori puțini mă vor crede și atunci

aș mai avea șanse să acced la Putere. Gândind egoist, voi achiziționa faimă fără să știu dacă voi muri rău famat sau mult compătimit.

Să revin la pledoaria mea împotriva ultimului gram de credibilitate pe care cineva mi-l va acorda. Să ne imaginăm că suntem într-o sală de tribunal și că Avocatul Diavolului îl interoghează pe Brokerul Fugar.

— De ce ați plecat?

— De frică.

— Le datorați bani?

— Nu.

— Și atunci de cine vă era frică?

— De Dimofte, Renato Neagoe și Hrebenciuc.

— Ce aveați de împărțit cu ei?

— Sâmbătă, 29 septembrie 2012, mă așteptau la Hotel Howard Johnson să le cedez gratis toate proprietățile imobiliare și să semnez un contract că lucrez pentru ei.

— Cu ce vă șantajau? De ce ar fi trebuit să cedați totul gratis?

— Pentru că, ALTFEL, ar fi declanșat un scandal enorm în Media, care urma să mă compromită și ar fi pus toți clienții să-și retragă banii.

— Păi, dacă banii erau pierduți, de unde ați fi avut să-i rambursați?

— De la Dimofte, el ar fi injectat lichidități și eu aș fi lucrat pentru el.

— Și de ce nu ați acceptat? Era o bună propunere de afaceri. Ați pierdut tot și cineva era dispus să vă salveze imaginea.

— M-am gândit să accept, dar asta ar fi însemnat să le pun la dispoziție arhiva.

— Dacă știau ce e în arhivă, de ce nu au luat-o înainte de a pleca dvs.?

— Nu știau exact ce e în arhivă, nu știau că înregistrasem și fotocopiasem tot și nu știau că arhiva deja nu mai era în țară de ceva timp.

— Când au aflat?

— La două zile după ce am plecat, atunci când s-au dus la birou.

— Deci ați premeditat plecarea?

— Se poate spune și așa. Am căutat soluții până în ultima clipă, adică fonduri ca să-mi salvez compania, și am luat decizia cu arhiva instinctiv, iar cea cu plecatul la fel de instinctiv, în urma discuțiilor pe care le-am avut cu Dimofte, Hrebenciuc, Noapteș și Predoiu în ultima săptămână. Am realizat că toate promisiunile nu erau adevărate.

— Deci, dacă v-ar fi finanțat milioanele necesare, ați fi rămas să lucrați cu ei?

— Da. Acum realizez că nu ar fi funcționat, dar, dacă finanțau cele 4 milioane pierdute de la clienți, eram decis să rămân, eram mult prea orgolios ca să mă declar învins.

— Deci, dacă erați dispus să rămâneți lângă ei, de ce nu am presupune că acum nu faceți altceva decât să dați semnale de tipul „Dacă nu mă finanțați, spun și mai mult!“?

— Puteți presupune asta, dar nu am cum să-i mai șantajez, atâta timp cât m-am dus la DNA să le ofer toată arhiva.

— Arhiva conține conturi cifrate și transferuri cifrate, deci fără dvs. nu are nicio valoare, cineva ar trebui să o explice procurorilor de la DNA.

— Da, așa e. S-ar putea deslușI ițele și fără mine, dar ar lua infinit mai mult timp.

— Și atunci de ce nu v-au eliminat, deja știind că fără dvs. e greu de explicat și că oricum nimeni nu mai crede că banii sunt în aceleași conturi ca în 2012.

— Nu știu de ce.

— De ce v-am crede că ați plecat cu doar câteva mii și nu cu toți banii?

— Pentru că în ultimele două săptămâni am ipotecat o casă și am transferat toți banii în Societate, pentru că luasem de la Dimofte 400.000 de euro cu gaj pe o altă casă și toți acei bani au

intrat tot în Societate, pentru că mi-am transferat rezervele în Societate în ultima lună. Dacă voiam să plec cu bani, luam de la Societate, nu băgam bani în ea.

— Da, dar puteați foarte bine să premeditați asta în timp, cu mulți ani înainte și să depozitați în conturi despre care nimeni nu știe fonduri de rezervă.

— Da, aș fi putut, doar că eu nici măcar pe conturile personale nu făceam direct operațiuni, aveam o angajată care făcea tot, la indicațiile mele, dar toate operațiunile le făcea ea. Ea ar putea depune mărturie că nu mai aveam niciun ban în afară de cei 100.000 care și astăzi sunt blocați în conturi în Elveția.

— De ce am avea încredere în angajata dvs., doar era omul dvs. de încredere.

— Nu am alt martor. Ați putea, însă, să verificați toate conturile. Nu am avut *cash* în viața mea, toate transferurile sunt făcute prin bancă, există urme. Să presupunem că aveam alte conturi, trebuia să plece banii de pe cele existente, se poate verifica că nu au plecat.

— De ce v-am crede că spuneți tot?

— Problema nu e dacă spun tot, ci dacă ceea ce spun e adevărat.

— De unde știm că nu spuneți doar despre unii, și despre alții nu. Poate acoperiți pe cineva.

— Nu mă acopăr pe mine, de ce aș acoperi pe alții?

— De ce atunci „Spovedaniile“ dvs. apar exact când personajele din ele au mari probleme cu Justiția, de ce nu le-ați spus acum 10 ani?

— Acum 10 ani aș fi fost decredibilizat imediat, Justiția nu funcționa atunci și, deci, ar fi fost o furtună într-un pahar cu apă. Astăzi, evenimentele îmi susțin afirmațiile. Întrebarea dvs. e ca și cum am întreba un german din 1940 de ce nu l-a denunțat pe Hitler. Deși Justiția îi arestează, credeți că nu tot ei sunt la Putere, chiar și azi?

— Eu pun întrebări, nu dvs. Din ceea ce scrieți, pare că anumite personaje cărora nu le dați numele real sunt protejate. De ce?

— Nu sunt protejate, nu protejez pe nimeni. Justiția încă protejează. Când am vorbit despre afacerile din IT, am spus că arhitectul afacerilor e Orest Robciuc și Gabi Marin și în spate se află Virgil Măgureanu. Marin a denunțat-o pe Udrea, Robciuc cu Florică și Pescariu au făcut și ei denunțuri și nu mai sunt anchetați. Aceasta e o dovadă clară că încă sunt pe cai mari, s-au retras câțiva pași doar pentru un timp, eu sunt convins că vor reveni, sunt prea lacomi ca să dispară din peisaj. Apoi, sunt convins că există un război între găști. Cred că Justiția e și ea împărțită, o parte îi sprijină pe unii și o parte pe ceilalți, noi aflăm doar când una dintre părți mai dă câte-o lovitură, nimeni nu vrea să ne explice cum funcționa Sistemul și nimeni nu acuză toată clasa politică. Eu o acuz. Dar eu sunt singur și fără protecția cuiva.

— De ce nu ați fi și dvs. parte a războiului și nu ați da doar loviturile comandate?

— Pentru că eu lovesc ambele tabere. Pentru că eu am pus la dispoziția DNA toată arhiva.

— De unde știm că nu ați selecționat ceea ce ați pus la dispoziția DNA?

— Pentru că nu aveam timpul necesar s-o fac, vă veți convinge de asta. Arhiva e imensă, am avut nevoie de o dubă ca s-o car.

— Cum să vă credem că ați fost mereu în preajma lor și că nu ați profitat de pe urma afacerilor lor oneroase?

— Nu am făcut nicio afacere cu statul, nicio privatizare, totul a fost cumpărat pe Burse. Nu am participat la nicio licitație cu statul sau cu companii cu capital de stat. Toți banii de la ei au venit prin bancă și s-au întors în aceleași conturi. Și banii, și profiturile realizate. Dacă aș fi spălat bani, cineva ar fi trebuit să piardă. Toți clienții mei

au câștigat per total în ultimii 15 ani, cu excepția a doar 12, ultimii intrați, care au pierdut.

— Ați fost, însă, acționar la multe companii de stat: Ductil, Beta Buzău, Romfelt sau Ves Sighișoara. Nu vă contraziceți?

— Nu, toate acele acțiuni le-am cumpărat prin BVB, nu am luat nimic de la stat. Statul și-a vândut acțiunile, ori la SIF-urile de la care eu am cumpărat, ori la alte firme private, care apoi le-au vândut pe Bursă. Nu am luat nimic de la stat.

— Ductil a fost o companie majoritară de stat; cum ați reușit să o cumpărați?

— Am luat 18% de pe Rasdaq, statul a vândut la Air Liquide pachetul majoritar. Eu am dat acțiunile de la Ductil lui Air Liquide și în schimb ei au făcut *split off* și au dat o parte din combinat acționarilor mei italieni și indieni. Beta Buzău a fost cumpărat tot pe Rasdaq, în întregime, apoi am luat clădirea cu Fabrica de pulberi construită pe terenul lui Ductil și am făcut-o să meargă. Apoi, am vândut-o la americanii de la Pittsbourgh cu 5 milioane. Beta a fost și ea optimizată și a fost vândută după 12 ani. E drept că Ductil Steel a fost vândut cu 150 de milioane și cumpărat cu 3, dar în cei 10 ani s-a unit cu Oțelul Roșu, cumpărat tot de la italieni, și a fost creat un grup siderurgic care făcea la momentul vânzării un profit net de 12 milioane pe an. De aceea, rușii au oferit 150 de milioane pe ea în 2007. În 2007, prețul oțelului era la stele, Ductil vindea totul în România pentru că prețul era mai scump decât cel obținut la export. Nu am participat la privatizări sau afaceri cu companii românești de tipul „Cumpăr azi și vând mâine“, am vândut după 10 ani, acolo era și munca celor ce le-au pus pe roate.

— Dar la Romfelt, unde ați construit blocurile, cum ați reușit să cumpărați tot? A fost și statul acționar, nu-i așa?

— Da, a fost. Am cumpărat toate cupoanele de la oierii din Horezu, apoi un pachet de la Velciu,

tot prin Bursă. Cred că Velciu, care era un fost securist, le-a luat de la stat, dar eu le-am luat de la el, după mulți ani. Apoi, am făcut o ofertă publică și am luat tot. Muncitorii care aveau acțiuni prin programul MEBO mi le-au vândut pentru că le-am dat cadou fabrica, doar a trebuit să se mute la marginea Bucureștilor. Există și astăzi acea fabrică. Eu am vrut doar terenul de la Obor, pe care am făcut blocuri. 700 de apartamente. Nu am dat pe nimeni afară, muncitorii s-au mutat la marginea Bucureștilor și acolo s-au aranjat între ei. Au avut cadou fabrica, ce aș fi putut face mai onest?

— Cum ați reușit să luați aprobările pentru un CUT 5 și pentru 70.000 m2 construiți pe 15.000 de m2 de teren? Ați dat șpagă?

— Nu. Evident că pare neverosimil că nu am dat, dar așa e. I-am luat acționari pe Pascariu și Zamfirescu, și ei au obținut aprobările. Dacă cineva a dat șpagă, atunci ei au fost aceia. Dar sigur nu au dat, pentru că Pascariu dădea credite în 2007 și toți voiau credite, nu șpagă în bani. Evident, dacă dvs. considerați faptul că au dat credite aiurea celor ce ne-au dat aprobările, atunci e și asta șpagă, dar eu nu știu dacă au dat ceva și am evitat să aflu cum au fost obținute aprobările. De aceea i-am luat acționari, ca să scot castanele fierbinți cu mâna lor. Moral, evident că sunt vinovat. Numai faptul că eram veșnic printre ei și că le dădeam sfaturi cum să facă totul legal e un capăt de acuzare într-un proces al moralității mele. Dar eu eram speculator pe Bursă. E o utopie să credeți că Soros, Goldman Sachs (sau oricare alt speculator) ar avea cea mai mică umbră de moralitate. Lumea de azi nu suprapune delictele de moralitate cu delictele penale. Nu se vor suprapune niciodată.

— Ați folosit HotNews ca armă politică?

— Nu, nu m-am amestecat în politica editorială. Am folosit HotNews să scriu acolo orice aș fi

dorit. Nu am atacat pe nimeni pe HotNews.

— Da, dar HotNews era un ziar băsist, nu-i așa?

— Da, era băsist pentru că cei care scriau acolo erau în mare parte pro Băsescu, eu însă îmi permiteam să-l critic și pe Președinte, am făcut-o și personal când a venit în sediu, la referendum. Asta nu înseamnă că nu cred și acum că Băsescu a fost soluția cea mai bună din ceea ce ni s-a oferit pe piața politică.

— De ce nu publicați documentele din arhivă, cu explicații cu tot?

— Aștept ca DNA să-mi permită asta și le voi publica. Dacă DNA nu va face nimic, le voi publica. Dacă voi mai fi viu.

— Dacă ați fi în locul nostru, dvs. ați crede ceea ce ați publicat?

— Nu știu, dar sigur aș avea multe dubii. Aș verifica, însă, ceea ce am publicat și apoi aș crede.

— Deci până și dvs. aveți dubii la ceea ce ați scris?

— Nu, eu nu am dubii, am avut grijă să scriu exact ceea ce știu și multe le pot confirma cu documente.

— Multe, dar nu toate.

— Restul vor fi confirmate în timp.

— Și dacă una dintre găști câștigă războiul și nu vom mai merge până la capăt?

— De aceea am scris și voi continua să scriu, ca ambele tabere să se distrugă reciproc, altfel nu vom afla adevărul.

— Dacă toți românii v-ar citi „Spovedaniile“, ce credeți că ar crede? Ce credeți că ar putea face după?

— Nu știu, important e că eu am zugrăvit o epocă, un Sistem și astfel am încercat să scriu istoria trăită de mine. Românii au o frescă a tranziției perpetue din România, o frescă istorică scrisă la prima mână. Urmașii vor schimba istoria, așa cum am făcut și noi cu istoria primei jumătăți

de secol. Dar va rămâne un document ce va putea fi analizat.

— De ce ați scris „Spovedaniile“?

— Ca să-mi ușurez conștiința.

— Și acum vă e mai ușor?

— Da, dar încă mă apasă, mai am multe de spus. Poate că voi avea și multe de făcut în viitor, nu-mi cunosc destinul și nu aș vrea să mi-l cunosc.

— Vă considerați un erou?

— Nu.

— O victimă?

— Nicicum. Am profitat de Sistem, nu am fost victimă.

— Atunci ce vă considerați?

— Un simplu om care a avut imensul noroc să fie mereu în vâltoarea evenimentelor, care a trăit, iubit și a suferit intens. Mă consider un om fericit, chiar un fericit al propriului meu destin. Cred că mereu am primit ce meritam. După aceste „Spovedanii“, voi primi din nou exact ceea ce merit.

— Pe mine nu m-ați convins, eu nu vă cred!

— Nu contează dacă mă credeți sau nu, contează că vă puneți întrebări.

Aș vrea mult să pot continua „Spovedaniile“ până când tabloul va fi complet, dar nu știu dacă vremurile mă vor lăsa să aștern totul pe hârtie. Am avut nevoie de multă susținere să aștern pe hârtie zbuciumul adunat în 53 de ani. Parafrazându-l pe Cioran, aș spune că e inutil să ne spovedim, pentru că „oricum am face-o prea târziu“. Fericit e acela ce-și dorește ceea ce deja posedă. Eu posed un piesaj cutremurător de realist al ultimilor 25 de ani, am făcut parte din el, m-am compromis în el, am conviețuit cu el. Dacă voi mai trăi, vi-l voi împărtăși. Viața e singurul spectacol la care merită să fii mereu pe scenă.

30 martie 2015
Sankt Moritz

Table of Contents

PREFAȚĂ
INTRODUCERE LA O SPOVEDANIE
Partea I – BROKERUL FUGAR
1. Cum am scris cartea
2. Umbrele politicii. 2012
3. Game over!
Partea a II-a – DE LA CANAL, LA NOMENCLATURA COMUNISTĂ
4. Oltenița
OLTENIȚA
FAMILIA MEA
5. Cei 10.000
6. Bătălia de la Mohàcs
7. Invizibile
8. Sahia sau Groza?
9. Olimpiadele de Matematică
10. Nomenclatura comunistă
Partea a III-a – MATEMATICA ȘI ALTE IUBIRI
11. Suntem liberi să scriem orice?
12. Fără virgulă4↓
13. Dream team
14. Mache
15. Marea crăpelniță
16. Cursul despre curs
17. Microfoane și arpagic
18. Despotul luminat
19. Compromisuri
. Pentru cine am muncit?
21. Împărțitul tăcerii
22. Trei fete de la ASE
23. De 100 de mărci, brașoave
24. Prietenii mei, iubirile mele, belelele mele8↓
Partea a IV-a – SERVICII ȘI CONTRASERVICII
25. Amadeus
26. Ideologie și trădare
27. Ochi albaștri

28. Outlaw
29. Cazanul
30. 10 lire sterline
31. Bodega din Ferentari
Partea a V-a – EURO (PA!)
32. Conferința de la Bruxelles11↓
33. Euro, de la naștere până la funeralii
Partea I. Logodna
Partea a II-a. Nunta
34. Cresus sau Midas?
35. Spovedanie rusească
Partea a VI-a – Conjurații
36. S.O.V. și Junimiștii
37. Mercenarii
38. Lăcomia Tranziției. Cacealmaua
39. Lăcomia tranziției. Banii lui Ceaușescu
40. Lăcomia tranziției. Cupoane și suveici
41. Afacerea Rompetrol. Inside Trading
42. Trei jocuri cu Dinu
43. Cloșca cu pui de aur
44. Sinapsele corupției
45. Marele Combinator
46. Spovedanie Electorală. Victor Viorel Ponta
Partea a VII-a – CUI ÎI E FRICĂ DE SIMA?
Flash-uri contra curentului
47. De ce acum?
48. Scrisori islandeze. Oameni de onoare
50. Scrisori islandeze. Nu trageți în pianist!
51. De la invidie, la rușine
52. Agenți imobiliari și agenți secreți
53. Spovedanie în disperare
Flash 1
Flash 2
Flash 3
Flash 4
Flash 5

Flash 6
Flash 7
Flash 8
Flash 9
Flash 10
Flash 11
Partea a VIII-a – POATE FI ROMÂNIA NORMALĂ?
53. Spovedanie electorală. Klaus Werner Iohannis
54. V-am înțeles!
Partea 1 – Educația
55. Speranța

Table of Contents

PREFAȚĂ 4
INTRODUCERE LA O SPOVEDANIE 8
Partea I – BROKERUL FUGAR 12
1. Cum am scris cartea 13
2. Umbrele politicii. 2012 19
3. Game over! 28
Partea a II-a – DE LA CANAL, LA NOMENCLATURA COMUNISTĂ 35
4. Oltenița 36
OLTENIȚA 37
FAMILIA MEA 42
5. Cei 10.000 45
6. Bătălia de la Mohàcs 53
7. Invizibile 61
8. Sahia sau Groza? 66
9. Olimpiadele de Matematică 74
10. Nomenclatura comunistă 80
Partea a III-a – MATEMATICA ȘI ALTE IUBIRI 84
11. Suntem liberi să scriem orice? 85
12. Fără virgulă4↓ 92
13. Dream team 98
14. Mache 107
15. Marea crăpelniță 117
16. Cursul despre curs 128
17. Microfoane și arpagic 131
18. Despotul luminat 141
19. Compromisuri 148
. Pentru cine am muncit? 157
21. Împărțitul tăcerii 165
22. Trei fete de la ASE 173

23. De 100 de mărci, brașoave 178
24. Prietenii mei, iubirile mele, belelele mele8↓ 181
Partea a IV-a – SERVICII ȘI CONTRASERVICII 210
25. Amadeus 211
26. Ideologie și trădare 215
27. Ochi albaștri 218
28. Outlaw 224
29. Cazanul 229
30. 10 lire sterline 234
31. Bodega din Ferentari 240
Partea a V-a – EURO (PA!) 277
32. Conferința de la Bruxelles11↓ 278
33. Euro, de la naștere până la funeralii 283
Partea I. Logodna 283
Partea a II-a. Nunta 287
34. Cresus sau Midas? 289
35. Spovedanie rusească 293
Partea a VI-a – Conjurații 330
36. S.O.V. și Junimiștii 331
37. Mercenarii 339
38. Lăcomia Tranziției. Cacealmaua 341
39. Lăcomia tranziției. Banii lui Ceaușescu 347
40. Lăcomia tranziției. Cupoane și suveici 356
41. Afacerea Rompetrol. Inside Trading 361
42. Trei jocuri cu Dinu 364
43. Cloșca cu pui de aur 376
44. Sinapsele corupției 385
45. Marele Combinator 396
46. Spovedanie Electorală. Victor Viorel Ponta 404
Partea a VII-a – CUI ÎI E FRICĂ DE SIMA? Flash-uri contra curentului 446
47. De ce acum? 447
48. Scrisori islandeze. Oameni de onoare 450

50. Scrisori islandeze. Nu trageți în pianist! 452
51. De la invidie, la rușine 457
52. Agenți imobiliari și agenți secreți 459
53. Spovedanie în disperare 460
Flash 1 460
Flash 2 460
Flash 3 462
Flash 4 463
Flash 5 463
Flash 6 463
Flash 7 463
Flash 8 464
Flash 9 465
Flash 10 466
Flash 11 466
Partea a VIII-a – POATE FI ROMÂNIA NORMALĂ? 469
53. Spovedanie electorală. Klaus Werner Iohannis 470
54. V-am înțeles! 476
Partea 1 – Educația 477
55. Speranța 484